Jodi Picoult
ELRABOLT AZ APÁM

Jodi Picoult: Vanishing Acts
Copyright © 2005 by Jodi Picoult
Atria Books An Imprint of Simon and Schuster, Inc.

Fordította: Kocsis Anikó

Ezt a könyvemet Katie Desmondnak ajánlom, aki oreóval etetett esküvőm reggelén, továbbá értékelni tud egy kék velúrcipőt, és azt is tudja, hányan haltak meg a Queen Elizabeth fedélzetén. Az embernek nagyon ritkán adatik meg, hogy igazi barátra leljen: te ilyen vagy nekem.

Köszönetnyilvánítás

Ahogy máskor, most is sokan segítettek. Az első nagy köszönet Janice Mallaburn őrmesternek jár, aki a Maricopa megyei seriff munkatársa, és hihetetlen lelkesedése dacára valószínűleg teljesen lemerült abban az önként vállalt feladatban, hogy engem kalauzoljon az arizonai Madison Street Fogházban. Hálás vagyok a jog egyéb területén dolgozó segítőimnek, név szerint a következőknek: Chris és Kiki Keating, Allegra Lubrano, Kevin Baggs (Jean Arnett-tel), David Bash, Jen Sternick, Claire Demarais nyomozó, Nick Giaccone főkapitány és Frank Moran kapitány. Jennifer Sobel bírónőnek külön megemelem a kalapom, amiért egy napig velem volt a fogházban. Ő legalább elhiszi és tanúsítja is azt a sok fantasztikus történetet, amelyet ott hallottam. A New Hampshire-i James Steinmetz rendőr és kutyái, Maggie és Greta, valamint Matt Zarella rendőr élőben bizonyították nekem, mennyire lenyűgözően dolgoznak a nyomkereső és mentőkutyák. Köszönet az orvosoknak és a pszichiátereknek, akik információval szolgáltak a skorpiókról, a gégemetszésről és az elfojtott emlékekről. Ők: Doug Fagen, Jan Scheiner, Ralph Cahaly, David Toub, Roland Eavey és Jim Umlas. A magnós szöveg gyors leírásáért köszönet illeti – mint mindig – Sindy Follensbee-t. És akik engedték, hogy könyörtelenül lopjak élettapasztalatukból: Jeff Hastings, JoAnn Mapson és Steve Alspach. Hálám minden könyvem első olvasójának: Jane Picoult-nak. Nemkülönben hálával tartozom kéziratom lelkes gondozóinak – ők: Carolyn Reidy, Judith Curr, Sarah Branham, Karen Mender –, valamint az Atria egész csapatának. Aki mindenkit könyvem iránti odaadó munkára buzdít: a rettenthetetlen Camille McDuffie. A tizenöt éves évfordulót és még sok mindent köszönök Laura Grossnak. A legjobb szurkoló, egyben ökölvívó-edző, akit szerző csak elképzelhet magának: Emily Bestler. És köszönet nektek, Kyle, Jake, Samantha és Tim azért, hogy vagytok.

Mely más szavakra emlékeznénk inkább – kérdezhetjük szinte – és melyeket ismételnénk szívesebben, mintsem a szerelem ihlette igéket? Csoda, hogy valaha kimondattak. Kevés és ritka az ilyen, ám a muzsika dallamához hasonlóan annál szakadatlanabbul ismételgeti és modulálja őket az emlékezet. Az összes többi szó leomlik a szívet elfedő stukkóval együtt. Most ne is merészeljük hát hangosan elismételni őket! Nem állunk készen, hogy minden időben halljuk őket.

Henry David Thoreau:
Egy hét a Concord és a Merrimack folyón, 1849

Előszó

Hatéves voltam, amikor először eltűntem.

Apám éppen varázsolt. Asszisztense, akinek igazi aranyfoga volt és pókláb vastagságú műszempillája, ágynak esett influenzával. Elszántam magam, hogy könyörögni fogok, hadd legyek én a segítője aznap, de végül ő kért meg rá. Úgy kért, mintha én tennék neki ezzel szívességet.

Hatévesen még elhittem, hogy apám tényleg pénzérméket húz elő a fülem mögül, valóban virágcsokrokat varázsol elő Mrs. Kleban selyemköntösének ráncaiból, és igazából eltünteti Mr. Van Loon műfogsorát. E kis trükkjeit állandóan gyakorolta az idősek szórakoztatására, akik bingózni vagy ülőtornázni jöttek, vagy azért, hogy régi, fekete-fehér filmeket nézzenek, amelyeken a képek néha úgy vibráltak, mintha lángocskák pattognának rajtuk. Tudtam, hogy a mutatványok egy-két eleme hamis – például apám kacskaringós bajusza vagy a negyeddolláros, amelyen nem volt írás, csak fej –, de száz százalékig biztos voltam benne, hogy varázspálcájának egyetlen kanyarintásával el tud engem küldeni bármilyen „más világba”, s akkor hív vissza, amikor jónak látja.

A karácsonyi műsorestre városunk három idősotthonából buszoztak a klubba a vendégek, a hideg és a hó ellenére senki nem maradt otthon. Félkörben ülve nézték apámat, míg én a színfalak mögött vártam a soromra. Amikor bekonferált engem, a „Csodás Cordeliát”, flitteres tornadresszemben kiléptem a kulisszák mögül.

Aznap este sok mindent megtanultam. Például azt, hogy a bűvész segítője szemtől szembe találkozik az illúzióval. Hogy a láthatatlanság csak annyiból áll, hogy az ember egy bizonyos módon hajlítja be a végtagjait, és engedi, hogy a testére hulljon a fekete lepel. Hogy az emberek nem tűnnek el csak úgy… Meg azt, hogy ha nem találunk meg valakit, az azért van, mert az ember azt hiszi, csak egy bizonyos irányba kell néznie…

I

Úgy vélem, ez is szeretet kérdése: minél jobban szeretünk egy emléket, annál erősebbé és különösebbé válik.
Vladimir Nabokov

DELIA

Nem létezhetünk úgy ebben a világban, hogy ne hagyjunk magunk után nyomokat. Vannak az emberhez konkrétan elvezető ösvények: a bankszámla-kivonatok, a határidőnapló és a másoknak tett ígéretek. Aztán vannak mikroszkopikus jelek, mint például az ujjlenyomatok, amelyek mindaddig láthatatlanok, ameddig szakértő módon láthatóvá nem teszik őket. Ha semmi efféle nincs, illat akkor is van. Szagfelhőben élünk, mozgunk, levelezünk az interneten, kocogunk és ülünk az autóban. Mindig, minden pillanatban sejtek tömege – percenként negyvenezer – válik le a bőrünkről, és kavarog körülöttünk a légáramlatok szárnyán.

Most éppen Greta mögött loholok, aki szagot fog, és egyenletes kocogásba kezd, amint elérjük a hegy lábánál lévő kusza cserjést. Már combig csatakos vagyok a sártól, a pocsolyáktól, ami persze csöppet sem zavarja nyomkövető kopómat. Ez a nyom valószínűleg épp azért maradt meg, mert nehéz itt előrejutni, senki nem jár erre.

A New Hampshire-i Carroll kapitányságáról velem tartó rendőr már jócskán lemaradt mögöttünk. Amikor meglátta, milyen terep felé nyomul Greta a maga buldózer-módján, megrázta a fejét. – Verje ki a fejéből, hogy oda bemegy – mondta. – Nem létezik, hogy egy négyéves gyerek itt átküzdje magát.

Igazság szerint én is ettől tartok, mert nagyon is így fest a dolog. Késő délután, ahogy a nap megy le, s a föld lehűl, a légáramlatok föntről lefelé zúdulnak alá a hegyoldalon, ami azt jelenti, hogy ha a kislány az egyenes szakaszon ballagott is tova, Greta a szagösvényt kissé másutt érzékeli, ott, ahová a szél fújta. – Greta másképp vélekedik… – jegyzem meg.

Az én munkámban az ember nem engedheti meg magának, hogy ne bízzon meg a munkatársában. Egy kutya orrának a fele szolgál szaglásra, míg az emberi orrban ugyanerre csak egy négyzetcentiméter van fenntartva. Ha tehát Greta szerint Holly Gardiner a hegyre mászott fel azt követően, hogy kisétált az óvoda játszóteréről, akkor én megyek, és akár a csúcsig felmászom, hogy megtaláljam őt.

Greta megrántja az ötméteres pórázt, és élénken üget vagy kétszáz méteren keresztül. Gyönyörű kopó, a feje tetején fekete csík, a bundája bársonybarna, teste csontos, mint egy parasztlányból lett balett-táncosnak. Megkerül egy sima, kopasz sziklát kétszer is, aztán felpillant rám, a pofáján a ráncok így még mélyebbek. A szag ugyanúgy összegyűlik, mint a mélyedés felé igyekvő vízerek – a kislány itt pihent meg.

– Keresd! – adom ki a parancsot. Greta ide-oda futkározik egy darabig, hogy tájékozódjék. Aztán futni kezd. Rohanok utána. Egy ág az arcomba csapódik, felszakítja a bőrt a bal szemem fölött. Áttörünk egy iszalaggal benőtt, sűrű részen, s egy keskeny ösvényre lyukadunk ki, amely egy tisztásra vezet.

A kislány a nedves földön ücsörög, reszket a hidegtől. Két karjával átfogja a térdét. Mint mindig, most is Sophie arcát látom magam előtt egy pillanatra a megtalált gyereké helyett. Úgy kell visszafognom magam, nehogy odarontsak, ölbe kapjam, és halálra rémítsem szegényt. Greta előreszökell, és fel-felugrál – mindig így jelzi, ha megtalálja, akit keres. Ezúttal annak a sapkának a gazdáját, amelyet az óvodában szimatolt meg, s hat mérföldet jött e szag nyomában egészen idáig.

A kislány hunyorogva felnéz ránk, lassan jön ki félelme kagylóhéjából. – Fogadjunk, hogy te vagy Holly – mondom neki, miközben leguggolok mellé. Ledobom a vállamról a kabátomat, amely szinte gőzölög a testem melegétől, s vékonyka vállaira terítem. – Az én nevem Delia. – Füttyentek, mire a kutya mellénk kocog. – Ez pedig Greta.

Leveszem róla a nyakhámot, amelyet munka közben mindig visel. Greta olyan vadul csóválja a farkát, mintha nem kutya lenne, hanem metronóm. A kislány felnyúl, hogy megsimogassa, én pedig gyorsan szemügyre veszem őt. – Megsérültél?

A fejét ingatja, és a szemem fölötti sebre bámul. – Te sérültél meg.

A carrolli rendőr ekkor vágódik ki a bokrok közül, s levegő után kapkod. – Mindjárt lehidalok – zihálja. – Hát nem megtalálta…?

Mindig megtalálom őket. Mégsem jó eredményeim tartanak még ezen a pályán. Nem is az adrenalin-függőség. Még csak az sem, hogy minden jó, ha jó a vége… Hanem az, hogy ha a dolgok mélyére nézünk, saját magamat kéne megtalálnom, mert leginkább én vagyok az, aki elveszett.

Kis távolságból figyelem, ahogy anya és lánya egymásra lelnek. Ahogy Holly az anyja karjaiba olvad, a megkönnyebbülés úgy burkolja körbe őket, mint a pára. Ha a nőnek más lenne a bőrszíne, mint a gyerekéé, vagy cigányosan lenne öltözve, akkor is azonnal kiszúrnám őt akármekkora tömegből is: mert ő volna az egyetlen, aki valahogy csonkának látszana, valami teljes egész felének.

El sem tudok képzelni annál rémületesebbet, mint hogy elveszítsem Sophie-t. Amikor egy nő terhes, már alig várja, hogy újból birtokba vehesse saját testét. Mégis, szülés után az ember rájön, hogy lényének jelentős része függetlenedett tőle, kívülre került, s most már ki van téve mindenféle veszélynek – egyebek mellett annak, hogy bármely pillanatban eltűnhet a szemünk elől. Ezért aztán életünk hátralévő részében azon fáradozunk, miképpen tarthatnánk őt mindig magunk mellett, hogy vigyázhassunk rá. Ez a legkülönösebb dolog az anyaságban: amíg az embernek nincs gyereke, nem is tudja, hogy ez mekkora hiány.

Nem számít, hogy akit Gretával keresek, az fiatal, öreg, férfi vagy nő – valahol van valaki, akinek az eltűnt személy éppen olyan fontos, mint nekem Sophie.

Jól tudom, szoros kötődésem a lányomhoz abból fakad, hogy kompenzálok egy problémát. Az anyám meghalt, amikor négyéves voltam. Amikor annyi idős voltam, mint most Sophie, gyakran hallottam apámtól azt, hogy „autóbalesetben elvesztettem a feleségemet”, és ezt sohasem értettem. Ha tudja, hol vesztette el, akkor miért nem megy megkeresni? Évtizedekbe telt, míg megértettem, hogy csak azt nem veszthetjük el, ami értéktelen – hiszen az nem hiányzik, mert nem érdekes, nem törődünk vele. Én azonban túl fiatal voltam ahhoz, hogy emlékképeim legyenek az anyámról. Hosszú ideig csak az illatát tudtam felidézni – ha egyszerre éreztem az orromban vaníliát és almát, hirtelen olyan volt, mintha mellettem állna –, de aztán ez is elmúlt. Greta sem tud valakit megtalálni, ha nem indulhat el valamilyen nyomon.

Greta, aki az oldalamnál ül, orrával megérinti a halántékomat. Ja, persze, hiszen vérzik a homlokom, jut eszembe. Talán össze is kéne varrni. Apám majd megint levág egy tirádát arról, hogy miért nem választottam valami biztonságosabb munkát, mondjuk, pályázatírást, lobbizást. Szerinte a tűzszerészek főnöke is lehetnék, az sem ennyire veszélyes.

Valaki kötszert nyújt felém; a szemem fölé nyomom a gézlapokat. Felpillantva látom, hogy Fitz, a legjobb barátom áll előttem, aki történetesen a legnagyobb példányszámú New Hampshire-i lap riportere. – Az áldozatod hogy fest? – kérdezi.

– Egy fa támadott meg…

– Tényleg? Mindig is tudtam, hogy fafejűekbe nem szabad belekötni…

Fitzwilliam MacMurray a szomszédságunkban nőtt fel, csakúgy, mint Eric Talcott. Az apám sziámi hármasikreknek hívott minket.

Mindkettejükkel tekintélyes közös múltunk van: együtt szárítottuk hintőporral a meztelen csigákat a járdán; vízibombákat hajigáltunk le a suli tetejéről a kövezetre; elraboltuk a tornatanár macskáját. Gyerekként triumvirátust alkottunk, s felnőttként is nagyon közel állunk egymáshoz. Fitz valójában kettős szerepet tölt be az esküvőmön: Ericnek is ő lesz a tanúja, meg nekem is.

Innen alulról nézve, Fitz hatalmas toronyként áll fölöttem. 190 centis a termete, bozontos üstöke lángvörös. – Mondjál valamit, amit idézhetnék a lapban – szólal meg.

Mindig tudtam, hogy Fitz valamikor az írásnál fog kikötni, bár azt hittem, költő vagy regényíró lesz. Úgy játszott a nyelvvel annak idején, mint más gyerekek a kavicsokkal, faágakkal. Szavakból hol kunyhót, hol kastélyt épített nekünk, amelyeket aztán tetszés szerint berendezhettünk, benépesíthettünk. – Találj ki valamit – javaslom.

Nevet. – Hohó, én nem a New York Times-nak, hanem a New Hampshire Gazette-nek dolgozom.

– Elnézést… – szólal meg valaki.

Mindketten a hang irányába fordulunk. Holly Gardiner mamája néz rám merőn. Az arca olyan beszédes, hogy még azt is látom, hirtelen nem is tudja, hogyan öntse szavakba mindazt, ami lerí róla. – Köszönöm – böki ki végül egyszerűen. – Nagyon, nagyon köszönöm.

– Gretának köszönje inkább – válaszolom. – Ő dolgozott meg mindenért.

Az asszony majdnem elsírja magát. Megragadja a kezemet, megszorítja, zárja az áramkört köztünk, anyák között, aztán visszaballag a mentősökhöz, akik Hollyt vették gondjaikba.

Volt idő, amikor kínzóan éreztem anyám hiányát – például amikor az osztálytársaim két szülőt vonultattak fel a karácsonyi koncerten; aztán mikor elkezdtem menstruálni, és apámmal kettesben ücsörögtünk a kád szélén, hogy elolvassuk a tamponos dobozon a használati utasítást. Vagy amikor először csókolóztam Erickel, és úgy éreztem, menten kirobbanok a bőrömből.

Vagy mint most…

Fitz átkarolja a vállamat. – Ne hidd, hogy hiányt szenvedtél bármiben is – mondja halkan. – Apád jobb volt egymagában, mint a legtöbb szülő párban.

– Tudom – felelem, de nem tudom levenni a szemem Holly Gardiner-ről, ahogy kézen fogva megy az anyjával a kocsijukhoz. Mint két gyöngyszem egy vékonyka damilon, amely bármely pillanatban elszakadhat…

Aznap este én vagyok Gretával a szenzáció a hírekben. Itt, a kies New Hampshire-ben nincsenek bandaháborúk, gyilkosságok, nemi erőszak – ehelyett az szerepel a hírekben, hogy leégett valahol egy csűr, vagy felavattak egy kórházat. Legfeljebb még olyan háztáji hősökről esik szó, mint én.

Apámmal a konyhában időzünk, készítjük a vacsorát. – Mi van Sophie-val? – kérdezem homlokráncolva, és belesek a nappaliba. Sophie ott fekszik összegömbölyödve a szőnyegen.

– Elfáradt – mondja apám.

Sophie olykor-olykor alszik egyet délutánonként, amikor elhozom az óvodából, de ma, hogy terepen voltam, apám bevitte őt az idősklubba, s zárásig ott kellett maradnia. De itt most többről lehet szó… Amikor hazajöttem, nem várt az ajtóban, hogy ledarálhassa az összes fontos hírt: ki ugrott ma a legmagasabbra; melyik könyvből olvasott nekik Mrs. Easley; hogy ma is répa volt-e sajtkockákkal, mint tegnap meg tegnapelőtt.

– Megnézted, hogy nem lázas-e? – kérdezem.

– Már hiányzik, igaz? – vág vissza, s vigyorog a grimaszom láttán. – Mire az édességhez érünk, újra a régi lesz – jósolja. – A gyerekek hamar magukhoz térnek.

Apám majdnem hatvan, de még mindig jóképű – kortalannak látszik az őszesbe vegyülő hajával, inas távfutó-alkatával. Bár sok nő akadna, aki örömmel vetné magát egy ilyen férfi karjába, mint Andrew Hopkins, apám csak nagy ritkán randevúzik, és sohasem nősült meg újból. Azt szokta mondogatni, az élet arról szól, hogy egy fiú keres egy lányt, a tökéleteset, és ő az a szerencsés, aki már megkapta a maga tökéletes nőjét a szülőszobán…

A tűzhelyhez lép, s az ott rotyogó paradicsomra főzőtejszínt önt – ezt az egyik öregtől tanulta a klubban. Ezek a házi fortélyok általában meglepően jónak bizonyulnak, legalábbis ha a főzésre szorítkoznak, és nem az egészséggel kapcsolatosak, például, hogy Sophie nem lesz kruppos, ha fekete szalagot kötök a nyakára, vagy hogy fülfájást olívaolajba és borsba mártott fültisztítóval kúráljunk. – Mikor jön Eric? – kérdezi apám. – Túl soká már nem húzhatom ezt a kotyvasztást.

Ericnek már vagy fél órája meg kellett volna érkeznie, de nem is telefonált, hogy kicsúszott az időből. A mobilját sem veszi föl. Nem tudom, hol lehet, de sokféle variáció villan fel az agyamban: Murphy bárja a Main Streeten, a Callahan a North Parkban vagy egy útszéli árok bárhol.

Sophie jelenik meg a konyhában. – Halihó – mondom, s minden Erickel kapcsolatos aggodalmam szertefoszlik lányunk napocskaarca láttán. – Akarsz segíteni? – kérdem, s felmutatok egy zöldbabot, mert tudom, hogy szereti azt a kis pattanó hangot, amit a bab akkor ad, amikor kettétörjük.

Megvonja a vállát, s leül háttal a hűtőszekrénynek.

– Mi volt ma az oviban? – nógatom.

Arcocskája úgy elborul, mint a nyári ég a hirtelen és vad zivatar előtt. Aztán ugyanolyan gyorsan fel is pillant. – Jennicának Szemölcse van.

– Húha, az nem túl jó – mondom, és töröm a fejem, hogy vajon melyik is Jennica. A világosszőke copfos, vagy az, amelyik apjának az a jó kis kávézója van a belvárosban.

– Én is akarok Szemölcsöt.

– Nem, még csak az hiányozna. – Egy autólámpa fénye villan az ablak előtt, de a kocsi nem fordul be a ház elé. Kinézek, és megpróbálom felidézni, hogy a szemölcs ragályos-e, vagy ez is csak valami babonaság.

– De olyan szép zöld… – nyafogja Sophie. – És olyan puha, de tényleg, és van neki névtáblája is…

Vagy úgy: Szemölcs az új tag a Beanie-figurák családjában. – Talán majd a szülinapodra kapsz…

– Fogadjunk, hogy azt is el fogod felejteni – durcáskodik Sophie, és felrohan a lépcsőn.

Hirtelen a naptárra esik a pillantásom, a mai napot övező piros körre. Egy órakor kezdődött az óvodában a szülő-gyerek teadélután. Éppen akkor kaptattam fel a hegyre Holly Gardiner nyomában.

Amikor gyerek voltam, és valami anya-lánya program volt az alsó tagozatban, sose szóltam róla apámnak. Inkább betegséget mímeltem, hogy otthon maradhassak aznap, és ne kelljen látnom, hogy mindenkinek jön az anyja, csak az enyém nem. Sem akkor, sem máskor.

Sophie-t az ágyán fekve találom. – Kicsikém, ne haragudj rám. Bocsánat…

Felnéz. – Amikor *azokkal* vagy, gondolsz rám is? – döfi a kérdést a szívembe.

Válaszképpen felnyalábolom, és az ölembe ültetem. – Még akkor is rád gondolok, amikor alszom.

Olyan nehéz elhinni most, ahogy kismadár-teste az enyémhez simul, hogy amikor teherbe estem, elgondolkodtam, megtartsam-e a babát vagy sem. Nem voltam férjnél, Ericnek pedig megvolt a maga baja enélkül is. Végül nem bírtam elvetetni. Olyan anya akartam lenni, akit erővel sem lehet elszakítani a gyermekétől, aki oroszlánként küzd érte. Arra szoktam jólesően gondolni, hogy biztosan az én anyám is ilyen típus volt.

Sophie-t nevelni – akár Erickel, akár nélküle az évek során – sokkal nehezebbnek bizonyult, mint gondoltam. Ha valamit jól csináltam, mindig apám érdemének tudtam be, az ő példájának. Ha valamit elszúrtam, azt sorsszerűnek nyilvánítottam.

Nyílik a háló ajtaja, és Eric lép be. Egy pillanatra, mielőtt még minden eszembe nem jutna, eláll a lélegzetem a láttán. Sophie az én sötét hajamat és a szeplőimet örökölte, de szerencsére semmi többet. Nyúlánk alkatát, szép arcformáját az apjának köszönheti, ahogy gyorsan felragyogó

mosolyát és nyugtalanító szemét is, amely olyan áthatóan világoskék, mint a gleccserjég. – Bocsánat, hogy ilyen későn jövök – mondja Eric, és csókot nyom a fejem búbjára. Mélyet lélegzem, hogy megérezzem, ivott-e. Sophie-t a karjába kapja.

Nem érzékelem sem a whisky, sem a sör keserű-gabonás aromáját, de ez nem sokat számít. Eric már a gimnáziumban százféle módját ismerte annak, hogyan rejtse el az árulkodó jeleket. – Hol voltál? – kérdezem.

– Találkoztam valakivel az Amazonban. – Egy Beanie-békát húz elő a zsebéből.

Sophie felvisít, kikapja a játékot Eric kezéből, és úgy megöleli az apját, mintha ki akarná szorítani belőle a szuszt. – Szóval, mindkettőnknél lobbizott – állapítom meg fejcsóválva. – Született kalandor…

– Csak növelte az esélyeit. – Eric lerakja Sophie-t, aki azonnal lerohan az emeletről, hogy eldicsekedjen ajándékával a nagyapjának.

Odalépek, hogy átkarolhasson; ujjaimat a farmernadrágja hátsó zsebébe csúsztatom. Hallgatom, ahogy a fülem alatt ver a szíve. Csak nekem. *Ne haragudj, hogy kételkedtem benned…* – Én is kapok békát? – kérdezem.

– Te már kaptál egyet. Megcsókoltad, és lám, itt vagyok, nem igaz?

– Ajkával elindul a nyakam hajlatában lévő apró sebhelytől, amelyet kétévesen szereztem szánkózáskor, és felsiklik a számig. Kávéízt érzek rajta, meg reménykedést. Hála istennek, semmi mást.

Még egy darabig a csók után is állunk a lányunk szobájában összekapaszkodva. Egymásnak dőlünk egész testtel. Mindig szerettem, békaság ide, vagy oda…

Amikor kicsik voltunk, Eric, Fitz és én kitaláltunk magunknak egy nyelvet. Már jórészt elfelejtettem, csak egy pár szóra emlékszem: a „valiango” kalózt jelentett, a „palapala” esőt. A „ruszkifer”-nek nem volt egyszavas megfelelője, mert ez a fonott vesszőkosár aljának a közepét jelentette, ahol a vesszők egyetlen, közös pontban futnak össze. Néha a barátságunkra is használtuk ezt a szót. Ez azokban az időkben volt, amikor a barátok még nem olyan szigorú időbeosztás szerint találkoztak, mintha megrögzött házasok volnának. Reggel általában egyikünk felbukkant a másiknál, hogy együtt elmenjünk a harmadikért.

Télen erődszerű várakat építettünk a hóból, bonyolult alagútrendszerekkel, barlangokkal. Mindig kiformáztunk bennük három trónféleséget, amelyre felülhettünk jégcsapot szopogatni mindaddig, míg már nem éreztük elfagyott ujjainkat. Tavasszal Fitz papája jóvoltából jégcukrot ettünk, amikor saját juharszirupját készítette. Villával küzdöttünk, hogy elorozzuk egymás elől a legédesebb, leghosszabb darabokat. Ősszel átmásztunk a közeli almáskert kerítésén, és faltuk a naptól langyos gyümölcsöket. Nyáron, sötétedéskor titkos jóslatokat körmöltünk a jövőnkről a befogott szentjánosbogárkák halvány fényénél, s a cetliket bedugtuk egy öreg juharfa odvába afféle időcsapdaként, hogy megtaláljuk majd, ha felnövünk.

Egyértelműek voltak a kiosztott szerepek: Fitz volt az álmodozó; én a praktikus taktikus, Eric pedig a frontember, aki felnőtteket és gyerekeket egyforma könnyedséggel tudott elbájolni. Eric volt az, aki mindig pontosan tudta, mit kell mondani, ha az ember véletlenül elejtette a forró étellel megrakott tálcát az ebédlőben, s mindenki bámult, mint a moziban. Vagy amikor a tanár felszólított valakit, és az éppen a karácsonyi bevásárlólistát írogatta össze. Az ő köreihez tartozni olyan volt, mint amikor az ember az ólomüveg ablakon derengő, aranyszín fény felé emeli az arcát a templomban.

Akkor kezdtek megváltozni a dolgok, amikor első egyetemi évünk után mindenki hazajött a kollégiumból a vakációra. Újra az otthoni szülői szabályokhoz kellett alkalmazkodni, bármily bosszantó volt is ez. Ericnek már rongyokban lógtak az idegei, csak akkor lazult el, ha hármasban elmentünk valahová este. Általában azt akarta, hogy menjünk egy bárba, és tudta, hová engednek be minket anélkül, hogy igazolványt kérnének. Később, miután Fitz hazament, Eric meg én kiterítettünk egy régi pokrócot a város melletti tó egy távolabbi pontján, s levetkőztettük egymást. Hajtottuk a szúnyogokat a másik ama testrészeiről, amelyeket épp birtokba vettünk. Valahányszor megcsókoltam, az alkoholt éreztem a leheletén, amit mindig is utáltam. Talán különcködésnek hat ez a finnyásság, de talán nem jobban, mint azoknak a viselkedése, akik tankoláskor visszatartják a lélegzetüket, mert ki nem állhatják a benzinszagot. Egy darabig csókoltam Ericet, beszívtam azt a kesernyés, erjedt szagot, aztán odébb gördültem a takarón. Ő álszent kispolgárnak nevezett, én meg kezdtem elhinni – ezt még mindig könnyebb volt elfogadni, mint azt, hogy valójában távolodunk egymástól.

Néha rájön az ember, hogy bekötött szemmel megy át a saját életén, és megpróbálja eltagadni, hogy maga kötötte szorosra a csomót a vakká tévő kendőn. Fitz is, meg én is így voltunk a gimnázium utáni tíz évben. Mindig elhittük, ha Eric azt mondta, hogy néha bedob egy-egy sört, ez minden. Ha reszketett a keze, amikor józan volt, elfordítottuk a fejünket. Ha megemlítettem az ivást, mint problémát, kiderült, hogy ez az én problémám, nem az övé. És mindezek ellenére nem tudtam véget vetni a kapcsolatomnak Erickel. Minden gyerekkori emlék hozzá kötött. Ha kigyomlálom őt magamból, elvesztem a gyerekkorom minden színét, ízét, zamatát.

Aznap, amikor rájöttem, hogy terhes vagyok, Eric lecsúszott az útról a kocsijával, áttörte a vékony korlátot, s berepült egy helyi gazda kukoricásába. Amikor felhívott, hogy elmesélje, mi történt – persze arra fogta az egészet, hogy átszaladt előtte egy mormota –, leraktam a telefont, és beültem a kocsiba. Fitzhez mentem. Van egy kis probléma, mondtam neki, mintha mindhármunkról volna szó. Aminthogy ez is volt az igazság.

Fitz hagyta, hogy kimondjam az igazat, amelyet addig nagy kínnal mindig magunkba fojtottunk, és megtoldjam egy új, még rémületesebb hírrel. Nem tudom egyedül végigcsinálni, mondtam Fitznek.

Nem vagy egyedül, mondta erre akkor Fitz, és a még lapos hasamra pillantott.

Eric minden vonzerejének tudatában is rájöttem aznap délután, hogy ha Fitz mellettem áll, ez olyan erőt ad nekem, amellyel számolni lehet. Amikor felfegyverkezve a tudással – hogy mit kell Ericnek mondanom – hazamentem, eszembe jutott, mit írtam le azon a régi nyári alkonyon a jövőmről. Akkor jócskán zavarba jöttem a papírra rótt szavaimtól, és háromszor is összehajtottam a cédulát, nehogy Fitz vagy Eric meglássa. Én, aki a fiúknál is fiúsabb voltam, és hosszú órákat töltöttem a társaságukban rettenthetetlen kalózkapitányként, kincskereső régészként, és csak egyszer játszottam el a vártoronyban senyvedő, szerencsétlen királylány szerepét, de még akkor is én mentettem meg saját magamat, azon az estén egyetlen nagy kívánságomat vallottam meg a papírnak. „Egyszer anya leszek”, írtam le.

Wexton városka három ügyvédjének egyikeként Eric ingatlanügyeket bonyolít, végrendeleteket intéz, és néha akad egy-egy válása is. Tárgyaláson is volt már néhányszor – fiatalkorúakat vagy piti tolvajokat védett. Általában nyer, ami nekem nem meglepő, hiszen nem egyszer voltam már esküdt ilyenkor, és engem mindig sikerült meggyőznie.

Az aktuális ügy: az esküvőnk. Én tökéletesen megelégedtem volna annyival, hogy aláírjuk a papírokat a bíróságon, és kész, Eric azonban felvetette, hogy talán tarthatnánk egy nagy fogadást, és még mielőtt észbe kaphattam volna, máris a szóba jöhető helyszínek képeit nézegettem, esküvői zenéket keresgéltem, és virágkötők árlistáit búvároltam.

Ülök a nappali közepén, térdemen, mint egy patchwork takaró, különféle textíliák mintakockái hevernek. – Kit érdekel, hogy a szalvéta sima kék vagy királykék? – siránkozom. – Végül is a királykék is kék, csak az egy hormonkezelt szín…

Átrakom elé a fotóalbumokat, amelyekből ki kell válogatnunk tíz képet róla, s ugyanennyit rólam az esküvői videóklip bevezető kockáihoz. Felcsapja az első fedelét, s lám, rögtön egy fotó Ericről, Fitzről és rólam, amint kerti jégkunyhónk bejáratában dagadozunk téli overalljainkban, mint

három méretes hurka. Én vagyok középen, a két fiú között, és ez így van a legtöbb fotón.

– Nézd a hajamat! – nevet Eric. – Mint Dorothy Hamilton…

– Nem – én vagyok olyan, mint Dorothy Hamilton, te olyan vagy, mint egy gomba!

A másik két album képein már nagyobb vagyok. Kevesebb a kép hármunkról, és több rólam Erickel. Az érettségi előtti bálon vele vagyok kettesben, Fitz pedig egy lánnyal látható, akinek nem emlékszem a nevére.

Egy este, amikor tizenöt évesek voltunk, és a szüleink úgy tudták, hogy iskolai ottalvós buliba megyünk, felmásztunk a Baker könyvtár épületének harangtornyába hullócsillagot nézni. Baracklikőrt ittunk közben, amelyet Eric szüleinek bárszekrényéből loptunk, s figyeltük, hogy fogócskáznak a meteoritok a Holddal. Fitz, kezében az üveggel elaludt, mi ketten pedig vártuk a csillagesőt. – Láttad azt a nagyot? – kérdezte Eric, s mikor mondtam, hogy nem láttam, megfogta a kezem, és az ujjammal mutatta, hová nézzek. Aztán már nem is engedte el a kezemet.

Mire hajnali fél ötkor lemásztunk a toronyból, túlestem életem első csókján, és az az elképzelés, hogy mi csak hármasban létezünk, egyszer s mindenkorra megszűnt.

Apám lép be a szobába. – Felmegyek megnézni a Leno-show-t – mondja. – Majd zárj be. Jó?

Felpillantok. – Hol vannak a kisbabakori képeim?

– Az albumban.

– Nem, ezekben négy- vagy ötévesként vagyok csak. És jó volna a te esküvői képed is a videóhoz.

Csak egyetlen képem van anyámról. Rejtélyesen mosolyog rajta, és én mindig eltűnődöm, hogy vajon éppen mitől-kitől volt boldog akkor.

Apám a szőnyeget bámulja, és kissé megcsóválja a fejét. – Hát, végül is tudtam, hogy egyszer ennek is eljön az ideje. Gyere…

Eric meg én követjük őt a hálószobájába. Leülünk a dupla ágynak arra a felére, ahol nem szokott feküdni. Apám elővesz a szekrényből egy Pepsi-kólás fémdobozt, és a tartalmát kiönti elénk, az ágyra. Egy csomó fénykép az anyámról. Parasztszoknyában, gézblúzban, a haja fekete zuhatag a hátán. Egy esküvői kép: anyám abroncsszoknyás fehér ruhában; apám frakkban, feszülten, mint aki ki akar ugrani a ruhájából, de a bőréből is. Aztán én, mint kisbaba jól bepólyálva, mint egy kötözött sonka. Anyám egyensúlyoz ügyetlenül a karján. Aztán mindketten egy randa zöld kanapén ülnek, köztük én, az összekötő kapocs, a híd – pár kiló gödröcskés hús, ereimben mindkettejük vére…

Olyan az egész, mintha meghódítottunk volna egy idegen bolygót, de csak egy tekercs filmünk lenne a gépben, hogy megörökítsük. Vagy beszabadultunk volna egy állófogadásra az éhségsztrájk után. Olyan sok minden fekszik előttem, hogy vissza kell fognom magam, nehogy túl gyorsan átrohanjak az élményen, ami akár el is tűnhet előlem a következő pillanatban… Az arcom kigyullad, mintha pofon ütöttek volna. – Miért dugtad el ezeket…?

Apám kivesz a kezemből egy képet, és olyan hosszan nézi, mintha elfelejtette volna, hogy én meg Eric ott vagyunk. – Elöl tartottam néhány képet annak idején – feleli végül –, de folyton azt kérdezted, hogy mikor jön már haza… Akkor elidőztem a képek előtt, olykor tíz percet, máskor fél órát vagy egy fél napot. Nem azért tettem el őket, Delia, mert nem akartam látni ezeket a képeket, hanem mert mást sem akartam csinálni, csak ezeket nézni. – Az esküvői képet visszarakja a fémdobozba, a többit rászórja a tetejére. – Tedd el őket – mondja. – Mind a tiéd lehet.

Kimegy, mi meg ott ülünk a sötétedő szobában. Eric a legfelső kép felé nyúl, és olyan óvatosan simítja meg az ujjhegyével, mintha lepkeszárny lenne. – Igen – szólal meg –, én ezt szeretném veled…

Olykor azok jutnak eszembe, akiket nem találok meg. A kamaszfiú például, aki egy fagyos márciusi napon leugrott a Fairlee-Orford vasúti hídról, bele a Conncecticut folyóba. Vagy az anya, aki úgy tűnt el North Conway-i otthonából, hogy a tűzhelyen még fortyogott az étel, a kisgyerek meg a járókában volt. Parkoló kocsiból kapott ki valaki egy babát, míg a bébicsősz beugrott a postára egy nehéz csomaggal. Néha mintha a hátam mögött állnának valamennyien, miközben mosom a fogam; néha az elalvás előtti pillanataimban látom őket. És előfordul, mint most is, hogy az ágyban álmatlanul forgolódva gondolok rájuk.

Ma éjjel vastag köd van, de Gretával már annyit treniroztunk ezen a környéken, hogy vakon is jól eltájékozódnánk. Leülök egy mohos fatörzsre, míg Greta körbeszimatolja a terepet. Fölöttem valami kerekded és sárga himbálódzik egy faágon…

Kicsi vagyok, és éppen citromfát ültetünk a kertünkben. Körbetáncolom. Szeretnék limonádét csinálni, de még nincs egy szem gyümölcs se rajta, mert ez a fa még csak egy kisbaba. – Mennyi időbe telik, hogy megnőjön? – kérdezem. – Hát, elég sokáig tart – feleli. Leülök a fa elé, és nézem. Ki fogom várni… Odajön, és megfogja a kezem.

– Gyere, grilla – mondja. – Ha ilyen sokáig akarsz várni, előbb talán együnk valamit.

Vannak álmok, amelyek nem szállnak el az ébredéssel. Ez azonban annyira valószerűnek hat, mintha nem is lenne álom. Mintha tényleg megtörtént volna.

Egész életemet New Hampshire-ben éltem le. Ezen az éghajlaton nem marad meg a citromfa, hiszen errefelé nemcsak a karácsony fehér, hanem sokszor már a novemberi Halloween is. Felnyúlok, és lehúzom a sárga gömböt: szétmállik a kezemben a faggyúval összeragasztott madáreledel-gombóc.

Mit jelent az, hogy „grilla”?

Másnap reggel még mindig ezen gondolkozom, mikor Sophie-t az óvodába viszem. Tíz percig még ott téblábolok körülötte, járok föl s alá a festőállványtól az építőkockákig, hogy feledtessem tegnapi mulasztásomat. Azt terveztem, hogy délelőtt elviszem Gretát egy szinten tartó futásra, de meglátom apám tárcáját a Ford Expedition padlóján. Este elvitte megtankolni a kocsimat, a legkevesebb, hogy beugrom az idősklubba, hogy odaadjam neki a tárcát.

Beállok a parkolóba, aztán felnyitom a csomagtér ajtaját. – Marad – mondom Gretának, aki kettőt lendít a farkán. A helyet meg kell osztania az életmentő felszereléssel, egy kishordónyi vízzel és különféle pórázokkal, nyakörvekkel.

Hirtelen valami viszkető bizsergést érzek a csuklómon – valami mászik a karomon?! A szívverésem azonnal meglódul, a torkom összeszorul, mint mindig, ha pók, kullancs vagy más randa csúszómászó van a láthatáron. Lerángatom magamról a dzsekit, közben kiver a hideg veríték, ahogy azt figyelem, vajon a lábam mellé esik-e a pók.

Teljesen megmagyarázhatatlan fóbia, tudom. Én, aki már sziklaszirteken csüngtem elveszett emberek nyomát kutatva; aki fegyveres támadókkal álltam már szemben, valószínűleg elájulnék, ha akárcsak a legkisebb méretű pókkal zárnának be egy szobába.

Mély levegőket veszek, amíg be nem érek az idősotthonba. Apámat a tornateremben találom, ahol a keddi jógafoglalkozást figyeli az oldalvonalról. – Hahó – súgja oda, nehogy megzavarja a meditációs karemelgetésben az öregeket. – Mi járatban errefelé…?

Előhalászom a tárcáját a zsebemből. – Gondoltam, talán hiányzik…

– Szóval, otthagytam. Milyen praktikus, ha az ember lánya hivatásos kereső…

– Konzervatív módszerrel találtam rá – mondom. – Véletlenül. Elindul az ajtó felé. – Hát tudtam, hogy előbb-utóbb meglesz. Mint minden más.

Megiszol velem egy kávét?

– Nincs túl sok időm – felelem, de követem a kis teakonyhába, majd miután kitöltött két csésze kávét, megyek utána az irodájába. Amikor kicsi voltam, gyakran magával hozott ide, s míg telefonált, mindenféle bűvésztrükkökkel szórakoztatott: gemkapcsokat és zsebkendőket tüntetett el, varázsolt elő. Felveszek egy levélnehezéket az asztalról – egy nagy kavics, katicamintásra festve. Én csináltam neki ajándékba, amikor annyi idős lehettem, mint most Sophie. – Hát, talán már kidobhatnád… – vetem fel.

– Dehogyis, ez a kedvencem. – Kiveszi a kezemből a követ, és visszateszi az asztalra.

– Papa, te ültettél valaha citromfát? – kérdezem.

– Egy micsodát?! – Mielőtt megismételhetném a kérdést, hunyorogva rám pislant, majd homlokráncolva közelebb int magához: – Várj csak… Valami kiáll itt neked… Nem ott. Lejjebb… Hagyd, majd én.

– Előrehajol, és a tarkómhoz nyúl. – A csodálatos Cordélia – jelenti ki, mint amikor a bűvésztrükköket csináltuk együtt. Aztán a fülem mögül előhúz egy gyöngysort.

– Ez az övé volt… – mondja apám, és a tükörhöz kormányoz, amely a bejárati ajtó belső felén függ. Felrémlik előttem a tegnap este látott esküvői képük. Összekapcsolja a nyakamon a láncot, és mindketten egy harmadikat látunk a tükörben, aki nincs ott.

A *NewHampshire Gazette* szerkesztősége Manchesterben van, de Fitz többnyire wextoni lakásában dolgozik. Egy pizzafaloda fölött lakik, ezért a paradicsomszósz illata állandóan belengi a lakosztályát. Greta körmei végigkopognak a linóleummal borított lépcsőkön, majd a kutya leül a Fitz ajtaja mellett álló, életnagyságú, karton Csubakka-figura előtt. A hátoldalon függ a lakás kulcsa; előveszem, és kinyitom az ajtót.

Kikerülgetem a ruhakupacokat és a könyvhalmokat a földön. A könyvek úgy szaporodnak nála, mint a nyulak. Fitz a komputere előtt ücsörög. – Hali – mondom. – Egyszer már megígérted, hogy csinálsz nekünk egy ösvényt…

A kutya beszökell, és szinte Fitz ölébe mászik, aki jól megvakargatja a füle tövét. Greta lesodor néhány fotót az asztalról lelkesedésében.

Lehajolok, és felveszem őket. Az egyiken egy pasi látható, lyukkal a homloka közepén, amelybe egy égő gyertyát illesztett. A másodikon egy fiú vigyorog. Mindkét szemében két pupilla. Átnyújtom a képeket Fitznek. – A rokonaid…?

– A Gazette megrendelt tőlem egy cikket *Fura, de igaz* címmel. – Felemeli a lyukas homlokú pasas képét. – Ez a csodásan találékony fickó nyilván este szórakoztatja a közönségét. Amúgy meg elolvastam egy teljes doktori értekezést, amit 1911-ben írtak arról, hogy a doki páciensének a talpából nőtt ki egy őrlőfoga.

– Nagy ügy – mondom. – Mintha nem lenne mindenkinek valami furcsasága. Például Eric milyen trükkösen tudja megcsavarni a nyelvét… Te meg azt a gusztustalanságot szoktad művelni a szemeddel, tudod…

– Erre gondolsz? – kérdi, de mielőtt megmutathatná, gyorsan elfordulok. – Vagy arra, hogy mintha rakétákat gyújtanának a hátsódban, amikor egy kilométeres körzetben felbukkan egy pókháló?

Feléje fordulok, mert eszembe jut valami. – Mindig rettegtem a pókoktól?

– Amióta csak ismerlek. Talán Miss Muffet voltál előző életedben.

– Akkor lehettem is…

– Jaj, Dee, csak vicceltem. Ha valakinek térszonya van, abból még nem következik, hogy száz évvel korábban egy sziklárol leesve lelte halálát.

Nem is tudom, miért, előállok a citromfás történetemmel. Elmondom Fitznek, hogy szinte éreztem a tűző napot a fejem búbján, miközben néztem, hogy a fa gyökerei eltűnnek a vérvörös rögök alatt. Még arra is emlékszem, hogy az ABC betűi voltak a cipőtalpamon.

Fitz összefont karokkal, figyelmesen hallgat, ugyanúgy, ahogy tízéves koromban, amikor azt meséltem neki, hogy az ágyam végében megjelent egy indiai jógi szelleme, és lótuszülésben lebegett. – Nos, hát – szólalt meg végül –, nem arról van szó, hogy abroncsszoknyában feszítettél, vagy muskétával lövöldöztél. Lehet, hogy a saját életedben történt dologra emlékszel, valamire a gyerekkorodból, amit rég elfelejtettél. Sokféle kutatást végeztek már a tudatalattiból feljött emlékekkel kapcsolatban. Utánanézhetek, ha akarod. Szólok, ha találok valamit.

– Azt hittem, hogy a tudatalattiból kiszabaduló emlékek traumatikusak. De a citromfában nincs semmi szörnyűség.

– Van olyan fóbia, hogy valaki a növényektől fél. Logikus is, hiszen nem csak az állatokat esszük meg…

– Mennyit perkáltak ki a szüleid a te taníttatásodra, de őszintén? Fitz vigyorog, és Greta pórázáért nyúl. – Oké, akkor menjünk. Merrefelé hagyjak nektek nyomokat?

Már nagyon tudja, mi következik. A lépcsőházban leveszi a pulóverét, otthagyja Gretának, hogy szagmintát vehessen. Aztán nekilódul, és meg sem áll, amíg meg nem tett három, öt vagy akár tíz mérföldet mellékutcákban kanyarogva, majd földutakon, végül az erdőben. Adok neki negyedóra előnyt, mielőtt Gretával elindulnék a nyomában. – Mehetsz, amerre csak akarsz – felelem magabiztosan, mert úgyis mindig megtaláljuk.

Egyik nyomkereső utunk során Greta meg én csak az eltűnt személy holttestét találtuk meg. A halott – abban a pillanatban, amint elszáll belőle a lélek – megszűnik úgy szagot kibocsátani, ahogy egy élő. Ahogy egyre közelebb értünk hozzá, Greta érezte, hogy valami nem stimmel. A fiú egy vastag tölgyfaágról lógott lefelé. Én hirtelen nem kaptam levegőt, térdre rogytam, miközben azon cikázott az agyam, vajon mennyivel korábban kellett volna érkeznem ahhoz, hogy ezt megakadályozhassam. Annyira nem voltam magamnál, hogy csak nagy sokára vettem észre, milyen furán viselkedik Greta: vonyítva forgolódott maga körül, aztán lefeküdt, és az orrára fektette a mancsát. Először történt meg vele, hogy valami olyasmit talált, aminek nem tudott örülni, és nem tudta, mihez kezdjen.

Fitz cirkalmas nyomvonalon vezet bennünket: a pizzástól indulva keresztülmegy Wexton főutcáján, majd a benzinkút mögött átvág egy kis patakon, lemegy egy meredélyen, egészen egy kis természetes vízesésig. Mire megtaláljuk, már megtettünk vagy hat mérföldet, és térdig vizes vagyok. Greta egy kis facsoport mögött guggolva találja meg; a nedves levelek pénzéremként csillognak a földön. Fitz előhúzza a plüss rénszarvast, amelyet Greta nagyon szeret megtalálni és visszahozni, s jutalomképpen dobálja neki egy kicsit. – Ki a világ legokosabb kutyája? – duruzsolja neki. – Ki ez az okos kislány?

Hazavisszük a város szélén hagyott kocsimmal, aztán indulok Sophie-ért. Amíg a foglalkozás végét jelző csengőszóra várok, leveszem nyakamból a gyöngysort. Ötvenkét gyöngyszem van rajta. Éppen ennyi idős lenne az anyám, ha még élne. Elkezdem morzsolgatni az ujjaim között, mint egy olvasót, és kis imaszerűségeket is mondok: hogy Eric meg én boldogok legyünk; Sophie biztonságban felnőhessen; Fitz találjon végre magának egy társat, akivel leélheti az életét; apám egészséges maradjon mindig. Kifogyok a szeretteimből, s elkezdek minden gyöngyhöz egy emléket társítani: egyszer a simogatós állatkertbe vitt apám (ezt az emléket a minap, az albumban látott fotó köré építettem); aztán felbukkan a nagyon elhalványodott kép, ahogy anyám mezítláb táncol a konyhában. Vagy a keze érintése, ahogy a fejbőrömbe masszírozza a babasampont.

Arról is van egy villanásnyi képem, hogy az ágyon fekve sír.

Nem akarom, hogy ez legyen az utolsó emlékkép, ezért átrendezem a sort, és az jut a végére, hogy táncol. Elképzelem, hogy minden emlékkép

egy homokszem, és ezt a homokszemet burkolja körbe a gyöngy kemény anyaga – hogy ne sodorja tova a szél…

Sophie elhatározza, hogy megtanítja a kutyát társasjátékozni. A *Mr. Ed* ismétlését látta a tévében, és szerinte Greta van olyan okos, mint egy ló. Sőt… Meglepődöm, hogy Greta hajlandó vállalni a megmérettetést. Amikor a játékban rá kerül a sor, a kopó az, aki mancsával felborítja a dobókockás poharat.

Felnevetek, mert nem hiszek a szememnek. – Papa! – kiabálok fel az emeletre, ahol apám a száraz ruhát hajtogatja. – Gyere, nézd ezt meg!

A telefon csörög, az üzenetrögzítő bekapcsol. Fitz hangja betölti a lakást: – Hé, Delia, ott vagy? Beszélnünk kell!

Felugrom, és a telefonért nyúlnék, de Sophie gyorsabb. Odaugrik, és lenyomja a gombot, megszakítja a vonalat. – Megígérted! – mondja nyomatékkal, de a pillantása máris a vállam fölé vándorol, mintha meglátott volna valamit.

Megfordulok. Kék-piros fény villódzik odakint. Három rendőrautó zárta le a behajtónkat, s két rendőr tart az ajtó felé.

Meghűl bennem a vér. Ha most kinyitom az ajtót, valami olyasmit hallok majd, amit nem szeretnék hallani – Ericet letartóztatták részeg vezetés miatt, vagy balesetet szenvedett. Vagy még rosszabb…

Amikor megszólal a csengő, mereven ülök, karba tett kézzel. Így talán nem esik szét a mellkasom a szívdobogástól. Még egyszer megszólal a csengő, mire Sophie megfordítja az ajtógombot. – Itthon van az anyukád, kicsim? – kérdezi az egyik rendőr.

Együtt dolgoztam valamikor ezzel a fickóval. Segítettünk neki Gretával elkapni egy rablót, aki elmenekült a tett helyszínéről. – Hello, Delia – üdvözöl.

A hangom üresen kong: – Rob, mi történt?

Kissé habozva válaszol: – Nos, az apád miatt jöttünk.

Azonnal elönt a megkönnyebbülés. Ha apám kell nekik, akkor nincs gond Erickel. – Szólok neki – mondom, de ahogy megfordulok, apám megszólal a lépcső tetejéről: – Uram, mit tehetek önökért?

– Ön Andrew Hopkins? – kérdezi a másik rendőr. – Letartóztatási parancsunk van ön ellen. Elszökött az igazságszolgáltatás elől, amikor megvádolták Bethany Matthews elrablása ügyében.

Rob leveszi övéről a csuklóbilincset. – Akkor rossz helyre jöttek mondom hitetlenkedve. – Az apám senkit se rabolt el.

– Joga van hallgatni – kezdi Rob a szokásos szöveget. – Bármit mond, az felhasználható és felhasználandó ön ellen a bíróságon. Joga van ügyvédet hívni, és az ügyvéd jelen lehet a kihallgatásakor…

– Hívd Ericet – mondja apám. – Ő tudni fogja, mi a teendő.

A rendőrök az ajtó felé terelik. Száz kérdés tolul fel bennem: miért csinálják ezt? Hogy tévedhetnek ekkorát? Aztán csak egy kérdés jön ki a számon, az is nehezen: – Ki az a Bethany Matthews?

Az apám merően néz rám. – Te voltál – mondja.

ERIC

Mindjárt el fogok késni az előttem totyogó teherautó miatt. Mint ilyenkor márciusban sok más hasonló rakománnyal tetézett járművet, ezt is magasan megpakolták hóval, amit a járda széléről, a postahivatal parkolójából vagy a benzinkút mellől szednek össze, ahová előzőleg kupacokba hányták. Ha úgy ítélik meg, hogy az eltolt hókupacok akkorák, hogy egy újabb hóesés hozadékát már nem bírnák el, fellapátolják az egészet a platókra, s a teherautók elindulnak a városból. Mindig elképzelem, hogy Florida felé tartanak, s útközben szépen elolvad a rakomány. Az igazság az, hogy a Wexton golfpálya szélénél lévő szurdokba zúdítják a havat. Annyit szállítanak ide, hogy még júniusban is látni errefelé rövidnadrágban szánkózó gyerekeket, amikor a hőmérséklet már 23 fok.

Kész csoda, hogy ennyi hóból nem lesz özönvíz olvadáskor. Pedig ha vízzé válna, elsöpörhetne akár autókat is, vagy zajló folyóvá változtathatná az országutat. Mire azonban a hó eltűnik, a föld szinte száraz a nyomában. Deliával együtt tanultuk még az iskolában, hogy miért: a hókristályok képesek rá, hogy szilárd halmazállapotúból egyből légneművé váljanak, nem kell keresztülmenniük a közbülső folyékony halmazállapoton. Ez a szublimáció.

Érdekes, hogy ennek a szónak a másik jelentését csak nemrégiben tanultam meg az egyik ilyen összejövetelen, amilyenre most is megyek. Az is szublimáció, amikor az ember az ösztönös erőit, a késztetéseit valami jobbra, magasabb célra használja fel.

A teherautó jobbra kezd kanyarodni. Kikerülöm, és felgyorsítok. Elhajtok a csemegebolt mellett, amely az elmúlt fél évben háromszor cserélt gazdát, majd a régi szatócsbolt előtt, amelyben még mindig lehet filléres cukorkát kapni – olykor viszek Sophie-nak –, aztán jön a tyúkfarm, amely előtt úgy sorakoznak a hatalmas szalmagöngyölegek, mint megannyi óriás guriga. Végre megérkezem – leparkolok, és besietek az épületbe.

Még nem kezdték el a foglalkozást, az emberek a kávéspult körül rajzanak. Kis csoportokba verődve beszélgetnek. Mindenkit hasonló sorsa hozott ide. Van itt öltönyös fickó meg tréningruhás nő; öregember meg olyan fiatal, akinek még a bajsza is alig serken. Tudom, van köztük olyan, aki egy órát autózik, hogy itt lehessen, Egy kisebb csoportosulás felé indulok, ahol a férfiak a baseballról beszélgetnek.

A fények mindenütt kigyúlnak, és a csoportvezető arra kéri a jelenlévőket, foglaljanak helyet. Néhány mondattal megnyitja a mai foglalkozást. Történetesen egy nő mellé huppanok le, aki éppen egy cukorkát próbál kicsomagolni hangtalanul. Amikor észreveszi, hogy nézem, elpirul, és zavarában megkínál a zacskóból. Zöldalma ízű…

Próbálok odafigyelni, hogy csak szopogassam a cukrot, és ne harapjak rá, de sose voltam különösebben türelmes lény, és noha éppen arra gondolok, hogy mindjárt gyűrűnyire fogy a számban, máris ropogtatom a fogam alatt. Éppen akkor, amikor pillanatnyi csönd támad. Felemelem a kezem, mire a csoportvezető mosolyogva fordul felém.

– Eric vagyok – mondom. – És alkoholista.

Amikor elvégeztem a jogi egyetemet, több választási lehetőségem volt, hová menjek dolgozni. Választhattam volna egy tekintélyes bostoni céget, amelynek a kliensei 250 dolláros óradíjat fizethettek volna a tudásomért. Aztán lehettem volna köztisztviselőként a szegények ügyvédje bármelyik államban vagy a Hampshire-i főügyészségén kezdhettem volna mint fogalmazó. Ehelyett inkább visszajöttem Wextonba, hogy magánpraxist nyissak. Végül is egyetlen oka volt ennek: nem bírtam volna távol lenni Deliától.

Bármely hímnemű a megmondhatója, hogy van egy pillanat az ember életében, amikor rájön, hogy a mellette álló nő éppen az, akivel szeretné leélni az életét. Bár ez az én esetemben inkább fordítva igaz: Delia olyan régen áll már mellettem, hogy az a különleges és egyben elviselhetetlen, ha éppen nincs mellettem.

Egymástól ötszáz mérföldnyire jártunk egyetemre, és amikor hiába hívtam a szobáját, mert csak az üzenetrögzítő vette föl, elképzeltem azt a sok fickót, akik éppen most próbálják meg elrabolni a szívét. Amióta csak magamra eszméltem, mindig Delia érdeklődésének középpontjában álltam, és akkortájt éreztem meg először, hogy lehetnek riválisaim is. Ettől teljesen kikészültem. Rákaptam, hogy bedobok egy-egy sört csak azért, hogy ne gondoljak mindig rá, de persze abból az egy sörből mindig hat vagy tíz lett.

Az ivás úgyszólván a véremben van. Persze, tisztában voltunk mindhárman a statisztikákkal, amelyek az alkoholista szülők gyermekeire vonatkoznak. Amikor gyerek voltam, mindig fogadkoztam, hogy én sose válok olyanná, mint az anyám – és talán sosem is váltam volna, ha nem hiányzik annyira az életemből Delia. Nélküle üresnek éreztem magam, mintha lyukas lennék valahol. Hogy kitöltsem ezt az űrt, ahhoz a megoldáshoz folyamodtam, amely aTalcott családban természetesnek számított.

Furán vicces. Azért kezdtem keményen inni, mert látni akartam azt a fényt Delia szemében, amelyből egyedül én részesülhettem. Aztán ugyanezért hagytam később abba az ivást. Nem csak arról van szó, hogy vele akarom leélni a hátralévő életemet. Azért van még egyáltalán életem, mert ő létezik.

Ma délután egy lehetséges ügyféllel van találkozóm, aki történetesen egy varjú. Blackie megsebesült, amikor kiesett a fészekből, mesélte a megmentője, Martin Schnurr. A férfi meggyógyította a madarat, aki mindig megkapta a reggelije maradékát. A varjú nem szállt tova, hanem mindig ott lebzselt a terasz körül. Aztán egyszer megkergette a szomszéd gyerekét, mire kihívták a hatóságokat. Kiderült, hogy a varjú szövetségi szinten védett vándormadár, és Mr. Schnurrnak nincs se szövetségi, se állami engedélye a tartására.

– Elszökött a környezetvédelmisektől – újságolja Schnurr büszkén. – Tíz egész mérföld távolságból hazatalált.

– Tud repülni, és vándormadár – jegyzem meg, – Szóval, mit tehetek önért, Mr. Schnurr?

– A környezetvédelmi hivatal megint a nyomában van. Szeretnék egy távoltartási határozatot érvényesíttetni ellenük – mondja Schnurr. – Ha kell, a Legfelső Bíróságig is elmegyek.

Annak az esélye, hogy ez az ügy eljusson Washingtonig, egyenlő a nullával. Mielőtt belefognék, hogy ezt elmagyarázzam, az irodám ajtaja kivágódik, és Delia robban be sírva. A gyomrom összeszorul. A legrosszabbat képzelem magam elé – Sophie… Pillantást se vetek a látogatómra, kivonszolom Deliát az előtérbe, és megrázom a vállát, hogy megtudjam, mi történt.

– Az apámat letartóztatták – nyögi. – Oda kell menned, Eric! Muszáj.

El se tudom képzelni, mit tehetett Andrew, de nem kérdezek semmit. Ha Delia azt gondolja, hogy én el tudom simítani a dolgot, akkor el is tudom. – Majd én gondoskodom róla, hogy minden rendben legyen vele – mondom neki, miközben valójában arra gondolok, hogyővele legyen minden rendben.

Sose játszottunk nálunk, a mi házunkban, mert én mindig korán keltem, hogy én lehessek az, aki bekopog vagy Deliához, vagy Fitzhez. Ha mégis valamiért nálunk kötöttünk ki, azon igyekeztem, hogy kint legyünk a kertben vagy a garázstető alatt. Így sikerült kilencéves koromig megőrizni a titkomat.

Ezen a télen Fitz jéghokizni kezdett, így Delia meg én kettesben voltunk délutánonként. Delia kulcsos gyerek volt – a papája minden napját az

idősklubban töltötte –, és ezzel nem is volt semmi gond mindaddig, amíg egy filmet nem láttunk a tévében. A főszereplő ikerpár egyike meghalt, és levágott ujját elküldette egy bársonydobozban a testvérének. Ezután Delia nem szeretett egyedül maradni otthon. Mindenféle ürügyekkel áthívott hozzájuk iskola után, amibe boldogan belementem, mert addig se kellett otthon lennem. Persze először mindig hazamentem, s erre könnyen találtam magyarázatot: lerakom a hátizsákomat, felveszek egy melegebb pulóvert, aláíratom a mamámmal az ellenőrzőmet. Aztán átmentem hozzájuk a szomszédba.

Egy nap Dee és én, ahogy szoktunk, elváltunk az út ipszilonforma elágazásánál. – Akkor majd gyere – mondta.

A mi házunkban csönd honolt, ami nem volt jó jel. Bementem, körbejártam, anyámat szólongattam. Aztán megtaláltam a konyhakövön kiterülve.

Oldalt feküdt ezúttal, a saját hányadékában. Mikor hunyorogva rám nézett, a szeme vérvörös volt, mint a rubin.

Felkaptam az üveget, és a maradék whiskyt a mosogatóba öntöttem. Egy kicsit odébb gördítettem anyát, hogy feltakaríthassam a padlóról a mocskot papírtörlőkkel. Aztán a feje mögé állva a hóna alá nyúltam, és minden erőmet megfeszítve a szoba felé próbáltam vonszolni, hogy felrakhassam a kanapéra.

– Segíthetek valamit?

Addig észre sem vettem, hogy Delia már egy ideje a konyhában áll. Halkan beszélt, és nem nézett a szemembe, ami most jólesett. Együtt felraktuk anyámat a kanapéra, oldalra fektettük, hogy ha netán megint rosszul lenne, ne fulladjon meg. Bekapcsoltam a tévét, mert akkor ment az a szappanopera, amit Delia szeretett. – Eric, kisfiam, hoznál egy… – jött az anyám irányából halkan, de nem tudta befejezni, mert megint visszaájult. Mire felnéztem, Delia eltűnt.

Nos, ez nem lepett meg. Éppen ezért próbáltam titokban tartani a dolgot a két legjobb barátom előtt. Tudtam, hogy azonnal sarkon fordulnak, és elmenekülnek, amint rájönnek az igazságra.

Visszamentem a konyhába. Minden lépés olyan nehéz volt, mintha ólom lett volna a cipőmben. Delia ott állt, kezében szivacs, és a linóleumot bámulta. – A szőnyegtisztító akkor is jó, ha nem szőnyeget tisztítunk vele? – kérdezte.

– Inkább menj el – mondtam neki. A padlóra meredtem én is, mintha lenyűgöznének a kis kék pöttyei.

Delia közelebb jött, talán hogy még jobban lássa, milyen nyomoronc vagyok valójában. Egy ujjal keresztet rajzolt a mellkasára. – Nem mondom meg senkinek.

Egy áruló könnycsepp kiperdült a szememből, s elindult lefelé. Gyorsan ledörgöltem az öklömmel. – Menj el inkább – mondtam megint, pedig ezt akartam a legkevésbé.

– Jó – mondta Delia, és maradt.

A wextoni rendőrkapitányság is ugyanolyan, mint a többi kisvárosi rendfenntartó szerv épülete: a zömök betonkocka előtt méretes zászlótartó áll, mint egy tulipán szára. A diszpécsert olyan ritkán foglalkoztatják, hogy hordozható kistévét tart az asztalán. A falon óvodások rajzai mellett köszönet a főkapitánynak, aki „vigyáz mindenkire”. Andrew Hopkinst keresem, mondom, s hozzáteszem, hogy én vagyok az ügyvédje.

Az elektromos belső ajtó berreg, s egy tizedes lép ki az előtérbe. – Itt van, hátul – mondja, s a kanyargós folyosón hátramegyünk az irodába. Magabiztosan, ahogy minden ügyvéd, kérem a letartóztatási parancsot, mintha sokkal többet tudnék az ügyről, mint valójában tudok e pillanatban. Mikor beleolvasok a papírba, nagyon ügyelnem kell, ne látszódjon rajtam a meglepetés. Gyerekrablás?!

Andrew Hopkinst gyerekrablással vádolni nagyjából olyan, mint Teréz anyát eretnekség miatt perbe fogni. Amennyire én tudom, még egy közlekedési szabálysértést se követett el soha, nemhogy ekkora bűnt. Mintaapa volt mindig is – figyelmes és odaadó. Ölni tudtam volna gyerekkoromban egy ilyen szülőért. Nem csoda, hogy Delia ennyire odavan. Ha az ember apját azzal vádolják, hogy súlyos titkok vannak az életében, amikor pedig olyan az élete, mint egy nyitott könyv – nos, ez valóban észbontó.

Két zárka van a wextoni kapitányságon, ahová általában azokat a renitenseket csukják be, akiknek ki kell aludniuk a mámort egy-egy tivornya után. A baloldaliban magam is voltam már. Andrew a másikban ücsörög a fémlócán. Amikor meglát, feláll a padról.

Mindeddig sosem gondoltam rá úgy, mint öregemberre. Andrew mégiscsak hatvan éves, és most egy évvel sem látszik fiatalabbnak a cella szürkés félhomályában. Az ujjai a rácsra fonódnak. – Hol van Delia?

– Minden rendben vele, ő szólt nekem. – Előrelépek, a hátamat fordítom a tizedesnek, hogy kizárjam a beszélgetésből addig is, míg ki nem megy. – Hallgass rám, Andrew, nem kell aggódnod. Nyilvánvalóan tévednek, összekevernek valakivel. Beadjuk a tiltakozást, mindent elsimítunk, és talán még kártérítést is követelünk az elszenvedett megrázkódtatásért. Először is…

– Nem tévednek – szól közbe halkan.

Rábámulok, mire meg akarja ismételni, amit mondott, de megállítom. – Ne mondj semmit. Semmit sem az égvilágon, oké?

Fél aggyal automatikusan az ügyvédi védekező modorra váltok. Ha az ügyfél vallomást tesz – és mindig vallani akarnak –, akkor az ember berakja a füldugót, és végzi tovább a munkáját. Bármi legyen is a bűntény – betörés, rablás, gyilkosság vagy ne adj' isten gyerekrablás – mindig van mód arra, hogy az ember érzékeltesse a tárgyaláson az esküdtekkel: mennyi szürke árnyalat van a feketében.

A másik felem azonban nem ügyvéd, csak Delia vőlegénye. Az a fickó, akinek tudnia kell az igazságot, hogy elmondhassa neki. Miféle ember az, aki ellop egy gyereket? Mit tennék én azzal a gazemberrel, aki elvinné Sophie-t?

Megint lenézek a letartóztatási parancsra. – Bethany Matthews – olvasom hangosan,

– Ez volt… a neve.

Már nem is kell tovább magyaráznia. Tudom, hogy Deliáról van szó. Ő volt az a kislány, akit egy emberöltőnyivel ezelőtt elraboltak.

Ha valaki, én aztán tudom, hogy a bűnözők nem mind bőrkabátos, kigyúrt alakok, s korántsem viselnek figyelmeztető billogot a homlokukon, hogy legyünk velük óvatosak. A bűnözők mellettünk ülnek a buszon. Ők teszik szatyorba a zöldségeinket a boltban, váltják be a csekkjeinket a bankban, tanítják a gyerekeinket. Nem különböznek tőlünk. És éppen ezért nem buknak le soha.

Ügyvédi énem óvatosságra int. Lehetnek enyhítő körülmények, amelyekről még nem tudok. Személyes énem pedig azzal van elfoglalva, hogy vajon sírt-e Delia akkor. Ijedt volt-e? A mamája évekig kereste-e?

És vajon most…?

– Eric, figyelj rám…

– Holnap egy New Hampshire-i bíróság elé állsz szökés vádjával – vágok közbe. – Viszont egy arizonai esküdtszék emelte az eredeti vádat. Oda kell mennünk fellebbezni.

– Eric…

– Ne, Andrew… – Hátat fordítok neki. – Ne, most még ne… Nem bírom meghallgatni. Egyelőre nem. – Elindulok az ajtó felé, de az utolsó pillanatban megfordulok, s visszamegyek a zárkához. – Ő a te gyereked?

– Hát hogyne lenne az!

– Hogyne…? – vágok vissza. – Az ég szerelmére, Andrew, éppen most szembesültem azzal, hogy gyerekrabló vagy. Ráadásul nekem kell ezt

Deliának elmondanom. Úgyhogy ebből a szempontból talán nem olyan oktalan a kérdés. – Mély levegőt veszek. – Hány éves volt?

– Négy.

– És az eltelt huszonnyolc évben nem mondtál neki semmit?

– Szeret engem. – Andrew lesüti a szemét. – Te kockára merted volnál tenni ezt az én helyemben?

Némán sarkon fordulok, és kimegyek.

Amikor tizenkettő lettem, észrevettem, hogy Delia Hopkins lány. Nem olyan volt, mint a többi; nem volt olyan álmatag, nagybetűs írása, mintha szappanbuborékok lennének felfűzve egy fonalra. Nem kuncorászott szája elé kapott tenyérrel, amire mindig azt hittük mi, fiúk, hogy valamit rosszul csináltunk. Nem jött szépen felcsavart hajfonatokkal iskolába. Viszont beszélt a békákhoz, be tudta lőni a korongot a kék vonalról, és ő volt az első hármunk közül, aki Fitz svájci bicskájával végigkarcolta a tenyerét, amikor vérszerződést kötöttünk, és még csak a szeme se rebbent.

A hatodik osztály utáni nyáron minden megváltozott. Ha mellém ült, akkor is éreztem a haja illatát, ha nem szimatoltam. Észrevettem, hogyan feszül barnára sült bőre a válla körüli izmokon. Néztem, ahogy az arcát a nap felé kínálja, és a testem válaszolt a gesztusára.

A hetedik osztály elején, egészen Valentin-napig titokban tartottam ezeket a gondolataimat. Most először nem volt kötelező minden osztálytársnak üdvözlőkártyát vinni az iskolába, beleértve az orrpiszkálóst és az Ősembert is, akinek annyi szőr volt a karján és a hátán, hogy akár be is lehetett volna fonni. Lányok kavarogtak a büfé tájékán, mint a pillangók, hogy a kellő pillanatban puszit nyomhassanak egy-egy fiú kipirult arcára, akit kedveltek. Az ilyesmi láttán az ember elhúzta a száját, de valójában ott parázslott benne a tűz.

Fitz kapott egy kártyát Abigail Lewistól, aki a pletykák szerint egyes kiválasztottakat bevitt magával a takarítószeres fülkébe, hogy megmutassa új, sötétben világító fogszabályzóját. A saját hátsó zsebemben egy összehajtott rózsaszín szív lapult, amelyet egy piros papírlapra ragasztottam fel. „Amikor veled vagyok, berreg valami bennem, mint a tolató teherautó”, írtam a lapra.

Aznap már vagy ezerszer oda akartam adni Deliának, de sose volt rá alkalmam. Fitz ott volt, vagy Delia éppen se látott, se hallott, mert valamit vadul keresett az öltözőszekrényében. Vagy a tanár bejött, mielőtt átnyújthattam volna neki a padsorok közti kis folyosón keresztül. Aztán épp akkor csúszott ki a zsebemből, amikor Fitz ott állt, és rögtön el is kapta. – Na, te is kaptál kártyát? – Felolvasta, és Deliával együtt elkezdett nevetni rajta.

Dühösen kikaptam a kezéből. – Nem én kaptam, te lökött, hanem én adom valakinek. – És mivel Delia még mindig nevetgélt, elmentem mellette, és odanyújtottam az első lánynak, akit megláttam. Itzy Fischer volt az, éppen az ebédjét hozta a tálcán. – Tessék – mondtam, és becsúsztattam a papírt a szalvétája meg a pizza közé.

Itzy Fischer a legátlagosabb lányok közé tartozott. Hosszú, göndör haja majdnem leért a hátsójáig, és aranykeretes szemüvege volt, amely néha kis csíkokban a táblára tükrözte a napfényt. Azt hiszem, összesen legfeljebb három szót beszéltem vele egész iskolaévben.

– Itzy Fischer…?! – támadt rám Delia, amikor visszaértem, és leültem az asztalunkhoz. – Te őt szereted? – Aztán felállt, és kirohant a kávézóból.

Nyögve ejtettem a fejem a karomra. – Nem Itzynek csináltam. Hanem Deliának.

– Deliának?! – kérdezett vissza Fitz.

– Úgysem érted…

– Miből gondolod? – ráncolta a homlokát.

Most, hogy ezredszer pörgetem vissza magamban ezt a pillanatot ennyi év után, csak most jövök rá, hogy ha nem az történik, ami történt, minden másképp alakult volna. Ha Fitz nem olyan jó barát, ha van benne versenyszellem, vagy ha egyszerűen csak őszintébb lett volna saját magával, akkor az én életem egészen más irányba fordul. De nem, ő kért tőlem egy dollárt.

– Minek kell?

– Mert kiakadt rád – mondta, miközben én előhalásztam az ebédpénzemet. – Én viszont tudok ez ellen valamit.

Elővett egy filctollat, és valamit ráfirkantott George Washington arcára. Aztán hosszában elfelezte a bankjegyet, egyet-kettőt hajtott még rajta, majd átnyújtotta a szívformájú pénzt.

Amikor megtaláltam Deliát, a tornaterem melletti vízesésnél ücsörgött. Odaadtam neki Fitz szívét. Néztem, ahogy kihajtogatja, és vele együtt olvastam el az üzenetet: „Ha te lennél minden vagyonom, akkor milliárdos lennék”.

– Itzy féltékeny lesz, nem? – kérdezte Delia.

– Már nem járok Itzyvel – feleltem.

Erre felnevetett. – Hát akkor ez volt a legrövidebb együttjárás a történelemben.

Ránéztem. – Mérges vagy rám?

– Az attól függ… Te írtad ezt?

– Igen – hazudtam.

– Megtarthatom a dollárt?

Pislogtam kettőt. – Igen, miért ne?

– Akkor nem… Nem vagyok mérges.

Évekig figyeltem, hogy Delia mikor költi el ezt a bizonyos dollárt valamire – akárhányszor előhúzta a pénzét, és kifizette a cukrot, a fagyit vagy a kólát, mindig lestem, hogy felbukkannak-e a dollárral együtt Fitz szavai. Nem láttam soha, valószínűleg nem költötte el. Ha igaz, még mindig megvan neki.

Andrew házában csönd fogad. Deliát szólítom, de nem válaszol senki. Körbemegyek, bekukkantok a fürdőbe, a nappaliba, a konyhába, aztán meghallok valamit az emeletről. Sophie ajtaja csukva. Benyitok, és ott találom Sophie-t a padlón, amint Tetthelyet játszik a Barbie-kkal. Mi Deliával legalábbis így hívjuk, amikor felforgatja a szobákat, és mindenütt hagy egy-két Barbie-t a földön heverve kitekert végtagokkal. – Papa – mondja –, hazahoztad a nagypapát?

– Már dolgozom rajta, hogy hazahozhassam – felelem, és megborzolom a haját. – Hol a mami?

– Kiment a kertbe Gretával. – Sophie feltartja a fiúbabát, és a bejárat irányába fordítja. – Nyissák ki. Rendőrség – mondja.

Ha nézek, Deliát látom. Nem pusztán a vonásaiban – a lányunknak ugyanolyan sötét a haja és hamvas-piros az arca –, hanem az arckifejezéseiben is. Ugyanúgy ragyog fel arcukon a mosoly – mint amikor egy vitorlába belekap a szél, és szépen kikerekíti egy szempillantás alatt. És mindkettő ugyanúgy szedi szét színek szerint az ételt a tányérján. Abban is egyformák, ahogy rám néznek, és én rögtön nagyon szeretnék azzá válni, aki az ő szemükben vagyok.

Nézem Sophie-t, és arra gondolok, mit tennék, ha valaki elvenné tőlem. Hogy forgatnám fel a világot utána kutatva. Aztán elbizonytalanodom, mert a másik oldalt is szeretném látni: mi vihetne rá, hogy elszökjem vele a világ elől?

Lemegyek, és Deliát mélyen a gondolataiba merülve találom hátul, a tornácon. Lábát ültében Gretán nyugtatja, aki halkan hortyog. Amikor Delia meglát, megriad. – Voltál a…?

– Nem tudom kihozni őt, csak holnap, a vádemeléskor.

– Akkor a rendőrségen kell éjszakáznia?

Latolgatom magamban, hogy megmondjam-e neki, az apja az éjszakát nem a rendőrségen, hanem a Grafton megyei fogdában fogja tölteni. Úgy döntök, hogy nem éri meg.

Delia felpillant rám. – De elengedik, ugye? Valami Bethany Matthewst keresnek, és én nem az vagyok. Sohase voltam az. És nem rabolt el senki. Kéne emlékeznem rá, ha ilyesmi történt volna velem, nem?

Veszek egy nagy levegőt, és felteszem a kérdést: – Emlékszel rá, hogy a mamád haldokolt?

– Eric, olyan kicsi voltam még…

– Emlékszel rá?

Megrázza a fejét.

– Az apád azt mondta, hogy anyád meghalt, Delia – közlöm nyersen. Aztán elhozott ide, New Hampshire-be.

Felvágja az állát, – Hazudsz!

– Nem, Dee. Ő hazudott…

Fitz robban ki ekkor a lakásból a hátsó tornácra. – Miért nem veszed föl a telefont? Már egy órája hívlak!

– Kicsit el voltam foglalva azzal, hogyan hozathatnám ki az apámat a börtönből.

– Akkor már tudod… – esik le Fitz álla. – A gyerekrablást…

– Te meg honnan a csudából tudsz róla? – kérdezem.

Fitz leül Deliával szemközt. – Ezért próbállak mindenáron elérni. Emlékszel, hogy elmúlt életekről beszélgettünk a minap? Elkezdtem gondolkozni azon, hogy az emberek mindig megpróbálják újjáteremteni a múltjukat, önmagukat. Meg azon is, hátha van valami logikus magyarázat arra a citromfás emlékképre, s nem csak olyasmi, hogy a 18. században citromfákat gondoztál Toszkánában. Szóval, beütöttem a Google-ba a nevedet. Gyertek be, megmutatom, mit találtam.

Bemegyünk Fitz után Delia laptopjához, amely különféle helyi térképek alatt fekszik, Fitz kiszabadítja, bepötyögi Delia nevét, és az oldalon egy csomó találat jelenik meg. Az első néhány link a *Gazette-ben* megjelent cikkeket tartalmazza Deliáról és Gretáról, a két nyomkeresőről. Fitz rákattint egy másikra, és feljön egy oldal a *St. Louis Post-Dispatch-ből.* Ez áll benne: „Cordelia Lynn Hopkins, Margaret Ketcham Hopkins és a néhai Andrew Hopkins lánya, 1973. március 16-án született…”

– Ez a születésnapom – jegyzi meg Delia.

– „…Clarktonban, és 1977. március 8-án halt meg, négyéves korában, egy autóbaleset következtében fellépő komplikációk miatt. Az autóbalesetben az édesapja a helyszínen az életét vesztette. Gyászolják édesanyja, nagyszülei, Joe és Aleda Ketcham, valamint bátyja, Lloyd. A temetési szertartás szombaton délelőtt 11-kor lesz a Malden Baptista templomban, Thomas Monroe tiszteletes celebrálásával. Az elhunytat a maldeni Memorial Park temetőben helyezik örök nyugalomra.”

– Ugyanúgy hívták, ugyanakkor született. Az apja is meghalt. És ez a baleset ugyanabban az évben történt, amikor te meg az apád felbukkantatok itt, Wextonban.

– Írd be azt, hogy Bethany Matthews – indítványozom Fitz-nek.

A monitoron zölden villódzik egy másik lista, csupa cikk, mind *az Arizona Republic-ból.* „Gyerekrablás láthatáskor… Az anya esküszik, hogy visszaszerzi gyermekét… Nincs fejlemény a scottsdale-i gyerekrablás ügyében.” Fitz rákattint az egyik linkre.

> *1977. június 20. A nyomozás folyik a négyéves scottsdale-i Bethany Matthews eltűnése ügyében, akit utoljára apjával, a 33 éves Charles Matthews-zal láttak, aki szokás szerint meglátogatta. Az albuquerque-i rendőrség bejelentés alapján átvizsgált egy hotelszobát, amelyet Mr. Matthews hitelkártyájával fizettek ki, de semmi nyomot nem találtak. Az anya, Elise Matthews nem adta fel a reményt, hogy lányát megtalálják, és egészségesen visszajuttatják hozzá. – Semmi sem állhat az utamba – nyilatkozta Mrs. Matthews tegnap egy sajtókonferencián –, semmi sem választhat el a lányomtól.*
>
> *Mr. és Mrs. Matthews márciusban váltak el, és megegyezésük szerint közösen viselték gyermekük gondját. Matthewst akkor látták utoljára, amikor volt felesége otthonát szombat reggel 9 órakor elhagyta azzal, hogy a gyermeket vasárnap, 6 óra előtt visszahozza. Amikor ez nem történt meg, és Mrs. Matthews telefonon sem érte őt el, értesítette a rendőrséget. Mr. Matthews lakásának átkutatása azt bizonyította, hogy a férfi véglegesen elhagyta otthonát.*
>
> *Az önkéntesek, akik anyagi vagy egyéb segítséget kívánnak adni a kereséshez, hívják a Saguaro gimnázium tornatermét. Aki bármi információval rendelkezik Bethany Matthews vagy Charles Matthews hollétéről, értesítse a scottsdale-i rendőrséget az 555-3333-as számon.*

Delia Fitz kézfejére fekteti a tenyerét, és rákattint az egérrel a cikk végén lévő szóra: fotó. Két fej tölti be a képernyőt: a kislány rémületesen olyan, mint Sophie, a férfi pedig egy mosolygó, fiatal Andrew Hopkins.

Delia kisvártatva kirohan a tornácra, s beszalad a ház mögötti erdőbe Gretával a sarkában. Hagyjuk.

– Az én hibám – szólal meg Fitz.

– Szerintem Andrew egy kicsit sárosabb a dologban, mint te – jegyzem meg.

Megrázza a fejét. – Nem tudtam a nevét… Az igazit. Amikor láttam a gyászjelentést Cordelia Hopkinsról, elkezdtem gondolkozni, ki lehet az, aki ellopja valakinek a személyiségét, és vajon miért. Delia említett egy különös emléket valami citromfáról. Így hát leszűkítettem a keresést olyan helyekre, ahol nőnek citrusfélék. – Fitz az ujjain számol: – Florida, Dél-Kalifornia. Arizona. Csak egy helyen történt nagy port felverő gyerekrablás 1977-ben. Felhívtam a cikkben megadott számon a scottsdale-i rendőrséget, és Bethany Matthews után kérdezősködtem. Elég soká tartott, míg előkerítettek valakit, aki bármit is tudott – az összes akkori tisztet, aki az ügyön dolgozott, azóta nyugdíjazták. Megkérdezték, honnan telefonálok.

– És te megmondtad nekik?!

Fitz elfintorítja az arcát. – Hát azzal kellett kezdenem, hogy újságíró vagyok, nem? Eric, én nem mondtam meg nekik Delia új nevét! – Fitz feláll, az ablakhoz lép. Úgy vizslatta az erdőt, mintha láthatná benne Deliát. –Szerintem a scottsdale-iek megjegyezték a *New Hampshire Gazette* nevét, aztán kicsit kutattak az interneten. Andrew képviselő a városban, el tudod képzelni, hányszor szerepelt a képe a lapban? Deliáról nem is szólva…

– Úgy bújt el, hogy jól szem előtt legyen – morfondírozom. Meglepő a hatóságoktól, hogy ilyen hamar összerakták a mozaikkockákat. Persze, ez csak a látszat, hiszen Andrew letartóztatását csaknem harminc évvel ezelőtt rendelték el, csak éppen érvényt szerezni nem tudtak neki.

Fitz elfordul, kezét zsebébe dugja. – Ki kéne menned utána.

– Te menjél! Te hoztad ránk a zsarukat!
– Tudom… De nem engem akar maga mellett látni…

Hatodik osztály végére a fiúk felplankoltak annyi bátorságot, hogy már randira hívogatták a lányokat. Ez persze semmi egyebet nem jelentett, mint hogy egymás mellett ültek az ebédnél, és olykor felhívták egymást telefonon. Ha ezzel hasonlítom össze magunkat, akkor Deliával mi szinte házasok voltunk. Sokkal több időt töltöttünk együtt, mint bármely más páros a wextoni felső tagozatosok közül. Legalábbis addig, mígnem egy nap Fitz „hivatalosan" is randira hívta Deliát.

Tudtam, hogy ez nem sokat jelent (a „szerelmesekről" szóló pletykák úgy rajzottak az iskolában, mint nyári este a szúnyogok), de akkor is – folyton arra kellett gondolnom, hogy bárcsak én lehetnék Fitz helyében, és én foghatnám Delia kezét, miközben a vasúti síneken egyensúlyozunk, vagy együtt feküdnénk a nedves fűben, miközben egy cipősdoboz fedelén gombostűvel ütött lyukon át próbáljuk megfigyelni a napfogyatkozást. Egy idő után Fitz már nem hívott telefonon, aztán már Delia sem, én meg próbáltam meggyőzni magam, hogy soha sem volt szükségem egyikükre sem.

Az iskolai záróbálra egyedül mentem el, nem kértem föl egy lányt se partnernek. Éppen Donnie DeMaurio hencegését hallgattam, akinek tizenkét évesen már nőtt a bajsza, és volt csempészett cigarettája, amikor felbukkant Delia, sírva. – Fitz szakított velem – mondta.

El sem tudtam képzelni, miért. Később Delia elmondta az igazságot. Fitz azt mondta, inkább van mindkettőnkkel, mint csak egyikünkkel. Akkor és ott azonban Fitz nem volt ott, Delia pedig olyan közel volt hozzám, hogy szinte átpattogtak rólam a szikrák őrá. – Esetleg akkor járhatnék én is veled – javasoltam.

– Esetleg?! – ismételte duzzogva. – Na, kösz szépen, te csak ne tegyél nekem szívességet.

Ismertem már annyira Deliát, hogy tudjam: amikor ilyen elutasító, akkor csak arra ügyel, nehogy ővele legyen valaki más pokróc. Elkaptam a karját, mielőtt elszaladhatott volna. – Nagyon szeretnék járni veled – mondtam óvatosabban. – Így már rendben?

– Talán…

– Akkor mit csináljunk? – kérdeztem.

Az alsó ajkát harapdálta. – Táncolhatunk. Ha akarsz.

Én még sose táncoltam senkivel, és noha együtt nőttem fel Deliával, és régebben együtt fürödtünk meztelenül a tóban, és a kerti sátorban olyan közel aludtunk egymáshoz, hogy egymás lélegzetét szívtuk, ez most valamiért nagyon új volt. A kezem Delia hátára kúszott, és megállapodott a csípőjén. Őszibarack-illata volt, és kötött ruhája alatt éreztem a bugyija vékony, rugalmas anyagát.

Delia beszélt kettőnk helyett is. Arról, hogy hívta Fitz randira először telefonon egy este, és igazándiból nem is tudta, hogy mit mondjon, igent-e, vagy nemet. Aztán valahogy kicsúszott a száján az igen. Aztán arról beszélt, hogy vissza akarja szerezni Fitztől a Dwight Evans-féle baseballkártyát, amelyet szeretete jeléül adott neki.

Amikor vége lett a számnak, Delia nem húzódott el tőlem. Ott maradt, talán egy kicsit közelebb is simult hozzám. – Akarsz még beszélgetni? – kérdeztem.

– Nem – mosolygott rám a szemembe nézve. – Már mindent kibeszéltem…

Amikor megtalálom, három méterre van a fejem fölött, egy vastag tölgyfaágon. Greta a fa alatt nyüszít. – Hé – szólok föl néhány kisebb ágat félretolva. – Minden rendben?

Odafönt már gyülekeznek a csillagok, mint egy esti előadásra a közönség. – Mi van, ha az egész az én hibám? – kérdezi.

– Hogy lehetne a te hibád? – felelem. – Még csak nem is emlékszel a dologra.

– Talán mégis, csak nem akarok rá emlékezni. Vagy az apám azt is úgy csinálta, hogy ne vegyem észre,

Némi töprengés után kibököm: – Biztos, hogy van az egészre valami elfogadható magyarázata.

Delia lesiklik a fáról, és lehuppan mellém, mint egy macska. – Akkor miért nem mondta el nekem? – A hangja fájdalmasan fojtott. – Lett volna rá huszonnyolc éve. Nem gondolod, hogy ennyi idő alatt előállhatott volna azzal, hogy Delia Hopkins végül is egy halott lány Missouriból? Esetleg a reggelinél: Delia, drágám, odaadnád a müzlit? Ja, és mondtam már neked, hogy négyéves korodban elraboltalak a mamádtól? – Delia arca hirtelen elfehéredik. – Eric, gondolod, hogy még mindig él az anyám?!

– Nem tudom – mondom. – Majd utánajárunk Arizonában.

– Arizonában?!

– Ha apád ellen vádat emelnek szökés miatt itt, New Hampshire-ben, akkor kiadják Arizonának. Merthogy ott történt… a feltételezett bűntény. Ha tárgyalásra kerül a sor, téged is beidézhetnek tanúnak.

Delia ettől láthatóan megriad. – És ha nem akarok tanúskodni?

– Hát, nemigen lesz választásod – mondom óvatosan.

Közelebb lép hozzám; átölelem. – Mi van, ha a sors nem ezt szánta nekem… Hogy itt nőjek fel? – mondja fojtottan az ingembe temetve az arcát. – Ha Bethany Matthews számára mást jelöltek ki az égiek?

– És mi van, ha Delia Hopkins számára jelöltek ki mást az égiek – annak a Delia Hopkinsnak, aki meghalt autóbalesetben? – Lázasan kutatok az agyamban érvek után, amivel meggyőzhetném. Vajon mit mondana most Fitz neki? – Lehetsz Bethany Matthews, Delia Hopkins, vagy Kleopátra – nem számít. Ha a sivatagban nőttél volna fel, ahol ezer citromfa vesz körül, és karácsonyfa helyett kaktusz van, kutya helyett meg kilencöves tatu… Akkor én meg feltehetően az arizonai jogi egyetemre jártam volna.

Védtem volna az illegálisan bevándorló UFÓkat. De akkor is összekötődött volna a sorsunk, Dee. Nem számít, hol és miként éltem eddig, mindig te vársz rám az út végén.

Elmosolyodik, ha halványan is. – Az biztos, hogy Kleopátra sosem voltam.

Puszit nyomok a homlokára. – Nos, ez is valami. Kezdetnek jó…

Tizenöt évesek voltunk, és részegen néztük a dartmouth-i Baker Könyvtár tornyából a meteorrajt, amiről a hírekben azt mondták, hogy csak egyszer lehet ilyet látni az életben, bár ezt nekünk nehéz volt felfogni, hiszen úgy éreztük, örökké fogunk élni.

Detektíves kérdés-feleletet játszottunk, hogy agyonüssük az időt. Mire feltűntek az első hullócsillagok, Fitz már nyitott szájjal hortyogott, Delia pedig éppen a kardigánját próbálta üggyel-bajjal összecipzározni. – Segítek – mondtam, amint egy meteorgömb éppen leszáguldott az égről.

Delia gyönyörködve nézte az éjféli látványosságot, én meg őt figyeltem. Néha mosolygott, néha felkacagott. Ajka többnyire egy csodálkozó O-t formált. Amikor volt egy kis szünet a „műsorban", közelebb hajoltam, s az ajkunk összeért.

Azonnal hátrakapta a fejét, és keményen farkasszemet nézett velem. Aztán a nyakam köré fonta a karját, és visszacsókolt.

Nem egészen tudtuk, mit csinálunk, de az biztos, hogy két számmal szűkebbnek éreztem a saját bőrömet, mintsem kényelmes lett volna. A szívem úgy vert, hogy szinte mozgott az ingem fölötte. Arra is emlékszem, hogy egy pillanatra úgy éreztem, én ülök az egyik hullócsillagon, s olyan szélsebesen zuhanok lefelé, hogy elégek, mielőtt földet érhetnék.

Másnap reggel kilenckor Delia és én leülünk a wextoni kerületi bíróság tárgyalótermében, közel a védelemnek fenntartott asztalhoz. A kirendelt és a hozzám hasonlóan felkért védők „sorba ülnek”, és egymásnak adják át a helyet, amint a bíró bejelenti a következő ügyet. A vádemelési javaslat afféle futószalag-folyamat; az ügyész egy nagy dossziét forgat a soron következő irat után kutatva, miközben sorra hozzák az újabb és újabb vádlottakat. Nézzük, ahogy vádat emelnek egy nő ellen, aki ellopott egy kenyérsütőgépet a Kmartból; egy férfit távoltartási határozat megsértéséért hoznak be. A harmadikat felismerem: hot-dogot árul itt, a városban, és azért tartóztatták le, mert kiskorút molesztált, és ki is rabolta.

Eszembe jut, hogy vannak emberek a földön, akik rosszabbat cselekedtek, mint Andrew Hopkins.

– Ismered az ügyészt? – súgja Delia.

Ned Floritz volt a Névtelen Alkoholisták tegnapi összejövetelének vezetője, de a gyógyulófélben lévők megtartják egymás titkait. – Már összefutottunk – mondom.

Amikor a mi ügyünket jelentik be, behozzák Andrew-t narancssárga overallban, hátán „Grafton Megyei BV” felirat. Kezén-lábán bilincs.

Delia felszisszen mellettem. Még mindig új neki a tény, hogy az apját letartóztatták. Felállok, begombolom a zakómat, felkapom az aktatáskámat, és lemegyek a védelem asztalához. Andrew kutatóan végigpillant a tárgyalótermen. – Delia! – kiáltja, mire a lánya feláll.

– Uram, kérem, forduljon előre – szólítja fel a törvényszolga.

A homlokom gyöngyözni kezd. Voltam már tárgyalóteremben mint ügyvéd, de nem ilyen horderejű ügyet képviselve. Legalábbis a saját sorsomra nem hatott ki az eredmény, most viszont annál inkább…

Andrew, amikor már mellettem áll, megérinti a karomat. – Vetesd le a bilincseket rólam – mondja. – Nem akarom, hogy így lásson…

– Ez a szabály, a fogva tartottaknak így kell lenniük a tárgyalóteremben – válaszolom. – Nem tehetek ellene semmit.

A bíró egy nő, akit nemrégiben neveztek ki. Előzőleg kirendelt védő volt, ami jót hozhat Andrew-nak, viszont van három kisgyereke. – Az áll a vádiratban, hogy ön feltehetően elszökött az arizonai igazságszolgáltatás elől egy gyerekrablást követően. Látom, hogy van ügyvédje, tehát mostantól hozzá intézem az észrevételeimet. Két lehetőség közül választhatnak ma. Az egyik, hogy kérik a kiadatást, és Arizonában állnak bíróság elé. A másik, hogy kérvényt nyújtanak be a kiadatás ellen, és igénylik, hogy az állam kormányzói határozattal döntsön a kiadatásról.

– Ügyfelem a kiadatást választja, tisztelt bírónő – mondom. – Szeretné, ha hamar lezárulna az ügy.

A bírónő bólint. – Az óvadék, gondolom, nem jön szóba. Beleegyezik, ugye, hogy Mr. Hopkinst addig fogva tartsuk, míg át nem szállítják Arizonába?

– Az a helyzet, hogy szeretnénk élni az óvadék jogával, bírónő.

Az ügyész talpra ugrik. – Abszolút ellenzem, bírónő!

A bírónő feléje fordul. – Mr. Floritz, kifejtené bővebben?

– Tisztelt bírónő, az óvadék lehetőségét a közbiztonság és a szökés veszélyének mértéke szerint mérlegeljük. A vádlott az elképzelhető legnagyobb kockázatot jelenti a szökés szempontjából, ha csak arra gondolunk, hogy eddig mi történt…

– Feltételezhetően megtörtént – szúrom közbe. – Mr. Hopkins megbecsült tagja Wexton közösségének. Öt évig volt a város önkormányzatában képviselő. Szinte egyedül neki köszönhető, hogy létrejött az idősek klubja. Egyébként pedig kivételesen jó apa és nagyapa. Tehát távolról sem jelent; veszélyt a társadalomra, tisztelt bírónő. Kérem a bíróságot, hogy fontolja meg e tényeket, és ne hozzon elhamarkodott ítéletet egy köztiszteletben álló polgár ellen.

Amint kimondom, ráeszmélek, hogy hibát követtem el, de már késő. Minden körülmények között tilos azt sugallani, hogy egy bíró elhamarkodottan dönthet. Ez olyan, mintha az ember az őrá rontani készülő farkasnak azt mondaná, hogy rossz a lehelete. A bírónő hidegen végigmér. – Azt gondolom, hogy több mint elégséges információ van a birtokomban ahhoz, hogy törvényesen dönthessék… bár talán gyorsan, ügyvéd úr. Egymillió dollár, készpénzben, ez az óvadék. – Lecsapja a kalapácsát. – Ki a következő?

A törvényszolga iparkodik, hogy kitaszigálja Andrew-t a tárgyalóteremből, még mielőtt ő megkérdezhetné tőlem, hogy akkor most mi következik. Az öregek hátul mocorogni és morgolódni kezdenek. Egy-két méltatlankodó bekiabálás is felhangzik, mire őket is kitessékelik a teremből. Az ügyész feláll, s odajön hozzám. – Eric – szólít meg –, biztos, hogy bele akar keveredni egy ilyen ügybe?

Nem a szakmai hozzáértésemet kérdőjelezi meg ezzel, hanem a stressztűrő képességemet, Ő már húsz éve nem iszik, én viszont friss hús vagyok a szakmában. Feszülten rámosolygok. – Kézben tudom tartani a dolgot – hazudom. Hazugságban is jók az elvonókúrán lévők.

Átadom az asztalt egy kirendelt védőnek, aki a soron következő ügyet képviseli. Sejtem, hogy Delia nagyon csalódott lesz, hiszen Andrew a második éjszakát is távol tölti az otthonától, és én ezt nem tudtam megakadályozni. Lesz, ami lesz – arrafelé fordulok, ahol az imént ült, de már nincs ott.

Hat évvel ezelőtt lesodródtam a kocsival az útról, mert ki akartam nyitni egy üveget, s közben a térdemmel próbáltam kormányozni. Valami csoda folytán csak egy juharfa vált áldozattá. Elballagtam egy bárig, ahol felhajtottam néhány pohárral, hogy megnyugodjak, és fel tudjam hívni Deliát. A rákövetkező héten többször is olyan helyeken ébredtem fel, amelyekről semmi emlékem sem volt, hogy jutottam egyáltalán oda: a dartmouth-i egyetemi kollégium előcsarnokában; egy kínai étterem konyhájában; a Wilder-gát betonperemén. Egy ilyen kilengés után egyszer Delia és Andrew házának hátsó udvarán találtam magam, a függőágyban. Sírásra ébredtem: Delia a földön ült mellettem, és a füvet tépkedte. – Terhes vagyok – mondta.

A fejem még kóválygott, mintha a víz alatt volnék, a nyelvem mintha beledagadt volna a számba, de rögtön arra gondoltam: ő most már az enyém. Kikászálódtam a függőágyból, és fél térdre ereszkedtem. Kivettem Delia lófarkából a hajgumit, kettéhajtva kis gyűrűt formáltam belőle, és a keze után nyúltam. – Delia Hopkins – mondtam neki –, hozzám jössz feleségül? – A „gyűrűt” az ujjára húztam, és még szélesebben mosolyogtam.

Amikor nem válaszolt – csak a térdét fogta át szorosan, és a fejét lehajtotta –, kezdtem pánikba esni. – Delia… – kezdtem, és nyeltem egy nagyot. – A baba miatt…? Csak nem akarod… elvetetni? – Az, hogy lényemnek egy része meggyökeredzett benne, csodálatos volt, mintha orchideát látnék nyílni a töredezett járdán, egy nyomornegyedben. Ám ezt is kész voltam feladni őérte. Mindent megtennék érte, csak el ne veszítsem.

Amikor rám nézett, semmi érzés nem volt a szemében, mintha nem is ismernénk egymást. – Akarom a gyereket, Eric – mondta. – Téged nem akarlak!

Delia korábban már panaszkodott az ivásom miatt, de miután ő szinte sohasem ivott, úgy gondoltam, nemigen tudja megítélni, mennyi számít soknak. Kijelentette, hogy utálja az alkoholszagot, de én úgy véltem, csak azt nem tudja elviselni, hogy többé nem irányíthat engem, és ez innen nézve az ő problémájának tűnt, nem az enyémnek. Néha annyira begurult, hogy keményen kiállt a véleményéért, de ez ördögi körnek bizonyult:

valahányszor megfogadta, hogy szakít velem, ettől csak még jobban elvesztettem a lábam alól a talajt, s fejest ugrottam a legközelebbi alkoholos üvegbe. Aztán ő volt az, aki segített öntudatra térni a mámorból, amikor is fogadkoztam oda meg vissza, hogy ez többé nem fordul elő. Mindketten tudtuk, hogy dehogyisnem…

Akkor azonban nem saját magáért, hanem valaki másért készült elhagyni.

Még hosszasan ücsörögtem Deliáék hátsó kertjében, a füvön, miután elment. Az igazság terhével a nyakamban próbáltam egyensúlyba jutni, mint Atlasz a földgolyóval. Végül hazakeveredtem, azonnal felütöttem a telefonkönyvet, és este már részt is vettem a Névtelen Alkoholisták összejövetelén. Beletelt egy kis időbe, míg rájöttem, miért utasított el Delia. Arra kértem, hogy a rossz életemet ossza meg velem, pedig az ember bármikor újat kezdhet, akár a nulláról is.

Jó volna most Delia után menni, de nem tehetem. Azonnal telefonálnom kell az arizonai ügyészségre. A Maricopa megyei ügyészi hivatalban géphang közli, hogy a hivatal reggel kilenctől délután ötig tart nyitva. Az órámra pillantok, és rájövök, hogy Arizonában még csak reggel hét van. Üzenetet hagyok, hogy továbbítsák az illetékesnek: Andrew Hopkinst képviselem, kértük a kiadatást New Hampshire-ben, s ennek fejében reméljük, hogy gyorsan átszállítják Arizonába.

Aztán lemegyek a földszintre a seriff részlegébe, ahol Andrew-nak egy hat négyzetméternyi zárka jutott. – Látnom kell Deliát – mondja.

– Ez most nem szerepel a lehetőségek között.

– Nem érted, hogy…

– Tudod mit, Andrew? Egy ötéves papájaként tényleg nem is érthetem. Őszintén mondom…

Felrémlik tegnapi beszélgetésünk, a vallomása. Andrew bölcsen témát vált. – Mikor indulunk Arizonába?

– Ők döntik el. Lehet, hogy holnap, lehet, hogy csak egy hónap múlva.

– És addig…?

– Addig kapsz egy luxuslakosztályt New Hampshire államtól. És velem kell társalognod, hogy kitaláljuk, mit csináljunk majd Phoenixben. Egyelőre nem tudom még, mi van az ügyészség tarsolyában ellened. Amíg össze nem rakjuk ezt a mozaikot, addig csak annyit tehetünk, hogy tagadjuk a vádat írásban, a többit majd kifundáljuk később.

– És mi van akkor – szólal meg Andrew –, ha nem akarom tagadni a vádat?

Pályafutásom során eddig mindössze egyetlen emberrel találkoztam, aki még csak elő se akarta adni a mentségeit. Az a férfi hetvenéves volt, harminc évet letöltött a börtönben. Amikor kiengedték, tizenöt percen belül elkövetett egy bankrablást, aztán a bank előtti járdán várta szép türelmesen a rendőröket. Nem akart mást, mint hogy vigyék vissza oda, ahol már megszokta a létet. Ez még furcsábbá teszi Andrew hozzáállását. Ha egyszer valaki arra adta a fejét, hogy bűnt kövessen el pusztán azért, hogy a lányával élhessen együtt, annak minden erejével arra kéne törekednie, hogy ezt a közös életet folytathassa is.

– Ha most vallomást teszel, Andrew, akkor vége mindennek. A tagadás után bármikor lehet vallomást tenni, de fordítva nem megy. Huszonnyolc év eltelt azóta, a bizonyítékok feltehetően eléggé esetlegesek. Lehet, hogy már nem is élnek a tanúk. Szóval, jó esélyt látok rá, hogy felmentenek.

Andrew a szemembe néz. – Eric, hivatalosan az ügyvédem vagy?

Tudom, hogy szakmailag egyáltalán nem vagyok felkészülve Andrew védelmére – nincs gyakorlatom, nem vagyok elég ravasz, és nem is bízom magamban. De ha arra gondolok, mennyire könyörgött Delia… Hogy azt hiszi, egy gödörből kimászott vesztes még pályázhat a hős szerepére. – Igen – felelem.

– Akkor nem azt kell tenned, amire kérlek?

Hallgatok.

– Tudom, hogy mit csináltam huszonnyolc évvel ezelőtt, Eric. És azt is tudom, hogy most mit fogok csinálni. – Nehézkesen vesz egy nagy levegőt. – Vallomást teszek.

Keményen ránézek. – És az eszedbe jutott, hogy ez miképpen fogja érinteni Deliát?

Andrew elnéz a vállam fölött valahová, a végtelenbe. – Soha semmi másra nem gondolok – válaszolja hosszú hallgatás után.

Delia megcsalt egyszer, amikor tizenhét évesek voltunk. A Connecticut folyó kanyarulatánál beszéltünk meg egy találkozót – ott, ahol szerettünk úszni, mert a nád meg a sás takarta az utat, és senki sem lehetett a tanúja, ha az ember éppen a barátnőjével akart eltölteni egy kis időt. Fél órával később tettem le a biciklit a parton, mint ahogy megbeszéltük, és hallottam, hogy Delia meg Fitz beszélget.

Nem láttam őket a növényektől, de hallottam, hogy éppen az O. Henry kávézó nevéről vitatkoznak. – Hank Aronról van elnevezve, hidd el – kötötte Delia az ebet a karóhoz. – Mindenki így hívja őt, ha villant valami szupert a pályán.

– Nincs igazad – mondta Fitz. – Az íróról van elnevezve.

– Senki sem nevez el íróról egy cukrászdát vagy egy fagyizót. Mindig baseballjátékosok szerepelnek, mint O. Henry, Baby Ruth…

– Na, utóbbi Grover Cleveland lánya…

Sikítást hallottam. – Fitz…! Ne merd… – Aztán egy csobbanás, ahogy Fitz belökte Deliát a vízbe, és ő is a lány után vetette magát. Átküzdöttem magam a nádon, hogy én is bevessem magam a vízbe. Már majdnem kiértem a növényzetből a folyókanyarulatban, mikor megláttam őket összefonódva. Csókolóztak.

Nem tudom, ki kezdte, de azt láttam, hogy Delia fejezte be. Ellökte magától Fitzet, kiszaladt a vízből, fázósan magára terítette a törülközőjét. A búvóhelyemtől egy méternyire didergett. – Delia – mondta Fitz, és ő is kifelé indult a vízből. – Várj…

Nem akartam többet látni és hallani. Nem akartam Delia reakciójának tanúja lenni. Csöndben visszaosontam a nádban a biciklimhez, és rekordidő alatt hazaértem. A délutánt a szobámban fekve töltöttem, villanyt se gyújtottam. Próbáltam elfelejteni a látottakat.

Delia sosem vallotta be, hogy megcsókolta Fitzet, én pedig nem hoztam szóba. Soha senkinek. A tanú azonban attól tanú, amit lát, nem attól, amit mond. És ha az ember titokban tart valamit, attól az még megtörtént, bármennyire szeretnénk is meg nem történtté tenni.

Odakint megtalálom Deliát a játszótér szélén, a gyerekeket figyeli. – Tudod, hogy utálok hintázni? – mondja.

– Igen – mondom, és várom, mi fog ebből kisülni.

– És tudod, miért?

Delia egyszer eltörte a karját nyolcévesen, hintázás közben, mindig azt hittem, ez volt az ok, Megemlítem, de megrázza a fejét. – Azt a pillanatot nem bírom, amikor túl magasra mész, és a hinta lánca kicsit meglazul a holtponton egy csöppnyi időre. Mindig attól féltem, hogy na, most leesem.

– Aztán le is estél – teszem hozzá.

– Az apám megígérte, hogy elkap, ha ez történik – mondta. – És mivel gyerek voltam, ezt szó szerint elhittem. Nem lehetett persze mellettem

minden pillanatban, bárhogy gondolta is. – Nézi, ahogy egy kislány leviharzik a csúszdán. – Nem mondtad meg, hogy a fogdában van.

– Mindig rosszabbnak kell lennie, hogy aztán jobb lehessen, Dee.

Ellöki magát a kerítéstől. – Beszélhetnék vele most?

– Nem – mondom halkan. – Sajnos, nem.

Erre hirtelen összeomlik a szemem láttára. – Eric, azt sem tudom, hogy ki vagyok! – sírja el magát. – Csak azt tudom, hogy nem az vagyok, aki tegnap voltam. Nem tudom, hogy van-e anyám valahol a világban. Nem tudom, hogy bántottak-e régen valami gonosz módon, amire gondolni sem akarok. Nem tudom, hogy miért gondolta apám, hogy amit velem tesz, az kevésbé fog fájni. Miért hazudott nekem? Talán mert nem bízott benne, hogy meg fogok neki bocsátani? – Megrázza a fejét. – Nem tudom, hogy bízhatom-e benne, hogy valaha is megbízom-e benne megint. De azt se tudom… hogy ki máshoz fordulhatnék a válaszért?

– Édesem…

– Senki se lop el csak úgy egy gyereket – folytatja. – Akkor meg milyen szörnyűség történhetett, amire nem emlékszem?

A vállára teszem a kezem, érzem, hogy reszket. – Nem tudom én se megmondani. Egyelőre. De apád se. Jogilag úgy áll a dolog, hogy jelenleg csak én beszélhetek vele.

Delia dacosan felszegi a fejét. – Akkor menj, és faggasd ki alaposan.

Márciushoz képest nagyon meleg van, Delia mégis vacog. Leveszem a zakómat, és ráterítem a vállára. – Nem tehetem. Az ügyvédje vagyok – mondom. – Éppen ezért kellene szerintem, hogy más…

– Hogy más képviselje? – fejezi be helyettem. – Valaki más, aki csak onnan ismeri az apámat, hogy a neve rá van írva egy dossziéra?! Akinek édesmindegy, hogy elítélik, vagy felmentik, mert úgyis csak egy napig dolgozik az ügyön?

A játszótéren a felügyelő tanítónő szólítja a gyerekeket, és kihajtogat egy fehér kötelet, amelyen apró hurkok vannak. Minden gyerek belecsimpaszkodik egy ilyen hurokba, és így indulnak vissza az iskolába, mint a biztonság szálára felfűzött kis golyók. – Vallomást akar tenni – mondom feszengve.

– És akkor mi lesz?

– Akkor azonnal börtönbe kerül.

Delia döbbenten néz rám. – Miért akarod ezt?

– Nem én akarom. Mondtam neki, hogy próbálkozzunk, mert vannak esélyeink, ha tárgyalásra kerül a sor, de nem akarja.

– És ki törődik azzal, hogy én mit akarok?

Ha Arizonában állok majd Andrew mellett a tárgyalóteremben, a bíró nem őt, hanem engem fog megkérdezni, teszünk-e vallomást. Ha nemet mondok, akkor szembeszállok az ügyfelem akaratával. Akkor Andrew ki is rúghat mint ügyvédjét, és felfogadhat valakit, aki boldogan bejelenti a vallomástételt, hiszen így lehet lezárni az ügyet a leghamarabb.

Ha kijelentem, hogy Andrew nem tesz vallomást, mert nem bűnös, akkor hosszú, bonyodalmas tárgyalás elé nézünk, amelyben Delia mint közvetlen tanú fog szerepelni.

Mivel ő az egyetlen, aki Andrew-val volt a gyermekrablás elkövetésének idején, ő lesz a vád és a védelem tanúja is. Annak ellenére, hogy a menyasszonyom, börtönbe kerülhetek én is, ha bármilyen információt közlök vele az apja ügyével kapcsolatban. Akár tudatosan, akár szándékolatlanul befolyásolom a tanú által mondottakat, az bűnténynek számít.

De vajon az bűntény-e, hogy ő befolyásol engem?

Végigsimítok a haján. – Rendben – mondom. – Nem teszünk vallomást.

ANDREW

Tényleg számít, hogy miért tettem?

Már bizonyára mindenkinek megvan a véleménye rólam. Vagy azt gondolják, hogy az egy emberöltővel ezelőtt elkövetett bűn meghatározza az embert, vagy azt, hogy az ember múltja nem feltétlenül határozza meg a jövőjét. Tehát vagy hős vagyok, vagy szörnyeteg. Persze, ha többet tudnának a körülményekről, akkor talán másképp gondolnának rám, de ez nem változtat azon, ami huszonnyolc évvel ezelőtt megtörtént.

Voltak éjszakai rémálmaim, és voltak nappaliak. Néha felvettem a telefont, és Elise hangját hallottam, még mielőtt a telefonos ügynök megszólalhatott volna. Ha elmentem egy rendőrautó mellett, kivert a víz. Szinte pánikba estem, amikor az egyik öreg a klubból beküldte a nevemet a wextoni önkormányzat képviselőjelölő listájára. Aztán rájöttem, hogy talán a legkönnyebb úgy rejtőzködni, ha az embert mindenki láthatja. Senki sem gyanakszik egy olyan emberre, aki nyílt kártyákkal játszik.

Higgyenek, amit akarnak, csak egyet gondoljanak meg jól: az én helyemben biztos, hogy nem tették volna ugyanezt?

Hiszik-e, vagy sem, de megkönnyebbülés, hogy vége a bujkálásnak. Abban a pillanatban, amint lehámoztam magamról a saját ruháimat, hogy bebújjak a narancssárga, bő nadrágos overallba, mintha annak az embernek a bőréből is kibújtam volna, akit eljátszottam. Különös, de úgy érzem, inkább idetartozom, a fogházba, mint a kinti világba. A többi rab is, éppúgy, mint én, hazugságban élt és él.

A nap huszonhárom óráját a cellában töltöm. Az egy maradék órában zuhanyozhatom, és kimehetek az udvarra sétálni, ahol mélyeket lélegzem, hogy kiszellőztessem az orromból a börtönszagot.

Már kétszer kértem, hogy felhívhassalak. Azt hittem, amikor valaki rács mögé kerül, azonnal telefonálhat, de ez csak a filmekben van így. Várom Ericet, de még ő sem jött. Elgondolom, hányféle kanyart kell megtennie a bürokrácia útvesztőjében, míg Arizonába juthatunk innen.

Amikor utoljára jártam ott, semmi nem hasonlított egy fikarcnyit sem ahhoz, ami itt, Északkeleten vesz körül minket. Ott a föld vérvörös, hó nem esik soha, és csak csontvázforma növények léteznek. Ha az ember elhagyja a hirtelen-váratlan szakadékot Scottsdale után, már csak olyan települések következnek, ahol egy tucatnyian laknak csupán, és mindössze egy benzinkútjuk van, semmi más. Akkoriban a Nyugat még mindig mennyországot jelentett a törvényen kívül élőknek. Úgy tudom, mostanában már inkább a gazdagok exkluzív lakóhelyeivé vált, akik a barátságtalan vörös sziklákon sokmilliós villákat emeltek maguknak. Számomra Phoenix az a hely lesz, ahol még mindig a törvényen kívüliek élnek – azok, akiket elkaptak, és bebörtönöztek.

A fogházban soha sincs sötét, és soha sincs csönd. A hangok összevegyülnek: valaki horkol egy emelettel lejjebb; egy ajtó megcsikordul. Kopog az eső a bádogtetőn; a radiátor sziszeg, mint a vipera. Egy börtönőr léptei nyomán fém csattan fémhez, mert a fickó a kulcsait végighúzza a rácsokon, hogy hallótávolságban mindenki felébredjen.

Csak úgy bírom ki ezt az egészet, hogy folyton rád gondolok. Most éppen azt az emlékképet forgatom az agyamban, amikor egy őszi hétvégén, októberben elkocsikáztunk Killingtonba, és az ülőlifttel felmentünk a csúcsra. Ötéves voltál mindössze. Amikor felértünk a hegytetőre, a Killington hegység jobbra-balra hullámzott előttünk. Alattunk a völgy bíbor-arany-zöld pompában ragyogott, mintegy keleti szőnyeg. A templomtornyok úgy meredeztek, mint megannyi égből pottyant meteoritdarab, amelyet felfogtak a szőnyeg ráncai. Az Ottauquechee folyó kékesen kanyargott a táj közepén, s a levegőben már érezni lehetett a közelgő telet, havat. Mindez olyannyira más volt, mint Arizona, hogy azt már akarattal sem lehetett volna fokozni.

Akkor kezdtem megérteni a keleti parti szólásmondást: sose felejted el az első ősz beköszöntét. Ennek lényegét valójában már akkor megértettem, mikor még nem is voltam New Hampshire-ben bujkáló menekült.

Amikor az ember szülő, azt figyeli a számára még teljesen ismeretlen gyermekén, hogy vajon meglátja-e benne önmaga lenyomatát. Néha ez kell, hogy az ember úgy érezze, jogot formálhat rá. Emlékszem, amikor a homokozóban saraztál – a kisvödörbe adagoltad a vizet a homokhoz, és kevergetted –, azon törtem a fejem, hogy vajon benned van-e születésedtől fogva a kémia szeretete. És amikor könnyes beszámolódat hallgattam egy reggel a rémálmodban megjelenő szörnyről, azon gondolkodtam, hogy vajon a szörny hasonlított-e rám.

Leginkább azonban anyád volt, akit láttam benned.

Hihetetlen érzékkel találtad meg az elveszett holmit: a gyémánt fülbevalót, amelyet Eric mamája ejtett el a garázshoz vezető betonúton; a vicces könyveket, amelyek a pincében voltak elrejtve; a járda repedésébe csúszott bölényfejes érmét. Elise még arra is rábukkant egy-egy emberben, aminek még a hiányát sem fedezte fel senki más. Te viszont csak a látható, megfogható világgal voltál elfoglalva, bár én attól tartottam, hogy csak idő kérdése, és ez megváltozik.

Hétéves korodban találtál egy fészekből kiesett cinegetojást. A héja megrepedt, és látszott a kifejletlen, csupasz kismadár sápadt-rózsaszínes, furán emberszerű bőre. Kibéleltünk egy gyufásdobozt koporsónak, és temetést rendeztünk a madárkezdeménynek. – Wilbur rövid életet élt – szónokoltál – amely tele volt veszélyekkel.

Éppen úgy, mint a tiéd.

Egy hétig sírtál emiatt az átkozott madár miatt – ekkor történt veled először, hogy amit találtál, rögtön el is veszítetted. Ekkor jöttem rá, hogy akár a világ végére is elvihetlek, akkor sem tudom megakadályozni, hogy anyád ne bukkanjon fel az életünkben – hiszen ő is, a keresés is a véredben volt. Elise lenyomata rajtad volt. Attól kezdtem rettegni – éppen úgy, mint Elise –, hogy egyszer felnősz, s megérted, mi az, ami kiüresíti az ember szívét, és akkor éppen olyan üresnek fogod érezni magad, mint anyád érezte magát.

Isten ne adja, hogy akkor ugyanúgy próbáld megszüntetni ezt a hiányt, mint ő.

Felhívtam néhány embert, s aztán elvittelek egy rendőrhöz, aki az egyik klubos öregúr fia volt, és kutyás járőr. A németjuhászát Jerry Leenek hívták, és híres mentőkutya volt. A rendőr hagyta, hogy bújócskázzál Jerry Lee-vel, aki mindig nyert. Mikor hazamentünk, láttam rajtad, hogy tudod, mi akarsz lenni, ha nagy leszel.

Különbség van aközött, hogy az ember egy elveszett dolgot eltűntként kezel, és aközött, hogy úgy gondol rá, előbb-utóbb meglesz. Úgy véltem, az én feladatom, hogy te helyesen lásd a világot. Amikor gimnazista voltál, beszerveztelek a helyi állatorvoshoz segéderőnek. Főiskolás korodban kivettél egy kopót a menhelyről, és kiképezted keresésre. Végzősként megcsináltad életed első nagy akcióját: megtaláltál egy kisfiút, aki egy vidéki búcsú helyszínéről sétált el. Idővel tekintélyt vívtál ki magadnak kemény, kitartó munkáddal; New Hampshire-ben és Vermont államban mindenfelé vittek magukkal a K-9-es mentőegységek. Sokszor hallottam, amint elmesélted a sajtónak és a hálás családtagoknak a karriered indulását. Mindig azt mondtad, hogy az egész egy megtalált kismadárral kezdődött.

Nem tudom, hogy egyáltalán emlékeztél-e még arra, hogy a madár halott volt…

A szülők olykor nem találják, amit a gyerekükben keresnek, ezért beleplántálnak nekik tetsző dolgokat. Ahogy a hajdani hokijátékos kiviszi a csemetéjét a jégre korizni, még mielőtt az járni tudna. Vagy az anya, aki a házasságával feladta táncosnői álmait, de aztán kontyba fésüli kislánya haját, és a kulisszák mögül figyeli őt. Nem arról van szó, hogy mindenáron irányítani akarjuk a gyerekünk életét – még csak arról sem, hogy kiéljük

saját vágyainkat. Azt reméljük, hogy az a bizonyos beleplántált valami szárba szökken, s egészségesen odáig fejlődik, hogy meggátolja valami másnak a kialakulását. Hogy a gyerek nem fogja megtapasztalni azt a csalódást, amit mi megéltünk, megélünk.

A kiadatásom előtti éjszakán elkezdtem reszketni. Nem olyan fázósfélén, inkább görcsösen, rohamszerűen, hogy még az őröknek is feltűnt. El is vittek egy menetrenden kívüli ellenőrzésre a nővérszobába. Az a fajta remegés jött rám, amit az űrhajósok élnek át, amikor visszatérnek a Földre. Ami rájön a hegymászókra, amikor lejönnek a Kilimandzsáró csúcsáról. Ennek a csontig ható jegességnek semmi köze sincs a hideghez, annál inkább ahhoz, hogy valaki-valami átkerül egyik világból a másikba. Még akkor is tartott a remegés, amikor az őrök rám tették a bilincseket, és átvittek a szomszéd épületbe. Akkor is tartott, mikor a seriff fogdájában várakoztam, s akkor maradt abba, amikor megláttalak a tárgyalóteremben, és elkiáltottam a neved.

Nem tudtál a szemembe nézni, s ekkor fogott el életemben először a kétség, hogy vajon jól tettem-e, amit tettem.

– Hé – szól a cellatársam –, megeszed a kenyeret? A húszéves Monteverde Jones fegyveres rablásért van itt. Odalököm neki a kenyerem, amely már olyan száraz, hogy nyugodtan fegyverkategóriába lehetne átsorolni. A cellába kapjuk az ennivalót műanyagtálcán. Az étel néhány gusztusosnak nem mondható, eltérő színű maszat a tányéron, némileg összevegyülve egymással.

Monte régebben van itt, mint én, ezért ő eszik a priccsen, én pedig vagy a vécére, vagy a padlóra telepedhetek. Minden a hierarchián és a privilégiumokon alapszik itt – ebben a tekintetben a börtönvilág nagyban hasonlít a kintire. – Oké – mondja –, mit csinálsz, ha odakint vagy?

Felpillantok rá a vállam fölött. – Egy idősklubot vezetek.

– Az olyan, mint az elfekvő?

– Pont a fordítottja – magyarázom. – Oda saját lábukon jönnek az öregek, hogy társaságban legyenek. Rendezünk sportversenyeket, sakkbajnokságot nekik, és bérletünk van a Red Sox meccseire.

– Nem semmi – reagál Monté. – Az én nagyanyám csak oxigént kap az orra alá dugott csövön, egyébként várják, hogy kinyuvadjon. – Elővesz egy tollat, amelynek a végét élesre reszelte, és piszkálni kezdi a körmeit vele. – Mióta csinálod?

– Amióta Wextonba költöztem – felelem. – Csaknem harminc éve.

– Harminc éve? – hüledezik Monte. – Az életfogytiglan…

Lenézek a tálcámra. – Hát, nem igazán – mondom.

Ha engedtek volna telefonálni, ezt mondtam volna neked:

Hogy vagy? És hogy van Sophie?

Én remekül vagyok. Erősebb vagyok, mint gondolnád.

Bárcsak minden másképp történt volna.

Találkozunk Arizonában, és ott majd elmagyarázom.

Tudom.

Én nem sajnálom…

FITZ

Nem vagyok felkészülve a látványra, ami gyerekkorom színhelyén fogad. Két közvetítőkocsi áll Ericék hajdani háza előtt. Andrew Hopkins kis piros autója előtt tévériporterek hada ácsorog. Mindegyik saját operatőrével néz farkasszemet, akinek az a feladata, hogy a háttérből csak akkora kockát láttasson, amelybe a másik riporter már nem lóg bele. Mintha egyedül ő fedezte volna fel ezt a világrengető sztorit. Hálás feladat, és normális körülmények között én is ott lennék köztük, cigit kunyerálnánk egymástól, meg kávét a termoszból arra várakozva, mikor nyitja ki végre az Áldozat az ajtót.

Leparkolom a kocsit, és nagy ívben megkerülöm a csoportosulást, majd a saját régi házunkat. Egy meleg házaspár lakik most benne örökbefogadott lányukkal. A kert sokkal gondozottabb, mint a mi időnkben. A drótkerítés sarka azonban még mindig felhajlítható a rododendronok mögött. Nagy üggyel-bajjal átférek alatta, s a titkos átjáró révén, ahol hajdanán cédulákat és kincseket rejtettünk el egymás számára, már bent is vagyok Deliáék kertjében. A hátsó ajtóhoz megyek, és kinyitom. – Dee? – szólok be. – Én vagyok!

Nincs válasz. Bemegyek a konyhába. Delia ott áll farmerban, mezítláb, Eric egyik pulóverében. Haja fekete felhő az arca körül, ahogy a pultra hajolva telefonál. A konyhaasztal alatt Sophie üldögél hálóingben, és műanyag állatfarmját rendezgeti libasorba. – Fitz! – szólít, amikor meglát. – Tudod, miért nem mentem óvodába? Mert ott kinn egy csomó kocsi elállja az utat.

– Még egyszer ellenőrizné, kérem? – mondja Delia a telefonba.

– Talán E. Matthews néven szerepel…

Sophie mellé térdelek, és ajkam elé emelt ujjal intem csöndre. Delia azonban máris lecsapja a telefont, és úgy káromkodik, mint egy kocsis, pedig jól emlékszem, egyszer majd' leszedte a fejemet, amiért egy enyhe kifejezés kicsúszott a számon Sophie előtt, aki akkor éppen három hónapos volt. Delia rám néz, és a szeme tele van könnyel. – Már biztosan szóltak neki rólam… Rólunk… Hogy itt vagyunk New Hampshire-ben, és mégsem telefonált, Fitz!

Lenne egy csomó ésszerű magyarázatom: például hogy Delia anyja már nem Arizonában él, még nem tud Andrew letartóztatásáról – ha egyáltalán még életben van. Nincs szívem ezt most Delia nyakába zúdítani.

– Talán attól fél, hogy te nem akarsz szóba állni vele most, hogy apád le van tartóztatva, meg minden… – mondom végül.

– Én is erre gondoltam. Ezért aztán… fel akartam hívni én őt. De… nem találom nyomát sehol. Nem tudom, hogy újból férjhez ment-e, vagy netán a lánykori nevét használja-e. Nem tudom a lánykori nevét! Mintha csak egy idegen volna…

Bedugom a fejem az asztal alá. – Soph – mondom. – Adok neked egy dollárt, ha indulsz, és odafönt megkeresed mami vörös körömlakkját, mielőtt hármat számolok. Egy… kettő…

Sophie elrobog. – Nincs körömlakkom – sóhajt fel Delia.

– Tényleg… ? – Feléje lépek egyet. – Mit mondtál Sophie-nak?

– Látta, hogy a rendőrök bilincsben viszik el a nagyapját. Mit mondhattam volna? – Megcsóválja a fejét. – Hogy ez csak játék. Rendőrösdi…

– Hol van Eric?

– Az irodában. Intézi a papírmunkát az arizonai tárgyaláshoz. – Elcsuklik a hangja, és egy székbe roskad. – Akarsz valami vicceset hallani, Fitz? Minden éjjel arra aludtam el, hogy bárcsak élne az anyám. És nem a gyerekkoromról beszélek. Egy héttel ezelőttig ez így volt. Amikor például Sophie fogjelmezben feszített az óvodában, arra gondoltam, bárcsak anyám láthatná. Vagy amikor az esküvői menüt terveztük, és a listából kellett volna választanom… Az ételek felének még csak a nevét sem hallottam soha. Régebben azt játszottam, hogy a kórházban elcseréltek, és egyszer felbukkan az anyám azzal, hogy rettenetes hiba történt. És most mi lett belőle, hogy teljesült a kívánságom…! Van anyám, csak azt nem tudom, hogy én ki vagyok. Még a valódi születési dátumomat sem tudom. És ha nem is harmincegy éves vagyok? Azt hittem, ismerem az apámat. Aztán végül kiderül, hogy ő a legnagyobb hazugság az életemben.

– Vele nőttél fel, tudod, ki ő, és ő most is ugyanaz az ember – mondom óvatosan, mert aknamezőn járok éppen. A hamis vigasz bármikor robbanást idézhet elő. – Ő ugyanaz, aki tegnap volt.

– Tényleg? Na ne mondd! – vág vissza Delia. – Voltam már egy-két cifra helyzetben Erickel kapcsolatban, de sohasem jutott eszembe, hogy felkapjam Sophie-t, és eltűnjek vele az életéből. Nem tudom elképzelni, mi vihet egy embert arra, hogy ezt megtegye. Pedig a saját apám ezt tette.

Most mondhatnám neki saját tapasztalatomból, hogy nem mindig értjük meg szeretteink döntéseit, de attól még ugyanúgy szerethetjük őket továbbra is. Merthogy nem a megértésen múlik. Hanem a megbocsátáson.

Erre persze nekem egy élet kellett, hogy rájöjjek, és hová jutottam vele? Oda, hogy ha Delia azt mondja, ugorjak, már veszem is a bakancsomat. Vannak leckék az életben, amiket nem tanítanak sehol, mégis meg kell tanulni.

– Biztosan volt rá oka, hogy azt tette, amit tett – mondom. – És biztos, hogy nagyon szeretne veled beszélni.

– És akkor mi változik? Szépen visszatérünk a régi életünkhöz, és minden ugyanúgy megy tovább? Valahogy nem tudom elképzelni, hogy minden második vasárnap az anyámmal ebédelünk, és a régi időket idézgetjük kacagva… És azt sem tudom elképzelni, hogy ne jusson mindig eszembe, amikor apámat hallgatom, hogy vajon most az igazat mondja-e, vagy sem. – Sírni kezd. – Bárcsak sose történt volna ez meg – hüppögi. – Inkább ne derült volna ki ez az egész…

Kicsit tétovázok, mielőtt karjaimba venném Deliát – az érintésével mindig óvatos vagyok, mert sok szenvedést tud okozni. Érzem a szívverését a magamé fölött, mint amikor két rab kommunikál egymással a cellafalon át. Nem is sejtheti, mennyire értem, amit érez: hogy a múltat nem lehet kiradírozni. El lehet rejteni, szép simára csiszolni, fényezni, de az ember akkor is tudja, hogy mi van a felszín alatt.

Azon kapom magam, hogy kissé kihasználom a helyzetet: ráhajolok, hogy érezzem a haja illatát. Delia tanította meg nekem, hogy az ember szaga olyan, mint a hópelyhek: nincs két egyforma. Ha bekötnék a szemem, akkor is megtalálnám Deliát csak az illata nyomán: őszi kikerics, hó és nyáron vágott fű, a gyermekkorom illata…

Megmozdul, s a füle alatti bársonyos bőr a számhoz súrlódik. Úgy ugrom hátra, mintha megégettek volna. Tudom, milyen az, mikor az ember felébred, és egy pillanatra azt hiszi, kioszthatja a szerepeket élete főszereplőinek, aztán mindjárt rájön, hogy csak a közönség soraiból nézheti őket. Delia számára most egészen más irányt vett a cselekmény a színdarab közepe táján. A legkevesebb, hogy most ugyanúgy mellette álljak fix pontként, mint máskor. Mindig rám bízta, ha valami elromlott, és meg kellett javítani: a lemerült akkumulátort, az elöntött pincét, a megtört szívet. Ezúttal nem a szokásos terepen kell teljesítenem, de azért most is próbálkozom. Egyelőre a hős szerepében. Nemsokára kiderül majd Delia számára, hogy inkább tarthat engem gonosztevőnek, mint hősnek.

– Sophie! – ordítok fel az emeletre. – Lejárt az idődd! – A kislány kifulladva ér le a lépcső aljára.

– Maminak nincs…

– Vedd föl a kabátodat – mondom. – Megyünk az oviba. Sophie még elég kicsi ahhoz, hogy örüljön ennek. Elstartol az előszoba felé, miközben Delia kipillant az ablakon. – Nem láttad történetesen a sakálokat odakint?

Megpróbálom kiverni a fejemből a gondolatot, hogy mit szól majd Delia, ha meglátja a holnapi lapot. – Eegen – mondom könnyed tónusban –, de hát én is egy vagyok közülük, s farkas farkasnak nem farkasa…

– Nem akarok kimenni…

– Muszáj – mondom. A legrosszabb, ha itthon ül, és várja a telefoncsörgést, miközben azon rágódik, hogy miért nem hívja az anyja. Egyik dolog sem kecsegtet semmi jóval, és a legkevésbé sem azzal, amiről egész életében álmodozott.

Sophie lefékez előttem, én meg leguggolok, hogy felcipzározzam a kabátját. – Letesszük az ovinál – mondom Deliának –, aztán megyünk a fogdába.

Ma reggel behívatott a szerkesztőnőm a *NewHampshire Gazette-be.* Marge Geraghy kubai szivart szív, és nem bír leszokni arról, hogy az egész francos nevemen szólítson. – Fitzwilliam – mondta –, foglalj helyet.

Leereszkedtem a rozoga karosszékbe az íróasztala túloldalán. A *NewHampshire Gazette* az a fajta lap, amit az ember egy ülő helyében el tud olvasni a vécén, s ehhez méltó a szerkesztőség is: piszkos-szürke falak, vibráló neonfény és diszkontban összeszedett akciós bútorok. Van egy normális fogadótér és egy szép tanácsterem arra az évi egy alkalomra, amikor New Hampshire kormányzója megtiszteli a lapot egy interjú erejéig. Nem csoda, hogy az újságírók többsége inkább otthon dolgozik, nem az itteni ketrecek egyikében.

– Fitzwilliam – ismételte Marge. – Erről a gyerekrablós sztoriról akarok beszélni veled.

Az asztalán hevert az újság a cikkemnél kinyitva – a második oldalra került, mert tegnap egy öngyilkos gyilkos foglalta el a címlapot. – Mi van vele? – érdeklődtem.

– Valami hiányzik a cikkedből.

A szemöldököm felszaladt. – Minden benne van. A tények, a történet elejétől máig, a jelenlegi jogi állás. Ha szerinted egy kiadatási kérelemnek szexisebbnek kell tűnnie a lapban, akkor nézd a tévében a *Jogi eseteket.*

– Nem az íráskészségedet bírálom, Fitzwilliam, hanem a befektetett energiát. – Egy füstkarikát fúj az arcomba. – Eszedbe jutott, hogy vajon miért vettelek le a *Különös, de igaz* megírásáról, hogy inkább ezzel foglalkozz?

– A jóságos szíved miatt…?

– Nem, hanem azért, amit csak te tudsz hozzátenni ehhez a történethez. Te itt nőttél fel, Wextonban. Talán találkoztál is valamikor ezzel a családdal – járhattatok ugyanabba a templomba, összefuthattatok iskolai gálán, akárhol. Szóval, személyessé tudod tenni… Még ha a fantáziádat kell is hozzá használni. Nem érdekel a jogi hablaty. Nekem családi dráma kell!

Vajon mit szólna Marge, ha tudná, hogy nemcsak ismerem a családot, de a szomszédjukban nőttem fel. Lényegében Delia meg én egy család vagyunk. Felfogná egyáltalán, hogy az ilyesfajta közelség már nem tesz jót az írásnak? Mert az ember már nem lát egészen tisztán.

Marge felemelt egy borítékot: – Repülőjegy tetszőleges dátumra – jelentette be. – Menj a fickó után Arizonába, és szerezz exkluzív információkat tőle.

Rendben, döntöttem el ekkor magamban. Végül is én sohasem juthatok nagyon messzire Delia Hopkinstól, akárhogy próbálkozom is. Mint amikor az ember egyre nagyobbra nyitja egy körző szárait, de hiába – fölül egymáshoz vannak rögzítve, és bármennyit forgatjuk is, mindig odajutunk, ahonnan elindultunk. Ha Andrew-t kiadják Arizonának, akkor Delia is odamegy. Én pedig előbb-utóbb szintén ott kötnék ki. Akkor meg miért is ne fizesse a költségeimet a *NewHampshire Gazette?*

Kivettem a borítékot Marge kezéből. Majd később kifundálom, hogyan magyarázom meg Deliának, hogy a drámájukat megzenésítem az újság számára, gondoltam. A főnökömnek pedig majd meg kell magyaráznom valahogy, nekem Delia sohasem egy szimpla történetet jelenthet, hanem kizárólag happy endet…

Delia meg én bevisszük Sophie-t az óvodába. Bemegyünk vele a kicsik termébe, egyrészt azért, mert elkésett, másrészt, mert új az óvónő, aki a szülési szabadságon lévő régit helyettesíti. Felakasztom Sophie kabátját a szekrénykéje melletti fogasra, és kiveszem becsomagolt ennivalóját a hátizsákból. A diáknak látszó apró és fiatal nő feláll, és odajön Sophie-hoz. – De örülök, hogy mégis itt leszel velünk, Sophie! – guggol le a kislány mellé.

– Tévések vannak mindenütt a házunk előtt – újságolja Sophie. Elképesztő, de a nő arcán pillanatra sem fakul a mosoly. – Hát az nagyon érdekes lehet! Menj, csatlakozz Mikayia és Ryan csoportjához!

Sophie már fut is, hogy belevesse magát a játékba, a nő pedig kissé félrevon bennünket Deliával. – Ms. Hopkins, olvastuk az édesapja letartóztatását az újságban. Azt szeretnénk itt mindannyian tudatni önnel, hogy ha bármiben segíthetünk…

– Csak az a fontos, hogy Sophie mindig csináljon valamit – válaszol Delia fahangon. – Nem igazán tudja, hogy mi történik apámmal.

– Persze, hogyne – helyesel a nő, és felpillant rám. – Szerencsés kislány, hogy két szerető szülő áll most mellette.

Ahogy kimondja, ráébred, hogy a körülményeket tekintve talán nem volt túl szerencsés a megjegyzése. Mélyen elvörösödik, s aztán még egy árnyalatot vált az arca, mikor közöljük vele, hogy nem én vagyok Sophie apja.

Volt idő, amikor nagyon szerettem volna az lenni. Például amikor Delia a növekvő pocakjára tette a kezemet, hogy érezzem Sophie apró rúgásait. Akkor arra gondoltam, hogy miért nem én vagyok, aki miatt ez történik. Annyit forgott körülötte az agyam éjszakánként kamaszkoromban… Hogy milyen volna Eric helyében lenni, aki bármikor megérintheti őt, amikor csak kedve tartja… Mennyit szimatoltam a párnát, miután Delia elnyújtózott az ágyamon, amikor együtt készültünk az irodalomtesztre a Hamletből… Hányszor éreztem, ahogy meglódul a szívverésem, mert Greta paskolgatása közben összeért a kezünk… Mégis, mindezek ellenére ott volt az az ezernyi más alkalom, amelyek során nem nekem volt közöm Deliához.

A nő most már annyira belegabalyodott saját zavara pókhálójába, hogy már szólni sem mert. – Mennünk kell – szólok Deliának, és kihúzom őt magam után a teremből. – Hagyjuk szegény nőt, mielőtt mindkét öklét a szájába tömné szégyenében – mondom. – Hány éves lehet? Tizenegy vagy tizenkettő…?

– Nem búcsúztam el Sophie-tól.

Egy pillanatra megállunk a nagy üvegablak előtt a folyosón, és figyeljük, ahogy Sophie rakosgatja a színes kockákat és karikákat.

– Nem is vette észre.

– Fogadjunk, hogy a nő igen. Majd befúj a tanfelügyelőnél, hogy én csak lerakom a gyereket, és elhúzok. Tudod, ilyenkor azt figyelik az emberek, hogy vajon milyen messze esett az alma a fájától…

– Ugyan, mióta törődsz te azzal, hogy mások mit gondolnak rólad? – kérdezem. – Ezt a marhaságot legfeljebb csak Bethany Matthews mondhatja, de Delia Hopkins nem.

Hallom, ahogy Delia felszisszen a tabunév hallatán.

– Bethany Matthews az a személy – folytatom vidoran – aki mindig elsőként parkol le a szülők közül az óvoda előtt, hogy hazavigye a lányát. Ő az, aki a személyes siker csúcsaként könyveli el, ha négy, egymást követő évben elnökölheti a Szülői Munkaközösséget. Bethany Matthews sosem tálal fel fagyos pizzát vacsorára csak azért, mert elfelejtette kiolvasztani.

– És Bethany Matthews sosem esett volna teherbe házasságon kívül – folytatja Delia. – Bethany Matthews még csak játszani sem engedte volna a lányát egy olyan gyerekkel, aki rendezetlen családi viszonyok terméke.

– Bethany Matthews még mindig bársony hajpántot hord – nevetek. – És buggyos gyapjúalsót, mint a nagyik.

– Bethany Matthews úgy hisztizik, mint egy kamaszlány.

– Bethany Matthews – veszem vissza a szót – nem túl szórakoztató társaság.

– Hál' istennek egyáltalán nem vagyok olyan, mint ő – feleli Delia, és felmosolyog rám.

Én voltam az első, aki Deliával randevúztam. Felső tagozatosok voltunk, így ez nem jelentett lényegében semmit. Ha az ember azt mondta, hogy jár egy lánnyal, akkor rendszerint elkísérte a buszmegállóig suli után. Én csak azért akartam járni valakivel, mert a többiek mind ezt tették, vagy mondták, hogy teszik, és Delián kívül más lánnyal nem voltam igazán beszélő viszonyban. Aztán azért „szakítottam" vele, mert amennyire menőnek számított egy hétig járni valakivel, a következő héten már egyáltalán nem volt az. Megmondtam neki, hogy egy darabig találkozgassunk másokkal is.

Túl későn jöttem rá, hogy mit láttam ekkor Delia arcán – amit akkor láttam rajta először –, és persze jó oka volt rá, hogy olyan képet vágjon: életünkben először fordult elő, hogy hármunk közül valaki korlátozni akarta volna az együtt töltött időt. Lelkifurdalásom támadt, így hát Delia után mentem a tornaterembe. Meg akartam neki mondani, hogy nem egészen úgy értettem a dolgot, ahogy mondtam, és hogy azok a szavak csak döglött lufik, nem repülnek sehová. Aztán odaérve azt láttam, hogy Erickel táncol. Azt, hogy Eric milyen könnyed önbizalommal fogja át Deliát – ilyen könnyedén magabiztos én sose voltam. Úgy érintette őt, mintha Delia részben hozzá tartozna, ami, annyi év után, talán úgy is volt.

Eric arcán saját elkövetett hibámat láttam tükröződni. Az én hibámból fénylett a szeme, és annyira beszűkült a figyelme, hogy majdnem felordítottam: *Tűz van!,* csak hogy lássam, meghallja-e. Azt láttam rajta, amit én mindig is éreztem Delia társaságában: mintha felkelne bennem a nap, és ez a titok olyan hatalmas, hogy alig bírom magamban tartani. Csak éppen az volt más, ahogy Delia nézett őrá. Amikor együtt jártam vele, arról vitatkoztunk, ki lehetne a kezdő dobójátékos a Soxban, vagy hogy szkanderban a Pókember lenyomná-e Batmant – folyton járt Delia szája. Most viszont némán bámult föl Ericre, mintha elállt volna a szava. Én sosem voltam képes ilyesmit kiváltani belőle.

Volt idő, hogy meg akartam neki vallani az érzéseimet, amikor már nagyobbak voltunk. Győzködtem magam: még ha örökre elveszíteném is Ericet mint barátot, ott volna nekem Delia, s ez kárpótolna mindenért. Aztán ilyenkor eszembe jutott ez a tornatermi pillanat, ahogy ők ketten együtt lejtettek, mintha a világ elsüllyedt volna körülöttük, és rájöttem, hogy bár mindhárman felnőttünk, Delia és Eric még mindig úgy néznek egymásra, mintha kívülük senki más nem létezne, engem is beleértve. Tudtam, hogy azt még megengedhetném magamnak, hogy egyiküket elveszítsem, de azt már nem, hogy egyszerre mindkettejüket.

Egyszer nem bírtam magam türtőztetni, és megcsókoltam Deliát, amikor a Connecticut folyó partján ökörködtünk. Tréfára vettem a dolgot, mint mindent, ami hirtelen túl személyessé, túl intimmé, tehát kényelmetlenné vált a számomra. Ha elmondtam volna neki, hogy valójában mit érzek, amikor a nádban lebegtünk, és karjával a vállamat szorította, ajka mint virág nyílt ki a szám alatt, akkor talán mi is ott kötünk ki a végén, hogy nem tud mit mondani, csak bámul rám némán. De mi van, ha nem azért tette volna ezt, mert annyira lenyűgöztem? Hanem mert ő nem tudta volna viszonozni az érzéseimet?

Ha az ember szeret valakit, azt szeretné, hogy mindent megkapjon az a másik, amire csak vágyik.

Delia pedig világéletében csak Ericet akarta.

A Grafton megyei Büntetés-végrehajtó Intézet épületegyüttese alvó medveként tornyosul Haverhillben, a tízes út végénél. A bíróság épülete derékszögben áll a medve nyakához képest. Ahogy odaérünk és leparkolunk, látom, hogy Delia pillantása rögtön a kerítés tetején lévő szögesdrótra tapad.

Kiszállok, és kinyitom Delia ajtaját. Felhúzott vállal masíroz a bejárat felé, amely egy, az épület elé toldalékolt betonkocka nehéz faajtóval. Épp olyan, mint az ogre kunyhójáé a Shrekben. A kapuőr felpillant az asztal mellől, amelyen egy nyitott képes újság hever.

– Egy letartóztatotthoz jöttünk – mondom.

– Maga ügyvéd?

– Nem, de…

– Akkor jöjjön vissza kedd este látogatási időben – közli, és kézbe veszi az újságot.

– Szerintem nem érti…

– Hát persze – mondja tompán. – Soha nem értek semmit.

– Az apámat két napja hozták be… – veszi át a szót Delia.

– Akkor egyelőre nem is láthatja. Pár hétbe telik, amíg eldöntik, hogy látogatható.

– Az apám nem lesz itt annyi ideig – magyarázza Delia. – Arizonába viszik át.

Erre a fickó végre felkapja a fejét. Nincs olyan sok ember várakozólistán, hogy kiadják egy másik állam jogi gépezetének. – Hopkins? – kérdez vissza a férfi. – Még akkor sem találkozhatna vele, ha beengedném. Ma reggel átszállították Phoenixbe.

– Micsoda? – áll Delia döbbenten. – Az apám nincs itt? És az ügyvédje ezt tudja?

A fickó a közelben becsapódó ajtó felé fordítja a fejét. Eric káromkodását hallom. – Most már ő is tudja – jegyzi meg az őr.

Eric jön, ránk néz, de csak egy másodperc múlva jut el a tudatáig, hogy mi vagyunk azok. – Hát ti mit csináltok itt?

– Miért nem mondtad, hogy elviszik ma az apámat?

– Mert senki sem közölte velem. – Eric sötét pillantást lövell a másik őr felé, aki idáig kísérte. – Nyilvánvaló, hogy sem az arizonai ügyész, sem ez az intézmény nem tartotta fontosnak, hogy tudassa velem az ügyfelem kiadatását. – Előveszi a tárcáját, és beletúr. – Van nálatok pénz? Megyek egyenesen a repülőtérre.

Adok neki negyven dollárt, Delia ötvenet. – Tudod egyáltalán hová mégy?

– Van rá hét órám, hogy kitaláljam. – Csókot nyom Delia homlokára. – Figyelj, menni fog, minden rendben lesz. Szerezz valakit, aki ránéz a házra időközben, és repüljetek utánam Sophie-val. Hozz nekem egy-két öltönyt, meg az a doboz is kell, ami az irodámba van, az asztalon „Andrew" felirattal. Hívlak majd, amint megtudtam valamit.

Kimegyünk mindhárman az utcára, ahol olyan fagyos a levegő, hogy a köztünk elhangzott szavak szinte jégkristályokká válnak. Eric a kocsimhoz kíséri Deliát, majd mikor Delia beül, hozzáhajolva mond neki valamit, hogy én ne halljam. Gondolom, azt, hogy szereti, hiányozni fog, és ha a repülőn majd behunyja a szemét, az ő arcát fogja látni maga előtt – csupa olyasmit, amit én mondanék, ha Eric helyében lennék. Becsukja a

kocsiajtót, aztán hozzám lép.

– Nem fog menni…

– De hát az imént mondtad, hogy…

– Hát mi a frászt mondhatnék neki egyebet? Fitz, teljesen el vagyok veszve – vallja meg Eric. – Őszintén mondom, fogalmam sincs, mit fogok csinálni. Egy kezemen meg tudom számolni, hány bűnügyet tárgyaltam bíróságon. Egy másik ügyvédet kéne fogadnia. Egy igazit…

– Te igazi ügyvéd vagy – mondom. – Azért akart éppen téged, mert tudja, minden követ megmozgatsz majd Andrew érdekében, hogy kihúzd ebből a pácból.

Végighúzza a kezét az arcán. – És mit csinálok majd, ha Andrew-t elítélik, és Delia engem hibáztat ezért?

– Tegyél róla, hogy erre ne kerüljön sor.

– El vagyok veszve – ismétli Eric, és megcsóválja a fejét. – Mennem kell. Vigyázz rá, oké?

Úgy bízza rám Deliát, mintha ékszer volna, amelyet át kell csempészni a határon. Mint amikor két pogány imát mormol egymás közt. Vagy mintha zálogot cserélnének. Eric már a parkoló közepén jár, mikor utánaszólok: – Mindig vigyázok rá.

II.

Mily kevés maradt a férfiból, aki egykor voltam! Szinte csak az emléke. De maga az emlékezés is csak a szenvedés újabb formája.
Baudelaire: La Fanfarlo

DELIA

Amikor kicsi voltam, sokszor elképzeltem, hogy az anyám visszatér hozzám. Vacsoránál, egy vendéglőben turmixot rendelek, amikor a mellettünk lévő asztalnál ülő nő megfordul, tekintetünk találkozik, és ez úgy ér, mint a villámcsapás. Vagy csöngetnek, kinyitom az ajtót, és nem a postás, hanem a mama áll ott kitárt karral. Vagy elmegyek gimnazista koromban az első autóvezetési órára, becsusszanok a kocsiba, ő meg ott ül az anyósülésen, dossziéval a kezében, és éppen olyan meglepett, mint én. Amikor így álmodoztam, sose gondoltam arra, hogy a halál végleges valami, pedig tudtam, hogy az. Valahogy mindig véletlenül találtunk egymásra. És álmaimban az első pillantásra azonnal felismertük egymást, egyetlenegy szónak sem kellett elhangoznia.

Furcsa elgondolni, hogy az elmúlt huszonnyolc év során akár a sorban is állhatott mögöttem fizetéskor, a boltban. Elmehettünk egymás mellett a buszmegállóban vagy egy nyüzsgő utcán. Megtörténhetett, hogy udvariasan beszéltünk egymással telefonon: „nem, nem, sajnos, rossz számot hívott". Fura a tudat, hogy keresztezhettük egymás útját, mégsem tudtunk róla, ahogy arról sem, pontosan mi is az, ki is az, aki hiányzik az életünkből.

Ha nagyon megszorítanának, be tudnám tenni egyetlen táskába mindazt, ami az életemben a legfontosabb. Ha az ember felteszi magának a kérdést, hogy mi az, amire valóban szüksége van, rájön, hogy nem az, amire először gondolna. Könnyedén félredobnám a befejezetlen munkát, a számlákat, a határidőnaplót, hogy legyen helye a flanelpizsamának, ami jól jön esős időben; a szív alakú kavicsnak, a gyerek egyik ajándékának. Aztán fontos a rongyosra olvasott könyv, ami minden áprilisban előkerül, mert azt olvastam akkor, amikor szerelmes lettem… Kiderül, hogy nem az a sok minden a fontos, amit az ember évek során felhalmoz maga körül, hanem az a kevés, amit el tud vinni magával.

Sophie a repülőgép ablakához nyomja az orrát, így várja, hogy felszálljunk. Ez az első repülőútja. Azt mondtam neki, csak úgy felkerekedünk vakációzni egyet. Tudja, hogy ott jó meleg lesz, ahová megyünk. És hogy Eric ott vár ránk.

És talán az anyám is…

Még mindig nem telefonált. Lehet, hogy Fitznek van igaza, és fél; talán az ügyvédei tanácsára nem jelentkezik. Eric elmagyarázta nekem, hogy nem feltétlenül anyám áll amögött, hogy Arizona állam ennyi idő után vádat emel ismét, sőt, nem is biztos, hogy életben van. Egyelőre annyi biztos, hogy van egy azonnali hatályú letartóztatási parancs, és kész.

Olykor be-beengedem az agyamba a legsötétebb gondolatomat: hogy az anyám azért nem lép velem kapcsolatba, mert nem akar. Ezt az anyaképet sehogyan sem tudom összhangba hozni azzal a másikkal, amelyet annyi éve dédelgetek magamban.

Aztán megint elfog a kétség: ha az anyám valóban olyan tökéletes volt, amilyennek mindig is elképzeltem őt magamban, akkor az apám miért szökött meg velem? Sohasem vontam kétségbe apám szeretetét, de ha a jelenlegi helyzetben továbbra is így akarok gondolni rá, akkor vajon nem anyám szeretetét kell-e megkérdőjeleznem? És ha erre képtelen vagyok, vagy egyszerűen nem akarom, akkor nem kellene bevallanom magamnak, hogy apám valami súlyosat követett el?

Eric erre azt felelte, nemsokára kiderül, hogy anyám Arizonában él-e még, és hogy hagyjam abba ezt a folytonos töprengést, mert bele fogok bolondulni.

Ha viszont én lennék a helyében, és Sophie-ról volna szó… És annyi év eltelt volna… Biztosan nem hallgatnék az ügyvédekre. Nem érdekelne semmiféle baljóslatú latolgatás. Átmennék a fél világon is, hogy odaállhassak a lányom házának a küszöbére, hogy becsöngessek, és aztán úgy öleljem magamhoz, hogy semmi, de semmi ne férkőzhessen közénk, a megbánásnak még a leghalványabb árnya sem.

– Mami! – fordul felém Sophie. – Greta kap biztonsági övet?

– Greta különleges szállítóketrecben van – nyugtatom meg. – Most már biztosan alszik is.

Sophie ezt megforgatja a fejecskéjében. – És szokott álmodni is?

– Biztosan – szögezem le. – Láttam már, hogy álmában futott, mert mozogtak a lábai.

– Álmodtam tegnap – mondja. – Nagypapa elvitt fagyizni, de bármit kértünk, mindig csak epret kaptunk.

– Utálja az epret – jegyzem meg halkan. Az álmomban azért megette – mondja Sophie. Kicsit fészkelődik, hogy felém fordulhasson. – A nagypapa is ott lesz, a túloldalon?

Úgy érti, hogy Arizonában, de nekem másképp jelenik meg a fejemben ez a kép – eddig mindig úgy gondoltam apámra és magamra, mint egy csapat két tagjára, de most már nem vagyok olyan biztos magunkban, a kettősünkben. A dolog egyik oldala az, hogy a gyereke voltam, és nyilván megtette, amiről úgy gondolta, hogy meg kell tennie. Másrészről viszont most már anya vagyok, és innen nézve azt követte el, ami a szememben a legszörnyűbb.

Sophie hozzám bújik, miközben ujjacskáival egy hajtincsemet csavargatja, így szokott elaludni – ahogy más kisgyerekek a pelusukkal vagy az alvómacival. Valahányszor lefekszik, nekem is vele kell mennem. Eric szerint ennek a szokásnak véget kéne valahogy vetni, különben hogyan lesz képes valaha is nélkülem elaludni?

Én akkor azt kérdeztem, hogy miért is kéne valaha nélkülem elaludnia.

Felgyullad a jelzés, be kell kötni magunkat. Visszanyomom Sophie-t az ülésébe, és együtt becsattintjuk az övet. A gép elindul; először hátratolat, majd előremegy, a futópálya felé. Amikor begyorsít, és az orr felemelkedik, Sophie rám néz: – Most már repülünk?

Az apám meg én hajdanán egy kis reptéren piknikeztünk rendszeresen: figyeltük a Cessnákat és a Piperéket, ahogy le-föl szállnak, miközben hanyatt feküdtünk a csiklandó fűben. A kicsiny gépek eltűntek odafent a hatalmas felhőkben, majd úgy bukkantak elő megint, mint a galamb a varázsló kalapjából. Amikor megkérdeztem, hogy miért nem esnek le a levegőből, apám felültetett, felkapott egy szalvétát, és azt mondta, hogy fújjak el fölötte. A szalvéta felemelkedett, mint egy zászló a szélben. – Amikor a levegő gyorsabban mozog a szárnyak fölött, mint alattuk – magyarázta –, akkor a gép felemelkedik.

Úgyhogy állok elébe, ha Sophie ezt megkérdi majd. Az egész dolog a nyomáson áll, vagy bukik. Ha a nyomás egyenlő minden oldalon, akkor nincs mozgás. Ha viszont az egyik oldalról nagyobb erő hat, akkor megeshet, hogy az ember a levegőben találja magát.

Vajon ugyanúgy vannak gödröcskéi az arcán, mint nekem? És hátra tudja-e ugyanúgy, mindkét ízületből hajlítani a hüvelykujját, mint én meg Sophie? Tőle örököltem a fekete hajamat és a rovaroktól való irtózást? Ő is úgy szült, ahogyan én hoztam a világra Sophie-t?

Már olyan régóta farigcsálom a portréját képzeletben – háziasszonyok gyöngye, cserfes és vidám, kifinomult, melegszívű… Ha meglát, sírni fog, és olyan szorosan a karjába zár, hogy lélegezni sem tudok, de közben arra gondolok, milyen tökéletesen illeszkedik a testünk egymáshoz – mint öntvény és öntőforma… Nem találja a szavakat, hogy elmondja, mennyire szeret…

Persze, valami más is motoszkál a fejemben, mert hiszen minden másképp van, ha az anyám életben van. Miért nem mozgatott meg minden

követ, hogy megtaláljon?

Én mindig azt az erőteljes lényt akartam látni őbenne, akit semmi sem szakíthat el tőlem, aki foggal-körömmel tiltakozik, bármiféle hatalom próbálna is szétválasztani minket. Olyasvalakit, aki inkább megválna az életétől, ha én már nem lennék annak része.

Amilyen az apám volt mindig is.

Amikor elalszom a repülőgépen, álmodom. Éppen egy citromfát ültetünk a kertben. Szeretnék limonádét csinálni, de a fán még nincs egy gyümölcs sem. Pucérnak látszik a vadkék ég alatt; vékony ágai fázósan, szögletesen meredeznek minden irányba.

Ő a fa gyökerei körül lelapogatja a földet, aztán hozzám fordul. A nap a szemembe süt, ezért nem látom az arcát, miközben visszamosolygok rá. Ölemben egy cirmos macska. Ahogy hátán végigfutó kezem hiányzó farka csonkjához ér, kiugrik a karomból, és eltűnik két nagy kaktusz között. – Mit gondolsz, Beth? – kérdezi.

A föld vörösre színezte mindkét tenyerét, s ahogy végighúzza a farmernadrágján, az anyagon ott marad ujjainak ötágú nyoma. Olyan, mint két, egymás felé hajló, hosszú nyakú dinoszaurusz, gondolom. Szeretnék egy dinoszauruszt, ahogy fókát is szívesen tartanék a fürdőkádban.

Beszámolok neki erről, mire nevet. – Én aztán tudom, mit akarsz, grilla – mondja, aztán felkap a karjába, és olyan magasra lendít, hogy érzem, a talpamat égeti a nap.

A Sky Harbor repülőtér olyan, mintha a Marsra érkeztünk volna – köröskörül sziklás hegygerincek, a föld pedig vérvörös, amerre csak ellátni. Amint kilépek a duplaüveg ajtón, megcsap a hőség, mintha falba ütköznék.

Eric üzenete vár a telefonomon – valójában csak egy cím. Az ügyvéd, aki segít neki, hogy ebben az államban ügyvédként szerepelhessen a tárgyaláson, régi iskolatársa. Egy ismerős – talán a fickó titkárnője unokahúgának a barátnője vagy valami hasonlóan távoli személy megengedi, hogy a házában lakjunk addig, amíg ő be nem költözik a barátjával.

Begyűjtöm a kissé megviselt Gretát a túlméretes csomagok részlegében, bérelek egy ütött-kopott autót („Mennyi ideig szeretné használni?” – kérdezte a kölcsönzős nő, mire csak bambán bámultam rá). Berámolunk a hátsó ülésre meg a csomagtartóba, az összecsukható kutyaketrec mellé. A rutinszerű mozdulatok közben eszembe jut, hogy mennyi mindent nem tudok: milyen üzletek vannak itt; hogyan találjuk meg a házat a Los Brazos Streeten; mikor láthatom apámat. Sophie hátizsákjának a pántja lecsúszik a válláról, ahogy a kutya feszes szíját tartó keze le-föl mozog. Úgy jön mögöttem lábujjhegyen táncikálva, mint aki szentül meg van róla győződve, hogy az anyja tudja az útirányt.

Minden gyerek ilyen, nem?

Én is ilyen voltam…?

Követjük az autókölcsönzős útmutatását, s elhaladunk egy sor áruház és bolt előtt. Ennyi egész New Hampshire-ben nincs… Mintha mindennek külön üzlete volna: kapni sushit, motoros rollert, bronzszobrot, saját kezűleg festhető kerámiát. Teljesen elveszettnek érzem magam itt, a világ végén, de ez furamód megkönnyebbülést jelent. Arizonában nem kell semmit sem tudnom, hiszen természetes, hogy itt minden idegen nekem. Nem úgy, mint Wextonban, itt teljesen normális, hogy reggel felébredek, és nem tudom, hol vagyok, ki vagyok.

A cím, amit Erictől kaptam, hibásnak látszik. Los Brazos egyetlen lakott területe egy lakókocsipark. Nem afféle csinoska-kerteske, ahol a szép kis mobilotthonok elvágólag sorakoznak a növények között. Ez inkább egy roncsautótelepre hasonlít. A poros területen mintegy ötven lakókocsi áll, de egyiken sincs szám, és egyik ütött-kopottabb, mint a másik. Sophie az ülésem háttámláját rugdossa. – Mami, mi most egy buszban fogunk lakni?

Elhajtunk lassan egy öregasszony előtt, aki a meleg ellenére hosszú esőkabátban ácsorog a telep bejáratánál. A kerítésen belül egy lelket sem látok. Elképzelem, mennyire forró lehet egy ilyen fémkaszni belül, ha idekinn harminc fok van.

Elmegyünk egy szállodába, határozom el, de aztán eszembe jut, hogy erre nincs elég pénzünk. Eric szerint hetekig, de akár hónapokig is itt rostokolhatunk.

Néhány lakókocsi lépcsője mellé kaktuszokat ültettek. Pár helyen bronzdíszeket látok a talapzat kövei közé szúrva. Egy fiatal nő lép ki a lakókocsijából, mire azonnal megállok mellette, és letekerem az ablakot.

– Bocsánat… – szólok ki. – Keresek egy… – Lenézek a telefonomra, az sms-üzenetre, amelyben Eric meghagyta a számot.

– *No hablo inglés.* – A nő sietve visszamegy, és gyorsan lehuzigálja a rolót az ablakokon, nehogy beláthassunk.

Elmehetnék Ericért is előbb, csakhogy nem tudom, hol van. Azon kapom magam, hogy megtettem egy teljes kört, és megint a kapu felé haladok. Az öregasszony még mindig ott áll, rám mosolyog. Barnás bőre ráncos, arca kerek, mint a sült alma, indián származásúnak látszik. Félhosszú, ősz haját egy vörös kendő fogja egybe a feje tetején. Minden ujjára jutott egy ezüstgyűrű, amelyek felénk villannak, ahogy az asszony jöttünkre fellebbenti a kabátja két szárnyát. A bélésbe varrt hurkokon rengeteg apróság függ: rozsdás ezüstnemű, régi patikamérleg-súly és vagy tíz Barbie-baba. – Végkiárusítás – jelenti ki. – Nagyon olcsó!

Sophie arca felragyog, ahogy meglátja a babákat. – Mami…!

– Nem, ma nem – mondom, és idegesen rámosolygok az öregasszonyra. – Bocsánat…

Az asszony vállat von, és leengedi a kabátszárnyakat. Kis habozás után kibököm: – Véletlenül nem tudja, melyik a 35-677-es számú lakókocsi?

– Ott van – mutat szemközt egy romos kunyhófélére pár méterre tőlünk. – Ugyan nem lakik benne senki. A lány egy hete költözött ki. A szomszédnál van a kulcs.

A szomszédos lakókocsi kis előtetejéről szivárványos szélforgók lógnak le. A bejárat mellett mozaikos kis asztalka áll, emberi lábakat formázó gipszlábakkal, tetején a New York-i metrótérkép kusza vonalait idéző girbegurba kaktusz. Az előtte álló fára barna tollak százait kötözték fel.

– Köszönöm – mondom, és szólok Sophie-nak, hogy maradjon a kocsiban. A légkondicionálót bekapcsolva hagyom, és a lakókocsi ajtajához lépek. Becsöngetek, de hiába.

– Nincsenek itthon – mondja az öregasszony, mintha ez nem volna nyilvánvaló. Mielőtt szólhatnék, meghallom, hogy egy rendőrautó közeledik szirénázva. Szempillantás alatt visszazökkenek wextoni életembe. Tíz másodperccel azelőtt is így szirénáztak, amikor egész addigi életem darabokra hullt. Futok a kocsi és Sophie felé.

A rendőrautó megáll bérelt járgányom mögött, a rendőr kiszáll, de nem felém, hanem a másik irányba indul. – Nos, Ruthann – szólal meg.

– Hányszor kell még szólnom magának?

Az asszony megköti a kabátja övét. – Miért? Nem csináltam semmit.

– Ez nem árusításra kijelölt zóna.

– Én nem látok itt senkit, aki bármit is árulna.

A férfi feltolja a homlokára a napszemüvegét. – És a kabátja alatt mi van?

Az öregasszony felém fordul. – Ez szexuális zaklatás, nem?

A férfi mintha csak most venne észre engem. – Maga kicsoda? Egy vevő?

– Nem, éppen beköltözőfélben vagyok.
– Ide?
– Azt hiszem. A kulcsot keresem.
A rendőr megdörzsöli az arcát. – Ruthie, kerítsen magának egy standot az egyik indián bolhapiacon, rendben? Ne akarja, hogy megint visszajöjjek. – Visszaül a kocsijába, és elhajt.
Az öregasszony felsóhajt, és feldöcög a lépcsőkön a lakókocsi ajtajához, amelyen az imént kopogtattam. – Kis türelem – mondja. – Hozom a kulcsát.
– Maga lakik itt?
Nem válaszol, csak kinyitja az ajtót, és bemegy. Még ebből a távolságból is érzem, hogy a házból égett cukor szaga árad ki. – No hát, miért nem jön? – szól ki egy perc múlva.
Kiveszem Sophie-t és kiengedem Gretát a kocsiból. Mondom a kutyának, hogy várjon a bejárat előtt. Sophie-val belépünk a kis ajtón, és azt látjuk, hogy Ruthann leveszi a kabátját, és az ágyra dobja – a babafejek kikandikálnak alóla. Akármerre nézek, mindenütt vackos dobozok, gyöngyök, tollak hevernek. Egy ragasztópisztoly fekszik a padlón, mint egy gyilkosság tárgyi bizonyítéka. – Tudom, hogy valahol itt kell lennie – mondja az öregasszony, és beletúr egy faágakkal és ceruzákkal teli fiókba.
Sophie a hátam mögött kihúzza az egyik babát a kabátbeli rejtekhelyéről. – Mami, ide nézz! – suttogja.
A Barbie egyik kezében tölcséres fagyi, a másikban videokazetta van valami romantikus női filmmel. Overallt visel, meg bolyhos papucsot, s övén egy pisztoly lóg. A nyakában táblácska: *Vigyázz, menstruálok!*
Ezen önkéntelenül felnevetek. Belenyúlok a kabátba, és előveszek egy másik babát. Ez egy Valóságshow-Barbie: aerobic-szerelésben van, a fején menyasszonyi fátyol, a kezében az Amazonas vidékének térképe. A szájából sült krumpli áll ki, a hátsó zsebéből meg egy köteg dollár.
– Ezek nagyon viccesek – mondom.
– Feketepiaci Barbie-k… Azoknak a hölgyeknek, akik még nem akarják abbahagyni a játékot. – Az öregasszony hozzám lép, és kezet nyújt. – Ruthann Masáwistiwa vagyok, a Második Szél tulajdonosa és ügyvezetője, és tárgyak reinkarnálásával foglalkozom.
– Ez mit jelent?
– Otthont találok mindannak, ami valahol nem kellett. Afféle két lábon járó indián zálogház vagyok. – Megvonja a vállát. – A maga régi kenyérpirítójának hasznát veheti valaki más a munkahelyén. A kiszuperált cowboycsizmájába valaki más muskátlit ültethet.
– És a babák…?
– Azok is reinkarnálódnak – mondja büszkén. – Én rakom össze őket a legutolsó darabig, a Klimaxos Barbie nyugtatós fiolájáig. Eredetileg, kacinababákat akartam faragni, de nálunk, hopi indiánoknál, ezt csak a férfiaknak szabad csinálniuk. A nők ugyebár dolgozzanak a méhükkel, ha érti a logikát… Lényegében az számít, hogy nekem ne szabja meg senki, mit csinálok…
Próbálom követni a mondókáját: – Kacina micsoda…?
– Szellemek. Nálunk, hopiknál. Több száz van belőlük – férfi, nő, növény, állat, bogár, amit csak el tud képzelni. Régen személyesen jöttek el látogatóba, manapság inkább felhő képében jelennek meg, vagy előbújnak a föld alól, hogy esőt, havat vagy bő termést varázsoljanak. A kacinababákat nyárfából faragják, és a táncos szertartásokon odaadják őket a gyerekeknek, hadd tanulják a hagyományokat, de manapság a gyűjtők körében is nagyon népszerűek. – Ruthann felkapja az egyik Barbie-t. – Azt nem tudom, hogy ezeknek is van-e varázserejük, én mindenesetre mindent beleadok, amikor csinálom őket… – Felnyúl egy polcra, és levesz egy Kelly-babát, Barbie kishúgát, és odaadja Sophie-nak. – Fogadok, hogy ez tetszik neked – mondja.
Sophie azonnal a padlóra csücsül vele, és elkezdi lehuzigálni a babáról a ruhát. – Nekem is van egy Kellym otthon.
– Igen? És hol van az az otthon?
– A szomszédban – vágok közbe. Nem akarom beavatni ezt a nőt a bajunkba – egyelőre még nem. Nem tudom, hogy valaha is képes leszek-e rá…
Ruthann leguggol Sophie mellé, és eljátssza, hogy a lányom füléből kihúz egy hosszú, piros cipőfűzőt. Ez annyira az apámat idézi elém, amint az idősklubban adja elő a trükkjeit, hogy sírás kezd fojtogatni. – No hát, ide süss! – mondja Sophie-nak. – Mi van a kezemben…?
A fűző végén egy kulcs lóg. Ruthann két tenyerébe fogja Sophie arcocskáját. – Bármikor jöhetsz hozzám babázni, Siwa, amikor csak akarsz. Aztán lassan felkel, és a kulcsot a kezembe nyomja. – Ne veszítse el mondja.
Bólintok, s arra gondolok, milyen sokféleképpen érthetném a szavait.

Két ember kell egy működő hazugsághoz: az, aki mondja, és a másik, aki elhiszi. Apám első nekem szánt hazugsága feltehetően az, hogy az anyám autóbalesetben halt meg. Vajon miért nem akartam meglátogatni a sírját, amikor nagyobb lettem? Miért nem ötlött az eszembe, hogy hol vannak az anyai nagyszüleim, és miért nem látogat meg minket soha egyetlen nagybácsi vagy unokatestvér sem? Miért nem keresgéltem sohasem az anyám ékszereit, a régi ruháit, az iskolai évkönyveit?
Volt idő, amikor Eric úgy jött haza egy-egy ivászat után, hogy nagyon vigyázott, semmit se vegyek észre rajta. Ahelyett, hogy rápirítottam volna, úgy tettem, mintha minden rendben lenne. Éppen úgy viselkedtem, ahogyan ő. Az ember bármit kitalálhat magának, és kinevezheti azt a saját életének. Azt hittem, ha ezt elég sokszor csinálom, a végén még hinni is fogok önmagamnak.
Ha az ember nem tesz fel kérdéseket, nem biztos, hogy attól fél: az arcába hazudnak.
Inkább attól tart, hogy megmondják neki az igazat.

Vannak a lakókocsinak előnyei: az ember egy lélegzetvétellel négyszer ide-oda sétálhat benne. A konyhából belátni a hálószobába. A konyhaasztal ravaszul átforgatható ággyá válik. Sophie örömére a berendezés és a falak is vadrózsaszínre vannak festve a vécédeszkáig bezárólag. Találok egy telefonkönyvet.
Phoenix teljes körzetében a Matthews név hetvenhétszer szerepel, Scottsdale-ben harmincnégy Matthews lakik. A telefonos tudakozó közli, hogy nincs köztük se Elise Matthews, se E. Matthews. Semmi nem utal az anyámra. Az is lehet, hogy ő is valaki más bőrében éli az életét.
Az előző lakó – feltehetően valami nagylelkűségi rohamban – hátrahagyott egy ventilátort. A hálófülkébe teszem, és a légörvényt ráirányítom Sophie-ra és Gretára. Mindketten a dupla matracon fekszenek kiflivé gömbölyödve. Aztán kilépek a lakókocsiból, és a lépcső tetejére kuporodom. Még mindig iszonyú a hőség, bár már majdnem lement a nap. Az ég errefelé mintha tágasabb volna – fölfeszített óriási celofán – és már a csillagok is kezdenek feljönni. Biztos vagyok benne, hogy az égitestek egy nagy rejtvény darabkái: ha elég mereven bámulom őket, akkor saját maguktól megmozdulnak. Éles fényükkel egymáshoz kapcsolódnak, és kirajzolódik belőlük a válasz minden kérdésemre.
Mennyit mondogatjuk, hogy mindent odaadnánk azért, akit szeretünk. Vajon ha tényleg komolyra fordulna a helyzet, akkor hányan váltanák be a szavukat? Eric elém ugrana, hogy megvédjen egy pisztolygolyótól? Én megtenném ugyanezt Ericért? Akkor is, ha belehalnék, vagy örökre

rokkanttá válnék? Ha a dolgokat már nem lehetne visszacsinálni, és az élet attól a pillanattól kezdve kettéoszlana egy „előttre” és egy „utánra”…?

Az egyetlen ember, akit minden megfontolás nélkül igyekeznék mindenáron megmenteni – Sophie. És egészen egyszerűen azért, mert az ő élete az én szememben többet ér az enyémnél.

Vajon az apám ugyanígy érzett…?

Előveszem a zsebemből a telefont, és Fitzet tárcsázom. Az üzenetrögzítője válaszol csak. Aztán hívom Ericet, és ő azonnal beleszól. – Hol vagy? – kérdezem tőle.

– Elképesztő látványban van részem éppen – mondja, miközben egy ismeretlen autó áll meg előttem. Eric néz ki az ablakon, a fülén a telefon.

– Akkor lerakjuk? – kérdi mosolyogva.

Kiszáll, én pedig a karjába vetem magam. Először érzem úgy ma, hogy nem vagyok teljesen idegen helyen. – Hogy van Soph?

– Már alszik. – Megyek Eric után, aki a lakókocsi, illetve a lánya felé veszi az irányt. – Voltál nála?

Eric nem kérdi, kinél. Tudja, kiről beszélek. – Próbálkoztam – feleli –, de a Madison Street Börtön nem enged be a falai közé kamarai igazolvány nélkül.

– Micsoda nélkül?

– A papír nélkül, ami nem létezik New Hampshire-ben, de itt igen, és azt tanúsítja, hogy az itteni ügyvédi kamarával jó nexusban vagyok.

– Eric döbbenten megáll az ajtóban a rózsaszín dívány és tapéta láttán.

– Te jó ég, egy felfújt rágógumigömbben fogunk lakni?

– Vagy Barbie-házban – jegyzem meg. – És velem mi a helyzet?

– Hogyhogy?

– Engem beengednek hozzá?

Eric arcán sok mindent látok átsuhanni – hogy nem szívesen engedne most el, hogy végre együtt vagyunk; hogy félt is engem attól a találkozástól, meg azt is, érti, szükségem van az apámra. Nagyobb szükségem, mint őrá, legalábbis most. – Igen – mondja végül. – Azt hiszem, beengednének.

Nem tudom, miért mondják valakire, hogy „eltűnt”. Ha az ember eltéved, vagy elviszik, és maga sem tudja, hol van, akkor is van valahol. Csak éppen nem ott, ahol lennie kéne.

Kétszer is eltévesztem a Phoenix belvárosához vezető lehajtót, vissza kell fordulnom. Háromszor állok meg egy-egy benzinkútnál, hogy megkérdezzem, merre kell mennem. Ilyen nehéz eljutni a börtönbe?

Amikor végre eljutok oda, meglepődöm, milyen szokványosán néz ki az épület belülről. Padlócsempe és műanyag székek hosszú sora. Lehetne bármilyen hivatal várója. Vajon van-e látogatási idő, és be kellett volna-e jelentkeznem telefonon? Viszont mások is vannak az előcsarnokban nyurga fekete fiúk bő nadrágban, indián asszonyok odaszáradt könnyekkel az arcukon. Van egy tolókocsis öregúr is, ölében kisgyerek. Követem a többiek példáját, és az asztalon álló kupacból elveszek egy űrlapot. Egyszerű kérdések állnak rajta – illetve egyszerűek lennének bárkinek, kivéve engem, most. Név, lakcím, születési idő, rokonsági kapcsolat az elítélttel, az elítélt neve… Kiveszek egy tollat a zsebemből, és elkezdem kitölteni. Beírom, hogy Delia Hopkins, aztán meggondolom magam. Kihúzom. Helyette odafirkantom: Bethany Matthews.

Aztán sorba állok, és megpróbálom elhinni, hogy ez is csak egy közönséges sor, mint a boltban. Vagy amikor a szülők az iskola elé hajtanak, és leparkolnak egymás mögött az autójukkal. Vagy amikor a gyerekkel sorba állunk az áruházi Mikuláshoz. Amikor én következem, a tiszt rám néz: – Először…?

Bólintok. Honnan tudja, ennyire látszik rajtam?

– Valami igazolványra is szükségem van – mondja. Kissé meglepődik New Hampshire-i jogosítványomon, de aztán bepötyögi az adatokat a számítógépbe. – Nos, hát – szólal meg kisvártatva, és leveszi a szemét a monitorról –, nincs semmi maga ellen.

– Hogyhogy? – kérdezem.

– Nincs letartóztatási parancs… – Átnyújtja a vendégkártyát. – Az az ajtó, bal oldalon.

Közlik velem, hogy válasszak egy csomagmegőrző szekrényt, és minden nálam lévő holmimat tegyem bele. Aztán jönnek a fémdetektorral, utána pedig beszállunk a liftbe. Amikor kinyílik a liftajtó, hirtelen meglátom a fogházat, amit eddig elrejtettek előlem. Nagy, szürke, félelmetes. Visszhangzik itt minden: fém csikorog fémen; valaki sikít, recseg a hangszóró. Egy rab mosdókesztyűt szorít a szemére, miközben két őr belép vele a liftbe, amint mi kiszálltunk. Néhány tisztet látok egy üvegkalickában, akik minket figyelnek, ahogy a látogatószoba felé tartunk.

Odabent négy fülke; mindegyik acéldrótos plexiüveggel elválasztva középen; az ablak mindkét oldalán négy-négy telefonkészülék. Kerek fémszékek állnak sorban a földhöz erősítve, mint megannyi kis fenyő a faiskolában. Már vannak itt mások is: egy arab nő fejkendőben, egy sebhelyes arcú kamasz és egy spanyolajkú férfi, aki rózsafüzért morzsolgatva motyog magában.

Az apámat hozzák be utoljára a rabok közül. Csíkos overallt visel, mintha egy rajzfilmből lépne elő. Ettől valahogy ráébredek – most először –, hogy ez a valóság. Most nem fog lelépni a színpadról, és lehúzni magáról a jelmezt, és nem fogja azt mondani, hogy csak rossz álom volt. Ez most tényleg megtörténik – ez most az én életem. Tudom, hogy nem hallja, ahogy szám elé kapott kezem mögött úgy kapkodom a levegőt, mintha fuldokolnék – mindenesetre az üveghez nyúl, mintha ilyen egyszerűen elérhetne engem.

Felveszi a telefont, és int, hogy én is tegyem ezt. – Delia – mondja a telefonba fémes hangon. – Delia, kicsim. Nagyon sajnálom.

Bár megfogadtam, hogy nem fogok sírni, azon kapom magam, hogy kétrét görnyedek az ülőkén, és úgy zokogok, hogy fáj a mellkasom tőle. Azt szeretném, ha átnyúlna az üvegen varázsló módjára, akinek mindig is hittem, és közölné velem, hogy ez az egész csak félreértés. Szeretném, ha elhihetném, bármit mond is.

– Ne sírj – kérlel.

Megtörlöm a szemem. – Miért nem mondtad el?

– Túl kicsi voltál. Először ezért nem mondtam el. Aztán, amikor nagyobb lettél, elfogott az önzés. – Kis tétovázás után folytatja: – Úgy néztél rám mindig, mint egy hősre. Úgy éreztem, nem bírnám ki, ha egyszer nagyon másképp néznél rám.

Közelebb hajolok a köztünk lévő üvegfalhoz. – Akkor most mondd el. Az igazat.

Hirtelen beugrik egy kép: nagyon kicsi vagyok, és egy nagy kupacba lerakom az összes harisnyát az apám ágyára – a kék-fehér kígyók labdává gabalyodtak. – Utálom ezeket – mondtam –, mindig lecsúsznak, és a szünetben nem tudok rendesen futni.

Arra számítottam, hogy tiltakozni fog, és kijelenti, hogy azt kell hordanom, amim van a fiókban, és kész. Ehelyett elkezdett nevetni. – Nem tudsz futni? Hát ezt nem hagyhatjuk annyiban.

– Bethanynak neveztünk el – szólal meg apám a jelenben. Olyan kicsi voltál – kisebb, mint egy vekni kenyér –, hogy amikor bevittelek a munkahelyemre, betettelek egy kihúzott fiókba. – Apám felpillant rám. – Patikus voltam akkoriban.

Patikus? Gyorsan visszaszaladok a múltba, hogy lássam: mikor kellett volna gyanakodnom rá. Talán mikor fejből mondta a gyerek lázcsillapító

dózisát Sophie súlya szerint. A csalódottságát, amikor nem értettem a kémiát a gimnáziumban. Vajon miért nem praktizált gyógyszerészként New Hampshire-ben? Azonnal tudom is a választ: az engedélye más névre szólt – és az a valaki egyszerűen eltűnt a föld színéről.

Ha az ember más nevet vesz fel, akkor a személyisége is megváltozik? – Ki voltál te…?

– Charles – feleli. – Charles Edward Matthews.

– Ez három keresztnévből áll…

Megriad. – Ezt mondta az anyád is, amikor először találkoztunk. Felszisszenek, ahogy anyámat hozza szóba. – És neki mi volt a valódi neve?

– Elise. Ebben nem hazudtam.

– Valóban – felelem. – Csak éppen nem azt mondtad, hogy elváltatok, hanem azt, hogy ő meghalt.

Hadd mondjam el, mi történik, amikor az ember a gyász rőzsetüzén párolja a veszteség hullott gyümölcseit: előbb-utóbb a lekvár szinte megszilárdul, és valami más lesz belőle. Nem savanyú bánat, ahogy gondolnánk, még csak nem is megbánás. Nem. Feketévé sűrűsödik, s amikor az ember beledugja az ujját, s megízleli, akkor ébred rá, hogy ez az erős íz – a haragé. Maga a tiszta, hamisítatlan, tompítatlan düh. Kézzel fogható, lemérhető, feltálalható.

Azért jöttem ide – legalábbis így gondoltam eredetileg –, hogy lássam: apám jól van, s megmutathassam, én is jól vagyok. Hogy megmondjam neki, annak ellenére, amit a rendőrség állít, annak ellenére, ami a bíróságon várható, nem fogom se elfelejteni, se sutba dobni a gyerekkoromat, semmit se abból, amit ő adott nekem. – Miért? – jön ki csikorogva a fogaim közül. – Miért tetted…?

Az apám megcsóválja a fejét. – Nem akartam, hogy bajod essék. Se akkor, Delia… Se most…

– Ne hívj Deliának! – szakad ki belőlem olyan hangosan, hogy a mellettem ülő nő odakapja a fejét.

– Nem volt akkoriban más választásom.

A szívem vadul ver, nem tudom lecsillapítani. – Volt választásod. Ezer választásod lehetett! Hogy elmenj, vagy ne menj. Hogy elvigyél-e magaddal, vagy sem. Hogy megmondd az igazságot, amikor ötéves voltam, vagy tíz, vagy húsz… Én vagyok, akinek sohasem volt választása, Papa!

Kirohanok a látogatószobából, hogy érezze, milyen otthagyottnak lenni.

Mire visszajutok a rózsaszín lakókocsiba, már mindenki alszik. Sophie a díványon fekszik Greta köré gömbölyödve, mint egy kérdőjel. A kutya kinyitja félszemét, és a láttomra legyez kettőt a farkával. Letérdelek melléjük, és megérintem Sophie szemöldökét – gyöngyözik az izzadságtól.

Egy hónapos volt, amikor beöltöztettem téli overalljába, hogy együtt menjünk bevásárolni. Becsatoltam a babahordozó ülésbe, és a hordozót, az asztalra tettem, amíg felvettem a kabátomat és a csizmámat. Már félúton voltam az üzlet felé, amikor megszólalt a telefonom. – Ne hiányzik valami? – szólt bele az apám. – A visszapillantóba néztem, akkor ébredtem rá, hogy otthagytam Sophie-t az asztalon a félhold alakú ülésbe kötözve.

Nem akartam elhinni, hogy otthagytam a saját gyerekemet. Nem értettem, hogy miért nem éreztem magam furán, mintha fél karomat, lábamat vesztettem volna, hiszen ő éppen ennyire fontos volt nekem. Elhűlve mondtam apámnak, hogy azonnal indulok haza. – Menj csak vásárolni – felelte nevetve. – Sophie jó helyen van velem.

Széles tenyerek kúsznak hátulról a pólóm alá. Eric felé fordulok, aki még álomittas, ágymeleg. Behúz a lakókocsi végében lévő hálófülkébe, és becsukja az ajtót. – Beszéltetek? – suttogja.

Bólintok.

– És…?

– Egy üvegfülkében ülve kellett beszélnünk… Csíkos rabruhában van, mint… mint egy…

– …bűnöző? – mondja Eric halkan, és nekem több se kell, hogy – megint sírni kezdjek. Átölel, és maga mellé húz az ágyra.

– Miattam van ott – nyögöm ki. – És én már azt se tudom, hogy ki vagyok…

Eric hátulról átfog, fél lábát a combjaim közé csúsztatja. – Én tudom – mondja, mielőtt birtokba venne.

Azt álmodom, hogy rejtőzködöm. A konyha padlója csillog: ezernyi gyémántdarabkával van borítva, de tudom, hogy törött üveg gyöngyei. A padlón törött tányérok; a konyhaszekrény ajtaja tárva-nyitva, már nincs benne se bögre, se tányér, se pohár.

A cseréptörés hangjait szinte elnyomja az üvöltés.

Még úgy is hallom, hogy a kezemet a fülemre szorítom. Mintha csak a fülemben áramló vért hallanám, ziháló légzésem sárkányfújtatását, miközben a torkom elszorul a könnyektől, hogy nyelni sem tudok.

Arra ébredek, hogy a nap rásüt a takaróra. Aztán meghallom a hangot – a nehéz, ziháló légzést. Azonnal felülök az ágyban, ledobom a takarót, s ott látom magam mellett Sophie-t. Iszonyúan lázas.

Szólítom Ericet, de már elment; hagyott egy cédulát a barátja ügyvédi irodájának a számával. A lányom vére szinte forr a láztól. Beletúrok az útitáskámba, hátha találok benne hőmérőt, aszpirint, bármit, ami segíthet. Nincs semmim, ezért beviszem Sophie-t a fürdőszobába, s a karomban tartva beállok vele a langyos zuhany alá.

Sophie kipirult arcát felém fordítja, szeme fátyolos-kék. – Egy szörny van a klotyóban – közli.

Odapillantok, s látom, hogy a vécében egy sötét színű madártoll lebeg. Lehúzom, kétszer is. – Látod, eltűnt – mondom. Sophie feje azonban hátrabillen, elájult.

A fürdőben nincs törülköző, gyorsan bebugyolálom Eric ingébe, amelyet tegnap levetett. Sophie foga vacog, a homloka tüzel. Nyöszörög, ahogy szorosan ölelem, és kiszaladok vele a lakókocsiból.

Még csak reggel nyolc óra, de belerúgok Ruthann Masáwistiwa ajtajába, miközben Sophie-t szorongatom. – Kérem, segítsen – könyörgök, ahogy kinyitja az ajtót. – Azonnal találnom kell egy kórházat.

Egy pillantást vet Sophie-ra. – Jöjjön – mondja, de nem a kocsim felé indul, hanem a mi lakókocsinkhoz. Kihajol a dívány feletti ablakon, amelyet tegnap este kinyitottam, hogy legyen friss levegőnk. Alatta aludt Sophie. Ruthann göcsörtös ujjaival végigsimítja az ablakkeret külső szegélyét. – Megvan – jelenti ki, s két ujja közt feltart egy kis barna tollat, éppen olyat, amilyent reggel lehúztam a vécén.

Kiteszi a kezét az ablakon, s elengedi a tollat, amelyet felkap a szellő, és odébb libegtet. – Pahos – mondja, és a saját lakókocsija előtti fára mutat, tőlünk egy-két méterre, amelyre több száz toll van felkötözve.

Ezek imatollak. Azért vannak ott, hogy a tavalyi összes rosszat távol tartsák. Télen el kellett volna vigye őket a szél, a rosszal együtt. Azért akasztom fel őket a fára, nehogy megrontsanak bárkit is, aki közel jön, de azt hiszem, az egyik valahogy utat talált a kislányhoz.

Hitetlenkedve meredek rá. – Azt várja tőlem, hogy elhiggyem, a lányom egy tyúktoll miatt lett beteg?

– Pulyka… – jegyzi meg Ruthann. – És miért várnám, hogy nekem higgyen? – Tenyerét Sophie homlokára teszi, majd int, hogy én is csináljam

ugyanezt.

Sophie bőre hűvös, az égő lázrózsák az arcán már elhalványultak. Egyenletesen lélegzik alvás közben, fél keze a mellkasomnak támaszkodva mered felfelé, mint a győzelmi zászló.

Nagyot nyelek, és óvatosan leteszem Sophie-t az ágyra. – Azért elviszem orvoshoz.

– Hát hogyne, csak tegye – mondja Ruthann.

Az ember azt hiszi, hogy ismeri a világot, amelyben él. Ha egyszer érezni, tapintani, szagolni, ízlelni lehet, akkor biztosan tudjuk is, milyen. Az ember azt hinné, hogy nyugodtan leteheti a garast amellett az egyszerű tény mellett, hogy az ég kék. Aztán egyszer csak jön valaki, és határozottan kijelenti, hogy tévedtünk. Dehogy, kék, a vak is látja – kötjük az ebet a karóhoz. Kék, mint az óceán, mint a lányom szeme. Ám az a bizonyos valaki megrázza a fejét, és mindenki más az ő igazát bizonygatja. Szegény nő, mondogatják. Az óceán is, meg a lányod szeme is – zöld! Összekeverted a dolgokat, ennyi az egész. Mindvégig tévedtél.

Két gyerekorvosi meg egy ideggyógyászati vizsgálat és egy vérvétel után megszületik az ítélet: Sophie egészségesebb, mint egy vadló, bármit jelentsen is ez. Az egyik orvos – egy nő olyan szorosan hátrafésült konttyal, hogy szinte a szeme is mandulavágású tőle – leültet, hogy pár szót beszéljünk úgy, hogy Sophie ne hallja. – Volt valami probléma otthon mostanában? – teszi fel a kérdést. – A gyerekek ebben az életkorban mindent elkövetnek, hogy figyeljenek rájuk.

Csakhogy nem torok- vagy gyomorfájásról van szó. Az ember nem tud ilyen mély gyökerű rosszullétet színlelni. – Sophie nem ilyen gyerek – mondom kissé felháborodottan. – És úgy gondolom, jól ismerem a lányomat.

A doktornő megvonja a vállát, mintha effélét már százszor hallott volna.

Lassan hajtok vissza a lakókocsi-telepre; ezúttal megfordítva követem Ruthann útmutatását. A hátsó ülésben Sophie a matricákkal játszik, amelyeket a nővértől kapott. Egész úton tétovázom: vajon tényleg itt kell lefordulni? Szabad jobbra befordulni, ha a többi sávnak piros a lámpa? Nem lehet, hogy csak képzeltem ezt a reggeli lázat? Lehet, hogy a hamis tudat, a rossz helyzetmegítélés ragályos…?

Eszembe jut, ahogy befordulok a telepre, hogy én most nagyjából annyi idős vagyok, amennyi apám volt, amikor elvitt engem.

Kiengedem Gretát egy kicsit, Sophie-val pedig átmegyünk a szomszédba, Ruthannhez. Az öregasszony ajtót nyit. Az ujjairól csipeget valami rájuk száradt ragasztófélét. – Siwa – szólítja meg Sophie-t –, most már sokkal jobban festesz.

Sophie a bal lábam köré fonja kezét-lábát.

– És még sokkal szégyenlősebb vagy – teszi hozzá Ruthann. Összevont szemöldökkel néz Sophie-ra. – Nyisd csak ki a szád – mondja, miközben megpaskolja Sophie állát. Sophie kinyitja a száját, mire Ruthann kotró mozdulatot tesz, s lám, a tenyerén fekszik két apró, rózsaszín szandál. Még egy mozdulat, s megjelenik egy pár tűsarkú babacipellő, amelyet aztán két strandpapucs követ. – Nem csoda, hogy rosszul érezted magad – jegyzi meg, miközben Sophie tágra nyílt szemmel bámul.

Ennyi cipőtől meg is lehetne fulladni. Menj be, és nézd meg, melyik Barbie-ra illenek.

Ahogy Sophie eltűnik, Ruthannre nézve megszólalok: – Tudja, én nem hiszek a varázslatban.

– Én sem – vallja be. – Mi értelme volna, mikor az ember tudja az igazi trükköket?

Belépek utána a lakókocsiba. – És akkor mi történt ma reggel?

Megvonja a vállát. – Szerencsém volt, ráhibáztam. Öt évvel ezelőtt volt egy eset. Egy pahana – fehér nő, egy fotós – odafenn dolgozott Shongopavi közelében, és egyszer csak iszonyú gyomorfájása támadt. Az Indián Egészségügyi Szolgálatnál az orvosok nem tudtak rájönni, hogy mi a baja, ezért azt mondták, hogy semmi. Aztán kiderült, hogy talált néhány tollat, amit a szalmakalapjába tűzött. Amint visszavitte oda a tollakat, ahol találta őket, azonnal megszűnt a fájdalma.

Hátranézek a fa irányába, amelyen ott csüng a többi toll, a szélre várva. – Akkor ez bármikor megismétlődhet.

Ruthann is a fára pillant. – Holnap máshonnan fúj a szél. Előbb-utóbb úgyis elviszi őket.

Nézem, ahogy a szellő játszik a tollakkal. – És aztán mi lesz?

– Aztán azt csináljuk, amiben a legjobbak vagyunk – jelenti ki az öregasszony. – Mindent újrakezdünk a semmiből.

ANDREW

A phoenixi Madison Street Fogházat Lópatkónak hívják, erre emlékszem még a régi időkből. Nem sokat változott 1976 óta. A tufatéglákból rakott fal még mindig hideg, ahogy a vállammal hozzáérek. Az előtérben kis alkóvban készülnek a fényképek a bűnügyi nyilvántartás számára. Valahányszor az őrök ajtót nyitnak, hogy hozzanak valakit, mindig beáramlik az ipari fertőtlenítő szaga.

Sorba kell állnunk, hogy bejussunk a fogházba. A zsúfolt előkészítő helyiségben vagy egy tucat helyi rendőr ácsorog a gondjukra bízott őrizetessel, s valahogy mindig átrendeződnek, mint valami rejtvény darabkái, amikor egy-egy új emberrel megjelennek. Egy férfi arca vérzik a szemöldöke feletti vágásból, olykor felemeli megbilincselt kezét, hogy letörölje az arcára csurgó vért. Egy másik kinyúlva hever a székeken. Egy prostituált a fényképező masina előtt ácsorogva megkérdi, hogy átfordulhat-e a másik irányba, mert az a szebbik profilja.

Egy félóráig nézem ezt a valóságshow-t, aztán egy fülkébe visznek vizsgálatra. A túlsúlyos nővér, akin mackómintás overall feszül, rátekeri a karomra a vérnyomásmérőt. Ahogy megfeszül a felfújt karöv, elképzelem, hogy a nyakamra feszül, kiszorítja a levegőt, és kész, az egésznek vége.

– Szed valamilyen gyógyszert? – kérdi a nő. – Mikor volt utoljára orvosnál? Ivott alkoholt az elmúlt huszonnégy órában? Úgy érzi, vannak öngyilkos késztetései?

Egyelőre semmit sem érzek különösebben. Mintha vastag, védelmező bőrréteget növesztettem volna magamra, amire efféle sivatagi környezetben ugyancsak szükség van. Ha valaki megbökne tűvel, késsel vagy lándzsával, talán nem is véreznék.

Ezt persze nem mondom a nővérnek, aki letépi a vérnyomásmérő karszalagját rólam. – Már épp ideje volt, hogy kapjunk egy ilyen csöndes fajtát – jegyzi meg az őrmesternek, aki átvesz tőle.

Az emberek rám bámulnak. Őket az utcáról hozták be, saját ruhájukat viselik – nem úgy mint én, aki egy másik börtönből jövök. Az öltözékem narancssárgája a veszélyre figyelmeztető szín. A zsebemben nincs semmi személyes tárgy; minden holmim abban a zsákban van, amit a tiszthelyettes tart a kezében.

A többiek rám néznek, és azt gondolják: ez még nálunk is rosszabb.

Az ajtó nyílik, és egy másik őr a nevemet mondja. Keki nadrágja és golyóálló mellénye miatt olyan, mintha háborús zónában dolgozna, s ez feltehetően igaz is. Az őrmester áttol a tömegen. – Na, akkor jó szórakozást – mondja búcsúzóul, és ezzel az arizonai intézmény gondjaira bíz.

A Patkóban visszhangzik a zaj. Az őrök egymásnak ordítoznak, vagy a vállukra szerelt mikrofonba; a fémajtók döngenek, ahogy bevágják és zárják őket; részegek szólongatják jelen nem lévő barátaikat. Mindez belevegyül az alapzajba: egy felmosó rab egyenletes lépkedésének cipőnyiszorgásába; egy ventilátor zümmögésébe; a láncok karácsonyias csilingelésébe, amint néhány rabot átterelnek az előtéren.

– Gratulálok – fordul hozzám az őr. – Maga a kétszázadik kuncsaftunk ma. – Még csak déli egy óra van.

– Jutalmul kiemelt figyelmet kap: nem motozás lesz, hanem sztriptíz. – Egy fülkébe irányít, amely egy fémlappal van leválasztva a helyiség bal oldalán, és utasít, hogy vetkőzzem le. Hátat fordítok – csupán ennyit tehetek az intim szférám védelmében. Az ablakon át látom, hogy egy női börtönőr néz közönyösen.

Az egyik öreglány a klubban, aki öt éve halt meg, Holocaust-túlélő volt. A nővére fejét a szeme láttára lőtték szét. Tanúja volt, hogy a falujabeli fiúk csatlakoztak az SS-hez, és a lányokat, akikkel korábban cicáztak, gázkamrába küldték. Terhesen érkezett Dachauba, de eltitkolta a nácik elől, aztán el is vetélt. Amikor Mrs. Weiss arról mesélt, hogyan temette el saját magzatát egy kőhalom alá, nem sírt, nem kiabált, fakó hangon mondta el az egészet. Akkor megértettem, hogy ehhez már nem lehet többet hozzátenni – se gyűlöletet, se fájdalmat, se bánatot, semmit. Akkor már túlcsordult volna a pohár, nem bírta volna ki.

Úgyhogy amikor az őr azt mondja, nyissam ki a szám, emeljem fel a karom, hajoljak le terpeszben, akkor lélekben elosonok valahova máshova. A kék égbe, egy nyári tó agyagos fenekére. Amikor közli, egyenesedjem fel, és emeljem meg a herezacskómat, nem is én vagyok, aki megteszem. Valaki másnak a keze ér hozzám, valaki más parancsára, és ez az egész nem is az én életem, hanem valaki másé.

– Na jó – mondja. – Vegye vissza a ruháit. – Kinyit egy ajtót – a hármas számút –, és továbbhaladunk a folyosón. Ez a rész kissé zsúfoltabb. – Hé, haver – szól oda valaki az őrnek. – Figyuzzon oda egy kicsit! – A pénzbedobós telefon mögött egy pasas fekszik a saját hányadékában arccal lefelé.

– Naná, majd rohanok mindjárt – szól vissza az őr félreérthetetlen hangsúllyal.

Emberek ülnek a fal melletti padon, mások a földön hevernek, egy fiú a *Részeg tengerészt* énekli karcos hangon. Mintha kréta csikorogna a táblán. – Kussolj már – förmed rá egy fekete férfi, és egy narancsot vág a fiúhoz.

A falon fizetős telefonok. Megnézem, vajon hogyan is használhatók, hiszen a pénzünkkel együtt mindenünket elszedték tőlünk. Egy mexikói srác észrevesz. Könnycsepp van a szeme alá tetoválva. – Ne is reménykedj, papa – mondja. – Kábé öt dollár percenként.

– Kösz a tanácsot. – Átlépek az öntudatlanul fekvő részegen. A cipőm megcsúszik a mocsokban, és el kell kapnom a telefonkészülék szélét, hogy el ne essek. A fémkagylóra rá van karcolva: „Miért?” Ennél tömörebbet és kifejezőbbet nem is lehetett volna rávésni.

Megadom a kezelőnek az otthoni számom a „hívott fél fizeti” alapon, de te nem veszed fel a telefont.

Egy újabb ajtó nyílik ismét, és egy börtönőrnő kiabál be néhány nevet: – Dejesus! Robinet! Valente! Hopkins! – Az ajtónál sorakozunk mi, szerencsések. Egyenként kell egy pulthoz lépnünk, hogy aláírjuk a listát az elvett tárgyainkról. Aztán megkérnek, hogy nyomjam rá befestékezett ujjbegyemet két színes kártyára, amelyek egy-egy fele üres. Rájövök, hogy oda kerül majd az ujjlenyomatom, amikor kiengednek – három hónap, nyolc hónap vagy tíz év múlva, amikor ez a gépezet más emberként kilök majd magából. Biztosak akarnak majd lenni benne, hogy a megfelelő személyt bocsátják szabadon.

Egy fiatal lány végzi az ujjlenyomat-vételt – a hajának olyan az illata, mint az ősznek. Géppel dolgoznak, és azonnal elküldik a képet az FBI-nak meg az arizonai központi adatbanknak. Ha bármikor összetűzésbe kerülök a törvénnyel, egy szempillantás alatt beazonosítanak.

Sophie óvodájában nemrégiben tartottak egy biztonsági napot a gyerekeknek. Lefényképezték őket a biztonsági nyilvántartás számára. Ott voltak a helyi kapitányságtól is, s a rendőrök levették minden kisfiú és kislány ujjlenyomatát. Azért csinálták, hogy ha netán eltűnne valamelyik gyerek, akkor el tudjanak indulni a nyomozásban.

Én voltam aznap az önkéntes segítő az iskolában. A wextoni rendőrőrs tisztje mellett ültem, és azon tréfálkoztunk, hogy az anyák hordákban érkeztek az iskola tornatermébe gyermekeikkel – és nem azért, mert annyira aggódtak volna értük, hanem mert már elegük volt az otthoni bezártságból a három napja tartó hóesés miatt. Az icipici, de borsószerűen gömbölyű ujjacskákat az enyéim közé fogva szép sorban, egymás után meggörgettem a rózsaszín tintapárnán. – Azt a mindenit! – reagált a rendőr, mikor látta, milyen jól csinálom. – Magát kellene felbérelnünk erre a munkára…

Most, amikor a Madison Street Fogházban a saját ujjamat gördítem végig az elektronikus rögzítő üveglapján, a technikus meglepődik, hogy tudom a menetet. – Profi – jegyzi meg a nő, mire felpillantok rá. Vajon tudja, hogy a gyerekrablókat ugyanannak az eljárásnak vetik alá, mint a

lehetséges áldozatokat?

A hatos cellából látom a fiút az öngyilkos székben. Fiatal fiú, a haja a szemébe hull. Suttogva reppel magában, s időnként ökölbe szoruló kézzel üti a taktust.

A mexikói fickó, aki szólt, hogy a telefon drága, szintén itt van, a cellában. Felemeli a kezét, amikor az ajtó nyílik, és egy őr bedobja a karjában tartott csomagokat. A mexikói kettőt elkap a műanyag zacskók közül, még mielőtt leesnének a földre. – Ladmo – mondja, és visszaül a helyére.

– Andrew Hopkins.

Erre többen fel röhögnek a cellában. – Ez nem az én nevem – mondja a mexikói. – Az ebédé.

Elveszek a kezéből egy zacskót, és megnézem, mi van benne: hat szelet fehér kenyér, két szelet sajt, két szelet gyanús szalámi. Egy narancs és egy süti. Egy doboz gyümölcslé. Az a fajta, amit Sophie-nak szoktunk csomagolni.

– Miért van neve az ebédnek?

A fickó vállat von. – Volt egy gyerekműsor a tévében, a *Wallace és Ladmo-show* Abban voltak ilyen kajáscsomagok, amiket Ladmo-zacsinak hívtak. Gondolom, Jack seriff viccesnek találta.

A cella végében egy nagydarab pasas felemeli a fejét. – Nagyon vicces, hogy ezért a szarért napi egy dollárt fizettetnek velünk.

A mexikói belevájja hüvelykujjának hosszú körmét a narancs tetejébe, és elkezdi hámozni, mintha csak kés volna – a héj egyetlen, hosszú csíkban kanyarog lefelé. – Jack seriff azt is viccesnek találja – mondja – hogy az embernek idebent fizetnie kell a kajáért.

– Hé – szólal meg egy indián, aki eddig aludt a sarokban. Megdörgöli a szemét, és előmászik egy Ladmóért. – Melyik állatnak van segglyuk a háta közepén?

– Jack seriff lovának – mordul fel a nagydarab. – Ha már muszáj vicceket mesélned, akkor legalább olyat mondjál, amit még nem hallottunk ezerszer.

Az indián szeme összeszűkül. – Nem én tehetek róla, hogy úgy jössz-mész fogdából ki, fogdába be, mint anyádban egy ványadt farok.

A nagy ember feláll, az ebédje leesik a földre. Tíz négyzetméter kicsi hely, de még kisebbé zsugorodik, amikor a félelem kiszippantja levegőt. A falnak préselem magam, miközben a nagydarab megragadja az indiánt a nyakánál, és egy sima mozdulattal meglódítja, mire az fejjel kiveri a folyosóra néző üvegablakot. Mire megjön az őr, az indián ernyedt kupacként hever a padlón, a gallérjára csorog a vére, miközben a nagydarab az ebédjét fogyasztja. – Nem hiszem el – mondja az őr. – Ez volt az erősebb fajta üveg…

Amikor a nagydarabot kilökik a folyosóra, hogy magánzárkába, vigyék, a fiú az öngyilkos székben meg sem rezzen. Az indiánt elszállítják az orvoshoz, a mexikói meg lehajol a két megmaradt ebédcsomagért. – A narancs az enyém – mondja.

Zuhanyozni küldenek, de senki nem megy, így én sem – nem akarok kilógni a sorból még jobban, mint amennyire már úgyis kilógok. Megyek a többiek után, akik levetőznek, a ruháikat berakják egy műanyag zacskóba. Cserébe kapunk narancssárga strandpapucsot, fekete-fehér csíkos rabruhát – inget és nadrágot –, valamint rózsaszín alsót, atlétát meg zoknit. Ez is Jack seriff viccei közé tartozik, világosítanak fel a többiek. Vagyis óvintézkedés az ellen, hogy a szabadulók ellopják a benti alsóneműt. Csak amikor az egyikük megfordul, akkor látom az ingen a feliratot: SERIFF ŐRIZETESE. ÍTÉLET ELŐTTI.

Az öltözék olyan, mintha pizsama lenne. Laza és nincs különösebb szabása, derékban gumis. Igen, talán bármelyik pillanatban felébredhetek…

Mi vagyunk azok, akik a Maricopa megyei seriffhivatal gondjaira vagyunk bízva, akiket nem engedtek óvadék ellenében szabadon. A Lópatkó ívében ott a tárgyalóterem, amelyben naponta több tárgyalás is lezajlik.

Amikor rám került a sor, mondtam az előzetes meghallgatást folytató bírónak, hogy szeretném megvárni az ügyvédemet. – Ez nagyon dicséretes, Mr. Hopkins – válaszolta. – Én meg a nyugdíjamat várom, de hát nem mindig kapjuk meg, amit akarunk.

A meghallgatásom harminc másodpercig sem tartott.

A T-3-as cella azoknak van fenntartva, akik még arra várnak, hogy megkapják a végleges helyüket a börtönrendszerben. A mellettem ülő férfi leveszi a szandálját, és beül lótuszülésbe, miközben kántál. Most, hogy egyformán vagyunk öltözve, mindannyian ugyanazon a talajszinten létezünk. Semmi sem különbözteti meg a villanyborotvát elcsenő tolvajt a másik bandatag torkát egy gyors, profi mozdulattal elvágó gyilkostól. Nincs különbség, és ez egyszerre áldás és átok.

A szabadságnak virágpor- meg parlagfűszaga van, por-, forróság- meg napolajszaga. És kipufogószaga. És napmeleg nárciszok és földben megbúvó gilisztáik szaga. Mindenszaga – minden olyané, ami odakinn van. Amíg az ember meg idebenn.

Két őr visz fel a második emeletre, a Madison Street Fogház legszigorúbban őrzött belső magjába. A lift kinyílik, és a központi ellenőrző részlegbe lépünk be. Megint le kell vetőznöm, mindenem átvizsgálják, aztán kapok egy apró fogkefét, fogkrémet, vécépapírt, ceruzát és radírt, fésűt, szappant. Aztán még a karomra tornyoznak egy kétrét hajtott törülközőt, egy takarót, egy szivacsmatracot és egy lepedőt.

Ebben az épületben négy ilyen ketrecszerű belső „mag” van – mindegyik kétszintes ketrecben tizenöt cella. A térség közepén áll egy központi őrhely, ahonnan mikrofonon át jön a „szózat”, ha kommunikálni akarnak az őrizetesekkel. Mindegyik ketrecben ül néhány ember a közösségi előtér asztala mellett; kártyáznak, esznek, vagy tévét néznek.

Befejeződik az adminisztráció, és az ügyeletes tiszt kinyitja előttem az egyik ketrecbe vezető ajtót. – A középső cella ott, fönt – mondja a nő. Minden szem azonnal rám szegeződik.

– Friss hús – mondja egy pasas. Szögesdrótot imitáló tetoválás van a nyakán.

– Inkább hal – fintorog egy másik.

Elmegyek mellettük, mintha süket volnék. A cellámban felrakom a holmimat a felső priccsre. Ha nagyon nyújtózkodnék, mindkét falat elérném kétoldalt.

Lefekszem a hajszálvékony, foltos matracra. Most, hogy magamra maradtam, alig bírok lélegezni, hirtelen úgy a mellkasomra ül a félelem, amely gyűlt-gyűlt bennem, de eddig visszaszorítottam, némaságba fojtottam. A szívem zakatol: hatvanévesen börtönbe kerültem! Én, vagyok itt a legkönnyebben kikészíthető potenciális áldozat.

Amikor elvittelek, tudtam, hogy ez a veszély mindig is Damoklész kardjaként lebeg majd fölöttem. A kockázat persze másnak látszik, amikor az ember éppen nyerésre áll a világgal szemben, és akkor is más, amikor a világ éppen maga alá gyűrte.

Egy fickó jön be a cellába. Magas és húsos, a fejére ördögszarvak vannak tetoválva. A kezében Biblia. – Hát te meg ki a franc vagy? – kérdezi. – Elmegyek a templomba, és mindjárt bedugnak valakit a cellámba? A kurva életbe… – A Bibliát benyomja az alsó ágy matraca alá, aztán kimegy

a folyosóra, és ordít az őrnek: – Mi van ezzel a nagypapával?

– Nem tudjuk máshová rakni, Vessző. Törődj bele.

A pasas ököllel az acélajtóba vág. – Kifelé – parancsolja.

Mély lélegzetet veszek. – Maradok – közlöm.

Vessző – vajon tényleg van ilyen név? – olyan közel áll meg előttem, hogy a lábujjaink összeérnek. – Mi vagy te, punk?

Amennyire fel tudom idézni, a punkok azok, akik maguk sodorja a cigarettájukat a pólójuk ujja szegélyén, és próbálnak olyanok lenni mint James Dean. – Oké – mondom. – Persze. Ahogy gondolod. A vagyok. Te is az vagy. Mindannyian azok vagyunk.

Hitetlenkedve néz rám, aztán sarkon fordul, és kimegy. Édes döbbenet lesz rajtam úrrá. Létezik, hogy ez ilyen egyszerű? Ha nem megyek bele a játszmába, akkor békén hagynak?

– Hopkins… – hallom a nevem a hangszóróból. A cella elejébe megyek, ahonnan látom a középen ülő tisztet, aki a mikrofonba beszél.

– Látogatója van.

Ericre számítok, ehelyett téged látlak.

Nem értem, hogy kerültél Arizonába ilyen hamar. Nem értem, hol és kivel van Sophie, amíg te itt vagy. Nem értem, hogy jutottál át ennyi fémen, záron és hazugságon. Látom, ahogy lépkedsz felém, és döbbenten bámulsz rám. Először zavarban vagyok, mert szégyellem a csíkos rabruhámat és a közszemlére tett bűnösségemet. Szégyenemben először alig merek rád nézni, és amikor megteszem, még jobban zavarba jövök. Fogadok, hogy nem vagy tudatában, de látom a szemeden, hogy még mindig reménykedsz. Mindezek után még abban bízol, hogy előállok egy elfogadható magyarázattal, miért állt minden a feje tetejére körülötted. Én vagyok a felelős, hogy benned ez a bizalom él; és nem is érdemeltem ki annyira, mint amennyire kikövetel tem magamnak – lévén én voltam az egyetlen szülő az életedben…

Hogyan mondhatnám el neked, hogy megértsd? Ahhoz, hogy olyan életet biztosíthassak neked, amilyet megérdemelsz, először el kellett vennem tőled a régit, amit ismertél.

Amikor még kicsi voltál, és számolnom kellett a perceket, hogy még mennyi ideig láthatlak, az egész világot szerettem volna átnyújtani neked. Ezért beültettelek a kocsiba, és lehúzott ablakokkal átkocsiztunk a sivatagon. Amikor elég messze voltunk már, akkor megfordultam, és feltettem a kérdést: – Hová szeretnél menni? Mondhatsz bármit!

És akkor te adtál egy tipikus kislányválaszt: – A Holdba. Mézeskalácsországba. Londonba. – Akkor én bólintottam, feltúráztattam a motort, mintha máris indulnánk. Szerintem te is tudtad, hogy soha nem érünk oda, de ez egyikünket sem zavarta, csak mentünk. Abban az időben még nem volt babaülés, nem volt kötelező a biztonsági öv, te mégis bíztál benne, hogy én megóvlak mindentől. Ahogy abban is bíztál, hogy fantasztikus helyre viszlek…

Az üvegfal másik oldalán ülsz most, és szipogsz. Felkapom a telefont, s azt szeretném, ha te is ezt tennéd. – Delia, kicsikém – mondom. – Ne sírj.

Felemeled az inged alját, hogy letöröld a szemed. – Miért nem mondtad meg? – kérdezed.

Nos hát… Ezernyi oka van annak. Néhány olyan is, amit még mindig képtelen volnék elmondani neked, és talán soha nem is leszek képes rá. De leginkább azért nem mondtam el, mert ha valaki, én aztán nagyon is jól tudtam, milyen az, ha az ember annyira szeret, hogy az életét teszi föl a másikra, s aztán kiderül, hogy a másik már jó ideje a vérét szívja, rajta élősködik. Nem bírtam volna el annak a súlyát, hogy egy nap te is úgy érezhess irántam, ahogy én kezdtem érezni anyád iránt.

Azt kérded, mi volt a neved, az én nevem meg a régi foglalkozásom, olyan óvatosan és taktikusan adagolom neked ezeket a részleteket, ahogy egy tűzoltó tárgyal a leugrani készülő öngyilkosjelölttel. Csak éppen most közösen megteremtett életünk a tét. Figyelem az arcod, hogy lássam, mit gondolsz, de te nem nézel a szemembe.

Amikor korábban megpróbáltam elképzelni az igazság pillanatát az éjszaka leple alatt vergődve, többféle képet vetítettem magam elé: a rendőrség megjelenik az idősklubban; a hitelkártyámat nem fogadják el a benzinkútnál, mert hirtelen letiltatták, vagy Elise hirtelen felbukkan a küszöbünkön. Egy részlet mindig ugyanaz volt: te ilyenkor mindig szorosan fogtad a kezem, nehogy bármi közénk álljon.

Talán ezért ér váratlanul, amikor azt látom, hogy dühös vagy. Ne tudom, miért gondoltam mindig úgy, hogy ha már én vittelek el, én döntöm azt is el, mikor engedlek el magamtól.

Nem volt más választásom, mondom, de a hangom lekonyul a mondat végén, mint a megvert kutya farka.

– Volt választásod – válaszolsz, és igazán az hasít belém, amit nem mondasz ki: volt választásom, de nem úgy döntöttem, ahogy kellett volna.

Miután elszöktünk, hosszú ideig nekem is, neked is rémálmaim voltak. Én azt álmodtam, hogy anyád kezét fogod, s leléptek a járdáról, amikor éppen felétek zúdul a forgalom. Előrelódulok, hogy visszarántsalak, de rájövök, hogy üvegfal áll előttem. Hallom a fékcsikorgást, sikításodat, de nem tehetek semmit.

Amikor elrohansz, leejtem a telefont, és ütni kezdem az üveget, de már nem hallod.

A te rémálmaid akörül forogtak, hogy egyszer csak egyedül maradsz valahol. Vadul, hirtelen ébredtél, verejtékben úszva, hüppögve. Addig simogattam a hátadat, amíg újra el nem aludtál. A rémálmok sohase teljesednek be, vigasztaltalak.

Úgy tűnik, ebben is hazudtam neked.

Nem megyek vissza a cellába rögtön, inkább az előtérben időzöm egy kicsit, ahol kártyázni vagy tévézni lehet. A vécé, mosdó ugyan a cellában van, de itt, az egyik sarokban van egy zuhanyzóhelyiség. Most üres, ezért gyorsan bemegyek.

Még kába vagyok a látogatásodtól, kissé lassan mozgok, mint aki víz alatt úszik. Eddig nagyon vártam, hogy lássalak, mert önző vagyok, de most azt kívánom, inkább ne jöttél volna. Most még biztosabb vagyok abban, amit Ericnek mondtam még New Hampshire-ben, a kiadatásom előtt: többé nem a biztonság, hanem a fájdalom forrása vagyok neked. Az előbb ezt világosan kihallottam kapkodó lélegzetvételedből. Most először az életedben felmerült benned, nem volna-e jobb neked nélkülem.

Egyszer feladtam az életemet azért, hogy neked jobb legyen. Holnap, a bíró előtt ezt még egyszer meg fogom tenni.

A homlokomat a hideg csempének támasztom, mikor meglátom, hogy árnyék vetül rám. Vessző jött be utánam néhány ugyanakkora fickóval, mint ő. Tetovált karjukat összefonva elállják a kijáratot.

– Nem vagyok punk – szólal meg a vezérük.

A következő pillanatban már a padlócsempén heverek hason kiterülve, a homlokom keményen odakoppan. A lábamat valami ólomsúly nyomja lefelé, miközben érzem, hogy lerángatják rólam a nadrágot. Megpróbálok összegömbölyödve védekezni, de már ütlegelnek is a fejemen, az oldalamon. Megpróbálok segítségért kiáltani. Vessző vasmarokkal tartja a lábamat, én meg rúgkapálni kezdek összevissza, mert nem hagyom, hogy ezt tegyék velem. Nem.

Megpróbálom összesűríteni magamban mindazt a dühöt, amelyet azóta fojtok le magamban, amióta a rendőrség megjelent a konyhámban pár

nappal ezelőtt. Azt a pánikot is szabadjára engedem magamból, amelyet huszonnyolc éve érzek, amióta a lebukás miatt aggódom. Amikor Vessző karja a derekamat szorítja, és fölém ereszkedik, a padlóról felmarkolom a szappant, és hátracsavarva a törzsemet, vigyorgó szájába nyomom.

Azonnal elenged, mire én az oldalamra gördülök, fölrántom a nadrágomat. Nem tudok itt rád gondolni, semmire sem tudok gondolni, csak magamra. Itt nem lesz nyugtom ezektől, még akkor sem, ha mozdulatlanná merevednék a fal mentén. Mindenki belém piszkálna, csak hogy lássák, milyen színű a vérem.

Ennyi fut át az agyamon, mielőtt minden elfeketedne előttem.

Amikor elalszom a rács mögött, soha sincs sötét, és sosem vagyok fáradt. Mindig azon kapom magam, hogy gondolkozom, mi juttatott ide; egyre csak futok körbe-körbe, mintha az út előttem egy végtelen Mőbius-szalag volna.

Nem számolom a sarkokat – a napokat számolom.

Nem imádkozom – megpróbálok Istennel alkut kötni.

Számba veszem mindazt, aminek a létét korábban természetesnek éreztem, mert azt hittem, az enyém:

Hús, amihez kés jár. Toll. Koffeinmentes kávé.

Féktelen gyerekkacaj. Lepkék násztánca.

Papírmunka, ügyintézés.

Koromsötét és hófelhők.

Mélységes csönd.

Te.

Kinyitom a fél szememet, azt, amelyiket használni tudom, és egy alacsony, izmos, fekete fickót látok magam előtt. Ebédcsomagok között válogat. Elvesz egy narancsot, és a matraca alá dugja.

Megpróbálok felülni, de úgy érzem magam, mintha átment volna rajtam egy úthenger. – Te… ki vagy?

Megfordul, és mintha meg lenne lepve, hogy egyáltalán élek.

– Tömör Gyönyör, röviden Tömör.

– Így hívnak?

– A lányok neveztek el így. Lehet, hogy alacsony vagyok, de férfinak nem utolsó. – Felmarkol néhány sárgarépát, és rágcsálni kezdi.

– Remélem, nem számítottál a vacsorádra – mutat egy tálcára, amely nyilván nekem volt szánva.

– Mi történt…

– Vesszővel? – Tömör vigyorog. – A faszfej kapott egy FE-t.

– Mit?

– Fegyelmi elkülönítést egy hétre.

– Én miért nem kaptam?

– Mert még az őrök is tudják, hogy punknak nevezted, és akkor vagy dugsz, vagy bunyózol. – Szúrósan rám néz: – Azért ne nagyon kvártélyozd be magad ide. Nem fogsz mindig itt dekkolni. Nem keverik itt feketéket a fehérekkel, csak most nem volt másutt hely.

Jelenleg csöppet sem érdekel, hogy Tömör afroamerikai, latin vagy marslakó-e. Elővesz egy levelezőlapot csíkos inge zsebéből, és kidugja a rácson, amelyen egy saját gyártású, műanyag kanalakból összetákolt postaláda függ. Még egy piros filctollal színezett kis zászló is van rajta.

Eltűnődöm, hogy vajon az ember vastag bőrt növeszt-e magára, ha elég ideig hagyják itt rohadni. És a tárgyalás után ugyanilyen lyukba fogok kerülni? Hiszen ha a bíróság előtt bűnösnek vallom magam, akkor évekre ilyen helyre zárnak. Talán ugyanannyi évet kapok, ahányat én elloptam tőled.

Megpróbálok a hátamra gördülni, de fintorognom kell, annyira bele hasít a fájdalom a vesémbe. – Miért vagy itt? – kérdezem.

– Mert a rohadt Ritz-ben már nem volt szoba – vág vissza Tömör. – Milyen hülye kérdés ez?

– Úgy értem, miért tartóztattak le?

– Hat hónapot kaptam kábszer miatt. Három is lehetett volna, de már priuszom volt. Ez a baj a megrögzött szokásokkal. Olyanok, mint a kutya, nem hagynak csak úgy el. Amint kiszabadulsz, ezerrel rád ugranak abban a pillanatban, hogy kitetted a lábad innen.

Az alsó ágy békaperspektívájából megszemlélem az emeleti priccset tartó fémkeretet meg a csapszegeket. Vajon milyen súlyt bírnak el?

– Vessző, az aztán nehéz eset, haver. Azt hiszi, övé ez a lepratelep. – Tömör megcsóválja a fejét. – Mind azon törtük a fejünket, hogy ki a franc lehetsz.

Lehunyom a szemem, és arra gondolok, ki mindenki voltam már életemben: egy fiú, aki szerelmes lett egy bajba került lányba vagy ezer évvel ezelőtt; apa, aki karjában tart egy újszülöttet, és azt érzi, soha, semmilyen körülmények között sem fogja magára hagyni. Az apa, aki még egyetlen perc után sóvárog, amelyet a kislányával tölthet. Aztán menekülő csaló, hazudozó szélhámos. Talán rám a feltámadás várna a kerítés túloldalán, mint lerázhatatlan szokás. Talán most is mindent megteszek azért, hogy tiszta lappal induljak, elölről.

– Szólíts Andrew-nak – mondom.

ERIC

A Hamilton, Hamilton és Hamilton-Thorpe Ügyvédi Iroda Phoenix belvárosában van. Az üvegépülettől szabályosan frászt kapok, mert a földszinti tükörfalon meglátom saját kísértet-önmagamat közeledni. Chris, aki a kettes számú Hamilton az iroda nevében, évfolyamtársam volt a vermonti jogi egyetemen, s már akkor tudta, hogy jó puha karosszék várja apja – az egyes számú Hamilton-cégében. A legújabb partner (a kötőjeles nevű) nem más, mint Chris húga, aki nemrég végzett jogot a Harvardon.

Ha az ember alkalmilag tárgyal egy ügyet valamely másik államban, meg kell szereznie egy helyi ügyvéd támogatását. Kicsit olyan ez, mint a Névtelen Alkoholisták csoportterápiájában – ott is van egy idősebb, bölcsebb, aki mentora az újoncnak, nehogy az olyasmit tegyen, amiért aztán lesülne a bőr a képéről. Chris egykoron búvárkodott; az arca meg olyan, mintha templomi karban énekelne. Annak idején gond nélkül vette rá a professzorokat, hogy hosszas extra fejtegetésekbe kezdjenek a kedvéért. Amikor felhívtam, és megkértem, legyen Arizonában a pártfogóm, egy pillanatig sem habozott.

– El kell mondanom neked ezt az ügyet – jelentettem ki.

– Minek? – felelte Chris. – Legalább lesz rá ürügy, hogy elmenjünk sörözni.

Nem mondtam meg neki, hogy azzal már felhagytam.

Amikor tegnap őrült rohanásban megérkeztem a hivatalukba, hogy megpróbáljak kapcsolatba lépni a New Hampshire-i ügyvédi kamarával, Chris éppen a bíróságon volt. Testvére, Serena nagylelkűen felajánlotta dolgozószobának a cég hatalmas, faburkolatú konferenciatermét, amely zsúfolva volt könyvekkel és rézzel szegecselt bőrszékekkel.

Még senki sincs a hivatalban ma reggel, ahogy frissen másolt kulcsommal kinyitom magamnak az irodát. Végtére is még csak háromnegyed hét van. A nem létező kamarai tagságom miatti tegnapi fiaskó után elszántam magam, hogy beásom magam az arizonai tárgyalási szabályokba, mielőtt megkezdődne a látogatási idő a fogdában.

Addig bámulom a jogi törvénytár apró betűit, míg össze nem olvadnak, és egy férfialakot nem formáznak, aki kinyújtja a kezét egy kislány felé, az pedig belecsimpaszkodik.

Tízéves voltam, és komolyan készültem hivatásomra a CIA-nél. Volt adóvevőm, fekete zokniból arcmaszkom, zseblámpám és egyoldalnyi Morse-kódom. Gyakorlásképp éppen a mamámon akartam egy kis kémkedést végrehajtani, bár az általa adott feladattal – hogy szedjem össze a krumplibogarakat a kertben egy befőttesüvegbe – nem voltam még készen.

Anyám éppen telefonált, amikor puha macskatalpakon beosontam, és a kismagnómmal együtt lopva bekucorodtam a dívány mögé. – Tudod, micsoda? Egy rohadt gazember! – hallottam. – Felőlem meg is tarthatja az a nőstény! Megtarthatja a szélhámos vállalkozásaival, a fogadkozásaival meg a vetkőztető dumájával együtt!

Bekapcsoltam a magnót, de sajnos, a felvevőgomb helyett a lejátszót nyomtam meg, mire a magnó teljes hangerővel felüvöltött. Az anyám odaugrott, átnézett a dívány háttámlája fölött. Vészjóslóan összeszűkült a szeme. – Andrea, majd később visszahívlak – mondta a telefonba.

Egy jó CIA-ügynök kiveszi a szalagot, gondoltam, megsemmisíti a bizonyítékot, előkap egy ciántablettát a zakója rejtett zsebéből, és hőssé válik, ha már a küldetése nem sikerült…

Anyám a fülemnél fogva rántott föl a padlóról. – Te hazudós széltoló sziszegett szesz-szagú leheletével az arcomba. – Pont olyan vagy, mint az apád! – Olyan erősen vágott pofon, hogy tényleg csillagokat láttam. El is csodálkoztam egy pillanatra, hogy ez most valóság, és nem csak valami rajzfilm. Gyáván összegörnyedtem, miközben utáltam magam, meg őt is.

Aztán, ugyanolyan hirtelen, ahogy pofon vágott, az anyám a dívány mögött termett, és mellém térdelt. Polipkarjaival átfont, simogatta a hajam, csókolgatott, ringatott. – Kicsim, nem akartam – mondta. – Meg tudsz bocsátani? Tudod, hogy sohasem akarok rosszat neked! Te meg én, mi egy hajóban evezünk, együtt, csak mi, nem igaz?

Felálltam, és hátrálni kezdtem. – Meghívtak a szomszédba vacsorára mondtam, és belém villant: tényleg hazudós vagyok.

– Akkor csak menjél – válaszolta, és a málladozó arckifejezésével mosolygott, mint amikor zavarban van. Ez más volt, mint a turbómosoly, amikor teljesen be volt állítva, és más, mint a hamis mosoly, amitől a gyomrom megrándult, mint a túlfeszített csellóhúr.

Odakint a környék úgy festett, mint egy kiretusált régi fénykép. Már alig lehetett kivenni a szürkületben a zsalugáterekről pattogzó piros festéket vagy a hortenziák jeges kékjét. Elindultam Deliáék háza felé, de a ház sarkára érve megtorpantam. Konyhaablakuk olyan meleg-sárgán világított, mint a gyertyaláng. Láttam, hogy Delia és a papája ott ülnek benn, és vacsoráznak. Sült csirkét. A papája fogta mindkét combot, és kánkánt járt velük Delia tányérja felé közeledve.

Leültem a gyepre. Nem volt kedvem rájuk rontani, de jó volt tudni, hogy valahol, valakiknél ilyen az élet odahaza.

– Eric, haver, ha így nyomulsz, engem innen kihajítanak, és téged tesznek a helyembe – nevetett Chris. Azonnal magamhoz tértem, és a szívem akkorát ugrott, mint egy horogvégen előrántott kishal. Lesimítottam meggyűrődött nyakkendőmet, és megdörzsöltem az arcomat, amelybe belenyomódott a nyitott könyv széle, ahogy elaludtam rajta.

Chris nem sokat változott a jogi egyetem óta: ugyanaz a laza testtartás, ugyanaz a fakószőke haj. Az arcán ugyanaz a magabiztos kifejezés, mintha tudná, hogy a világ mindig is az ő kedve szerint halad előre. – Akkor hát üdvözlégy a családi csatahajón – mondja. – A húgomtól tudom, hogy tegnap már elrendezkedtél a segítségével. Sajnálom, hogy nem lehettem itt.

– Serena nagyszerű lány – mondom rekedtesen, és megköszörülöm a torkomat. – Az iroda meg lenyűgöző.

Chris leül velem szemben az asztalhoz. – Nem lehet sétamenet egy nap alatt beleásni magad az arizonai törvénykezésbe.

– Nem hinném, hogy itt lenne olyan, hogy törvénykezés. Inkább hátra arc, tíz lépés, és elő a fegyverrel, nemde, ez még mindig a divat?

Chris nevet. – Csak felerészben. Különben éhen halnánk… – Belekortyol a kávéjába. Már az illatától is nyelnem kell. A kávéval is felhagytam akkor, amikor az alkohollal, mert a szervezet hasonlóan siklik fölfelé a csúcsra tőle, és nem akartam kísértésbe hozni magam semmiféle csúcsra járatással. Manapság már egy aszpirint se veszek be közönséges fejfájásra.

Chris felém emeli a bögréjét. – Van még, ha kérsz. Most főtt.

– Kösz, de nem kávézom.

– Pedig azt hittem, te is gyarló ember vagy… – Felegyenesedik ültében, s az asztalra könyököl. – Nos, akkor be kéne avatnod egy kicsit ebbe az ügybe, ha már én leszek a szekundánsod. Gondolom, elég fontos ügyfél, ha a kedvéért hajlandó voltál ide jönni.

– Hát, elég fontos – felelem. – A menyasszonyom apja. 1977-ben letartóztatási parancsot adtak ki ellene gyerekrablásért, mikor egy láthatásról nem vitte vissza a lányát az anyjához.

Chris szeme tágra nyílik. – Soha többé nem fogok panaszkodni a nejem családjára.

Azt nem részletezem, hogy Andrew gyakorlatilag vallomást tett nekem, amikor a wextoni fogházban kijelentette, hogy bűnösnek akarja vallani magát a bíróság előtt, s hogy megesküdtem Deliának, ezt nem hagyom. Ahhoz, hogy az ember egy másik államban vegyen részt ügyvédként az igazságszolgáltatásban, a szakmai lépéseinek kifogástalanoknak kell lenniük. Én pedig már két kifogásolható lépést is tettem. – Delia kért meg az apja védelmére. Még csak nem is láttam Andrew-t, mióta átszállították ide. Tegnap egész délután a Madison Street Fogház stábját győzködtem, hogy nem holmi tévésorozatban ügyvédkedem, hanem tényleg az vagyok.

A titkárnő bedugja a fejét az ajtón. – Ó, remek, hogy már ébren van, Mr. Talcott – mondja. Érzem, hogy elvörösödöm. – A menyasszonya kéri, hogy hívja fel azonnal, mert a lánya mintha beteg lenne.

– Sophie…? – kérdezek vissza, és már nyúlok is a telefonért. Hogyan beteg – fáj a feje, vagy bubópestis…? Hívom Delia mobilját, de csak az üzenetrögzítő válaszol. – Hívjál fel – mondom, aztán felnézek Chrisre,

Talán haza kéne ugranom…

– Ez önnek jött – mondja a titkárnő, és átnyújt egy faxot.

Levél a New Hampshire-i ügyvédi kamarától, hogy nyilvántartott tagjuk vagyok.

Meg kéne néznem Sophie-t, ugyanakkor Andrew-val is sürgősen beszélnem kell a fogdában. Elfog a sejtelem: nem utoljára történik, hogy Delia múltbéli és mostani élete keresztezi egymást, s nekem választanom kell a kettő közül.

Mi volt előbb: a szenvedélybeteg, vagy a szenvedély?

Az ember nem lehet függő addig, amíg nincs valami, amitől függjön; és ugyanúgy igaz az is, hogy a kábítószer mindaddig csak egy növény, egy ital vagy valami mesterséges por, ameddig nincs mellette a drogfüggő. Persze, a kettő általában együtt jár. És éppen ez a probléma.

Ha az ember nagyon kíván valamit, szinte reszket, hogy megkaphassa. Azzal áltatja magát, hogy nem kell több, csak egy korty, hiszen csak az ízét kívánja, s ha egyszer ott lesz a nyelvén, akkor az már elég lesz egy életre. Az ember erről álmodik éjszaka. Nappal látja, hogy kilométeres akadályok tornyosulnak közte és a vágya tárgya között, de meggyőzi magát, hogy megvan az ereje, hogy túljusson rajtuk. És még akkor is ezt mondja magának, amikor az első akadályon átbukva véresen, zúzottan, nyomorultul terül el.

Évekig bolondítottam mindenkit magam körül. Valóban felhagytam az alkoholizálással, de az kismiska volt a másik szenvedélybetegségemhez képest. A szerelem a függőségek legveszélyesebb fajtája, Szerintem legalábbis. Az embert teljesen kifordítja önmagából. Egyszer a pokolban érezzük magunkat, másszor pedig mintha a vízen járnánk. Lefegyverez, alkalmatlanná tesz minket bármi másra.

Nézem, ahogy jön-megy, s teszi, amit mindig: a haját lófarokba keféli; megeteti a kutyát; megköti Sophie cipőfűzőjét. Szeretném elmondani neki, hogy mennyit jelent nekem, de valahogy sohasem jönnek ezek a szavak a számra. Ha elismerném, hogy Delia olyan nekem, mint a kábítószer, akkor szembesülnöm kellene azzal a ténnyel, hogy egy nap talán nélküle kell tovább élnem, és az nem menne semmiképpen.

A Madison Street Fogház előcsarnokában, amelyben tegnap túlságosan is sok időt töltöttem, kék székek sorakoznak, a falra pedig egy tévét erősítettek. Oldalt üvegablakok; rajtuk feliratok jelzik, hogy melyeket szánták a látogatóknak, s melyiket kizárólag az ügyvédeknek. Ehhez a megkülönböztetett ablakhoz lépek, mintha egyedül nekem az első osztályra szólna a jegyem, s nem kéne sorba állnom a reptéren. A nő az ablak mögött még emlékszik rám tegnapról. – Megint itt… – jegyzi meg fanyarul.

Elővesszem a behízelgő mosolyomat. – Jó reggelt. – Az ügyvédi kamara levelét becsúsztatom a plexiüveg alatti nyíláson. – Na, ugye? Mondtam, hogy igazi ügyvéd vagyok.

– Igazi ügyvéd… Ez is olyan hogyishívják… Mint a kis nagy ember, meg az óriás törpe…

– Paradoxon.

– Hát, maga mond ilyen csúnyákat saját magára… – Felkap egy tollat. – Melyik rabhoz jött?

Amíg egy őrre várok, hogy bekísérjen a lezárt részbe, leülök a többiek közé, és nézem a tévét. Van, aki gyerekekkel jött be, akik vidoran ugrándoznak. A tévén valami tárgyalásos film megy – legalábbis ebben a tévhitben vagyok, amíg meg nem látom a pulpitus mellett ácsorgó törvényszolga karszalagján a jelvényt: Maricopa megyei Sheriffhivatal. Rájövök, hogy ez egy zártláncú adás, amelyet valahonnan az épületből közvetítenek. – *Míra!* – hallom a mellettem ülő nőtől spanyolul, aki az ölében ülő kisgyerek figyelmét akarja a tévére vonni. – Látod, ott a papa!

A nevemet hallom. Egy testes tiszt átvisz a fémdetektoron, majd levesz egy kulcscsomót az övéről, és belépünk egy három négyzetméteres helyiségbe. A zsilip belső ajtaját távirányítással nyitják nekünk, s máris benn vagyunk a fogdában.

Lifttel megyünk fel a negyedik emeleti látogatóhelyiségbe. Ott is áll egy őr – néhány rabot felügyel, akik közül egy-kettő külön szobában tárgyal az ügyvédjével. A többiek üvegfalú fülkékben beszélgethetnek a tőlük szintén üveggel elválasztott hozzátartozójukkal. Az egyik rabot odabilincselték a székhez, kezében telefon. Vele szemben, az üveg túloldalán egy nő sír.

– Itt várjon – mutat a tiszt egy kis szoba felé, amelyben kék neonfény vibrál-sziszeg, mint egy dühös macska. Beülök, s innen már nem látom a leláncolt rabot, csak a síró nőt, amint az üveget csókolgatja.

Amikor tizenegy éves voltam, rajtakaptam Deliát, amint a fürdőszobai tükörrel csinálta ugyanezt. Mikor megkérdeztem, mit művel, közönyösen azt válaszolta, hogy gyakorol. – Neked se ártana – tette hozzá.

Egy idő után az órámra pillantok – húsz perc telt el. Felállok, és becserkészem a legközelebbi őrt, aki a látogatóhelyiség túlsó végében tanulmányozza az *Arizona Republic* sportoldalát. – Elnézést – szólítom meg. – Valaki elment már az ügyfelemért? Andrew Hopkins.

A pasas üres tekintettel bámul rám, aztán a másik oldalon lévő telefonhoz megy. Beszél pár másodpercig, aztán visszajön. – Azt hitték, magát már értesítette valaki. Az ügyfele már a tárgyalóteremben van, itt, a szomszédban.

Chris Hamiltont hívom, amíg felfelé rohanok a bíróság keleti szárnyában. – Mennyi idő alatt tudsz ideérni? – támadok rá minden kertelés nélkül. Mint támogató ügyvédnek jelen kell lennie neki is a tárgyalóteremben annak ellenére, hogy a tárgyalásra megadták nekem az engedélyt. Nincs időm Deliát hívni, pedig tudom, hogy meg fog ölni ezért. Andrew azonban mindjárt a bíró színe elé kerül – nélkülem. És szándékában áll, hogy bűnösnek vallja magát.

Az itteni bíróság épülete tízszer akkora, mint a New Hampshire-iek bármelyike. Az ajtó mögött közvetlenül egy fémdetektor áll egy törvényszolga kezelésében. Egy nő, aki kisgyereke kezét fogja, éppen a táskáját helyezi a futószalagra. Az előcsarnokban ügyvédek cikáznak, vagy kávé mellett tárgyalják közös ügyeiket. A padokon tanúk feszengenek öltönyben, sorukra várva; intézeti gyerekek névkártyával, kifestőkönyvvel. Bő nadrágjuk a hasuk alá tolva; sapkájuk mélyen a szemükbe húzva.

Próbálok egy alkalmazottat találni, akitől megtudhatom, hogy a kilenc emeleten elhelyezkedő húsz tárgyaló melyikébe vitték Andrew-t, de valahogy senki se tudja. Berobogok a seriffhivatalba, ahol a letartóztatott várnak a sorukra, akiket tárgyalásra szállítottak ide. A pultnál álló tisztnek

nagy bajusza és Buddha-szerű pocakja van. – Én csak azt tudom, hogy ha kiadatási ügy, akkor nem is ebben az épületben kell keresgélnie – mondja unottan.

Átrohanok a másik épületbe – a központiba –, és meglátom Christ, amint a főbejárat felé igyekszik. Ez az épület tizenhárom emeletes, és öt tárgyaló van benne. Egy pillantást vetünk a lift előtti sorra, és már indulunk is a lépcső felé. Zihálva érünk fel az ötödikre. – Itt intézik a „nem bűnös" típusú kiadatásokat – veti felém Chris, majd berobbanunk az 501-es tárgyalóba, mint két, a helyzetet az utolsó pillanatban megmenteni igyekvő rajzfilmfigura.

Nem mondhatnám, hogy magabiztosan lépek a tárgyalóba, de hát tény, hogy nem túl jó az eddigi eredményességi mutatóm. Az ügyvédi vizsgát másodszorra tudtam csak letenni. Az alkohollal háromszor akartam szakítani, s a harmadik próbálkozás is féktelen ivásba fulladt. Miért higgyek magamban, hogy most sikerülni fog, amit akarok?

A bíró megjelenése lenyűgöző, ilyen figurát még nem láttam a jog berkeiben. Legalább 150 kiló, ősz haja torzonborz, tenyere mint egy péklapát. A pulpituson lévő táblácskáról leolvasom a nevét: Ceasar T Noble. – Ne hiszem el, hogy kikaptad ezt a bírót…! Mi csak Császárszalonnának hívjuk.

A rab, aki egyedül ül a padon, feláll, a bokáján megcsörren a bilincs. Felismerem oldalról: ez Andrew.

– Mr. Hopkins, mivel láthatóan nincs védője, ezért megkérem, terjessze elő védekezését – hallom a bírót.

Futni kezdek a padsorok között lefelé. Van egy mondás, amit a Névtelen Alkoholisták összejövetelein szoktam hallani: „Ha nem tudod, játszd el, mintha tudnád. Menni fog, mert volt már, hogy sikerült."

A bíró – és a francba, mindenki – rám néz. – Már megbocsásson – szólal meg a bíró, amint átvetem magam az alacsony fakorláton, hogy Andrew mellé állhassak, akinek megszorítom a vállát. – Volna szíves közölni a személyazonosságát?

– Eric Talcott, bíró úr. Ügyvéd vagyok, New Hampshire-ben praktizálok; de benyújtottam egy kérvényt hogy pro hac vice megjelenhessek ön előtt ebben az ügyben. Arizonai támogatóm Christopher Hamilton… öő, tehát hivatalosan elláthatom a védelmet, amennyiben az erre vonatkozó beadványt jóváhagyták.

A bíró lepillant az előtte fekvő papírokra, aztán rám néz. – Uram, ön nem követi a hivatali utat. Nemhogy nincs nálam ilyen kérvény, de ön úgy tört rám és zavarta meg a tárgyalás menetét, hogy azt kénytelen vagyok súlyos tiszteletlenségnek minősíteni. – A szeme összeszűkül, nekem meg a torkom. – Lehet, hogy önöknél, New Hampshire-ben ez a divat, de ez itt Arizona…

– Uram – szólal meg ekkor Chris, miközben finoman átlépi a korlátot, és megáll mellettem. – Elnézését kérem, Chris Hamilton vagyok, és én vagyok a kérelmező, aki a titkárságon beadtam az iratot azzal a kéréssel, hogy vagy önhöz, vagy egy másik, erre jogosult bíróhoz továbbítsák gyors aláírásra… annak tudatában, hogy ön természetesen a kifogástalan hivatali ügymenet híve.

Már csak az hiányzik, hogy a méretes seggét is kinyalja ennek a fickónak…

Arizonában azonban, úgy látszik, az effajta seggnyalás bejön. A bíró odainti a jegyzőkönyvvezetőt. – Kérdezze meg telefonon, hogy van-e jóváhagyott kérelmünk.

A hivatalnok beleszól a kagylóba, de még csak a suttogását sem lehet hallani. Sose értettem, hogy csinálják, de minden bíróságon ez megy. Aztán lerakja, és a bíróhoz fordul: – Uram, Umatallo bíró éppen most szignálta a beadványt.

– Mr. Talcott, szerencsés napja van – jegyzi meg a bíró fahangon. – A védence bűnösnek vallja magát?

Elkerülöm Andrew pillantását, és kimondom: – Nem bűnös.

Andrew megdermed, és ezt suttogja felém: – Azt mondtad, hogy…

Fojtottan odasziszegem: – Ne most…

A bíró belelapoz az iratokba. – Látom, hogy az óvadékot egymillió dollárban szabták meg. Gondolom, fenntartja ezt az indítványt, Ms. Wasserstein? – Az ügyész felé pillant, akit eddig észre se vettem. A nő göndör, barna haja hátul szoros kontyba csavarva, a szája mintha még az életben nem mosolygott volna.

– Igen, uram – feleli, és feláll. Most látom, hogy terhes. És nemcsak hogy terhes, hanem úgy tűnik, akármelyik pillanatban vihetik a szülőszobára. Hát ez nagyszerű – ellenfelem tehát egy leendő anya, aki teljesen természetes módon fog szimpatizálni egy másik nővel, akitől elragadták a gyermekét.

– Ez egy Arizona állam számára igen fontos gyermekrablási ügy – kezdi. Mivel a vádlott szökésétől alapos okunk van tartani, ezért szerintem fel sem merülhet annak a lehetősége, hogy szabadlábon védekezzen. Megköszörülöm a torkomat, és felállok. – Én azonban arra kérem, hogy mégiscsak vegye fontolóra ezt a kérdést, tisztelt bíró úr. Védencem ellen még nem emeltek vádat semmiért…

– Ellent kell mondanom – vág közbe az ügyésznő. Felemel egy számítógéppel nyomtatott leporellót az első oldalánál, és hagyja, hogy a papír szétnyílva a földig hulljon, mint egy vízesés. Olyan hosszú az ügyirat, mintha Andrew Hopkins volna az évszázad bűnözője.

– Jó lett volna, ha erről tudok – sziszegem Andrew felé. Nincs rosszabb egy védőügyvéd számára, mintha hagyja, hogy az ügyész hülyét csináljon belőle. Ettől az ügyfelem hazugnak tűnik, én pedig totálisan felkészületlennek.

– A vádlottat 1976 decemberében elítélték tettlegesség miatt, amikor még Charles Edward Matthews volt a neve.

A bíró lecsap a kalapácsával. – Eleget tudok. Ha egymilliós óvadék elég volt ahhoz, hogy New Hampshire-ben ne szökjön meg a vádlott, akkor itt, Arizonában elég lesz kétmillió. Készpénzben.

A törvényszolga terelni kezdi Andrew-t. Megint az a bilincscsörgés… – Hová viszik? – kérdezem.

A bíró elhúzza a száját. – Talán nem az én tisztem, hogy felvilágosítsam a saját munkája felől. Hogy tanulják maguk a jogot New Hampshire-ben?

– Vermontban jártam egyetemre – helyesbítek.

– Vermont épp olyan, mint New Hampshire, csak fejjel lefelé – horkan fel a bíró. – Következő vádlott…?

Megpróbálom elkapni Andrew pillantását, ahogy kifelé toloncolják, de nem fordul felém. Chris megveregeti a vállamat. El is felejtkeztem róla, hogy ő is itt van. – Hát, ennél többre egyelőre nem számíthattunk, itt így mennek az ügyek – mondja bocsánatkérően.

Ahogy az ajtó felé haladunk, látom, hogy az ügyésznő egy idősebb házaspárral beszél. – Mit tudsz a megyei ügyészről?

– Emma Wassersteinről? Hát, afféle emberevő. Elég kemény nő. Mostanában nem volt vele ügyem, de nem hinném, hogy a terhesség meglágyította volna.

Felsóhajtok. – Már abban reménykedtem, hogy nem is terhes, csak valami extra nagy cisztája van…

Chris vigyorog. – Legalább kimondhatjuk, hogy ennél rosszabb már nem lehet.

Ebben a pillanatban azonban azt látom, hogy Emma Wasserstein felénk fordulva tereli kifelé a házaspárt. Jól öltözött, ideges két ember, mint akiknek idegen a tárgyalótermi légkör, s akik járatlanok a jogban. A férfi úgy ötvenöt körül lehet, kreolbőrű, elfogódott. Fél karral átfogja a nőt, aki megbotlik a padsorok közötti folyosón, és belém ütközik. – Elnézést – mondja spanyolul.

A hollófekete haj, a púderrel el nem leplezhető temérdek szeplő, az arc formája… Hátralépek, hogy utat engedjek Delia anyjának.

A törvénykezés épületeiben mindig van egy bizonyos megszokott alapzaj: a törvényszolgák bőrcipői nyiszorognak, a vallomásukat gyakorló tanúk halkan suttognak; az italautomatákban megcsörrennek az érmék, töltődik a kávé, alázuhan az üdítősdoboz. Amikor mindezen túl valahonnan tapsot hullok, körbenézek, hogy ez meg honnan jön. – Hát, nem a legfényesebb fellépés – mondja Fitz, ahogy felém jön. – De azért a tízből megszavazok neked nyolc pontot, tekintettel az időeltolódás miatti fáradtságra.

Ennél jobbkor most nem is jöhetne… – Végre egy barát – vigyorgok, mint a vadalma.

– Elhiszem, azok után a kannibálok után odabent… Hol van Delia?

– Nem tudom – vallom be. – Hívott, hogy Sophie beteg, de aztán nem tudtam elérni.

– Azt mondod, nem is tudja, hogy Andrew már bíróság elé állt?

– Tíz perccel ezelőtt még én sem tudtam.

Fitz kettőt pislog: – Meg fog ölni…

Bólintok, és észreveszem a zsebéből kiálló jegyzettömböt. Kikapom, és átfutom a jegyzeteit – tehát nem baráti alapon van itt, hanem írni fog a tárgyalásról a *Gazette*-nek. – De előbb téged fog kinyírni – mondom kedvetlenül.

Fitz behúzza a nyakát. – Leszel a szobatársam a pokolban?

Elindulunk kifelé. Nem tudom, most mi a teendő, vagy hogy merre megyek. Egy biztos, ez a folyosó vezet a fogda felé. – Menj, és látogasd meg – javaslom. – Egy lakókocsiban tanyázunk Mesában, ami kisebb, mint Greta kennele otthon.

– Csak jobb lehet, mint az a motel, amit a *Gazette* fizet nekem. A repülőtér mellett van nagyon praktikusan, és olyan közel, hogy a vécében elindul a víz, valahányszor felszáll egy gép.

Előveszem a tollamat, megfogom Fitz tenyerét, és beleírom a még nekem is szinte ismeretlen címet. – Mondd meg neki, hogy amint tudok, én is megyek, és hívjon, hogy mi van Sophie-val. Ha pedig meg tudod oldani, beleszőheted a beszélgetésbe a híreket Andrew tárgyalásáról.

Elindulok a fogház felé. Fitz hahotája úszik utánam a levegőben. – Te gyáva alak – kiáltja felém.

A vállam fölött hátrapillantok. – Te pedig egy balek vagy – felelem.

Harminc perccel később megint a kályhánál, vagyis a Madison Street Fogház látogatórészlegében vagyok. Megint vitatkoznom kell a kapusnővel a kamarai engedélyemmel kapcsolatban. Megint azt mondják, hogy várjak, majd hozzák az ügyfelemet. Csakhogy most tényleg hozzák is. Andrew megvárja, amíg az őr becsukja az apró helyiség ajtaját, és csak aztán förmed rám: – Ártatlannak kell valljam magam…?!

A védőügyvédnek az a feladata, hogy a kliense érdekében cselekedjen. Ám mi van, ha az ügyfél nem törődik a saját érdekeivel? És még inkább – mi van akkor, ha olyasmit akar, ami egy nőnek nagy fájdalmat okoz, s ez a nő nem más, mint az ember élete párja? – Az isten szerelmére, Andrew, úgy gondoltam, egy éjszaka is elég lesz neked rács mögött ahhoz, hogy belásd: nem kéne itt töltened a hátralévő életedet! – Andrew szeme megvillan, de nem szól semmit. – És szerinted mit érezne Delia? – folytatom. – Teljesen kikészült, pedig csak egy fél órát töltött itt tegnap veled.

– De nem azért, amire gondolsz, Eric. Gyűlöl engem. Azért, amit elkövettem ellene.

Delia tegnap tényleg sírva jött haza, de én nem kérdeztem, hogy miért. Feltételeztem, hogy ez teljesen normális reakció, hiszen szeretett apját látta börtönkörülmények között. Azért nem kérdeztem, mert az apja védőjeként ezt nem tehetem. Ahogy azt sem, hogy felfedjem Delia gondolatait a tárgyalással kapcsolatban Andrew előtt. – Ő kérte, hogy valld magad ártatlannak – ismerem be mégis. – Ragaszkodott hozzá.

Andrew felpillant rám. – Az előtt kérte, hogy itt volt, vagy az után?

Állom a pillantását. – Utána – hazudom.

Mikor lesz már ennek vége…?

Andrew magába roskadtan ül a székén, és most veszem csak észre a sebhelyeket a homlokán és az állkapcsán. Párhuzamos karmolásokat is felfedezek a nyakán. Az előzetes tárgyaláson annyira el voltam foglalva a bíróval, hogy igazándiból nem is figyeltem az ügyfelemre. Egy hosszú percig hallgatunk; a végstádiumában lévő mennyezeti lámpa búgása az egyetlen hang. – Ő most nagyon nehéz helyzetben van – mondom halkan. – Te tudod huszonnyolc éve, hogy ez előbb-utóbb bekövetkezik, neki viszont teljesen új a dolog. Egy kis időre van szüksége, hogy megemésszé. És tudnia kell, hogy kivárod türelmesen, hogy ez megtörténjen. – Kicsit habozva teszem hozzá: – Már annyi mindent tettél érte, Andrew, az évek során, most már nincs megállás!

Látom rajta, hogy meginog, éppen erre van szükségem. – Ha úgy teszek, ahogy mondod, mi történik velem?

– Nem tudom, Andrew – csóválom a fejem. – Azt viszont nagyon is tudom, hogy akkor mi fog történni, ha nem azt teszed, amit mondok. És szerintem… – Megakadok, mert a kis ablakon át meglátok odakint, a hallban egy rabot elhaladni. Vállig ér a fehér haja, a válla görnyedt. Legalább hetvenéves, ha nem nyolcvan. Andrew is így végezheti. – Szerintem mindenki megérdemel egy lehetőséget az újrakezdésre – fejezem be a mondatot.

Andrew lehajtja a fejét. – El fogod mondani Deliának, amit tőlem hallasz?

Most arról kérdez, ami ügyvédi létem alapja – mint a kötéltáncosnak a kötél. Aztán eszembe jut, hogy az ügyfelem jóval több, mint egy szimpla kliens, ahogy a lánya is több nekem, mint az események tanúja. Hirtelen úgy érzem, a föld még távolabb van az űrben hintázó lábam alatt.

– Amit mondasz, köztünk marad – ígérem.

Andrew bólint. – Rendben – mondja, és megkezdjük a munkát. Látom, ahogy a vállát leengedi, ökölbe szorult keze ellazul. Csöndben épül a bizalom hídja köztünk.

Megköszörülöm a torkomat, és benyúlok a táskámba a jegyzetfüzeteimért. – Nos, lássunk neki – kezdem hivatalos hangon. – Mondd el, hogyan hoztad el őt.

Általában az ügyfelek úgy kezdik a mesét, hogy „nem én csináltam”. Vagy: „esküszöm, éppen leraktam a kocsit a garázsban, mert megkértek rá, de nem tudtam, hogy lopott”. Vagy: „a barátom nadrágja volt rajtam, honnan a fenéből tudhattam volna, hogy fű van a hátsó zsebében?” Andrew azonban már bűnösnek vallotta magát, és majdnem harminc évre visszanyúló bizonyítékok vannak ellene, amelyek tanúsága szerint ő meg a lánya hamis néven, hamis személyazonossággal éltek mind ez idáig.

A lánya… Akinek az állcsontján három szeplő van, olyanok, mint az Orion csillagjegy. Aki kívülről tudja azokat a számokat, amiket én is szeretek. Aki a tenyeremet rátette a dudorodó hasára, és kijelentette: – Ez most száz százalék, hogy egy láb. Hacsak nem a feje…

Andrew mély levegőt vesz. – Egész hétvégén nálam volt, a láthatási rend szerint. Mondtam, hogy elutazunk valahová. Tudod, milyen, amikor megígérsz effélét Sophie-nak, ugye? Hirtelen elkezd…

– Ne… – szakítom félbe. – Ne gyere elő velem meg Sophie-val, jó? Szakmailag nem hagyhatom.

Újrakezdi: – Ugye, tudod, milyen, ha megígérsz valamit egy gyereknek? Hogy elviszed valami különleges helyre? Mintha egy marék cukrot tartanál elé. Beth nagyon izgalomba jött, hogy vakációra megyünk.

– Beth…?

– Így hívtuk… akkor.

Bólintok, és leírom a nevet. Nem illik Deliához. Nagy vonalakkal áthuzigálom.

– Megálltunk a lakásomnál – a válás után Tempében laktam –, és amit csak tudtam, bőröndökbe raktam. A többit ott hagytam. Csak úgy elindultunk a kocsival.

– Nem volt semmiféle terved?

– Nem tudtam, hogy ez lesz belőle, csak amikor rátértem az autópályára. Annyira dühös voltam…

– Állj… – Ha féltékenységből vagy bosszúból vitte el Deliát, akkor nem is akarom hallani. Máskülönben nehéz lesz önmagam ellenében kifundálni a védelmi stratégiát. – Szóval, felmentél az autópályára. Aztán mi történt?

– Keletnek mentem. Ahogy mondtam, nem igazán gondolkodtam Motelokban szálltunk meg, ahol lehet készpénzzel fizetni, és minden alkalommal más nevet mondtam be. Egyszer csak rájöttem, hogy New York felé tartunk. Hiszen ott annyi ember él – több millió, ki venné észre ezt az újonnan érkezett kettőt?

Delia meg én akkor mentünk el New Yorkba először, amikor az egyetemre jártunk. Már alig várta az utat, azt mondta, még sohasem járt New Yorkban.

– Egy apró hotelben szálltunk meg, már nem emlékszem a nevére, de valahol a Penn Station környékén volt. Richard Worth néven jelentkeztem be. A portán megkérdezték, hogy Mrs. Worth csatlakozik-e majd hozzánk. Valahogy kiszaladt a számon: „nem, mert nemrégiben meghalt”. – Andrew felpillant rám. – Ahogy kimondtam, rájöttem, hogy Beth is hallotta.

– És mi történt?

– Elkezdett sírni. Gyorsan el kellett onnan vinnem, mielőtt kitört volna a teljes hiszti, ezért azt mondtam a portásnak, hogy a lányom még mindig nagyon ki van borulva. Felvittem a szobánkba, és leültem vele az ágyra. Meg akartam neki mondani, hogy csak kitaláltam, amit mondtam, de aztán mégsem ezt mondtam. Mi van akkor, ha Beth legközelebb kiböki a portás előtt, hogy a papa hazudott? Mindenki, akinek van egy kis esze, azonnal gyanút fogott volna, hogy ezekkel valami nem stimmel. Nem kockáztathattam meg. – Andrew elfintorodik, és megcsóválja a fejét. – Megástam ezzel a saját síromat, tudom. Legelőször is ezzel, hogy Elise halott. Bevallom, minél többször gondoltam végig a dolgot, annál inkább úgy tűnt, hogy ez a legbiztonságosabb, amit tehetek. Ha Beth hirtelen az anyjáról kezd beszélni, vagy azt hiszi, hogy Elise mindjárt felbukkan, vagy kivágja a hisztit, akkor mindenkinek, aki ezt látja, hallja, azt mondhatom, hogy hát az anyja nemrégiben hunyt el, s akkor az emberek mindjárt megértik a helyzetet.

A szimpátiát egy jó hazugsággal csakugyan el lehet nyerni, ezt minden védőügyvéd tudja.

– Pontosan mit mondtál neki?

– Négyéves volt. Még nem tudta, mi az, hogy meghalni – az én szüleim még a születése előtt mentek el, Elise apja és anyja pedig Mexikóban élt. Mondtam tehát Bethnek, hogy valami nagyon rossz történt, hogy az anyukája meghalt egy autóbalesetben. Megsérült, és a doktorok mindent megtettek, hogy segítsenek rajta, de már nem tudtak segíteni, ezért a mami most már odafönt van a mennyekben. Azt is mondtam, hogy már nem láthatja az anyját soha, de én örökké vigyázni fogok rá.

Hogyan reagált?

– Megkérdezte, hogy amikor hazamegyünk, akkor Elise már jobban lesz-e?

Lenézek a füzetemre, a kezemre, mindenhová, csak Andrew-ra nem.

– Próbáltam lekötni a figyelmét minden percben. Felmentünk az Empire State Building tetejére, megnéztük a Természettudományi Múzeumot, játszottunk a Central Parkban. Játékboltba mentünk, elmentünk hajózni Manhattan körül. Egyik este, a hotelban, amikor a fürdőszobában voltam, Beth sikítani kezdett, hogy mami, mami. A tévé előtt találtam, az arcát a képernyőre szorította. Igen, Elise benne volt a hatórás hírekben. Egy tucat mikrofont tartottak elé, miközben ő Beth fényképét szorongatta a kezében.

Andrew feláll, és járkálni kezd az apró helyiségben. – Tudtam, hogy nem maradhatok örökké egy hotelszobában – folytatta –, de azt nem tudtam, hogy mit tegyek. Ahhoz, hogy házat vegyek részletre, kell valami személyazonosító meg egy bankszámla, és hát ezzel még – legalábbis újjal – nem rendelkeztem. Aztán a Negyvenkettedik utcán ballagva Beth meglátta egy játékterem villódzó neonreklámját, és bekönyörögte magát. Adtam neki néhány negyeddollárost, hogy játszhasson a gépeken. Volt ott egy csapat kamasz, akik éppen egy lány frissen hamisított személyazonosító kártyáját mustrálgatták. Úgy festett, mint valami játékjogosítvány. Lehetett ott csináltatni igazolványképet is, s ezen elgondolkoztam. Odamentem a pulthoz, s megkérdeztem a srácot, hol csináltathatok személyazonosítót. A fiú vállat vont, és a Polaroid-automatára mutatott, hogy menjek be, és csináljak magamról fényképet a függöny mögött. Elővettem egy húszdollárost, és megismételtem a kérdést. Erre azt felelte, hogy ismer egy fickót a Harlemben, és még negyvenért a neve is eszébe jutott. Felhívtam a tőle kapott telefonszámot, és közölték velem, hogy egy bizonyos harlemi címre menjek el éjfél után.

– A Harlembe? Éjfél után…?! – hitetlenkedem.

– Kétezerötszáz dollárért egy pasas csinált nekem jogosítványt, hamis útlevelet és születési anyakönyvi kivonatot mindkettőnk nevére. Társadalombiztosítási számunk is lett. Valódi személyekét kaptuk meg – egy apáét és a lányáét, akik autóbalesetben haltak meg. Majdnem visszakoztam a dologtól, amikor ezt meghallottam, de aztán megláttam a nevet az egyik útlevélen: Cordelia Hopkins. Cordelia Lear királynak az a lánya, aki az apjával marad, bármi történik is. – Andrew rám néz: – Úgy gondoltam, ez jó jel.

Dobolok az asztalon. – Lear király… Te jártál egyetemre, igaz?

– Vegyészetet, gyógyszerészetet tanultam. Patikusként dolgoztam Arizonában. – Vállat von. – Lehettem volna gyógyszerész New Hampshire-ben is, csakhogy engedély kellett volna hozzá az új nevemre.

– Miért éppen Wextonban kötöttetek ki?

– Delia utálta New Yorkot. Volt egy játékunk… Megkérdeztem, hogy ha bárhová mehetnénk, akkor mit választana, mit szeretne látni? És azt mondta: „havat”.

Az ember, ha New Hampshire-ben nő fel, természetesnek veszi, hogy télen havazik. Ez viszont egyáltalán nem magától értetődő a sivatagos Arizonában.

– Északnak indultunk hát – folytatja Andrew. – Wexton előtt egy mérföldnyire kifogyott a benzin a kocsiból. Besétáltunk a városba. Szerelem volt első látásra – a fehér templom, a csupa zöld park a padokkal, rajtuk kis réztáblák a régi iskolaigazgatók nevével… Olyan volt, mint a moziban, és azt gondoltam, ilyen helyen csak boldog véget érhetnek a történetek, éppen úgy, mint a moziban. Deliával bementünk hát egyenesen a wextoni bankfiókba, nyitottunk egy számlát. Néhány hónapig egy panzióban laktunk, aztán kaptam egy gondnoki állást az idősek klubjában. Mivel gyógyszerészként is főleg öregekkel volt dolgom, gondoltam, ez nem is rossz lehetőség. Annyira kerestek valakit az állásra, hogy még referenciákat sem kértek. Kis idő múlva egy ingatlancég talált nekünk egy megfizethető házat.

– A szomszédunkban – mormolom.

Andrew bólint. – Az édesanyád átjött valami felfújttal.

Az az igazság, hogy még emlékszem is rá, amikor anyám megsütötte. Véletlenül éppen józan volt, és megcsinálta a híres zöldséges lasagnáját,

amivel első díjat nyert a helyi receptvetélkedőn. Mindig ezt csinálta, amikor születésnap, részvétnyilvánítás vagy újonnan érkező üdvözlése volt terítéken. Én díszíthettem ki E betű-t – amit épp akkor tanultam – formázó cukkinidarabokkal.

– A mamád bemutatkozott, és azt kérdezte: „Hopkins? Csak nem az enfieldi Eldred Hopkins rokona?”

Számomra nem kell több magyarázat, értem. Az ember átalakíthatja az életét ezerszer is így vagy úgy, de a szabályok olyanok, hogy az életünk közepén nem lehet a nulláról indulni. Minden életnek megvan a kezdete, a közepe és a vége. Mint egy történetnek. Éspedig minden történet folyamat, folytonosság, egymásra épülő elemek halmaza.

– Hazudtam neki is, ahogy annyi más embernek – fejezi be Andrew fakó hangon. – Egyik hazugságból jött a másik, egyik napról a másikra találtam ki magunkat, hogy Nashuából jövünk, ott ezt és ezt csináltam. Hogy miért és hogyan halt meg a feleségem. Meg kellett magyaráznom a gyerekorvosnak, miért nincs Deliának egyetlen lelete vagy orvosi papírja sem. Mindig azt hittem, hogy na, most fogok lebukni. Mindennap… A végén már annyit hazudtam, hogy magam is kezdtem elhinni. Egyszerűbb volt beleélni magam valamibe, és aszerint játszani a szerepet, semhogy minden egyes alkalommal végiggondoljam, hogy ki előtt mit lehet mondani. – Fáradtan, beletörődően kutatja az arcomat. – Az ember magát is be tudja csapni, nem igaz? Először azt hisszük, ez lehetetlen, de kiderül, hogy ez a világon a legkönnyebb.

Aznap a konyhapulton ülve figyeltem anyámat, ahogy rakja sorra a zöldségeket, majd a spenótra reszelt sajtot szór, aztán valami piros szószt önt az egészre, ami a vérre hasonlított. Az ablakon át láttam, ahogy becsönget az új szomszéd ajtaján, s mosolyogva átnyújtja az ajándékot, mintha mindig így viselkedne a szomszédokkal. Mintha tökéletes mintaanya volna. Kicsi voltam még, de az jutott eszembe, vajon mennyi idő múlva jön rá az új szomszéd, hogy ő nem minta-, hanem csak egy „mintha-anya”…

Állom Andrew pillantását. – Igen – felelem. – Pontosan így van.

FITZ

Mesába bérelt kocsin megyek. A Mercury rádiója csak egy spanyol nyelvű csatornát hajlandó fogni, a légkondija meg nem működik. Letekerem az ablakot, mire port vág az arcomba a szél. Olyan hőség van errefelé, mintha az ember bemászott volna a sütőbe. Az ilyen forróság megolvasztja az ember agylebenyeit – a férfiak ilyenkor a legkisebb összezördülésre is egymásnak esnek, az apák meg hajlandóságot érezhetnek a gyerekrablásra.

Eric útmutatása szerint lekanyarodom az autópályáról a University Drive-nál, ahol az út szélén, a lámpa előtt egy férfi áll. Hosszú, őszes haja lófarokban, s flanelinget visel a hőség dacára. Nem evilági figura, az biztos. – Hé, testvér – szólít meg, s riadtan ébredek rá, hogy az ablakom még mindig le van tekerve. Egy viharvert kartont emel fel, amin ez áll: „Segítségre szorulok”.

– Ki nem? – mondom, és kilövök az autóval, ahogy a lámpa zöldre vált.

Elhajtok egy utcányi óvoda és gyerekmegőrző előtt – ebben a városban a szülők nyilván lepasszolni kényszerülnek a gyerekeiket, hogy tanárok, nevelőnők és rendőrök lehessenek a gazdag kertvárosi negyedekben, ahol egyébként lakni anyagi okokból nem tudnának. Aztán jön egy sor mexikói ételbár – Rosa's, Garcia's, Uncle Teodoro's. Sok helyütt büszkén hirdetik a kirakatban, hogy itt angolul és spanyolul egyaránt fogadják a vevőket.

Egy árusbódénál, ahol leopárdmintás árnyékolót kapni autóhoz, meglátok egy lakókocsi-telepet – a méretes fémkasznik úgy sorakoznak egymás mellett, mint egy falka rinocérosz. Amint éppen azon tűnődöm, melyik lehet Deliáé, Sophie rohan ki az egyik lakókocsi ajtaján. Egy másik lakókocsihoz szalad piros tornacipőben, nagy port kavarva. Eltűnik a másik ajtó mögött, amelyet karácsonyi égők, tollak, szélforgók és szélcsengők kereteznek. Ha beteg is, nem nagyon látszik rajta.

– Sophie – ordítok ki az ablakból, de már becsukódott mögötte az ajtó.

Leparkolom a kocsit, és odamegyek a lakókocsihoz, ahová Sophie bement. Csengő nincs, csak egy kolompszerűség lóg az ajtó mellett, amivel a farmokon a háziasszony szokta vacsorához szólítani a munkásait. Épp csak megérintem, mire az ajtó kinyílik, és egy indián asszony áll előttem kendőbe tekert fejjel. – Bocsánat – mondom meglepetten. – Biztosan eltévesztettem a címet – hebegem jobb híján.

Sophie ekkor kidugja a fejét valami szekrényféleségből. – Fitz! – kiabálja lelkesen, és szélvészként ront rám. – Ha felállok Ruthann vécéjére, az összes falat elérem a fürdőszobában. Megnézed?

Az indián asszony összevont szemöldökkel szól Sophie-hoz: – Azt hittem, azért jöttél, hogy megdolgozz a pénzedért, nem pedig azért, hogy a vécén ácsorogj!

Sophie arca ragyog. – Ruthann egy dollárt fizet nekem, hogy ráragasszam a flittereket Egyéjszakás Barbie miniszoknyájára!

– Egyéjszakás Barbie…?

– Most ez a hónap slágere nálam – magyarázza Ruthann. – Akciósan egybecsomagolva Partidrogos Kennel. Magának 29.99-ért megszámítom a párocskát! – A kis összecsukható asztalra mutat az apró szobában, amelyen gyöngyök, ragasztó és műanyag babatestrészek állnak halomban. Mint egy tömegsír… Becsusszan a kisasztal mellé, a kispadra, előhúzza blúzából a zsinóron függő szemüvegét, és elkezdi a lábakat-karokat a babatorzókba nyomkodni. – Kilenc-kilencvenkilencért elviszi? – alkudozik velem.

Előhúzok egy tízdollárost a zsebemből, és lecsapom az asztalra. Ruthann becsúsztatja a pénzt a farmernadrágjába, és átnyújtja a két babát. – Ő most nincs itt – közli.

– Ki?

Kérdően felvonja egyik szemöldökét, s ujjaival átfésüli a kezében tartott Barbie-fejen a hajat. Körbepillantok a lakókocsiban, amely tömve van régi, poros kütyükkel, halomban állnak a több éves magazinok, és mindenütt törött játékok, kopasz, koszos vagy végtag nélküli Barbie-k. – Fitz vagyok – mondom afféle elkésett bemutatkozásként.

– Én meg elfoglalt – feleli.

– Ruthann olyan dolgokat árul, amiket mások kidobtak – magyarázza Sophie.

Mindig érdekelt, kik azok, akik a kukások érkezése előtt átfésülik a szemetet, és elviszik a pecsétes díványt, a törött biciklit a kirakott halomból. Úgy látszik, ami egyeseknek fölösleges, az másoknak érték.

Ruthann vállat von. – Vannak olyan hülyék, akiknek minden kell, ami egy indián kezéből kikerül. Lehet, hogy jobban járnék, ha kicsit átrendezném a limlomot, és kikiáltanám művészetnek. Talán még a Heard Múzeumba is bekerülhetnék…

– Tegnap bementem a kórházba – újságolja Sophie. – Beteg voltam, amikor felébredtem, de Ruthann eltüntette a tollakat, és most már jól vagyok.

Ránézek az öregasszonyra, hátha magyarázatot ad, de csak megcsóválja a fejét.

Bármi volt is Sophie baja, már biztos elmúlt, mert szemmel láthatóan teljesen jól van. – Hol a mami? – kérdezem tőle, de csak vállat von. Úgy tűnik, senki sincs túl beszédes kedvében. Megköszörülöm a torkomat, és egy babakart morzsolgatok. Valószínűleg Kené, a fiúbabáé, mert bicepsze van.

Ruthann odatesz elém egy fejet és egy törzset. – Lazítson…

Elkezdek összeszerelni egy Ken-babát. Egy pillanatra megáll a kezem, mikor feltűnik, hogy nincs nemi szerve. Miért nem tudtam eddig, hogy Ken eunuch? Talán azért, mert az egyetlen lány játszópajtásom Delia volt, aki inkább meghalt volna, semhogy Barbie-kkal játsszon. Mikor a test kész, egy alkoholos filccel vonalakat, jeleket rajzolok a törzsre meg a végtagokra. Aztán feliratozom a jeleket: szerencsétlenség, fájdalom, szexuális zavar, pénzügyi romlás. Sophie a karomra fekteti az állát, úgy figyel: – Mit csinálsz, Fitz?

– Ajándékot a mamádnak. Ezzel megvuduzhatja Ericket.

Ruthann felnevet, és látom, más szemmel néz rám. – No hát, maga jobb, mint gondoltam.

Ekkor nyílik az ajtó, és látom, hogy Delia éppen Greta pórázát köti oda valami műanyag kertitörpeszerűséghez. – Itt maradsz – utasítja az ebet. Belép, és meglát. Felderül az arca. – Hála istennek, hogy itt vagy.

– Inkább a Southwest légitársaságnak hála. Nekik több közük van hozzá.

– Ruthann, ez itt a legjobb barátom a világon – mutat be.

– Már megismerkedtünk.

– Igen, Ruthann segített felfedezni a bennem rejlő művészt – jegyzem meg, és odaadom a babát Deliának. – Talán még hasznát veszed. Figyelj, beszélgethetnénk nyugodtan… valahol?

Körbepillantok, és ahol állok, onnan látom a lakókocsi végét. Sőt – nemcsak látom, de ha kinyújtanám a karomat, el is érném. – Gyerünk, gyerünk – hesseget minket Ruthann. – Sophie meg én dolgozunk, nem érünk rá.

Delia azonban előrehajol, és ajkával megérinti Sophie homlokát. Ezt az anyákra jellemző mozdulatot sose értem fel ésszel. Mindegyiknek van

egy beépített hőmérője a szájában? Delia felém fordul. – Ma reggel…

– Hallottam.

– Ericet még csak el sem értem telefonon, hogy jöjjön be utánunk a kórházba…

– Tudom – felelem. – Mondta, hogy nem ért el téged a mobilodon.

Delia sötéten néz rám: – Már találkoztál Erickel? Bementél hozzá az ügyvédi irodába?

Kényelmetlenül feszengek. A jegyzeteimre gondolok a hátsó zsebemben, meg Andrew letartóztatására. Meg arra, amit majd erről az egészről írni fogok és e-mailben elküldöm a *NewHampshire Gazette* számára… – A bíróságon futottunk össze. Apád ellen egy órája vádat emeltek.

Delia a fejét ingatja. – Nem értem. Miért nem hívott fel Eric?

– Szerintem Eric nem tudta, hogy most kerül erre sor. Majdnem lemaradt az egészről.

Delia kilép a lakókocsiból, és leül Greta mellé, az árnyékba. – Tegnap este nagyon bedühödtem rá.

– Ericre?

– Az apámra. – Felhúzza a térdét, ráfekteti az állát. – Bementem hozzá, hogy megmondjam, tanúskodom, vagy bármit megcsinálok, amire szüksége van. Az igazságot akartam hallani, de amikor elkezdte mondani, csak arra tudtam gondolni, hogy mindvégig hazudott nekem. Akkor elrohantam. – Felnéz, a szeme nagyon csillog. – Lényegében otthagytam.

A vállára teszem a kezem.

– Szerintem tudja, hogy ez neked most milyen nehéz.

– Mi van, ha azt hiszi, azért nem mentem ma be a bíróságra, mert gyűlölöm?

– És tényleg gyűlölöd?

Delia megrázza a fejét. – Ez az egész olyan, mint egy matekpélda, ami sehogy se jön ki. Egyrészt ott van az anyám, aki… Szóval, valahol megvan, él, ami fantasztikus… De én már nem kaphatom vissza soha azt az időt, amit vele tölthettem volna. Ez elveszett örökre. Másrészt nekem volt a világon a legjobb gyerekkorom, még akkor is, ha egy másikat kezdtem pár év után élni ahelyett, amit elkezdtem a születésemkor. Az apám lényegében nekem szentelte az életét, mindent feladott értem, és erről azért nem feledkezhetem meg. – Felsóhajt. – Olyan van, hogy az ember szeret valakit, ugye, csak azt nem szereti, ahogy az illető bonyolítja az életét?

A kelleténél egy hajszállal hosszabban bámulok rá némán. – Hát igen, talán van – mondom végül.

– És még mindig nem tudom, hogy miért csinálta ezt az egészet – dünnyögi Delia.

– Lehet, hogy nem neked, hanem valaki másnak kéne ezt kiderítenie.

Rám néz. – Téged akartalak megkérni erre. Én mindenütt falakba ütközöm. A bíróságon nem tudtam megkérdezni apámtól anyám lánykori nevét – túlságosan izgatott voltam. És így hiába hívtam a városi levéltárat, azt mondták, anélkül nem megyünk semmire.

– Akkor odaadjam neked ezt most…? – A hátsó zsebembe nyúlok, és előhúzok egy cédulát.

Nézem Dee-t, ahogy átfutja a számára ismeretlen nevet, címet és telefonszámot. – Az újságíró iskolában az első lecke az, hogyan varázsolj el egy hivatalnokot – magyarázom.

– Elise Vasquez..? – olvassa hangosan.

– Újra férjhez ment. – Átnyújtom neki a mobilomat. – Na, gyerünk.

Szinte lebénítja az ölébe hullott lehetőség, aztán lassan elveszi a telefont. Beüti a scottsdale-i körzetszámot, majd hirtelen megszakítja a hívást. – Mi a baj? – kérdezem.

– Ezt figyeld – mondja, és a szíve fölé helyezi a tenyeremet.

Vadul ver, mint egy kolibri szárnya. Meg mint az én szívem… – Ideges vagy, de ez ebben a helyzetben teljesen normális – nyugtatom.

– Nem csak idegesség… Emlékszel, milyen volt, amikor gyerekkorunkban a szülinapunkra vártunk? Egyébre se tudtunk gondolni, aztán amikor eljött, már egyáltalán nem volt olyan lenyűgöző… – Delia az alsó ajkát rágcsálja. – És ha ez is ilyen lesz…?

– Dee, egész életedben erre a percre vártál. Ha van valami jó ebben az egész lidércnyomásban, akkor éppen ez az!

– De ő miért nem akarta ezt a percet úgy, ahogy én? – faggat Delia. – Hogyhogy nem próbált a nyomomra jutni?

– Annyit tudunk, hogy huszonnyolc évig keresett, és az új nevedről csak két napja értesült.

– Eric szerint nem biztos, hogy ő gyakorolt nyomást a hatóságokra – szögezi le Delia. – Az állam talán csak saját hatáskörén belül intézkedett, a saját ügymenete szerint. Lehet, hogy új élete van, új gyerekekkel. Talán nem is érdekli, hogy én előkerültem.

– És még az is kiderülhet, hogy belőle is más lett – mondjuk, ő Martha Stewart…

Delia rekedtesen felnevet. – Két szélhámos szülő… Mi ennek az esélye? – Előrehajolva beletúr Greta vastag nyakszőrébe. – Én nagyon szeretném, Fitz, ha ez a bizonyos pillanat tökéletes lenne… Vagyis azt, hogy ő legyen tökéletes…. De mi van akkor, ha nem tökéletes? Vagy én nem vagyok az?

Nézem tiszta, borostyánszínű szemét, a válla lágy ívét. – De te az vagy – mondom halkan.

Erre a nyakamba ugrik – az érzést, amit kelt bennem, odateszem a többi száz emlékkép közé, amikor hasonlóképpen megérintett. – Nem is tudom, mi lenne velem nélküled – mondja Delia.

Magamban megválaszolom a kérdését: családi traumája nélkülem nem került volna a *NewHamsphire Gazette* oldalaira. Ha nem lennék, nem is kéne arra gyanakodnia, hogy talán nem csak azért vagyok most itt, hogy neki lelki támasza legyek. Ha nem lennék, akkor egyáltalán nem történik meg ez a katasztrófa…

Ragyogó arccal néz fel rám. – Szerinted mit kéne felvennem? – kérdezi. – És felhívjam, hogy megyek, vagy csak úgy állítsak be hozzá…? Nem, azt hiszem, meglepem. Látni akarom az arcát… Tudnál addig vigyázni?

Még mielőtt válaszolhatnék, Dee felfut saját lakókocsija lépcsőjén, s az ajtó már be is csapódik mögötte. Greta fölnéz rám, fektében megütögeti a farkával a földet. Lám, rólunk már el is feledkeztek…

Előhalászom az Andrew letartóztatásáról írott jegyzeteimet, és egészen apró, konfettiméretű darabkákra szaggatom. Majd megmondom a szerkesztőmnek, hogy a járat késett, hogy eltévedtem útban az arizonai bíróságra, hogy ledöntött a lábamról valami vírus, bármi. Feldobom a maréknyi fecnit a levegőbe. A papírdarabokat felkapja a szél, odébb sodorja. Elképzelem, hogy a sivatagban kötnek ki.

Ehelyett azonban a vezeklés papírhópelyhei elvitorláznak a lakókocsipark kapuja fölött, és a járdára hullanak, mégpedig egy ott álló ember fejére. Odakiáltok valami bocsánatkérésfélét, és akkor látom, hogy ugyanaz a pasas, aki az autópálya-lehajtónál állt a felirattal: „Segítségre szorulok”.

Ezúttal odamegyek hozzá. – Sok szerencsét – mondom, és a kezébe nyomok egy húszdollárost.

III.

Semmi sem ütközik ki oly látványosan, avagy marad oly szilárdan meg az emlékezetben, mint elrontott dolgaink.
Cicero

DELIA

Ha valaki azt gondolja, hogy az anyaság ösztön kérdése, hát nagyot téved.

A főiskolán, ahol a zoológia volt a fő tantárgyam, a diplomamunkámat abból írtam, hogyan ismerik fel a kölyökállatok az anyjukat, és fordítva.

Az ösztön, mint kiderült, nem egy velünk született, születés előtt belénk vésődött valami, hanem az anya-gyerek kötődésen keresztül jön létre. Konrad Lorenznek volt az a híres kísérlete, amikor a tudós a megrepedő libatojások mellett állt, s a kikelő kislibák mind utána totyogtak, mert őt látták meg először, s ez mint anyakép vésődött beléjük. Én hiéna-, vad-malac- és fókakölyköket vizsgáltam, amelyek hangjelekkel, illatokkal és a fizikai hasonlóság jelei révén találták meg a mamájukat a falkában.

Általában a gondoskodó anyáknak van a legtehetetlenebb kölykük: vagyis az ember-, a tyúk- és az egérmamáknak. Ellenben a halakat, amelyek a születésükkor már önellátóak, az anyjuk azonnal magukra is hagyja. Ebben az értelemben az anyaság pusztán a fizikai védelemről szól.

Aztán van egy-két olyan eset, amely kakukktojás – például a kakukk tojása, amelyet az anya más madár fészkébe orvtámadással juttat, az ott lévő tojásokat kitúrja, hogy a pótszülő az övét nevelgesse. Vagy vegyük a fókabébiket, amelyeket magukra hagynak, amikor nincs elég élelem. Vagy ott van a neandervölgyi ember: megölte csemetéit, mielőtt az éhhalál végzett volna velük. A körülmények kényszere alatt a szülői ösztön másodlagossá válik.

Olvastam, hogy valaki – évekkel a diplomázásom után – megtalálta a jó anyaságot meghatározó géneket. Ez a bizonyos két gén a 19. kromoszómán található, és vicces módon csak akkor aktív, ha az apa örökítette át. Efféle keresztöröklődések sokszor előfordulnak a nemek genetikai csatájában – hiszen a nőkbe az a legfőbb biológiai érdek van bekódolva, hogy minél több gyermeket szüljenek, a férfiakba pedig az, hogy a megszületett utódról gondoskodjon is valaki.

A tudósok még elvitatkozgatnak ezeken a tudományos eredményeken, de én hiszek bennük. Elég, ha Sophie-ra gondolok, meg arra, hogy mennyire szeretnék egy-egy pillanatot, egy-egy képet úgy megőrizni róla az örökkévalóságnak, ahogy a borostyánba belekövül a múlt. Imádom babásan csengő hangocskáját, ujjacskái hihetetlen rózsaszínét vagy gyöngyöző kacaját, s nem kell ahhoz nagy fantázia, hogy kitaláljam: ezt az érzést apámtól örököltem, aki ráébresztett mindarra, ami valóban fontos, amit valóban meg kéne őriznünk.

Anyám otthona kicsi és takaros – mint egy kis csónak, úgy úszik a ház a tengernyi fehér kő tetején. A kocsibehajtó végénél, a postaládán ez a név áll: VASQUEZ. Megállítom a kocsit egy 3-4 méteres óriáskaktusz mellett; egyik ágát mintegy barátságos üdvözlésre nyújtja az út fölé. Ruthann szerint tizenöt évbe telik, amíg egy saguaro kaktusz egyetlen „kart” növeszt. Azt mondja, a virágai olyan pompázatosak, hogy a verebek szeme könnybe lábad tőle.

Megint a hajamhoz nyúlok: ma már egyszer feltűztem, aztán lófarokba kötöttem, most mégis úgy döntök, kibontom, hadd hulljon a vállamra – anyámnak biztosan eszébe jut, milyen érzés volt engem fésülnie, amikor kicsi voltam… Az otthonról sebtében elhozott legjobb ruhám van rajtam: a sötétkék, amelyet a bíróságra akartam felvenni. Lesimítom a szoknyarészt, hátha kevésbé látszanak a gyűrődések rajta… Mélyeket lélegzem.

Hogy sétálhat be az ember valakinek az életébe huszonnyolc év után csak úgy? Hogy vegyük fel éppen mi ketten az elejtett fonalat, mikor arra sem emlékszem, milyen volt ez a fonal?

Önmagam bátorítására megpróbálom gondolatban felcserélni a szerepeket: mi lenne, ha Sophie jönne énhozzám ennyi idő elteltével? Elképzelni se tudom, hogy ne azt érezném azonnal, bárhogy-bárhol élnék is, hogy összetartozunk. Én nagyjából annyi időt töltöttem eddig Sophie mellett, amennyit az anyám velem. Ha az ő helyében volnék, azt sem bánnám, ha a lányom orrában karika lenne, ha kopasz, gazdag vagy szegény, ha családos vagy leszbikus volna… Az lenne a fontos, hogy visszajött hozzám.

Akkor meg mi a csudáért aggódom annyira amiatt, hogy vajon milyennek talál?

Meg is felelek rögtön a saját kérdésemre: mert ez az első pillanat csak egyszer van. Utána már csak azt próbáljuk majd helyrehozni, ami ezen az első találkozáson történt – vagy nem történt meg.

Állok a bejárati lépcsőn. Honnan vegyem a bátorságot, hogy becsöngessek? – tűnődöm, mikor az ajtó valahogy magától feltárul, mintha telepátia működtetné.

Az ajtóban álló nő háttal áll nekem. Koptatott farmerban van, fölötte hímzett fehér parasztblúzt visel. Sokkal fiatalabbnak látszik, mint amilyennek gondoltam. – *Sí,* kenyér és sült bab – kiáltja valakinek, aki odabent van. – Már először is megjegyeztem. – Elindul kifelé, és nekem ütközik. – *Discúlpeme,* nem láttam, hogy… – kezdi, aztán a szája elé kapja a kezét.

Az arca olyan, mintha egy fényképemet összegyűrték, majd valamiért mégiscsak kisimították volna. Saját vonásaimat látom rajta viszont, csak finom, halvány ráncok tompítják. A haja egy árnyalattal feketébb, mint az enyém. Elmosolyodik, és ettől áll el a szavam igazán: a két szemfoga pontosan ugyanúgy ferde egy picit, ahogy az enyéim – ezért viseltem négy évig fogszabályozót.

– Hála a magasságosnak – mormolja spanyolul. Felém nyújtja a kezét, én hagyom, hogy megérintse előbb a vállam, a nyakam, majd két kézbe vegye az arcomat. Behunyom a szemem, és eszembe jut, gyerekkoromban hányszor simogattam a saját karom a sötétben, azt képzelve, hogy ő simogat. Persze, mindig csalódott voltam, mert sohasem éreztem úgy, hogy tényleg ő az. – Beth… – szólal meg, aztán elpirul. – Vagyis most már nem is ez a neved, igaz?

Most egyáltalán nem fontos, hogyan nevez, viszont nagyon is az, hogy én minek szólítom őt. A hangom rekedtes: – Te vagy az anyám?

Nem is tudom, melyikünk mozdult először, de hirtelen egymás karjában találjuk magunkat. Mindig erre vágytam, egész életemben. A tenyere végigsimít a hajamon, a hátamon, mintha nem hinné el, hogy tényleg ott vagyok. Megpróbálok nagyon figyelni, hogy ráismerek-e valamiből, valamiképp, de nem igazán tudom, hogy azért érzem-e a jelenlétét ismerősnek, mert tényleg emlékszem őrá, vagy csak azért, mert annyira vágytam erre.

Még mindig vanília- és almaillata van…

– Nahát, hadd nézzelek meg jobban… – Kissé eltart magától, hogy szemügyre vegye az arcomat. – Lám, milyen gyönyörű lettél.

Odabentről kiszól egy mély bariton enyhe akcentussal: – Elise? Kivel beszélsz odakint? – Kijön a szobából egy vékony testalkatú, fehér hajú, kreol bőrű, bajuszos férfi. – *Ella podría ser su gemelo* – suttogja.

– Victor – szólal meg anyám, és könnyek rezegnek a hangjában. – Ugye, emlékszel a lányomra…

Nem emlékszem erre a férfira, de ő láthatólag emlékszik rám. – *Hola* – mondja, és felém indulna, de aztán valamiért meggondolja magát, és inkább csak az anyám derekára fonja a karját.

– Nem voltam biztos benne, hogy jól teszem, ha idejövök – vallom be. – Nem tudhattam, hogy akarsz-e látni egyáltalán.

Az anyám megszorítja a kezemet. – Már harminc éve akarlak látni. Amikor hallottam felőled, és mondták, ki vagy… most… megpróbáltalak felhívni, de senki se vette fel a telefont.

Annyira megkönnyebbülök ettől, hogy keresett, legalább megpróbált megtalálni, hogy szinte összecsuklik a térdem. Tehát hívott ő, csak én nem

vettem föl a telefont. Mert éppen Arizonába repültem, hogy apámmal legyek a tárgyaláson.

Mindkettőnknek ez jár a fejünkben, s erről eszünkbe jut, hogy azért ez nem mindennapi találkozás. Victor megköszörüli a torkát. – Miért nem ülünk le odabent?

Anyám háza mexikói kerámiákkal van tele, meg kovácsoltvas bútorokkal. Belépek a szobába, és rögtön körülnézek olyan jelek, például gyerekjátékok után kutatva, amelyek elárulnák, vannak-e rajtam kívül gyerekei, unokái. Kíváncsi vagyok, hogy milyen tartalmú CD-k sorakoznak a polcon; vizslatom a bekeretezett családi fotókat a falon. Az egyik magára vonja a figyelmemet: anyám és én vagyunk rajta ugyanolyan hímzett ruhában. Hasonló képet láttam apám titkos fotótárában – egy perccel ez után vagy ez előtt készülhetett…

– Hozok egy kis jeges teát – mondja Victor, és egyedül hagy minket anyámmal. Az ember azt hinné, hogy könnyű ilyen helyzetben beszélni, amikor ennyi a feltorlódott mondanivaló. Mégis csak ülünk, és kínos csönd telepszik ránk. – Nem is tudom, hol kezdjem – szólal meg végül anyám. Lesüti a szemét, kissé mintha zavarban lenne. – Még azt sem tudom, hogy mivel foglalkozol…

– Keresőkutyával nyomozok eltűnt emberek után – felelem. – Elég furán hangzik, ha a körülményeinket tekintjük…

– Vagy inkább éppen a körülmények miatt – helyesbít anyám. Ölében összekulcsolja az ujjait, s megint csak egymást nézzük. – New Hampshire-ben élsz…?

– Igen, egész életemben… – kezdem, de aztán rájövök, hogy ez így nem igaz. – Életem nagy részében ott éltem. – A zsebembe nyúlok, hogy kivegyem a fotót Sophie-ról. Átadom neki. – Az unokád.

Figyelmesen nézegeti a képet. – Unokám… – ismétli tűnődve.

– Sophie.

– Olyan, mint te.

– Meg Eric. A vőlegényem.

Azt reméltem, hogy anyám láttán megnyílik bennem valamiféle zsilip, és megindul az emlékek áradata. Azt képzeltem, hogy reflexszerűen előjön belőlem a múlt, amikor mosolyogni látom, vagy nevetni hallom, vagy az érintését érzem. Azt hittem, mindez ismerős lesz, nem pedig újszerű. Az első ölelés után azonban nem lépünk tovább – maradunk, akik voltunk: két ember, aki most ismerkedik. Nem építhetjük tovább a múltat, mert még csak azonos talajon sem állunk.

Az évek során mások életéből csentem el morzsákat, az arcukról vonásokat, hogy gondolatban összerakjam az anyám képét. Volt jó néhány ilyen – például a nő a városi uszodában, aki a vízben állva hívogatta kislányát, hogy a medence széléről a karjába ugorjon; egy tündérmese tragikusan, fiatalon meghalt szereplője; Meryl Streep a *Sophie választásá*-ban. Az ilyen típusú nőre azonnal ráismertem volna, és rögtön mély beszélgetésbe is tudtam volna merülni vele. Ezek a nők mind tudták volna, hogy én min mentem keresztül az életben. Soha nem képzeltem magam elé se spanyolul beszélő, se újra férjhez ment asszonyt. Se olyasvalakit, aki kínosan érzi magát. Sose képzeltem az anyámat totálisan idegen nőnek…

Ha az ember álmokból épít fel egy anyaképet, valószínűleg bármi, ami valóságos, kiábrándítaná valamiképpen.

– Mikor lesz az esküvőd? – kérdezi udvariasan.

– Szeptemberben. – Legalábbis legutóbb még így volt. Arra számítottam, apám karján állok majd az oltár elé – most pedig éppen azért megy börtönbe, mert éppen ennek a lehetőségéről nem akart soha életében lemondani…

– Én és Victor idén ünnepeljük az ezüstlakodalmunkat.

– Lett aztán még gyereked?

Megrázza a fejét. – Nem voltam rá képes… – Anyám a kezét bámulja. – Az apád… újranősült?

– Nem.

– És hogy van Charles? – emeli rám a tekintetét.

Fura ezt a nevet hallani. – Letartóztatták – mondom szűkszavúan.

– Nem én kértem a letartóztatását. Nem akarok hazudni, volt idő, amikor annyira haragudtam rá, amiért elvitt téged tőlem, hogy szívesen vettem volna, ha életfogytiglant kap, de ez már régen volt. Engem csak az érdekelt, hogy veled mi van, amikor az ügyész felhívott a hírrel, hogy megtalálták.

Elképzelem, ahogy a ház előtt áll – bár tudom, hogy nem itt nőtten, fel –, és az arcára van írva, hogy rájött, soha nem kap vissza. Az ő arca helyett csak a saját arcvonásaimat látom rajta.

Anyám éles, kutató pillantást vet rám. – Emlékszel… emlékszel bármire, azelőttről…? – kérdezi.

– Néha álmodom valamit. Például egy citromfáról. Meg azt, hogy bemegyek egy konyhába, és mindent törött üvegcserép borít.

Az anyám bólint. – Hároméves voltál. Nem álom volt.

Életemben most először erősíti meg valaki egy emlékképemet – hogy az érthetetlen jelenetek tényleg megtörténtek. Hirtelen egészen elgyengül kezem-lábam.

– Az apád meg én veszekedtünk aznap este – mondja anyám. – Felébredtél a zajra.

– Miattam váltatok el?

– Még hogy miattad…? – néz rám anyám meglepetten. – Te voltál a házasságunk egyetlen értelme.

A kérdés majd megfojt, vadul bukik ki belőlem: – És ezért vitt el engem?

Ekkor Victor lép a szobába, kezében tálca, rajta egy kancsó tea meg babatenyérnyi kekszek, vastagon megszórva porcukorral. A hóna alatt egy cipősdoboz. – Gondoltam, talán érdekelni fog – mondja, és átnyújtja.

Látom anyámon, hogy kissé zavarba jön. – Én úgy gondoltam, talán nem ez a legmegfelelőbb időpont… – mondja a férfinak.

– Miért nem hagyod, hogy Bethany döntse ezt el?

– Csak néhány dolog, amiket elraktam – magyarázza anyám, és lehúzza a dobozról a gumit. – Tudtam, hogy egy nap majd rád találok. De valahogy mindig azt képzeltem, hogy akkor is négyéves leszel majd…

A dobozban egy keresztelői csipkefőkötő, a kórházi névkártya a nevemmel – a másikkal –, amelyet a nővér vörös tintával írt fel a súlyommal együtt: 2 kg 90 deka. Egy apró porceláncsésze, a fülén kis cédulával. „Szeretlek” – áll a cédulán óvatos, nagy gyerekbetűkkel.

Lám, a bizonyíték, hogy egykor szerettem…

Már csak egy holmi van a dobozban: egy apró patchwork takaró kis háromszögekből összerakva. A háromszögek piros selyemből, narancssárga plüssből, nyomott mintás, spenótzöld kartonból és sima fehér muszlinból vannak.

Az anyám kiveszi, és szétnyitva az ölébe fekteti. – Ezt neked csináltam bébikorodban mindenféle maradékból, amiket csak találtam. – Megérinti a piros selymet. – Ez a nagyanyád hálóköntöse volt… A narancssárga egy kis rongyszőnyeg apád hálószobájából. A zöld a kismamaruhám volt. A muszlin meg az esküvői fátylam… Ezzel aludtál. Ettél, játszottál. Ha rajtad múlt volna, még a kádba is bevitted volna magaddal. Ez alá bújtál be, amikor féltél valamitől. Mintha azt hitted volna, hogy eltüntet…

Ottmaradt a kistakaró… Haza akarok menni, mondtam neki…

Nem mehetünk, mondta apám, de nem mondta meg, miért.

– Emlékszem – mondom halkan.

Újra négyéves vagyok: nyújtom anyám felé a karom, hogy kivegyen a kádból; fogom szorosan a kezét, mert átmegyünk az úton. Markolom a kistakarót. Fél óra sem telt el, és megkaptam anyámtól, amit apám nem tudott megadni nekem: a múltamat.

Anyám felé nyúlok, hogy megérintsem a takarót. Bárcsak megvolna még a varázsereje, ami régen: ha az arcomhoz nyomtam, s a csücskével megdörzsölgettem a szemhéjamat, akkor tudtam, hogy másnap reggelre minden rendben lesz. – Mami – szólalok meg, mert tudom, hogy így hívtam.

Lehet, hogy nem ismerem még az anyámat, de legalább annyi közös van bennünk, hogy mindketten elvesztettünk valakit az életünkből, akit szerettünk.

Furcsa, ha a semmiből feltámad egy régi emlék. Olyan, mintha az ember kissé megháborodott volna – lehetséges, hogy ez az emlék megvan, mégsem került elő eddig? Az ember először megpróbálja elhessenteni, mert azt hiszi, nem lehet igaz, hiszen a tudatos emlékek folyama megtörhetetlen, egyenes egész. Aztán egyszer csak jön egy pillanat, és kiderül, hogy az emlékfolyam nem vonal, hanem felfűzött gyöngyök laza sora, s itt-ott van még egy kis hely, ahová befér még egy szem.

Olyan sok mindent szeretnék megtudni tőle, annyi a nyitott kérdés…

Visszaérve a lakókocsihoz, Fitzet ott találom egy székben, a telefonkönyvvel legyezi magát, Sophie pedig a díványon alszik. – Hogy ment? – kérdezi.

Már gondolkoztam az úton, hogy mit mondjak neki erről – vagy Ericnek, ami azt illeti… Nem arról van szó, hogy bármit is el akarnék titkolni előlük, de mégis úgy érzem, a törékeny híd, amely köztem és anyám között épül éppen, sérülhet azáltal, ha beszélek róla. – Nem egészen az, akinek képzeltem őt – mondom óvatosan –, de azért nem volt olyan katasztrofális az egész…

– Milyen…?

– Fiatalabb, mint az apám. És mexikói. Idevalósi.

– Te meg megbuktál a suliban spanyolból – nevet Fitz.

– Jaj, fogd már be…

– És örült neked?

– Igen.

Ezen kicsit mosolyog. – És te is örültél neki?

– Hát ez elég furcsa. Nem ismerem a saját anyámat. De azért nem olyan nagy a baj, hiszen ő sem nagyon ismer engem. Az apámmal nincs meg ez az egyensúlyom, mert ő mindent tudott, csak éppen titokban tartotta.

– Nagypapi nekem mondja el a titkait – szólal meg Sophie, mire mindketten ránézünk. Felül, az arca még álomittas. – Itt van már?

Lezöttyenek mögé a díványra, és az ölembe emelem. Oly sokszor éreztem már szükségét annak, hogy magamhoz szorítsam Sophie-t – például egy nagyon szívfacsaró mozi után, vagy amikor a jeges úton éppen megúsztunk egy autóbalesetet. Akkor is ezt érzem, amikor alszik – mi volna, ha valaki ezt megpróbálná elvenni tőlem? – Miféle titkokat árult el neked a nagypapa?

– Például, hogy a szupermarketben vette az olcsó szőlőt, és nem a bioboltban, ahogy nektek mondta. Meg hogy ő tette a fehér blúzodat a mosógépbe, amelyik rózsaszín lett. – Felnéz rám: – Nem tudom, hogy fér be ide a nagypapi, ha megjön.

Fitzre nézek. – A nagypapa nem fog velünk lakni – mondom. – Nem emlékszel, hogy a rendőrség jött érte pár napja?

– Azt mondtad, hogy csak játszottak.

– Nos, hát kiderült, Soph, hogy mégsem. A nagypapa nagyot vétett, amivel sok embert megbántott. És ezért el kell mennie… be kell költöznie… – Sehogy sem tudom befejezni.

Fitz a térdére könyökölve felénk hajol. – Emlékszel, hogy büntetésből ki kellett állnod a játékból egy időre, amikor a nappaliban labdáztál, és betört az ablak? – Sophie bólint. – A nagypapának most egy darabig szintén büntiben kell lennie ott, ahol a felnőttek vannak kiállítva játékból.

Sophie rám pillant. – Ő is eltörte az ablakot?

Hát, nem egészen, gondolom. Inkább a szívemet…

– Ő a törvényt sértette meg – mondja Fitz. – Ezért a börtönben kell maradnia, amíg egy bíró azt nem mondja, hogy most már kijöhet.

Sophie megforgatja a hallottakat a fejében. – A rossz fiúk mennek a börtönbe. És bilincset tesznek rájuk.

– A nagypapára nem tesznek bilincset, és ő nem rossz fiú – felelem.

– Mit csinált a nagypapa? Elvitt otthonról egy kislányt – mondom neki.

– A kislánynak nem mondta az anyukája, hogy ne álljon szóba idegenekkel? Most hogy mondjam meg Sophie-nak, hogy sokszor nem az idegenek veszélyeztetnek bennünket, hanem azok tudnak a legtöbbet ártani, akiket szeretünk? – Már régen történt – magyarázom –, és én voltam az a kislány.

– De hát akkor is az apukád volt, nem? – rázza Sophie a fejét értetlenül. – Az apukák pedig elvihetik a gyereküket mindenhová.

– De ez más volt – mondom, és a torkom összeszorul. – Ezután sokáig nem láthattam az anyukámat, aki nagyon hiányzott nekem.

– Miért nem mondtad neki, hogy haza akarsz menni?

Hát ez, úgy látszik, túl bonyolult ahhoz, hogy meg tudjam értetni Sophie-val. Nem beszélhetek a hazugságokról, az új személyazonosságunkról. Meg hogy valakit halottnak hiszünk, aztán egyszer csak előkerül… Ez azért nem mindennapos… És persze azért sem mondhattam volna apámnak akkor, hogy menjünk haza, mert nem tudtam, hogy hazamehetnek. Nem tudtam, hogy „eltűntem”.

Most már tudom.

A kocsiban ülve, miközben a Madison Street Fogház felé hajtok, elgondolkozom azon, hogy vajon Sophie, ha nagyobb lesz, emlékszik-e majd erre a phoenixi utazásra, az itteni kaktuszgyümölcsökre, amelyek olyanok, mint egy borotválatlan női láb? Kapcsolatban marad-e a nagyanyjával? Emlékszik-e majd a nagyapjára azokból az időkből is, amikor még nem volt börtönben?

Persze az az igazság, hogy ezzel nem kell törődnie.

Merthogy itt vagyok én, az én dolgom, hogy minderről gondolkodjam. Minek a szülő, ha nem arra, hogy felszedegesse a gyerek hátrahagyott holmijait? A ledobott ruhát, a fél pár cipőt, a kis műanyag vackokat meg az emlékeket? Szükség esetén ki más adja vissza ezeket, ha nem a szülő?

Mire jó a szülő, ha nem arra, hogy a gyerekének a teljes biztonságot nyújtsa, és elmondja neki az igazat az életről?

A kis fogadófülkében járkálok fel s alá, mikor behozzák az apámat. Nem tudok a szemébe nézni, ezért inkább a horog alakú vágást figyelem az arcán, amely az orcájától fut le a nyakáig. Felveszem a telefont az üvegfalnál, hogy beszélhessünk. – Ki bántott? – kérdezem, és nagyot nyelek.

– Rendbe jön, ne aggódj… – Az arcához nyúl óvatosan. – Nem gondoltam, hogy ilyen hamar visszajössz.

– Én se gondoltam. Sajnálom, hogy lemaradtam a vádemelésről.

Apám vállat von. – Semmit se vesztettél – jegyzi meg. – Igaz, amit Eric mond? Tényleg te akartad, hogy ne valljam magam bűnösnek?

– Szeretlek – mondom, és megtelik a szemem könnyel. – Azt akarom, tegyél meg mindent, hogy minél előbb kikeveredhess ebből a dologból.

Közelebb hajol az üveghez. – Pontosan ezért kellett elszöknöm veled annak idején, Dee.

– Tudod, most már csaknem el is hinném ezt neked. Csakhogy ma voltam anyámnál.

Látom, hogy teljesen elsápad. – Milyen volt…?

– Hát, gyakorlatilag idegen nekem – válaszolom tétován.

Tenyerét az üvegre nyomja. – Delia…

– Talán inkább Bethany, nem?

A döbbenetétől szinte elnémul a telefon. Elektronikus csönd…

– Tényleg úgy érzed, hogy nagyon rossz életed volt? – hallom apám feszült hangját.

– Nem tudom, nem tudhatom. Fogalmam sincs, milyen lett volna, ha az anyám mellett növök fel. – Mivel hallgat, folytatom: – Tudtad, hogy megvan még neki a régi kis babatakaróm? A foltos…? Amiért vissza akartam menni a szökés napján, de te nem engedted. Tudtad, hogy minden évben megünnepli az igazi születésnapomat? Még én sem tettem ezt, egészen mostanáig…

Apám nehézkesen a székébe rogy.

– Talán te el tudod mondani, hogy mit vesztettem – hadarom vékony, magas hangon. – Mert a nő, akivel ma találkoztam, éppúgy sajnálta az elveszett huszonnyolc évünket, mint én.

– Hát azt el is hiszem – jegyzi meg az apám olyan halkan, hogy alig értem.

– Mit tett ellened? – suttogom a telefonba. – Mit követett el, amiért ennyire méregbe jöttél, hogy az elrablásom volt rá a bosszú?

– Nem arról van szó, hogy velem mit tett, hanem arról, amit veled tett – közli apám, és látom, hogy egy ér lüktetni kezd a halántékán. – Visszamentünk a takaróért, be is mentünk a házba, és majdnem keresztülestünk anyádon, aki ott feküdt kiterülve, részegen. És pontosan el tudom neked mondani, hogy milyen lett volna az életed, ha mellette maradsz. Az óvodába indulás előtt magadnak kellett volna megcsinálni reggelit, mert anyád másnaposan képtelen lett volna rá. Neked kellett volna ellenőrizned a vécétartályt, és kihajítani belőle az odadugott vodkásüveget. Azon gondolkoztál volna, hogy miért nem tud téged annyira szeretni, hogy miattad abbahagyja az ivást… A te anyád alkoholista volt, Delia. Még magára sem tudott vigyázni, nemhogy egy kisbabára. Ezt a nagyszerű neveltetést vettem el tőled. Ez az igazság, amit elhallgattam előled. Hazudtam, mert azt akartam, hogy ebben ne legyen részed.

Hátralépek, a telefonzsinór köldökzsinórja kifeszül köztünk. Ezt a leckét tanultam a munkámban annyi éven át… Ha az ember kutatni indul, jobb, ha felkészül a legrosszabbra is. Mert talán nem azt találja, amit szeretne.

– Így megadtam neked azt az anyát, akit nem kaphattál meg – magyaráz tovább apám kétségbeesetten. – Ha elmondom az igazat – hogy valójában milyen –, az nem lett volna rosszabb, mint az, ahogy akkor elvesztetted őt?

Azután, hogy anyámat halottnak mondta, még egy évig rohantam várakozón az ajtóhoz minden egyes alkalommal, amikor csöngetett valaki. Biztosra vettem, hogy apám téved, és anyám egyszer csak beállít hozzánk, és azután boldogan élünk tovább együtt.

Nem jött el soha. És nem azért, mert halott volt, ahogyan apám mondta, hanem mert soha nem is létezett…

Hagyom, hogy a telefonkagyló kicsússzon a kezemből. Megfordulok, háttal kerülök a plexiüvegnek. Nem nézek vissza apámra, még akkor sem, amikor felváltva ordítani kezdi mindkét nevemet. Aztán jön egy őr, és elviszi.

Nekem sosem esett túl jól az alkohol, nemigen bírtam. Még egyetemista koromban sem, amikor pár pohár sörtől szinte rosszul lettem. A kemény szesz pedig inkább hipertudatossá tett: olyasmin törtem tőle a fejem, hogy miért gesztenyeszínűek a faasztalon a foltok, és hogy miért nem szedi ki valaki a legyeket a női mosdó mennyezeti ventilátorából.

Sokáig nem jöttem rá, hogy Eric alkoholista. Ha iszik, még elragadóbb, viccesebb és szórakoztatóbb lesz. Mindig annyira tökéletesen csinálta, hogy évek teltek el, míg rájöttem, hogy nem azért nem látszik meg rajta soha a sör, mert nem tud berúgni, hanem azért, mert szinte sohasem színjózan.

Az élet nagyon szórakoztató egy olyan ember mellett, aki fogpiszkálóból és koktélcseresznyéből atommodellt alkot, vagy képes egy kocsmányi japán turistát bevonni a „Yellow Submarine” elkántálásába, Ugyanakkor sokkal kevésbé szórakoztató, ha ugyanez az elragadó ember elfelejt értem jönni munka után, és hazudik arról, hol volt egész éjszaka, aztán reggel nem tud két szót váltani velem mindaddig, amíg állapotát „kutyaharapást szőrével” alapon nem orvosolja. Egészen eddig azért vonakodtam elfogadni a házassági ajánlatát, mert nem akartam, hogy a lányom egy megbízhatatlan és önző ember mellett nőjön fel.

Akkor hogyan vádolhatnám apámat azért, hogy ugyanígy gondolkozott?

Olyan feldúltan érkezem meg újra anyám házához, hogy szinte reszketek. Anyám mozsárral a kezében jön ajtót nyitni. Rozmaringillat árad a törő alól. Az arca felragyog, ahogy meglát. – Gyere csak.

– Igaz…?

– Micsoda?

– Hogy alkoholista vagy?

A mosoly azonnal lehervad az arcáról. Körbepillant, hogy lássa, ki hallott engem esetleg odakint, és beterel a házba. Annyira szeretném, ha azt mondaná, hogy ez is, mint annyi más dolog, csak apám kitalációja. Egy láncszem a hazugságfüzérben, hogy még jobban megutáljam anyámat.

Ő azonban csak kisimítja a haját az arcából. – Igen, igaz – mondja minden kertelés nélkül. – Az vagyok. – Összefonja a karját. – És már huszonhat éve nem iszom.

Egy őszinte vallomás a legkeményebb szíveket is meg tudja lágyítani.

– Miért nem mondtad el?

– Nem kérdezted – feleli anyám halkan.

Ez így azonban mégiscsak hazugság, még akkor is, ha kimondottan, szavak nélküli hazugság. Hazugság, ha az ember az elhallgatással kapcsolatot épít, mert annyira vágyik rá. Hazugság, ha az ember azzal áltatja magát, hogy akkor együtt fogunk ebédelni, meg titkos recepteket csereberélünk, és száz más dolgot művelünk együtt, amiket az álmaimban az anyák a lányaikkal csinálnak. Mintha mindez csökkenthetné két idegen között a távolságot… Pedig a valóság az, hogy soha nem lehet ott folytatni, ahol ketten abbahagyták – ez így egyszerűen nem működik.

Felém nyújtja a kezét, s amikor hátrálni kezdek, könnyek szöknek a szemébe. – Úgy örültél nekem – szólal meg. – Nem akartalak megint elveszíteni…

– Hagytad, hogy azt gondoljam, áldozat vagy – szegezem neki vádlón.

– Az is voltam – feleli anyám. – Lehet, hogy nem voltam tökéletes anya, de mégiscsak az anyád voltam, Beth. És szerettelek.

Aha, múlt időben…
– Nem Beth a nevem – vágok vissza, és ezúttal én döntök úgy, hogy elmegyek, és otthagyom.

Greta meg én egyszer egy tinédzser lányt kerestünk hóviharban. A lány búcsúlevelet hagyott, és eltűnt, az őt egyedül nevelő apja pedig szinte sokkos állapotba került. Ez Meredithben történt, a Tóvidéken. A helyi rendőrök a lábnyomot követve elindultak utána, de a hó olyan erősen hullott, hogy a megtalált nyomvonalat abban a pillanatban el is tüntette.

A helyieket felszólították, hogy lehetőleg ne használják a közutakat aznap éjjel; ahogy haladtam a kocsival, nem is láttam mást, csak hókotrót és homokszórót. Amikor megérkeztem, azonnal a lány apjához vittek. Egy hintaszékben ülve hajladozott előre-hátra. Az öklét a szájára szorította, mintha attól félne, hogy kibukik rajta a kétségbeesése. – Mr. Damato, van Mariának valami kedvenc helye? – tettem fel a kérdést. – Ahová akkor szokott menni, amikor egyedül akar lenni?

Megrázta a fejét. – Nem tudok róla.

– Megmutatná a lánya szobáját?

A ház hátsó felébe vezetett. Tipikus lányszoba volt: dupla ágy, fém könyvespolcok, laptop és kőlámpa. Ami viszont nem volt tipikus: ebben a szobában tökéletes rend uralkodott: az ágy bevetve, az asztal letakarítva. A ruhák mind a szekrényben sorakoztak szép rendben. A szemetes kiürítve.

Mivel a szennyest Maria Damato már a gépbe tette, ezért egy pár cipőt szagoltattam meg Gretával, amelyet a szekrényben találtam. Odakint kavargott a hó, fütyült a szél. Greta nyugat felé indult, az országút felé, aztán bement a fák közé, az erdőbe. Volt, ahol át kellett ugrania a hófúvásban keletkezett buckákat, volt, ahol én estem négy-kézlábra közöttük. Ha kinyitottam a számat, hogy szóljak a kutyának, a jeges hó azonnal belement.

Két órával később Greta hátrahagyta a fákat, és egy befagyott tóra futott rá. A sok hó miatt nem is látszott tónak, inkább csak egy tágas rétnek. Érmenagyságú, összeragadt pelyhek telepedtek a pilláimra, az ajkamra meg Greta szemöldökére, amitől professzoros lett a külseje. A hótól még síkosabb lett a jég, mindketten jó néhányszor elestünk.

Végül Greta megállt, és a mancsát egy nagyobbfajta buckára tette, amely azonban nem süppedt be alatta. Leírt egy kis kört a bucka körül, majd még egyet.

Először a lány haját láttam meg – kis jégcsapokká fagytak a borzas szálak. A hátára fordítottam, és azonnal elkezdtem a mesterséges lélegeztetést. Hamarosan magához tért, és azonnal támadott, mint egy karmoló macska. – Szálljon le rólam, hagyjon, de rögtön! – visította, és csak aztán nyitotta ki a szemét. Sírni kezdett.

A mentősök, akik odajöttek a tóhoz, úgy vélték, a lányt a hó mentette meg a kihűléstől. Különben már nem élt volna. Az apja, akit azonnal felhívtak, hogy megvan a gyerek, az ajtóban várt ránk. Maria a karomra támaszkodva tétován lépett egyet az apja felé, mire Greta hirtelen kettőjük közé állt, és halkan, figyelmeztetően morgott.

– Greta – szóltam rá feddően, hogy menjen onnan. Abban a pillanatban éreztem Maria karján, hogy elernyed benne a feszültség, mintha megadná magát a sorsának.

Isten az atyám, annyi ilyet láttam: angyalarcú kisfiúkat, akik elszöktek a nagyok agressziója elől; víztorony tetejére mászó kamaszokat, akik azt akarták, hogy a mennyországhoz minél közelebb haljanak meg; csontsovány lánykákat, akik anyjuk fiatal szeretője elől bujdostak el az éjszakába. Az én dolgom csak annyi, hogy hazavigyem őket. Nem fontolgathatom, vajon mi vitte őket a szökésre. Aznap éjjel átadtam Maria Damatót a hálás apának. Megtettem, amit elvártak tőlem.

Egy hónappal később a nyomozó, akié az ügy volt, felhívott, hogy elmondja: Maria lelőtte az apját, aztán saját magával is végzett. Aznap Greta extra adag vacsorát kapott jutalmul azért, mert kiderült: többet fog fel a világból, mint az emberek. A tanulság: nem mindig az a legokosabb döntés, ami annak látszik, mert lehet, hogy csak elméletben, a törvények szerint működik, a gyakorlat viszont egészen mást mutat, Néha az a legjobb megoldás, ha tényleg elmegyünk.

Amikor Sophie kétéves volt, Eric meg én horgászni vittük. Álmos, békés vasárnap volt, és a Libatónál üldögéltünk, egy mólón. Eric feltűzte a kukacot a horogra, aztán markába fogta Sophie botot tartó kis kezét. Éppen megtanulta kimondani, hogy „hal”, s valahányszor kihúztunk egy pisztrángot vagy egy sügért, tapsikolva mondogatta újra meg újra a frissen tanult szót.

Máig nem tudom, hogyan történt. Eric elengedte Sophie kezét, hogy újabb kukacot tegyen a horogra, én meg a szivárványosan villózó pisztráng felé mutattam éppen, miután visszaengedtük a halat a hűvös, sötét vízbe. Csak egy picike csobbanás, mint amikor egy kő elmerül a vízben, és mindketten csak azt láttuk, hogy Sophie nincs sehol. Sophie-n nem volt mentőmellény – vadul rúgkapált, amikor ráadtuk, fel akartuk húzni a cipzárt rajta –, ezért megmagyaráztuk magunknak, hogy nem is kell, hiszen mi baja történhet, ha mindketten ott vagyunk, és vigyázunk rá? – Sophie! – ordított fel Eric pániktól érces hangon.

Én nem is gondolkoztam, csak beugrottam a vízbe, ahogy voltam, és azonnal kinyitottam a szemem. Homályos volt odalent, ráadásul a cipőmmel felkavartam a homokot a meder alján, de aztán valami fényeset láttam megcsillanni, és arrafelé lódultam.

Sophie, aki nem tudott úszni, elmerült, és a móló alá sodródott. Megragadtam a blúzánál fogva, és fölrántottam a fejem fölé, hogy átadjam Ericnek. Ő lefektette a móló kiszáradt fadeszkáira, s míg Sophie köhögött és hörgött, kimásztam én is a mólóra.

Annyira rémült volt, hogy nem is sírt. Az egész nem tartott tovább két percnél, bár egy örökkévalóságnak tűnt. A fényes dolog, amit odalent láttam, a nyaklánca volt a kívánságok ezüst csillagával, amelyet Sophie az apámtól kapott a születésnapjára.

Sophie szereti újra meg újra meghallgatni megmenekülése történetét. El is tudja mondani a kifényezett változatot, mert az évek során tökéletes, kerek egész mesévé csiszoltuk az egészet. Saját emléke szerencsére nincs az esetről. Aminek mindketten örülünk Erickel. Vannak dolgok, amikre jobb nem emlékezni.

A lakókocsi-telep vége egy óriási, kietlen fennsíkba fut bele. Ide hoz ki Eric engem, hogy megnézzük a naplementét – olyan, mintha egy vadrózsaszín függönyt húznának el a hegyek ormai mögött.

Eric még az öltönyében van, de a nyakkendőjét már meglazította. Végignézzük, ahogy az ég narancssárgába vált, majd lepereg a bíbor szinte minden árnyalata a szemünk előtt. Annyira szép, hogy már szinte nem is valóságos. Sophie eközben Gretának dobál egy teniszlabdát.

Arra gondoltam, ha a jog mégis kifog rajtam, elmegyek a phoenixi tévébe időjósnak, s ilyeneket mondok: hétfő, napos, negyven fok, kedd, napos, negyven fok, szerda, kicsit hűvös, 39 fok…

– Eric – szólok rá –, hagyd abba.

Azonnal leáll. – Csak fel akartalak dobni, Dee. Fitz mondta, hogy pokoli napod volt.

– Miért hagytad, hogy elmulasszam a vádemelést?

– Nem az én hibám. Még csak nem is szóltak róla. – A derekamra fonja a karját. – Mesélj a mamádról.

Az égen köröző sólymot figyelem. Mintha a szárnyalása nyomán tűnne fel egy-egy újabb csillag az alkonyi égen. A nap véres haláltusáját vívja, a színorgia lassan belevész a sötétségbe. – Alkoholista… – szólalok meg végül.

Érzem abból, ahogy teljesen mozdulatlanná merevedik, hogy Ericnek is újdonság a dolog. – Akkor, régen is az volt? – kérdezi.

– Hát igen. – Szembe fordulok vele. – Nem gondolod, hogy ezért szerettem beléd?

– Remélem, hogy nem – nevet Eric.

– De komolyan… Mi van, ha tudat alatt bennem maradt, hogy rajta nem segíthettem, ezért megpróbálok rajtad segíteni?

Eric megfogja mindkét vállamat. – De hát még csak nem is emlékeztél rá, Dee…

Ez kétségtelen, de mi van, ha nem azért, mert képtelen voltam emlékezni, hanem azért, mert nem *akartam* emlékezni…? Az emlékek nincsenek mindig jelen az ember életében, tudatában. Az emléket az ember előhívja, vagy előhívódik. Valami eszünkbe juttatja, felidézi. Valami elénk hozza, mintha látványosság lenne, s mi pedig nézők az arénában. Ebből pedig az következik, hogy vannak időszakok, amikor szükségszerűen eltűnnek előlünk.

Valóban így van? Amikor annak idején rendszeresen panaszkodtam Eric ivászatai miatt, azt mondta, nem vagyok elég toleráns. Már egy sör után kifogásoltam a leheletét. Vajon nem az volt a bajom, hogy a tudatalattim emlékezett a szagra, amely azt üzente nekem, hogy az ilyen emberek így vagy úgy, de csalódást okoznak majd nekem?

– Elmentem a fogdába is – közlöm.

– És milyen volt…?

– Tízes skálán…? – pillantok rá. – Mínusz négy.

– Hát, lehet, hogy a mai nap azért nem volt minden szempontból katasztrofális. Ha láttál volna, lehet, hogy tetszettem volna neked mint ügyvéd, aki eltökélt és határozott.

– Ezt hogy érted?

– Ha apádnak jó oka volt elvinnie téged – merthogy anyád alkohol problémája veszélyes volt rád nézve –, és például bizonyíthatóan megpróbált jogi útra lépni, de hiába, akkor talán megúszhatja az egészet.

– Szerinted ez lehetséges?

– Hát, mindenesetre jobb, mint az a stratégia, amit eddig kitaláltam – feleli Eric.

– Vagyis…?

– Hogy a szellemek raboltak el, s apád volt a szellemirtó…

Megcsóválom a fejem, de azért nem tudok elfojtani egy kis mosolyt. Ha apámra gondolok, sajgás támad a szívem táján. Nem voltam vele igazságos. Ha ő bűnös, akkor én is legalább annyira az vagyok: mindketten azt szeretnénk, hogy valahogy megőrizzük, ami volt, ne hagyjuk lerombolni az életünket. Bűn az, ha valakit annyira szeretünk, hogy nem bírjuk elviselni a gondolatot sem, hogy az illető – vagy a róla alkotott kép – megváltozik? Bűn az, hogy annyira szeretünk valakit, hogy elhomályosul az éleslátásunk?

Eric jó messzire, az egyetlen bokor mögé hajítja Gretának a teniszlabdát. A sűrűsödő homályban már nem látom tisztán az arcvonásait. Ülhetne bárki mellettem… Mint ahogy én is lehetnék bárki más…

ELISE

Te már biztosan nem emlékszel rá, pedig egyszer elmeséltem neked anyám halálának percét. Tizenhat éves voltam akkor, és anyám, messze tőlem, Texasban volt látogatóba a nővérénél. Az éjszaka közepén arra riadtam fel, hogy az ágyam szélénél ül, és megsimítja az arcomat. – Mami? – suttogtam, mire eltűnt, csak tubarózsaillatot hagyott maga után, de olyan erőset, hogy azóta sem tudtam lemosni a bőrömről.

Másnap a nagynéném felhívott, és könnyek között mesélte el az autóbalesetet, amely éppen abban a pillanatban történt, amikor éjjel felébredtem. Amikor elmondtam neki anyám látogatását, már egyikünknek sem volt érthetetlen a dolog. Bármely mexikói megmondja neked, amit a bruják, a sámánpapnők tudnak: a halottak azért térnek vissza, hogy összegyűjtsék a lábnyomaikat.

Az eltelt években sokszor éreztem azt, hogy a hátam mögött állsz. Éreztem a tenyeremen a kezed érintését, vagy amikor ereszteni kezdtem a vizet a kádba, a fürdőszobaajtó mögött mintha a te nevetésed csilingelt volna.

Aztán mindig úgy tettem, mintha mi sem történt volna. Szorosan behunytam a szemem, vagy erősebben folyattam a vizet. Feltekertem a rádiót. Nem akartam bevallani magamnak, hogy valószínűleg akkor foglak újra látni, amikor te is eljössz a lábnyomaidért. Összeszeded őket, mint egy csokor gyönyörű sivatagi virágot, és átnyújtod nekem afféle fájdalomdíjként, hogy immár végleg elveszítelek…

Egy Juan Diego nevű indiánnak megjelent a Szűzmária 1531. december 31-én. A helyi püspöknek elég bizonyíték volt a télben kifeslő virágszőnyeg meg a kreolbőrű Madonna képe Juan Diego köntösén, és megépíttette a Guadalupei Szűz szentélyét.

Vannak, akik szerint a mi Szűzmáriánk nem más, mint Tonantzin, az azték istennő, aki jóval Juan Diego születése előtt létezett.

A spanyol misszionáriusok, akik tudták, mennyi híve van az istennőnek a helyiek között, kereszténnyiesítették őt – ők csináltak belőle guadalupei Szüzet. Csak azt nem tudták, hogy Tonantzin képes elvenni a bűnöket az ő papnői titkos szertartásain. A spanyolok így elérték, hogy a katolizált indiánok szívesen elmentek a misére, de emellett felkeresték a varázslónőt is.

Az én anyám is bruja, varázslónő volt, és én úgy nőttem fel, hogy mindig ott álltak sorba nálunk a kliensek, hogy legyen egészséges kisbabájuk, legyen áldás az új házon, hogy ne vigyék el a fiút katonának. Meggyújtott például egy vörös gyertyát, és a guadalupei Szűzhöz imádkozott, mire Dona Tarantino májdaganata rejtélyesen összezsugorodott. Amikor alejandríai Saint Catalinához imádkozott, egy tönkrement család hirtelen megtalálta a szerencséjét. **A** bruják persze abban is nagyon jók, ha valaki igaztalanul árt az embernek. A bruja átka megbünteti a csalárd férjet, himlőssé teszi azt, aki gonosz pletykát terjesztett. Azok, akiket sújt az átok, pontosan tudják, hogy rosszat cselekedtek – mert az átok csak a bűnösöket sújtja.

Az anyám megtanított, hogyan emeljek oltárt, hogyan válasszam ki a megfelelő madártollat; hogyan olvassak a kártyából, de amíg fiatalabb voltam, csak magamnak csináltam varázslatokat. Sose akartam bruja lenni itt, Phoenixben, de hát a hírek gyorsan terjednek a mexikói kolóniában, és az emberek mindig rászorulnak egy jó boszorkányra. Aztán rájöttem, hogy amíg varázsolok, annyira figyelnem kell, hogy legalább addig sem vádolom magam az elvesztésedért.

Az eljöveteled másnapja van most – kétszer jöttél, az első csodás volt, a második szörnyű –, és nem nagyon tudok odafigyelni a kliensemre, aki itt ül velem a kis *santuariómban*. – Dona Vasquez – szólal meg Josephina –, hallotta, amit mondtam?

Igen, éppen ezt szerettem volna neked tegnap elmondani: nem az az ember vagyok, aki akkor voltam. Huszonnyolc évig vártam, hogy újra láthassalak, most már tudok még egy kicsit várni.

Kérlek, jöjj vissza hozzám!

– A varázslat nem működött – sóhajt Josephina.

Megpróbáltam elnémítani a szobatársnőjét a kollégiumban, aki elhíresztelte róla, Josephina fűvel-fával lefekszik, s ezért szegényt még a barátja is otthagyta. Azt gondoltam, próbálkozzunk az égő nyelvvel, a szobatársnő leszerelésére. – Használta a gyertyát?

A múltkor egy nőalakot formázó, fekete viaszszobrocskát adtam a lánynak. – Igen – feleli. – Rávéstem az arcára a neve kezdőbetűit, ahogy mondta nekem a múltkor, és a Tio's Taco Palace-ből hoztam erős szószt, bemártottam a tűt, és belenyomtam a szájába.

– Meg is gyújtottad?

Josephina bólint. – És el is képzeltem azt az ostoba lófejét, ahogy maga mondta nekem, és aztán elfújtam a gyertyát. De nem jött másnap bocsánatot kérni. Sőt, ez még nem minden…. – Suttogóra fogja a hangját: – Aztán egy pókhálót, találtam a szobámban éppen azután, hogy kitakarítottam!

Nos, a pókháló tiszta helyen azt jelenti, hogy egészen másról van szó. Ez annak a legbiztosabb jele, hogy valaki megpróbál átokkal lesújtani. – Josephina, szerintem a te szobatársnőd egy diablera.

Ahogy vannak jó varázslónők, vannak ártó boszorkányok is. Sajnos, az ő átkaik azok ellen is megfogannak, akik ártatlanok.

– Renée még csak nem is mexikói – mondja Josephina. – New Jersey-ből jött.

– Ha tényleg diablera, akkor ezt éppen azért hiteti el veled, hogy elaltassa az éberségedet.

– De hát… nagy haja van… – néz rám Josephina kétkedően. Felállni készülök az asztaltól. – Ha nem akarja a segítségemet…

– De igen, dehogynem…

– Rendben. Akkor tegyen egy kanálnyi, temetőből hozott földbe olívaolajat, és a bal mutatóujjával keverje össze. Szórja meg feketeborssal. Aztán a kollégiumi évkönyvben kenje rá Renée fényképére, és a képet ássa el a temetőben.

Josephina tágra nyílt szemmel bámul rám. – És mi történik majd vele?

– Ahogy a kép szétmállik, a szobatársnője egyre furábban fogja magát érezni. Következő teliholdkor bocsánatot kér, hogy rosszat mondott magáról, és átkéri magát egy másik kollégiumba, egy másik államba.

Josephina arcán boldog mosoly ömlik szét. Előhalássza a honoráriumomat, a tíz dollárt a farmerje első zsebéből. – Köszönöm, asszonyom – suttogja, amint Victor bedugja a fejét az ajtón.

A férjem sohasem helyeselte ezt a mellékfoglalkozásomat, hiába próbáltam neki már annyiszor elmagyarázni, hogy ez nem munka, hanem elhivatottság. Egy idő után már nem mondtam neki semmit, csak titokban csináltam. Nem akartam én neki hazudni, egyszerűen csak könnyebb volt mindkettőnknek úgy tenni, mintha mi sem történne, pedig mindketten tisztában voltunk azzal, hogy a másik tudja, amit tud.

– Ő Josephina – mutatom be a lányt Victornak. – Önkéntes a Természettudományi Múzeumban.

Josephina még egyszer megköszöni nekem, és mentegetődzik, hogy sietnie kell, mert elkésik az órájáról. Victorral egyedül maradunk, ő a vállamra teszi a kezét, s fejét kissé hozzám lehajtva kérdezi: – Hogy érzed ma magad?

A tegnapi második látogatásod után órákig sírtam, ő pedig ült velem szemben, és adogatta a papír zsebkendőket. Részben, hogy mutassa, mennyire együtt érez velem, részben, hogy emlékeztessen: bármennyire szomorú vagyok is, nem fojthatom alkoholba a bánatomat. – Jól vagyok – mondom. – Most legalábbis.

– El fog jönni, Elise – bizonygatja Victor.

Már huszonnyolc éve nem voltál velem… Akkor most miért van, hogy egyetlen órát töltöttem veled, és most sokkal jobban fáj a hiányod?

Victor megsimítja a hajamat. Néha arra gondolok, hogy amikor bajban vagyok, ő az, aki elviseli helyettem a fájdalmat. Ha mellettem nőttél volna fel, biztosan megtanítottam volna neked, hogy olyan férfit válassz, aki jobban szeret téged, mint amennyire te szereted őt. Miután nekem már mindkét fajta viszonyban részem volt, tudom, hogy amikor nem így van, nincs olyan varázslat a világon, amely visszabillenthetné a mérleget.

Akkor láttam apádat először, amikor megpróbált megmenteni. A semmi közepén dolgoztam, egy bárban, ahová általában nem egyetemista fiúkák támolyogtak be kábán, olajtól maszatos kézzel, miután megpróbálták megszerelni lerobbant kocsijukat. Ide motoros vagányok jártak. Apád azt látta, hogy két fickó a falhoz nyom, míg egy harmadik a dartsjáték nyilacskáival lődöz körbe. Nekiugrott annak a nagydarab pasinak.

Persze, hamar kiderült, hogy azért nem voltam akkora bajban – a motorosok mind visszajáró vendégek voltak, akikkel hébe-hóba előadtuk ezt a kis mutatványt. Én persze azonnal beleestem Charlie-ba. Nem is azért, mert szőke volt és jóképű, vagy mert olyan hősiesen lépett fel, hanem, mert úgy gondolta, érdemes vagyok arra, hogy megmentsen.

Én csak egyike voltam azoknak a mexikói-amerikai kísértetmunkásoknak, akik mások életében a háttérben tevékenykednek, mint szobalány, hordár vagy kertész. Csak azért voltam pultoslány a kocsmában, mert egyáltalán nem tudtam varrni, tehát háznál való munkáról, otthoni bedolgozásról szó sem lehetett. Mellesleg szerettem is a kocsmát. A mosogatóból felszálló élesztős sörszag mindig azokat a helyeket juttatta az eszembe, ahol búza nő, és ahol sohasem jártam. Valahányszor egy vendég felállt és kiment, úgy éreztem, valamit elvitt belőlem is – és gondolatban vele mentem. Azt képzeltem, hogy így eltűnök…

Adtam apádnak egy ingyen italt köszönetképpen, amiért meg akart menteni. Azt hiszem, nem vette észre, mennyire remeg a kezem, szinte szétlocsoltam a sört a pulton. Charlie a farmernadrágomra mutatott, amelyre verssorokat írtam, olyanokat, amiket olvastam. Úgy gyűjtögettem a szép szavakat, ahogy más a kagylót vagy pillangókat, *„1'd rather learn from one bird how to sing”* – olvasta apád hangosan, de az E. E. Cummings-vers többi része már a combom belső felére kanyarodott, s nem láthatta.

– *„Then teach ten thousand star hownot to dance”* – fejeztem be.

– Miért van ez a lábadra írva?

– Mert a dzsekimen már nem volt több hely.

– Akkor te angolszakos vagy, igaz?

– Az angolszakosok szegfűszeges cigit szívnak, és hosszú, bonyolult szavakat mondanak, hogy a saját hangjukban gyönyörködjenek.

Charlie nevetett. – Igazad van. Jártam egyszer egy angolszakos lánnyal. Amikor a mosással vagy a kenyérpirítással foglalkozott, megpróbálta a dolgot, mondjuk, az *Elveszett paradicsom* kontextusába helyezni.

Jól kiismertem már a férfiakat. Anyám megtanított arra, hogyan halljam meg a ki nem mondott mondatokat, és hogyan tekerjek piros szalagot a bal csuklómra, hogy távol tartsam azokat, akik csak egy áthágandó lépcsőfokot látnak bennem, nem pedig a végcélt. A bőrük keserűmandula-szagáról meg tudtam mondani, hogy megcsalták-e a kedveseiket. De ezek a férfiak mind olyanok voltak, mint én – fiúk, akik spanyol nyelven álmodtak, akik hittek a vörös gyertya szerencsehozó varázsában. Olyanok, akik tudták, ha egy férfi csúnyán beszél a barátnőjéről, másnap reggelre a nyelve fölragad a szájpadlására. Az olyanok viszont, mint Charlie, egyetemre jártak, matematikai feladványokkal birkóztak, és vegyszereket öntögettek össze, amikből láthatatlan felhők szálltak fel. Az ilyeneket nem a magamfajta lányoknak teremtették.

– Ha nem angolszakos vagy – kérdezte –, akkor mivel foglalkozol?

Úgy néztem rá, mint egy bolondra – hát nem látja ennek a kalibának a négy rozzant falát körülöttem? Azt hiszi, azért vagyok itt, mert szép a kilátás? Persze, azt szerettem volna, ha többnek lát, mint holmi pultoslánynak. Szerettem volna elhitetni vele, hogy rejtélyes vagyok, és egészen más, mint a többiek. Főként más, mint aki tényleg voltam: egy mexikói lány, aki egészen más világban él, mint ő. Előkaptam hát egy pakli kártyát a pult alól. – Tudok kártyából olvasni.

– Mi ez, tarot? – kérdezte. – Én nem veszem be az ilyesmit.

– Akkor nincs vesztenivalód sem. – Kinyitottam a kártya fadobozát, és kivettem a paklit – bal kézzel, mint mindig. Elmormoltam egy *Ave Mariát,* és ránéztem. – Nem akarod tudni, hogy teljesül-e a kívánságod?

– Milyen kívánságom?

– Azt te tudod.

Elmosolyodott, de olyan lassan, hogy le kellett sütnöm a szemem. – Rendben. Mondd meg a jövendőmet.

Megemeltettem vele a paklit háromszor, a szentháromság miatt. Aztán kiraktam kilenc kártyát, négyet keresztet formázva, az ötödiket és a hatodikat a kereszt karjai alá, a hetediket alulra, a nyolcadikat keresztbe fektetve az alá, s az utolsót az egész közepébe. – Az első kártya mutatja a lelkiállapotod – fordultam hozzá, és felcsaptam az első lapot, amely a Mágus hetes volt.

– Szent ég, remélem, pénzt jelent. Különösen, ha végképp lerobbant a kocsim.

– Ez egy üzenet – közöltem vele. – Arról szól, hogy az igazság nem marad örökké rejtve. A következő három kártya megmondja, ki fog segíteni, hogy megtaláld.

Felforgattam a három kártyalapot. – Hát ez érdekes. Itt van a Szeretők, egy boldog pár… Tehát valamiféle romantikus kapcsolat kell ahhoz, hogy elérd, amit akarsz. Az Erőkártya nem olyan jó, ahogy látszik – azt üzeni, ne vállalj többet, mint amire képes vagy. De szerintem a Diadalszekér ezt kiegyenlíti, és végül is garantált a jó szerencse.

Megfordítottam az ötöset és a hatosat is. – A Mágus nyolcas figyelmeztetés, hogy valami csúf mesterkedés a károdra lesz… ez meg, az Akasztott… Elkövettél valami bűnt mostanában? Mert általában ezt jelenti, meg hogy az illető tegye jóvá a ballépését, mert lehet, hogy a törvény nem, de az Úr lesújthat rá.

– Táncolni voltam tegnap éjjel – mondta Charlie.

A hetes és a nyolcas az ellene áskálódó ellenségeket jelentette. – Ezek nagyszerű kártyák – mondtam. – Látok egy gyermeket, aki fontos neked, aki kiegyensúlyozza az életedet.

– Nem nagyon vannak gyerekek az életemben.

– Testvér? – faggattam. – Vagy unokaöcs, unokahúg…?

– Még unokatestvérem sincs. Elkezdtem törölgetni a pultot, noha teljesen tiszta volt. – Akkor talán a tiedről van szó – mondtam. – Aki majd lesz… Ujjával megérintette a kártyalapot. – És milyen lesz?

– Világos bőrű, sötét hajú.

– Mint te… – mondta.

Elvörösödtem, és elfoglaltam magam az utolsó kártyával. – Ez azt mutatja, hogy a kívánságod valóra válik-e, vagy az összes többi erő megakadályozza.

Az Esküvő hetes volt az – szövetség, amelyet egész életében bánni fog. – Na, mit mond…? – unszolt Charlie, és reményteljes volt a hangja. – Megkapom, amit akarok?

– Nagyon is – hazudtam, és áthajoltam a pulton, hogy megcsókoljam őt jövendő életünk kiterített térképe felett.

Sohasem felejtettelek el.

Vannak a garázsban eldugott dobozok, amelyek tele vannak karácsonyi és születésnapi ajándékokkal, amelyeket nem nyithattál ki. Van ott plüssállat, varázskarkötő, gyöngyös papucs, tüllruhácska garmadával, amelyek akkor rád illettek volna. Victornak egyszer feltűnt, hogy még mindig vásárolok neked, és nagyon mérges lett – azt mondta, nem vagyok normális, és megígértette velem, hogy abbahagyom. Kevesen érthetik, hogy lehet egyszerre két lasszót forgatni – a gyászét is, meg a reményét is.

Amikor ötödikes lettél volna az általánosban, elmentem az évzáróra, és meghallgattam minden egyes gyereket, hogy mi szeretne lenni, ha nagy lesz: paleontológus, énekes sztár, az első űrhajós, aki a Marson sétálgat. Elképzeltelek copfokkal, bár akkor ez már túl kislányos lett volna hozzád. A tizenhatodik születésnapodat a Biltmore-ban ünnepeltem: a frakkos pincértől két személyre rendeltem teát, bár nem ültél ott velem szemben.

Sosem adtam fel a reményt, hogy egyszer visszajössz, de leszoktam arról, hogy minden percben várjalak. Nagyon megviseli az embert hosszú távon, ha minden egyes csengetésre vagy telefonhívásra megáll benne az ütő. Aztán tudatosan vagy nem, de az ember elkezdi felosztani az életét arra, hogy „az előtt”, meg hogy „utána”. Középen van egy nagy kerek buborék, az űr, a hiány, a veszteség. Az ember ennek ellenére tovább éli az életét – nevet, mosolyog, teszi a dolgát, de mindez kétszeres energiát követel, mert mindig beleütközik abba az ürességbe, ami saját legeslegközepén van.

Ha olyasvalakit szeret az ember, aki kevésbé szereti őt viszont, akkor mindent megteszünk, csakhogy kiegyenlítsük a dolgot. Úgy öltöztem, hogy elnyerjem Charlie tetszését. Eltanultam a szavajárását. Elhitettem magammal, hogy ha újjáteremtem magam a képzeletében, akkor ugyanolyan módon fog vágyódni utánam, ahogyan én vágytam őrá.

Talán te mindenkinél jobban megérted, mi történt kettőnk között – amikor az ember annyit mondja magának, hogy ő nem az, aki, hanem valaki más, a végén már el is hiszi. Elkezdi élni azt a másik életet. De ez csak egy maszk, álca, és könnyen félrecsúszik, ha az ember nem vigyáz. A folytonos rettegés, hogy vajon mit szól, ha rájön… Tudtam, hogy előbb-utóbb kiábrándul belőlem.

Bevallom, volt egy pillanat, amikor azt hittem, sikerült, és annyira szeret engem, amennyire akartam. Amikor tizennyolc hónapos voltál, megint teherbe estem. Charlie ellógott a munkából ebédidőben, hogy hazajöhessen hozzám. A fejét a hasamon nyugtatta. Vicces neveket mondott, hogy megnevettessen: Matthew Matthews, meg: Cortison, Cortnak becézve… A gyógyszertárból apró ajándékokat hozott: csokit, kakaóvajat, pillangós csatot.

A huszonegyedik héten megrepedt a magzatburok. A kisfiú tökéletes volt – és akkora, mint egy emberszív. Fertőzést kaptam, vérezni kezdtem. Bevittek a műtőbe, és kioperálták a méhemet. Mondtak mindenfélét, hogy a méhfal így, az erek úgy, meg hogy volt valami érrög, de én csak azt fogtam fel az egészből, hogy nem lehet több gyerekem. Tudtam, még ha ezt senki nem mondta is a szemembe, hogy ez miattam van, bennem van valami végzetes hiba. Aztán amikor hazajöttem a kórházból, rájöttem, hogy ezt Charlie is tudja. Nem bírt a szemembe nézni. Egyre többet volt a patikában. Téged is elvitt oda.

Sokat ittam, mielőtt találkoztam volna apáddal, de őszintén hiszem, hogy ez a vetélés tett engem alkoholistává. Addig ittam, amíg már nem láttam Charlie szemében a bánatot. Annak ellenére ittam, hogy így aztán tisztán láthatta, milyen csődtömeg vagyok. Addig ittam, amíg már nem éreztem semmit, főként nem az érintését. Szerintem valahol a tudatom mélyén úgy éreztem, ha elüldözöm magamtól, akkor sosem kell azzal szembesülnöm, hogy elhagyott.

Leginkább azért ittam, mert olyankor megint éreztem odabent a kisöcsédet, ahogy úszkál, mint egy ezüstös halacska. Túl későn ébredtem rá, hogy talán az elvesztett kisfiamhoz való ragaszkodásom vette el tőlem a meglévő gyermekemet.

Már nem emlékszem, mikor jöttem rá, hogy meg kell változtatnom az életemet, de azt tudom, miért akartam megtenni. Megrémültem a gondolattól, hogy egyszer felhív valami hírrel a detektív, aki a te ügyedben nyomozott, én meg nem leszek magamnál. Vagy hogy megtörténik a csoda, és felbukkansz az ajtóban, én pedig tivornyázom valahol, és nem vagyok otthon. Ami a legfájóbb annyi év távolából, hogy csak azután tudtam rátalálni önmagamra, miután te eltűntél az életemből. Két évre rá abbahagytam az ivást, és azóta egyszer sem estem vissza.

Az ügyeddel megbízott nyomozó 1990-ben nyugdíjba ment. A Lake Powellen él egy lakóhajóban. Karácsonyra képet küld magáról és a feleségéről. Ő volt, aki felhívott, amikor megtaláltak. Mielőtt hívott volna, aznap reggel felbontottam egy doboz tojást, és mind repedten és fordítva volt a helyén. Amikor kiálltam a kocsival, a behajtón a vonuló vöröshangyák a neved kezdőbetűit rajzolták elém, úgyhogy már tudtam, mit fog mondani DeGrande nyomozó, amikor meghallottam a hangját a telefonban.

Egyetlen jóslást tud az ember kártyából csinálni saját magának: az Evangéliumot. Ez abból áll, hogy tizennégy kártyát ki kell teríteni az asztalra E-betűt formázva, ötöt pedig kereszt alakban. Először akkor csináltam, amikor anyám mellett ülve tanultam, hogy kell csinálni. Évekig nem kísérleteztem vele, mert túl sokszor jött ki a bolondot jelentő kártya ott, ahol nem akartam volna. De miután eltűntél, minden vasárnap este kiraktam. Kijött a két fő Végítélet minden egyes alkalommal a kereszt valamely pontján. A tizennégyes, a Türelem arra figyelmeztetett, hogy ne legyek meggondolatlan, mert megbánhatom, a tizenötös, az Ördög azt mondta, hogy valaki hazudik nekem.

Amikor LeGrande felhívott, kiraktam a kártyát. Nem vasárnap este volt, és nem is a kis szentélyemben voltam, csak a konyhaasztalnál. Mint mindig, megint feljött az Ördög és a Türelem a keresztben. Most viszont volt két másik kártya, amelyek még sosem jöttek ilyenkor ki: a Csillag, amely a legerősebb a tarotkártyák között, és minden más kártyát üt. Az Ördög mellett volt, és ez így azt jelentette, hogy régi ellenségem megfizet. Tudtam, ettől a naptól kezdve apádnak nincs többé hatalma.

A másik kártya a Mágus ász volt, amelyről még a kezdő bruják is tudják, hogy a káoszt jelenti.

Az én hajam és az én szemem örökölted. És az én makacsságomat is. Kicsit olyan volt látni téged, mintha fiatalkori önmagam bukkant volna elő… Bárcsak szólhatnék magamnak, hogy vigyázz, különben baj lesz…

Elmesélted, hogy mire emlékszel a gyerekkorodból, de nem kérdezted, hogy én mire emlékszem. Ha kérdezted volna, elmondtam volna mindent attól a perctől kezdve, hogy megszülettél, és úgy tapadtál az agyonmosott kórházi hálóingemre, mint egy kis meztelen csiga. Meg azt, hogyan kígyóztak kis fürtjeid az ujjam körül, meg azt, hogyan hajoltam le hozzád azon az utolsó napon, amikor apád érted jött a hétvégére, hogy puszit adjak, és én a lanyha fizikai állapotomban, ostoba magabiztossággal lehajoltam, de arcocskád helyett a levegőt érte a szám. Bután azt hittem, nem baj, még ezernyi alkalmam lesz ezt helyrehozni.

Miután eltűntél, Mexikóba mentem ahhoz a varázslónőhöz, akitől az anyám tanulta a mesterséget. Három kék iguánával osztotta meg a házikóját, akik uralták az otthonát – állítólag valaha férfiak voltak, akik a mendemonda szerint rosszul bántak vele. Június 13-án mentem el hozzá, San Antonio de Padua ünnepén. A várószoba tele volt emberekkel, akik szomorú történeteiket mesélgették egymásnak, hogy jobban teljen az idő. Az egyik nő a nagyanyjától örökölt gyémántgyűrűjét hagyta el egy nyilvános vécében; egy öregember rosszul végezte a bűbájt, és a saját házát sújtotta vele… Aztán volt egy gyerek, aki egy bánatos szemű kopó fotóját szorongatta, meg egy pap, aki kitért a hitéből. Én csöndben várakoztam, figyeltem az odakint kapirgáló vörös kakasokat. Amikor rám került a sor, bementem a *santuarióba,* és átadtam a brujának a szükséges San Antonio-szobrocskát meg a leírást a veszteségemről.

Elmormolt egy imát, és a papírlapomba csavarta a szobrocskát, aztán átkötötte egy piros madzaggal. – Száz peso lesz – közölte. Kifizettem, és északnak hajtottam. Megálltam az első víztükörnél, amit megláttam. Amilyen messzire csak tudtam, bedobtam a csomagocskát a víztárolóba és addig vártam, amíg biztosan lesüllyedhetett, a víz fenekére.

San Antonio az elveszett dolgok védőszentje. Ha az ember az ő ünnepnapján mutat be áldozatot, akkor ami elveszett, egy éven belül megkerül. Hacsak nem pusztult el időközben…

Minden júniusban elmentem ehhez a mexikói varázslóasszonyhoz, egészen a haláláig, és minden évben ugyanazt a bűbájt kértem tőle. Aztán évről évre megcsalatkoztam a reményben, hogy visszatérsz, de sosem vádoltam sem őt, sem San Antoniót. Arra gondoltam, hogy ez az én hibám – valamit kifelejtettem a leírásodból, vagy; rosszul írtam le, így aztán mindig hosszabb lett a papíron az írás. Egy bekezdés volt kezdetben, aztán lett belőle egy novella, majd egy eposz. E nap után a következő háromszázhatvannégyet azzal töltöttem, hogy tökéletesítettem az írásművemet, hogy a következő évben megint elvigyem a brujának, ha addig sem kerülnél elő.

A varázslónő rég halott, és én csak most tudom, mit kellett volna írnom. Huszonnyolc év nagy idő, addig alaposan végig lehet gondolni, hogy miért is szerettelek – és nem azért, amire kezdetben gondoltam: hogy a szívem alatt hordtalak; vagy mert a fiatalságom vérző sebeit begyógyítottad, vagy mert egy nap gondot viselsz majd rám, ha öreg leszek. A szeretet nem az egyenlősdin alapul, ahogy apád el akarta velem hitetni, és nem is szerződés. És nincs boldog vége. Hanem inkább a tábla a kréta alatt. Az alap, amin egy épület nyugszik. Vagy az oxigén a levegőben. Az a hely, ahová visszatérek mindig, bárhová indultam is. Azért szerettelek, Bethany, mert te voltál az egyetlen az életemben, akinek a szeretetéért nem kellett megküzdenem. Te az irántam való mélységes szereteteddel jöttél erre a világra, és akkor is szerettél, amikor ezt nem érdemeltem meg.

IV.

Néha újra kell tanítani a szépséget annak, ami szép.
Galway Kinnell

ERIC

Tizenhárom éves koromban találkoztam a tökéletes nővel. Majdnem olyan magas volt, mint én, selymesen szőke, a szeme sötétszürke, mint a viharos ég. Sondrának hívták. Az illata olyan volt, mint az álmos vasárnap délutánoké: frissen vágott fű, a locsolástól még nedves… Azon kaptam magam, hogy egyre közelebb húzódom hozzá, és mélyen belélegzem az illatát.

Sondra társaságában olyasmiket képzeltem el, amiket máskülönben soha: milyen érzés lehet mezítláb sétálni egy vulkán tetején, honnan lehet annyi kitartást szerezni, hogy megszámolhassam az összes csillagot az égen; és hogy vajon fáj-e, amikor az ember megöregszik. A csókolózáson is töprengtem: merre fordítsam a fejem, és vajon az ajka őrzi-e az enyém formáját a csók után, mint ahogy a kispárnám is azonnal a fejem alá simul, amikor lefekszem.

Soha nem beszéltem vele, mert ez nagyobb dolog volt minden szónál.

Sondra mellett sétáltam, amikor hirtelen nyúllá változott, és elugrabugrált. El is tűnt rögtön a házunk előtti sövény alatt.

Amikor reggel felébredtem az álomból, nem érdekelt, hogy ez a lány sohasem létezett, csak a fantáziám teremtette öntudatlan álmomban. Sírva vettem ki a tejet a hűtőből a müzlimhez, és alig tudtam elvégezni a megszokott reggeli ténykedésemet. Aztán órákig ültem a sövény mellett, és lestem, hátha előjön a nyúl.

Van, amikor nem tudjuk, hogy álmodunk, nem is sejtjük, hogy nagyon, de nagyon nem vagyunk ébren.

Még manapság is gondolok néha őrá…

Első hetünk Arizonában lassan telik. Beleásom magam az arizonai jogba, tanulmányozom a jogi eseteket, át- meg átmegyek a vádiraton. Ez a környezet mintha emlékeket kavarna fel Deliában – egyre több mindenre emlékszik, és általában sír, ha tudatosul benne egy-egy apróság. Összeszedte magát annyira, hogy még kétszer meglátogatta az apját; hosszú sétákat tesz Sophie-val és Gretával.

Egy nap arra ébredek, hogy Ruthann lakókocsija kigyulladt: nagy, fekete füst csap át a tetején. Berontok – Sophie több időt tölt nála, mint nálunk. Odabent azonban nem látok tüzet, még füst sincs. Sophie és Ruthann sincsenek sehol.

Futva megkerülöm a lakókocsit, és látom, hogy Ruthann ott ül egy fatönkön, Sophie a lábánál. A füstfelhő a tábortüzükből csapott fel. A tűz közepében áll két tégla, azon sima, keskeny kőlap fekszik. A forró lap tetején kis víztócsa szaladgál sziszegve. Ruthann rám sem pillant, egy kanállal belenyúl egy edénybe, és valami kékes masszát ken a lapra. Rányomja a tenyerét a forró felületre, és egészen vékonyra lapogatja a kencét, miközben az kerek lappá szilárdul, Akkor a mellette fekvő tányérból kiemel egy papírvékony tortillalapot, és a másik kerek tésztafélére fekteti, amely még mindig a kőlapon sistereg. Behajtja mindkét oldalánál, majd alulról csővé tekeri fel az egészet. Odaadja nekem ezzel: – Ilyet nem kapni a McDonald'sban.

Úgy néz ki – az íze is olyan –, mintha kékes pauszpapír volna. Ostyaszerű, és azonnal felragad a szájpadlásomra. – Mi van benne?

– Kék kukorica, nyuszifül zsálya meg víz. Ja, meg egy kis hamu – teszi hozzá. – Piki a neve, és megszerethető.

A lányom azonban (aki csak úgy eszi meg a sajtos makarónit, ha a tésztaszálak nem göndörödnek összevissza, hanem egyenesen állnak, és le kell vágjam a lekváros kenyeréről a héjat, de a szeletet csak átlósan vághatom félbe, nem keresztben) úgy tömi magába ezt a pikit, mintha valami édesség volna.

– Siwa segített tegnap kukoricát darálni – jegyzi meg Ruthann.

– Siwa Sophie-t jelent – magyarázza a lányom.

– A legkisebb lányt jelenti – javítja ki Ruthann. – Vagyis most téged. – Puszta tenyerével újabb kencét simít az izzó kőlapra, s amikor összeállt, gyors mozdulattal megfordítja.

– Fejezd be a mesét, Ruthann. – Sophie félrefordított fejjel felnéz rám a válla fölött. – Miattad hagyta abba…

– Bocsánat.

– Egy nyúlról szól, akinek nagyon melege volt.

Sondra, gondolom.

Ruthann újabb pikilapot hajt össze, s egy szalvétába csavarva átnyújtja Sophie-nak. – Hol is hagytam abba?

– A Nagy Forróságnál – közli Sophie, és törökülésben elhelyezkedik Ruthann-nel szemközt. – Az összes állat nagyon kókadt volt.

– Igen, és Sikyátavo, a Nyúl volt a legrosszabbul. A bundája foltos volt a vörös sivatagi homoktól. A szeme úgy kiszáradt, hogy már égett. Elhatározta, hogy megtanítja kesztyűbe dudálni a Napot.

Az öregasszony még egy pikit hajtogat. – Ezért aztán a Nyúl elfutott a világ végére, ahol a Nap minden reggel feljött, ahogy akkor is. A Nyúl egész úton odafelé gyakorolta az íjászatot. De mire odaért, a Nap már lement az égről. A Nyúl úgy vélte, gyávaságból tette ezt a Nap, ezért elhatározta, hogy megvárja a másnap reggelt, hogy a Nap újra feljöjjön. Azokban az időkben a Nap nem olyan lassan kelt fel, mint manapság, hanem egyetlen ugrással az égen termett. Másnap a Nap odébbgurult, és nem a szokott helyéről ugrott fel az égre. Mire a Nyúl előkapta az íjat és ráhelyezte a nyílvesszőt, a Nap már olyan magasan fenn járt az égen, hogy a Nyúl nem lőhette meg. A Nyúl toporzékolt és kiabált, de a Nap csak nevetett rajta.

– Egy reggel – folytatja Ruthann kis szünet után – a Nap elbízta magát, és megfeledkezett az óvatosságról. Lassabban ugrott fel az égre, mint szokott, és a Nyúl eltalálta az oldalát a nyílvesszővel. Hogy örvendezett a Nyúl! Amikor azonban felnézett, azt látta, hogy a Nap sebéből lángnyelvek jönnek vér gyanánt, és szétterjednek, mintha az egész világ lángba borult volna tőle.

Ruthann feltápászkodik a tűz mellől. – A Nyúl elfutott egy nyárfához meg egy rekettyebokorhoz, de egyik se akarta elbújtatni, mert féltek, ők is hamuvá égnek. Hirtelen egy hangot hallott: „Sikyátavo! Bújj alám, de gyorsan!” Egy kis zöld bokor volt az, fehér virágokkal. A Nyúl bebújt gyorsan a bokor alá, épp amikor a lángok átcsaptak fölötte. Minden recsegett-ropogott és sziszegett körülötte, de aztán csönd lett. – Ruthann rám pillant. – Minden fekete volt körülöttük, de a tűz elment. A kis zöld bokor nem volt többé zöld, hanem sötétsárga. Ez a bokor még ma is zöld kezdetben, aztán amint nap éri, kisárgul.

– És mi történt a Nyúllal? – kérdezi Sophie.

– Ő sem volt már a régi. A bundájára barna foltok kerültek ott, ahol a tűz megégette. És már nem is olyan kemény legény, mint annak előtte volt. Inkább elfut, elbújik a harc elől. De már a Nap sem ugyanaz – szögezi le Ruthann. – Azóta irdatlan fényesen ragyogtatja magát, és senki sem nézheti annyi ideig, hogy célba vehesse.

Ruthann nyújtózkodik, megropogtatja az ízületeit. Az ezüst és türkiz gyűrűk megvillannak a kezén. – Akkor takarítsunk el – indítványozza Sophie-nak. – És ha a papád megengedi, átjöhetsz velem a szomszédba, ahol kiárusítást rendeznek a limlomjaikból. Átnézzük a készletüket, jó?

Sophie berohan Ruthann lakókocsijába, így egyedül maradok az öregasszonnyal. – Nem kell vigyáznia rá…

– Jó, ha van egy gyerek az ember körül, akinek lehet mesélni.

– Magának van gyereke?

Ruthann arcán kissé elmélyülnek a ráncok. – Volt egy lányom…

Talán mindnyájan besorolhatóak vagyunk ezen az alapon: vannak a szerencsések, akik meg tudták tartani a gyereküket, és azok, akik nem. Mielőtt eszembe jutna, mit is mondhatnék erre, Sophie már jön is egy kis vödörnyi homokkal. Ráönti a parázsra. Kis hamufelhő támad a bokái körül.

– Soph – mondom neki –, ha jó kislány leszel, maradhatsz még egy kicsit Ruthann nénivel.

– Hát persze, hogy jó kislány lesz – feleli Ruthann. – Ahonnan én származom, a Second Mesából, a nagymamák adták a nevet nekünk, a nagypapák pedig a jó modort. Azoknak, akik rosszul viselkednek, nincs nagypapájuk, hogy megmondják, mit hogyan kell csinálni. Neked viszont van nagypapád, ugye, Siwa? – Átnyújtja Sophie-nak a maradék tésztát.

– Tedd a mosogatóba – mondja.

A nap már annyira fenn van, hogy égetni kezdi a tarkómat. A Nyúlra gondolok, meg a nyílvesszőjére. – Köszönöm, Ruthann.

Kis félmosoly bukkan fel a szája szögletében. – Ne tévessze szem elől a célját, Sikyátavo – figyelmeztet, és bemegy Sophie után a lakókocsiba.

1977-ben, ha egy férfi fogta a gyerekét, és elvitte Arizona államból az ország valamely más részébe, gyermekrablást követett el. 1978-ban viszont megváltozott a törvény, és ugyanezt az embert ugyanazért a tettéért már másként vádolták volna – emberrablás helyett felügyeleti joggal való visszaélés lett volna a vád tárgya, amely kisebb bűn. – Jézusom, Andrew – motyogom magamban a Hamilton és Hamilton cég tárgyalójában, a könyveim fölött görnyedezve. – Nem várhattál volna legalább pár hónapot…?! – Elkeseredett dühömben a szoba másik sarkába hajítom a könyvet, s majdnem eltalálom vele az épp benyitó Christ.

– Neked meg mi bajod van? – kérdezi.

– Az ügyfelem egy idióta.

– Naná, különben miért szorulna ügyvédre? – Chris leül velem szemben, és hátrahanyatlik a székében. – Öcsém, miről maradtál le tegnap éjjel…! Haver, képzelj magad elé egy kis vöröst – Lotusnak hívják –, aki kijött velem a férfimosdóba, hogy bemutassa, mennyire hajlékony egy jógaoktató… Ráadásul még egy barátnője is van, aki a lábával koccintásra emeli a borospoharat… – Chris elégedetten mosolyog. – Tudom, tudom… Hiszen csaknem házasságban élsz. De akkor is… Van nálad egy kis Tylenol?

A fejemet rázom.

– Akkor viszont muszáj bedobnom egy kávét. Te hogy iszod…? Tejszín, cukor…?

– Sehogy…

– Akkor mindjárt jövök – jelenti, és kiballag.

Szinte leizzadok, ahogy elképzelem az illatosan gőzölgő kávét tőlem pár centire az asztalon. A legtöbb ember nem érti, hogy mi zajlik le bennem abban a néhány másodpercben, amíg felemelem a bögrét, és kiöntöm a tartalmát a mosogatóba. Az a szemvillanásnyi idő annyira felfokozhatja a vágyat, hogy minden érv és józanság megsemmisülhet, s akkor az ember nem is tudja, miként, de a pohár tartalma máris a szájában köt ki.

Hogy eltereljem a gondolataimat, forgatni kezdem az arizonai törvénykönyvet, hogy mentő körülményt, felmentést indokló paragrafust találjak a gyerekrablásra. Végre meg is találom, amit keresek:

> *§ 13-417. Szükségből fakadó védekezés. Olyan viselkedés, amely máskülönben bűnnek minősülne, felmentést kaphat abban az esetben, ha a szellemi képességei birtokában lévő elkövető rákényszerült a kérdéses magatartásra, mert nem volt más ésszerű megoldás, hogy elkerüljön valamely, a köz- vagy a magánszférát érintő sérelmet, amely sérelem nagyobb lett volna, mint az, amelyet az elkövető okozott elkerülő magatartásával.*

Más szóval: megtette, mert muszáj volt…

A feleség alkoholizmusa még nem elég indok egy gyerek elvitelére, de ha bizonyítani tudom, hogy Elise olyannyira alkoholbeteg volt, hogy nem tudta megfelelően ellátni a gyerekét, és erről figyelmeztetést is kapott az ifjúságvédelem vagy a rendőrség, de nem cselekedtek megfelelően – nos, akkor megkísérelhetem felmentetni Andrew-t. Az esküdtszéket meg lehet győzni, hogy Andrew megpróbált minden módon hatni a feleségére, de hiába, és nem maradt más kiút, mint hogy fogja a lányát, és elfusson vele. Feltéve, ha mindez így van, és Andrew meg tud erről győzni – engem.

Chris visszajön. – Tessék, ez a tied – mondja, és egy bögrét csúsztat felém. – A győztesek reggelije. És most, ha megbocsátasz, keresek gyorsan egy sebészt, aki leválasztja rólam a fejemet…

Ezzel kimegy, én meg a gőzölgő kávé felé mozdulok. Már évek óta egyetlen kortyot sem ittam, de még mindig a számban érzem a csodásan keserű aromát. Mélyen beszívom a páráját, aztán fogom a bögrét, és úgy, ahogy van, kávéstul behajítom a szemetesbe.

Az őr, aki a látogatóhelyiséget felügyeli a fogházban, felém int a fejével.

– Menjen bármelyikbe, amelyik üres – javasolja. Csöndes reggel van, az ajtók még mind csukva, a lámpák sincsenek felkattintva. Kinyitom a jobb kézre eső első fülke ajtaját, és felgyújtom a villanyt – erre mit látok? Egy rab bokáig letolt gatyában dugja az ügyvédnőt, aki az asztal tetején terpeszt.

– A kurva életbe – szólal meg a fickó, és lenyúl, hogy felrántsa a nadrágját. A nő pislog a hirtelen támadt fényben, és a combjára rántja a szoknyáját. Közben felborítja az iratokkal teli dobozt az asztalon.

– Hadd találgassak – mondom vidoran a nőnek. – Egy kis ingyen közmunka…?

Aztán elnézést kérve a következő fülkébe megyek, hogy Andrew-t várjam. Mikor belép, még mindig a szomszédban látottakon mosolygok. A nép ügyvédje, gondolom, mikor Andrew megkérdi: – Mi olyan vicces?

Ez az a fajta sztori, amelyet akár egy héttel ezelőtt is szívesen elmeséltem volna neki az ebéd utáni desszertnél. Andrew azonban ugyanabban a csíkosban van, alatta ugyanazt a rózsaszín alsót viseli, mint az a fickó, s ez kijózanít. – Semmi fontos – dünnyögöm, és megköszörülöm a torkomat, – Figyelj, át kell beszélnünk az ügyedet.

Van jó és rossz módja annak, hogyan tálalhat az ember egy felmentést célzó védekezést. Először is el kell magyarázni, hol a vészkijárat, aztán valami ilyesmit mondani: „Nos, ha van egy létrád, hogy odáig felmenj, akkor szépen hazasétálhatsz”. És már csak reménykedni kell, de nagyon, hogy az ügyfél ráharap, és előáll vele, hogy tényleg, neki ott a létrája a hátsó zsebében… Az, hogy a létra nem fér oda, vagy hogy soha életében nem volt létrája, sokkal kevésbé számít, mint az, hogy hajlandó-e neked rögtön azt állítani: persze, van létrám. Az ügyvédnek az a dolga, hogy célozzon az esküdtszék előtt a létra meglétére, nem kell feltétlenül be is mutatnia.

A kliens olykor érti ezt, és hajlandó együttműködni, olykor nem. Legjobb esetben az ember rávezeti a legfőbb tanúját arra, amire kell, a legrosszabb esetben pedig ráveszi, hogy hazugsággal segítse az ügyvédjét legalább egy kicsit.

– Andrew – kezdem óvatosan –, végignéztem az ellened felhozott vádakat, és úgy látom, van felmentő körülmény a számodra, amelyet használhatunk. Lényegében azt kell állítanunk, hogy olyan rosszul mentek otthon a dolgok, hogy neked nem maradt más választásod, mint hogy elvigyed onnan Deliát. Ez a megközelítés azt is jelenti, hogy meg kell mutatnunk, jogi lehetőséged nem volt a probléma megoldására. – Kicsit elhallgatok, hogy Andrew megemészthesse a hallottakat. – Delia mondta, hogy a volt feleséged alkoholista. Igaz, hogy ez meggátolta őt abban, hogy jó anyaként viselkedjen?

Andrew lassan bólint.

– Talán úgy érezted, hogy megérdemled a Delia feletti gyámság jogát emiatt…?

– Nos, nem kéne inkább…

Felemelem a kezem, hogy megszakítsam.

– Felhívtad a rendőrséget? Vagy a gyermekvédelmiseket? Egy családsegítőt? Próbáltad a láthatási megállapodást felülbíráltatni a bírósággal?

Andrew fészkelődik a székén. – Gondoltam rá, de aztán rájöttem, hogy talán nem túl jó megoldás.

A fenébe… – Miért?

– Láttad, ugye, azt az ítéletet testi sértés miatt az ügyésznél, ami…

– Mi a fene volt az egyáltalán…?!

Vállat von. – Semmi különös. Ostoba kocsmai verekedés. Mindenesetre az éjszakát a fogdában töltöttem miatta. Akkoriban automatikusan az anyának ítélték a gyereket még úgy is, hogy az apának patyolattiszta volt az előélete. Ha viszont bármit felhozhattak ellene, akár mindörökre búcsút mondhatott a gyereknek. – Rám pillant. – Megrémültem, hogy ha panaszkodom a feleségemre, előszedik a papírokat, és még látogatni sem engedik a gyereket, nemhogy nekem ítélnék.

A szükségből fakadó önvédelem passzusa magában foglalja, hogy jogilag sem volt más megoldás. Andrew viszont egészen más képet fest elém. Még csak meg sem próbált a jog útján járni, mielőtt a saját kezébe vette volna az igazságszolgáltatást. Nem közlöm vele, mennyire tönkrevágja ez a stratégiámat, csak bólintok. Az első számú szabály a mi szakmánkban, hogy az ügyféllel mindig el kell hitetni: ott a fény az alagút végén, a halvány remény, hogy a dolgok jóra fordulhatnak.

Ha meggondoljuk, a védő és védence viszonya nagyjából-egészében olyan, mint az alkoholista szülőé meg a kölykéé.

– Nem arról van szó, hogy nem is próbálkoztam – folytatja Andrew. – Hónapokig követtem a szabályokat. Még aznap is, amikor elmentünk, először hazavittem.

Felkapom a fejem, mert ez újdonság. – Miért?

– Beth ottfelejtette a kistakaróját, amit mindenhová magával cipelt, és tudtam, hogy anélkül keserves lesz neki a hétvége. Ezért visszamentünk. A lakás romokban volt – a konyhában halomban állt a szennyes edény, ételmaradék rohadt a pulton, a hűtő üres volt.

– Hol volt Elise?

– A nappaliban feküdt kiterülve.

Hirtelen megjelenik előttem a nő képe, amint arccal lefelé hever a díványon, mint egy fadarab, a karja lecsüng a földre; a párnákba beivódott a feldőlt palackból kicsordogáló whisky. Az asszonynak azonban nem sötét haja van, mint Elise Vasqueznak, akit a tárgyaláson láttam. Szőke, és narancssárga halásznadrágot visel. Az a nadrág volt anyám kedvence…

Anyámmal kapcsolatos minden emlékem alkoholszagú – még a jó emlékek is: ahogy lehajol hozzám jóéjszakát-puszit adni, vagy kisimítja a nyakkendőmet az érettségi előtt. A betegsége parfümként lengte körbe, gyerekkoromban mélyet szippantottam belőle, felnőttként már nem tudtam meglenni e bódulat nélkül. Öt tetszőleges gyerekkori emlékemből legalább három valamilyen kudarchoz kötődik anyám alkoholizmusa miatt. Például amikor rajta volt a sor, hogy Csapatanya legyen, a cserkészcsapatommal arra jöttem haza, hogy illuminált állapotban, fehérneműben táncol éppen. Az atlétikaversenyt átaludta; aztán ott égett a keze nyoma az arcomon, amikor voltaképpen magát akarta büntetni.

Ezekre az emlékekre épül fel az életem. Persze, ott vannak mögöttük az egészen másfélék is, amelyek akkor bukkannak elő, amikor elfelejtem őt vagy magamat vádolni: a derengőn napfényes délután, amikor anyámmal szorosan egymás mellett ültünk a járdán, és figyeltük, ahogy a hangyák építkeznek. Aztán a hangja, ahogy – hamisan – énekel nekem reggel, hogy felébredjek. A nyári napok, amikor nagy szemeteszsákokat rakott a fűre, és belocsolta csúszdának. Kedvező fénytörésben természetesnek, oldottnak mutatta őt szeszélyesen változékony hangulata. Az ember nem gyűlöl valakit mindaddig, amíg nem fogja föl, milyen lenne valóban szeretni.

Jobb volt vajon, hogy néha volt anyám, mint ha egyáltalán nem lett volna?

Andrew olvas a gondolataimban. – Te tudod, milyen az egy gyereknek, Eric… Ha rajtad állt volna, helyeselted volna, hogy egy olyan családban nőjél fel, amilyenben felnőttél?

Nem, nem választottam volna soha ezt a lehetőséget, de mégiscsak úgy történt, ahogy történt. – Akkor mit tettél? – kérdezem válasz helyett.

– Fogtam Deliát, és elvittem.

– Úgy értem, előtte. Megnézted olykor, hogy az elvált feleséged jól van-e? Megkértél valakit, hogy segítsen neki?

– Már nem voltam felelős érte.

– Hogyhogy? Mert volt egy papírod a válásról?

– Mert már ezerszer megtettem korábban – feleli. – Kit védsz, engem, vagy őt? Az isten szerelmére, Delia éppen ugyanilyen helyzetbe került, amikor terhes lett, csak éppen te voltál, aki kiterülve hevertél a padlón!

– Mégsem hagyott el – érvelek. – Megvárta, míg eszemre térek. Úgyhogy ne is hasonlítsd az ő helyzetét a magadéhoz, Andrew, mert Delia jobb ember, mint amilyen te voltál.

Andrew állkapcsa megfeszül. – Ha, persze. Bárki nevelte is, elég jó munkát végzett, nem? – Feláll, kimegy, és int az őrnek, hogy vigye vissza a cellájába.

Delia hív a mobilon, miközben visszaautózom a Hamilton és Hamiltonhoz. – Képzeld – mondja –, jött egy hívás attól az ügyésznőtől, Ellen… hogyishívják…

– Emma.

– Mindegy. – Hallom Delia hangján, hogy mosolyog. – Találkozni akart velem, mire mondtam, hogy csak Sohanapja és Világvége között van rá egy kis időm a naptárom szerint. Egyébként merre jársz?

– Jövök vissza a fogházból.

Kis csönd. – Hogy van…?

– Remekül – felelem kissé erőltetett derűvel. – Teljesen kézben tartjuk az ügyet. – A telefon bejövő hívást jelez. – Tartsd egy kicsit, Dee – mondom, és átkapcsolok. – Talcott…

– Itt Chris. Merre vagy?

Kinézek oldalt. – A tízesen haladok befelé.
– Akkor térj le, amint lehet, és indulj vissza.
A tarkómon feláll a szőr. – Mi történt Andrew-val?
– Tudtommal semmi. De jött egy levél Emma Wassersteintől. Beadott egy kérvényt, hogy mozdítsanak el téged mint védőt.
– Milyen alapon?
– Tanú befolyásolása miatt – közli Chris. – Úgy gondolja, Deliának információkkal szolgálsz.
Kikattintom a telefont, amely rögtön csöngeni kezd – el is felejtettem, hogy Delia vár a másik vonalon. – Mi mást mondtál még az ügyésznek? – kérdezem.
– Semmit. Próbált barátkozni, tudod, de én nem dőltem be neki. Azt mondta, beszélni akar velem, amit elutasítottam. Mindenáron információt akart kiszedni belőlem az apámról.
Nagyot nyelek. – És mit mondtál?
– Hogy semmi köze hozzá, de ha meg akar tudni valamit, akkor forduljon hozzád, ahogy én is.
Ó, a francba…
– Ki hívott egyébként? Amíg velem beszéltél?
– Egy udvariassági hívás, Verizontól – hazudom.
– Ahhoz képest elég hosszú volt.
– Hát, nagyon udvarias akart lenni…
– Eric, mondott valami újat velem kapcsolatban az apám? Tisztán értem a kérdést, jó a vétel, de most eltartom a telefont a fülemtől, és recsegő hangokat hallatok. – Dee, hallasz…? – mondom emelt hangon, – Épp a távvezetékek alatt haladok át…
– Eric…!
– Most már egyáltalán nem hallak – mondom, és lerakom, miközben ő tovább beszél.

Emma Wasserstein beadványában Delia mint áldozat szerepel. Valahányszor beleakadok ebbe a szóba, mindig beleborzongok – mennyire utálná ezt Delia, ha látná… Chris, Emma és én Noble bíró dolgozószobájában ülünk, s várjuk, hogy a tiszteletreméltó bíró megszólaljon. A félelmetesen nagydarab férfiú azonban éppen mogyoróvajat ken nagy buzgón egy szendvicsre. – Kövérnek látszom, kollégák? – teszi fel a kérdést, de inkább csak a levegőnek, nem nekünk.
– Robusztusnak – vélekedik Emma.
– Egészségesnek – jegyzi meg Chris.
Noble bíró kezében megáll a kés, és rám pillant. – Nagylelkűnek – vágom ki.
– Csak szeretné, Mr. Talcott – jegyzi meg. – Nem értem ezt a jó koleszterin – rossz koleszterin marhaságot… Azt meg végképp nem, hogy miért muszáj nekem egy körömnyi mogyoróvajat tennem minden egyes szendvicsre. – Bekap egy falatot, és elfintorodik. – Tudják, hogy miért fogok lefogyni a zóna-diétával? Mert senki nem eszi meg ezt a szemetet, én se…
– Mély levegőt vesz kissé hörögve, és elhelyezkedik a székében. – Nem szoktam meghallgatást tartani ebédidőben, de közölni fogom a feleségemmel, hogy a jövőben ez talán gyakran előfordulhat. Mert őszintén, ennek a beadványnak annyira gyomorforgató a tartalma, hogy csaknem teljesen elment az étvágyam. Ha egy tucatnyi ilyet kapnék mindennap, olyan kockás lenne a hasam, mint Brad Pittnek.
– Bíró úr – pattan fel Chris megragadva az alkalmat.
– Üljön csak le, Mr. Hamilton. Most nem magáról van szó, és legnagyobb sajnálatomra Mr. Talcottnak is van szája, amivel meg tud szólalni. – A bíró tekintete megállapodik rajtam. – Ügyvéd úr, ugye, tudja jól, hogy a tanú befolyásolása az egyik legnagyobb vétség, amelyet védőügyvéd egyáltalán elkövethet. Emiatt az itteni átmeneti működési engedélyét egy pillanat alatt visszavonhatjuk, és kirúgathatjuk nemcsak Arizonából, de feltételezhetően az ország összes ügyvédi kamarájából is.
– Természetesen így van, bíró úr – helyeselek. – Csakhogy Ms. Wasserstein feltételezései hamisak.
A bíró összevonja a szemöldökét. – Most akkor maga jegyben jár a kliense lányával, vagy nem?
– Igen, bíró úr.
– Nos, lehet, hogy maguk ott, New Hampshire-ben annyira maguk között házasodnak, hogy már minden jogász valakinek a nagybátyja vagy unokaöccse, és már nem jut családon kívüli ügyvéd az ügyfeleknek, de itt, Arizonában kissé másképp vannak a dolgok.
– Tisztelt bíró úr, igaz, hogy személyes kapcsolatban állok Delia Hopkinsszal, de ez nem érinti a kérdéses jogi ügyet, hiába állítja így be Ms. Wasserstein. Igen, Delia tesz fel nekem kérdéseket az apjával kapcsolatban – például, hogy érzi magát, rendesen bánnak-e vele. Ezek a kérdések fontosak egy személyes kapcsolatban, nem a szakmai vonatkozások.
– Érdemes volna erről Deliát is megkérdezni – szólal meg Emma felszegett fejjel –, de valószínűleg már betanították, hogy erre mit kell mondania.
A bíróhoz fordulok. – Bíró úr, a szavamat adom, és ha ez nem elég, megesküszöm, hogy nem lépek át semmiféle etikai határvonalat ebben az ügyben. Ha úgy vesszük, még nagyobb a felelősségem az ügyfelem iránt, hiszen nekem az ő lánya érdekeit is szem előtt kell tartanom.
Emma összefűzi ujjait dudorodó hasa fölött. – Maga túlságosan közel áll e személyekhez, hogy szakmailag jó munkát végezhessen.
– Ez nevetséges – vitatkozom tovább. – Mintha maga nem tárgyalhatna amiatt egy gyerekrablásos ügyet, hogy bármely percben szülhet, vagyis az érzelmei elragadhatják, tehát nem tud elég objektív lenni… Ha viszont ezt állításként kimondanám, akkor nagyon vékony jégen járnék, nem igaz? Megvádolhatna azzal, hogy előítéletes vagyok, nőellenes és ódivatúan gondolkodom, nem?
– Rendben, Mr Talcott, fogja be a száját, mielőtt összedrótoztatom – szólal meg Noble bíró. – Ebben az ügyben azonnali döntést hirdetek. A maga elsődleges kötelezettsége az ügyfele érdekében eljárni, nem pedig a menyasszonyáéban. Ugyanakkor a vád képviselője azt kéri tőlem, hogy mozdítsam el magát a tanú aktív befolyásolása miatt, amit Ms. Wasserstein egyelőre nem bizonyított… Szóval, Andrew Hopkins jogi képviselője maradhat, de ne legyenek kétségei afelől, hogy figyelni fogom minden szavát a tárgyalóteremben. Amikor megszólal, a kezem ráteszem a Szakmai Etikai Szabályzatra, és ha egyetlen rossz húzása lesz, átadom a Fegyelmi Bizottságnak, még mielőtt kettőt pisloghatna. – Felkapja a mogyoróvajas bödönét. – A francba – morogja, két ujjával beletúr, aztán lenyalja. – Mehetnek.
Emma Wasserstein feláll, mire minden papírja a földre hull. Lehajolok, és összeszedem neki. – Majd még megkapja, maga tahó… – súgja felém.
Felegyenesedem. – Elnézést, hogy mondta?
A bíró a szemüvege fölött bámul ránk. – Azt mondtam, hogy „gratulálok, szép volt”… – mosolyog Emma Wasserstein, és kikacsázik a szobából.

Mikor hazaérek, azt látom, hogy Sophie éppen rózsaszínűre fest egy kaktuszt. A keze elég kicsi ahhoz, hogy beférjen a tüskék közé. Meg

mernék rá esküdni, hogy ebben az államban az ilyesmi bűnténynek minősül, de mostani állapotomban nem vállalhatom magamra még egy családtag képviseletét. A kocsival megállok óriás lakókonzervdobozunk előtt, s kilépek a légkondi hűvöséből a perzselő hőségbe. Ruthann és Delia műanyagfonatos székeken ülnek a két lakókocsi közötti homokban. Greta kimerülten nyújtózik el a festékesdoboz tőszomszédságában. – Miért pingálja Sophie a kaktuszt?

Delia felrántja a vállát. – Mert szerinte rózsaszín szeretne lenni.

– Aha. – Leguggolok Sophie mellé. – Ki mondta neked?

– Hát ő – feleli Sophie olyan hangsúllyal, ahogy csak az ötévesek tudják tudatni veled a maguktól értetődő igazságokat. – Magdaléna…

– Ki az a Magdaléna?

– A kaktusz. – Egy óriáskaktuszra mutat kicsit odébb. – Az ott meg Rufus. A kicsi meg, akinek fehér szakálla van, Joe bácsi.

Ruthannhez fordulok. – Maga nevet ad a kaktuszoknak?

– Persze, hogy nem… Vagyis nem én adom nekik, hanem a szüleik – kacsint rám. – Van jeges tea odabent, ha szeretne…

Belépek a lakókocsijába, kitapogatom az utat a különféle szekrények között. A gombok, gyöngyök és száradó gyógynövénycsokrok mellett találok egy kimosott dzsemes üveget. A hidegen gyöngyöző teáskancsó a pulton áll. Megtöltöm alkalmi poharamat, s inni készülök, mikor megcsörren egy telefon. Kisvártatva megtalálom a készüléket egy csokornyi megbarnult banán alatt. – Tessék! – szólok bele.

– Beszélhetnék Ruthann Masáwistiwával, kérem? – mondja valaki.

– Egy pillanat, mindjárt szólok neki. Ki keresi?

– A Virginiai Rákgyógyászati Központ.

Rákgyógyászat…? Kiállok a lakókocsi ajtajába. – Ruthann, magát keresik.

Éppen az ecsetet tömködi be a kaktusz egyik ága alá, hogy Sophie-nak segítsen. – Mondják meg magának, amit akarnak, Sikyátavo. El vagyok foglalva a kis Picassóval.

– Szerintem magával akarnak személyesen beszélni.

Ruthann átadja az ecsetet Sophie-nak, és bejön a lakókocsiba. A szúnyoghálós belső ajtó becsapódik mögötte. Odanyújtom neki a telefont.

– A kórházból keresik – mondom halkan.

Hosszan néz rám. – Téves hívás – vakkantja a telefonba, és lecsapja a kagylót. Biztos vagyok benne, hogy öntudatlan a mozdulata, ahogy madárszerűen, mintha szárnya volna, a karját a bal melle fölött a hóna alá dugja.

Hát, igen, mindannyiunknak megvannak a magunk titkai.

Addig bámul rám, mígnem kissé biccentek annak jeleként, hogy megőrzöm a titkát. Mikor megint megcsörren a telefon, lehajol, és kirántja a zsinórt az aljzatból. – Téves – ismétli.

– Igen – mondom halkan. – Velem is mindig ez történik…

A McCormick Vasútpark már egyáltalán nem zsúfolt, mikor kicsivel napszállta előtt odaérünk. Ez a tágas vidámparkszerűség a maga játszóterével, a körhintával és a mini gőzmozdonnyal, amelyre fel is lehet ülni, elég népszerű hely az óvodáskorúak körében. Delia elhívta Fitzet, én pedig Ruthannt, aki nagy szatyrából előkotorja lomokkal bélelt ballonkabátját, és árulni kezdi a holmit a megfáradt anyáknak. Én a körhinta szélén ácsorgok, amíg Fitz meg Delia felviszik Sophie-t a körhintára, aki egy vágtató pózba dermedt fehér lóra küzdi fel magát.

– Gyere már! – kiabálja nekem Fitz. – Mi vesztenivalód van?

– Talán a tekintélyem…?

Fitz egy bugyirózsaszín pónira veti magát. – Egy férfiasságában megingathatatlan macsó nem ücsöröghet a taccsvonalon, mint egy lúzer…

Nevetek. – Így van, de akkor ki szorongassa addig a retikülödet, amíg azon a rózsaszín jószágon csücsülsz?

Sophie ficánkol, amíg Delia bekötni próbálja a biztonsági övét. – Senki nincs bekötve – siránkozik. Delia egy fekete lovat választ Fitz mellett. A zene megszólal, s a körhinta megremeg, mielőtt elindulna.

Senkinek se vallanám be, de engem a körhintától kitör a frász. Számomra rémisztő a bánatos-andalító zene és rémisztőek a kínlódni látszó műlovak: a szemük kidülled, sárga fogukkal vicsorognak, fából faragott testük megfeszül… Ahogy a hinta körbefordul, a középső tükrös oszlop meg-megvillan. Sophie jön felém, integet. Mögötte Delia és Fitz előrehajolva a lovuk hátán, mint zsokék feszítenek.

A pattanásos arcú kamasz hamarosan lekapcsolja a gépezetet, s a körhinta lassan megáll. Sophie megpaskolja a kis mén nyakát. Fitz és Delia felállnak a kengyelben a végső rohamot imitálva. Nevetve összecsapják a kezüket. A két ló között van egy S alakú fémrúd, amellyel úgy lehet mozgatni a lovakat, hogy amíg az egyik felemelkedik, a másik lesüllyed. Úgy fest, mintha egymástól függetlenül mozognának, pedig össze vannak kötve.

Két nappal később Jack seriff irodájában találom magam. A Maricopa megyei börtönkomplexum feje, a sajtóban előszeretettel feszítő pasas olyan színes egyéniség, hogy nyugodtan felhagyhatna a foglalkozásával, és elmehetne stroboszkópként villogni egy diszkóban. Amit eddig hallottam róla, sajnos, mind igaznak tűnik. Tényleg ott van a köpőcsésze az asztalán – és használni is szereti –, a fal kitapétázva a fényképeivel, amelyeken feltűnik mellette az összes republikánus elnök, aki valaha fungált. Igaz a szalámis zsömle is – ő is ugyanazt ebédeli, mint a rabok. – Akkor tisztázzuk ezt a dolgot – indítványozza. – Tényleg nem akarja látni magát az ügyfele?

– Igen, uram, így van – felelem.

– De maga ebbe nem nyugszik bele, igaz?

Fészkelődöm egy kicsit a széken. – Nem, nem szeretnék – felelem.

– Concannon őrmester pedig azt állítja… – pillant le az előtte fekvő papírra –, hogy maga hízelgéssel rávette, próbáljon nálam kieszközölni egy belépési engedélyt a rabok celláihoz. – Felnéz. – Szóval, hogy volt ez a hízelgés?

– Nagyon csinos nő – mondom, és nagyot nyelek.

– Elég kőkemény tiszt, az igaz, és körülbelül olyan csinos, mint egy szamár szőrös segge. Egy nálamnál kevésbé toleráns ember ezt a megjegyzést már szexuális zaklatásnak minősítené…

Na, még csak az hiányozna, hogy Jack seriff felhívja Noble bírót, és rólam akarjon egy kicsit cseverészni. – Nos, uram – kezdem –, az a helyzet, hogy én az idősebb nőket kedvelem. Különösen az ilyen… csiszolatlan gyémánt típusúakat…

– Concannon őrmester annyira csiszolatlan, hogy egyelőre még csak a szerszámot gyártják hozzá… Na, valami jobbal hozakodjon elő, fiam.

– Nem említettem még, hogy a barátom újságíró New Hampshire-ben, a legnagyobb lapnak dolgozik, és magáról szeretne írni? – Ha kell, fizetek Fitznek, amennyit csak akar.

Jack seriff hahotázik. – Maga tetszik nekem, Talcott! Udvariasan mosolygok. – Inkább az ügyfelemmel foglalkozzunk, ha lehet, uram.

– Szólítson csak Jack seriffnek – szól rám. – Mi van az ügyfelével?

– Ha akár csak öt percre bevinnének hozzá, azt hiszem, meg tudnám győzni, hogy a saját érdekében le kell ülnie velem beszélni.

– Nem szoktunk oda ügyvédeket beengedni. Csak ítélethirdetés után. – Egy pillanatra elhallgat. – Persze, lehet, hogy éppen ez lenne a legjobb. Ha mindegyik odakerülne…

– Seriff! – keményen a szeme közé nézek. – Tényleg nagyon szeretnék Andrew Hopkinsszal beszélni.

Pár másodperc csönd után szólal meg: – Azt mondta, újságíró a barátja?

– Méghozzá nagyon tekintélyes, díjat is nyert – hazudom.

Feláll a helyéről. – Nos, nekem se ártana egy kis szórakozás…

Jack seriff személyesen kísér el a liftig, aztán fel a második emeletre. Ez egészen más, mint a fogadószint, ahol találkozni lehet a rabokkal. Itt egy központi toronyból figyelik monitorokon a négy szétfutó folyosót, ahol a rabok laknak. Mindenütt rácsok és zárak.

Jack seriffet láthatóan nem kell itt bemutatni senkinek – és nemcsak az őrök köszöntik, de meglepő módon még a rabok is. – Hello, vén tengeri medve – veti oda egy fickónak, akit éppen visszaengednek a cellájába.

– Hello, kapitány – feleli a pasas vigyorogva.

Jack seriff elégedett képpel fordul hozzám. – Beszélem itt mindenki nyelvét – mexi vagy csoki, nekem egykutya, minddel szót értek. Hat nyelven el tudom mondani, hogy „húzd már be a segged a sorba”…

Megnyom egy ajtógombot, s a berregést követően kinyílik az ajtó. Egy rab terpeszkedik rózsaszín atlétában egy széken, orra előtt képes magazint tart. A karján tetovált szavak: *Weiss Macht.* – Vedd föl az inget – parancsol rá Jack seriff.

A folyosón haladva elérünk egy nagy, kétszintes terembe. Alul a közösségi tér, felül a rácsos cellák. Mint minden börtön, ez is olyan, mint egy állatkert. Emberekkel tele. Az emberállatok teljes gőzzel el vannak a maguk dolgával foglalva – alszanak, esznek, egymással dumálnak. Páran észrevesznek, mások inkább úgy tesznek, mintha meg sem látnának. Hiszen nem áll hatalmunkban ennél többet tenni, csupán ennyi választásuk maradt.

Jack seriff felmegy a kontrolltoronyba, én a lépcső alján várok rá. Két fekete rab reppelni kezd a kedvemért, nekem csinálják a felhajtást.

Én vagyok O. J. Winston,
Lődözök én non-stop,
Bele baromarc zsaru seggébe,
Meg a csajom kedvére…

Mellettük egy lobogó fehér sörényű öregember kézjelekkel próbálja magára felhívni valamelyik őr figyelmét. Innen, az üveg mögül úgy látszik mintha pantomim-előadást tartana. A seriff hirtelen mellettem terem. – A jó hír, hogy a kliense nem itt van.

– Hát hol?

Jack seriff mosolyog. – Ez a rossz hír, barátom. Magánzárkába tették.

A magánzárkák a harmadik emeleten vannak, a kettes szárnyban, az A és a D részlegben. Andrew már akkor tudja, hogy jövök, még mielőtt láthatna – a rabok már messziről kiszagolják az ügyvédeket, s a jövetelemre némi zsongás támad. Andrew háttal áll az ajtónak, amikor odaérek. – Nem akarok beszélni vele, Doucette őrmester – szólal meg.

A nő unottan néz rám. – Nem akar magával beszélni.

Andrew hátát bámulom. – Nos, rendben, nem is baj, mert isten bizony nem szeretném hallani, hogy a csudába kerültél ide!

Andrew megfordul, és hosszan farkasszemet néz velem. – Engedje be – mondja végül.

Jack seriff nem mondott semmit az őrnek arról, hogy beengedhet-e vagy sem. Látom a nő arcán, hogy ugyanerre gondol. Ha Andrew meg én úgy beszélünk mint ügyvéd és védence, akkor az efféle találkozóra az emeleti tárgyalóban kell sort keríteni. Aztán az őr megvonja a vállát – mit neki, ha egy rab megfojt egy ügyvédet. Valószínűleg arra gondol, hogy kezdetnek nem is volna rossz. Mikor kinyitja a rácsot, a fém úgy csikorog, mint a megcsúszó köröm a táblán. Belépek a szűk cellába, Doucette őrmester pedig nagy zajjal rám csapja a rácsot.

Ettől hirtelen megriadok. Azzal együtt, hogy tudom, bármikor kienged, amikor kérem, kínos érzés bent lenni. Alig van benne egy embernek elég hely, pláne kettőnek… Andrew leül a priccsére, nekem marad a szék. – Mit keresel itt? – kérdezem halkan.

– Védem magam.

– Én is a te védelmeddel próbálkozom…

– Biztos vagy benne?

A rács mögött töltött idő, mintha gumiból lenne – nyúlik. Bele a végtelenbe. Lüktet, mint a szívverés, egyenletesen, időtlenül. Tágulni is tud, és olyan vastag szivacsot képezni két ember között, hogy pár centis távolság is csillagászatinak tűnik. – Nem kellett volna bedühödnöm rád a múltkor – mondom. – Ez az ügy nem rólam szól.

– Mindketten tudjuk, hogy ez hazugság – feleli Andrew.

Igaza van, minden szempontból. Alkoholista vagyok, és olyan embert védek, aki egy másik alkoholista elől menekült el. Egy harmadik alkoholista gyereke vagyok, aki viszont nem tudott elmenekülni.

Ugyanakkor apa is vagyok, és nem tudom, mit tennék hasonló helyzetben. A saját hibáim áldozatául estem, és kapaszkodom, hogy ne szúrjam el ezt a második esélyt a dolgok jóvátételére.

Körbepillantok a szűk kis cellán, ahová Andrew védelemért menekült. Sok mindent bevetünk, hogy védjük magunkat: hazudunk a szeretteinknek; minden követ megmozgatunk, hogy igazoljuk saját tetteinket; magunkat büntetjük ahelyett, hogy megvárnánk a mások kezéből érkező büntetést. Lehet, hogy Andrew-t helyezték vád alá, de valójában mindketten a vádlottak padján állunk.

A szemébe nézek. – Andrew – mondom komoran. – Kezdjük elölről!

ANDREW

A fogházban a feketék a fehéreket különféle módokon emlegetik: nyírfa, hófehérke, vörösnyakú, mikiegér. A mexikóiakat egyszerűen csak fattyúnak hívják.

A fehér rabok a feketéket niggernek, majomnak, zombinak vagy ebihalnak nevezik. A mexikóiakat pedig babzabálónak.

A mexikói miyate-nak, vagyis lóbabnak mondja a feketét, vagy yantának, ami gumiabroncsot jelent, vagy terronnak, azaz cápának. A fehéreket gringónak titulálja.

Mindenki valamilyen bélyeggel jön ide. Ki-ki maga a felelős azért, hogy levakarja-e magáról, vagy sem.

A szigorúan őrzött zónában tizenöt cella van – ötben fehérek, ötben spanyolok, négyben feketék vannak, a tizenötödikben meg én vagyok Tömörrel. A feketék emiatt hátrányban érzik magukat, és akciót indítottak annak érdekében, hogy kicseréltessenek engem egy megfelelő bőrszínűvel. Ott állnak most a közösségi tér ajtajában. Várják, hogy egy őr erre jöjjön a rendszeres, huszonöt percenkénti ellenőrző körútja során, és előadhassák neki a panaszukat.

Én a közdühöngőben sétálgatok; nem igazán találom a helyem. A tévét a C-SPAN-re kapcsolták, ez az öt csatorna egyike, amelyet nézhetünk. Egy riporter a Hálaadás-napi pulykák jó sorsát taglalja. – Az elnöki kegyelemben részesített pulykák tényleg hálát adhatnak ma az úrnak – mondja a nő. – A PETA állatvédő aktivistái hétfőn kijelentették a virginiai Herndon Frying Pan Parkjában, hogy gondoskodnak Katie jobb sorsáról. Katie-nak tavaly Bush elnök adott kegyelmet, illetve felmentést a hagyományos novemberi ünnepségsorozaton való passzív részvétele alól. A második pulyka, amelynek megkegyelmeztek, múlt héten halt bele abba, hogy rossz körülmények között tartották.

Elefánt Mike, aki Vessző távollétében az Árja Testvériség próbaidős vezetője, felhangosítja a készüléket. A borotvált fejű, izmos, nagydarab pasas, akinek pók van a tarkójára tetoválva, Vessző egyik hóhérsegédje volt a fürdőben, amikor megtámadtak. – Hé, ki tudja a PETA címét? – szólal meg. – Talán nekünk is jobb körülményeket tudnának kibrusztolni.

A riporternő ragyogó arccal sorolja a tényeket: – Katie fűtött ólat kap, és több szalmát alomnak, külön zöldség- és gyümölcstápot, valamint néhány tyúkot társaságnak, hogy növeljék az életkedvét.

Elefánt Mike összefonja a karjait. – Odasüssetek! Tyúkokat kap stimulánsképp, nekünk meg csak a fattyú babzabálók jutnak.

Erre egy mexikói feláll, és belerúg Mike székébe, miközben elmegy mellette. – Gringó – mormogja. – *Chinga su madre…*

Ahogy én is elhaladok Elefánt Mike mellett a sétám során, hirtelen megragadja az ingemet. – Vessző üzent neked. – Nem foglalkozom vele, vajon hogyan tudott üzenni, amikor a nap huszonhárom órájában fegyelmi elkülönítésben van, hét lakat alatt. A fogdában mindig van mód a kommunikációra – a fürdőszobai szellőzőtől kezdve odáig, hogy az alkoholelvonó terápián valakinek odadugnak egy cédulát, vigye el valakinek. – Idebenn az a szabály, hogy maradj meg a saját fajtádnál.

– Gondolom, elég világossá tettem, hogy ti nem vagytok az én fajtám – válaszolom.

– A saját érdekedben mondom.

Minden válasz nélkül továbbmegyek. Két lépés után egyszer csak a falhoz kenődöm. – Bármely pillanatban kitörhet itt egy balhé, és akkor nem jó, ha az ember olyan ürge mellett áll éppen, aki ellene fordulhat. Csak azt mondom, bajban leszel, nagyfater, ha ezt nem fogod fel!

Egy hang szól bele a hangosbeszélőbe.–Mike, mit csinálsz? – kérdezi egy őr.

– Táncolok – feleli a bőrfejű, és elenged.

Az őr sóhajtva folytatja. – Jobban teszed, ha a keringőzésnél maradsz.

Elefánt Mike taszít egyet rajtam, és arrébb megy.

A kezem ökölbe szorítom, nehogy észrevegyék, mennyire remeg. Ha ma a szokásos csütörtök lenne, akkor nyolc harmincra bementem volna az irodámba. Felhívtam volna a Wexton Farms gondozóközpontot, hogy elmondják, amiről tudnom kell: vannak-e újonnan beszállított betegek, várhatóak-e késések a betegszállításban, és különleges diétára szorul-e bárki is. Ellenőriztem volna a konyhán a napi menüt, s fogadtam volna az idősek szórakoztatására aznapra meghívott vendéget – előadót Dartmouthból vagy, mondjuk, egy akvarellfestőt, hogy megossza szenvedélyesen vállalt hobbiját-hivatását az öregekkel. Egy kis időt szántam volna rá, hogy megnézzem az interneten, van-e rólad és Gretáról újabb cikk. Letörölgettem volna a port Sophie fényképéről, amely az asztalom sarkában áll bekeretezve. A napot olyan emberek között töltöttem volna, akik hátralévő életüknek minden percét ki akarják élvezni. Nem úgy, mint az itteniek, akik keserűen számolgatják, és siettetnék a múló időt.

Felmegyek a lépcsőn a cellába. Tömör a padlón görnyed egy kartondoboz fölött, amelyben a kantinban szerzett kincseit tárolja. Ahogy meghallja a lépteimet, bedob egy kenyérdarabnak tűnő valamit a dobozba, és betolja az alsó priccs alá, amely az övé. – Rámolok éppen – jegyzi meg. – Bújj be.

Narancsillat terjeng a cellában.–Mit tudsz Elefánt Mike-ról?

Tömör tűnődve rám pillant. – Azt hiszi, játszhatja itt a főnököt, de csak kakaskodik a szemétdombon. – Aztán mintha eszébe jutna, hogy az ő dolga nem az, hogy segítsen nekem, hanem inkább elérje, hogy másik cellába kerüljek. – Ha egyszer itt találnak rád mászni, kicsipkézik a bélésedet.

Lenézek, s felveszek egy Jolly Rancher cukorpapírt. Elkezdem kisimítgatni. – Ne zárd le túl szorosan – tanácsolom neki.

Kérdőn felém fordul, mire vállat vonok. – Kotyvasztasz, tudom. – A narancs, a kenyér és a tömény cukor együtt – nem kell atomtudósnak lenni, hogy valaki kitalálja, Tömör alkoholt próbál előállítani.

– Törődj a magad dolgával, ne az enyimmel – mondja morcosan, és félig visszabújik a priccse alá, hogy folytassa, amit csinált.

Felkapom a törülközőmet, és a fürdő felé veszem az irányt. A zuhany általában üres ebben a napszakban, mert mindjárt kezdődik Emeril főzőcskézős műsora, s ez az egyetlen program, amelyet mindenki, bőrszínre való tekintet nélkül szívesen megnéz. Ahogy bemegyek a belső részbe, meglátom Elefánt Mike-ot, amint a falnak támaszkodva áll letolt gatyával, a tekintetét a mennyezetre emeli.

Megismerem a fiút, aki előtte térdel, Kuplungnak nevezi magát, és olyan fiatal, hogy talán még a bajsza sem serken. Kétségtelen, ő is megkapta Vessző és Elefánt Mike figyelmeztetését: védelmet kap, de annak ára van. És a fizetés folyamatát most éppen megszakítottam.

Elvörösödöm. – Bocsánat – nyögöm ki nagy nehezen, és kimegyek, amilyen gyorsan csak tudok.

A tévében Emeril éppen fokhagymát dob a sistergő serpenyőbe. – Adjunk neki…! – ordítja. Leülök a hátsó sorban, és úgy teszek, mintha nézném a műsort, pedig semmit sem látok belőle.

Ha az ember befizet a pultnál harminc dollárt Jack seriffnek, használhatja a kantint. Az ott beszerezhető luxuscikkek árát az ember számlájáról vonják le. Egy dollár ötvenért lehet kapni például egy sampont vagy egy kétdecis üdítőt. Olyan szappan is kapható, amely a marólúghoz hasonlóan teljesen leszedi az ember bőrét. Lehet venni antihisztamint, ha az ember allergiás, meg pókerkártyát, pattogós cukrot és diákcsemegét. Van halkonzerv, fogkefe és szótár.

Néha elolvasom a rendelési űrlapot, amelyen be lehet jelölni, ki mit kér, és elgondolkozom, vajon kinek kell mentolos orrkenőcs? Talán annak, aki a gyerekkorát akarja visszaidézni? Kinek kell például radír? Ahelyett, hogy inkább tanulna a saját hibáiból. Na, az a legrosszabb: tükör…!

Árulnak itt műkönnyet is, pedig elég nehéz elképzelni, hogy akadna itt olyan rab is, akinek ne lenne elég a sajátja.

Egy drogkereskedővel osztom meg a vécémet. Üzletelek valakivel, akit háromszor ítéltek el nemi erőszakért: három csomag keksz egy pakli kártyáért. A csütörtök esti filmet egy olyan pasas mellett nézem mindig, aki megölte a feleségét, aztán darabokra metélte egy vadászkéssel, a testrészeket egy kamionos szerszámosládába csomagolta, és kivitte a sivatagba.

Éppen tavaly mondtam el Sophie-nak a szokásos cukrosbácsis intelmeket: ne fogadjon el idegentől semmit, ne szálljon be senkinek sem az autójába, ne álljon szóba senkivel, akit nem ismer. Sophie, aki egy New Hampshire-i kisvárosban született, ahol mindenki a nevén szólítja, ha kimegy az utcára, egyáltalán nem értette a dolgot. – Honnan lehet tudni, hogy valaki rossz ember? – kérdezte. – Látni lehet rajta?

Ezt kellett volna akkor mondanom neki: igen, lehet, de nem mindig látható, csak akkor, ha jókor figyeled meg az illetőt. Mert az ember, aki késsel fenyegetőzve kirabol egy boltot, elfut, és a következő piros lámpánál akár már rád is mosolyoghat. A fickó, aki megerőszakolt egy kislányt, akár melletted is ülhet a templomban. Az apa, aki elrabolta a saját lányát, a szomszédod is lehet.

A *rossz* nem abszolútum, hanem relatív dolog. Alighanem egyetért ezzel az a rabló, aki az elvett pénzből megetette a gyermekét; az erőszaktevő, akit megerőszakoltak gyerekkorában, vagy a gyerekrabló, aki tényleg hitt abban, hogy életet ment. Ha az ember törvényt sért, nem feltétlenül tudatosan megy át a rossz oldalra. Néha a rossz és a jó közti vonal mozdul feléd, és mielőtt észrevennéd, máris a másik oldalra kerültél.

Jobb felől hallom, hogy valaki vizel. A csurgást aláfesti valami surrogó hang – fegyvert éleznek a betonon, mondjuk, egy fogkefe, netán egy tolókocsi kerekéből kivett küllő válik hegyes szúrószerszámmá. A szomszédos cellából, Kuplung felől sírás nesze jön. Eddig még minden éjjel hallottam sírni, persze, a párnájába nyomja a fejét, mert el akarja hitetni saját magával, hogy úgy senki se hallja. És még meglepőbb, hogy mindenki úgy tesz, mintha tényleg nem is hallaná.

– Tömör… – suttogom.

– Mi van? – mondja.

Rájövök, hogy igazából nem is akarok semmit se kérdezni tőle. Csak tudni akartam, hogy ő is ébren van-e még.

Te csaknem mindennap eljössz meglátogatni. A plexiüveg két oldalán ücsörgünk, s próbáljuk újjáformálni kapcsolatunk agyagmasszáját. A kívülálló azt hiszi, hogy egy ilyen beszélgetés nagyívű, heves és szenvedélyes, hiszen legfeljebb egy félórára korlátozódik a nap huszonnégy órájából. Nem így van – inkább a részleteket szálazgatjuk csöndesen. Iszom a beszámolót Sophie minden kis rezdüléséről. A minap az egész doboz zabpelyhet berakta a mikróba mondván, reggelit készít. Elképzelem magamnak a lakókocsit, ahol ti most éltek, és hogy olyan egyenletesen rózsaszín, mint egy száj belülről. Hallgatom a beszámolót Gretáról, aki szinte frászt kapott egy kígyótól. Az üveglaphoz emeled Sophie rajzait, hogy láthassam a pálcikaember-családot, benne saját kiszínezett helyemmel.

Te is egy új világgal ismerkedsz most, amelyre alig-alig emlékszel. Olykor elmesélek neked egy-egy emléket, amely valamiért kiemelkedik a múlt homokjából, olykor felteszel egy-egy kérdést. Egyszer megkérdezted, mikor is van az igazi születésnapod. – Június 5-én – mondom. – Az a jó hír ebben, hogy csaknem egy teljes évvel fiatalabb vagy, mint hitted.

– Nem emlékszem a születésnapjaimra – töprengesz. – Pedig azt hittem, ezekre minden gyerek jól emlékszik.

– Voltak nagy bulik, ahogy kell: filmvetítés, játék, tombola.

– És amikor itt éltem?

– Hát, nem is tudom – hárítom a kérdést. – Még kicsi voltál. Nem csináltunk nagy ügyet belőle.

Erre a homlokod ráncolod, úgy összpontosítasz. – Emlékszem egy tortára. És olyan terítőn állt, amilyenünk nem volt New Hampshire-ben. – Diadalmasan pillantasz rám. – Leesett a földre, és én sírtam, mert nem ehettük meg.

Igen, ez az a változat, amelyet én adtam be neked a történtekről. – Volt nálunk néhány óvodás társad – kezdem óvatosan. – Anyád ivott. Énekelt, táncolt, és amikor mondtam, hogy hagyja abba, azt felelte, miért, ez egy buli, nem? A buliban meg táncolni szoktak. Mondtam neki, hogy menjen, és feküdjön le, majd én ügyelek mindenre. Akkor felkapta a tortát, ledobta, és kijelentette, hogy ha ő fölmegy aludni, akkor azzal a murinak is vége.

Olyan döbbenten nézel rám, hogy máris megbánom a mesélést.

– Akkoriban nem tudta, mit csinál – mentegetődzöm. – Ő…

– Hogy vagy képes védeni? – szakítasz félbe. – Ha Eric valaha is… ha egyszer is… – Ekkor elhallgatsz, mert valami megvilágosodik előtted, lehet, hogy nemcsak a gödröcskéidet örökölted tőlem, hanem azt a hajlamot is, hogy egy, a lábán önállóan megállni képtelen emberhez vonzódsz? És akkor vajon Sophie is örökli ezt a hajlamot?

– Erről ne beszéljünk többet – suttogod.

– Rendben – mondom gyorsan. – Ne beszéljünk.

Nézem, ahogy ülsz a széken, nyomja válladat az újonnan előkerült emlékek súlya, és még jobban azoké, amelyek még nem törtek elő. Ebben az új helyzetben sokszor kifogyunk a szavakból, mert az igazság sokszor nehezebben elviselhető, mint a hazugság. Az üveghez emelem a kezem, mintha ilyen egyszerű lenne megérintenem téged. Te is felemeled a kezed, szétterpesztett ujjakkal nyomod az üvegre. Mint egy tengeri csillag… Elképzelem, hány és hány utcán vágtunk át együtt, kéz a kézben. Hányszor csaptunk egymás magasra tartott tenyerébe egy-egy iskolai verseny után, vagy amikor egymással mérkőztünk meg – én fél lábon futottam, míg te kettővel. Néha az az érzésem, hogy az egész életem azzal telik, hogy beléd kapaszkodom.

Született egy fiú, bőre tiszta és fehér,
Imádott baszni és törni sokak fejét.
Nem úgy nevelték, mint sok mást,
Ő mindig megvédte a saját faját.

Mikor felnőtt és férfi lett belőle
Életfogytos lett a börtönbe',
Állt a bíró előtt, mint a szálfa
„Nem kell harmadolni", ezt úgy odavágta.

A böriben ha megjelent az udvaron,

Sokan belékötöttek, de nagyon.
Nem vesztett csatát soha színesek ellen,
Így aztán hamar meglett neki a respekt.

Az idegenek nem csipázták, fújtak rá nagyon,
Mind összefogtak, hadd üssék agyon.
Másnap öten csaptak le rá,
A vége meg ez lett: öt halál.

A többi fehér testvér a harcba beszállt,
Ütött-vágott idegent és őrt a böri udvarán.
Jött a smasszer, hogy megállítsa őket,
De lehugyálta a lábát, mire jót röhögtek.

Erősítést hívtak vagy százat,
Lőtte a fehér rabokat a sok gyáva.
Ő is kapott golyót, csupa lyuk volt a teste,
S a bunkók nézték volna, hogy száll el a lelke.

A lyukakból vér egy csöpp sem szivárgott,
ahogy a smasszer tátott szájjal állt ott.
Ő felnézett rá, és nevetni kezdett,
Kiröhögött őrt, katonát – mindet.

„Nem látjátok hát a tiszta igazságot?
A fehér istentől való, a színes meg mástól.
Nem értitek, mér' nem látjátok piros vérem?
A szívemből nem jön más, csak FEHÉR BÜSZKESÉGEM!”

Az udvaron, a sportpályán szín szerint alkotunk csoportokat, két vagy három fő van egy csapatban. A feketék kosaraznak; a fehérek a távolabbi falat támasztják; a mexikóiak az ételleni sarokban gyülekeznek. Ez a hely nem is igazi udvar, inkább csak egy bekerített, felburkolt négyzet. Van teteje is, amely a nyári izzó naptól védi a rabokat; a távolabbi falon, nagy lyukakon jön be a levegő és a napfény. Valaki egy hatalmas zászlót rakott a mennyezetre, amely jórészt elfogja a bejövő fényt.

Egy őr jut harminc emberre, aki persze nem láthat mindent. Ezért a sportpálya a legjobb hely arra, hogy az őrizetesek lebonyolítsák az ügyleteiket. Például cigarettát vegyenek titokban, akár igazit, akár „műt”, amelyet a Bibliából kitépett papírba sodorva csinálnak salátalevélből vagy krumplihéjból. A droggal üzletelők is itt ütik nyélbe a tranzakciókat. A drog az egyetlen dolog, ami miatt a különböző bőrszínű emberek rákényszerülnek, hogy szóba álljanak egymással. Ha valaki speedhez szeretne jutni, azt mondják: „üldözi a sárkányt”. Amíg figyelem őket, épp egy Krómnak nevezett fehér ad el anyagot egy mexikóinak. Úgy csinálják, hogy Króm elővesz egy szövegkiemelő filctollat a zsebéből, és leveszi a kupakját, hogy a vevő megtekinthesse az árut. Elég közel vagyok, hogy érezzem a kátrányos fekete heroin erősen ecetes szagát.

Kuplung, a kölyök, lassan odaóvakodik a fehér csoportosulás szegélyéhez. Sápadt, vézna és szeplős, a szemfoga előre áll, és ferdén törött. A tekintetét a kosarazókra függeszti. Néha meg-megrándul a lába, ahogy a játékot követi.

A feketék egyike elenged egy labdát, és hiába lódul utána, elvéti. A labda a falnak ütődik az őr mellett, aztán elgurul a lábam előtt. Kuplung lehajol, felkapja, és elkezdi egy ujjon pörgetni. Aztán driblizik egy kicsit a labdával, amely úgy tapad a tenyeréhez, mintha mágnessel vonzaná magához.

– Tökfej, add vissza – szól oda Kéklakat, az egyik vezérhím a feketék között. Tömör csípőre tett kézzel ácsorog, erősen izzad.

Kuplung körbepillant, de nem engedi el a labdát. Elefánt Mike odalépked a kosárpálya széléhez, mire Kéklakat ezt mondja: – Mondd meg a húgocskádnak, hogy viselkedjen, különben el lesz kalapálva rendesen.

Mike olyan közel megy Kéklakathoz, hogy szinte összeér a cipőjük orra. – Mióta mondod meg nekem, hogy mit csináljak?

Az őr elindul feléjük. – Na, oszoljatok – mondja.

– Hé, mi csak beszélgetünk – tiltakozik Kéklakat.

Elefánt Mike kiüti Kuplung kezéből a kosárlabdát. – Menjél mosakodni. Nem nyúlhatsz hozzám, amíg le nem mosod magadról ezeknek a zombiknak a szagát, amit a labdáról magadra kentél.

A labda Tömör felé pattog, de én elcsípem, mielőtt elérné. Gyorsan Kuplungnak dobom, aki ösztönösen elkapja, majd a palánk felé fordul vele. Már süvít is a labda – csont nélkül pottyan be. A kölyök vigyorogva veszi tudomásul a dolgot. Három nap óta most először látok az arcán mosolyt.

– Ez egy játék – szólalok meg. – Hagyjátok néha beállni őt is egy kicsit.

Kéklakat felém indul. – Te most hozzám beszélsz?!

Tömör feléje fordul. – Ne húzd fel magad. Lazíts. Mennyé' játszani.

A meccs folytatódik, még gyorsabban, még ádázabbul. Az őr visszamegy a helyére, a fal mellé. Amikor Elefánt Mike odébb megy, Kuplung rám néz: – Miért dumáltál miattam?

Megvonom a vállam. – Mert te nem szólsz sose magadért.

A tekintély fenntartásához ugyanazokat a szabályokat kell betartani, bármilyen színű is valaki. Sose mutass gyengeséget. A saját társaidat, mindig támogasd. Asszonyt ne keverj bele semmilyen komoly ügyletbe. Ha nehézségek adódnak, mindig szilárdan állj a talpadon. Mindig használd ki a lehetőségeidet, ha üthetsz egyet a rendszeren. Légy férfi.

Tartsd meg a szavad, mert egyebed nincs is idebenn.

Tömör teszteli a kotyvalékát. Amennyire meg tudom ítélni, különféle erjedési fázisban lévő üvegei vannak; gondolom, azért, hogy egyenletes legyen majd az ellátás. – Gondolsz arra, hogy mi folyik odakint? – teszem fel neki a kérdést.

Felnéz rám a válla fölött. – Tudom, mi folyik odakint. Tévéznek a hülyék, és folyton egymás dolgába ütik az orrukat.

– Úgy értem, hogy egészen odakint. A való világban.

Tömör leül, a karjával a térdén támaszkodik. – Ez a való világ, cimbi, különben miért jönnénk vissza újra meg újra ide?

Mielőtt mondhatnék erre valamit, Kuplung jelenik meg a cellánk bejáratánál. Egy samponos flakon van a kezében, és egész testében reszket. – Mi bajod? – kérdezem.

Úgy fest, mint aki mindjárt hányni fog. – Nem bírom… – nyögi ki, amikor Elefánt Mike tűnik fel mellette hirtelen.

Mike kikapja a flakont a kölyök kezéből, és felém tartva megnyomja, mire beborít a szar. – Ha már annyira szeretnél nigger lenni, tessék, dörzsöld be a bőrödbe!

Fekáliával van tele a hajam, a szemem, a szám. Levegőért kapkodok a szörnyű bűzben, törölgetem magam, majd eltartom messzire a szaros kezem. Tömör ráveti magát Elefánt Mike-ra, mire az őrök berohannak. Lerángatják Tömört Mike-ról, és a padlóra lökik, éppen bele a fekáliába. – Hülye húzás volt, Tömör – ordítja az egyik őr. – Még egy dobásod van, és mehetsz a szigorítottba.

A másik megragadja a karomat, és kivezet a cellából. – Fertőtleníteni kell magát – mondja a nő. – Hozok másik cuccot. – Elfordítom a fejem, és látom a vállam fölött, hogy a másik őr a fekvő Tömör hátába nyomja a térdét, miközben hátrabilincseli a kezét.

Most ébredek rá, hogy azt hiszik, Tömör csinálta ezt velem – a fekete cellatárs, aki ki akarja szekírozni a fehéret maga mellől, hogy az kérje az áthelyezését egy másik cellába. És azt gondolhatják, hogy Mike, aki szintén fehér, mint én, a segítségemre sietett.

– Várjon csak – mondom az őrnek, aki kifelé vonszolna. – Mike tette!

Tömör, akit éppen talpra rángatnak, felém kapja a fejét, a szeme összeszűkül, az állkapcsa megfeszül.

– Kérdezzék meg Kuplungot! – vetem még oda, amint a zuhany felé taszigálnak. Még látom, hogy a fiú is felkapja a fejét a neve hallatán.

Ilyen neveken emlegetjük idebenn egymást: Negyven Deka, Baby G, Buddha, Félholt, C. Bone, Deuce, Csupasz Pisztoly, Prédikátor, Hóember, Tutajos, Kandúr, Huero, Démon, Kisember, Tavo, Gombócfej, Bubu, Pitbull, Cingár, Kemény Dió.

A fogdában mindenki kitalál magának egy másik személyiséget. Sose szabad senkit se másként hívni, mint ahogy ő elnevezte magát. Máskülönben az ember a régi énjére emlékezne.

A történtek után gyászos csend borul a körletre. Már nem égnek a villanyok, mégse hallok beszélgetést sehonnan. Tömör a felső priccsen gunnyaszt. – Mike-ot egy hétre félrerakták – közli.

A félrerakás a fegyelmi elkülönítés szigorított formája. Nemcsak magánzárkát jelent, hanem azt is, hogy moslékot kap enni – az ételek fajtától függetlenül össze vannak öntve, s még az innivalót is ráöntik. Ez a büntetés azért, ha valaki a személyzetre támad, vagy kihegyezett eszközt találnak nála, netán vérrel, fekáliával, egyéb testnedvvel szennyez be mást.

– Mi történt? – kérdezem.

Tömör a hátára fordul. – Kuplung igazolta, amit mondtál. Gondolom, most ugyanúgy számolja a napokat, mint Mike, és a nyolcadikon, lefogadom, jól el lesz kalapálva.

Ebben a közösségben nem az igazmondást díjazzák, hanem azt, ha annak hazudsz, akinek kell.

– Az őr azt mondta, lehet, hogy átminősítenek téged – jegyzem meg egy perc csönd után.

Tömör sóhajt egyet. – Na ja… Már egyszer-kétszer megtalálták a flakonjaimat, amikor így berontottak a cellába.

Az átminősítés szigorúbb feltételek közé egyáltalán nem olyan ártalmatlan dolog, mint amilyennek Tömör hányavetisége sugallja. Magánzárkát jelent, napi huszonhárom órányi bezártságot, s a legrosszabb, hogy amikor ténylegesen elítélik az őrizetest, a fogház után a börtönben ugyanazt a minősítést húzzák rá az esetek többségében.

– Reggel azonnal elmégy innen – szögezi le Tömör. – Kuplungnál most van egy üres ágy… Nekem úgy kellett ez az egész, mint púp a hátamra.

Pár perccel később Tömör felől horkolást hallok. Behunyom a szemem, és megpróbálok a fogda neszeire figyelni. Csak egy kis idő után jövök rá, hogy valami most először nincs: nem hallom Kuplung zokogását, ahogy álomba sírja magát.

– Ruha…? – Minden reggel felharsan a tisztát osztó ügyeletes őr hívása, aki kiosztja a törülközőket, fehérneműt, lepedőt, kinek éppen mi jár.

Lemegyek a dühöngőbe a váltásért, s közben vetek egy pillantást Kuplung cellájába. Látom, hogy még alszik, a takarója félig a fejére van húzva. – Kuplung! – hallom a hangszóróban. – Serkenj fel, de azonnal!

Nem mozdul, mire egy őr odamegy. Újra szólítja, aztán hallom, hogy a nő hívatja az orvosi ügyeletet.

Minden áll, amíg a mentők dolgoznak: nem tudnak mesterséges légzést adni, mert a zoknit, amelyet Kuplung mélyen lenyomott a torkán, nem tudják kihúzni. A kiérkező börtönpszichológus halottnak nyilvánítja.

Kuplung holttestét mellettünk viszik el hordágyon. – Hogy hívták a fiút? – kérdezem a mentősöket, de nem válaszolnak. – Mi az igazi neve? – ordítom. – Hát itt senki sem tudja, hogy hívták?!

– Hé – mordul rám Tömör. – Fogd már be, nyugi…

Nem akarok megnyugodni. Nem bírom elviselni, hogy ha a körülmények úgy hozzák, éppenséggel én is lehetnék a fiú helyében. Vajon a Sorstól azt kapjuk, amit érdemlünk, vagy amit kapunk, arra válunk érdemessé?

– Hidd el nekem – néz rám Tömör komoran – jobb neki így.

– Az én hibám – fordulok hozzá könnyes szemmel. – Én mondtam az őröknek, hogy őt kérdezzék.

– Ha nem te mondod, mondta volna más. Előbb-utóbb…

A fejemet rázom hitetlenkedve. – Hány éves volt? Tizenhét? Vagy tizennyolc?

– Nem tudom.

– De miért nem? Miért nem kérdezte tőle senki, hogy honnan jött, mi akart lenni, vagy…

– Mert itt mindenki tudja, hogy így végződnek ezek a történetek. Vagy zoknival a torkodban, vagy golyóval a hasadban, vagy késsel a hátadban. – Tömör keményen néz rám. – Ezeket a történeteket senki sem akarja hallani.

Leroskadok a priccsemre. Tudom, hogy igaza van.

– Akarod tudni, hogy mi történt Kuplunggal? – folytatja Tömör keserűen. – Volt egyszer, hol nem volt, volt egy kisfiú, aki New York Cityben született. Nem ismerte az apját, mert le volt csukva. Az anyja kábszeres kurva volt, aki elvitte őt a két nővérével együtt Phoenixbe, amikor a fiú tizenkét éves volt. Aztán két hónapra rá bekasznizták az anyját. A nővérei bekvártélyoztak a fiúik szüleihez, a kölyök meg élt az utcán. Egy banda, a

Crips befogadta, adtak neki enni meg inni, aztán egy nap, amikor tizenhat éves lett, bevitték egy balhéba. Egy lányt megkörnyékeztek, aztán mindenki megdugta, szép sorban. Kiderült később, hogy a lány tizenhárom éves volt, és szellemileg visszamaradott.

– Így került ide Kuplung?

– Nem, így kerültem ide én – feleli Tömör. – De Kuplung története ugyanilyen, csak mások benne a nevek. Itt mindenkinek, kivéve a magadfajta úritöknek, ugyanez a sztorija.

– Én nem vagyok gazdag ember – mondom halkan.

– Hát, lehet, de akkor se az utcáról szalajtottak. Miért varrtak be ide egyáltalán?

– Elraboltam a lányomat négyéves korában, azt mondtam neki, hogy az anyja meghalt, és megváltoztattam a személyazonosságunkat.

Tömör vállat von. – Ez nem bűn, ember.

– Az államügyész nem így gondolja.

– Nem ölted meg a lányodat, vagy igen?

– Nem, dehogyis – felelem elborzadva.

– Nem bántottál senkit, az esküdtek fel fognak menteni.

– Hát lehet, de azzal még nincs minden megoldva…

– Te nem akarsz kijutni innen?

Keresem a szavakat, hogyan magyarázzam el ennek az embernek, hogy soha nem fogom tudni ott folytatni, ahol abbahagytam. Hogy egy idő után az ember annyira elhiszi a saját maga által kitalált mesét, hogy már nem is emlékszik, ki volt, mi volt előtte. Már harminc éve, hogy Charles Matthews nem létezik, már nem is tudom, ki volt ő valaha. – Attól félek – vallom meg – hogy odakint még rosszabb lenne nekem, mint itt…

Tömör hosszan néz rám, mielőtt megszólalna: – Amikor először szabadultam, ünneplésképpen elmentem reggelizni. Találtam egy büfét, beültem, és figyeltem, hogy jön-megy a pincérnő a miniszoknyájában. Amikor odajött hozzám, mondtam, hogy tojást szeretnék. Azt kérdezte, hogy legyen elkészítve, mire én bámultam rá, mint egy marslakóra. Három évig nem volt választásom, milyen legyen a tojás. Ha volt, mindig rántotta volt, és kész. Azt tudtam, hogy rántottát nem akarok, de a többit nem tudtam, hogyan kell mondani. Mintha elveszítettem volna a szavakat a börtönben.

A nyelv persze ugyanúgy elvész, elfelejtjük, mint minden mást, amit nem használunk. Mennyi időnek kell eltelnie, amíg elfelejtem, hogy *irgalom? Vagy* a *megbocsátás* előbb fog eltűnni a szótáramból? Mennyi ideig kell itt rostokolnom ahhoz, hogy a *lehetőség* szónak már az ízére se emlékezzem?

Én ugyanannyira a körülményeim foglya vagyok, mint Tömör, Kéklakat, Elefánt Mike vagy akár Kuplung volt. Nem szöktem volna el a lányommal, ha nem találkozom az anyjával. Elise nem lett volna a feleségem, ha nem megyek akkor oda, abba a kocsmába. És nem mentem volna oda, ha a kocsim nem robban le Tempében, és nem kell telefonálnom az autómentőnek. Nem mentem volna Tempébe se, ha nem akartam volna gyógyszerészetet tanulni azzal a céllal, hogy többet keressek egy jobb állásban, és végső soron el tudjam majd tartani a családomat, amelyet akkor még elképzelni sem tudtam.

Lehet, hogy a Sors nem olyan, mint egy tó, amelyben az ember úszkál az élete során, hanem inkább maga a horgász, aki tart minket a botja végén, hadd úszkáljunk ide-oda, amíg ki nem fáraszt, s akkor feltekeri a zsinórt.

Felnézek, s látom, hogy Tömör még mindig rám bámul. – Isten az atyám – szólal meg – te is közülünk való vagy…

Tinta, a bennlakó tetoválóművész leolvasztja egy sakkfiguráról a festéket, mert ez a zöld kell neki a munkájához. A kliensének már tele van mindkét karja csuklótól vállig. „Fehér mindenekfelett” – hirdeti a felirat a tricepszén. A hátán kelta csomó. Az ember rengeteget leolvashat egy-egy őrizetes bőréről. A horogkereszt és a kettős villám a faji előítéletet mutatja; a pókháló és a szögesdrót azt jelzi, hogy az illető már volt börtönben. A felfestett óralap mutatói adják meg a letöltött időt.

Vajon hová fér Tinta legújabb műve, tűnődöm, és már szinte látom, mit fog csinálni: bekarcolja a bőrt egy kihegyezett valamivel, bedörzsöli a sebbe a festéket. Nagyon gyorsan kell dolgoznia, a járőröző tiszt két felbukkanása között, aki éppen azért járkál körbe, hogy az ilyesmit megakadályozza.

Kártyaparti örve alatt Tinta a mellette ülő ügyfele válla fölé hajol, és rákarcol a kulcscsont végére egy szívet, amelyből nyomban kiserked *a* vér. – Ötven – jelenti ki az egyik kártyázó. Ez a jelszó, hogy jön az őr. Tinta gyorsan bedugja a szerszámot az inge alá; a kis tintatartó fiolát pedig a markába rejti.

Az őr azonban egy pillantást sem vet Tinta felé. Elmegy mellettünk, és elindul felfelé a cellák irányába. Felállok, és futok utána.

Mire elérek a cellához, a paplanok mind gombócba gyűrve, a matrac a földre hajítva. A férfi felfordítja kis dobozomat a szappannal, fogkrémmel, képeslapokkal, ceruzával. Aztán benyúl az ágy alá, és előhúzza Tömör kartondobozát.

Tömör most éppen nincs itt, elment a misére. Nem mintha olyan vallásos lenne, de a kápolnában alkalmat talál arra, hogy lepárolt alkoholját eladja olyanoknak, akikkel egyébként nem találkozna. Persze, egy ilyen matatás után megszűnik az árukészlete, s ha szigorúbb felügyelet alá kerül, még módja se lesz újat csinálni.

Az őr kinyit egy fogkrémes tubust, az ujjára nyom egy kicsit belőle, és beledugja a nyelvét. Aztán a samponos flakonért nyúl, amelyben a szesz van, és lecsavarja a tetejét.

– Az az enyém – bukik ki belőlem.

Jó volna, ha azt állíthatnám, teljesen önzetlenül mondtam ezt, de ez is csak egy újabb hazugság volna. Valójában az van a fejemben, hogy Tömör meg én megteremtettünk valamiféle törékeny bizalmat magunk között, s ha ezt az egészet újra kéne kezdenem egy másik szobatárssal, az katasztrofális volna. Nekem amúgy sincs már veszteniválóm, neki meg nagyon is van. Talán kiegyenlíthetek valamit a számlán, javíthatom a karmámat. Mintha azzal, hogy valakinek segítek megőrizni, amije van, leróhatnék valamit azért, mert más életét viszont visszavonhatatlanul megváltoztattam.

Fegyelmi elkülönítésben lenni olyan, mintha az ember kísértetté változott volna, s ebben már van némi gyakorlatom. Az őr beleordít az arcomba, de mintha mégsem látna. Minden nap egy órára szabad kimenni a cellából, amikor a többiek nincsenek a dühöngőben, és akkor lehet zuhanyozni is, meg kísérteni a nagyobb helyiségben. Az ember órákig ki sem nyitja a száját. A múltba fordul, mert a jelen olyan nyomasztóan lassan telik, hogy az már fáj.

Mivel ebben a körletben páratlan számú őrizetes van, egyedül vagyok a cellámban. Először úgy érzem, ez valódi áldás nekem, de aztán kétségeim támadnak. Nincs senki, akihez szólhatnék, akit néha meg kéne kerülnöm. Minden, ami kizökkent a sivár napi rutinból, megváltásként ér. Amikor közlik, hogy az ügyvédem bejött hozzám, hirtelen nagyon vágyom rá, hogy lemehessek innen a látogatóhelyiségbe – már csak a változatosság kedvéért is. Ugyanakkor mégsem fűlik hozzá a fogam. Tudom, hogy miért kérted meg Ericet, legyen a védőm, de akkor még nem ismerted a történet egészét. Ahogy Eric se… A múltkori találkozásunkkor világossá vált, hogy Eric nehezen vonatkoztatja el az én élettörténetemet

a sajátjától. Vajon akkor is elvállalta volna a védelmemet, ha előre tudja, hogy újból át kell élnie a saját múltbéli alkoholizmusát?

– Kérem, mondja meg az ügyvédemnek, hogy inkább nem mennék – mondom az őrnek.

Fél órával később a rabok zajongani kezdenek. Egyesek kiabálnak, mások járkálnak fel s alá, mint a hörcsög a ketrecében. A vállam fölött kipillantva látom, hogy Doucette őrmester Ericet kíséri cellám felé.

Hátat fordítok. – Nem akarok beszélni vele – mondom.

– Nem akar beszélni magával – továbbítja a nő Ericnek.

Eric nagy levegőt vesz. – Nos, rendben, nem is baj, mert isten bizony, nem szeretném hallani, hogy a csudába kerültél ide!

Ebben a pillanatban eszembe jut, mikor fogtam fel először, hogy Eric lesz az, aki vigyázni fog rád, amikor én már nem leszek. Tizennégy voltál, és éppen négy fogadat húzták ki. Az egész arcod zsibbadt volt az injekcióktól. Eric átjött iskola után, és én átnyújtottam neki a turmixot, amit neked csináltam, hogy vigye oda neked. Az ital lecsurgott az álladon, mire Eric letörölte egy szalvétával. Aztán úgy simította meg az arcodat, mintha vak volna, és dombortérképet olvasna. Annak ellenére – vagy épp azért – csinálta, mert tudta, hogy a fájdalomcsillapítótól nem érzel semmit.

– Engedje be – mondom az őrnek.

Eric szemmel láthatóan kínosan érzi magát – úgy fogja a rácsot, mint a bizonytalan úszó a korlátot a medence szélén. – Mit csinálsz te itt? – kérdezi.

– Mentem magam – felelem.

– Én is menteni próbállak – mondja.

– Biztos vagy benne?

Félrenéz. – Nem rólam van szó…

Mikor arra kér, hogy kezdjük újra az egészet elölről, meg kell fontolnom a dolgot. Olyan egyszerű volna nemet mondani. Kirendelnének egy védőt, és egykettőre elítélnének. Már egyszer feladtam az életemet, most is megtudom tenni.

Valami azonban azt súgja, hogy Ericnek sikerrel kell járnia, és ebben segítenem kell őt. Hiszen az unokám apja, és te is szereted őt. Még élénken él bennem, ahogy a vállamra borulva zokogtál, amikor bevitted őt az elvonóra. Ha Eric elveszti ezt az ügyet, talán megint inni kezd, és te ismét sírni fogsz. Ha nyer, elhihetem neki, amit Elise arcába nézve sosem tudtam elhinni: ha kap még egy esélyt, élni tud vele.

A tenyerem a nadrágom térdébe dörgölöm. – Nem tudom, hogy mit akarsz hallani, és mit nem.

Eric vesz egy nagy levegőt, és ezt mondja: – Meséld el, Elise meg te hogyan találkoztatok.

Behunyom a szemem, és ismét az a túl komoly, ambiciózus egyetemi hallgató vagyok, aki akkor voltam. Egész életemben csak jó tanulmányi eredményeim voltak; mindig megtettem, amit a szüleim elvártak tőlem… Egészen odáig, hogy – nagy szégyenükre – nem az orvostudományt, hanem a gyógyszerészetet választottam. Az nem érdekelte őket, hogy nem bírtam a vért.

Gondolatban megint az út szélén állok, és a kereket rugdosom, miközben a gőz dől ki a motorháztető alól. Tudom, emiatt most lemaradok az utolsó gyógyszerismereti vizsgámról az egyetemen.

Hat mérfölddel odébb, mikor porosan, izzadtan már túl vagyok az összes variáció latolgatásán – hogyan dől romokba egyetemi teljesítményem, és végső soron a karrierem –, meglátok egy délibábot: egy útszéli bárt, a mely előtt vagy húsz Harley Davidson parkol. Amikor belépek, éppen felsikít valaki. Egy gyönyörű, fekete lányt szögez a falhoz két tagbaszakadt fickó, miközben egy harmadik szemben áll vele, kezében legyezőszerűen tartott nyilacskákkal. A lány becsukja a szemét, és visít, ahogy az első nyílvessző a válla felé röpül. A második a fülétől pár centire fúródik be, s amikor a motoros fickó emeli a kezét, hogy a harmadikat is elröpítse, rávetem magam.

Nagyjából annyit érek el vele, mintha szúnyog volnék – úgy is hessint el, mint egy rovart. A harmadik nyílvessző a lány térdei közt ér célt, a szoknyáját a falhoz szegezi.

A lány kinyitja a szemét, és mosolyogva néz le a lába közé. – Nem csoda, Karaj, hogy nem tudsz randizni senkivel, ha ennyire tudsz csak célozni…

A többi motoros felröhög, és egyikük kihúzza a nyilakat a lány körül, aki felém indul, és a kezét nyújtva felsegít a földről. – Elnézést, azt hittem, bántják – mondom a lánynak.

– Ezek? – pillant a lány a válla fölött a fickókra, akik már visszatértek a szkanderezéshez és a sörükhöz. – Ezek csak kiscicák. Na gyere, ihatsz a ház kontójára, ahogy a hősöknek dukál. – Beáll a pult mögé, és megfogja a csapot. Egy nagy poharat teletölt nekem sörrel. Felfogom, hogy ő a csaposlány.

Megkérdezi, mi járatban vagyok, és elmondom, mi történt a kocsimmal. Azt is hozzáteszem, hogy lemaradtam a záróvizsgáról. – Vajon mit zár a záróvizsga? – kérdezi. – Hiszen semmi sem áll meg, amikor túl vagy azon a vizsgán, nem?

Nem mesélem el Ericnek, hogyan cikázott a napfény Elise bőrén. Azt se, milyen volt, mikor egy fickóval a kosárlabda-eredményeket beszélte meg, miközben egy másiknak pénzt váltott, rám pedig mosolygott. Azt sem árulom el, hogy kinevetett, amikor a sörömet dajkáltam hosszasan, és aztán segített meginni. Nem részletezem, hogy korán bezárt aznap, se azt, hogy molekulákat rajzolgattam neki szalvétára, aztán az éjszakai égboltra a csillagok közé, majd a meztelen hátára.

Nem mondom el Ericnek, hogy azelőtt soha nem történt meg, hogy hajnalig fennmaradtam volna, amíg a virradat lyukat nem üt az ég fekete kárpitján. Se azt, hogy életemben először gokartoztam – ő mellettem kanyargott. Arról sem mesélek, ahogy a temetőben sétáltunk, és Elise ismeretlenek sírjára tett egy-egy kis virágot. Nem mondom el neki, hogy Elise meglepetésképp virágszirmokkal borította a kocsim belsejét, mielőtt kijöttem volna az óráról. Hogy felhívott megkérdezni, milyen szín lennék a legszívesebben. Mivel ő „abszolút bíbor” volt, tudni akarta, összeillünk-e. Nem mondom el, mennyire másnak találtam őt, mint bárkit, akit korábban ismertem, és hogy amikor belenéztem lelke szivárványos kaleidoszkópjába, láttam meg, mennyire sivár volt addig az életem.

Mindezt nem mondom el Ericnek, mert csupán ennyi, ami megmaradt nekem abból a lányból. – Mi történt? – kérdezi Eric.

– Hazavitt a kocsiján – mondom egyszerűen. – Egy hónappal később rájött, hogy terhes. – Elise akkor olyasmiket mondott, hogy „el kell menni abortuszra…”, meg: „túl hamar van ez”, „a karriered” és efféléket. Akkor a szemébe néztem, és megkérdeztem, hogy hozzám jönne-e inkább feleségül.

– És aztán miért váltatok el?

Ha őszinte akarok lenni, ez inkább egy láncolat volt, amelynek persze volt kezdő láncszeme. Tudhattam volna jó előre, hogy valaki, aki még gyerek, nem fogja jól érezni magát az anyaszerepben. Nekem sokkal inkább mellette kellett volna állnom lelkileg is, amikor a kisfiunk halva született, de ehelyett, azt hiszem, Beth-t fogtam magamhoz pajzsként a gyász ellen. Legfőképpen azt kellett volna időben bevallanom magamnak, hogy mindaz, amit a leginkább szerettem a feleségemben – a szenvedélyességét, a hirtelen-váratlan fordulatait, a spontaneitását –, nem annyira a személyisége része volt, mint inkább az alkohol hatása. Amikor éppen nem ivott, annyira labilis volt a lelke, hogy semmivel sem tudtam meggyőzni arról, tényleg szeretem.

Eric bólint, a dolgot mindkét oldaláról megtapasztalta. Egy alkoholistára nem lehet támaszkodni, ezért az ember megtanulja, hogy azoknak a pillanatoknak éljen, amikor az illető éppen beszámítható. Az elhatározás, hogy vége, kész, elmegyek, egyből megfeneklik, amint a másik valami gyönyörűségeset tesz, s minden marad a régiben. Mondjuk, pikniket rendez a nappali padlóján január közepén… Felfedezi Jézus arcmását a palacsintán… Megünnepli a macska születésnapját úgy, hogy a szomszédság összes macskáját „meghívja" egy kis tonhalra… Az ember az ilyen pillanatok emlékével kendőzi a rossz perceket, s úgy teszünk, mintha nem látnánk a fától az erdőt. Figyeljük, hogy küszködik szegény az árral a józanság komor vizein, s titokban azt kívánjuk, hogy inkább rúgjon be. Mert akkor jobban hasonlít ahhoz az emberhez, akit megszerettünk. Aztán nem tudjuk eldönteni, hogy kit gyűlölünk jobban: saját magunkat ezekért a gondolatokért, vagy őt, amiért olvas a gondolatainkban.

Eric mereven néz rám, összerakosgatja magában a képet a hallottak alapján. – Te szeretted. Még mindig szereted.

– Igen, sohasem szűntem meg szeretni – vallom be.

– Akkor nem azért vitted el Deliát, mert gyűlölted az anyját… – jegyzi meg Eric kis csönd után.

– Nem – sóhajtok fel. – Hanem azért, mert nem akartam, hogy Delia meggyűlölje őt.

Van nagyjából háromszáz banda Phoenix utcáin, ebből vagy két tucat jutott csak be a Madison Street Fogházba, például a Broadway Gangsters, a West Side City Crips, a Duppa Villa, a Wedgewood Chicanos, a Sex Jerks, a Dope Man Association, a Golden Gate, a Vista Bloods, és még sok egyéb.

A Crips uralja Phoenixet és környékét, a Bloods Tucsont. A Cripshez tartozók kékben járnak, a Bloods emberei vörösben, és a másik banda nevének a kezdőbetűjét, ahol csak lehet, mindenütt áthúzzák.

Crips banda is több van, s ezek tagjai, ha összefutnak valahol, nyírják egymást kegyetlenül. Ha együtt vannak a rács mögött, akkor persze összefognak a Bloodshoz tartozók ellen.

Egy Crip- és egy Blood-bandatagot egyféleképpen lehet rábírni a tűzszünetre: eléjük kell terelni valakit az Árja Testvériség soraiból, s akkor hirtelen ugyanazon az oldalon találják magukat.

Még jóval azelőtt, hogy kikerülnék a fegyelmi körletből, elindul a pletyka, hogy Vesszőt visszarakják a sima szigorított körletbe. És már nagyban készül a megtorlásra. Kéklakatról – aki rendíthetetlen támogatómmá vált – is hallok ezt-azt. Az, hogy elvállaltam egy fekete helyett a büntetést, nyilvánvalóan megemelte az ázsiómat a szemében.

Amikor visszavisznek az elkülönítésből, Tömör hanyatt fekve olvas a priccsén. – Hogy ityeg a fityeg? – üdvözöl, mert addig semmit sem akar mondani, amíg az őr jelen van. – Jól bántak veled odafent a harmadikon?

Elkezdek ágyazni magamnak a hozott tiszta ágyneművel. – Na ja, megkaptam a pezsgőfürdős lakosztályt a borospincével.

– A francba, ezt mindig csak a fehéreknek adják – viccel velem. – Andrew… – folytatja kis szünet után, most először szólítva a keresztnevemen. – Amit csináltál, az…

Összehajtom a törülközőmet. – Szóra sem érdemes.

Feláll, lassan kezet nyújt, és megszorítja a markomat. – Elvitted helyettem a balhét. Ez nem semmi.

Zavartan elfordulok. – Nos, túl vagyunk rajta, felejtsük el.

– Nem, nem vagyunk túl semmin – ellenkezik Tömör. – Vessző arra készül, hogy megtanít kesztyűbe dudálni az udvaron. Már napok óta szervezkedik.

Megpróbálom eltitkolni, mennyire elrémiszt ez a kilátás. Ha Vessző majdnem halálra vert, amikor „spontánul" elkalapált egy kicsit, vajon mire képes, ha alaposan fel is készül?

– Kérdezhetek valamit? – szólal meg Tömör. – Miért csináltad?

Azért, mert amikor az ember magára ügyel, akkor nem csak ő van benne az összképben. Mert annak ellenére, amit az itteniek éreznek és gondolnak, a helyzetek sohasem fehérek vagy feketék. Megrázom a fejem, mert nem tudom, hogyan lehetne ezt kimondani.

Tömör lehajol, és kihúz az alsó priccs alól egy dobozt. Tele van berhelt fegyverekkel. – Oké – mondja. – Értelek.

Az összecsapás reggelén Tömör leborotválja a fejemet. A többiek, akik érintettek, mind ugyanezt teszik, mert így az őröknek később nehezebb lesz megmondani, kik voltak benne a dologban. Az egyszer használatos borotva elég életlen, foltban marad még haj a fejemen, amitől úgy nézek ki, mintha egy macska tépett volna meg. Rápillantok Tömör sima, sötét bőrére. – Hát, lehet, hogy nekem is két lábam van, meg egy fejem, de azért szerintem az őrök meg fognak tudni különböztetni a Crips többi tagjától…

Harminc ember lesz kint egyszerre az udvaron: tíz mexikói, kilenc fekete, tíz fehér meg én. Az elmúlt héten Tömör az eladott pia révén egész fegyverarzenált halmozott fel. Éjjel fennmaradtunk, hogy leltárba vegyük a készletet. Volt ott néhány bunkósbot a National Geographic lapjaiba tekerve, s a konyhán használatos ragasztószalaggal betekerve a jobb fogás érdekében; több zoknigolyó-a zokniba be kell rakni két darab szappant, és így parittyaként lehet használni, bár az egyik zokniba szappan helyett egy bokabilincsről levágott lakat volt bedugva. Kitörtük azon a héten a reggel kapott egyélű borotva pengéjét a műanyag foglalatból, és egy megolvasztott fogkefe nyelébe nyomtuk. A cellában lévő falitükör rozsdamentes acélkeretéből szedtünk le és hegyeztünk élesre csíkokat; ugyanebből a célból gyűjtöttünk be drótkerítésből darabokat. Térdvédőből kiszedtük a fémcsatot, s még egy vécékeféből is kinyertünk némi fémet, hogy a betonpadlón aztán halálosan hegyesre reszeljük. A szerszámok nyelét a lepedőkből letépett csíkokkal tekertük be, és a mosottruha-bálát összetartó fehér pamutzsinórral rögzítettük a bevonatot. Így a fegyvert biztosabban lehet markolni, és az ember kevésbé sérülhet meg attól, hogy netán a keze felcsúszik a markolaton, bele a pengébe.

Az én fegyveremet Tömör külön nekem készítette. Egy ceruza végéről lehúzta a fémgyűrűt, és egy darab kihegyezett gemkapcsot szúrt a radíros végébe. A másik felére cigarettapapírból apró legyezőt erősített, s ezt a nyilat bedugta egy filctoll üres palástjába. Fúvócsőszerűen használva a fegyvert, az ellenséget közvetlen közelről szembe lehet köpni a hegyes nyilacskával.

Elképesztőnek érzem, ahogy felsorakozunk az udvarra menet, hogy az őrök mit sem sejtenek az egészből – fogalmuk sincs, hogy mindenki az inge alá rejtett valamilyen fegyvert. Amint kiérünk az udvarra, azonnal nagy csapatokba tömörülünk, nem úgy, mint máskor – most senki sem szeretne könnyű célpontot nyújtani távol a szövetségeseitől. Senki sem nyúl a kosárlabdáért.

– Csak nyugi – súgja oda Tömör. A szívem, mint a kő, és elönt a veríték a fülem mögött, ahol most nincs haj.

Nem veszem észre a zoknibombát, csak amikor már zümmögve a fülemnél jár, és becsapódik a bal halántékomba. Elzuhanok, és féléber állapotban észlelem magam körül a lábak taposó-mozgó erdejét. Az őr valószínűtlenül magas gyerekhangon visít a hangosbeszélőbe: – Többszörös rabösszecsapás a sportudvaron, azonnali erősítést kérek!

A közösségi tér üvegablaka, amely az udvarra néz, hirtelen megtelik arcokkal. Őrök robognak ki az ajtón libasorban, aztán megpróbálják szétválasztani a fehérek, a mexikóiak és a feketék egymásba gabalyodott végtagjait. Az erőszaknak közelről szaga van – rezes vérszaga, égett-

kormos bűze. Hátrébb próbálok araszolni, miközben vadul reszketek minden porcikámban.

Az előttem lévő emberfalon hirtelen rés támad, és a mellettem lévő üres térbe bezuhan egy test. Vessző felemeli a fejét, és felizzik a szeme, ahogy meglát.

A legfurább benyomások rögződnek belém: az alattam lévő gumiborítás öltözőkre jellemző oroszlánszaga; a forradás Vessző vállán, amelynek körvonala Floridát formázza; az, hogy csak fél pár cipő van rajta. A lábam remeg, ahogy megpróbálok hátrébb húzódni tőle. A markom a fúvócső köré fonódik.

Rám vigyorog, és látom, hogy a foga véres, – Niggerek seggnyalója – mondja, és fél kézzel egy felhúzós pisztolyt emel fel.

Tudom, mi az, mert Tömör is akart egy ilyet csinálni, de nem tudott időben hozzávaló töltényt becsempésztetni. Úgy készül, hogy egy asztmapumpa alját és tetejét le kell szedni, a vékony fémfóliát feltépni. Ki kell nyújtani laposra a hengert, aztán egy ceruza köré tekerve csövet alkothatunk belőle, amelybe befér egy 22-es kaliberű töltény, amelynek hegyes az eleje, mint egy kis rakétának. A betöltött pisztolyt rongyba csavarva kell fél kézben tartani, a másik kézben van az elsütő szerkezet. Ez bármi lehet, ami megüti a töltény fenekét, amikor az ember összecsapja a két kezét. Másfél méteren belül halálosan pontosan lehet vele célozni.

Vessző kezében valami fémeset látok meg – egy bilincs kulcsa jövök rá. Jobb keze ujjai közé fogja, és emeli a kezét, hogy aztán a másikra vágjon vele.

Eközben lassan a számhoz emelem a filctoll-fúvócsövet, és belefújok. A hegyes végű nyíl Vessző felé röppen, és a gemkapocs-nyílhegy mélyen belefúródik a jobb szemébe.

Oldalra gurul üvöltve. Én pedig reszkető kézzel a közeli lefolyó rácsai közé ejtem a csövet. Az őrök könnygázt kezdenek ránk fújni, ez teljesen elvakít. Valami fémtárgy gurul el mellettem, és a hang után tapogatózva próbálom megtalálni, mert hiába meresztem égő szemem, csak vörösség van előttem. Az ujjaimmal rálelek a miniatűr fémrakétára, érzem a hegyes végét. Gondolkodás nélkül a markomba zárom Vessző pisztolytöltényét, amelyet elejtett az imént.

– Most már semmi vész – szólal meg mögöttem egy hang. Az őr talpra segít. – Láttam, hogy maga kapta az elsőt. Minden rendben?

Amikor bemegyek innen, az udvarról, már nem leszek ugyanaz az ember, aki akkor voltam, amikor kijöttem ide öt perccel ezelőtt. Ez idő alatt valaki mássá váltam, s erre a valakire halványan kezdek ráismerni. Ez a valaki elkeseredett, és olyan dolgokra is képes, amelyekre azelőtt nem, és még csak nem is feltételezte volna magáról azelőtt, mielőtt még nem volt kényszerítve a cselekvésre. Ráismerek arra, aki huszonnyolc évvel ezelőtt voltam.

Új nap, új élet.

Biccentek az őrnek, hogy minden rendben, és felemelem az öklömet, mintha csak a nyálat akarnám letörölni a szájam sarkából. Aztán nyelvemmel kiszedem a töltényt a pofazacskómból, és lenyelem.

V

Az emlékezetnek lapjai
Gyászos-sötéten rezgenek.
Henry Wadsworth Longfellow

DELIA

Ruthann azt meséli Sophie-nak, hogy amikor ő gyerek volt, a hopi indián lányok a fülük fölé csavarták hajfonataikat mindkét oldalon. Közben elválasztja Sophie haját, megtekeri így meg úgy, aztán szorosan rögzíti. – Na, tessék, úgy festesz, mint egy kuwányauma – jelenti ki.

– Az meg micsoda? – kérdezi Sophie.

– Pillangó, gyönyörű mintás szárnyakkal. – Ruthann egy kendőt tesz Sophie vállára, a lábára fáslit teker mokasszin gyanánt. – Nagyszerű – mondja. – Mehetsz.

Ma Ruthann a phoenixi Heard Múzeumhoz visz minket, ahol éppen fesztivál zajlik. Telepakolta a kocsit régi társasjátékokkal, rossz órákkal, kifogyott tollakkal, repedt-lepattogzott vázákkal. – Ha nincs dolgotok – mondta –, vinnék egy kis cuccot.

Egy órával később Sophie meg én a múzeum előtti füves térségen ácsorgunk; körülöttünk Ruthann limlomai, miközben ő maga barbie-s kabátjában jön-megy, vevőt csalogat. Az emberek pikniktakarókon vagy összecsukható székeken ücsörögnek, palackos ásványvizet isznak, és négydolláros bundáskenyeret esznek. A pavilon aljánál, árnyékoló tető alatt kis körszínpad, ahol néhányan körbeülnek egy óriás dobot. A hangok összevegyülve szállnak az ég felé.

A nézők között sok a fehér, de többségükben őslakos amerikai indiánok. Némelyiken hagyományos indián viselet, de sokan hordanak farmert amerikai zászlós pólóval. A férfiak egynémelyike fonatban vagy lófarokban hordja a haját, és mintha mindenki mosolyogna. Lányokat látok ugyanúgy felcsavart hajjal, mint ahogy Sophie-ét csinálta meg Ruthann.

Egy táncos lép a dobosok elé a színpadra. – Hölgyeim és uraim – mondja a műsorközlő a mikrofonba –, köszöntsük Derek Deert, aki a hopiföldi Sipauloviból jött hozzánk.

A fiú nincs több tizenhat évesnél. Ahogy lép, a ruhájára erősített csengők csilingelnek. Szivárványszínű rojtok lógnak a válláról és karjáról. A homlokán bőrszíj, a közepében szintén szivárványos korong. Az ágyékkötője alá biciklis térdnadrágot vett föl.

A fiú öt darab, egyenként fél méter átmérőjű karikát tesz a földre. A dobosok puffogtatni kezdenek, mire a táncos elkezdi a számot. Kétszer toppant jobb lábbal, kétszer a ballal. Hirtelen mozdulattal lábával a levegőbe lódítja az első karikát, és kézzel elkapja, majd sorban a többit is. Aztán játszani kezd velük, a teste részévé válnak, ahogy ki-be lépked belőlük, pörgeti-állítja, vállra-karra teszi őket. Egyszer kígyót idézve mozog, másszor kiterjesztett szárnyú sas, majd vadlóból pillangó lesz. Aztán összefogva úgy pörgeti meg a karikákat, hogy gömb lesz belőlük, amelyet a színpad közepére gurít, s ahogy az ott forog, fél térdre ereszkedve fejezi be a táncot az egyre vadabb dobpergés és a dobosok kiáltozása közepette.

Ilyet még sose láttam, de ehhez hasonlót se. – Ruthann, ez fantasztikus volt… – mondom, ahogy az öregasszony tapsolva mellém lép.

– Menjünk oda hozzá – indítványozza, s átfűzi magát a füvön állók-ülők között, mi meg a nyomában, míg a dobosokhoz nem érünk. A fiú izzadtan, csapzottan majszol egy csokiszeletet. Közelről látom, hogy a szivárványos rojtok kézzel felvarrt szalagok. Ruthann minden zavar nélkül megfog egyet-kettőt. – Nahát, már csak egy szál tartja – méltatlankodik. – Az anyádnak meg kéne tanulnia varrni.

A fiú hátrapillant ránk a válla fölött, és vigyorog. – A nagynéném talán meg tudná varrni – mondja –, de nagyon elfoglalt üzletasszony mostanában, úgyhogy nemigen tud a magamfajtával törődni. – Megöleli Ruthannt. – Vagy talán hoztál magaddal tűt és cérnát?

Nem tudom, miért nem mondta meg Ruthann, hogy a táncos az unokaöccse. Ruthann kissé eltartja magától a fiút, hogy szemügyre vehesse.

– Már kiköpött az apád vagy – jegyzi meg, mire a fiúnak fülig ér a szája.

– Derek, ez itt Sophie és Delia, *ikwaatsi.*

Kezet fogunk. – Nagyon jól csinálta, igazán… – mondom neki.

Sophie a karikák fölé hajol, és megpróbálja a lábával a levegőbe rúgni az egyiket. Pár centire sikerül is, mire a fiú felnevet. – Nahát, egy törzstárs…

– Tényleg nem voltál rossz – mondja neki Ruthann.

– Hát hogy vagy, nénikém? – fordul hozzá a fiú. – Anyám mondta, hogy… hogy elmentél az Indián Egészségügyi Szolgálathoz.

Mintha egy árnyék suhanna át Ruthann arcán, de éppen csak egy pillanatra. – Miért rólam fecsegünk? Azt mondd meg nekem, hogy érdemes-e a győzelmedre fogadnom?

– Még azt sem tudom, hogy idén benevezek-e – feleli Derek. – Nincs sok időm gyakorolni most, hogy annyi minden történt.

Ruthann megböki a vállát, és az ég felé mutat. Az egyébként tökéletesen tiszta, kék égen egy kis zivatarfelhő borzolódik. – Szerintem apád is eljött, hogy biztosan jól sikerüljön a számod.

Derek is felpillant az égre. – Hát, meglehet – jegyzi meg.

Aztán lehajol, hogy megmutassa Sophie-nak, hogy kell fél lábbal feldobni a karikát a levegőbe. Ruthann közben elmondja nekem, hogy Derek apja volt az iraki háború egyik első amerikai áldozata. A hopi szokásrend szerint a temetést a halál negyedik napján kell megtartani, de mivel a holttestet szállító helikoptert lelőtték, ezért a holttest csak a hatodik napon érkezett meg. A család megtett mindent – jukkából készült szappannal mosták meg a haját; a száját teletöltötték étellel, nehogy éhen legyen a másvilágon, az ingóságait melléje helyezték a sírba, se mindezt két nap késéssel, ezért aggódtak, hogy Derek apja netán nem jutott el az utolsó állomáshelyre.

– Órákig várakoztunk – meséli Ruthann. – Aztán, mielőtt besötétedett volna, eleredt az eső. Nem mindenütt esett, de a nővérem házára meg a földjére igen, és az épület előtt is esett, ahol a férje a háborúba jelentkezett. Innen tudtuk, hogy mégiscsak sikerült elérnie a holtak birodalmába.

Felnézek a felhőcskére, amely Ruthann szerint az ő sógora. – És mi történik azokkal, akik nem tudnak megtérni oda?

– Azok elveszetten bolyonganak ebben a világban – feleli Ruthann.

Felnyújtom a tenyeremet, és próbálom elhitetni magammal, hogy egy csepp eső tényleg belehullott.

– Ruthann – szólítom meg, ahogy hazafelé tartunk –, miért mentél éppen a Mesába lakni?

– Hát nekem azok az úri népek ott benn, Phoenixben nem elég jók.

– Na, viccen kívül… – A visszapillantóban ellenőrzöm, hogy Sophie alszik-e. – Nem tudtam, hogy élnek errefelé rokonaid.

– Hát vajon miért költözik valaki egy ilyen helyre, ahol mi lakunk? – vonja meg a vállát Ruthann. – Mert máshová már nem lehetett menni.

– És visszajársz az ősi földre?

Ruthann bólint. – Valahányszor emlékeztetni akarom magam, honnan származom, és merre tartok.

Talán nekem is oda kéne néha mennem, gondolom. – Még nem is kérdezted, hogy én miért jöttem Arizonába.

– Gondoltam, majd mondod, ha akarod – válaszolja.

A szemem az úton, úgy kezdek bele: – Az apám elrabolt engem, amikor kicsi voltam. Azt mondta nekem, hogy az anyám meghalt autóbalesetben, és elvitt Arizonából New Hampshire-be. Most letartóztatták, a phoenixi fogdában van. Ezt az egészet csak egy hete tudom. Egészen idáig nem tudtam, hogy az anyám él. Még az igazi nevemet sem tudtam.

Ruthann hátrapillant Sophie-ra, aki Greta hátára tapadva alszik. – Hogyan választottad a nevét?

– Hát… Tetszett…

– A lányom elnevezése napján elmentem az összes nagynénjéhez, hogy javasoljanak neveket. Az apja Póvolnyam volt, a Pillangó nemzetségbe tartozott, ezért a pillangónak benne kellett lennie a névben. Mondták, hogy Pólikwaptiwa, Virágon ülő Pillangó, meg: Tuwahóima, ami Kikelő Lepkét jelent. A Talásweniuma annyi, mint Hímporos Lepkeszárny. Nagyanyám viszont azt mondta, legyen Kuwányauma, vagyis Szépszárnyú Pillangó. Hajnalig várt, aztán fogta Kuwányaumát, és elvitte bemutatni a szellemeknek.

– Van egy lányod? – kérdezem csodálkozva.

– Az apja nemzetségéről nevezték el, de az enyémhez tartozott – magyarázza Ruthann. – Aztán beavatáskor kapott egy új nevet, az iskolában pedig Louise-nak nevezték a tanárok. Azt akarom mondani ezzel, hogy a neved a legritkább esetben fejezi ki azt, hogy ki és mi vagy.

– És mit csinál a lányod? – érdeklődöm. – Hol él?

– Már rég elhagyott. Louise sose jött rá, hogy a hopi szó nem egy törzshöz tartozást fejez ki, hanem utat, amelynek van célja. – Ruthann felsóhajt. – Hiányzik…

Kinézek a szélvédőn át a horizonton függő felhőkre. Ruthann sógorára gondolok, meg a családi birtokot elárasztó esőre. – Bocsánat, nem akartalak felzaklatni – mondom.

– Nem vagyok felzaklatva – feleli. – Ha meg akarod tudni valakinek a történetét, el kell vele meséltetni, és valahányszor elmeséli, mindig kicsit más lesz. Mint most nekem is…

Ahogy Ruthannt hallgatom, az jut eszembe, hogy a viszonyok nem feltétlenül az egyenlőségen alapulnak: lehet, hogy egy anyának nagyobb veszteség elvesztenie a gyermekét, mint a gyereknek az anyját. Lehet, hogy a hovatartozás nem ugyanaz, mint tudni, kik vagyunk.

– Láttad anyádat, amióta itt vagy? – kérdezi Ruthann.

– Nem egészen úgy sült el, ahogy akartam – felelem egy kis szünet után.

– Hogyhogy?

Nem nagyon akaródzik most anyám alkoholizmusáról vallani neki. – Nem olyan, amilyennek gondoltam őt.

Ruthann elfordítja a fejét, kibámul az ablakon. – Senki se olyan…

Gyerekkoromban a kedvenc múzeumom a New England Aquarium volt, és ott is a kedvenc részem a medence, ahol az ember istent játszhatott. Voltak ott tengeri csillagok, amelyek ki tudták fordítani a belsejüket, és a sérült végtagjaikat képesek voltak visszanöveszteni. Az anemónák egész életüket egyhelyben töltötték. Aztán voltak remeterákok, tengeri csigák és alga. Aztán volt egy piros gomb, és ha azt megnyomtam, meglódult a medencében a víz, és elkezdte forgatni a benne lévőket, mint egy mosógép, végül újrarendeződött minden.

Imádtam, hogy én idézem elő a változást egy gombnyomással. Addig vártam, amíg a remeterák lenyugodott a homokban, ekkor megint megnyomtam a gombot. Csodás volt látni, hogy íme, itt egy társaság, amelynek élete azon alapszik, hogy nincs biztos alapja.

Volt egy másik részleg is a múzeumban, amelyet szerettem. Volt egy villódzó lámpa, melynek fényében úgy látszott, hogy egy óriási csapból spriccel a víz szerteszét. Tudtam, hogy csak optikai illúzió, de mindig azt gondoltam, hogy a világnak ebben a szegletében még az is lehetséges, hogy a víz visszafelé folyjék.

Ruthann engem is befog a babavégtagok összeszerelésének munkájába. Egy nap éppen Elvált Barbie-n dolgozunk – mellé adjuk Ken hajóját, autóját és a házára a végzést –, amikor Ruthann felteszi a kérdést: – Mit csináltál New Hampshire-ben?

Közelebb hajolok a munkadarabhoz a ragasztópisztollyal, hogy rögzítsek egy gombot, de aztán ehelyett valahogy Barbie kistáskája ragad Barbie homlokára. – Greta meg én eltűnt embereket kerestünk.

Ruthann szemöldöke felszalad. – Mint a filmekben a nyomkereső?

– Nagyjából, csak éppen mi egy csomó rendőrkapitánysággal együttműködve csináltuk ezt.

– Akkor itt miért nem csinálod?

Felnézek rá. Mert az apám le van tartóztatva, gondolom. Meg azért is, mert szégyellem magam, ha arra gondolok, embereket kerestem, és nem tudtam, hogy magam is el vagyok veszve. – Greta nincs kiképezve a sivatagi munkára – mondom jobb kifogás híján.

– Hát akkor képezd ki.

– Ruthann, az idő meg a hely nem megfelelő erre… – válaszolom.

– Ezt nem te döntöd el.

– Na, ne mondd! Hát ki?

– A *kúskuska.* Azok, akik eltűntek. – Ruthann megint a munkája fölé görnyed.

Van valahol egy kislány, akit éppen most visznek át a határon? Vagy egy férfi, akinek borotvapengét szorítanak a csuklójához? Egy gyerek, aki éppen átugrik a kerítésen, hogy elmeneküljön a világ elől? Az elkeseredetteknek általában sikerül, amit akarnak, mert már nincs vesztenivalójuk. De mi van, ha nem erről van szó? Ha huszonnyolc évvel ezelőtt akadt volna valaki Phoenix vidékén, aki ugyanazt csinálja, mint én Gretával, akkor vajon engem az apám el tudott volna vinni?

– Esetleg csinálhatnánk szórólapokat, hátha… – indítványozom.

A ragasztópisztolyért nyúl. – Az jó lesz – helyesel –, mert a babakészítésben kutyaütő vagy…

A sivatagba menet Fitz fantasztikus történeteket mesél. Egy szívátültetésen átesett férfi a műtét után ráébredt, hogy imádja a francia Riviérát, pedig soha életében nem tette ki a lábát Kansas államból. Egy antialkoholista vesebeteg, aki új vesét kapott, elkezdte inni ugyanazt a fajta martinit, amely a donorja kedvence volt.

– Ugyanezzel a logikával azt is állíthatjuk, hogy az első képem rólad el van raktározva valahol a szemgolyómban, nem?

Fitz vállat von. – Talán így is van, ki tudja?

– Hát ez a legnagyobb marhaság, amit valaha hallottam.

– Én csak azt mondom, amit olvastam…

– És mi van azzal a fickóval, aki az 1900-as években kapott egy lándzsát a fejébe, és mikor magához tért, elkezdett …kirgizisztániul vagy hogy beszélni?

– Hát azt nem hiszem – mondta Fitz –, mert Kirgizisztán csak öt éve létezik.

– Nem érted a lényeget – vágok vissza. – Mi van akkor, ha az agyban van egy memóriakészlet, és nem is mindent éltünk át, ami benne van? Mi van, ha tele vagyunk egy jéghegynyi tudással, de csak elenyésző részét használjuk?

– Hát ez nagyon érdekes gondolat… Vagyis beléd és belém eleve ugyanazok az emlékek lennének táplálva…?
– Hát, ami azt illeti, tényleg ugyanazok az emlékeink – szögezem le.
– Na ja, csakhogy az én meztelen képem Ericről mégiscsak mást jelent nekem, mint neked, nem? – nevet Fitz.
– Az is lehet, hogy egyáltalán nem emlékszem arra a rohadt citromfára. Lehet, hogy mindenkinek van valami berögzött nyomorúság az agyában…
– Az biztos – helyesel Fitz. – Az enyémben például az a csotrogány autó…
– Nagyon vicces…
– Hát nekem egyáltalán nem volt vicces. Atyaúristen, emlékszel, amikor lerobbant a felsős bálba menet?
– Arra emlékszem, hogy a nőd ruhája tiszta olaj lett. Mi is volt a neve? Carly…?
– Casey Bosworth. De mire odaértünk, már nem volt a nőm.
Lehúzódom az útról, megállok a kavicsos, vörös földön, aztán átadok Fitznek egy vizespalackot meg egy tekercs vécépapírt. – Tudod, ahogy megbeszéltük…
Szagösvényt hagy Gretának és nekem, hogy majd utána menjünk. Így gyakoroltunk évekig New Hampshire-ben is. Mivel ez a terület még ismeretlen nekem, Fitz a biztonság kedvéért papírdarabokat hagy majd a bokrokon, kaktuszokon, hogy tudjam, Greta jó nyomon van-e. Fitz kiszáll a kocsiból, és az ablakomhoz hajol. – Azt hiszem, azt a fejezetet nem vettük át, hogy mit kell csinálni, ha jön egy prérifarkas…
– Én a helyedben nem aggódnék miatta – jegyzem meg édes-bájosan. – Sokkal inkább ki volnék borulva a kígyók miatt…
– Nagyon vicces – feleli Fitz, és elindul. A vörös hajával, fehér bőrével egy pillanat alatt le fog égni ezen a tűző napon. – Ha Greta elszúrja, akkor menj délnek – mondja a válla fölött. – Ott leszek a határon, és tequilázni fogok az őrökkel.
– Greta nem fogja elszúrni… Hé Fitz! – szólok utána, és megvárom, míg a szeme elé tett kézzel megfordul: – Nem vicceltem ám a kígyókkal!
Ahogy elhajtok, látom a visszapillantóban, Fitz milyen aggodalmasan kémleli a talajt a lába előtt. Hangosan nevetnem kell. Az emlékek nem is a szívben, az agyban vagy akár a lélekben vannak, legalábbis szerintem nem. Sokkal inkább a két ember közti térben.

A hopik szerint előfordul, hogy többé nem illünk bele a világba, amelybe beleszülettünk.
Kezdetben csak sötétség volt, és Taiowa, a napszellem. Ő teremtette az Első Világot, és barlanglakó lényekkel népesítette be. Ők azonban harcba keveredtek egymással, ezért leküldte közéjük Pók Nagyanyót, hogy készítse fel őket a változásokra.
Ahogy Pók Nagyanyó átvezette a lényeket a Második Világba, Taiowa megváltoztatta őket. Már nem rovarok voltak, hanem bundás állatok, úszóhártyás ujjakkal és farokkal. Boldogok voltak, hogy szabadon jöhetnek-mehetnek a tág vidékeken, de nem lettek kicsit sem okosabbak, mint voltak.
Taiowa megint elküldte értük Pók Nagyanyót, aki átvezette őket a Harmadik Világba. Itt a lények átváltoztak emberré. Falvakat alapítottak, kukoricát ültettek. A Harmadik Világban azonban hideg volt, és sokszor sötét. Pók Nagyanyó megtanította őket takarót szőni, agyagedényt készíteni ételnek és víznek, de a hidegben az edényeket nem tudták kiégetni, és a kukorica sem nőtt.
Egy nap egy kolibrimadár jött az emberekhez, akit Masauwu küldött, a Felső Világ ura és a Holtak Birodalmának őre. A madár elhozta nekik a tüzet, és megtanította őket a tűz titkára.
Ezzel az új eszközzel az emberek megkeményíthették edényeiket, felmelegíthették a földjeiket, s megfőzhették az ennivalójukat. Egy darabig békességben éltek, de aztán megjelentek a varázslók, akik szereikkel ártani tudtak azoknak, akiket nem kedveltek. A férfiak földművelés helyett szerencsejátékot játszottak. Az asszonyok elvadultak, elfeledkeztek gyermekeikről, úgyhogy végül az apáknak kellett gondoskodniuk róluk. Az emberek elbizakodottan hirdették, hogy nincs is isten, ők teremtették saját magukat.
Pók Nagyanyó visszatért. Megmondta az embereknek, hogy a jókat elviszi magával, a rosszakat hátrahagyja. Nem tudták, merre kell menni, de odaföntről, a mennyboltról lépteket hallottak. Akkor a törzsfők és a gyógyító füvesemberek vettek egy kis agyagot a földből, fecskét formáltak belőle, bebugyolálták egy mennyasszonyi ruhába, és énekükkel életre keltették.
A fecske felrepült az ég felé, ahol egy nyílás fénylett, de gyenge volt, és nem tudott átmenni ezen a hasadékon. A füvesemberek akkor csináltak egy erősebb madarat – egy galambot. Ez átrepült a nyiladékon, és visszatérve ezt mondta: „Odaát van egy föld, amely minden irányban tágas, de nincs rajta semmi élő”.
A törzsfőnökök és a kuruzslók mégis hallották a lépéseket odaföntről. Akkor egy macskamadarat formáltak agyagból, s mondták neki, kérjen engedélyt az Odaföntt Lépkedőtől, hogy behatolhassanak a birodalmába.
A macskamadár még tovább jutott, mint az előzőek. Nem talált mást, mint homokot és mesát, sivatagi hegyeket. Érett tököt talált, kék kukoricát és meghasadó dinnyéket. Egyetlen kőházat látott, és annak urát, Masauwut. Visszatért, és jelentette: Masauwu megengedi az embereknek, hogy a földjére lépjenek. Akkor felnéztek a törzsfők és a kuruzslók az égre – vajon hogyan juthatnak fel oda?
Akkor megkeresték Mókust, a magvetőt. A Mókus elvetett egy napraforgómagot a földbe, és az énekük erejével az emberek nagyra növesztették. A napraforgó azonban a saját súlya alatt meghajlott, és nem érte el az égen támadt hasadékot.
Akkor a Mókus egy lucfenyőt vetett el, aztán egy jegenyefenyőt, de egyik se nőtt elég magasra. Végül egy bambuszt dugott a földbe, és az emberek megint énekelni kezdtek. Ahányszor az emberek abbahagyták az éneket, a bambusz is abbahagyta a növekedést, és lett rajta egy csomó. Végül elérte a nyiladékot az égen.
Csak a legtisztább lelkű embereket engedték fel a Negyedik Világba. Elsőként Pók Nagyanyó mászott fel a bambuszon két harcos unokájával. Ahogy a többiek is mászni kezdtek, egy csúfolódó poszáta elkezdte őket csapatokra osztani – így lettek a hopik, a navajók, a zunik és a pimák, az uték és a szupaik, a sziúk, a komancsok és a fehérek. A harcos unokák megteremtették a Napot és a Holdat. A maradék anyagot a prérifarkas az égre szórta – ebből lettek a csillagok.
A hopik persze azt is tudják, hogy a gonosz mégiscsak fellopakodott a bambuszon az égbe. És hogy a Negyedik Világ ideje lassan lejár. Szerintük bármikor egy másikban találhatjuk magunkat.

Ha az ember kopóval nyomot követ, számára az illat elveszti romantikus jellegét. Azt, amikor az ember bódultan kedvese nyakába fúrja az orrát, vagy amikor a férfiak megfordulnak egy gyönyörű nő után. Hiszen az illat nem más nekem és Gretának, mint leváló bőrsejtek, valamint komoly szakma.
Miután felcsatolom rá a pórázt, odaviszem Gretát Fitz hátrahagyott baseball-sapkájához, amelyet az orra elé tartok. Olyan mélyeket szimatol, hogy a sapka anyaga besüpped az orrlyukaiba. – Keresd! – utasítom, mire átugrik a bedőlt kerítésen, és orrát a földre tartva elindul.
Errefelé érdekes madarak tanyáznak: Harris-ölyv, mexikói mátyásmadár… Látunk agavét, iszonyúan tüskés cholla kaktuszt, mocsármályvát, indiánfűt, meg valami kis fehér virágot is. Az itteni növények jó részét csak könyvben láttam eddig, mint például a jojobát. Furcsa kaktuszok mellett haladunk el – nem kifelé nőnek az ágaik, hanem befelé, mintha mutánsok lennének, a „fejük” meg összevissza csavarodik, mint az emberi agy

barázdái.

Greta lassan halad előre a kopár lapályon. Addig elgyönyörködöm az óriáskaktuszok dundi karjaiban, az ocotillónak a Modigliani festette nőkéhez hasonlóan hosszú nyakában. Itt is, ott is találok egy-egy papírfecnit, amelyet Fitz hagyott hátra, hogy tudjam, Greta jó irányba visz.

A kutya megáll egy kiszáradt óriáskaktusz tönkjénél, és leül. Hirtelen talpra ugrik, és terpeszben állva vicsorít, a nyakán felmered a szőr. A pekaridisznó szürke és legalább egy méteres. Sárgás agyarai lekonyulnak a végüknél; a sörénye végigfut a hátán. Abbahagyja a kaktuszgyümölcs rágcsálását, és felnézve horkant egyet.

Még azt sem tudom megjegyezni soha, hogy ha medve jön, futni kell vagy éppenséggel mereven állni, még kevésbé tudom az előírást pekarira. A disznócska peckesen lép egyet Greta felé, aki oldalvást ugrik egyet. Még időben fogom szorosra a pórázát, így megóvom attól, hogy egy nagy és szúrós, ágas-bogas kaktuszba vesse magát.

Greta hirtelen fájdalmasan vakkant, és a földre dobja magát, mancsával az orrát dörgöli. A kaktusznak valahogy mégiscsak sikerült némi tüskét juttatnia az orrába. Még a szája körül is látok kaktusztüskéket.

Greta vonyítására felrebbennek az ökörszemek a kaktuszokról. A pekari ijedten elrobog. Gondolkodás nélkül letérdelek, felnyalábolom Gretát, a vállamra emelem, és futni kezdek vele. Meg sem érzem negyvenkilós súlyát. – Fitz – ordítok olyan hangosan, ahogy csak tudok, és szememmel a papírdarabkák után kutatok, hogy mielőbb megtaláljam őt.

A Ford-furgon hátsó részébe fektetett Greta fölé hajlunk mindketten. Én csaknem ráfekszem, ahogy lefogva simogatom, nyugtatgatom, miközben Fitz a kutya orrához dugva a fejét, a mentődobozomból kivett csipesszel szedegeti a tüskéket belőle. – Úgy hallottam, hogy haverkodós chollának becézik azt a nyavalyás kaktuszt – dörmögi. – Ő kezdeményez, és szinte rád ragad… – Óvatosan kinyitja Greta száját, aki a keze felé kap. – Mindjárt kész vagyunk, kislány – mondja neki gyöngéden, és kihúzza az utolsó tüskét is a kutya szája széléből. Aztán előrehajolva vizsgálgatja, hogy tényleg eltávolította-e mindet. – Akkor megvolnánk. Lehet, hogy nem ártana azért egy állatorvossal is ellenőriztetni a kontárkodásomat, de szerintem nagy baj már nem lehet vele.

Ránézek Gretára, aztán Fitzre, és előtörnek a könnyeim. – Utálom ezt a helyet – mondom. – Utálom a hőséget, a kígyókat, és hogy nincs sehol egy kis zöld. A fogdának még a szagát is gyűlölöm. Haza akarok menni.

Fitz rám néz. – Hát menjél – javasolja.

Ez a könnyed hozzáállás elég, hogy magamhoz térítsen. – Miért nem akarsz lebeszélni róla?

– Miért kéne, hogy lebeszéljelek? – kérdez vissza. – Apád egyhamar úgyse megy sehova. Amúgy is ő lenne az első, aki azt tanácsolná neked, hogy menj vissza, és folytasd az életed, ahol abbahagytad. Sophie-nak is jobb New Hampshire-ben, a szokott környezetében. És most már arról sincs szó, hogy anyád miatt maradni kényszerülsz…

– Ezt hogy érted?

– Hát, légy őszinte magadhoz: ugye, nem akarod látni többé?

Hát, így van, nem akarom, de valahogy mégis berzenkedem a gondolat ellen.

– Azt hittem, hogy idejövök, és akkor minden értelmet nyer – mondom, és a pólóm aljába törlöm a szemem. – Bárcsak mindenre emlékezhetnék a gyerekkoromból…

– És az mire lenne neked jó?

Ezt még senki sem kérdezte tőlem.

– Hát, mert nem tudom, hogy ki voltam annak idején – felelem.

– Én tudom. Meg Eric is tudja. Jézusom, Delia, van vagy száz tanú rá, aki ebben segíteni tud neked! Ha már mindenáron törni akarod a fejed valamin, akkor inkább azon gondolkozzál, hogy mostantól kezdve ki és mi leszel. – Leguggol, és az oldalára dőlve könyököl a földön. – Akarod tudni, mit gondolok?

– Ugye, akkor is elmondanád, ha nem akarnám?

– Szerintem haragszol anyádra, amiért hagyott kicsúszni a kezéből.

Morcosan bólintok.

– Apádra is haragszol, amiért elvitt.

– Hát, ami azt illeti…

– A leginkább azonban magadra haragszol, mert nem voltál olyan okos, hogy magadtól rájöjjél a dologra – folytatja Fitz. – Mi a rossz abban, hogy New Hampshire-ben nőttél fel, és nem Arizonában? Az a fontos, hogy öt év múlva hol fogsz élni. Mit számít, hogy valaha nőtt egy citromfa az udvarotokban? Inkább arra lennék kíváncsi, hogy most vajon fogsz-e ültetni egyet a kertedbe? Mit számít, hogy pókfóbiád van? Erre van a hipnózis, ha ki akarsz gyógyulni belőle. – Kinyújtja felém a kezét, és végigsimítja egyik indiáncopfomat. – Ha nem akarod, hogy valaki megint megváltoztassa az életed menetét, Dee, akkor neked magadnak kell megváltoztatnod!

Ebben a pillanatban mintha megvilágosodna az agyam. Mintha valaki letörölte volna előttem a ködös-párás ablakot, amelyen már egy jó ideje nem láttam ki, hiába meresztettem a szemem. Egyes embereknek mesekönyv a múltjuk, tele mindenfélével, másoknak meg nem. Ott a rengeteg örökbe fogadott gyerek, akik semmit sem tudnak a valódi szüleikről. Vannak rabok, akik kijönnek a börtönből, és a közösség oszlopaivá válnak. Az ember bármikor újrakezdheti az életét. És ez nem félig megélt életet jelent, hanem valódit, igazit.

Van ebben azért valami félelmetes is: azt is jelenti, hogy a kapcsolatok, amelyekre az életünket, a személyiségünket építjük, nem véletlenszerűen adottak, hanem szabad választás tárgyai. Joggal érezhetjük magunkat közelebb egy baráthoz, mint, mondjuk, egy szülőhöz. Előfordulhat, hogy valaki, aki a múltban elárult minket, része lesz a jövőnknek, amit együtt építünk. Szédülő fejjel támaszkodom neki a kocsinak. – A te szádból mindez túl egyszerűnek hangzik.

– Te viszont túlkomplikálod a dolgot – vág vissza Fitz. – Zárójeles kérdés: szereted apádat?

– Igen – mondom gyorsan.

– Anyádat is szereted?

– Apám nem engedné, hogy…

Fitz megrázza a fejét. – Delia, nem gátolhat meg benne! Figyelem, ahogy az alvó Greta egyenletesen szuszog. – Talán még egy kicsit maradok…

FITZ

Csak egy hét kell itt, Arizonában ahhoz, hogy profi hazudozóvá váljak. Amikor a szerkesztőm felhív, hogy a Hopkins-tárgyalás felől faggasson, hagyom, hogy bekapcsoljon a rögzítő, mígnem betelik a memória. Aztán végül észhez tér, és éjjel felhív a szállodai telefonon. Közli, hogy hat órám van a cikk nyélbe ütésére, különben visszavonja a megbízást. Mondom, hogy a megadott időben az asztalán lesz. Aztán e-mailben megírom neki, hogy új beadványokat terjesztettek a bíróság elé, ezért egész nap ott rostokoltam, és kérve kérem, adjon hosszabbítást. A második hét elején, amikor még mindig semmit sem produkáltam, Marge felhív, és hazaparancsol, hogy dolgozzam meg a fizetésemért. Közli, hogy új megbízatásom van: írjak azokról a hadmérnökökről, akik feltaláltak valamit a fagydaganatok ellen. Ebből tudom, hogy Marge magában már lefokozott. Azt mondom neki, hogy az első géppel indulok haza.

Aztán nem mozdulok Phoenixből.

Leülök inkább, és fabrikálok egy cikket a hadmérnökökről, amelyben fagydaganat helyett meleg égövi dolgok vannak. Úgy döntök, hogy miután a cikk feltehetően a lap második részében lesz elásva, megengedhetek magamnak egy kis (na jó, inkább nagy) tódítás-lódítást.

A kezdeti kis hazugságok aztán szétterjednek arizonai létemen, mint a feldőlt juharszirup az asztalon. Minden ragacsos lesz tőle, levakarhatatlanul. Felhívom a pizzást, akinek a boltja fölött lakom, hogy haláleset történt a családomban, erre tekintettel nem adna egy kis haladékot a lakbérfizetésre? Közlöm a szerkesztőséggel, hogy nem leszek ott a hétfői értekezleten, mert elkaptam egy felső légúti vírust – valami olyasmit, mint a SARS, és nagyon fertőző. Hagyom, hogy Sophie megkoronázzon egy indiánfűből font koszorúval, és amikor azt kérdezi, mikor megyünk haza, azt felelem: „hamarosan”.

Amikor Delia lelki segélyre szorul, azt mondom magamban, hogy bármely régi barátomon ugyanígy segítenék.

Ez a szörnyű a hazugságokban. Hogy aztán mi magunk is elhisszük.

Minden újságíró arra vágyik, hogy egyszer a halálsorról tudósíthasson, egyedül csak ő. Ő lehessen az igazság szócsöve, amelyen át az elítélt utolsó szavai eljutnak a világba. Hogy ő lehessen az, aki elgondolkodtatja az olvasót: talán ez az elítélt nem is nagyon különbözik tőlem. Persze, nem minden újságíró tudja, hogy cikkével össze fogja törni annak a szívét, akit szeret.

Amikor Andrew besétál – soványabb, mint ahogy az emlékeimben él; a feje rosszul borotválva –, megáll bennem az ütő. A csíkos ingben látni kínos – mint amikor az ember boxeralsóban látja a nagyapját, és ezt a látványt utána nagyon szeretné örökre kitörölni a fejéből. Annyira másnak látszik, mint aki volt, mintha önmaga távoli rokona volna, akin némileg kiütköznek azért az ismerős vonások. Eltűnődöm, hogy melyik Andrew az igazi: ez, vagy a másik?

Tulajdonképpen meglepett, hogy beleegyezett a látogatásomba. Igaz, hogy lényegében az ő házában nőttem fel, de jól tudja, hogy a Gazette-nek dolgozom.

Felveszi a fülhallgatót, én is ezt teszem. Azt szeretném kérdezni tőle, ahogy egymásra meredünk az üvegen át, hogy miért tette, amit tett. Ehelyett ez szalad ki a számon: – Remélem, nem kértek sokat ezért a hajnyírásért…

Amikor nevetni kezd, halványan ráismerek arra az emberre, akit régóta ismerek.

Andrew-val kapcsolatos alapélményem a kommunikációhoz fűződik. Delia, Eric meg én az erdei szemétlerakóban turkáltunk régi cserepek, indián nyílhegyek és varázsszeres üvegcsék után kutakodva. Egyszer csak egy ősöreg bőröndre bukkantunk. Kinyitottuk, és úgy véltük, hogy amit benne látunk, az valaha kémfelszerelés lehetett. Volt ott fejhallgató, kapcsoló, potméter – persze a vezetékek kitépve a helyükről, és a többi cucc is szétesőben. Túl nagy volt, hogy hazacipeljük, pedig nagyon szerettük volna. Rövid tanácskozás után úgy döntöttünk, hogy az általunk ismert felnőttek közül egyedül Andrew az, akit rávehetünk, hogy segítsen. – Ez egy házi adóvevő – mondta, amikor meglátta a bőrönd tartalmát. – Meglátjuk, működik-e még.

Andrew érdeklődött az idősklubban – az egyik öreg ismerte ezt a fajta szerkentyűt, tudta, hogy rövidhullámú rádió, és hogy mely gombokkal mit kell csinálni. Elvitt minket a könyvtárba, hogy keressünk elektronikai szakkönyveket, aztán elmentünk a vasboltba vezetékért meg csipeszekért, végül követtük a pincébe, ahol összerakta az egészet.

Egy nap, amint mindhárman mellette szorongtunk, bekapcsolta a rádiót. Magas, fülsértő zúgás jött a hangszóróból, miközben a gombokat tekergette, és belebeszélt a mikrofonba. Kétszer megismételte az üzenetet, és azután, láss csodát, valaki válaszolt. Valaki – Angliából. Az öreg azt mondta, hogy a rövidhullámú rádióban az a jó, hogy mindig lehet találni vele beszélgetőpartnert. Persze, óvatosnak kell lenni, figyelmeztetett minket – nem ajánlatos túl sokat elárulni magunkról, mert az emberek nem mindig azok, akiknek látszanak.

– Andrew – mondom neki az üvegfal előtt ülve –, tényleg azt gondoltad, hogy ezt az egészet meg fogod úszni?

A tenyerével megdörzsöli a térdét. – Ez most már az interjú, vagy attól függetlenül kérdezed?

– Ezt te döntsd el… – felelem.

Lehajtja a fejét. – Fitz, én egyáltalán nem gondolkodtam…

Amíg a sivatagban várom Deliát és csodaebét egy paloverde fa alatt, a föld repedezett kérgét nézegetve elképzelem, hányféleképpen halhat meg egy ember.

Persze, az első, ami eszembe jut, hogy például szomjan hal. Egy órája elfogyott a palack vizem, s könnyen el tudom képzelni e forró szárazságban a kiszáradás delíriumig fokozódó állapotát. A nyelv feldagad, mint egy nagy vattacsomó, a szemhéjak összetapadnak. Ennél azért jobb – most legalábbis úgy tűnik – a vízbefúlás. Először biztos undok érzés, hogy mindenhová beáramlik a víz, oda is, ahová nem kéne. Jelenleg azonban a víz – jó sok víz – puszta gondolata is csábító. Vajon milyen lenne a végén: tényleg jönnének a hableányok az ember tarkóját kagylóhéjakkal cirógatni és nyelves csókokat adni? Az ember csak feküdne békén a meder homokos, hűvös mélyén, és figyelné a felülről áttörő, de gyönge napsugarak táncát.

Fulladás, akasztás, lőtt seb – ez mind nagyon fájdalmas. Ám a fagyhalál… Úgy tudom, ez szép mód a távozásra. Lefeküdni a hóba, és lassan megdermedni – ez most majdnem úgy tűnik fel előttem, mint igazi csoda. Persze, nem említettem még a mártírhalált, amelyhez most gyorsan közelítek. Ha nem is a meggyőződésemért, de szinte máglyán égek. Vajon kevésbé fáj a csontokról leégő hús, ha az ember tudja, hogy igaza van, még ha mások úgy vélik is, hogy nincs? Erről eszembe jut Andrew.

Andrew-tól pedig már csak egy gondolat-villanásnyira van Delia.

Nem tudok róla, hogy bárki is belehalt volna valaha a viszonzatlan szerelembe. Talán én leszek az első…

Megnyomjuk a csengőt, aztán megszorítom Delia kezét. – Biztos vagy benne, hogy ezt akarod? – kérdezem.

– Nem – feleli. Lesimítja Sophie haját, és megigazítja a blúza gallérját, mire a kislány megfordul, és lerázza magáról az anyja kezét. – Ennek a néninek vannak gyerekei? – kérdezi.

Delia kis habozás után válaszol: – Nem, nincsenek…

Elise Vasquez kinyitja az ajtót, és szinte beissza a szeme Deliát. Tényleg ez rá a legjobb kifejezés. Hirtelen eszembe jut, amikor Delia a kórházi ágyon feküdt szülés után Sophie-val, és világosan látszott, hogy a világ kettőjükre zsugorodott össze, senki más nem számított. Gondolom, ez minden anya-gyerek kapcsolatban így van.

Ha nem ismerném olyan jól Deliát, mint amennyire ismerem, nem venném észre bal kezének apró rándulását, amely nála az idegesség jele. – Szia – mondja. – Gondoltam, megint próbálkozhatnánk…

Elise már Sophie-t bámulja, mintha kísértetet látna. Valójában azt is lát: egy kislányt, aki szakasztott olyan, mint az, akit elvesztett. – Ez Sophie – mutatja be Delia a lányát. – Sophie, ő pedig… – Itt elnémul, elpirul, és inkább nem mond semmit.

– Elise vagyok – guggol Sophie elé Delia mamája, és az unokájára mosolyog.

Elise fényes, fekete haja a tarkóján kontyszerűen csomóba csavarva. A szája és a szeme sarkában finom, apró ráncok. Parasztblúzt visel, amelyre színes madarakat hímeztek. Farmernadrágja tele van irkálva filctollal. Az egyik sort kisilabizálom: *„Ó, hamvak leánya, vérnek anyja…”*

– Sandburg… – mormolom.

Elise elismerően pillant rám. – Nem sokan olvasnak manapság verseket.

– Fitz író – szólal meg Delia.

– Valójában bértollnok vagyok egy másodrangú újságnál.

Elise lepillant a nadrágján díszlő sorokra. – Én mindig úgy gondoltam, írni csodás lehet – jegyzi meg. – Ha valaki így tudja összerakni a megfelelő szavakat…

Udvariasan mosolygok. Az az igazság, hogy ha egyszer véletlenül sikerülne jól összeraknom a megfelelő szavakat, az az én hibámból adódna, mert azt jelezné, hogy a rossz szavakat már mind felhasználtam, azok elfogytak… Ha az ember jobban meggondolja, talán a ki nem mondott szavak még fontosabbak, mint a kimondottak.

Meglehet, hogy Elise Vasquez ezt már nagyon is jól tudja.

Elise kinéz az üveg tolóajtón át a kertbe, ahová Victor kivitte Sophie-t madárfészeknézőbe. A tojások éppen kezdenek felrepedezni. A férfi felemeli a kislányt, hogy az jobban lásson, aztán eltűnnek mindketten egy magas kaktuszsövény mögött.

– Köszönöm – szólal meg Elise –, hogy elhoztad…

– Nem fogom előled elzárni Sophie-t – feleli Delia feléje fordulva. Elise kissé zavartan felém pillant.

– Ő a legjobb barátom – mondja Delia. – Mindenről tud.

Sophie futva jön vissza. – Ez olyan szuper… – zihálja lelkesen

– Van foguk a csőrükön… Megvárhatjuk, amíg kijönnek a tojásból?

Sophie Delia karját rángatja, hogy anyja álljon végre talpra. Az ajtóban Victor jelenik meg mosolyogva. – Mondtam neki, de hiába, hogy az beletelhet még egy kis időbe…

Delia úgy válaszol neki, hogy közben az anyját nézi: – Nem baj, várhatunk… – Hagyja, hogy Sophie kézen fogva húzza őt kifelé, a fához.

Elise Vasquez és én állunk egymás mellett, és figyeljük a nőt, akit – úgy érezzük mindketten – elvesztettünk, és talán sohase birtokoltunk.

Hazafelé megállunk egy kávéra. Sophie a járdaszélen guggol, és színes ceruzával Gretát rajzolja körbe, mintha hulla lenne a tetthelyen. Delia a csészéje szélén dobol, de nem akaródzik innia. – El tudod őket együtt képzelni magadban? – teszi fel a kérdést végül, ami nyilvánvalóan eddig foglalkoztatta.

– Az anyádat Victorral?

– Nem. Az apámmal.

– Dee, egy gyerek se tudja elképzelni a szüleiről, hogy…

Vegyünk példának okáért engem. Az én szüleim éppenséggel nem is csinálták – azt… Valahogy összehoztak engem, aztán amíg gyerek voltam, ügynök apám általában úton volt, és másik városban dugott egy légikísérőt, az anyám pedig elfoglalta magát, és úgy tett, mint aki nem tudja.

Az én apám azonban nem volt egy Andrew Hopkins. Az eltelt hosszú évek során nem emlékszem, hogy Andrew komoly viszonyba keveredett volna egyetlen nővel is, ezért fogalmam sincs, mi tetszett vagy nem tetszett neki egy nőben. Mégis arra jövök rá, sose gondoltam volna, hogy Andrew-nak tetszene egy ilyen nő, mint Elise: ilyen törékeny, ilyen egzotikus. Mint egy orchidea… Andrew inkább parlagfű: észrevétlen, rugalmas, és sokkal erősebb, mint az ember gondolná.

Nézem Delia nyakának lágy ívét, a válla szögletes csúcsát. Ez az a terület, amelyet Eric már feltérképezett. – Vannak emberek, akiket nem egymásnak szánt a sors – mondom.

Hirtelen egy rongyokba burkolt figura lép felénk, hajhálóban, papucsban, kezében egy csomó szórólap. Sophie rémülten bújik az anyja széke mögé. – Testvérem – néz rám a csavargó –, megtaláltad már Jézus Krisztust?

– Nem tudtam, hogy keresnem kéne.

– Nem gondolod, hogy ő a megváltód?

– Én még mindig abban reménykedem, hogy magam válthatom meg önmagam – felelem.

Az ember megcsóválja a fejét, és mereven néz, pislogás nélkül, mint egy kígyó. – Ahhoz egyikünk sem elég erős – feleli, és továbbcsoszog.

– Szerintem ez törvénysértés – morgók Deliának. – Legalábbis ki kéne mondani, hogy az. Nem kértem vallási körítést a kávémhoz.

Amikor felnézek, Delia pillantásával találkozik a szemem. – Hogyhogy te nem hiszel Istenben? – kérdezi.

– Hogyhogy te hiszel?

Néz, és az arca megenyhül. – Azt hiszem, vannak olyan dolgok, amelyek túl hihetetlenek ahhoz, hogy az ember magának tulajdonítsa az érdemet.

Vagy magára vegye a felelősséget? – gondolom.

Két asztallal odébb a prédikátor egy idősebb párt cserkész be. – Higgyenek az Atyában – szónokolja.

– Ha ez ilyen egyszerű volna… – néz utána Delia.

Amikor Delia Sophie-t várta, én voltam az edzőpartnere a terhestornán. Véletlenül esett rám a dolog, mert Eric, aki megígérte, hogy többé nem fog visszaesni, éppen akkor nem bírta tovább pia nélkül, amikor megkezdődött a foglalkozás. Egyszerre csak házaspárok között találtam magam a

földön ülve, és próbáltam csillapítani a pulzusomat, amikor a nővér azt mondta, vegyem a lábam közé Deliát, és fogjam át hátulról a nagy pocakját.

Deliának a szupermarket mirelitosztályán indult meg a szülése. Az üzletvezetői irodából hívott fel, s mire beértünk a kórházba, már teljes pánikban voltam amiatt, hogy fogom megoldani a feladatomat úgy, hogy azt tegyem, amit kell, de közben ne nézzek be a lába közé. Talán kérhetem, hogy a vállához állhassak. Vagy talán vonjam félre az orvost egy pillanatra, hogy elmagyarázzam a helyzetet?

Aztán úgy alakult, hogy ez a gond magától megoldódott, teljesen felesleges volt aggódnom. Abban a minutumban, hogy az altatóorvos az oldalára gördítette Deliát, és beadta a gerincébe a fájdalomcsillapítót, elájultam. Elég volt egyetlen pillantás a tűre, és kinyúltam. Arra ébredtem, hogy a fejemen hatvan öltéssel összevarrt seb van.

A mellette lévő ágyon tértem magamhoz. – Hé, Superman – mosolygott Delia egy apró fej fölött, amely a textilbugyorból kilátszott. – Köszi az értékes segítséget.

– Szóra sem érdemes – nyögtem lüktető fejjel.

– Hatvan öltéssel varrtak téged össze – jelentette. – Nekem csak tíz kellett.

Valamiért a fejét méregettem. – Nem ott! – magyarázta, és várta, hogy felfogjam. – Ugye, nem fogsz megint elájulni?

Nem ájultam el. Ehelyett átaraszoltam Delia ágya szélére, hogy megnézhessem a babát. Emlékszem, ahogy Sophie halványkék szemébe néztem, azon tűnődtem, lám, most már még egy ember van a világon, aki tökéletesen érti, mit jelent Delia közelsége, és már azt is megtanulta, hogy innen csak távolodni lehet.

Éppen a karomban tartottam Sophie-t, amikor Eric bejött a szobába. Egyenesen Deliához lépett, szájon csókolta, aztán a homlokát egy pillanatra Delia homlokának nyomta, mintha a gondolatai így, szavak nélkül is átáramolhatnának belé. Aztán Eric a lánya felé fordult. – Megfoghatod – noszogatta Delia.

Eric azonban nem mozdult, hogy elvegye tőlem Sophie-t. Feléje léptem egyet, és láttam, amit talán Delia nem vett észre – hogy mennyire reszket Eric keze, ezért inkább a zsebében tartja.

A babát a melléhez nyomtam, hogy kénytelen legyen elvenni tőlem. – Oké, minden rendben – mondtam –, de kinek is? Ericnek? Sophie-nak? Magamnak? Mindenesetre még tartottam egy darabig kis jutalomcsomagomat – addig nem engedtem el, amíg nem láttam, hogy Eric teljesen biztosan fogja.

Tizenhét üzenetet találok a telefonon, mind a szerkesztőmtől jött. Az első az, hogy hívjam vissza. A harmadikban ezt már nem kéri, hanem követeli. A tizenegyedikben figyelmeztet, hogy vigyázzak, mert ha majmokat küldenek fel az űrbe, akkor nem lehet olyan nagy gond őket beidomítani, hogy írjanak a *New Hampshire Gazette-be.*

Az utolsóban Marge közli, hogy ha reggel kilencig nem lesz semmi az asztalán, akkor a cikkem helyére a seggem fénymásolt képét rakja, amelyet a karácsonyi partin készítettem.

Ezután lehúzom a motelban a rolót, és bekapcsolom a tévét, hogy ne halljam a párocska nyögdécselését a vékony fal túloldalán. A légkondit is feljebb állítom. „Andrew Hopkins”, írom a laptopba, „nem olyan ember, mint az összes többi a Madison Street Fogház folyosóján”.

A törlőgombbal fejcsóválva kitörlöm az egész mondatot.

„Mint minden apa, Andrew Hopkins se akar másról beszélni, mint a lányáról.”

Ezt a mondatot is átadom az enyészetnek.

„Andrew Hopkins szemében ott a múltja”, írom, és rögtön megállapítom: kiében nincs ott?

Járkálok az ágy körül. Ki ne vetné magát bele a lehetőségbe, hogy változtasson valamit a sorsán? Hogy még kétszáz pontot gyűjtsön az iskolai vizsgán, hogy ráhajtson a Pulitzer- vagy a Nobel-díjra… Hogy még szebb legyen az arca, vékonyabb az alakja… Hogy még pár évet eltölthessen a gyerekeivel, akik észrevétlenül felnőttek, amikor éppen nem figyelt oda… Még öt percet lehessen azzal az elhunyttal, akit valaha szeretett.

Én azt a percet kívánom visszahozni, amikor nem voltam elég bátor. Megmondanám Deliának, mennyire szeretem, s akkor rám is úgy nézne, ahogy Ericre nézett mindig is.

Nem azt szeretném leírni – nem azt muszáj most leírnom, amiért a *New Hampshire Gazette* fizet. Letelepszem a laptop mellé, és kitörlök mindent, amit addig írtam. Újrakezdem.

VI

Mért nincs tehát
Több mondandónk? Más dolgok kellenek.
Nincs emlékem – s neked vajon van-e? –,
Hogy újra eljöttünk volna ide.
Robert Frost

ERIC

Chris Hamilton asszisztense három napig kutat a régi szomszédok után, akik huszonnyolc évvel ezelőtt Elise és Andrew mellett laktak. A lány ebédidő után bedugja a fejét a tárgyaló ajtaján: – A jó vagy a rossz hírt mondjam először?

– Van jó hír is? – nézek fel az előttem tornyosuló papírhalomból.

– Hát, igazándiból nincs, de gondoltam, így kellemesebb lesz.

– És mi a rossz hír?

– Megtaláltam Alice Youngot…

Alice Young kamaszkorában ott lakott Andrew-ék mellett, volt, hogy felügyelt is Deliára, – És,..?

– Bécsben van.

– Remek, akkor beidéztethetjük.

– Lehet, hogy ezt meg kéne gondolni. A Véres Kereszt rendjéhez tartozik.

– Micsoda? Apáca lett?

– Apáca, ráadásul olyan, aki tíz éve némasági fogadalmat tett – közli az asszisztens.

– Jézus…

– Igen, érte… Megtaláltam viszont a másik szomszédot is, Elizabeth Peshmant. Valami Arany Alkony nevű helyen lakik, gondolom, ez afféle nyugdíjasház.

Megemésztem a hallottakat. – És felhívta?

– Senki se veszi fel a telefont.

Mivel a Sun City arizonai cím, nem lehet nagyon messze. – Elmegyek, megkeresem – mondom a lánynak.

Két óra autózás után érek a városba, ahol annyi a nyugdíjasház, hogy talán sose találom meg éppen azt az egyet… A benzinkutas azonban névről rögtön tudja, hol van. – A második lámpánál forduljon balra. Majd meglátja a feliratot.

A külsejéből ítélve az Arany Alkony nem rossz hely arra, hogy valaki itt fejezze be az életét. Egy kaktuszfákkal és sziklakertekkel szegélyezett hosszú szervizút vezet az épülethez. Meg kell álljak egy őrbódénál – no csak, ezek az öregek itt aztán adnak a nyugalmukra… Az őr maga is roskatag, májfoltos a bőre a kortól. – Halló – mondom –, Elizabeth Peshmant keresem. Próbáltam telefonálni, de…

– Nincs vonalunk jelenleg – mondja az öreg, és egy kis parkolóra mutat.

– Nem mehet be kocsival. Majd felkísérem.

Az öreg mellett lépdelve elgondolkozom, hogy vajon miért nem lehet a főépületig bemenni kocsival. Ez elég sok kényelmetlenséget okozhat, ha csak a lakók korát és abból adódó egészségi állapotát tekintjük. Ahogy elérünk a kis domb tetejére, az öreg kinyújtja a kezét, úgy mutatja: – Az ott, balra a harmadik.

Keresztek és obeliszkek százai meredeznek előttem. „Drága Anyánk”… „Sosem feledlek. Szerető férjed.”

Elizabeth Peshman halott. Nincs tehát tanúm arra, hogy Elise Matthews harminc évvel ezelőtt az a részeges nő volt, akinek Andrew mondja. – Ezek szerint maga sem fog nekünk vallani – jegyzem meg félhangosan.

Nem túl régen odatett virág hervadozik Elizabeth sírján a vadító melegben. – Nagyon népszerű a hölgy – szólal meg az őr. – Vannak itt olyanok, akiket senki se látogat. Őt viszont rendszeresen felkeresi egy csapat régi diákja.

– Tanár volt hát? – kérdezem. Hm… tanár… A szó elindít egyet s mást a fejemben.

– Akkor megkapta, amiért jött, ugye? – faggat az öreg.

– Azt hiszem – mondom, és visszasietek a kocsimhoz.

Abigail Nguyen éppen gipszet kever, amikor betoppanok hozzá. A vékony kis nőnek két apró kontyba van feltűzve a haja a feje tetejére. Mint két mackófül… Mosolyogva pillant fel rám. – Ön Mr. Talcott, ugye? – kérdezi.

– Jöjjön be.

Amikor az óvoda, ahová Delia járt, becsukott a nyolcvanas években, Abigail magánóvodát nyitott egy templom alagsorában. Az ő intézménye volt a harmadik efféle a telefonkönyvben. Személyesen ő vette fel a telefont, mikor hívtam.

Leülünk az apró székre, mint két óriás a lilliputiaknál. – Mrs, Nguyen, ügyvéd vagyok, és annak a lánynak a nevében érdeklődöm, akire ön a hetvenes években felügyelt. Bethany Matthews…

– Ő az, akit elraboltak.

Kicsit feszengek. – Nos, ezt még nem állapította meg a bíróság. Én valójában az apját képviselem.

– Mindent elolvastam róluk az újságban, meg hallgattam a híreket… Ahogy egész Phoenix…

– Mrs. Nguyen, talán tudna nekem mesélni Bethanyról.

– Jó gyerek volt. Csöndes. Magában ügyködött, nem nagyon játszott a többiekkel.

– Volt alkalma megismerni a szüleit?

Az óvónő elfordítja a tekintetét. – Volt, hogy Bethany borzasan, piszkos ruhában jött az óvodába. Ez figyelmeztető jel volt a számunkra. Ha jól emlékszem, fel is hívtam a mamáját… Hogy is hívták?

– Elise Matthews.

– Igen, ő az.

– Mit mondott Elise, amikor felhívta?

– Már nem emlékszem – vallja be Mrs. Nguyen.

– Fel tud még valamit idézni Elise Matthews-zal kapcsolatban?

A nő bólint. – Talán olyasmire gondol, hogy például úgy bűzlött, mint egy szeszkazán…

A pulzusom meglódul. – Jelentette a dolgot a gyerekvédőknek?

A nő megmerevedik. – Nem volt jele bántalmazásnak…

– Azt mondta, borzasan, gondozatlanul érkezett a gyerek…

– Azért nagy a különbség aközött, hogy valakit nem fürdetnek meg minden este, meg aközött, hogy bántalmazzák, Mr. Talcott. Nem a mi dolgunk felügyelni az otthoni bánásmódot. Higgyen nekem – én már láttam olyat, hogy a gyerek talpát cigarettával égette meg a szülő, meg olyat is, hogy törött csonttal vagy sebes háttal jött be szegény reggel… Volt olyan gyerek, aki délután bebújt a szekrénybe, hogy az érte jövő szülője ne találja meg, és ne vigye haza. Mrs. Matthews talán megitta a maga kis kontyalávalóját, de nagyon szerette a kislányát, és Bethanyn látszott is, hogy ezt

tudja.

Na, meg lenne lepve, ha tudná…

– Mrs. Nguyen, köszönöm, hogy áldozott rám az idejéből.

Átadom neki a névkártyámat, amelyre ráírtam Chris Hamilton irodai számát. – Ha valami még eszébe jut, kérem, hívjon.

Már indítom az autót, amikor kopognak az ablakomon. Mrs. Nguyen áll ott összefont karral. – Egyszer történt valami – mondja, amint letekerem az ablakot. – Mrs. Matthews nem jött a szokott időben a lányáért. Felhívtuk a lakását, de nem vette föl senki. Bethany benn maradt délutánra is, aztán elvittem a saját kocsimmal. Az anya eszméletlenül hevert a díványon, a nappalijukban. Akkor hazavittem Bethanyt, és nálam maradt éjszakára. Másnap Mrs. Matthews alig győzött mentegetőzni.

– Miért nem hívta fel Bethany apját?

A szellő meglibegtet egy kiszabadult tincset a nő arca mellett. – A szülők éppen válófélben voltak. Az anya egy héttel korábban kifejezetten megkért minket, hogy még csak a gyerek közelébe se engedjük az apját.

– Mire fel?

– Valami fenyegetőzés miatt, ha jól emlékszem – mondja Mrs. Nguyen, – Oka volt attól tartani, hogy az apa egyszer csak örökre elviszi Bethanyt.

Andrew még soványabbnak látszik, habár lehet, hogy csak a bő rabruha mutatja olyannak. – Hogy van Delia? – kérdezi, mint mindig, de most nem felelek semmit, mert túlságosan feszült vagyok.

Zsebre dugott kézzel állok előtte. – Azt mondtad nekem, hogy a gyerekrablás afféle ad hoc dolog volt, a pillanat hatása alatt cselekedtél, ösztönösen, mert úgy hozta a helyzet. Azt is mondtad, hogy amikor hazamentetek a kistakaróért, láttad a volt feleségedet ájultan heverni, és elhatároztad, hogy ideje kézbe venned a dolgokat. Jól mondom?

Andrew bólint.

– Akkor mivel magyarázod, hogy megfenyegetted a feleségedet, hogy elviszed a gyereket, még mielőtt ez tényleg bekövetkezett volna? – Dühösen belerúgok az egyik székbe, hogy az a kis szoba másik felébe röpül. – Még mi minden van, amit nem mondasz el nekem, Andrew?

Andrew állkapcsában megfeszülnek az izmok, de nem válaszol.

– Nem tudom ezt egyedül végigcsinálni – mondom, és kimegyek.

Andrew tárgyalása előtt harminc nappal a megyei államügyész megadja az általa beidézendő tanúk listáját. Azt teszem erre, amit máskor is – kikérem a tanúk esetlegesen létező adatait a bűnügyi nyilvántartásból. Minden olyan esetben, amikor nincs igazán mire hivatkozni, az a védekezés alapja, hogy mindenre támadunk, hátha be tudunk vinni egy-két találatot a vád ellen.

Éppen aznap jött meg a boríték az adatokkal, kikapom a postából, és már szaladok is a bíróságra, mert Emma Wasserstein meghallgatást eszközölt a 404 B paragrafus alapján. Amíg arra várok a folyosón, hogy beengedjenek a bíróhoz, feltépem a borítékot. Delia természetesen nem szerepel a bűnügyi nyilvántartásban, ezért csak két nyomtatott oldalt találok. Nem meglepetés, hogy LeGrande nyomozó, a nyugdíjas rendőr, aki annak idején Delia ügyén dolgozott, teljesen tiszta. A másik jelentés sokkal érdekesebb, amely Elise Vasquezről szól. Delia anyját ittas vezetés miatt vád alá helyezték 1972-ben, egy autóbalesetet követően.

Nos, ez bűntény. Akkor történt, amikor a lányával volt terhes. Nem lesz könnyű dolgom, de az biztos, hogy szembesítem majd őt ezzel az ítélettel, amikor a tanúk padjában áll. A szavahihetőségről van ugyanis szó: ha valaki megrögzött alkoholista, akkor nem lehet teljesen megbízni a memóriájában.

Én aztán tudom…

Emma Wasserstein befordul a folyosó sarkán, s megtorpan, amint meglát. – Hogyhogy még nincs itt a bíró?

– Hogyhogy még nincs itt a gyerek? – pillantok valószínűtlenül dudorodó pocakjára.

– Talán még nem kapott róla külön értesítést, ezért nem tudja, de már nem vagyunk az általános iskolában… – horkan fel.

Az ajtó kinyílik, és Noble bíró asszisztense beenged minket a bíró irodájába. – Nagyon nyűgös – mormolja Emma az orra alatt. – Még nem kapta meg a mai fehérjeadagját…

Leülünk a helyünkre, és várjuk, hogy Noble bíró jelezze, kész minket meghallgatni. – Ms. Wasserstein – sóhajt föl Noble. – Ezúttal mit óhajt?

– Tisztelt bíró úr, szeretnék előterjeszteni egy korábbi vétséget mint bizonyítékot. Azaz a Charles Matthews elleni ítéletet testi sértésért, amely 1976 decemberében történt. A tárgyalt ügyünkben indítékul szolgálhat.

– Bíró úr, ez a beállítás így nagyon előítéletes – mondom. – Egy évekkel korábbi összezördülésről van szó, amely az ügyünk szempontjából teljesen irreleváns.

– Irreleváns? – mered rám Emma. – Talán nem tűnt fel magának, hogy kit vert el a védence? – Átnyújt egy példányt a régi vádiratból, ugyanazt, amit én is átfutottam a bizonyítékok előterjesztésének idején, és úgy véltem, semmi köze a mostani ügyhöz. A szemem most csak az áldozat nevén akad meg: *Victor Vasquez.*

Tehát hat hónappal azelőtt, hogy Andrew elszöktette a lányát, és három hónappal a válása előtt elkalapálta azt a fickót, aki aztán elvette feleségül az ex-nejét.

Ami megmagyarázza, hogy mi volt Andrew indítéka. Nem más, mint a bosszú a pasas ellen, aki nem átallotta dugni a feleségét még a válás előtt.

A bíró összesöpri az asztalán heverő iratokat egy kupacba. – Rendben, engedélyezem, előterjesztheti – jelenti ki. – Van még valami, ügyésznő?

Emma bólint. – Bíró úr, azt hiszem, világos mindannyiunk számára, hogy Mr. Talcott nem vezetett elő semmiféle terhelő bizonyítékot az áldozatra nézve. Ebből arra következtetek, hogy a tárgyalás során Elise Vasquez személye ellen indít majd támadást.

Valóban – pontosan ezt tervezem.

– Szeretném jegyzőkönyvbe mondani, hogy nagyon remélem, a tárgyalás nem fajul sárdobálássá csak azért, mert az ügyvéd úrnak nincs semmiféle konkrétum a kezében, amivel menthetné a védencét.

A bíró rám függeszti a tekintetét. – Mr. Talcott, nem tudom, mennyi gyanúsítgatást és hitelrontást, azaz személyiségrombolást engednek meg New Hampshire tárgyalótermeiben, de arról biztosíthatom, hogy ezt mi itt, Arizonában nem tűrjük!

– Az egyéb rombolást persze igen… – mormolom az orrom alatt.

– Mit mond? – kérdez rá a bíró.

– Semmit, bíró úr. – Andrew épp eléggé bűnös a gyerekrablásban, de a mentő körülményeket azért valahogy csak érvényre lehet majd juttatni. A védelem stratégiája mindig az, hogy először tagadja a védenc bűnösségét, aztán úgy módosítja a dolgot, hogy igen, bűnös, de jó okkal tette, amit

tett. Az ember úgy beszélget a tanúk padjában ülő ügyfelével, hogy az annyi részletet mondjon el szomorú életéből, amennyivel maga mellé tudja állítani az esküdtszéket.

Persze, ez csak akkor igaz, ha a védenc szomorú életének részletei nem akadályozzák lépten-nyomon a védő munkáját. Eszembe jut, amit az óvó néni mondott Andrew fenyegetőzéséről, hogy elviszi a lányát, és látom magam előtt Emma sunyin diadalmas arcát, amint elém rakja a régi vádiratot. Mi minden van még, amiről nem tudok, s ami bezavarhat az amúgy sem rózsás képbe?

– Van harminc napja, ügyvéd úr, hogy elővarázsoljon valamit a kalapjából – szólal meg Noble bíró. – Mit áll még itt, mire vár?

Amikor Andrew bejön a fogházbeli társalgófülkébe, nem kertelek: – Újabb adalék az érted dolgozó ügyvéded előtt eddig eltitkolt dolgok listájához: az a bizonyos verekedés a bárban éppenséggel a feleséged jövendő férjét érintette, nem igaz?

Meglepetten pillant rám: – Azt hittem, tudtad. A vádiratban benne volt.

– És megtennéd, hogy ennél többet is elárulsz a dologról?

Hosszan néz rám. – Láttam azt a férfit… – kezdi végül, de a hangja elcsuklik. – Láttam, hogy fogdossa…

– A feleségedet?

Andrew kissé habozva, lassan bólint.

– Hogy jöttél rá, hogy viszonyuk van?

– Delia rajzolt nekem valamit egy cetlire, és fel akartam tűzni a falamra az irodában, amikor észrevettem, hogy valami írás van a másik oldalán. Megfordítottam, hátha valami fontos… Egy levél volt, Elise írta valami Victornak. Akkor még házasok voltunk. És szerettem… – Nyel egy nagyot.

Amikor megkérdeztem Deliát, hogy honnan vette a rajzhoz a papírt, azt felelte, hogy a mami ágya mellől, a fiókból. És amikor azt kérdeztem, hogy ismer-e egy Victor nevű férfit, azt mondta, igen, az a bácsi, aki délután átjött a mamihoz aludni egyet.

Andrew feláll, a kisablakos ajtó felé sétál. – Delia közben a házban tartózkodott. Még olyan kicsi volt… – Csípőre tett kézzel áll. – Egy nap korábban mentem haza a munkából, és ott találtam őket, együtt.

– És annyira összeverted, hogy hatvanöt öltéssel kellett összevarrni – zárom le a történetet. – Emma Wasserstein fel fogja használni ezt arra, hogy megindokolja, miért szöktetted el a lányodat hat hónappal később. Ki fogja jelenteni a tárgyaláson, hogy az egész előre kitervelt bosszú volt.

– Lehet, hogy az is volt… – dörmögi Andrew.

– Nehogy ezt mondd majd az esküdtek előtt, az ég szerelmére!

Megfordul, és a szemembe néz: – Akkor te találj ki valamit, Eric! Adj egy rohadt papírt, megtanulom, bármit írsz rá, és azt fogom elmondani.

Ez elég is lenne bármely más ügyvédnek, szögezem le magamban. Ha ugyanis az ügyfél hajlandó együttműködni a védőjével, és azt teszi, amit mondanak neki, az már fél siker. Most azonban mégsem ez a helyzet, mert bármit találok is ki, bárhogy akarom is elkendőzni az igazságot, mindketten tudjuk, hogy valami még rejlik a mélyben. Andrew azonban nem mond többet, én pedig hirtelen úgy érzem, nem is akarok többet hallani. Csak egy tőmondat jön ki belőlem, amelyet a köztünk lévő állóvízbe vetek, mint egy követ: – Andrew, én kiszállok ebből…

Fitz éppen tüzet akar gyújtani. Lerakta a szemüvegét a porba, maga mellé, és a nap felé fordította, hogy a sugarak a lencsék alá begyűrt papírgombócra vetüljenek. – Mit csinálsz? – kérdezem a lakókocsi mellé lépve, és kilazítom a nyakkendőmet.

– A piromániát kutatom éppen filozófiai alapokon – feleli.

– Miért?

– Mert megtehetem. – Felpislog a napra, és kissé balra igazítja a szemüveget.

– Megmondtam Andrew-nak, hogy kiszállok – jelentem be.

Fitz a sarkára ül. – Miért?

Lepillantok a papírgombócra. – Mert megtehetem – mondom.

– Nem, nem teheted meg! – vitatkozik. – Delia miatt nem teheted!

– Szerintem nem egészséges dolog, ha az ember felesége élete végéig azt gondolja, igen, a férjem juttatta a rács mögé az apámat tíz évre.

– Arra nem gondolsz, hogy a visszatáncolásod még jobban fogja bántani?

– Azt nem tudom… – mondom jelentőségteljesen, mert arra gondolok, hogy lám, bagoly mondja verébnek… – Talán előbb jön rá arra, hogy te mit művelsz itt.

– Mire jövök rá? – kérdezi Delia kilépve a lakókocsiból. Rám néz, aztán Fitzre. – Mit csináltok?

– Megpróbálom jobb belátásra bírni a vőlegényedet, hogy ne csináljon marhaságot.

Figyelmeztetően ráncolom a homlokomat. – Törődj a magad dolgával Fitz!

– Nem mondod el neki? – cukkol Fitz.

– Dehogyisnem – vágom rá. – Fitz a tárgyalásról ír a lapjába. – Azonnal egy állatnak érzem magam, ahogy kimondom.

Delia visszahőköl. – Tényleg? – néz Fitzre döbbenten. Fitz kivörösödik, és dühöng: – Miért nem azt mondod el neki, hogy te mit csináltál ma?

Kész, elegem van, nem bírok többet. Először a meghallgatás a bírónál, aztán Andrew, most meg még ez is… Ledöntöm Fitzet a földre, közbe odébb lököm a szemüvegét, ahogy birkózunk a homokon. Fitz erősödött azóta, hogy utoljára csináltunk effélét, és hát az elég rég volt. Az arcom a kavicsos talajra nyomja, a tarkómnál fogva szorít lefelé. Könyökkel bevágok a gyomrába, ettől előnyhöz jutok, de ekkor megszólal a mobilom.

Erről eszembe jut, hogy nem vagyok lökött tizenéves, bár most éppen úgy viselkedem.

Dühösen nézem az ismeretlen számot. – Talcott – vakkantom a telefonba.

– Emma Wasserstein vagyok. Tudatom magával, hogy újabb tanút vettem fel a listámra. Rubio Greengate-nek hívják, és ő az a pasas, aki 1977-ben hamis igazolványokat adott el az ügyfelének.

Megkerülöm a lakókocsit, hogy Delia ne hallja, amit mondok. – Nem dobhatja ezt be csak úgy, az utolsó pillanatban – mondom, mert nem hiszek a fülemnek. – Holnap kifogást emelek, amikor beadja a bírónak.

– Semmit se dobok be sehova az utolsó pillanatban. Még van két hete Az illetővel készült beszélgetés rendőrség által hitelesített jegyzőkönyvét holnap reggelig eljuttatom magának.

Ez azt jelenti, hogy a vádnak tanúja van, s ez a tanúvallomás konkrétan igazolja a gyermekrablás tényét, márpedig az esküdtek valamiért mindig isszák a tanúk szavait, még akkor is, ha azok semmire se emlékeznek pontosan. Már nyitnám a számat, hogy közöljem Emmával, ez az egész mélységesen nem érdekel, mert mostantól kiszálltam az ügyből, de aztán csak bontom a vonalat, és visszamegyek Deliához a lakókocsi túloldalára. Egyedül ácsorog.

Úgy fest, mint akit megcsíptek a méhek, és még mindig a sebeit nyalogatja. Nem is csoda – általában nem mindennap derül ki, hogy az embernek hazudik az, akiben addig megbízott, Deliának viszont mostanában effélével van tele az élete. – Elküldtem Fitzet a pokolba – közli halkan. – És azt is mondtam, hogy ezt óriási betűkkel idézheti a cikkében… – Rám néz: – Már rég ki kellett volna találnom, hogy azért jött utánunk,

mert megbízása volt rá.

– Hát, ami azt illeti… – jegyzem meg –, ő se akarhatta ezt a megbízatást jobban, mint amennyire te szeretnéd nyomtatásban látni…

– Olyan dolgokat mondtam neki, amiket még neked se… Ráadásul az anyámhoz is magammal vittem legutóbb… – Elsimítja az arcába sodródó hajtincset. – Még mi baj van?

– Hogy érted?

– Fitz azt mondta, van valami közölnivalód. Valami gondod akadt apám tárgyalása körül?

Merőn néz rám azzal a gyönyörű, sötét szemével. Hány pillanathoz kötődik bennem ez a melegbarna tekintet… A nyári vasárnaphoz, amikor azzal kápráztattam el, hogy a toronyból ugrottam le az uszoda vizébe. A februári vakációhoz, amikor eltörtem síelés közben a lábamat. Az éjszakához, amikor először szeretkeztünk.

A lábától balra lángra kap a papírgombóc, amely Fitz szemüvege alatt volt az imént.

– Semmi gond apáddal – hazudom, és neki sem mondom el, hogy fel akarom adni az egészet.

Az arizonai éjszaka zavarba ejtő gazdagsággal áraszt el minket. Sophie meg én a lakókocsi tetején ülünk takaróba burkolózva. Megmutatom neki a Göncölszekeret és az Oriont. Látunk egy pislákoló vörös csillagot is. Őt azonban jobban érdekli most az ábécé. Ma reggel az egyik másolatban megkapott tanúvallomáson sormintát találtam B betűkből. – Papa – szólal meg. – Látok egy há betűt.

– De jó neked.

– És a hold az O betű!

Telihold van ma, s ahogy Sophie rámutat a tőle balra lévő H betűre, majd a kinyújtott lábam formálta V szárai közé betelepszik, úgy érzem, ha valaki ellopná tőlem – még ha Delia szöktetné is el –, sose hagynám abba a kutatást utána. Felforgatnám még a csillagokat is, hogy megtaláljam. De fordítva is igaz: ha tudnám, hogy valaki el akarja vinni, akkor holtbiztos, hogy nem hagynám: én szöknék el vele még idejében…

Sophie hirtelen feláll, és a lába közé dugja a fejét, úgy nézi az eget, én meg pánikolok, hogy mindjárt leesik. – Az OH fordítva hó!

– Bizony!

Aztán a mellkasomra, a szívem fölé dől. – Ebből az égből aztán nem nagyon szokott hó hullani… – jegyzem meg sóvárogva.

Éjfél után valamivel Delia is kimászik a tetőre, és törökülésben lekuporodik mögém. – Az apám börtönbe kerül, ugye? – Ezt inkább mondja, mintsem kérdezi.

Finoman lefektetem Sophie-t a mellettem lévő takaróra – nekem dőlve elaludt. – Sose tudhatod, milyen az esküdtszék…

– Eric…

Lehorgasztom a fejem. – Van még esélye…

Lehunyja a szemét. – Mennyit fog kapni?

– Legfeljebb tíz évet.

– Arizonában?

Feléje fordulok, és fél karral átölelem.

– Ezzel majd akkor foglalkozzunk, ha aktuális lesz, jó?

A merev ragadozómadár-szemmel figyelő hold fényében végigfuttatom ujjaim haja sűrűjében, végig a válla ívén. Együtt bújunk be a hálózsákomba – jó szorosan, de beférünk –, ő rám gördül, a lába teljes hosszában az enyémhez préselődik. Vigyázunk, hogy ne csapjunk zajt – Sophie ott alszik mellettünk –, s ez kissé megváltoztatja a dolgot. Szavak nélkül az érzékelés még élesebb. Szeretkezésünk kétségbeesettebb, titokzatosabb, mint máskor, és precíz, mint egy balett.

Óvatosan mozgunk, mint a prérifarkasok a sivatagban; mint ahogy a kígyók rajzolják kódjeleiket a homokba. Ahogy mozgunk, a csillagok parázsesőként záporoznak ránk… Közös hullámzásunkra a teste kinyílik, mint egy virág.

Aztán oldalra fordulunk, még mindig szorosan összetapadva. Semmi se férhet közénk, – Szeretlek – suttogom bele a nyaka alatti kis gödörbe, ahol van egy régi sebhely. Valami szánkóbaleset maradványa.

Deliának azóta megvan ez a heg, amióta ismerem, azaz négyéves kora óta. Ezek szerint a baleset korábban történt, még itt, Phoenixben.

Ahol nincs hó.

– Dee… – suttogom azonnal, de már alszik.

Aztán arról álmodom, hogy a Holdon futok, ahol semmi sem olyan súlyos, mint a Földön, még a kétely sem…

Andrew belép az ügyvédnek és a védencének járó külön tárgyalóba. – Azt hittem, kiszálltál.

– Az tegnap volt – felelem. – Figyelj, azt a sebet Delia nyakán ugye, nem szánkóbaleset okozta?

– Nem. Skorpiócsípés.

– A nyakán marta meg egy skorpió?!

– Nem, hanem a vállán, de mire Elise megtalálta, már elég rossz állapotba került. A kórházban megpróbálták intubálni, de nem tudták ledugni a csövet, ezért vágtak egy nyílást a légcsövére, és kívülről tették be a lélegeztető készüléket. Három napig szükség volt rá, míg lélegezni nem kezdett magától.

– Melyik kórházba vitted?

– A scottsdale-i baptistába – mondja Andrew.

Ha Deliát 1976-ban skorpiómarással kórházba vitték, annak nyoma kellett, hogy maradjon – írásos dokumentum, amely bizonyítja, hogy az anyja gondjára bízott gyerek akár meg is halhatott volna. Ha ez egyszer megtörtént, akár máskor is előfordulhatott volna. Ez már talán elég indok az esküdtek szemében arra, hogy egy gondos apa ezek után miért is akarja elszöktetni a lányát.

Felmarkolom a papírjaimat, és közlöm Andrew-val, hogy majd jelentkezem. Aztán kiviharzom a fogház mögötti parkolóba, a kocsiban maximumra kapcsolom a légkondicionálót, és felhívom Deliát a mobilomon. – Képzeld, mire jöttem rá! – mondom, mikor felveszi. – Szerintem megfejtettem, miért van fóbiád a rovaroktól.

A scottsdale-i baptista kórházat ma már Scottsdale Osborne-nak hívják. A nyilvántartásban dolgozó asszisztens, aki annak idején figyelemmel követte a gyerekrablási ügyet, egy aláírás ellenében kiadja Delia akkori leleteit. Leülünk egy kis asztalhoz az archívum egy szegletében, a dossziékkal megrakott polcok közé, amelyeken rengeteg színes pötty segíti az eligazodást. Delia kinyitja a saját dossziéját, s a múlt porszaga

felcsap a kis kötegnyi papírlapról. Nézem az arcát, ahogy átfutja az írást, és azon tűnődöm, tudja-e, hogy a nyaka tövénél lévő kis homorulat eredetéről olvas.

– Te olvasd inkább – mondja, és átlöki nekem a dossziét.

Bethany Matthews. Dátum: 1976. 11. 24.
Kórisme: Hároméves kislány, anyja hozta be skorpiómarás gyanújával kb. 1 órával az eset után, bal váll érintve. Fájdalom bal vállban, nehézlégzés, hányinger, kettős látás. Az anya elmondása szerint a gyereknek időnként „ráng" a karja. LOC nincs, mellkasi fájdalom nincs, vérzés nincs.

Átugrom a számomra semmitmondó laboreredményeket és egyebeket, ott folytatom az olvasást, hogy „a *kislány levert, traumatizált állapotban van, nyálzik, és a szemgolyója horizontálisan rezeg. Kissé megriadt, amikor az orvos le akarta vetkőztetni a vizsgálat miatt."* Még érdekesebb, ami ezután következik: „… *ellenszérum hiányában intubációra került volna sor, de a váladékozás miatt ez lehetetlen volt, ezért tűvel crycothyrotomiát hajtottak végre."* Összefoglalom Deliának, ami ezután következett: – Aztán bevittek téged a gyerekintenzívre, gégemetszést csináltak, és három napig lélegeztetőn voltál, bla-bla, meg még valami vizsgálat, bla-bla… Húgyúti fertőzés stb…

– Mi a csuda… – motyogja Delia.

– A lényeg, hogy nem tudtál lélegezni – mondom megsimítva a papírt. – Ezért mesterségesen lélegeztettek három napig. És a gépnek csináltak nyílást a torkodon. – A lap legalján ez áll:

„A *szociális gondozót kirendelték, mert az anyát intoxikált állapotban találták. Erről az apát értesítették."*

Tessék, itt a bizonyíték fehéren-feketén, hogy az orvosok szerint Elise Hopkins annyira berúgott, hogy képtelen volt vigyázni a lányára.

Delia rám néz: – Nem hiszem el, hogy ebből nem emlékszem semmire!

– Nagyon kicsi voltál – érvelek.

– Nem kéne azért mégiscsak rémlenie valaminek, hiszen több napig kórházban voltam? Egy gép lélegeztetett! Legalább arra emlékezhetnék, hogy bele akartam rúgni a doktorba… Csak arról lehet szó, hogy annyira be voltam nyugtatózva…

Delia hirtelen felpattan, kimegy a polcok közül, és megkérdezi az asszisztenst, hogy merre van a gyerekintenzív osztály. Eltökélten beszáll a liftbe, és felmegyünk az emeletre.

Ma már biztosan egészen másként néz ki az osztály, mint hajdanán. A falakon színes festmények: akváriumi halak, rajzfilm-hercegnők. Az ablakokon festett szivárvány. Infúzióhoz kötözött gyerekek sétálnak a folyosón a szüleikkel; csecsemők sírnak bezárt ajtók mögött.

Egy csíkos ruhás nő száll ki a másik liftből, az arca nem is látszik a nagy csokor léggömb mögött. Bemegy a szemközti terembe, és a nyitott ajtón át látjuk, hogy egy kislányhoz lép. – Az ágyhoz kötözhetem? – kérdezi a nő. – Hátha elszállunk ágyastul…

– Nekem nem volt lufim – suttogja Delia. – Azt nem engedték be az intenzívre. – Ellép előttem, de mintha ezer mérföldnyire járna. – Cukrot kaptam… Egy skorpióforma nyalókát. Azt mondta, hogy harapjam vissza…

– A papád mondta?

– Nem hinném… Ez hülyeség, de mintha Victor lett volna, aki most az anyám férje. – Értetlenül rázza a fejét. – Azt mondta, ne szóljak senkinek, hogy bejött hozzám.

– Ejha… – dörgölöm meg a linóleumot a talpammal.

– Ha tényleg 1976-ban mart meg a skorpió, akkor a szüleim még házasok voltak. – Delia felpillant rám. – Az anyámnak esetleg viszonya volt…?

Nem felelek.

– Eric – nógat Delia –, hallottad, amit mondtam?

– Igen. Viszonya volt.

– Micsoda?

– Apád mondta.

– És te nem szóltál róla?

– Nem tudtam elmondani, Delia.

– Még mi mindenről hallgatsz?

Ezernyi válasz cikázik át a fejemen – az Andrew-val folytatott beszélgetések foszlányaitól az egykori óvónő által mondottakig – mindez jobb, ha homályban marad előtte. Bár az is igaz, hogy el se hinné, ha elmondanám…

– Éppen te voltál, aki azt akartad, hogy képviseljem az apádat – érvelek. – Ha elmondom, amit megtudok tőle, akkor leválthatnak az ügyről, sőt, akár ki is zárhatnak a kamarából. Úgyhogy válassz, Delia! Kit részesítsek előnyben – téged vagy őt?

Túl későn ébredek rá, hogy ezt a kérdést sose lett volna szabad feltennem. Szó nélkül viharzik el mellettem, és végigmasírozik a folyosón.

– Delia, várj! – szólok utána, amint belép a liftbe. Berakom a kezem a csukódó ajtók közé: – Várj, megígérem, mindent elmondok, amit tudok.

Mielőtt az ajtó végleg becsukódna, a szemét látom még, amely a csalódottság barna fényében ég. – Miért éppen most kezdenéd… – hallom, s elmegy.

Kiszállok a taxiból a Hamilton és Hamilton előtt, de nem megyek be, hanem balra elindulok lefelé az utcán. Elmegyek számtalan elegáns belvárosi kirakat előtt, mígnem elérek egy olyan phoenixi negyedbe, ahol már rappernek öltözött kölykök ácsorognak a sarkon, s merev tekintettel bámulják a forgalmat. Elhaladok egy bedeszkázott gyógyszertár, majd egy parókabolt előtt, aztán egy bódé következik „Csekkek beváltása itt" felirattal számtalan nyelven.

Deliának igaza van. Ha eddig sikerült titokban tartanom előtte az apja nekem tett vallomásait, akkor kitalálhattam volna annak a módját is, hogyan ne jussanak az ügyvédi kamara fülébe az én szavaim. Nem számít, hogy a jogi etika szerint nem mondhatok neki semmit az apja ügyéről, vagy akár saját, homályba merülő gyerekkoráról. Az sem számít, hogy ígéretet tettem Noble bírónak meg Chris Hamiltonnak, itteni protektoromnak, hogy tartom a számat. A lényeg, hogy az etika tág fogalom, amelyet mindenképpen felülírnak a szív törvényei. Mit ér hosszú távon, ha az ember kifogástalan ügyvéd? Az effélét sose vésik fel senki sírkövére. Csak az látható ott, hogy kik szerették, és ő kiket szeretett.

Bevetem magam a következő boltba, hogy rám zúduljon a légkondi hűs árama. Megcsapja az orromat a kartondobozok jellegzetesen élesztős szaga; hallom a kassza csilingelését. Az egyik oldalfalon külföldi borok smaragdzöld palackokban; a bolt végében pedig gin, vodka és vermut. A hasas konyakosüvegek megannyi kövér Buddhaként sorakoznak.

A sarokba tartok, ahol a whiskyk állnak. A Maker's Mark üvegét az eladó barna papírzacskóba rakja, és átnyújtja a visszajáró aprót. Ahogy

kilépek a boltból, lecsavarom a kupakot, és ajkamhoz emelem az üveget. Hátradöntött fejjel gurítom le azt az első áldásos, fájdalomcsillapító hatású kortyot.

Aztán, ahogy vártam, mindjárt fel is tisztul a köd az agyamról. Egyetlen pőre igazság marad a nyomában: még ha teljesen szabad volnék is, és azt mondhatnék Deliának, amit csak szeretnék, akkor sem tenném meg. Ahogy Andrew mondta hetekkel ezelőtt, csak hiába: sokkal egyszerűbb kendőzni, a valóságot, mint megbántani Deliát.

Most akkor bűnös vagyok… vagy csodálatra méltó?

Ami végül helyesnek bizonyul, kezdetben nem biztos, hogy annak látszik. Olykor meg kell szegni a szabályokat. De mi van akkor, ha ezek a szabályok történetesen törvények?

A whiskysüveget megfordítom, és a tartalmát a járda melletti lefolyóba öntöm.

Elég messziről indulok neki, de azt hiszem, megtaláltam a kiutat Andrew Hopkins számára.

DELIA

Mire anyám házához érek, a kiborulás szélén járok. Fitz és Eric is hazudott nekem. És az apám is hazudott. Bármennyire fura, azért jövök most ide, mert az anyám az utolsó mentsváram. Kell valaki, aki végre elmondja, amit hallani szeretnék – hogy szerette az apámat; hogy tévedtem vele kapcsolatban; hogy nem mindig az az igazság, amit annak vélünk.

Mikor anyám nem nyit ajtót, lenyomom a kilincset, az ajtó nyitva. Megyek, amerről hallom a hangját. – Ez milyen érzés? – kérdezi valakitől.

– Nagyon jó – feleli egy férfihang.

Belesek egy nyitott ajtón, s látom anyámat, amint gyöngéden egy selyemsálat teker egy fiatalember nyaka köré. Amikor meglát, megriad, majdnem leesik a kisszékéről.

– Delia! – mondja meglepetten.

A férfi elvörösödik, és hihetetlenül zavarba jön, még így is, hogy teljesen felöltözve kaptam rajta az anyámmal. – Ne menj sehová – fordul felém anyám. – Henry már indulóban van.

A fiatalember a zsebébe nyúl, és előveszi a tárcáját. – Köszönöm, Elise asszony – motyogja, és egy tízdollárost nyom anyám kezébe.

Még fizet is…?

– Viselje a piros zoknit és a piros alsóneműt a kedvemért. Rendben?

– Igenis, asszonyom – feleli a pasas, és sietve kihátrál a szobából. Egy pillanatra némán bámulok anyámra. – Victor tudja?

– Próbálom eltitkolni előle – pirul el. – És őszintén szólva, abban sem voltam biztos, hogy te jól fogadnád a dolgot. – A szeme hirtelen felragyog. – De ha érdekel, nagyon szívesen kitanítanálak!

Ekkor veszem észre a sok gyógynövényt a háta mögött lévő különféle edényekben – levelek, ágacskák, bimbók meg földdel teli tálkák… Ezek szerint két nagyon különböző dologról beszélünk. – Ezek… micsodák?

– Ez is a dologhoz tartozik – mondja. – *Curandera* vagyok, vagyis gyógyító. Afféle doktor azoknak, akiken az igazi orvosok nem tudnak segíteni. Henry például már harmadszor volt itt.

– Szóval nem fekszel le vele?

Úgy néz rám, mintha hirtelen meghibbantam volna. – Henryvel? Hát persze hogy nem. Már kétszer kezelték kórházban amiatt, hogy a torka bedagad, és eddig semmit nem találtak. Amint bejött ide, rögtön tudtam, hogy az egyik szomszédja rontást küldött rá. Azon dolgozunk, hogy megtörjük ezt a rontást.

Az én hivatásom is olyan, hogy a nem láthatót keresem, de az mégiscsak a tudomány talaján alapszik: bőrsejteken, amelyeket megtámadnak a baktériumok, és ezért szagnyomot hagynak. Most megint tökéletesen idegen embernek látom az anyámat. – Te tényleg hiszel ebben?

– Az nem számít, hogy én hiszek-e. Az a fontos, hogy ők hisznek-e benne. Az emberek azért jönnek, mert segíteni akarnak magukon. Saját maguk kötnek csomót, temetik el a lepecsételt dobozt, vagy dörzsölgetik a gyertyát. Ki ne szeretne aktívan részt venni a jövője alakításában?

Igen, én is azt hittem mindig, hogy ezt akarom. Most azonban, hogy kezdek emlékezni, már nem vagyok ebben biztos. A nyakamon lévő sebhelyre teszem a kezem. – Ha gyógyító vagy, akkor engem miért nem tudtál megmenteni?

A szeme követi az ujjaimat. – Mert akkor még magamat sem voltam képes megmenteni – vallja be.

Kezdem nagyon nehezen viselni ezt az egészet. Úgy érzem, egyre csak a falak emelkednek körülöttem, és azt akarom, hogy végre legyen valaki, aki elég erős – és elég becsületes – ahhoz, hogy ledöntse ezeket.

– Akkor csináld most velem! – követelem. – Tégy úgy, mintha én is csak egy páciensed lennék.

– De neked semmi bajod sincs…

– Dehogyis nincs – mondom. – Fáj… Nagyon fáj… – Valami fojtogatja a torkom. – Csak van valami varázsszered, ami eltünteti belőlem a rosszat! Valami bűbáj vagy elixír – egy zsinór a csuklóm köré, hogy elfelejtsem az ivásodat… és hogy megcsaltad az apámat.

Úgy lép hátra, mintha pofon ütöttem volna.

– Mit tudsz adni nekem – folytatom remegő hangon –, hogy elfelejtsem, hogy elfelejtettél?

Az anyám tétovázva a polcok felé indul. Levesz három edényt és egy üveg keverőtálkát. Leveszi a fedőket, mire megcsap a szerecsendió meg valami más fű nyári illata. A remény…

Ő azonban nem vegyít össze semmit, hogy lenyelesse velem, vagy rám kenje. Nem kötöz semmit a csuklómra, és nem mondja, hogy fújjak el három gyertyát. Bizonytalanul megkerüli a székét. Szorosan átölel, pedig szabadulni próbálok. Nem enged el, amíg abba nem hagyom a sírást.

Egy örökkévalóság óta úton vagyunk. Ruthann meg én éjszaka váltjuk egymást a volánnál, Sophie Gretával alszik a hátsó ülésen. Északra tartunk a 17-esen, és olyan helyek mellett haladunk el, mint Vérfürdő út, Lótolvaj tanya, Szamárfarok mező, Indiánasszony szurdok. Hajdani óriáskaktuszok csontvázait látjuk, amelyekbe odút vájtak, és beköltöztek a madarak; alattuk meg tengernyi, zölden csillogó üvegcserép borítja az útszegélyt.

A kaktuszok fokozatosan elmaradoznak, és a lombos fák fel-feltünedeznek a hegyek lábánál. Ahogy haladunk egyre magasabbra, a levegő lehűl – végül már az ablakot is fel kell húznom. A távolban vörös sziklás hegyek meredeznek csíkosan rétegzett falakkal, és a kelő nap fényében szinte izzanak.

Nem vagyok szökésben, vagyis csak úgy félig. Lényegében meghívattam magam Ruthann-nel, aki családlátogatásra indult a Second Mesába. Nem nagyon repesett az ötletemtől, de mindent bedobtam: hogy Sophie-nak fontos világot látnia; hogy többet is szeretnék látni Arizonából, mint a fogházat; hogy valakivel beszélnem kell, és azt szeretném, hogy ez a valaki ő legyen.

Útközben elmesélem neki Fitz megbízatását a *Gazette-től.* Beavatom a skorpiómarásos történetbe, abba, hogy mire emlékszem Victorral kapcsolatban, és megemlítem, mi mindenről tudott már Eric. Anyámról nem szólok. Egyelőre még magamnak akarom tartogatni ezt az utolsó találkozást, mint afféle eldugott ezüst szerencsepénzt, amely talán kisegít, ha baj lesz.

– Tehát valójában azért könyörögtél, hogy eljöhess velem Second Mesába, mert dühös vagy Ericre – szögezi le Ruthann.

– Nem könyörögtem… – méltatlankodom, mire az öregasszony felvonja egy kicsit a szemöldökét. – Na jó, hát egy kicsit…

Ruthann hallgat egy darabig. – Mondjuk, Eric, amint megtudja, elmondja neked, hogy anyádnak viszonya volt. Akkor talán megmenekült volna a szüleid házassága? Nem. Akkor talán apád nem visz el téged? Dehogynem. Megakadályozhatta volna, hogy apád börtönbe kerüljön? Azt se. Amennyire meg tudom ítélni, ha elmondja, annak csak az lett volna az eredménye, hogy még zaklatottabb leszel. Mint amilyen most vagy.

– Eric tudja, milyen nehéz ez az egész most nekem – magyarázom.

– Mintha egy puzzle darabkáit rakosgatnám, és őrjöngenék, mert nincs meg az utolsó darab, aztán hirtelen rájövök, hogy Eric hátsó zsebében volt mindvégig.

– Talán jó oka volt rá, hogy te ne tudd kirakni az utolsó darabot – jegyzi meg Ruthann. – Nem azt mondom, hogy Ericnek igaza volt, de azt sem mondanám, hogy rosszul cselekedett.

Csöndben haladunk át Flagstaffon, aztán jobbra letérünk egy másik útra. Követem Ruthann iránymutatását, és elindulunk Walnut Canyon felé. Egy parkolóban megállunk a rezervátum őrének furgonja mellett. A természetvédelmi terület kapuja még zárva. – Na, gyerünk – adja ki az utasítást Ruthann. – Valamit meg akarok neked mutatni.

– De még várnunk kell – figyelmeztetem.

Ruthann azonban kiszáll, és kinyitja a hátsó ajtót, hogy felnyalábolja Sophie-t. – Nem, nem kell várnunk – feleli. – Ez az a hely, ahol születtem.

Átmászunk a kapun, és elindulunk a meredek vörös sziklák között. Gyümölcsérlelő kaktusz és törpefenyő szegélyezi az ösvényt, mint megannyi útjelző. Az ösvény meredeken kanyarogva emelkedik; az egyik oldalon tátongó mélység nyílik alattunk, a másik irányban sziklafal áll függőlegesen. Ruthann gyorsan mozog, hasadékokat lép át, kiszögellések mellett hajol el fürgén, szinte kígyózik a keskeny gyalogösvényen. Minél mélyebbre hatolunk, annál elhagyatottabbnak látszik a hely.

– Tudod, hogy merre megyünk? – kérdezem.

– Hát persze. A rémálmaimban mindig ezt a helyet látom, és eltévedek egy csapat pahana, azaz fehér ember társaságában. – Megfordulva felém villant egy vigyort. – Az itt eltévedt vándorok, tudod, a Donner-féle társaság, először az indiánokat falták fel…

Leereszkedünk a szurdokba, egyre keskenyebb lesz a szemközti szikla és az ösvényünk közti távolság, mígnem egyszer csak átérünk a túloldalra. Sophie figyel fel elsőként: – Ruthann, egy lyuk van a hegyen!

– Az nem lyuk, Siwa – feleli az öregasszony. – Hanem egy otthon…

Ahogy közeledünk, már én is látom: a homokkőbe száz meg száz apró barlangocska van bevájva – tényleg úgy helyezkednek el egymás felett, mint egy természet formálta társasház lakásai. Az ösvény arrafelé kanyarog, és hamarosan elérkezünk az egyik barlanglakáshoz.

Sophie és Greta odavannak a gyönyörűségtől, és a barlang szájánál lévő cédrusfától az üreg belső faláig futkároznak ki és be. A hátsó fal kormos, a levegőben hamu és vad szelek illata. – Ki élt itt? – kérdezem.

– Az őseim, a hiszatszinok. Akkor jöttek ide, amikor a Sunset kráter kitört 1065-ben, és beterítette a földbe vájt lakásaikat meg a földjeiket a síkságon.

Sophie egy kövekből rakott kis négyzet körül kergeti Gretát, amely valaha talán tűzrakóhely lehetett. Nem nehéz köréje képzelni a családot, amint a lángok köré húzódnak, éjszakába nyúlóan mesélik a történeteket, miközben tudják, hogy több tucat ugyanilyen család veszi őket körül a hasonlóan szűkös kis otthonaikban. Talán nem véletlen, hogy a származás szóban ott a szár, amely rögzít és megtart – a szélben is…

– Miért mentek el innen? – fordulok Ruthannhez.

– Senki sem maradhat örökké egy helyben. Még azok körül is megváltozik a világ, akik különben jószántukból nem mozdulnának. Sokan úgy vélik, nagy lehetett itt a szárazság. A hopik szerint a hiszatszinok beteljesítették sorsukat, amely elő volt írva számukra – hogy száz meg száz évekig vándoroljanak, mielőtt ismét megtérhetnének a szellemvilágba.

Az ösvényen, amerről jöttünk, meglátjuk az első turistákat, amint hangyaként araszolnak előre. – Soha nem gondoltál arra – kérdezi Ruthann –, hogy talán fordítva ülsz a lovon?

– Ezt meg hogy érted?

– Mi van, ha az életed fő története nem is ez a gyerekrablás? Mi van, ha nem is az eltűnésed az életed legmegrázóbb élménye?

– Mi más lehetne?

Ruthann a nap felé emeli az arcát. – Hát a visszatérés… – mondja.

A hopik földje csak egy kis része az óriási navajo rezervátumnak, amelyen három vörös sziklafennsík emelkedik kétezer méteres magasságba. A szögletes púpok messziről úgy festenek, mint egy óriás halomba rakott, kivert fogai. Közelről inkább olyanok, mint a bekevert tészta, amelyet éppen kiöntenek az edényből.

Csaknem tizenkétezer hopi él errefelé apró falvakba tömörülve. Az egyik ilyen falu, Sipaulovi, a Second Mesa, azaz a második hegyen található. Leparkolunk a fennsíkon. És csontokon és cserépdarabokon taposva nekiindulunk az innen emelkedő domboldalnak. Régi szokás, meséli Ruthann, hogy a ház alapjába ételt kevernek, hogy aztán sose legyenek éhesek a bennlakók. A dombtetőn egy kis poros terecskét találunk, amelyet egyemeletes házak vesznek körül. Felnőttet nem látunk, de három gyerek – olyan Sophie-korúak – szaladgál az épületek árnyékából ki és be, mint aprócska kísértetek, olyanok. Két kutya kergeti egymást körbe-körbe. Az egyik háztetőn sas ül, lábánál színesre festett tálkák és fajátékok.

A házak ablakaiból zene árad – indián népzene, rajzfilmhangok, tévéreklám. Sipauloviban van áram, bár a szomszédos falvak némelyikében nincs. Ruthann szerint Old Oraibiben például azért nem akarták az öregek bevezettetni az áramot, mert akkor a pahanák, a fehérek biztosan követelnének valamit cserébe. A folyóvíz viszonylag új dolog – 1980 táján hozták ide. Előtte vödörben kellett cipelni az ivóvizet a mesa tetejéről, a forrástól. Amikor esik az eső, olykor halat is találnak a vízzel teli gödrökben.

Ruthann belém karol, úgy vezet. – Gyerünk – mondja –, a húgom már vár.

A húga, Wilma az anyja Dereknek, a fiúnak, akit táncolni láttunk pár héttel ezelőtt. A tér szélénél álló egyik épülethez megyünk. Kis kőépület, egyetlen ablakkal a térre. Ruthann kopogás nélkül benyit, orrunkat megcsapja a szaftos hús és a kukoricalepény gazdag illata. – Wilma! – szól be –, csak nem ég oda a noqkwivi?

Wilma fiatalabb, mint ahogy gondoltam, csupán öt-hat évvel lehet nálam idősebb. Éppen egy ficánkoló kislánynak próbálja befonni a haját. Amikor meglátja Ruthannt, szélesen elmosolyodik. – Honnan tudhat egy ilyen csontváz öreg hölgy bármit is a főzésről? – mondja.

A ház tele van asszonyokkal, akik színes háziszőttesben tesznek-vesznek. Többnyire olyanok, mint Ruthann vagy Wilma – nővérek, húgok, nagynénik lehetnek. A fehér falakon mindenütt faragott kacinababák – ezekről mesélt nekem Ruthann pár héttel ezelőtt. A szoba sarkában televízió, a tetején terítőcske és egy vázában papírvirágok.

– Majdnem lemaradtál – csóválja a fejét Wilma.

– Ugyan, ismersz – feleli Ruthann. – Mondtam, hogy visszatérek, még mielőtt a kacinák elmennének innen.

Innen hopi nyelvre váltanak, úgyhogy már nem tudom követni, miről van szó. Várom, hogy Ruthann bemutasson, de nem teszi meg, s még furább, hogy ez senkinek sem tűnik fel.

A ficánkoló kislány végre kiszabadul az anyja kezei közül, és Sophie-hoz ballag. Tökéletes angolsággal kérdezi: – Akarsz rajzolni?

Sophie lassan leválik rólam, bólint, és követi a kislányt a konyhába, ahol az asztal közepén egy bögrében ütött-kopott ceruzák. Barna papírra kezdenek rajzolni – a négyzetes lapokat bevásárlózacskók közepéből vágták ki. Leülök egy öregasszony mellé, aki jukkalevelekből fon valami laposat. Rámosolygok, mire horkant egyet.

A ház a múltat és a jelent a legfurább módon hordozza egyszerre. A kőedényekben kézzel őrlik a gabonát lisztté. Vannak imatollak, mint Ruthann paloverdefáján, meg amilyeneket Walnut Canyonban hagytunk hátra. Ugyanakkor a padlót linóleum borítja, műanyag poharat és asztalterítőt

használnak. A szennyestartó is műanyag, és egy kamaszlány éppen vörösre lakkozza a körmeit. Két világ ütközik itt egymással, de láthatólag senkinek sem okoz gondot, hogy mindkettővel azonosuljon.

Ruthann és Wilma valamin vitatkoznak – ezt csak a hanglejtésükből meg a hangerőből sejtem, meg abból, ahogy Ruthann az ég felé emelt kézzel hadonászik, miközben hátrál a testvére elől. Hirtelen egy bagoly huhogását hallom – megismerem a hangot, a New Hampshire-i erdei barangolások során nem egyszer hallottam már. Az asszonyok azonnal sutyorogni kezdenek, és kibámulnak az ablakon. Lefogadom, hogy Wilma valami olyasmit mond hopi nyelven, hogy „ugye, megmondtam?”.

– Gyere – fordul hozzám Ruthann –, körbeviszlek ezen a helyen. Úgy tűnik, Sophie boldogan elvan a rajzolgatással, úgyhogy követem Ruthannt, aki kimegy a házból, a térre. – Mi történik? – kérdezem.

– Holnap ünnepség lesz, a Niman. Annyit tesz: Otthoni Tánc. Ez az utolsó, mielőtt a kacinák visszamennének a szellemvilágba.

– Úgy értettem, mi volt Wilmával? Szerintem mégsem volt jó ötlet idejönnöm.

– Nem miattad ideges – feleli Ruthann –, hanem a bagoly miatt. Senki sem szereti a hangjukat, mert szerencsétlenséget jeleznek. – Elindulunk lefelé egy keskeny ösvényen, aztán megállunk egy kis salakbeton ház előtt. A kéményből keskeny füstcsík bodorodik. Ruthann kezével árnyékolja a szemét, úgy néz fel a házra. – Itt éltem, amikor férjhez mentem.

Saját esküvőm jut az eszembe, amelyről mindenki elfeledkezett apám letartóztatása miatt. – Nem tudom, hogy Eric meg én eljutunk-e valaha a házasságig…

– A hopiknál ez évekbe telik. Először a templomba megyünk, hogy aztán ezzel ne legyen gond, aztán helyet kell találni a közös élethez, de évekbe telik, míg a vőlegény nagybátyjai megszövik a tuvolákat, a menyasszonyi köntösöket. Wilma már rég megszülte Dereket, mire a hopi esküvőjére sor kerülhetett. Már hároméves volt, és az anyja mellett lépkedett a szertartás alatt.

– És az milyen?

– Rengeteg munka. A vőlegény családjának emléktáblát kell szőni és ételeket kell készíteni viszonzásul a két menyasszonyi öltözetért, – Ruthann vigyorogva folytatja: – Négy nappal az esküvőm előtt elmentem az anyósom házába. Nekem böjtölnöm kellett, miközben rá és a családjára főztem. Ez afféle próba, hogy lássák, méltó-e a menyasszony a fiukhoz, pedig akkor már három éve feleség voltam az amerikai törvény szerint. Van egy olyan szokás, hogy a férj atyai ágról való nagynénjei eljönnek a vőlegény családjához, hogy sárral megdobálják az ottani atyai nagynéniket, s mindkét fél panaszkodik vagy a vőlegényre, vagy a menyasszonyra. Ez az egész persze egy nagy móka, mint azok az eszement agglegénypartik, amiket a pahanák tartanak az esküvő előtt. Aztán az esküvő napján felvettem az egyik fehér köntöst, amelyet Eldin nagybátyjai szőttek nekem. Gyönyörű volt – rojtok lógtak róla végig, amelyek egyre rövidültek, valahogy úgy, ahogy az ember az öregkori botjait koptatja, egyre kisebbeket használ, ahogy egyre inkább a föld fölé görnyed, míg végül már a feje is lekoppan…

– Miért van két öltözék?

– A másikat a halálod napján viseled. Kiállsz a Grand Canyon szélére, leteríted a kabátod, rálépsz, és akkor felhőként felszállsz az égbe.

– Ruthann a bal kezére pillant, a csuklóján lévő arany karperecre. – Ti, panahák, az esküvőre készültök hosszasan. Nekünk az esküvő napja a főpróba a további életünkhöz.

– Mikor halt meg Eldin? – kérdezem.

– Az aszályos időszakban, 1989-ben. – Ruthann megrázza a fejét. – Szerintem a szellemek nem véletlenül választották őt, aki nem volt akárki, mert tényleg meghozta nekünk az esőt. Aznap éjjel, amikor visszatért hozzánk, itt álltam a ház előtt. Hátrahajtottam a fejem, kinyitottam a számat, és megpróbáltam annyit lenyelni belőle, amennyit csak tudtam.

A kéményből kígyózó füstre bámulok. – Nem tudod, ki lakik most itt?

– Nem tartozik hozzánk – feleli, és elindul fölfelé az ösvényen.

Greta meg én a Second Mesa fennsíkjának szélén üldögélünk, és nézzük a naplementét. *„Kedves Mami”,* írom egy bevásárlózacskó hátuljára.

„Tudod, hogy az iskolában mindig megünnepelték az anyák napját? A tanárok sajnáltak, ezért nekem nem kellett fürdősót szórnom kis üvegbe, se papírkosarat szőnöm, se kártyát írnom.

Tudod, hogy amikor először mentem melltartót venni, megvártam egy lányos anyát a fehérneműosztályon, és megkértem, segítsen?

Tudod, hogy tízévesen megpróbáltam jó katolikus lenni, hogy mikor meggyújtok egy gyertyát a templomban, te láthasd odafönt, a mennyekben?

Tudod, hogy meg akartam halni azért, hogy találkozhassam veled?”

Felpillantok, nézem az alattam elterülő lapályt.

„Ahhoz képest, hogy olyan kevés emlékem van, soknak tűnik mindaz, amit most nem tudok elfelejteni.

Tudom, sajnálod, hogy így történt, de azt nem tudom, hogy ennyivel meg tudok-e elégedni” – fejezem be a levelet.

Ahogy lerakom a ceruzát, legurul a sziklaperemről a mélybe. Ebben a mélységes csöndben azt hallom, ahogy anyám mentegetőzik a tetteiért, meg ahogy apám magyarázza a saját döntéseit. Az ember azt hinné, könnyebb a lelkének, ha ilyen közel érzi őket egymáshoz, de nem – így még könnyebben tépik szét a lelkemet. Mindketten azért könyörögnek, hogy melléjük álljak, nekik adjak igazat a másikkal szemben. Olyan hangosan követelőznek, hogy szinte alig hallom a saját gondolataimat.

Akkor próbáljuk meg újra…

Szeretem apámat, és tudom, hogy igaza volt, amikor elvitt engem. Ugyanakkor anya is vagyok, és még csak elképzelni sem tudom, hogy valaki ellopja tőlem Sophie-t. A probléma ott van, hogy ez az egész nem fekete-fehér, nem vagy-vagy probléma.

Anyámnak és apámnak is igaza van a maga módján.

Ugyanakkor egyikőjüknek sincs igaza.

Amikor Ruthann felbukkan mögöttem, majdnem ugrok egyet rémületemben. – Halálra ijesztettél – mondom neki.

Fáradtnak látszik, miközben nehézkesen a földre ereszkedik. – Én sokszor jöttem ki ide annak idején – szólal meg. – Amikor gondolkodni akartam.

Felhúzom a térdem. – Most min gondolkozol? – kérdezem.

– Hogy milyen érzés hazajönni – feleli, és San Francisco távoli hegyei felé fordul. – Örülök, hogy rávettél, hozzalak el.

Vigyorgok. – Köszönöm. Én is gondolkozom. A szemét árnyékolja a vörös naplemente elől. – És min gondolkozol? – kérdezi.

– Ugyanarról – felelem, és felállva fecnikre tépem a papírt. Együtt nézzük, ahogy a szél a szárnyára veszi a darabkákat.

Másnap, napkelte előtt, a tér megtelik emberekkel. Egyesek összecsukható fémszékeken ücsörögnek, mások a házak tetejéről figyelnek.

Ruthann a tér egyik sarkába megy Wilma nyomában, s beállnak egy eresz alá. Még nincs fönt a nap, de a tánc estig tart, és hamarosan perzselő

lesz a hőség.

Sophie csöndes. Álmosan dörgöli a szemét, ahogy a karomban tartom, a csípőmre ültetve. Felnéz az egyik tetőn még mindig kipányvázva ácsorgó sasra, amely olykor-olykor csapkod kicsit a szárnyával, és egy-egy rikoltást is hallat.

Amikor a nap apró golyóbisként feltűnik az ég alján, libasorban megérkeznek a kacinák odaföntről, a kivákból, ahol felkészültek. Mindegyikük ajándékokat cipel a karjában. A terhüket nagy halomba rakják a téren. Mivel éjjel nem esett az eső, nem ihattak, és ezt később se engedik nekik, bármilyen meleg lesz is.

Csaknem ötvenen vannak – ők a hute kacinák, ahogy elmondják nekem –, és teljesen egyforma az öltözékük. A feneküket fedő fehér szoknyaszerűséget viselnek vörös selyemövvel, és különféle mintázatú ágyékkötőket. Teli vannak karperecekkel; a mellkasuk meztelen. A bal bokájukon csengő, a jobbon kereplő. Jobb kezükben is kereplőt tartanak, a balban womapit, borókaágat. Vállukról kagylós lánc csüng; lábuk között rókafarok himbálódzik. A testüket vörösbarna festék és lisztfehér csíkok borítják, de a leglenyűgözőbb mégiscsak a maszk a fejükön: a hatalmas, fekete, fából faragott maszkok tetejéből tollkorona tör az ég felé; az orr, mint a kutyáé, a fogak vicsorognak, a szemek fehéren kidüllednek.

Ahogy kántálni kezdenek, Sophie a nyakamba fúrja a fejét. Mély torokhangon énekelnek egyre hangosabban. Párokban táncolnak, miközben egy öregember kígyózik közöttük, lisztet hint rájuk, hogy még erőteljesebben táncoljanak.

Ruthann megveregeti Sophie hátát. – Csitt, Siwa – mondja neki. – Nem azért jöttek, hogy bántsanak. Vigyáznak rád.

Amikor egy bő óra múlva a kacinák abbahagyják a táncot, odacsilingelnek a tér közepe felé, ahol a kivákból hozott ajándékhalom tornyosul. Vekni kenyereket dobálnak fel a tetőn ücsörgőknek. Aztán dinnyét, szőlőt, pattogatni való kukoricát, barackot osztogatnak, meg tálakban gyümölcsöt, sütőtököt, kukoricát, kis teasüteményeket. Wilma – mint megözvegyült asszony – a legnagyobb kosarakból kap egyet.

Aztán a gyerekek következnek. A fiúk íjat és nyilat kapnak kukoricacsuhéba, nádlevélbe tekerve. A lányoknak kacinababa jár borókaágakkal ékesítve. Az egyik táncos, akiről dől a veríték, átvág a téren, és odajön, ahol mi állunk. Két kacinababát tart; festett arcuk ragyog a napfényben. Az egyiket Wilma kislányának adja, a másikkal Sophie elé térdel, aki elhúzódik, mert megriasztja a vad színekkel pöttyözött maszk és a tiszta, csípős izzadságszag. A táncos megrázza a fejét, mire Sophie ujjai a baba köré kulcsolódnak.

A férfi erőteljes mozgása, teste nyúlánk körvonalai ismerősnek tetszenek. Megcsodálom a lábdíszeit, s eszembe jut, hogy ez talán Derek, Ruthann unokaöccse, akivel Phoenixben találkoztunk.

– Ez nem…

– Nem ő – szakít félbe Ruthann. – Ma nincs itt.

A kacinák két sorra oszlanak, s elkígyóznak a térről, hogy kis szünetet tartsanak. Mintha a felhők is követnék őket.

Ruthann Sophie vállára teszi a kezét, aki szorosan markolja új babáját. Az arcát Sophie fejére dönti, úgy nézi a távolodókat. – Viszontlátásra – mondja.

Másnap reggel, amikor felébredek, Ruthann már nincs a helyén. Sophie mélyen alszik Greta mellett. Kióvakodom a szobából, s látom, hogy a szemközti tetőn egy férfi mászik a sas felé, aki még mindig ott ül, és figyeli a szertartást. A madár meglibbenti a szárnyait, de a lábát rögzítő béklyó miatt nem tud elrepülni. A férfi halkan beszélve közelít a sashoz, végül egy takaróba burkolja őt.

Egy asszony lép ki utánam a házból, mire riadtan feléje fordulok: – El akarja lopni a sast? – kérdem. – Nem kéne tennünk valamit?

Megrázza a fejét. – A sas, Tálátawi, május óta figyel bennünket, hogy jól csináljuk-e a szertartásokat. Most már ideje, hogy elmenjen. – Elmeséli, hogy az ő fia fogta be Tálátawit úgy, hogy az apja kötélen engedte le a gyereket egy szikla tetejéről a sasfészekhez. Azt is elmondja, hogy a sas neve azt jelenti: Dal a Kelő Naphoz, s hogy mióta nevet kapott tőlük, a családjukhoz tartozik.

Várom, hogy a nő férje kiszabadítsa a madarat, s lássam elrepülni, de ehelyett azt látom, hogy még szorosabbra veszi a takarót a madár körül. Addig szorongatja, míg a madár rúgkapálni nem kezd a lábaival, mint egy fuldokló. Végül abbahagyja, karmai ernyedten lógnak. – Megöli…?!

A nő megtörli a szemét. A sas kukoricalisztbe fulladt, magyarázza. A tollait egy-kettő kivételével kitépkedik, és szertartási eszközökhöz és démonűző páhóként fogják felhasználni. Így hoz áldást Sipaulovi lakóira. Tálátawi testét a kacinák ajándékaival együtt temetik el, s a sas elmegy a szellemek világába, hogy elmondja: a hopik megérdemlik az esőt. – Minden jóra fordul – mondja az asszony remegő hangon. – Ettől persze még nehéz elválni tőle…

Hirtelen Wilma csapja ki a szúnyoghálós ajtót. – Láttátok…? – kérdezi.

– Kit?

– Ruthannt. Eltűnt!

Amennyire Ruthannt ismerem, valószínűleg a rezervátumot szegélyező szemétkupacokat tanulmányozza. Tegnap, amikor jöttünk föl ide, Sipauloviba, azt mesélte, hogy a hopik hite szerint, ha valami elhasználódott vagy megrongálódott, vissza kell adni a földnek. Ezért hagyják a szemetet kupacokban itt meg ott. Amikor az ember meghal, visszakapja azt, ami eltörött.

Azon tűnődöm most, hogy vajon ez a szívekre is érvényes-e.

– Biztos, hogy semmi baja nincs – mondom Wilmának. – Visszajön, mielőtt kettőt pislognánk.

Wilma azonban a kezét tördeli. – Mi van, ha túl messzire sétált, és nem talál vissza? Nem tudom, mennyi ereje maradt…

– Szerintem Ruthann megnyerné bármelyik erőfitogtató versenyt…

– Persze, a kemoterápia előtt biztosan megnyert volna bármit…

– A micsoda előtt…?

Wilma elmondja, hogy amikor Ruthann megtudta, mi a helyzet vele, elment egy indián kuruzslóhoz. Az áttétek azonban túl gyorsan és túl sokfelé terjedtek szét a testében, ezért elment az orvoshoz is. Azt mondta Wilmának, hogy én szoktam őt elvinni a kórházba a kezelésekre. Én azonban soha nem vittem orvoshoz Ruthannt; még csak nem is említette nekem, hogy rákos.

Mögöttünk, a tetőn, a férfi szomorú gyászdalt énekel, és úgy ringatja a karjában Tálátawi testét, mint egy kisdedet.

– Wilma – mondom. – Hívd azonnal a rendőrséget.

Nem akarom, hogy bárki is velem jöjjön – vagyis nem szeretném egy helybéli rendőr kíséretét –, ezért titokban szagoltatom meg Gretával Ruthann egyik ingét, amelyet a táskájából vettem elő. A kutya még a parancs előtt nekiindul, máris feszíti a pórázát. Wilma elment a rendőrökért, Derek vigyáz Sophie-ra és saját kishúgára, így Gretával észrevétlenül elosonunk.

Sárgára égett, mélyen berepedezett talajon haladunk előre. A mesahegyekről legurult szikladarabokat óvatosan átlépkedjük. A nyomozás hol könnyebb, hol nehezebb – ahol van egy kis homok a földön, ott maradt egy-két lábnyom; ahol van valami növényzet, látunk félrehajlott vagy letört gallyakat. Másutt csak a szagnyom maradt Gretának.

Errefelé számos veszély leselkedhet Ruthannre: kiszáradás, napszúrás, kígyómarás, elkeseredés… Rémületes a gondolat, hogy most egyedül

csak rajtam múlik, előkerül-e. Ugyanakkor szinte megkönnyebbülést is érzek, hogy újra végezhetem a munkámat. Ha én keresek valakit, akkor ez azt bizonyítja, hogy mégsem én vagyok elveszve…

Greta hirtelen megáll, és erősen figyel. Aztán nekilódul, én meg alig győzöm kerülgetni a sziklákat, borókákat, hogy tartsam vele a lépést. Ráfordul egy földútra, melybe bevájódott a négykerék-meghajtásos kocsik dupla nyoma. Egy kisebbfajta kanyon öblébe érünk.

Három oldalról sziklafalak vesznek körül. Greta a sziklák felé közelít, orra a repedezett földön szaglász. A bakancsom orra cserépdarabokat, törött nyílhegyeket és bagoly által kiöklendezett szőrcsomókat repít odébb. A sziklafalon jelek: spirál, napkorong, kígyó, telihold, koncentrikus körök. Az ujjam végigsimítom a figurákon, akik dárdával állnak nagyszarvú birkák mellett; a fiúalakon a fejük fölött nagy virágokat tartanak, amelyeket a lányok próbálnak elragadni tőlük. Van egy ikerpár is, köztük köldökzsinór kígyózik. Az egyik fal egészen olyan, mint egy újságlap, olyan szorosan sorakoznak egymás mellett a rajzok százai. Meglepődöm, hogy milyen sokat megértek ebből a fura képregényből, pedig vagy ezer évvel ezelőtt vésték a történetet a falba.

Az egyik jelen megakad a szemem: egy pálcikaember egy nála sokkal kisebb figura, egy gyerek kezét tartja.

– Ruthann! – kiáltok, és mintha hallanék is valamit válaszképpen.

Greta egy keskeny hasadék előtt ül, és nyüszítve kaparja a sziklafalat, de nem tud feljutni rajta. – Marad! – adom ki a parancsot, és felnyúlok a fejem fölött lévő két párhuzamos sziklaperemre. Felhúzódzkodom, s látom, hogy innen még egy fal emelkedik. Elkezdek felmászni rajta. Amikor már mélyen benn vagyok a hasadékban – túl messze és túl magasan ahhoz, hogy lássam Gretát –, észreveszem a sziklába vésett rajzot. A néhai művész nagy gonddal dolgozott, hogy a női alak jól felismerhető legyen a melléről és a hosszú hajáról. A nő fejjel lefelé függ, a testét a fejétől egy hosszú, hullámzó vonal választja el. A szemközti sziklán precízen vágott jelek – ráébredek, hogy naptár, napfordulójelző. Egy bizonyos napon a sugarak éppen a kellő szögben fognak beesni, és akkor a fénycsík lemetszi a zuhanó nő fejét.

Áldozat…

Kavicseső pereg odafentről. Felpillantok, és ekkor meglátom Ruthannt a sziklaperemre lépni, fölöttem körülbelül öt méternyire. Hófehér köntösbe burkolózott.

– Ruthann! – kiáltok neki. A hangomat obszcénül visszhangozzák a sziklafalak.

Lenéz rám. A tekintetünk találkozik.

– Ruthann, ne… – suttogom, mire ő megrázza a fejét.

Sajnálom…

Átfut az agyamon, hogy Wilma, Derek meg én – akik nem akarunk az ő hátramaradottjai lenni – azt hisszük, mi jobban tudjuk nála, hogy neki mi a jó. Eszembe villannak az orvosokkal meg a gyógyszerekkel kapcsolatos hazugságai. Arra gondolok, hogyan beszéltem le vagy egy tucatszor hasonló helyzetben öngyilkosjelölteket az ugrásról. Most azonban nem biztos, hogy ez a jó megoldás. A kemoterápiától nem Ruthann családtagjai fognak megkopaszodni, és nem az ő mellüket fogják megcsonkítani, hogy aztán lassacskán haldokoljanak még egy darabig. Könnyű azt mondani, hogy Ruthann másszon le onnan – hacsak az ember nem Ruthann…

Én aztán mindenkinél jobban tudom, milyen érzés, ha helyettem döntenek, amikor én is megérdemelném a döntés jogát.

Ruthannre nézek, és nagyon lassan bólintok feléje.

Rám mosolyog, úgyhogy én leszek a tanú rá, ahogy leoldja a köntöst, lecsúsztatja keskeny válláról, és maga mögött kifeszítve tartja, mintha szárnyait kitáró sólyom volna. Meg arra, ahogy lelép a szilaperemről, és megtér a Szellemvilágba, hogy aztán a testét a baglyok egyesítsék a megsebzett földdel.

Amint van térerő, hívom a rezervátum rendőrségét, és elmondom nekik, hol találják meg Ruthann testét. Eloldom Greta pórázát, és odadobom neki a plüss rénszarvast, a jutalmát.

Nem fogom senkinek elmondani, amit láttam. Nem mondom el, hogy lett volna lehetőségem megállítani őt. Ehelyett azt fogom mondani, hogy már úgy találtuk meg Gretával. Elmondom majd a rendőröknek, hogy valószínűleg csak pár percet késtem.

Valójában éppen időben értem oda.

Megint felemelem a telefont, és egy másik számot hívok. – Kérlek, gyere értem – mondom, amikor felveszi, aztán kissé hebegek egy darabig, amíg rá nem találok a megfelelő szavakra: hol vagyok, ő hol van, és mennyi időbe telik, hogy ideérjen.

Tegnap reggel, az Otthon Tánc előtt, amikor a sas még mindig a tetőn várta a kacinákat, jött egy másik sas. A két madár csöndben ült egymás mellett a tetőn egész délután. Ruthann azt mondta, olykor megtörténik, hogy a madár anyja eljön látogatóba. Este pedig elrepül, és hagyja, hogy a fia bevégezze, amit be kell végeznie.

Vajon visszajön most az anyasas, hogy lássa, a fia eltűnt? Szerintem nem. Szerintem tudja, hogy nem itt, hanem másutt kell őt keresnie.

Louise Masáwistiwa aznap este érkezik meg Sipauloviba. Kosztümben van, sűrű, fekete haja divatos kontyba fésülve. Ha akarna, se tudna jobban különbözni az anyjától.

Wilma konyhaasztala fölé görnyed, amikor belépek, kezében egy csésze teát szorongat. A szeme vörös, vonásai Ruthannt idézik. – Te vagy, ugye, aki megtaláltad Tawakiban… – mondja.

Azóta már tudom, hogy Ruthann egy különleges helyen követte el öngyilkosságát – ott, ahol a sziklarajzok a Krisztus előtti 750 táján keletkeztek. Senkit nem engednek oda régészeti engedély nélkül. Azt is megtudtam, hogy ha az ember a szemközti sziklafal mentén tovább megy az öblös kanyonban, végül elér a Walnut Canyonba, a barlanglakásokig. – Nagyon sajnálom – mondom Louise-nak.

– Soha, egy pillanatig sem akart kezelésre járni. Nekem csak azért mondta, hogy elmegy, mert annyit veszekedtem vele emiatt. Mindenért veszekedtem vele.

Louise kivesz egy szalvétát az asztal közepén álló tartóból, és megtörli a szemét, kifújja az orrát. – Négy hónapja találták meg a daganatot a mellében. Még azon a héten megműtötték. Elég agresszív tumor volt, de a doktorok szerint némi kemóval meg sugárzással kézben tudták volna tartani. Akkor azonnal meg kellett volna nekik mondanom, hogy az én anyámat senki nem tudja, és nem is fogja kézben tartani.

– Szerintem Ruthann tudta, mit akar – felelem óvatosan.

Louise a kockás műanyag abroszra bámul. A piros kockás abroszon egy kis kupacnyi aprópénz – felveszi, megcsörgeti a markában. – Az anyám megtanított, hogyan kell megszámolni a pénzérméket – mondja halkan. – Nagyon sokáig nem ment. Azt hittem a negyeddollárosra, hogy penny, mert kicsi. Anyám nem adta fel. Azt mondta, ha bármit meg akarok érteni a világból, akkor leginkább a dolgok különbözőségét kell felfognom. – Louise megtörli a szemét. – Ne haragudj… Annyira szörnyű, hogy mindig azt mondjuk: a gyerekek tartoznak a szüleikhez, pedig igazándiból éppen fordítva van, nem?

Hirtelen eszembe jut, milyen volt apám ölelése, amikor nagyon kicsi voltam. Megpróbáltam én is átölelni a derekát, de sehogy sem sikerült, bárhogy is erőlködtem. Egy nap sikerült. Én tartottam szorosan, nem pedig ő engem, és most azt kívántam, hogy bárcsak most is így volna, csak

éppen fordítva…

Louise kinyitja a markát, az érmék visszahullnak az asztalterítőre. Mosolyogva néz rám: – Nem gondolnád, ugye, hogy manapság bankban dolgozom…?

Sophie-val a Second Mesa szélénél állunk, fölöttünk egy karvaly köröz.

– Ez a madár azt jelenti – magyarázom –, hogy Ruthann nincs többé velünk.

Sophie felnéz rám. – Ott van ő is, ahol a nagypapa?

– Nem, nagypapa visszajön hozzánk – mondom, bár nem túl nagy meggyőződéssel. – Amikor valaki meghal, örökre elmegy.

– Nem akarom, hogy Ruthann elmenjen.

– Én sem, Soph.

Lehajolok, és a karomba veszem, mert erre van most szükségem, Szorosan átfogja a nyakam, az ajkát a fülemre nyomja. – Mami, én oda akarok menni, ahová te mész – mondja.

Vajon én is ezt mondtam egyszer, valamikor az anyámnak?

Lépteket hallok a hátam mögül, megfordulok. Fitz jön felénk lassan, mint aki nem tudja, jó-e, ha most megzavar minket. – Köszönöm, hogy eljöttél – mondom, de valahogy túl feszülten.

– Tartoztam ennyivel – feleli.

Lenézek a földre. Nem kérdi, mi történt, és azt sem, hogy miért őt hívtam, és nem Ericet. Tudja, hogy még nem vagyok képes beszélni róla. – Tudom, hogy elküldtelek a pokolba – mondom –, de örülök, hogy nem vetted komolyan.

– Delia, ami azt az újságcikket illeti…

– Tudod, mit? – indítványozom, s közben ügyelek rá, hogy ne remegjen a hangom. – Most ugyan nincs szükségem újságíróra, de jól tudnék használni egy barátot.

Kicsit összehúzza magát. – Vannak referenciáim…

Egy picit rámosolygok, hogy jelezzem, ráléphet a felém vezető hídra.

– Valójában – vallom be – te vagy az egyetlen jelentkező…

Éppen beszállunk a kocsiba, hogy visszainduljunk Phoenixbe, amikor természeti tüneményként elkezd szállingózni a hó. Először csak tétova pelyhek hullanak, majd össze is állnak a talajon. A kutyák ugrándozva kapkodják a havat, a mancsukkal csíkokat húznak a földön. A gyerekek kióvakodnak a térre a házakból, és a nyelvükre próbálnak venni egy-egy pihét. Derek és Wilma a temetési szertartás előkészületei közepette megállnak, és kibámulnak az ablakon. Elmondják majd mindenkinek Sipauloviban, hogy ez a bizonyíték rá, hogy Ruthann átért a Szellemvilágba.

Szerintem ez a jel nekem is szól. Ahogy ugyanis Fitz egyre közelebb ér velünk Phoenixhez, egyre sűrűbben esik a hó. Már belepi a szélvédőt és a motorháztetőt, a mesákat és az országutat, mígnem az egész világ olyan fehér, mint egy hopi menyasszonyi köntös. Vagy mint egy téli reggel New Hampshire-ben. Gyerekként gyakran álltam az ablakban, és néztem a házunkat, meg Ericék meg Fitzék házát, hogy úgy beteríti a fehérség, mintha egy varázslónő letakarta volna a sáljával. Könnyű volt azt képzelni, hogy a fehérség alatt minden eltűnt – a bokrok, a gyalogösvény, a kerítés, a labda. Könnyű volt beleképzelni magam abba, hogy a varázsló egyszer csak elveszi a varázskendőjét, és akkor a világ újból elkezdődik, a semmiből.

Fitz nem látszik meglepettnek, amikor arra kérem, hogy hazafelé menet tegyünk egy kis kitérőt. A hátsó ülésen alvó Sophie-val és Gretával együtt megvár a parkolóban, amíg odaleszek. – Nem kell sietned – szól utánam, s én elindulok a fogház felé.

A látogatóhelyiségben rajtunk kívül csak egy rab van a vendégével. Apám leül a plexiüveg túloldalára, és felveszi a telefont. – Minden rendben van?

Nézem őt a csíkos rabruhában. A bal karján kötés, a halántékán sebhely. Idegesen pillantgat oldalra, mintha attól tartana, hogy valaki a háta mögé lép. És még ő kérdezi tőlem, hogy minden rendben van-e?

– Jaj, Papa – mondom, és elsírom magam.

A kezét ökölbe szorítja, aztán előhúz belőle a másik kezével egy papír zsebkendőből lévő legyezőt. Aztán eszébe jut, hogy nem tudja átvarázsolni nekem a zsebkendőt se a plexin, se a telefonon keresztül. Halványan mosolyog. – Ezt a trükköt még én sem tudom…

Amikor annak idején közösen adtunk műsort az öregeknek, apám csak nagy rábeszéléssel tudott rávenni az eltűnéses trükkre. Elmagyarázta nekem a lényeget – én nem látok senkit, és ők sem látnak engem, de én azt hittem, hogy ha a fekete függöny leereszkedik, én örökre eltűnök. Annyira féltem, hogy apám a kedvemért aprócska lyukakat vágott a függönybe, hogy kilássak. Ha őt látom, mondta, akkor nem tűnhetek el.

Rég elfelejtettem ezt a lyukas történetet. Vajon megmaradt bennem, akár a tudatalattimban is, ahogy eljöttünk otthonról? Hatévesen is arra gondoltam, hogy csak bíznom kell benne, és majd visszavisz?

Ha nem lett volna olyan rémes a nap, talán észreveszem, hogy Fitz egyre hallgatagabb lesz, ahogy hazafelé tartunk a fogházból. Én azonban Ruthannre és apámra gondolok. Addig nem is esem pánikba, amíg meg nem érkezünk a lakókocsihoz, és meg nem látom Eric kocsiját. Két napja – mintha kétszáz éve lett volna – a kórház folyosóján hagytam ott, mert haragudtam rá, amiért elvégezte a munkát, amivel én bíztam meg. – Gyere be velem – fordulok oda Fitzhez könyörögve, ahogy mindig is tőle kérek segítséget. – Légy lökhárító köztünk…

– Nem megy…

– Lécci, lécci… – mondom. A hátsó ülésre pillantok, ahol Sophie még mindig békésen szuszog a kutya mellett. – Behozhatnád Sophie-t.

Fitz kifürkészhetetlen arccal néz rám. – Nem. Nem érek rá.

– Mert…?

Erre olyan dühödten támad rám, amilyennek még sohasem láttam. Visszahőkölök, a hátam az ülésbe szorítom. – Az isten szerelmére, Delia, most vezettem le a kedvedért hatszáz mérföldet, és lényegében egész úton hozzám sem szóltál!

Elvörösödöm. – Bocsánat, azt hittem…

– Mit hittél? Hogy úgysincs jobb dolgom…? Hogy úgysincs saját életem? Hogy nem arra vágyom egész idő alatt, hogy ezt csináljuk…? – Két keze közé ragadja az arcomat, magához húz, mint egy mágnes. Ahogy az ajkát elkeseredett erővel az enyémre szorítja, szinte fáj. A borostája felsérti a bőrömet.

Ő nem Eric, ezért az ajkaink nem az ismerős mozdulatokkal reagálnak egymásra. Nem Eric, ezért a fogunk összekoccan. Fél kézzel a fejem mögé nyúl, úgy tartja, mintha attól félne, hogy elrántom. Annyira ver a szívem, hogy elfeledett helyeken érzem a lüktetését: a szemem mögött, a torkom mélyén, a lábaim között.

– Mami…

Fitz azonnal elenged, s mindketten Sophie felé fordulunk, aki kíváncsian bámul ránk a gyerekülésből. – Te jó ég – mormolja Fitz.

– Sophie, drágám, álmodtál – mondom gyorsan. Az ajtókilincs felé nyúlkálok ügyetlenül, kiugróm a kocsiból, és a karjaimba kapom a lányomat. – Nem vicces, hogy mennyi mindent látunk, amikor álmodunk?

Sophie kábán omlik a vállamra, és tovább alszik. Greta kiugrik a helyéről, Fitz már a kocsi mellett áll. – Delia…

Fény gyullad a lakókocsiban, és kinyílik az ajtaja. Eric lépked le az alumíniumlépcsőn félmeztelenül, boxeralsóban. Elveszi tőlem Sophie-t, mintha rendelt árut szállítottam volna.

Mielőtt bármit mondhatnánk, Fitz bérelt kocsija felbődül az éjszakai sötétben, és már el is porzik a kavicsokon csikorgó kerekekkel.

– Ruthann húga telefonált, hogy hazaértél-e már – szólal meg Eric halkan, nehogy felébressze Sophie-t. – Elmondta, mi történt. – Felmegyek utána a lépcsőn, s nem szólok, amíg Sophie-t az ágyunkba nem fekteti, és be nem takarja. Becsukja az apró hálószoba ajtaját, és a kezét a vállamra teszi. – Jól vagy?

Szeretném elmesélni neki a hopi rezervátumot, ahol a föld bármikor beomolhat az ember lába alatt. Azt is, hogy egy bagoly kihuhoghatja a jövőt. Azt is szeretném elmondani, hogy milyen valakit húszemeletnyi magasból esni látni, és ugyanakkor azt is észrevenni, hogy viharfelhők gyülekeznek az égen, amelyek a teste körvonalait formázzák.

Szeretnék mentegetőzni.

Ehelyett egészen egyszerűen kiborulok. Eric leül mellém a lakókocsi padlójára, és a karjába vesz. Hagyja, hogy megtartsam magamnak mindazt, amit mondani akartam.

– Dee – mondja egy idő után –, megígérsz nekem valamit? Elhúzódom egy kicsit, az jut eszembe, netán ő is meglátta, mi történt a kocsiban, akárcsak Sophie.

Eric nagyot nyel. – Ígérd meg, hogy nem végzem úgy, mint az anyád…

A gyomrom összerándul. – Nehogy megint inni kezdj, Eric!

– Nem az alkoholról beszélek – feleli. – Hanem arról, hogy el ne veszítselek téged…

Olyan gyöngéden csókol meg, hogy teljesen elolvaszt. Visszacsókolom, és megpróbálom ugyanolyan hévvel viszonozni a szenvedélyét. Miközben csókolom, még mindig Fitz ízét érzem a számban, mint valami titokban bekapott cukorkáét, amely jobb ízűnek bizonyult, mint gondoltam.

VII.

Megtettem, mondja az emlékezetem. Nem tehettem meg, mondja a büszkeségem. És végül az emlékezetem enged.
Nietzsche: Túl jón és rosszon

ANDREW

– Idd meg ezt – mondja Tömör, és felém nyújt egy samponos palackot.

Megőrült…? – Miért innám? Hogy beteg legyek…?

– Hát persze, ostoba. Mindenki arra kíváncsi, hova lett az a töltény. Nem kéne megvárnod, hogy a másik végeden jöjjön ki.

Az udvaron lezajlott csata után Vesszőt bevitték a kórházba szemműtétre, a nyilam olyan mélyre fúródott be. Elteszik majd a fickót egy időre fegyelmezés végett, de aztán visszajön, és akkor ugyanott folytatódik minden, ahol abbahagytuk.

Kiveszem a sampont Tömör kezéből, és félig kiiszom a palackot. Egy perc múlva a cella vécéje fölé görnyedek két kézzel a csésze szélét markolva.

– Nem jó, lefog menni a csatornába? – Tömör megragadja a vállam, és a rozsdamentes mosdó elé taszít. A golyó koppan a fémen.

– Na látod – vigyorog Tömör. – Könnyű, mint a beszarás. – A priccs alá nyúl, és odalök nekem egy törülközőt.

Ahogy felé fordulva elkapom, észreveszem, hogy Cseles ólálkodik a cellánk előtt. A „Fehér büszkeség” feliratokkal teletetovált melák gyerek Vessző egyik csicskása. Minden mozdulatunkat látta.

– Figyu, töki – szól ki neki Tömör. – Hogy ne mereszd itt hiába a füled, ezt üzenjük Vesszőnek… – Az ujját pisztolyt formálva a srácra emeli. – Bumm – teszi hozzá.

Ebben a fogházban a fehérek tartják kezükben a drogcsempészetet. A mi részlegünkben Vessző az összekötőjük. Tömör és bandája hozzájuk képest kispályások. Az odakintről bejutó áru először az Árja Testvériség tagjaihoz kerül odafönt, aztán a többi fehérhez, majd ezután a másféle bőrszínű rabokhoz. Külső kapcsolatokon keresztül bonyolítják a kifizetést, mert ha a börtönszámlákon nagyobb mozgást észlelnének az őrök, rögtön gyanút fognának.

Vessző, aki kötést hord a bal szemén, éppen kijött az alkoholelvonó kurzusról, ahol remekül lehet üzleteket bonyolítani. Két hét telt el az udvari incidens óta, de ez itt nem idő, olyan, mintha csak tegnap lett volna. A hokedlim felé lép, és belerúg. – Útban vagy – mordul rám.

– Nem vagyok útban.

Vessző egy méterrel odébb taszít székestül. – Útban vagy – ismétli.

Tömör és Kéklakat hirtelen áthatolhatatlan falat képez előttem. Összefont karral állnak, fekete izmaik megfeszülnek a karjukon. Túlerőben vannak vele szemben, ezért Vessző odébbáll.

Együtt megyünk fel Tömörrel a cellához vezető lépcsőn. Nem beszélünk addig, amíg fel nem értünk. – Mit mondott? – kérdezi.

– Semmit.

A cellához érve megtorpanunk mindketten. Az egészet felforgatták – a törülközök a vécébe hajítva, az élelmiszeres dobozok kiürítve. Tömör szeszes kotyvaléka tócsaként a padlón. Az egyik matrac kettőbe szakítva, kitépett szivacsdarabok borítják a padlót.

– Vessző és a csicskásai csinálták – állapítja meg Tömör. – Tudod, mit kerestek…! – szögezi le tényként.

Most már nem kételkedem tovább Tömör szavában, aki nem hagyta, hogy a töltényt a cellában hagyjam elrejtve, és bárhogy tiltakoztam is, hogy nem vagyok hajlandó arra, amit meg akar velem csináltatni, nem engedett. Most nagyon is érzem az apró fémhüvelyt, amelyet aznap reggel nyomtam fel mélyen magamba, mint egy bosszúval töltött kúpot.

Egy börtönbandába a fogházban is be lehet kerülni, nem kell hozzá előélet. A jelölteket a már bent lévő bandatagok ajánlására veszik föl az Árja Testvériségbe, a Mau Mauba és a Mexikói Maffiába vagy az EME-be, ahogy magukat nevezik a spanyol kezdőbetűk alapján. Ha a tagok megszavazzák, a jelöltet próbaidőre bocsátják, miután ellenőrizték a múltját: nem követhetett el gyermek elleni bűnt, és nem lehet az őrök vagy bármely hatóság besúgója sem. Ezután kap egy támogatót a bandatagok közül, aki a szárnyai alá veszi.

Az Árja testvérjelöltnek két évig kell állnia a sarat. Ebbe beletartozik, hogy rejtett fegyvereket kell hordania. Küzdenie kell, ha erre felszólítják. Drogot kell csempésznie adott útvonalon. Ha a jelöltnek vannak odakint drogos kapcsolatai, akkor elvárják, hogy ellássa a bandatagokat is. Az effélékből szerzett pénzt meg kell osztani a többiekkel.

A két év elteltével kijelölnek a számára egy küldetést – meg kell ölni valakit a banda vezetősége szavára. Az Árjáknál három tagból áll a vezetőség, akik az Arizonai Állami Börtön különleges részlegében vannak fogva tartva.

A jelölt kap egy fegyvert, és elmondják neki, hogyan kell ölnie. Amikor eljön az idő, a támogató elkíséri az illetőt. Ha ugyanis tanú van az általad elkövetett gyilkosságra, nagy valószínűséggel nem fogsz se visszariadni, sem másra vallani. És mivel a másikat is látta már ölni valaki, az sem fog köpni. Így épül fel a piramis.

Amint elvégezted a feladatodat, jöhet a tetoválás: gótikus A és B betűt rakathatsz a karodra, a melledre, a nyakadra vagy a hátadra. A tintás tetováláshoz benn kell lenni a börtönben, ezért eltelhet némi idő a feladat elvégzése és a hivatalos taggá nyilvánítás között

Ha egy beválasztott tag megbízatást kap, de nem él a lehetőséggel, vagy elbaltázza, akkor kivégzik a sajátjai.

Pár nappal később a társalgóban ülünk, és nézzük a hírműsort. Helyi riport következik. Ilyenkor mindenki felvillanyozódik, mert egy-egy eset kapcsán általában tudják, hogy ki követhette el. Ma nagy tüzet jelentenek Phoenix környékéről.

Egy aprócska, lángvörös hajú nő kommentálja a tűzesetet. – A rendőrség szerint a ma reggeli tűzvészt egy metadonlabor okozta, és emiatt leégett egy ház a város északi részében, a Deer Valley Roadon. A robbanás következtében meghalt Wilton Reynolds. Kihívták a tűzoltókat, és…

Valaki felbődül mögöttem, és a szemetes nagy robajjal feldől. Hátranézek, és látom, hogy Tömör áll a kiborult szemét mögött. Az őr azonnal felfigyel, mire gyorsan odaszólok: – Véletlen volt. – Felállítom a fém szemetesedényt, megragadom Tömör karját, és magam után húzom. Fölmegyünk a cellába. – Mi a bajod?

Leül a priccsre. – Sinbad testvér volt.

– Ki az a Sinbad?

– A fickó, akiről a hírekben beszéltek.

Három másodperc is eltelik, mire leesik a tantusz, hogy a tűzvész áldozatáról beszél. – A metadont kotyvasztó…?

– Azt mondta, tudja, mit csinál – motyogja Tömör.

– Azt mondtad, csak két lánytestvéred van.

– Ő *testvér* – hangsúlyozza a szót – Együtt lógtunk az utcán gyerekkorunktól. Ez lett volna a nagy kitörésünk…

– Te metadonban utaztál?! Van fogalmad róla, hogy ez a drog mit okoz?

– Nem ajándékba adtuk volna – vág vissza. – Ha valaki olyan hülye, hogy pénzt ad érte, és baja lesz belőle, az ő problémája, nem az enyim.

Undorodva rázom a fejem. – Ebből garantáltan csak problémáid lesznek, ha ebben utazol…

– Ha ebben utazok – veszi át a szót –, ki tudom fizetni a lakásbérletet, nem szorulok uzsorásokra. Ha ebben utazok, lesz cipő a gyerek lábán, kaja a hasában, és néha talán még olyan játékot is vehetek neki, ami már megvan minden más szarházi gyereknek az iskolában. – Felpillant rám. – Ha én utazok ebben, akkor talán a gyerekemnek nem kell majd felnőtt korában…

Elképesztő, hogy lehet titkot tartani még ilyen összezártságban is.

– Nem is mondtad, hogy fiad…

Tömör felkel, és nyújtott karral a felső priccsnek támaszkodik.

– Az anyját becsukták, a nagynénjével él, aki nem nagyon ügyel rá. Próbálok pénzt küldeni neki, hogy legalább a reggelire meg az iskolai ebédre teljen. Nyitottam neki egy kis bankszámlát is. Hogy ne akarjon mindenáron egy utcai bandához csapódni, érted? Hátha űrhajós vagy focista akar lenni, vagy ilyesmi… – Előkotor egy kis noteszt a matraca alól. – Írok neki. Olyan naplófélét. Hogy megtudja, ki az apja, amikor már tud olvasni.

Mindig könnyebb első látásra megítélni valakit, mint megérteni a mögöttes okot, amiért illegális dologra adta a fejét, őszintén azt gondolván, attól jobb lesz az élete. A rendőrség úgy zárja majd le Wilton Reynolds ügyét, hogy csak egy kábszerkereskedőről van szó, és legalább egy bűnözővel kevesebb terheli a társadalmat. Egy középosztálybeli apa, aki Tömörrel, mondjuk, az utcán találkozik, hallja, hogyan beszél, látja borotvált fejét, biztosan azonnal odébb megy, nehogy köze legyen hozzá, s eszébe sem jut, hogy annak is lehet egy kisfia, aki otthon várja. Azok, akik olvassák az újságban, hogy elloptam a lányomat egy láthatási napon, azt gondolják, nálam nagyobb szörnyeteg nem is létezik.

Megsimítgatom borotvált fejemet – most már pihés egy kissé, ahogy nő vissza a hajam. – A foszgén gáz miatt volt… – közlöm Tömörrel.

– Mi van…?

– Az ölte meg a barátodat. A metadon előállításakor mérgező gáz keletkezik. Ha nem a megfelelő csöveket húzgálod ki munka közben, meghalsz.

– Te is metadonos vagy? – pislog rám Tömör döbbenten.

– Nem, de egyetemi diplomám van kémiából. – Leülök, és intek neki, hogy adja oda a jegyzetfüzetét, amely még mindig a kezében van. Kitépek egy oldalt a végéből, és előkotrom a ceruzámat a párnám alól. Azért alszom kezemben a ceruzával, mert elég hegyes ahhoz, hogy fegyvernek lehessen használni.

Pár perc és jó néhány javítgatás után készen vagyok a helyes műveleti leírással. Átadom a receptet Tömörnek. – Keress egy másik barátot. Ha így csináljátok, sikerrel jártok.

– Frászt Te nem lehetsz benne. Te nem vagy ilyen. – Összegyűri a papírt, és ledobja a cella padlójára.

Hogy ki vagyok, és mire vagyok képes, mindig meglep. Eszembe jut a nap, amikor elszöktettelek, és bementünk egy büfébe. Hagytam, hogy az összes desszertet megrendeld az étlapról, mert azt akartam, hogy a legjobb véleményt alakítsd ki rólam, még mielőtt rosszakat kezdenél gondolni.

A papírért nyúlok. – Hogy is hívják a fiadat?

A metadonkészítés első lépése, hogy az embernek sok barátja legyen, mert a patikák limitálják az egy fő által megvehető láz- és fájdalomcsillapítók mennyiségét. Egy dobozban csak huszonnégy tabletta van, míg a megfelelő mennyiségű pszeudoefedrin előállításához több ezerre van szükség. Gumicsövek is kellenek, meg tömítés és csap, aceton és alkohol. Aztán kell sósav, macskaalom és ragasztószalag. Jód-kristályok, palackok és főzőpoharak. Vörös foszfor is szükséges – ugyanaz, mint ami a gyufa hegyén van, csak annál sokkal több. Kávéfilter is kell, meg tölcsér, lúg és gumikesztyű. Kell egy tűzálló sütőtál és néhány befőttesüveg fedéllel.

Először is megőröljük a tablettákat egy kávéőrlőben. Betesszük a befőttesüvegbe. Töltünk rá alkoholt, lefedjük, és addig rázzuk, amíg üledéke nem lesz. Ezt néhányszor újabb adag alkohollal megismételjük. A folyadékot kitöltjük a tálba, és addig mikrózzuk, amíg a folyadék el nem tűnik, és csak por marad a helyén. Ezt a port tovább finomítjuk, feloldjuk acetonnal, a fölösleget leöntjük róla, és száradni hagyjuk.

Időközben előkészítjük az üvegeket.

Huszonöt napja vagyok börtönben, amikor megkapom a becenevemet a feketéktől: Kémikus. Új szavakat tanulok: az „üveg” az acetonnal csaknem teljesen kitisztított metadont jelenti, ezért ez többe kerül. A „tizedes” az uncia tizenhatod része. A „nyolcas” az uncia nyolcadrésze.

A „negyed” – vagyis: negyed gramm – az az adag, amelyet egyszerre befecskendeznek, ez az utcán 25 dollárért kapható. Egy „tízes csomag” tíz dollárt ér. A „becsavarodás” azt jelenti, valaki feldobott állapotban van a metadontól. Ha valaki „túl van húzva”, akkor a kelleténél tovább van feldobódva. A „firkálás” a köztes állapotot jelzi.

Megpróbálok nem gondolni a rácson át bonyolított kábszerforgalomra, meg arra, hogy hány embernek ártok. Azért valahol a lelkem mélyén tudom, hogy az ő egészségük az ár, amelyet meg kell fizetnem azért, hogy biztonságban létezhessem itt, a fogházban, a feketék őrizete alatt. Valahol a lelkem mélyén pedig egy hang azt is suttogja, hogy „lám, elrontottad valakinek az életét, és miből gondolod, hogy nem fogod még további száznak elrontani?”

Odakint egy hadseregnyi ügynök működik közre az akció sikerén. Megveszik az alapanyagot, elkészítik a metadont, és bankszámlát nyitnak nekem és Tömörnek. Én nem akarok ebből semmiféle hasznot, de Tömör nem engedett – ha vállalom a kockázatot, mondta, tegyem el a hasznot is. Végül beleegyeztem. Elképzelem, hogyan lehetne abból a pénzből a Tömör kisfiához hasonló gyerekeket begyűjteni az utcáról – talán egy olyan klub kéne, mint az időseké, csak néhány korosztállyal fiatalabbaknak. És pár osztállyal elkeseredettebbeknek.

És ezzel már vissza is jutottam az alapkérdéshez, amellyel azóta küzdök, mióta idekerültem: ha az ember egyszer elkövet egy hibát, lehet-e annyit dolgozni, hogy ezt meg nem történtté tegye?

Tömör kapcsolatba lép a többi részlegben lévő cukorbetegekkel is, akik fecskendőt és tűt tudnak lopni az ambulanciáról, ahol az inzulint kapják. Bár a legkedveltebb módszer a belövés – ezért is kell annyi tű –, a metadont el is lehet szívni, felszippantani orron át vagy belekeverni kávéba, gyümölcslébe.

Mielőtt az első adag szer elkészülne, Tömörnek már hosszú listája van a potenciális vevőinkről.

Azon a napon, amikor az esküdtek kiválasztása elkezdődik a tárgyalásomra, kapok egy öltönyt kék inggel. Nem ismerek rá, és öntudatlanul simogatni kezdem. Arra gondolok, hogy talán te választottad nekem. Lenyűgöz, hogy a csíkos rabruha helyett mást vehetek föl, így fel sem tűnik, milyen ideges Tömör. – Csirkenyak Mike nem lesz a helyén a stafétában – mondja végül.

A kezembe nyom egy másik körletből származó levelet. Mivel az őrizetesek nem érintkezhetnek egymással, a cédulát „feleresztették a levegőbe”, vagyis Mike kijuttatta a külvilágba, és onnan küldték be postán Tömörnek. Az írás szerint Mike-nak ma kéne becsempésznie az első

adag metadont, amikor a tárgyalóterembe megy az ítélethirdetésére, de az ügyvédje megváltoztatta az időpontot, ezért Csirkenyak lekési a szállítmányt.

– Hát az a helyzet – szólalok meg némi töprengés után – hogy én viszont ott leszek.

A rabokat egymáshoz bilincselve viszik át a másik épületbe, a tárgyalásra. Másik énünket a hónunk alatt visszük: ki ujjatlan pólót farmerrel, ki öltönyt, inget. A bírósági épületben leveszik a bilincseket, és átöltözhetünk. Eric elfelejtett zoknit hozni nekem, így mezítláb bújok bele a papucscipőmbe.

Csoportosan terelnek be minket a tárgyalóterembe, és beültetnek az esküdtek padsorába, innen szólítanak majd egyenként a védelem asztalához, az ügyvédünk mellé. Eric még nincs itt, ennek örülök. Nem szeretném, ha tanúja lenne annak, amire készülök.

Persze semmivel sem erkölcsösebb, ha az ember receptet ad ahhoz, hogy több ezernyi gramm metamfetamint indítson útjára, mint hogy tevőlegesen beszálljon a csempészláncba – hiszen mindenképpen részt vesz a dologban –, de mégis, valahol a lelkem mélyén úgy érzem, hogy nagyobb szégyen a csempészet aktív részese lenni.

Tömör kitanított, hogy Kéklakat barátnője fogja nekem átadni azt, amit be kell hoznom a fogházba. – Te csak ülj a fenekeden – utasított Tömör –, és hagyd, hogy az anyag megtaláljon.

Egy félórát várok az esküdtek padjában, nézem, ahogy az ügyvédek beszivárognak a terembe, szót váltanak egymással, bele-beleolvasnak az irataikba. Bírónak egyelőre se híre, se hamva. Megcsodálom a boltozatos mennyezetet, az egymástól jókora távolságban lévő falakat – az ilyenfajta látványtól már elszoktam.

Egy fiatal nő jön be sietősen a tárgyalóba, és végigmegy a padsorok között. Odalép a felügyelő őrmesterhez. Ceruzacsíkos kosztüm van rajta, mérsékelten magas sarkú cipő. Apró fonatos afrohaja szolid kontyba fogva, a bőre tejeskávészínű. – Igen, Eric Talcott asszisztense vagyok – hallom a nő hangját, aki egyenesen rám mutat. – Azt kérte, hagyassam jóvá az ügyfelével a ma beadandó kérvényt. Ha egy pillanatra odamehetnék… – Belemosolyog az őrmester szemébe.

Aztán már jön is felém. – Mr. Talcott azt kéri, hogy nézze meg ezt a részt – mondja, és áthajol az asztalon a dossziéval.

Semmi sincs a kinyitott dossziéban lévő papíron. Odabök az ujjával, és ezt súgja: – Bólintson. – Megteszem, mire a papírok közül egy szorosan összekötözött, labdaformájú, apró zacskó csúszik ki, és puhán a két lábam közé hullik.

A nő összecsapja a mappát, és kimegy a teremből. Elképzelem őt Kéklakattal, amikor Kék nem Kék, csak egy városi srác, aki a barátnőjével lakik. Aztán lehajolok, és a markomba zárom a labdacsot. Aztán becsúsztatom a nadrágom övrésze alá.

Eric pár perc múlva érkezik, s ugyanúgy engedélyt kér az őrmestertől, ahogy az imént a nő. Már annyira kivert a víz, hogy csupa lucsok a hónaljam. Mintha ájulás előtt volnék. – Jól vagy? – kérdezi Eric.

– Igen, persze.

Értetlenül néz rám. – Mi a fene volt azzal az asszisztenssel, akiről az őrmester beszél?

– Tévedés. Egy másik Hopkinst keresett.

Eric vállat von. – Nem érdekes. Figyelj, ami a mai tárgyalást illeti…

– Eric – vágok a szavába –, van arra mód, hogy kijuttass a mosdóba?

Kutatóan rám pillant, majd az őrmester felé. – Meglátjuk. – Úgy tűnik, arra jutnak, eléggé rozoga vagyok ahhoz, hogy megérdemlem ezt a kedvezményt, mert jön egy másik őrmester, aki kikísér. A fülke ajtaja előtt áll, és fütyörészik, míg én letolom a nadrágomat. A fülem mögé nyúlok, ahová egy diónyi bőrápoló vazelint tettem Tömör utasítására ma reggel. Fintorogva rákenem a kis zacskóra, mielőtt feltolnám a végbelembe.

Tíz perccel később elfoglalom a helyemet Eric mellett a védelem asztalánál. A szemem az esküdtjelöltekre függesztem, akik besorjáznak a tárgyalóterem ajtaján. Van köztük egy pattanásos asszony, aztán egy férfi, aki folyton az órájára pillantgat, meg egy szeplős lány, aki legalább annyira ijedtnek látszik, hogy itt kell lennie, mint amilyen én vagyok. Eric átnyújtja nekik az ügy összefoglalóját. Néhányan összehúzott szemmel méregetnek, mások megjátsszák az érzéketlen közömböst. Bárcsak beszélhetnék velük…! Megmondanám nekik, hogy nem tudnak annál keményebben ítélkezni felettem, amennyire keményen én ítélem meg a saját tetteimet. Megmondanám nekik, hogy amikor valakire ránéznek, sose tudhatják, mit titkol a világ elől.

Vegyük fel a gumikesztyűt. Folyassunk vizet az Alyn-kondenzátorba. Nagyon gyorsan tegyük bele a vörös foszfort, és legyen kéznél egy drót, ha netán eldugulna a cső. Az exoterm reakciónak azonnal be kell következnie. Gyorsan helyezzük a tetejére a dugót a műanyag csővel, és légmentesen ragasszuk le.

Amikor sárga gőz keletkezik, rázzuk meg a kondenzátort. Ha túl nagy a nyomás, tegyük az üveget jeges fürdőbe, amíg le nem lassul a reakció. Akkor jó, ha a keverék először felhabzik, aztán a habzás lelohad.

Aztán a szerkentyű másik végpontján lévő tejesüvegben felizzik a macskaalom. Vegyük le a csövet a kondenzátorról. A műanyag csatlakozást vágjuk le egészen a tejesüveg nyakánál, és azonnal ragasszuk le a nyílást.

Legyünk nagyon óvatosak, ne távolítsuk el a ragasztást, mert odabenn van az a foszgén gáz, amely megölte a barátodat.

Görcs huszonkét éves srác, de ötvennek látszik. Az udvar sarkában darvadozik, és az ujjai, lábujjai között vakargatja a rühöt, hogy a vére szagán érezze a metadont, amely elborította a szervezetét. Mikor az emberre mosolyog – ami azért nem gyakori –, sok foga helyett tátongó feketeséget látni, a nyelve meg duzzadt, hófehér.

Általában pörög a metadontól, aludni sem tud, és folyton hallucinál. Nem erőszakos típusú kábszerező, inkább paranoid. Meg van róla győződve, hogy az őrök hullarablók. Megrángatja az ingemet, ahogy elhaladok mellette. – Még mennyi…? – suttogja. Vagyis: még mennyit kell várni az újabb szállítmányra?

Az első zacskó, amelyet becsempésztem a bíróságról, az emeleti Mau Mau fekete banda tagjaihoz került. Tömör megkapta a neki járó tizedet, s ezzel kezdő üzletember lett.

A második szállítmány egy Bibliában érkezett. Ugyanaz a lány, aki a bíróságon eljátszotta az ügyvédbojtárt, hozott a baptista lelkésznek egy bőrkötéses Bibliát. Könnyek között magyarázta el a papnak, hogyan talált rá Jézusra a barátja – ezúttal Tömör –, mire ő vett neki egy Bibliát, de az őrök azt mondták, hogy a rabok számára csak a személyzet rendelhet könyveket külső szállítótól. Volna-e rá mód, kérdezte a lány, hogy a tiszteletes úr ezt az ajándékot eljuttatná a barátjának?

Van-e magára valamit is adó lelkipásztor, aki elutasít egy ilyen kérést…?

Amikor Tömör a következő imaórán megkapta a Bibliát a kápolnában, hálálkodva megköszönte a papnak, aztán bejött a cellába, és istennek is hálát adott. A bőrkötés gerince alá valaki gondosan beragasztott egy unciányi metadont. Ez a mennyiség odakint ezer dollárt ér, a börtönben

grammja négyszáz – azaz összesen, ahogy Tömör kiszámolta, tizenegyezer kétszáz dollár.

Görcs megint az ingujjamat rángatja, lerázom. – Mondtam már, hogy nem én bonyolítom az üzletet. – Elfordulok tőle, és éppen azt látom, hogy Tömör Flacóval, az egyik mexikói bandataggal bonyolít egy tranzakciót.

– Százötven – közli Tömör.

Flaco szeme elsötétül. – Szörnynek ugyanezt a negyedgrammot egy százasért adtad.

Tömör megvonja a vállát. – Szörny más tészta, mint te…

Flaco végül rábólint a dologra, és elmegy. Majd akkor kapja meg az anyagot, ha Tömör a kinti haverjaitól megtudja, megérkezett-e a pénz. – Te adót vetettél ki rá? Ez nem… – Megakadok, keresgélem a helyes kifejezést.

Azt akarom mondani, hogy „nem helyes”, de aztán rájövök, hogy ez itt és most milyen idétlen kifejezés

– Szóval, miért…? Mert mexikói? –folytatom.

– Hát, tudom, hogy ez faji előítélet – vigyorog Tömör. – Igen, azért, mert nem fekete.

Nema stukkert, a hegyest fogom
Itt aszalódok a négyes blokkon
Reggel megyünk a fosfalodába
Hideg szar tojást töm mindenki a gyomrába
Itt a haverom – na, hogy vagy, koma?
Irány az udvar, sétál a sok pofa
Lopakodik, dagad a muszkli
Ha bunyó lesz, nem fog senki elfutni
Testvér szól csendbe', árad a szar
Jó, ha készülünk, ne legyen baj
A punkok támadnak ellenünk
A labdapálya lesz a tetthelyük
Megkapja tőlem az a punk a hegyest
Úgy éljek én, ezt eltervezem
Csak én meg ő és a bökő
Bele a nyakába, ahogy kő'…!
Annyit se szólt, hogy kakukk,
Már föl is volt dobva a papucs
Még szúrtam egyet a gigába
Nehogy visítson stikába'
Nem szólt már a punk, kinyúlt, semmi gáz
Tetkó a hátamon van már vagy kétszáz
Itt rohadok úgyis a böribe'
Életfogytot kaptam a semmire
Nem számít, szarok rátok
Úgyis rátok száll az átok.

A diabéteszes, aki ellátja Tömört tűvel, asztmapumpát is szerez neki egy másik betegtől. Éjjel, amikor leoltják a lámpákat, kapargatja a kis pumpa vékony alját és tetejét, hogy átlyukassza. A nyitott csövet szétnyomja egy fogkefe nyelével, s máris kész arra, hogy bármit formáljon belőle.

Kézipisztoly lesz belőle, amelyből kilőhető az a töltény, amelyet még mindig rejtegetünk.

Ügyelünk rá, hogy a cellában Tömör vigyázzon a kincseinkre, ha én távol vagyok. Ha ő is ki akar menni, egyikünk a testére erősítve hordozza. Ezt a kevéske kis lőport úgy vigyázzuk, mint egy szerető szülő az újszülöttjét.

Ma éjjel keményebben dolgozik a fegyverünkön, mint szokott. – Gondolsz néha arra, hogy mit fogsz csinálni odakint? – kérdezem tőle halkan.

– Nem.

Ez a gyors és kurta válasz meglep. – Biztosan van valami, amire vágysz…

– Kémikus, az élet nem olyan, mint a tévéreklámok! Mi többnyire csak a törlesztőrészleteket látjuk belőle.

– Elköltözhetnél valahova a fiaddal. Találhatnál valami munkát.

– Mégis mit? –firtatja. – Szerinted az emberek repesnek az örömtől, ha börtönviseltet alkalmazhatnak? – Megrázza a fejét. – Akár van rajtad tetkó, akár nincs, amikor kimész innen, mindenképpen meg vagy jelölve.

Én mindig hittem abban, hogy az ember akár százszor is újrakezdheti, azzá válhat, aki lenni akar. Tömörnek abban viszont talán igaza van, hogy ha az ember megváltoztatja az életét, abból valami örökre, lemoshatatlanul vele marad. Persze, csak addig, amíg az ember nem tud visszaemlékezni, milyen is volt eredetileg.

Tömör vadul dörgöli a pisztolynak valót a betonon. – Mire ez a sietség? – kérdezem.

Ha valami összecsapás készülne, hallottam volna róla; a cellákban olyankor feszült a hangulat, alig lehet tőle megmaradni. Vessző meg egész délután a cellájában dagonyázott.

– A fehér fickók elvesztették a beszállítójukat – felel Tömör. – Halálra verték az utcán. Vesszőnek meg kell találnia a csempészet módját, különben nem áll meg a többiek előtt.

Attól még, hogy Vessző irányítja ennek a részlegnek a fehéreit, ő is parancsokat kap „odaföntről”, a szigorúan őrzöttek egyikétől, aki elvárja, hogy új beszállítót találjon.

– Gondolod, hogy hozzánk jön? – Ha Tömör a mexikóiakat is megsarcolja, képzelem, milyen árat szab majd a fehéreknek.

– Igen – szögezi le Tömör. – De mi nem állunk szóba vele.

Ha leszűrtük az anyagot, jöhet a nafta, a könnyűbenzin. Amikor az oldat kicsapódott, hozzáadjuk a lúgot. Megrázzuk az edényt, nehogy kifusson, ami benne van.

Az edény tartalmát öntsük a kávéfőző kiöntő edényébe. Ha a kicsapódott oldat leülepedett, öntsük a felső réteget egy kiöntős tetővel ellátott,

nagy üvegbe. Rázzuk erősen öt percig.

Amikor a folyadék megint leülepedett, fordítsuk meg az üveget, és az így felülre került alsó réteget öntsük ki egy sütőtálba. A bedobott indikátornak pirosra kell változnia.

A tálat tegyük a mikróba, és addig melegítsük, amíg a víz el nem párolog. A hátramaradt kristályos anyag a végtermék.

Vannak a fogdafolyosóknak olyan sarkai, ahová a biztonsági kamerák szeme nem lát be. Az egyik ott van, ahol az istentiszteleteket és az antialkoholista beszélgetéseket tartják, a másik pedig a gyengélkedő felé vezető kijárat. E helyeken lehet számítani egy-egy, könyökkel vesére mért, jól irányzott ütésre vagy egy szúrásra. Mindenki begyorsít, ha itt halad át, akár akarja, akár nem.

Éppen az „iskolából" jövök (afféle felzárkóztató kurzust tartanak a volt iskolakerülőknek), mert az egyetemi diplomám dacára jólesik legalább egy órát a rácson kívül tölteni, mikor egy kéz megragad, és a falhoz nyom. Egy tűélesre köszörült fogkefenyél nyomódik a torkomnak.

Először azt hiszem, Vessző az. Aztán meghallom a mexikói akcentust, és szinte megkönnyebbülök. – Mondd meg a feka haverodnak, hogy nem fizetünk extra pénzt – mondja Flaco.

Megérzem a húgyszagot, s rájövök, hogy tőlem származik. Flaco elengedi a szorítást, mire négykézlábra zuhanok. – És ha nem hallgatsz rám, gringó – toldja meg a fenyegetést –, mesélek egy csupa fül őrnek ezt-azt…

Visszaérve a cellámba Tömört a postájába mélyedve találom. Jött egy vastag „jogi irat" az ügyvédjétől, persze, hamis postacímről. Tömör leszedte a piros gumipecsétet a lapok tetejéről, és az alatta feltáruló kivágott lyukból egy kis műanyag zacskó kerül elő. Nem nagyobb, mint egy kivert fog. A kintről érkező második metadonszállítmány van benne. Ahogy belépek, a levegőbe szimatol, és fintorog. – Veled meg mi történt?

– Flaco szeretné újratárgyalni a mexikóiaknak szabott árat – Elfordulok tőle, és levetkőzöm. Felveszem a másik garnitúra csíkos ruhát, és a szennyest gombócba gyűröm.

– Flaco hülye. Egyébként is kihúzta a gyufát a chicanókkal. Elszarta az első bandaküldetését.

Lerogyok az alsó priccsre. – Tömör, Flaco azzal fenyegetőzik, hogy elmondja a dolgot az őröknek.

Tömör hozzám lép, és felemeli a mutatóujját. Megérinti a helyet a nyakamon, amelyet Flaco megdolgozott. Én is végigsimítom, mire véres lesz az ujjam.

– Nem érdekes – mondom.

Tömör orrlyuka kitágul, dühösen fúj egyet. – Dehogyisnem… – Tenyerével végigsimít kopaszra nyírt fején, látszik, hogy nagyon jár az agya. – Kiteszlek.

– Honnan?

– A játékból. Az üzletből. Az egészből. Csak bámulok rá döbbenten.

– Te kockázati tényező vagy, ember. Túl sok itt az ellenséged, mert fehér vagy, mégsem viselkedsz fehér módjára. Nem vállalhatom a kockázatot… – Elkezdi visszanyomkodni a csempészlyuk tömítését a papírkötegen. – Kivásárollak rendesen, ahogy kell.

A börtönben a bizalom olyan árucikk, amely az aranynál is ritkább és drágább. Különben hogyan hihet az ember olyasvalakinek, aki hazugságra építette egész addigi életét? Hogyan csukhatom be a szemem éjjel, a mikor tudom, hogy a cellatársamat gyilkosságért fogták el? A válasz: mert nem tehetsz mást. Az alternatíva a magány, és ez nem igazán választható. A túléléshez muszáj valahová tartozni, még akkor is, ha az ember olyanokkal van körülvéve, akik lopással, csalással jutottak idáig. Kell találni valakit, aki figyel az ember háta mögé, nem baj, ha ez azzal jár, hogy az ember elismeri: éppolyan bűnös, mint bárki más.

Tömör és az afroamerikaiak védelme megszabadított Vesszőtől meg a haverjaitól. De ennél több az, hogy adott valamit, amit évek óta nélkülöztem – a valahová tartozás érzését. Ha az ember szántszándékkal felégeti maga mögött a hidakat, és menekül, akkor ugyan messzire juthat, de ennek az ára az, hogy senkit sem engedhet a közelébe. Nekem megvoltál te, és másra nem is vágytam, de azért ez mégiscsak lemondás volt. Elhagytam az egyetlen asszonyt, akit valaha szerettem. Sose ücsörögtem a horgászbot mögött baráttal. A csevegős munkatársakat elkerültem. Ha beengedtem volna valakit a belső köreimbe, azt kockáztattam volna, hogy a szívembe lát, és ezt nem tehettem meg. Fura, de úgy érzem, Tömör az első barátom harminc év óta. Nem számít, hogy drogdíler, nem érdekes, hogy fekete. Csak az számít, hogy sportszerű üzleti ajánlatot tett, még ha olyan munkáért is, amelynek nem tudok örülni. Csak az számít, hogy egy perce még *mi* álltunk szemben *ővelük,* és ez a *„mi"* most eltűnt…

– Nem teheted ezt velem – mondom, és egész testemben remegni kezdek.

– Csinálj, amit akarsz – veti oda Tömör a válla fölött. – Na, gyerünk, szívódj fel. Abban úgyis jó vagy.

Felugrom a priccsről, és ráugrom hátulról, még mielőtt befejezné a mondatot. Hirtelen megtestesíti nekem Vesszőt, Flacót és Elefánt Mike-ot, meg az összes arctalan férfit és nőt odakint, akik könnyedén megítélnek engem, pedig nem is ismerik a tényeket. Fiatalabb és erősebb nálam, de mivel hátulról és meglepetésszerűen éri a támadásom, a földre döntöm, és lenyomom a súlyommal.

– Te hülye, tudod, mi történik, ha a smasszerek kiszagolják, hogy benne vagy? – horkan fel Tömör. – Jönnek a nyomozók, és rád húznak még pár évet azon felül, amit kapni fogsz.

Most esik le a tantusz: Tömör nem a szövetséget akarja megszüntetni közöttünk, hanem védeni akar. Megpróbál kimenteni a dologból, még mielőtt nekem is bajom lenne belőle.

A kis jelenetünknek nézőközönsége támad – többen állnak a cellánk előtt. Kéklakat ugrásra készen vár, hogy be kell-e avatkoznia. A Fehér Büszkeség tagjai hangosan buzdítanak engem, és ott áll Vessző is karba tett kézzel, kifürkészhetetlen pillantással.

Az egyik őr átnyomakodik köztük, és bejön. – Mi folyik itt?

Elengedem Tömört. – Semmi, jók vagyunk.

Az őr pillantása a nyakamra vándorol, ahol a seb még mindig szivárog.

– Megvágtam magam borotválkozás közben – mondom neki.

Az őr persze egy szavamat sem hiszi, de mivel a feszültség szikrája kihunyt a körletében, tovább nem firtatja a dolgot, nincs dolga vele. Elindul kifelé, szétlökdösi a nézőközönséget, Tömör pedig feltápászkodik, megigazítja az öltözékét.

– Az én közreműködésemmel másztál bele a dologba – mondom neki. – Most már nem szállok ki.

Másnap van az esküdtek kiválasztásának utolsó fordulója, és Tömör első tárgyalási napja. Egyszerre visznek át minket a bírósági épületbe.

– Fogadok, hogy Brooks Testvérek inged van – jegyzi meg Tömör.

Valóban. – Na és…?

– Kémikus, a Brooks nem is banda – vigyorog.

– Szerinted inkább ceruzacsíkos zakóban és kamásniban kéne megjelennem?

– Csak akkor, ha Al Caponét szeretnéd eljátszani… – A beszélgetésünket a cellába robbanó Görcs zavarja meg. – Most nem üzletelek – mordul rá Tömör.

A kábszeres szeme vadul villog. – Szívességet akarok tenni, ember – mondja. – És aztán szeretném, ha viszonoznád is.

Ez annyit tesz, hogy a hozott információért cserébe elvár egy ingyen adagot. Tömör összefonja a karját. – Hallgatlak.

– Reggel hallottam a gyengélkedőben az őröket arról beszélni, hogy ma használni fogják a főnöki széket – mondja Görcs.

– Miért higgyek neked?

A fiú megrántja a vállát. – Nem én vagyok, aki golyóval a seggemben járkálok.

– Ha visszajöttem, és igazat mondtál, megkapod, amit akarsz – feleli Tömör.

Az ígéret hallatán Görcs szinte kiröppen a cellából. Tömör hozzám fordul. – Itt kell elrejtenünk a töltényt.

Úgy nézek rá, mintha megőrült volna. Ha mindketten megyünk, és nincs, aki őrizze becsben tartott vagyontárgyunkat, mindig az a menet, hogy magunkkal visszük. – Ha Görcs nem mondott marhaságot, ma vetkőztetős motozás lesz, és még a fémdetektoros székre is ráültetnek.

Tömör befurakodik a priccs alá, és kapirgálni kezdi a téglák közötti habarcsot. Pár perc munkával elég mély lyukat lehet előállítani ahhoz, hogy egy 22-es töltény beleférjen. Kihátrál az ágy alól, és beletúr a holmijába, hogy kivegye a fogpasztát meg a Metamucil kenőcsöt. A mosdó fémlapján összekeveri, majd a markába gyűjti. – Őrködj – utasít, és visszamászik a priccs alá, hogy betapassza a lyukat.

Ahogy egymáshoz bilincselve lépdelünk a bíróságról visszafelé, Tömör csöndesebb a szokásosnál, szinte szorongó. A legszomorúbb a börtönéletben az, hogy hiába gondoljuk, ennél rosszabb már nem lehet, a bíróságon kiderül, hogy igen… A keserű jövőt már én is megszimatoltam; Tömör pedig egész nap nagykanállal ette. – Na, szóval, nagyobb sikered volt, mint O. J. Simpsonnak a tárgyaláson? – próbálom felvidítani egy kicsit.

Oldalpillantást vet felém. – Na, ja, a tenyeremből ettek, ember.

– De ugye, előtte kesztyűt húztál?

Tömör felröhög. Átmegyünk az emeleti elektronikus kapun, még egyszer megmotoznak, mielőtt visszajutnánk a körletünkbe. Felballagok mögötte a lépcsőn, és ledobom magam az alsó priccsre. A távolból ideszűrődik a hang, ahogy az egyik őr elindul az ellenőrző körsétájára. Ilyenkor, késő délután elég nagy a zajszint – a fickók a társalgó egyik feléből átkiabálnak a másikba, lecsapkodják a kártyát a fémasztalra, üvölt a tévé, húzkodják a vécét, zubog a víz a zuhanyozóban.

Tömör leereszkedik a hokedlira, kezét a térdei közé ejti. – Az ügyvédem szerint tíz évet kapok-mondja egy perc hallgatás után. – Mire kijutok, a gyerek éppen annyi idős lesz, mint én, amikor bandatag lettem.

Erre nem tudok mit mondani. Mindketten tudjuk, hogy bárhogy akarjuk is meggyőzni magunkat az ellenkezőjéről, nem tudjuk meg nem történtté tenni a múltat – mindig az jár elöl, az halad át a célvonalon előttünk.

– Hé, tégy egy szívességet nekem – mondja. – Ellenőrizd azt a rohadt téglát.

Négykézlábra állok, és bekúszom az alsó priccs alá. Látnom sem kell a beszédes lyukat, azonnal megérzem a menta erős szagát, látom a cementporta betonon.

Aztán lövést hallok.

Hangosabb, mint az ember gondolná. Visszhangzik a szűk cella falai között a dörrenés, szinte megsüketít. Előkígyózom a priccs alól, és elkapom Tömört, amint lecsúszik a székről. A szeme kifordul, a vére átáztatja a ruhámat. – Ki volt ez? – üvöltöm bele a cella előtt felgyűlt tömegbe hisztérikusan. Megpróbálom kiszúrni, ki lehetett az, de semmi mást nem látok, csak a sok csíkos ruhát.

Tömör nagy súllyal nehezedik rám, végtagjai kétségbeejtő ernyedtséggel lógnak. Mi az, ami fehér és fekete és piros mindenütt, jut eszembe Sophie találós kérdése. Már nem emlékszem a válaszra, de ránk most stimmel. Egy vérző fekete haldoklik a börtönben, egy fehér pedig nézi…

Hallom a belső rádió pattogását, ahogy a fogház hirtelen megelevenedik a dörrenést követő nagy csönd után. A recsegő rádión az ügyeletes szónokol: – Erősítést kérünk a három-kettes B körletbe. A második és a harmadik szintről mindenki jöjjön a három-kettes B-be. David kettő, kiadod a parancsot?

David kettő kiadja a parancsot: – B körlet, őrizetesek! Ajtózárás, most.

Fémcsikorgás, ahogy a rabok becsukják a cellaajtót.

Aztán elrángatnak Tömör mellől. Valaki megkérdezi, hogy megsérültem-e, és megnézi a mellkasomat, karomat, ahol Tömör összevérezett. A hátam mögé bilincselik a kezemet, és átvisznek a kísérteties keleti szárnyba.

Mindezek közepette a tévé tovább ordít, mert senki sem zárja el. Emeril főzőtanácsai belevegyülnek az őr kiabálásába, aki hívatja a mentőket, aztán egy mély hang azt dörmögi: „jobban szorítsd”, végül nagy szirénázással megérkezik a városi tűzoltóság mentőkocsija.

– Jaj, de forró, juj, juj… – hallatszik a tévéből.

Tömört az Irgalmas Szamaritánusok kórházába fogják szállítani, mert az van a legközelebb. – Hé – ordítom, amint elviszik mellettem hordágyon. – Rendbe jön?

– Halott – feleli valaki. – De hát ezt maga már úgyis tudja, nem?

Felnézek, és egy magas, jól öltözött fekete férfit látok detektívjelvénnyel az övén. A ruhámra mered, amely tiszta vér, és ekkor jövök rá, hogy mint minden más fekete a Madison Street Fogházban, ő is azt gondolja, hogy gyilkos vagyok.

A Nyomozóhivatal Gyilkossági Osztálya a Harmincötödik utca és a Durango sarkához van közel. Váratnak, amíg a nyomozók ki nem kérdeznek mindenkit a körletben az őröktől a feketéken át, akik elmondják, hogy pár nappal ezelőtt Tömör meg én verekedtünk, egészen Cselesig, a fehér fiúig, aki látta, hogy az udvari csata után kiöklendeztem a golyót.

Akárki tette is, jól tudta, senki sem fogja elhinni, hogy egy fekete és egy fehér barátságot köthet a rács mögött. Aki tette, tudta, hogy a feketék engem fognak gyanúsítani – végül is mindenki tudja, hogy az én golyóm ment Tömörbe. A fehérek pedig most az egyszer ugyanígy fognak vélekedni.

Akárki tette, mindkettőnket büntetni akart vele.

Rydell felügyelő rákapcsol a hangstressz-analizátorra. Ez olyan, mint a hazugságvizsgáló poligráf, csak éppen pontosabb: nem a lelkiidegrendszeri rezdüléseket méri, hanem a hang legapróbb remegéseit, amelyeket emberi füllel nem lehet meghallani. Mikrorezgések csak akkor vannak valakinek a hangjában, ha nem mond igazat, legalábbis a detektív ezt állítja.

– Lezuhanyoztam reggel – mondom. – Mert tárgyalásra kellett mennem.

– Ez mikor volt?

– Nem tudom. Talán nyolc óra körül. – Nem szólok neki Görcsről meg a „főnöki székről”, se a Tömörrel együtt készített, falba vájt lyukról. – Aztán

olvastam, amíg indulnom nem kellett.

– Mit olvasott?

– Egy regényt, a börtönkönyvtárból vettem ki. Valami Baldacci…

– Semmit se csinált nyolc tizenöt és tizenegy óra között?

– Talán kimentem a mosdóba. Lebámul rám: – Pisi vagy kaki?

Megdörzsölöm az arcomat. – Megmondaná, hogy ez a kérdés hogyan kapcsolódik annak kiderítéséhez, hogy ki ölte meg Tömört?

Rydell fúj egy nagyot. – Nézze ezt a dolgot az én szemszögemből, Andrew. Maga tanult ember, harminc évvel idősebb, mint az áldozat. Nem bűnöző alkat. Mégis azt mondja, hogy barátságot kötött ezzel a fickóval. Hogy volt magukban valami közös…

Tömörre gondolok, ahogy a kisfiáról beszélt – Igen.

Csönd telepszik ránk. – Andrew – szólal meg Rydell. – Segítsen, hogy segíthessek magán. Hogyan bizonyíthatnánk, hogy nem ölte meg azt a fickót?

Kopogtatnak a kihallgatószoba ajtaján. A detektív elnézést kér, és a folyosón szót vált egy másik nyomozóval. Lenézek az ingemre. A vér már merevvé száradt a mellemen. Vajon felhívta valaki Tömör kisfiát? Vajon egyáltalán tudják, hol keressék?

Megint nyílik az ajtó, s a nyomozó kőarccal jön vissza. – Éppen most találtak egy felhúzós pisztolyt a haverja szekrényében. Ehhez mit szól?

Szinte látom magam előtt, ahogy Tömör kantinban vett dolgai alól előkerül a gondosan kimunkált, saját kezű fegyver, amelyet éppen ilyen támadások kivédésére gyártott. Azt hittem, ellopták a cellából azt is. Nyilván valaki más is csinált egyet.

Levegőért kapkodok, próbálom megérteni a dolgot – Nem volt használva – nyögöm ki.

Rydellnek a szeme sem rebben. – Nincs ballisztikus vizsgálat ilyen fegyverre – közli. – Fogadok, hogy ezt maga is tudja, amilyen tájékozott.

Nyelek egy nagyot. – Szeretnék beszélni az ügyvédemmel.

Adnak egy hosszú zsinórral ellátott telefont, s miközben tárcsázom Eric számát, Rydell a vállamnál állva figyel. Háromszor is próbálom, de egy fémes géphang közli, hogy akivel beszélni szeretnék, nem elérhető.

Kezdem azt hinni, hogy ez a mondat fejezi ki legjobban az egész életemet.

Bezárnak egy cellába, mert addig nem folytathatják a kihallgatásomat, amíg nem érem el Ericet Az elszigeteltség ellenére eljut hozzám a szóbeszéd. Flaco azzal dicsekedett az új-mexikói maffiatagoknak, hogy a nyálas fehérek nem képesek ilyen tökös dologra. Csak a chicanóknak van ehhez elég vér a pucájukban. És hogy a nyomozóknak azzal kéne beszélniük, aki tényleg kinyírta azt a niggert.

Negyvennyolc órával Tömör halála után – amely idő alatt képtelen vagyok elérni az ügyvédemet – a nyomozók elővesszik Flacót, ha már úgyis felajánlkozott. A kihallgatás során Flaco elővesszi a herezacskója alól és felmutatja Rydellnek a házipisztolyt, amelyet a motozás során nem vettek észre, amikor beszállították őt a Nyomozóirodára.

Egyetlen logikai baki van a történetben, amelyet bárki a körletben azonnal kiszúrna, de a detektívek nem jönnek rá: odabenn mindenki tudja, hogy a másiknak milyen fegyvere van. Tömör csinált egy felhúzós pisztolyt, amelyet aztán meg is találtak a holmija között Ezen kívül egyetlen ilyen létezik a B-körletben – az, amelyiket Vessző próbált ellenem fordítani az udvari csata során.

Flacónak köztudomásúan csak egyetlen kihegyezett fogkeféje van.

Eszembe jut, mit mondott Tömör Flaco meghiúsult első küldetéséről. Tömör megölése nyilván segít neki kiköszörülni a csorbát, ezzel bizonyíthatja a mexikói maffiának, hogy ő elég macsó harcos, akivel érdemes szóba állniuk. Ha Flaco amúgy is hosszú börtönbüntetés elé néz, úgyis mindegy, fontosabb neki a maffiatagok megbecsülése. De vajon hogyan szerezte meg Vessző fegyverét?

Másnap megint bevisznek a Nyomozóirodára, hogy Rydell-lel találkozzam. – Bárium – mondom neki, ahogy belép a szobába. – És antimon. Ha már nem tud ballisztikai vizsgálatot végeztetni a felhúzós pisztolyra, azért még kereshet puskapor-maradványokat rajta.

– És vérnyomokat is lehet keresni, mivel a leghatékonyabb használat azt igényli, hogy a csövet az áldozat fejéhez szorítsák. – Előrehajol. – Van két pisztolyunk. Az egyik torkolatánál vérnyomot találtunk. Ugyanezen a fegyveren volt olyan vegyi anyag, amely a haverja fejében talált 22-es töltény kilövéséhez kell. A másik fegyver pedig az, amelyet a maga cellájában találtunk.

Hátrahanyatlok a székben. Nincs erőm válaszolni, amikor a nyomozó közli, hogy nem vagyok többé gyanúsított ebben az ügyben.

Költöznöm kell, most a második szintre. Egy cellába raknak egy Mogyoró nevű fazonnal, akinek az a szokása, hogy kis csomókban kitépkedi a haját, és a takaróból kihúzott szálakkal makramét készít belőle. Ez még mindig jobb, mint bármi más. Ha Flaco most szoros őrizetben van is, nem várhatok többé védelmet a feketéktől, a fehérek pedig nem változtak irányomban. Vajon meddig bírja egy szervezet alvás nélkül? Hány éjszaka telik még el, míg végre ráveszem magam, és készítek magamnak valami szúró-vágó eszközt?

Leálltam a beszéddel, mert a hétköznapi nyelvben már nem bízhatok. A szavak, bármilyen hihetetlen is, nem mindig őrzik meg eredeti értelmüket, kicsorbulnak, kifordulnak magukból.

Aztán egy nap múlva újra költöznöm kell. Egy fehér kölyök áthelyezést kért, mert állítólag megfenyegette a cellatársa. Zabszem kifejezetten engem kért a másik helyett, mondván, régi barátok vagyunk.

Nem vagyunk barátok, azt se tudom, kicsoda. Talán tud a metadonról, és azt képzeli, maradt nálam egy kevés. Belépek a cellába, és felmérem a srácot: Zabszem még tényleg kölyök, sárgás csepűhaja van, és kiállnak a fogai. – Remélem, nem bánod a cserét, ember. Az a fickó a cellában egyszerűen bűzlött. Szerintem már legalább három hónapja nem zuhanyozott. Én meg tudtam, hogy te azzal a szőrcsomózóval vagy összezárva, gondoltam, nem fogsz nagyon búsulni utána…

Zabszem szeret dumálni. Előadást tart nekem a különféle traktorok előnyeiről, arról, hogy Nebraskában találták ki a kéretlen számítógépes leveleket, meg hogy ellopta az általa megerőszakolt lányok sapkáit, és eldugta őket egy korhadt fenyőfa törzsébe. Sok időt töltök hanyatt fekve a felső ágy aljának vizslatásával. Miután eloltják a lámpákat, számolom a sötétben felhangzó köhintéseket. Mindent elkövetek, hogy el ne aludjak, és azt hiszem, sikerült is jó darabig fenn maradnom. Aztán arra ébredek, hogy nem kapok levegőt, Zabszem keze szorosan tapad az orromra, a számra. Kapálózni kezdek, és sehogy se érem el a csuklóját, mert a hátam mögött áll. Már karikák ugrálnak a szemem sarkában.

– Ébredj, niggerek barátja – suttogja. – A haverodnak nem kellett volna visszautasítania, hogy a Testvérekkel üzleteljen. Odafönt a fiúk zöld utat adtak a leszámoláshoz. – A tenyere a fogamba, állkapcsomba mélyed. – A testvérem azt mondta, a nigger még csak észre se vette, mi van.

Az „árják” ölték meg Tömört? Nem Flaco?

– Szinte gyanús is volt, ahogy az a mexikói ripsz-ropsz elvállalta, hogy magához veszi a pisztolyt a balhé után. Azt persze már elhallgatta, azért, mert el akar dicsekedni, mintha ő csinálta volna, hogy megkapja a tetkóját a mexikói maffiától. Neked kellett volna elvinned a balhét, ez úgy volt tervezve.

Zabszem közelebb hajol. – A testvérem küldött is neked valamit. – Az ujjait résnyire szétnyitja, mire levegőért kapok. A száját erősen az enyémre nyomja, aztán minden átmenet nélkül visszakézből úgy pofán csap, hogy rögvest elered az orrom vére.

– Nem tudom, ki a testvéred – zihálom fuldokolva, rémülten.

– Hát talán nem volt alkalma elmagyarázni, honnan van a beceneve – folytatja Zabszem. – De hát egy ilyen okos fickó, mint te, tudhatja, hogy Nebraskában bőven terem mindenféle vessző…

Épphogy felkelt a nap, amikor Eric megérkezik. Még mindig ki van tamponálva a törött orrom, hála a gyengélkedőn dolgozók figyelmességének. A bedagadt fél szememet ki se tudom nyitni. A torkom fáj, annyit üvöltöttem éjszaka, hogy jöjjön már egy őr a cellámba.

Eric feláll, amint kinyitom a kis tárgyalóba vezető ajtót. – Tudom, hogy nem voltam… öööö… elérhető két napig, de elég kemény volt a helyzet… – Félbeszakítja saját magát, mikor végre rám néz: – Szent ég, Andrew! Nem mondták, hogy… – Elsápad.

– Nem maradhatok itt tovább – mondom vadul. – Ki kell vitetned innen.

– Andrew, a tárgyalás két nap múlva kezd…

– Nem megyek vissza abba a cellába, Eric!

Mereven bólint. – Rendben, addig nem megyekel, amíg nem tesznek hivatalosan elkülönítőbe. – Balzsamként érnek e szavak, erre vágytam. Akaratlanul előrebukom a megkönnyebbüléstől, térdre rogyok, mintha esdekelnék.

Nem hiszem, hogy Eric valaha sírni látott, s azt sem hiszem, hogy két nappal ezelőttig bárki előtt sírtam volna. Az ember megkeményíti magát, mert mások ezt várják el tőle. Azért leszünk magabiztosak, mert valaki bizonytalan mellettünk. Az ember végül is azzá válik, akivé mások szükségletei alakítják.

– Andrew, ne… – szólal meg Eric, és a hangján hallom, hogy zavarban van miattam. Én viszont azt is tudom, hogy ennél sokkal mélyebbre is lehet süllyedni – ez kettőnk között a különbség.

– Nem bírom tovább – mondom.

– Tudom. Beszélek a…

– Úgy értem, hogy hosszú távon nem bírom ki. Nem kerülhetek börtönbe a tárgyalás után. – Ránézek. – Különben megölnek.

Eric megragadja a kezemet. – Esküszöm, hogy kihozlak innen – ígéri. – Felmentetlek.

Mint minden hajótörött, aki a tengeren sodródik, megkapaszkodom az első mentőövnek látszó dologban. Hiszek neki, és ettől újra képes vagyok tovább sodródni.

FITZ

Ha Rómeó könnyedén megszerezte volna Júliát, senkit sem érdekelne a történetük. Ugyanez vonatkozik Cyranóra, Don Quijotéra vagy a nagy Gatsbyre és a hasonszőrű irodalmi alakokra. Az emberek fantáziáját az ragadja meg, ha valaki újra meg újra nekirohan a kőfalnak, és arra kíváncsiak, hogy mikor jön el az az idő, amikor feladni kényszerül a dolgot. Vannak, akik csak a boldog végkifejletre kíváncsiak, ám ugyanennyien éreznek késztetést, hogy tekergessék a nyakukat, ha az úton balesetet látnak.

Vajon akkor milyen lenne a történet, ha Júlia legjobb barátnője kezdene flörtölni Rómeóval…? Vagy ha a nagy Gatsby egy nap berúgna, és elmondaná Daisynek, hogyan is érez valójában? És mi lenne, ha e szegény romantikus nyomorultak bármelyike órákat autózna északra egy indián rezervátumba, majd ugyanennyit vissza, miközben a „balek” szó motoszkál az agyában egész idő alatt, ahogy oldalpillantásokat lop a szeretett nő felé a kocsiban, akiről tudja, hogy egy másik férfihoz készül hazamenni.

Vajon bármelyikük olyan hülye volna, mint én, hogy megcsókolja?

– Figyelj – mondom –, véletlen volt.

A hölgynek egy pillantásán látom, hogy egyetlen szavamat se hiszi el.

– Megígérem, hogy többé nem fordul elő. Sophie azonban összehúzza a szemét: – Hazudsz…

Elvittem őt fagyizni, először is azért, mert a gondolat, hogy a tegnapiak után egy kicsit távol maradjak Deliától, egyszerre volt vonzó és kivitelezhetetlen, másodszor azért, mert megérkezvén a lakókocsihoz mindketten annyira beijedtünk, hogy megragadtam az első kifogást – vagyis Sophie-t –, és már el is rohantam.

– Hazudok? – kérdezek vissza. – Hogyhogy?

– Mindig megcsókolod – jelenti ki Sophie. – És meg is öleled. Amikor visszajössz valami útról.

Nos, igaza lehet, de ezek afféle puszik és óvatos, baráti ölelések, amelyben az ember megtartja a három centi távolságot. Csak a vállunk ér össze, aztán máris távolodunk.

– Jó illata van, ugye? – veti fel Sophie.

– Csodás – helyeselek.

– Az nem baj, ha az ember megcsókolja, akit szeret.

– Én nem… nem úgy szeretem a mamádat – mondom neki.

– Te mindig nekiadod a sült krumplidat, pedig ő nem ad a sült hagymakarikájából – reagál Sophie. – És amikor a nevét mondod, másként hangzik…

– Hogy?

Sophie elgondolkozik. – Mintha beburkolnád egy takaróba…

– Nem úgy mondom a mamád nevét, mintha takaróba burkolnám. És nem is mindig adok neki sült krumplit, mert igazad van, tényleg nem ad cserébe semmit.

– De te akkor se kiabálsz rá, amikor nem viselkedik veled szépen – fűzi tovább Sophie. – Nem akarod megbántani, ugye? – A kezét az enyémbe csúsztatja, és megismétli: – Szereted.

Aztán elrohan a játszótér felé. Olyan régen voltam már ilyen gyerek, hogy egészen elfelejtettem: a szeretet építőkockákból épül fel, a biztonság alapzatára. Amikor kicsi voltam, kivel töltöttem a legtöbb időt? Kihez fordulhattam, ha hibáztam, ha álmodoztam, ha történt valami? A szüleimhez, az óvó nénihez, Deliához, Erichez. Ők voltak, akikhez először kötődtem az életben.

Lehet, hogy ez ilyen egyszerű? Lehet, hogy a romantikus szerelem, a plátói szerelem és a szülői szeretet mind ugyanannak a gyémántnak a különböző oldalai – és mind ugyanolyan fényesen ragyog, ha a nap felé fordítjuk?

Nem, nem igaz, mert én már nem vagyok akkora, mint Sophie. Nem, mert tudom, milyen az, amikor egy nő az álomba hullván lerázza magáról a világ összes nyűgét. Nem, mert engem fogva tart a tájkép, amit a teste domborzata rajzol ki. Nem, mert a tizedik osztályban, amikor a mateklecke felett görnyedtem, rájöttem, hogy Delia egészen másként érez Eric iránt, mint irántam, és az egyenletünkben nem egyenlőségjel van, hanem egy „nagyobb, mint” jel…

Vajon Sophie jobban ismer engem, mint én saját magamat? Tényleg úgy ejtem Delia nevét, mintha törékeny lepkeszárny volna ez az öt hang… És tényleg odaadnám neki az utolsó szem sült krumplimat is. Tényleg megcsókolom, amint erre mások számára is elfogadható okom van. És ha ő nem is sportszerű, nem vádolom azért, mert nem szeret engem eléggé. Sophie azonban egy dologban téved: nem Deliát kímélem, amikor arra ügyelek, hogy ne bántsam meg semmivel.

Ha megbántanám, nekem fájna.

Húzom az időt, sokszor lépek a fékre a bérelt kocsiban, csak hogy minél később érjek oda Delia lakókocsijához. Nevetséges azt hinnem persze, hogy örökké elkerülhetem a szembenézést. Lehet, hogy ő eljátssza majd, az a csók meg sem történt. Talán bocsánatot kérek, és ez elég lesz, hogy továbblépjünk, mintha mi sem történt volna.

Amikor leparkolok, sehol nem látom a kocsiját. Sophie kikászálódik a hátsó ülésről, és felrohan a lakókocsi lépcsőjén. Én habozok egy kicsit, mi legyen, de mielőtt angolosan távozhatnék, Eric jön ki a lakókocsiból, és üdvözlésre emeli a kezét.

Pokoli rosszul néz ki. A szeme alatt sötét karikák, a ruhája olyan gyűrött, mintha abban aludt volna. – Figyelj, Fitz – szólal meg –, ami a történteket illeti…

Fejbe kólintottan állok. Delia elmondta neki…?

Felsóhajt. – Nem kellett volna beköpjelek Deliánál a cikk miatt…

Ez a történet már ezer fényévnyire van tőlem, és sokkal kevésbé izgat. – Én is sajnálom – mondom, de egy másik dologért mentegetőzve. A kocsiajtó kilincsét babrálom.

– Megbocsátod, hogy olyan barom voltam?

– Már megtörtént…

– Akkor miért rohantál el olyan viharsebesen, mint Jesse Helms szenátor, amikor meghívták a homokosok felvonulására?

– Nem miattad – ismerem be.

– Vagy úgy. – Eric a kocsi felé lép. – Akkor talán ahhoz van köze, amiért Delia Gretával kirohant innen.

– Viharsebesen, mint Jesse Helms?

– Gyorsabban, mint Trent Lott a feketék gyűléséről – vigyorog Eric. – Miért kaptatok hajba ennyire?

Miattad, gondolom. Ha hármunk összefont életvonalára gondolok, mindig Ericé alkotja a csomót, amely összefogja a többit. Talán azért sem

merem kibogozni, mert félek, hogy az egész szétesik…

Még nagyon élénken él bennem, ahogy a tölgyfáról nézett le rám, és verte a mellét, mert előbb érte el a legfelső ágat, mint én. Hallom a hangját, ahogy a fészer bádogtetején doboló eső zajában azt ecseteli, hogy a Wilder-gát mellett lakó hajléktalan éjszakánként ördöggé változik. Érzem a keze erejét, ahogy hátba vert, amikor az első szünidőre jöttünk haza az egyetemi kollégiumból. Magam előtt látom a pillantását, ahogy felragyog a szeme, mert Delia arcát tükrözi éppen.

Sosem kérném Deliát, hogy válasszon kettőnk közül, mert én magam sohasem tudnék választani kettejük közül.

– Fáradt vagyok, ez minden – mondom végül. – Fáj a fejem.

Eric visszaindul a lakókocsiba. – Na, gyere. Keresünk neked aszpirint.

Sóhajtva követem. Sophie a hálószobában játszik hasbeszélőst a Barbie-kkal meg a Ken babákkal. A konyhai kis asztalon magasan tornyosulnak az iratok. – Nem tudom, hogy leszek készen holnap reggelre – motyogja Eric. – A Wexton Farm néhány öregje iderepül ma, hogy tanúskodjon, milyen ember Andrew. Ki kell mennem eléjük a reptérre. – Rám néz. – Kő, papír, olló…?

Sóhajtva bólintok, és ökölbe szorítom a kezem, – Kő, papír, olló, rajt… – mondjuk egyszerre, és a papírnál kötök ki, míg Eric az ollóra szavaz.

– Mindig ollót mondasz – vádolom.

– Te akkor meg mi a fenének ragaszkodsz mindig a papírhoz? – Hálás mosollyal nyugtázza a dolgot. – USAir-rel jönnek, háromkor száll le a gép. Hat tolószékre lesz szükséged.

– Ezért jössz majd nekem valamivel! – figyelmeztetem.

– Lássuk, mennyi van a sublótfiókban… hetvenötmilliárd hat…?

– Dupla vagy semmi. – Megkerülöm az asztalt, megsimítom a legfelső lapokat a kupacban. E szavak ötlenek a szemembe: *ellenséges tanú, támadó, provokáció.* Két meghatározást írt fel filctollal a jegyzetfüzetébe: *Hazugság: becsapás céljából. Hazugság: támogatásra, védelemre szorulás.*

– Andrew elég rossz bőrben van – avat be Eric.

– Delia is – nézek rá.

– Hát, igen… – Állja a pillantásomat. – Nem mondta, miért vágott bele, hogy elmenjen a hopikhoz?

Visszafojtom a lélegzetemet. – Nem merült fel a téma…

– Haragudott rám, mert nem avattam be abba, amit az apja bizalmasan elmondott nekem. Az a helyzet, Fitz, hogy ez még rosszabb lesz a tárgyalás alatt. Olyan dolgokat kell csinálnom és mondanom, amiknek nem fog örülni.

– Majd megbocsát, ha túl lesztek ezen – mondom fahangon.

– Ha és amennyiben felmentik Andrew-t – szögezi le Eric.

– Egész életemben azzal küszködtem, hogy egyszer elhagy a szerencsém. Hogy Delia egyszer kinyitja a szemét, és rájön, nem az a pasas vagyok, akinek gondol, hanem csak egy lúzer, aki képtelen összekapni magát, és kivágni a rezet. Mi van, ha most jött el az a nap…?

Próbálok őszintén mondani erre valamit, de képtelen vagyok rá.

– Akkor megkeresem azt az aszpirint – nyögöm ki végül, és kimegyek a fürdőfülkébe. Becsukom magam mögött az ajtót, és ráülök a vécé fedelére. Ha eddig nem volt fejfájásom, most már biztosan lesz. Felállok, és átvizsgálom a gyógyszeres szekrény tartalmát. Ez megint eggyel több ok a fejfájásra: Delia holmijában kutatok, itt van a fogkeféje, a dezodora, a fogamzásgátló tablettája. Ez már az a személyes szféra, ahová nekem nincs jogom belépni.

Aszpirin nincs sehol. Letérdelek a mosdó elé, és megnézem az alsó szekrénykében is. Sampon, Sophie sípolós kacsája, varázsdiókrém… Napvédő, vazelin és bőrnyugtató. Vécépapír-gurigákból rakott puha torony.

Ekkor látom meg a whiskyt. Benyúlok a szekrény mélyére, és előhúzom a félig üres üveget a sarokból. Kiviszem. Eric háttal ül nekem.

– Megtaláltad?

– Aha – mondom. – Megtaláltam. – Áthajolok a válla fölött, és lerakom elé az üveget egy dossziéra.

Eric megmerevedik. – Nem úgy van, ahogy gondolod.

Leülök vele szemközt. – Nem? Akkor minek van itt? Meglocsolni a grillhúst? Leáztatni a tapétát?

Felkel, és bezárja a hálófülke ajtaját, ahol Sophie játszik. – Fogalmad sincs, milyen emberpróbáló ez az ügy. És amikor Delia elment… Egyszerűen nem bírtam tovább. Rettegek, Fitz, hogy elszúrom…

– A hajába túr. – Andrew-t kis híján kinyírták, amíg én el voltam foglalva magammal – mondja. – Hidd el, ettől azonnal kijózanodtam. Csak megkóstoltam, esküszöm! És azóta hozzá sem nyúltam!

– Megkóstoltad? – Odaviszem az üveget a mosogatóhoz, lecsavarom a tetejét, és kiöntöm a tartalmát.

Eric nézi, mit csinálok, és elváltozik az arca. Megbánás ül ki a vonásaira. Tudom, mert minden reggel ezt látom a saját arcomon.

Eszembe jut, mennyire szerettük Ericet, amikor legurított néhány italt. Hogy ilyenkor ő volt a legelragadóbb, a legkedvesebb, a legszellemesebb. Persze, arra is nagyon jól emlékszem, hogy tud felforgatni három perc alatt egy egész konyhát, meg arra, hogy Delia ott hüppögött a küszöbömön. Eric akkor már négy napja bezárkózott, és nem jött elő.

– Jöttem, láttam, győztem – mondom Ericnek, és odadobom neki az üres üveget. – Delia tudja?

Eric a fejét rázza. – El akarod mondani neki? – kérdezi.

– Szeretném, nagyon is. Ám már mesteri tökélyre fejlesztettem, hogy sosem mondom el Deliának, amit el kéne mondanom.

Válasz nélkül kisétálok a lakókocsiból, aztán visszafordulva benézek a szúnyoghálós ajtón. A fémrács apró kockái mozaikként tagolják Eric képét – olyan, mint a mesebeli Tojás Tóbiás, aki leesett, szétesett, és már azt se tudja, ki volt azelőtt. – Igazad van – szólalok meg. – Nem érdemled meg őt.

Vezetés közben felkapom a mobilt, hogy hívjam Deliát. Beszélni akarok vele, hogy mindent tisztázzunk egyszer s mindenkorra.

Beütöm a számát, de helyette egy géphang közli, hogy a számom ismeretlen a mobilszolgáltató előtt.

Várok egy kicsit, talán odébb már más adótornyok körzetébe kerülök, de öt, majd tíz mérföld múltán is ugyanezt a választ kapom. Leállok az út szélére, és felhívom az ügyfélszolgáltató nonstop számát.

– Fitzwilliam MacMurray… – mondja az ügyeletes a számom alapján.

– Igen, mi a probléma?

– A nyilvántartásom szerint az ön felé nyújtott szolgáltatásunkat leállították. Aha, most látom, van itt egy feljegyzés, egy üzenet bizonyos Marge Geraghytól.

A szerkesztőm… – Mi az üzenet?

A nő kicsit habozik. – Az áll itt, hogy legközelebb ne felejtse el, a telefonszámlája egyenesen a céghez megy. És hogy ki van rúgva. – A vonal halkan búg. – Van még valami, amiben segíthetek?

– Köszönöm – mondom –, ez már nagy segítség volt.

Kevéssel éjfél előtt kopognak a szobám ajtaján. A mai nap tükrében nem lennék meglepve, ha a hotelmenedzser lenne az, s közölné, hogy a hitelkártyámat letiltották. Kinyitom – Delia áll a küszöbön. – Hívj meg egy italra – mondja, mire a szívem a torkomba ugrik.

Némán bámulok rá pár másodpercig, majd belenyúlok a zsebembe, és a markába nyomok három negyeddollárost. – Az italautomata az előtér végében van – mondom neki.

– Én valami bizonyító erejű italra gondoltam. – Félrebillenti a fejét.

Na, itt lenne a tökéletes alkalom, hogy megemlítsem, Eric jobb ivócimbora lenne nálam, és hogy talán van is náluk az ágy alatt egy üveg, amit elővehetnének. Ehelyett azonban ezt mondom: – Te nem vagy ivós fajta.

– Persze, de mindenki másnál működik, ha menekülni akarnak valami elől…

Nekidőlök az ajtógombnak. – És te mi elől menekülsz?

– Nem tudok aludni – vallja be. – Nagyon ideges vagyok a holnap miatt.

– És Eric…?

– Ő tud aludni. – Benyomul mellettem a szobába, és lezuttyan az ágy közepére, amely még meg sincs bontva.

Olyan simán beszélgetünk, mintha csak én lettem volna jelen annál a tegnapi csodás, mindent felforgató csóknál. Aztán ráébredek, Delia azért van itt, hogy menekülési útvonalat mutasson nekem. Ha mindketten úgy teszünk, mintha mi sem történt volna, akkor ez így is lesz. Olyan sok emberről tudjuk – erőszak áldozatairól, Holocaust-túlélőkről, özvegyekről, és jaj, elrablott gyerekekről –, hogy miközben az egész világuk összetört, úgy tudnak visszatekinteni a múltba, hogy meg sem látják ezeket a törésvonalakat.

A lelkem mélyén persze azt is tudom, hogy bárhogy is próbáljuk ezt megoldani Deliával, már sosem lesz semmi ugyanolyan, mint azelőtt volt. Mert ha ezentúl rám mosolyog, félre fogok nézni, mielőtt késő lenne. Ha egymás mellett ülünk majd, nagyon fogok figyelni, nehogy összeérjen a vállunk. Ha beszélgetünk, legalább akkora távolságot fogok tartani vele szóban is, amekkora dolog az az átkozott csók volt…

Ellépek mellőle – afféle szélesen sasszézó, „szabad lesz?” jellegű mozdulattal –, s letelepszem a műanyag borítású íróasztalhoz, amely teli van papírokkal. A pacázó golyóstoll mellett egy halom rágógumipapír hever, meg a mai vacsorám: egy félig elpusztított megaszendvics. – Az a helyzet – mondom –, hogy nem nagyon érek rá. Éppen dolgozom.

– Vagy úgy – csügged el Delia. – A cikk a *Gazette-be…*

– A *Gazette-től* kirúgtak.

Delia felkapja a fejét. – Azt mondtad, hogy az apám tárgyalásáról írsz cikket.

– Nem – helyesbítek. – Azt mondtam, hogy arról kellett volna…

Delia lekászálódik az ágyról, és az asztalhoz jön. Ujjaival átpörgeti azt a rengeteg lapot, amelyet az elmúlt hetekben írtam tele, amikor nem voltam képes mást csinálni.

– Akkor ez mi?

Nagy levegőt veszek. – A te történeted.

Felmarkolja a kéziratot. – „Hatéves voltam, amikor először eltűntem” – olvassa hangosan. Most elevenedik meg először, amit írtam. – Ez én vagyok, én mesélem…?

– Igen, ahogy hallottalak a fejemben…

Delia átforgatja az első oldalakat, aztán az egészet a kezembe nyomja. – Olvasd fel nekem – követeli.

Megköszörülöm a torkomat. – „Hatéves voltam, amikor először eltűntem. Apám éppen varázsolt.” – Olvasok mint Delia, mint Eric, mint Andrew, mint jómagam. Órákig. Amíg berekedek, és Delia el nem alszik. Amíg fel nem ébredek az ő álmában. Amíg át nem veszi tőlem az olvasást. Amikor a hajnal pirkadni kezd, kifogy a szavakból.

– Miért nem mondtad soha? – suttogja.

– Mert már volt valakid.

– Amikor tizenkét éves vagy, nem biztos, hogy ugyanazt akarod, akit harminckét évesen…

– Hát látod, hogy megesik – mondom.

Koncentrikus köröket alkotva fekszünk az ágyon, a dupla franciaágy műszálas takarója hullámokba gyűrődik körülöttünk, mint amikor a bálna a felszínre jön. Azt a hullámverést lábnyomnak nevezik, mert mindegyik más.

Delia erre azt a mondaná, hogy ez egy újabb tökéletesen fölösleges tény a sok közül, amit az agyamban tárolok. Lehet, hogy így is van, de például azt is tudom, hogy egy könyvnek mindig az utolsó oldalát olvassa el, mielőtt eldöntené, hogy egyáltalán elolvassa-e. Tudom, hogy szereti az új ceruzák illatát. Hogy tud az ujjai közével füttyenteni, utálja a curryt, és nincs egyetlen fogtömése sem. Az élet sosem csak egy cselekményes történet – a részletei határozzák meg.

Kinyújtom a kezem, és megsimítom az arcát. – Ugye, nem beszélünk soha többé arról, ami tegnap történt… – mondom halkan.

Megrázza a fejét. – Ahogy nem fogunk beszélni erről sem – mondja, és lassan felém hajol, hogy legyen időm elhúzódni a csók elől, ha úgy akarom.

Amikor szétválunk, úgy érzem magam, mint aki egy emeleti ablakpárkányon ücsörög, szédül, és tudja, hogy ha megmozdul, abból csak baj lehet. Egy szót sem tudok kinyögni, amely ne csikorogna a számban. – Menned kell – mondom végül.

Az ajtóban még visszafordul, a karjában szorongatja a kéziratom utolsó oldalait. – Tudni akarom a végét – mondja.

VIII

Ha hazudsz, emlékezz mindenre!
Quintilianus

DELIA

Emlékszem, ahogy a Wexton gimnáziumban sétafikáltunk Erickel: a karunk keresztben, a kezünk egymás hátsó zsebébe csúsztatva, Fitz pedig mellettünk szökőkútként csobogtatott elő magából mindenfélét attól kezdve, hogy a Webster szótárba milyen szavak kerülhetnek egészen odáig, hogy a kék homár mitől lesz ugyanolyan vörös, mire megfőzik, mint a nem kék homár. Bólogattam a megfelelő pillanatokban, ahogy illik, de nem igazán figyeltem Fitzre. Inkább azokon a sorokon járt az eszem, amelyeket Eric szokott az öltözőszekrényem rácsán bedugni. Meg arra gondoltam, milyen érzés volt, amikor Eric keze becsúszott a pólóm hátsó nyakrésze alá, és végigfutott a gerinccsigolyáimon. Aztán most kiderül, hogy lényegében majdnem mindenre emlékszem, amiket Fitz akkor mondott. Akkor is rá figyeltem, amikor azt hittem, hogy másra gondolok. Ha a dallamot nem is az ő hangja fújta az életemben, az biztos, hogy aláfestője, zenei kísérete volt mindeddig, de olyan lágy és finom, hogy az ember addig észre sem veszi, amíg ott van. A hiánya viszont feltűnik.

Leparkolok a lakókocsi előtt, és halkan bemegyek. Még nincs reggel hat óra, Eric és Sophie nyilván alszanak még. Benyúlok a szekrénykébe a mosogató fölött, előveszem a kávéfőzőt, amikor a vállamon egy kezet érzek, s az arcomon egy csók landol.

Egy csók…

– Korán keltél – jegyzi meg Eric.

Sötétszürke öltönyében, vörös nyakkendőjével, sötét hajával, világos szemével olyan fess, hogy eláll a lélegzetem. – Felkeltem, mert… nem tudtam aludni – mondom. – Kimentem… – Az hazugság, ha nem mondom el, hol voltam egész éjjel, mert ő nem kérdez rá?

Leül az asztalhoz, én meg narancslét töltök neki. Eric nem iszik, csak a pohár szélét simítgatja. – Delia, megpróbálok ma mindent beleadni – szólal meg.

– Tudom.

– Azt is akarom mondani, hogy bocsánatot kérek…

Az agyamban még kavarognak Fitz ma éjjel olvasott sorai. – Miért?

Eric tekintetében annyi kimondatlan dolog van, hogy a pillanat szinte kikristályosodik tőle. Szinte azt várom, hogy az asztalra zuhan, mint egy márványgolyó. Ő aztán tudja jól, hogy nekünk nem kell ahhoz külső segítség, hogy összebonyolítsuk az életünket. Megy ez nekünk magunktól is.

Sophie jön elő a fülkéből, az egyik plüssállatát a karjánál fogva húzza a padlón maga után. – Felébresztettetek – mondja durcásan, s rögtön betelepszik az egyik bűnös, Eric ölébe. Megdörgöli az orrát a hálóinge ujjával, és álomittasan Eric zakója hajtókájának dől.

Igen, általában gubancosra bonyolítjuk az életünket, de olykor-olykor azért művelünk valami jót is.

Az a kihívás, hogy megkülönböztessük, mikor melyikről van szó éppen…

A bíróságon van egy játszószoba önkéntes gyerekfelügyelőkkel, Sophie itt alagutakban bujkálhat, és kirakós játékokkal bíbelődhet, amíg a nagyapja odafönt gyermekrablásért áll a bíróság elé. Otthagyom a lányom a bébicsőszökre azzal az ígérettel, hogy hamarosan visszajövök, aztán bemegyek a tárgyalóterembe, hogy elfoglaljam a helyemet.

A riporterek megrohannak, orrom alá dugnak egy csomó mikrofont: – Helyreállt a kapcsolata az édesanyjával, Delia? Az apját felkeresi a börtönben? – Átfurakodom rajtuk, megpróbálok érintetlenül átkígyózni a kérdéseik tüskebokrán, s bemenekülök a tárgyalóba. Eric már a védelem asztalánál ül Chris Hamiltonnal mint asszisztensével; az iratokat rendezik. Leghátul néhány riporter ácsorog, a rajzolók munkára készülnek, hiszen fotósok nem lehetnek jelen bírósági tárgyaláson. A hátsó falnak Fitz támaszkodik, a szemét rám függeszti.

Nyílik az oldalajtó, és két törvényszolga bekíséri az apámat. Ismét öltönyben van, de az arca itt-ott feldagadt, sebhelyes, mint aki nemrégiben verekedett. Frissen van borotválva.

Imádtam nézni az apámat, amikor borotválkozott. Mivel anyám nem volt, aki a szemfestés és a rúzsozás rejtélyeibe beavatott volna, nekem a csoda az apám markában dagadozó borotvahab volt, ahogy odafújta a flakonból, s ahogy rásimította az állára, az orcáira. Mindig kértem belőle egy kicsit a saját arcomra, s eljátszottam, hogy én is borotválkozom – a fogkefémmel. Aztán együtt vizslattuk az arcunkat a tükörben – az apám a megmaradt borostafoltokat kereste, én pedig összehasonlítgattam az ő szemét, állát, ajkát az enyémmel, hogy lássam, mennyire vagyunk egyformák.

Gyerekként mindig azt akartam, hogy nagykoromban olyan legyek, mint ő.

Nem könnyű egy terhes nőt gyűlölni. Emma Wasserstein feláll, nehézkesen az esküdtekhez lépked, s nekitámaszkodik a rézkorlátnak a nagy hasával. – Képzeljék el, hölgyeim és uraim, hogy négyévesek, és Scottsdale-ben élnek az édesanyjukkal. Rózsaszín az ágytakarójuk, a hátsó udvarban ott a hinta, és óvodába járnak. Amióta a szüleik elváltak, az apjukat csak hétvégén látják. És önök boldogok.

– Egy nap azonban – folytatja kis szünet után Emma Wasserstein – az apjuk azt mondja önöknek, hogy önöket többé nem Bethanynak hívják. Önök ezt nem értik, ahogy azt sem, miért kellett gyorsan elmenni a városból, aztán különféle motelekben megszállni, új ruhákat viselni, átfestetni a hajukat. Amikor az apjuk bemutatja önöket valakinek, így mondja: „ez itt Delia”. Hiába mondják önök, hogy haza szeretnének menni, ő azt mondja, nem lehet. És azt mondja, hogy az önök édesanyja meghalt.

Az ügyésznő visszasétál a vád asztalához. – Mivel szeretik és megbíznak benne, mindent elhisznek neki. Azt is, hogy az édesanyjuk valóban nincs többé. Azt is, hogy önöket többé nem Bethanynak hívják – sőt, már azt is elhiszik, hogy sohasem hívták úgy.

– Elköltöznek New Hampshire-be, és azt látják, hogy apjuk, aki most már Andrew Hopkinsnak nevezi magát, köztiszteletben álló polgár mindenki szemében. Önök pedig beilleszkednek az új helyen, és aszerint élnek, amit ő kitalált. És önök huszonnyolc év alatt elfelejtik, hogy egyszer, régen áldozatok voltak.

Emma megint az esküdtek felé fordul. – Volt azonban egy másik áldozat, aki sohasem felejtett. Elise Matthews minden reggel arra ébredt, hogy a mai nap vajon visszahozza-e neki a kislányát. Elise Matthews negyed évszázadot töltött úgy, hogy nem tudta, Bethany él-e még, s ha igen, vajon merre lehet. Még azt sem tudta, hogy milyen felnőtt vált belőle.

Emma méretes hasa köré fonja a karját. – A gyermek-szülő kapcsolat nem egyenlőségen alapuló viszony. Mi, felnőttek nagyobbak, erősebbek és bölcsebbek vagyunk, és ezért magunkra vállaljuk azt az íratlan törvényt, hogy a mi felelősségünk dönteni, és a döntéseinkben mindenkor a gyermek érdekét kell előnyben részesítenünk a magunkéval szemben.

Charles Matthews, hölgyeim és uraim, megszegte ezt a törvényt. Elvitte a kislányt, tekintet nélkül annak érzelmi szükségleteire, és ismeretlen, ijesztő körülmények közé kényszerítette háromezer mérföldnyire az igazi otthonától. Ő majd azt próbálja elhitetni önökkel, hogy valójában hős, és megpróbálja a hazugságait is elhitetni önökkel. De az igazság az, hölgyeim és uraim, hogy Charles Matthews nem volt elégedett a láthatás feltételeivel, amelyekben volt feleségével megállapodott, ezért elvette, amiről úgy gondolta, jár neki, és elmenekült.

Emma szembefordul az esküdtekkel. – Minden egyes nap kétezer gyerek tűnik el ebben az országban. A legutóbbi hatósági jelentés szerint 1999-ben 797 ezer gyerek tűnt el, s ezek közül csupán 58 ezer kétszázat rabolt el idegen. Ez azt jelenti, hogy az Amerikai Egyesült Államokban sok ezer szülő rabolja el a saját gyerekét úgy, mint Charles Matthews, és csak azért, mert módjában áll megtenni. Ha szerencsénk van, előbb vagy utóbb rájuk bukkanunk. – Emma megfordul, és apámra mutat. – Huszonnyolc éven át ez az ember nem kapott büntetést azért, mert összetörte egy asszony szívét. Huszonnyolc éven át visszaélt a lánya bizalmával. Huszonnyolc éven át megszegte a törvényeket. Ne engedjék, hogy büntetlen maradjon akár csak egy percig is!

Eric feláll. – Amit Ms. Wasserstein nem mondott el önöknek az imént, hölgyeim és uraim, az a következő: Elise Matthews már sokkal korábban emberi ronccsá vált, mint hogy a volt férje összetörte volna a szívét. Egy alkoholista, aki eszméletlenül hever a saját hányadékában – ez volt az anya, akit Bethany Matthews kapott a sorstól. Ez volt az a nő, akinek a gondjaira kisgyermekként rá volt bízva. Ez a nő gyakran még ahhoz is túl részeg volt, hogy felfogja, Bethany ott van-e, vagy sem. Elvitte magával Andrew Hopkins a lányát? Igen. Csakhogy nem bosszúból, hanem könyörületből.

Eric apám háta mögé lépve védence vállára teszi a kezét. – Ms. Wasserstein azt szeretné önökkel elhitetni, hogy ez a férfi tudatosan, előre kitervelten, egy láthatás keretében akarta végrehajtani tettét azzal a céllal, hogy tönkretegye a lánya életét. Csakhogy ez nem igaz. Az igazság az, hogy Andrew azon a bizonyos napon is hazavitte a gyermekét, és azt látta, hogy a lakásban nagy a felfordulás, a tévé ordít, Elise Matthews pedig ájultan fekszik, és alkoholtól bűzlik. Lehet, hogy Andrew Hopkinsnak ebben a pillanatban az is eszébe jutott, hogy a lánya az intenzív osztályon feküdt egy hónappal korábban, mert az anyja gondatlansága miatt csaknem halálra marta egy skorpió. Az is lehet, hogy szerette volna megóvni a lányát attól, hogy ilyen állapotban kelljen látnia az anyját. Csak egy dolog biztos: ez az ember tudta, nagyon is jól tudta, hogy nem hagyhatja ott, ilyen körülmények között a lányát. Sem akkor, sem később, egyetlen percre sem.

– Hogy miért nem fordult a hatóságokhoz rögtön? Azért nem, hölgyeim és uraim, mert az igazságszolgáltatás elfogult lett volna vele olyan okokból, amelyeket meg fognak ismerni. És mert a jogi rendszerünk olyan volt a hetvenes években, hogy a gyermeket szinte mindig az anyánál helyezték el a válás után. Még akkor is, ha az anya még magáról is alig-alig tudott gondoskodni, nemhogy a gyerekéről.

Eric elindul, hogy helyet foglaljon, de középúton megáll. – Ugye, mindnyájan tudják – teszi hozzá –, hogy mit tennének, ha egy nap azt látnák, hogy a volt házastársuk megint – immár ki tudja, hányadszor – túl részeg ahhoz, hogy rá merhessék bízni a gyereküket? Andrew Hopkins egyetlen dologban bűnös, hölgyeim és uraim: a lányát szerette annyira, hogy gondoskodni akart a biztonságáról. – Eric visszafordul az esküdtek felé: – Mondják meg őszintén: ezért büntetést érdemel?

Anyám konzervatív blúzt és szoknyát visel, de a haja szabadon lobog az arca körül, a keze telis-tele türkiz- és bíborszínű köves gyűrűkkel. Idegesen néz el az ügyész feje fölött Victor irányában, aki bátorítóan mosolyog rá.

A bíró nagydarab, testes ember, int Emma Wassersteinnek, hogy kezdheti. – Megkérhetem, hogy jegyzőkönyvbe mondja a nevét?

– Elise… – kezdi az anyám, és megköszörüli a torkát. – Elise Vasquez.

– Köszönöm, Mrs. Vasquez. Ön újra férjhez ment?

– Igen, Victor Vasquezhez.

Emma bólint. – Elmondaná az esküdteknek, hol él?

– Scottsdale-ben, Arizonában.

– Mióta él itt? – kérdezi Emma.

– Kétéves korom óta.

– És most hány éves, Mrs. Vasquez?

– Negyvenhét.

– Hány gyermeke van?

– Egy.

– Hogy hívják őt?

– Az anyám tekintete megállapodik rajtam. – Valaha Bethany volt – mondja. – Most Delia…

– Látta akkoriban Bethanyt, amikor Delia lett belőle?

– Nem, nem láttam – motyogja az anyám –, mert az apja ellopta őt tőlem.

Erre úgy támad fel az esküdtekben az érdeklődés, mint ahogy a villám lecsap. – El tudná mondani, ezt hogy érti? – firtatja Emma.

– Elváltunk, és megállapodtunk Bethany közös felügyeletében. Charles – akkor még így hívták – elvitte őt a hétvégére, ahogy szokta, de nem hozta vissza vasárnap.

– Felismeri a volt férjét itt, a tárgyalóteremben?

Az anyám bólint, és az apámra mutat. – Ő az.

– A jegyzőkönyvbe kerüljön be, hogy Mrs. Vasquez felismerte a vádlottat – jelenti ki Emma. – Mit tett ön, amikor nem hozta vissza a volt férje a gyerekét?

– Telefonáltam, üzenetet hagytam a lakásán, de nem hívott vissza. Először nem gyanakodtam. Gondoltam, talán lerobbant a kocsija, vagy elutaztak valahová a hétvégére, és aztán nem tudtak időben visszajönni, efféle. Vártam másnapig, és amikor nem jelentkezett, elmentem a lakására. Rábeszéltem a gondnokot, hogy nyissa fel az ajtót, és akkor láttam, hogy valami nem stimmel.

– Ezt hogy érti?

– Minden ruhája eltűnt. Nem csak annyi hiányzott, amennyi egy-két napra kell, hanem az egész ruhatára. És a dolgok, amik fontosak voltak neki – például a szakkönyvei, a szülei fényképe meg a baseball, amit gyerekkorában kapott, ezek sem voltak sehol. – Emmára néz. – Akkor hívtam a rendőrséget.

– A rendőrség mit tett?

– Útakadályokat állítottak, elmentek a mexikói határra, betették Bethany képét a televízió híradójába. Kérték, hogy tartsak egy sajtótájékoztatót, hadd legyen minél több segítőnk a keresésben. Telefonvonalakat létesítettek a bejelentések számára, plakátokat, szórólapokat nyomtattak.

– Érkeztek bejelentések ennek nyomán?

– Több száz – mondja az anyám. – De egyik se vezetett el a kislányomhoz.

Emma Wasserstein szemtől szembe áll az anyámmal. – Mrs. Vasquez, mikor látta utoljára a lányát az elrablása előtt?

– Június 18-a reggelén. Másnap, június 19-én kellett volna Charlie-nak visszahoznia őt. Apák napján.

– Mennyi idő telt el addig, míg újra láthatta a lányát?

Az anyám szeme azonnal rám villan. – Huszonnyolc év – mondja.

– Hogyan érezte magát ez idő alatt?

– Teljesen le voltam sújtva. A lelkem mélyén mindig is reménykedtem, hogy valaha még láthatom. – Anyám kis habozás után folytatja: – De azt is gondoltam, hogy talán ez az én büntetésem.

– Büntetés? Miért?

A hangja karcossá válik. – Szép kicsi lányoknak olyan anya kell, aki nem felejti el, hogy mit kell beküldeni vele az óvodába, ha kézműves nap van, vagy aki tudja az összes mondókát. A szép kicsi lányoknak olyan anya kell, akik ott állnak az út szélén a ragtapasszal, még mielőtt leesnének a tricikliről. Bethanynak csak ilyen jutott, mint én… – Szaggatottan vesz egy mély lélegzetet. – Fiatal voltam, és hát… elfeledkeztem sok mindenről. Akkor mérges lettem magamra, de annyira, hogy innom kellett egy-két pohárral, hogy elmúljon a bűntudatom. Aztán az egy-két italból hat vagy hét lett, olykor egy egész üveg, ilyenkor nem mentem el a karácsonyi koncertre, vagy elaludtam, amikor vacsorát kellett volna főznöm… Ilyenkor rettenetesen éreztem magam a mulasztásért, és ittam még egyet, hogy elfelejtsem, megint csődöt mondtam.

– Akkor is ivott, amikor a lánya otthon volt, a házban?

Az anyám bólint. – Ittam, ha felizgatott valami. Akkor is, ha nem voltam izgatott, nehogy az legyek. Azért ittam, mert ez volt az egyetlen dolog, amiben dönteni tudtam, amit a kezemben tartottam. Vagy legalábbis így hittem. Amikor az embert legyűri az alkohol, már nem számítanak ezek a különbségek.

– Az ivása kihatott a lányával való kapcsolatára is?

– Szeretném hinni, hogy tudta, mennyire szeretem. Minden emlékképemen, amit őrzök róla, egy boldog kisgyerek…

– Mrs. Vasquez, ön alkoholbeteg?

– Igen. – Az anyám az esküdtekre pillant. – Mindig is az leszek. De már huszonhat éve nem iszom.

Eric anyja olykor hetekre eltűnt. Eric azt mondta ilyenkor, hogy a nővérét látogatja meg. Évekkel később derült ki, hogy nincs is nővére. Amikor még gyerekek voltunk, Eric egyszer bevallotta, hogy jobb neki, ha az anyja távol van. Akkor arra gondoltam, hogy tiszta hülye. Mivel én azt hittem, meghalt az anyám, úgy véltem, egy nem hibátlan anya is jobb, mint ha az embernek egyáltalán nincs anyja.

És eszembe villan egy emlék: mielőtt én hagytam volna el őt, ő hagyott el engem.

Kis nyüzsgés támad a padsorok közötti folyosón, s azt látom, Fitz áll az én padsorom szélén, s a mellettem ülő férfival vitázik suttogva, de hevesen. Győzködi a férfit, hogy adja át neki a helyét. Fitz végül előhúz egy húszdollárost a tárcájából, mire a férfi feláll, s Fitz lezuttyan mellém. – Hagyd abba a fejtörést – utasít, és megszorítja a kezem.

Eric feláll a helyéről, hogy kikérdezze a tanút, vagyis anyámat. Vajon kit lát benne, amikor ránéz? Talán engem. Vagy a saját anyját?

– Mrs. Vasquez – kezdi –, azt mondta, hogy az emlékképeiben Delia boldog kisgyerekként él.

Deliának hív, ébredek rá, azért, hogy mindenkit emlékeztessen, ki vagyok valójában.

– Igen.

– Nincs túl sok emléke róla, ugye?

– Túl kevés van – feleli anyám –, nem láthattam őt felnőni.

– Akkor sem sokat látta, amikor még kicsi volt, ami azt illeti – vág vissza Eric. – Igaz, hogy 1972-ben elítélték ittas vezetés miatt?

– Tiltakozom, bíró úr! – kiált fel Emma. Ő meg Eric a pulpitushoz lép, suttogó szóváltásukat a bíró mikrofonja felerősíti. – Bíró úr, az az ítélet már szakállas, olyan régi. Akkor hozták meg, amikor Bethany Matthews még a világon sem volt, tehát abszolút semmi köze a jelen ügyünkhöz.

– A 609-es cikkely alapján, amely a bizonyítékokról rendelkezik, támadom a tanú szavahihetőségét egy korábbi ítélet révén. És gyakorlatilag, bíró úr, Bethany Matthews jelen volt a bűnelkövetéskor. Két hónapos magzat volt.

– Mr. Talcott, azt hiszem, nem kéne vitát nyitnia most a magzati jogokról – figyelmeztet a bíró. – A tiltakozást helybenhagyom. – Az esküdtekhez fordul. – Hölgyeim és uraim, kérem, hogy az imént elhangzottakat hagyják figyelmen kívül.

Ám ha az ember egy követ dob a tóba, a hullámok akkor is gyűrűznek, ha a követ utána történetesen kivette. Előfordulhatott máskor is, hogy ott voltam anyám mellett a kocsiban, amikor részeg volt? Csak akkor éppen nem bukott le…?

– Mrs. Vasquez – folytatja Eric –, igaz, hogy a lányát megmarta egy skorpió, amikor ön volt vele otthon?

– Igen.

– Elmondaná, hogyan történt?

– Körülbelül hároméves volt, és bedugta a kezét a levélládába. Abban volt a skorpió.

– Ön arra kérte a hároméves kislányát, hogy hozza be a postát?

– Nem kértem, ő maga ment ki – pontosít az anyám.

– Talán azért nem kérte meg rá, mert nem volt öntudatánál. Be volt rúgva.

– Tényleg nem emlékszem…

– Nem emlékszik? Akkor hadd frissítsem fel a memóriáját. Odamehetek a tanúhoz? – Eric átnyújt anyámnak egy dossziét, amelyen ez áll: *A védelem A bizonyítéka.* – Felismeri ezt az iratot, Mrs. Vasquez?

– Ez a Scottsdale Osborn kórház lelete.

Eric a felső lap aljára bök. – Felolvasná, kérem, az esküdtek számára? Anyám összeszorítja az ajkát. – Anya intoxikált állapotban – olvassa.

– Ezt a leletet orvosok írták – mutat rá Eric. – Nem gondolja, hogy szakmailag elég felkészültek ahhoz, hogy megállapítsák, valaki „intoxikált” állapotban van-e, vagy sem?

– Akkor éjjel senki sem vizsgált meg engem – válaszolja anyám.

– Nem velem, hanem Bethanyval kellett foglalkozniuk.

– Hát valóban, mivel úgy vitték be, hogy már nem lélegzett.

– Nagyon hevesen reagált a szervezete a skorpióméregre.

– Olyan hevesen, hogy négy és fél óráig volt az intenzíven?

– Igen.

– Annyira hevesen, hogy gégemetszést kellett rajta végrehajtani – vagyis lyukat vágni a torkán –, hogy lélegezni tudjon? Annyira hevesen reagált, hogy utána három napig tartották a gyermekintenzív osztályon? És ez alatt a három nap alatt az orvosok azt közölték önnel, nem biztos, hogy túléli?

Az anyám lehorgasztja a fejét. – Igen.

– Aznap este, amikor Deliának haza kellett volna érnie a láthatásról, ön ivott?

– Igen.

– Mikor kezdte az ivást aznap?

Anyám a fejét ingatja. – Nem tudom pontosan.

– Akkor Victor már önnel élt?
– Igen, de ő nem volt akkor ott – feleli anyám. – Azt hiszem, dolgozott.
– Mikorra várta őt haza?
– Mindez olyan régen volt… – hárít anyám.
– Arra emlékszik, hogy a lánya érkezése előtt vagy után kellett hazaérnie?
– Utána – feleli. – Második műszakban volt.
– Ön egész délután ivott?
– Azt hiszem, hogy… igen.
– Elvesztette az eszméletét?
– Mr. Talcott – szólal meg anyám kimérten tudom, mit akar… Én vagyok az első, aki elismerem, hogy nem voltam szent. Ön talán soha életében nem követett el hibát?
Eric megmerevedik. – Most én teszek fel kérdéseket, Mrs. Vasquez.
– Lehet, hogy nem voltam a legjobb anya a világon, de szerettem a gyermekemet. És az is lehet, hogy nem voltam elég felelősségteljes, de tanultam a hibáimból. Nem kellett volna huszonnyolc évig bűnhődnöm értük. Senki nem érdemel ekkora büntetést.
Eric olyan gyorsan pördül meg a sarkán, és néz farkasszemet az anyámmal, hogy Elise egészen hátrahőköl ültében. – Ön arról beszél, hogy ki mit érdemel?! Mi van a gyerekkel, aki hazajön az iskolából, és arra gondol, hogy ma vajon mire megy haza? – kérdezi hevesen. – Aki eldugja az iskolai meghívókat egy-egy délutáni összejövetelre, nehogy az anyja részegen bukkanjon ott fel? Mit érdemel az a harmadikos, aki saját magára mos, és eljár a boltba vásárolni, mert más nem végzi el helyettem?
A tárgyalóra halálos csönd telepszik, megáll a levegő. Noble bíró összevonja a szemöldökét: – Tessék, ügyvéd úr…?
– Vagyis helyette – helyesbít Eric, és elvörösödik. A székére rogy.
– Befejeztem a tanú kihallgatását.

– Jól vagyok – nyugtat meg Eric egy perccel később, amikor kimegyünk a tárgyalóból a szünetben. – Egy pillanatra elfelejtettem, hol is vagyok.
– Egy kis tárgyalóba vettük be magunkat. Eric keze még mindig remeg, ahogy a műanyag poharat a szájához emeli. Némi víz ki is löttyen belőle az ingére, nyakkendőjére. – Még az is lehet, hogy nem ártott nekünk ez az elszólás, sőt…
Nem találom a szavakat. Magam is meg vagyok rendülve: tudtam, hogy milyen vájkálós dolog a tanúkihallgatás, de arra nem számítottam, hogy miféle emlékeket fog bennem felkavarni.
– Hozok papírtörlőt – nyögöm ki, és elindulok a női mosdó felé. A csap előtt állva kitör belőlem a sírás.
Lehajolok, hideg vizet locsolok az arcomra, amíg a blúzom gallérja teljesen át nem ázik. – Tessék – szólal meg valaki mellettem, és átnyújt egy papírtörlőt.
Felnézve látom, hogy anyám az.
– Sajnálom, hogy ezt végig kellett hallgatnod – mondja halkan.
– Sajnálom, hogy ki kellett mondanom.
A papírt az arcomra préselem, hogy ne lássa, sírtam. Beletúr a táskájába, és elővesz egy kis gyógyszeres fiolát. – Vegyél be egyet – mondja. – Ez jót tesz.
A tenyerembe ejtett két kapszulára meredek gyanakodva, és eszembe jut az otthoni kis varázslófülkéje a tégelyekkel.
– Ez Tylenol – mondja szárazon.
Lenyelem a gyógyszert, és a kézfejemmel megtörlöm a számat.
– Hová mentél? – kérdezem tőle.
Értetlenül csóválja a fejét: – Mikor?
– Egyszer elmentél otthonról, otthagytál minket. Úgy egy hétre… Az anyám a falnak dől. – Még annyira kicsi voltál, hihetetlen, hogy emlékszel…
– Hát, igen, képzeld – mondom. – Berúgtál? Vagy éppen elvonón voltál?
Felsóhajt. – Az apád ultimátumot adott nekem…
Akkor senki sem mondta meg nekem, hogy hová ment. Azt képzeltem, valami rosszat csináltam, és ezért tűnt el. Azon a héten nagyon vigyáztam mindenre. Elpakoltam a játékaimat, mindkét oldalra néztem, mielőtt leléptem volna a járdáról, és mindig nagyon sokáig mostam a fogamat.
Arra gondoltam, hazajön-e még?
Meg arra, hogy vajon tényleg akarom-e, hogy hazajöjjön?
Erről persze nem szóltam apámnak egy szót sem – éppúgy megtartottam magamnak a félelmeimet, mint ahogy ő se avatott be a sajátjaiba.
– Használt a dolog…? – kérdezem.
– Egy darabig igen. Aztán… mint mindig… újra becsődöltem… – Felpillant rám. – Az apádnak és nekem sose lett volna szabad összeházasodnunk, Delia. De minden olyan gyorsan történt – még alig ismertük egymást, máris terhes voltam.
Nyelek egy nagyot. – Szeretted?
Láthatatlan jeleket rajzol a mosdópultra. – Kétféle szerelem van, *mija.* A biztonságos fajtában az ember azt keresi, aki épp olyan, mint saját maga. A legtöbb ember ilyen párt választ. De van másfajta szenvedély is. Mindenki úgy születik, hogy a lelke egyik fele nem sima, hanem töredezett, és vannak, akik arra vágynak, hogy megtalálják azt a darabkát, amelyik éppen oda illik. Ha kell, egy életen át keresik. Ha szerencséd van, és úgy látod, rátaláltál, akkor ez annyira csodálatos, hogy kezded magad átformálni, hátha te is olyan tökéletesen csodás lehetsz. Hogy méltó légy rá… Aztán persze közelebb lépve kiderül, hogy a részek annyira mégsem illenek egymáshoz. – A szemembe néz. – Ez a fajta szerelem… olyan, hogy más ember leszel tőle, mint amilyen voltál.
Mély levegőt vesz. – Én abbahagytam a középiskolát, és elmentem egy bárba dolgozni, ahová motorosok jártak. Apád pedig az a fajta ember volt, aki már mindent jó előre megtervezett az életében. Azt hitte, képes leszek az anyaságra, és gondját tudom viselni egy családnak. Istenem, annyira, de annyira meg akartam felelni neki… Az akartam lenni, akinek képzelt. Mert ez sokkal több volt, mint amit én gondoltam önmagamról. – Halványan elmosolyodik. – Mint te, én is valaki nem létezőre vágytam, mássá akartam válni – csakis őmiatta.
Felém hajol, és megigazítja a galléromat. Olyan anyai, olyan bensőséges ez a mozdulat, hogy szíven üt. Aztán benyúl a zsebébe, és valamit a kezembe csúsztat.
Kis piros zsákocska, teljesen bevarrva. Szinte égeti a bőrömet. Hirtelen felbukkannak az emlékek: a rothadó mangó és a napszítta paradicsomok vérszaga a mexikói piacon; mintha száz baba születne egyszerre… Látom magam előtt a kiabáló árusokat: *Qué le damos?* Öregasszony szőttes takarón térdel egy bagolyszobor mellett, amelynek a csőréből gyertya áll ki. Félakkora iguánákat látok, mint én, meg tarotkártyákat átlátszó fóliában; óraláncokat csörgőkígyó-csigolyákból. Húgyszag és parázson sült kukorica csapja meg az orrom; egy elrepedt

görögdinnye mosolyog rám a tépett szájával. Anyám világa ez, jövök rá, itt, a markomban…
Lebámulok a kezemre. – Nem kell a segítséged – mondom.
Anyám rászorítja az ujjaimat az apró textilzacskóra. – Tudom. De talán apádnak kell.

Orwell LeGrande nyugalmazott detektív az elmúlt tizenöt évét a Powell tavon töltötte, egy lakóhajóban. Bőre cserzett-barna, a keze májfoltos a naptól. – 1977-ben erőszakos bűnügyekkel foglalkoztam – feleli az ügyésznő kérdésére.
– Volt ügye valaha is Elise Matthews-zal?
– Június 20-án ügyeletben voltam, amikor betelefonált, hogy eltűnt a lánya. Több kollégámmal együtt kimentünk a vádlott lakására, és láttuk, hogy Ms. Matthews teljesen magánkívül van. A gyerekét előző délután, öt órára kellett volna visszavinnie az apának a láthatásról, de ez nem történt meg.
– Ön ekkor mit tett? – kérdezi Emma.
– Felhívtam a helyi kórházakat, hogy hátha ott vannak, akár saját nevükön, akár ismeretlenként, de nem volt a személyleírással egyező sérült; aztán átnéztem a autó-nyilvántartást, bejelentették-e a kocsi ellopását vagy balesetét. A lakás átvizsgálása nyomán arra a következtetésre jutottam, hogy valószínűleg gyerekrablással állunk szemben.
– Mi volt a következő lépés?
– A diszpécsernek kiadtam a feladatot, hogy értesítse a helyi rendőröket, adjanak le riasztást, ha a kocsit vagy a keresett személyeket megtalálják.
– Nyomozó úr, milyen más intézkedést tett még a vádlott felkutatására?
– Megvolt a hitelkártyája száma, figyeltük, de volt olyan ravasz, hogy nem használta az úton. A bankszámlájához is hozzáfértünk.
– És abból mi derült ki?
– Megszüntették június 17-én, délelőtt 9 óra 32 perckor, amikor levettek róla tízezer dollárt.
Emma kis szünetet tart. – Emlékszik-e, hogy ez a hét melyik napján volt?
A detektív bólint. – Pénteken.
– Akkor rendezzük sorba a tényeket – indítványozza Emma. – A vádlott levesz tízezer dollárt a bankszámlájáról pénteken, a láthatást megelőző napon?
– Így van.
– Mint szakember, azt mondja, hogy ez egy fontos részlet?
– Nagyon is – jelenti ki LeGrande. – Ez volt az első bizonyíték arra, hogy Charles Matthews kitervelte a lánya elrablását.

Rubio Greengate feje olyan, mint egy kígyózuhatag – vad mintázatú afrofrizurájának kis fonatai hosszú madzagokban végződnek, amelyek a derekáig érnek. Két felső metszőfoga aranyból van, buggyos fekete nadrágjában, mellényében afféle modern nagyvárosi kalóz. – Mr. Greengate – szólítja meg az ügyésznő.
– Hívjon csak Rubiónak, drágám.
– Talán inkább mégsem – feleli a nő. – Hogyan került bele ebbe az ügybe?
– Láttam a hírekben, és azt mondtam magamban, hé, én ismerem ezt a fickót.
– Pontosan mi az ön foglalkozása, Mr. Greengate?
A fickó felvillant egy vigyort. – Az új személyazonosságokban utazom, drágám.
– Kérem, mondja el az esküdteknek, hogy ez mit jelent – mondja Emma.
A pasas hátradől a székben. – Egy kis díjazásért új emberré teszek bárkit.
– És hogyan zajlik ez?
A fickó vállat von. – Elolvasom a gyászjelentéseket, aztán elmegyek a hivatalba – tudja, azzal, hogy rokon vagyok, vagy hogy elvesztettem az anyám papírját, aki meghalt. Az ember mindig ki tud valamit találni, hogy megkapja a hivataloktól, amit akar.
– Ha megvannak ezek az iratok, mi a teendő?
– Az emberek tudják, hogy hozzám kell fordulni, és meg is találnak. Mármint ha el akarnak tűnni. Van saját laminálóm masinám, nyomdagépem, Photoshop programom, és több nyomólemezem, mint az állami bankjegynyomdának.
– Mikor találkozott a vádlottal?
– Már nagyon régen. Huszonnyolc éve, hogy pontos legyek. Akkoriban még nem volt olyan kaliberű a bizniszem, mint most. Rejtőzködtem, egy ledurrant harlemi ház padlásszobájában tanyáztam. Egy nap ott keresett meg ez a jóember, hogy segítsek neki.
– Mint mondta, ez elég régen volt. Honnan tudja biztosan, hogy ez az ember volt az, akivel akkor találkozott?
– Onnan, hogy volt vele egy gyerek is. Egy kislány. Márpedig nem sokan jönnek hozzám gyerekestül.
– Milyen napszakban volt ez?
– Éjfél után. Akkor szoktam kinyitni a boltot.
– Hogyan jutott el valaki az ön „boltjába”?
– Feljött a lépcsőn, és megkérdezett valakit, melyik az én szobám.
– És mi zajlott ennek az épületnek a lépcsőházában? – firtatja Emma.
– Ez kábszeresek tanyája, mit gondol, mi zajlott? Szanaszét hevertek a csávók, belőtték magukat, vagy fújták a füvet, egy-kettő talán verekedett, ahogy szokás…
– Tehát a vádlott átvitte a kislányát ezek között az emberek között, és aztán mi történt?
– Azt mondta, hogy új személyazonosságra van szüksége.
– Ön megkérdezte, hogy miért? – teszi fel a kérdést Emma.
– Én tiszteletben tartom a klienseim magánéletét. Éppen volt is egy tökéletesen neki való készletem – harmincéves apa négyéves lánnyal. Adtam neki társadalombiztosítási számot, megberhelt születési anyakönyvi kivonatokat és még egy jogosítványt is.
– Ezért az új személyazonosságért mennyit kért?
– Ezerötszázat. Adtam neki kedvezményt, és a gyerekért csak egy ezrest kértem.
– Mennyi ideig tartott ez az egész?
– Körülbelül egy óráig.
– És ő hogyan fizetett?
– Készpénzben – mondja Greengate.
– Emlékszik valamire a kislánnyal kapcsolatban?

– Sírt. Gondoltam, hogy álmos, meg efféle…
– És az apja mit csinált vele?
A fickó vigyorog. – Hát nem volt mindennapi, az biztos. Bűvészkedett neki. Kivett egy negyeddollárost a füléből, meg ilyesmi…
– Mondott valamit a kislány?
A férfi egy pillanatra elgondolkozik. – Miután aláírtunk mindent, és a pénzt is megkaptam, azt mondta a gyereknek, hogy játszani fognak, mindenkinek új neve lesz ezután. Mondta neki, hogy ő mostantól Delia. És akkor a kislány megkérdezte, hogy a maminak mi lesz a neve.
Emma kivár egy kicsit, hogy ezt mindenki jól az eszébe véshesse, én pedig megpróbálom elképzelni akkori önmagamat. Kipróbálom gondolatban, hogy hangozhattak a szavak, amelyeket Rubio Greengate a számba adott. Ám lehetnék akár az esküdtszék egyik tagja – semmi emlékem sincs minderről, mintha csupa új képet látnék magam előtt.
Miért van, hogy egyes emlékképek feltörnek a semmiből, mint a szivárgó vér, mások pedig örökre rejtve maradnak?
– Mr. Greengate, önnek már van néhány ítélet a háta mögött. Több lopás terheli a számláját, és közokirat-hamisítás miatt fogták el.
A férfi széttárja a tenyerét. – Szakmai kockázat…
– Amikor Bethany Matthews eltűnt huszonnyolc évvel ezelőtt, ön börtönben volt?
– Nem, dolgoztam.
– Jelenleg, Mr. Greengate, Ön ellen New Yorkban folyik eljárás személyi igazolvány lopása miatt.
– Eegen…
– Ön őrizetben volt, amikor megkerestük?
– Eegen…
– Önnek származik valami haszna abból, hogy itt most tanúvallomást tesz?
A fickó mosolyog. – Azt mondták, hogy ha vallomást teszek, csökkentik a büntetésemet.
– Ennek fényében, Mr. Greengate, mit tud mondani nekünk annak bizonyítására, hogy ön az igazat mondja nekünk?
– Én tudok valami olyasmit az elhunytakról, ami nem volt benne egyik gyászjelentésben sem – feleli. – A születési anyakönyvi kivonatokat kicsit meg kellett bindzsiznem, amikor nyélbeütöttük az üzletet.
– Mr. Greengate – lép az ügyésznő a fickóhoz egy papírlappal felismeri ezt?
Greengate rápillant. – Ez az eredeti anyakönyvi kivonat. Amit a kislánynak bütyköltem meg.
– Fel tudná olvasni azt a részt, ami alá van húzva?
A férfi bólint. – Cordella Lynn Hopkins – mondja. – Afroamerikai…

Az ebédszünetben szólok Ericnek, hogy mennem kell, ki kell engednem kicsit Gretát. Ahelyett azonban, hogy hazamennék, a kocsit a parkolóban hagyom, és elkezdek kelet felé sétálni az utcán. Visszatartom a lélegzetem, valahányszor útkereszteződésen haladok át, ahogy ő mondta. Becsukom a szemem, amikor árnyék vetül rám.
Az első vízfelület, amit meglátok, az egyik csatorna, amely Phoenixet átszelve hozza a vizet a tározóba a Colorado folyóból. Emlékszem, hogy Ruthann azt mondta, a város vízellátó rendszerét a pueblo indiánok tervezték, és nagy része még ma is használatban van. Ez a szememben nagy szerencsének tűnik most. Leveszem a cipőmet, és letelepszem a csatorna partjára.
A kis *mojo* zacskót az ujjaim között szorongatom. Van benne egy kis fehér bors, egy kis zsálya, csöpp fokhagyma és némi cayenne bors. Egy csipetnyi dohány, egy kaktusztüske, egy darabka tigrisszem ásvány. Anyám azt mondja, hogy az elmúlt négy éjszaka ezzel aludt a párnája alatt, de ahhoz, hogy működjön, én is kellek.
A lábujjaim között átfolyik a sárszínű víz. Észak felé fordulok, aztán keletnek, délnek, végül nyugatnak. Ha odafönt vagy, Ruthann, mondom magamban, akkor most segíts, rám férne.
– Legszentebb szent Marta – mondom hangosan, és nagyon hülyén érzem magam. – Pusztítsd el az apámra támadó sárkányt.
Széthúzom a zsákocska száját tartó varrást; a port felkapja a szellő, majd leülepszik a víz felszínére. A kő azonnal elsüllyed, a többi alkotórész mozgását nehezebb követni.
Mindenesetre addig bámulom, amíg egy szemet is látok belőle, ahogy anyám utasított. Aztán a piros textildarabot összehajtom, és a melltartómba dugom. Addig kell ott lennie, amíg fel nem jön a hold, és el nem kéri…
Amikor végeztem a *mojo* bűbájjal, felveszem a cipőmet, és visszamegyek a bíróságra. Nem arról van szó, hogy hiszek a varázslatban. Hanem arról, ahogy bármiféle hit működik: nem maradt más választásom.

Miután a tárgyalást berekesztik, Eric visszamegy az ügyvédi irodába, hogy felkészüljön a másnapi tanúkikérdezésre. Fitz velem jön Sophie-ért, akit beadtam a bírósági gyerekfoglalkoztatóba, és azt javasolja, együnk valamit. Én viszont félek kettesben lenni vele, mert nem tudom, hogy most valójában mit érzek, és hogyan is kéne viselkednem. – Adsz rá egy bont, amit máskor beválthatok? – mondom szándékos-könnyedén. Gyorsan kiterelem Sophie-t a bírósági épületből, és máris belefutunk a riporterek sorfalába. A videokamerákra szerelt világítás elvakít; Sophie riadtan hozzám bújik. Azonnal rájövök, hogy semmi másra nem vágyom, mint hogy bevegyük magunkat a rózsaszín lakókocsinkba, és magunkra csukjuk az ajtót.
Vacsorára kenek néhány mogyoróvajas-lekváros kenyeret, és nézem Sophie-t, aki kék bálnákat, sellőket és egyéb tengeri élőlényeket rajzolgat, aztán elnyom az álom.
Azt álmodom, hogy rajtam van a nyakörv, és Greta fogja a végét. Azt akarja, hogy találjak meg valamit, de fogalmam sincs, mit kéne keresnem.
Amikor felébredek, azonnal apám tárgyalása ötlik az eszembe. A nap már szinte vízszintesen süt be a lakókocsi ablakán – kísérteties narancsvöröbe vonja a falakat, mintha csak Sophie átszínezte volna az egész belsőt, amíg aludtam. Lepillantok a padlóra, és látom a szétszórt rajzokat, de Sophie nincs ott.
– Soph? – szólítom, és felülök. Benézek a hálófülkébe, aztán a fürdőbe, de nincs ott. – Sophie!
Bekukkantok az ágy alá, a szennyeskosárba, a konyhaszekrények alá, még a hűtőbe is – mindenhová, ahol egy gyerek elrejtőzhet, ha bújócskázni akar. A lakókocsiból kilépve nem hallok mást, csak a kocsiút távoli robaját, és olykor egy-egy kutyaugatást. – Sophie Isabel Talcott – mondom, és a szívem elkezd vadul verni. – Azonnal gyere elő!
Ruthann sötét színű lakókocsijára nézek, ahol Sophie annyit időzött a múlt hónapban.
Greta előkúszik a lakókocsi lépcsője alatti, árnyékos fekvőhelyéről. Felnéz rám, és nyüszít egy kicsit. – Tudod, hol van Sophie?
A szomszédos lakókocsik ajtaját kezdem verni, amelyek lakóit nem is ismerem, és Sophie után kérdezősködöm. Aztán saját lakókocsinkat vizsgálom át még egyszer, kívül-belül. Aztán kiállok elé, és torkom szakadtából ordítom a nevét.
Mennyire egyszerű elvinni egy kislányt, amikor senki sem figyel oda…?

Hirtelen anyám hangját hallom, amint ezt kérdezi Erictől: „Ön talán soha életében nem követett el hibát?”

Remegő ujjakkal előkapom a mobilt a táskámból, és Ericet hívom: – Veled van Sophie?

Szórakozottan válaszol, mint aki mással van elfoglalva: – Miért lenne Sophie itt, az irodában?

– Akkor eltűnt – mondom, és megpróbálok uralkodni a hangomon. Kis szünet, a teljes hitetlenség döbbent csöndje. – Hogy érted azt, hogy eltűnt?!

– Elaludtam. Aztán, amikor felébredtem… már nem volt sehol.

– Hívd a rendőrséget – utasít Eric. – Azonnal indulok haza.

A rendőrök azt tudakolják, milyen magas Sophie és hány kiló. Kék blúz volt-e rajta, vagy sárga? Emlékszem-e, milyen márkájú a sportcipője?

A kérdéseikkel teljesen összezavarnak: nem tudok semmi érdemlegeset mondani. Nem vagyok benne biztos, hogy ma viselt-e kék pólót, vagy a múlt héten. Mostanában nem mértem meg a súlyát. Tudom, hogy rózsaszín tornacipő volt rajta, de hogy milyen márkájú…?

Az én fejemben – vagy még inkább a szívemben – lévő, örökre beégett részletek nem egészen azok, amelyeket a rendőrök várnak tőlem. Tudom, hogy csak az egyik oldalon van gödröcske az arcán; azt is, hogy mekkora rés van a két felső metszőfoga között. Ott van a kis szépségpötty a háta közepén… Hogyan cseng a hangja, amikor éjszaka szólít; hogyan aranylik a kövecske, amit a zsebében tart, amikor a nap felé tartja. A méretéről azt tudnám mondani, hogy pontosan az ajtófélfáig ér, amikor a nyakamban ül. A súlyát körülbelül meg tudom mondani annak alapján, hogy éppen most mennyi hiányzik a karomból…

Eric a lakókocsi lépcsőjén ül, és felel a kérdésekre. Levette a nyakkendőjét, de még mindig a tárgyalásra felvett zakó van rajta. Halványan tudatában vagyok, hogy a szomszédok a többi lakókocsi ablakából vagy tornácáról minket figyelnek. Vajon tudják, kik vagyunk? Ők is tudatában vannak a helyzet tragikus iróniájának…?

Az Erickel beszélő nyomozó összecsukja a jegyzetfüzetét. – Maradjon nyugodt, Mr. Talcott – mondja. – Azonnal leadjuk a riasztást. A legjobb, ha nem mozdulnak innen, hátha Sophie mégis visszajön ide.

Nézem a férfit, ahogy leadja rádión a tőlünk kapott információkat. Hallom a távolból a szirénákat. Így érzett az anyám is, amikor ráébredt, hogy eltűntem? Mintha a belsejében üresség tátongana? Mintha a földgolyó hirtelen nagyon megnőtt volna ahhoz képest, ahogy korábban gondolt rá?

Nem bízhatom a rendőrökre, hogy megtalálják Sophie-t. Nem bízhatom senkiben.

Megvárom, míg a detektív odébb megy, hogy kikérdezze a szomszédokat, aztán füttyentek Gretának. – Mehetünk dolgozni, kislány? – duruzsolom neki, és megvakarom a füle tövét.

Eric feláll. – Delia, mire készülsz? – kérdezi.

Felelet helyett felcsatolom Greta nyakörvet. Nem érdekel, hogy keresztezem-e a rendőrségi ügymenetet; nem érdekel, hogy maradásra szólítottak fel. Csak az érdekel, hogy én vagyok a hibás, mert elaludtam. Ez a fő különbség köztem és az anyám között: én sokkal tovább és keményebben fogok kutatni Sophie után, mint bárki más tenné a helyemben.

Greta egész testében remegni kezd, ahogy felfogja, hogy munka van a láthatáron. – Az anyja vagyok, nem? – válaszolom Ericnek, mert ez minden normális világban elég magyarázat kellene, hogy legyen.

Ha Sophie-t kocsival vitték el, nem jutok messzire. A szagnyom csak akkor marad meg valamennyire, ha a távolodó kocsi ablakát nyitva hagyják. Amikor azonban Greta orra alá nyomom Sophie párnáját, habozás nélkül nekiindul. Körbejárja a lakókocsi előtti területet, ahol Sophie egy hónapja játszadozik. Megszimatolja a kaktuszt, amelyet Sophie Ruthann utasításai alapján mázolt be színesre. Táguló köröket tesz, aztán rátalál az ösvényre, amely kivezet bennünket a telepről.

Amíg Greta járdára nyomott orral dolgozik, végigfuttatom az agyamban mindazt, ami lehetetlenné teszi a nyomkövetést: a sivatagi szél széthordja az illatpamacsokat; a lyukacsos, melegtől puha aszfalt szúrós szaga elnyomja Sophie-ét; a mellettünk elrobogó autók mozgása és benzingőze megzavarja Greta nyomozómunkáját. A kutya az autópálya felé indul, ugyanarra, amerről mi is hazatértünk ma a tárgyalás után. Megpróbálok nem gondolni rá, de nem tudok: mi van, ha Greta ezt a korábbi szagnyomot követi?!

Eszembe idézem a statisztikákat: hány gyerek tűnik el nap mint nap az Egyesült Államokban; hogyan csökken meredeken egy idő után annak a valószínűsége, hogy valaha is előkerül egy-egy elveszett csöppség. És hogy vajon mennyi ideig bírja valaki víz nélkül a sivatagban…

Greta meg én mintegy fél óráig megyünk mindössze, mikor a kutya bevág az útról egy bevásárlóközpont mögé, aztán visszafordul. Vágtába kezd, alig győzök a nyomában maradni. – Sophie! – ordítom teljes erőből. – Sophie!!!

Aztán hallom a hangját: – Mami!

Teljes döbbenettel elengedem Gretát, aki befordul a betontömb sarkánál, és aztán azt is látom, hogy ugrál örömében.

Térdre rogyok a lányom előtt, és zokogva tapogatom, ahol érem. Egy fagylaltot szorongat a bal kezében, és nem érti, hogy miért omlottunk össze előtte. – Azt hittem, elvesztél – suttogom nyaka édes illatába. – Nem tudtam, hová mentél.

– De hát hagytunk üzenetet – mondja Sophie, és ekkor jövök rá, hogy nincs egyedül.

A fagylaltosstand előtt áll Eric, a nyomozó és Victor Vasquez. – Hívtalak – mondja Eric –, de a nagy sietségben otthon hagytad a mobilt.

Victor hozzám lép, zavartan pirosló arccal. – Mivel aludtál, úgy gondoltam, hogy jobb, ha a ma ételtek után nem is zavarlak. Hagytunk Sophie-val üzenetet, hogy elmegyünk.

A detektív elém tartja Sophie egyik rajzlapját. „Elvittem Sophie-t egy félórára fagyizni, Victor” – ez áll rajta. – A dívány mögött volt – mondja a nyomozó. – Valószínűleg a ventilátor lefújta az asztalról.

Halálra váltan elveszem a lapot a kezéből. – Bocsánat, nagyon, nagyon sajnálom – motyogom. – Azt hiszem, egy kicsit túlzottan pánikba estem…

A detektív a fejét rázza. – Semmi baj, ezért vagyunk – mondja. – És higgye el, nekünk is öröm, amikor egy ügy így oldódik meg.

Eric megköszöni a nyomozónak a munkát, Sophie pedig a kezembe csúsztatja apró markát. – Mondtad, hogy idegennel nem mehetek sehova – szólal meg –, de Victorral már találkoztam.

Victor hozzám fordul. – Tudnom kellett volna, hogy…

– Nem – vágok a szavába –, tényleg az én hibám…

– Nézd, mit kaptam Victortól! – Sophie a fagyis előtti egyik kovácsoltvas asztal felé húz, amelyen egy madárfészek csücsül. Benne sok kis pöttyös tojáshéj. – Victor azt mondta, hogy a kismadarak már kirepültek, úgyhogy az enyém lehet.

Victor Sophie feje búbjára teszi a tenyerét. – Úgy gondoltam, hogy most, ezekben a nehéz hetekben talán nem árt, ha van még egy barát, aki figyel rá.

Bólintok, és kipréselek egy hálásnak szánt mosolyt. Érzem magamon Eric tekintetét, benne az égető kérdést, hogy vajon miért nem vagyok körültekintőbb. És azt is firtatja némán – ahogy én magam is –, hogy vajon mindez a tárgyalás rossz hatása, amivel korábban nem számoltunk? Hogy ezt a szóváltást elkerüljem, inkább Sophie ajándékára összpontosítok. Hallgatom a csevegését a kismadarakról, hogy merre járhatnak már.

Amikor egy fél tojáshéjat óvatosan a tenyerembe tesz, izgalmat mímelek, pedig nem látok egyebet, mint valamit, ami eltörött.

Ellenséges tanúnak azt hívják, aki nem viseltet jóindulattal és együttérzéssel a védő vagy annak ügyfele iránt. Apám esetében a vádnak én lennék a fő tanúja, akit épp azért szólítanának a tanúk padjára, hogy felmutassák, mekkora sérülést okozott neki a vádlott viselkedése. Én viszont gyaníthatóan inkább védeném apámat, semmint vádolnám, tehát az ügyésznek az az érdeke, hogy kérdésekkel rávezessen bizonyos dolgok kimondására. Tehát úgynevezett „vezető" kérdéseket fog feltenni. Ezt általában nem tehetné meg a saját tanúival kapcsolatban. Ezért kérte az ügyésznő a bírótól, hogy engem ellenséges tanúnak tekintsen.

Elgondolkozom azon, hogy vajon tényleg az vagyok-e. Ez az egész kudarcos történet érzéketlenné tett volna? Vagy agresszívvá? Dühössé? Vajon ez a tárgyalás nem fog jobban megváltoztatni, mint bármi, amit apám tett velem mostanáig?

Eric még reggel megpróbált lelket önteni belém. Emlékeztetett rá, hogy Emma Wasserstein tehet bármit, de semmit sem adhat a számba, amit én nem akarok kimondani. Sophie tegnapi eltűnése miatt ma nagyon összeszedett és eltökélt vagyok – elhatároztam, hogy mindent inkább kétszer meggondolok, semmint elhamarkodottan cselekedjem vagy mondjak bármit is. Úgyhogy nem tudom elképzelni, hogy az ügyésznő sokra megy majd velem.

– Jó reggelt – szólít meg Emma Wasserstein.

Az ellenérdekeltség hűvös fala emelkedik köztünk. Nem nézek a szemébe, amikor viszonzom a köszöntést.

– Ugye, nem nagyon örül, Ms. Hopkins, hogy itt van?

– Valóban nem – mondom.

– Ugye, tudja, hogy eskü alatt vall?

– Igen.

– És azt is, ugye, hogy az apja az ön elrablásának vádjával áll most itt?

Eric feláll. – Tiltakozom, bíró úr. A jogi konklúziót nem az ügyész tiszte levonni.

– Helyt adok a tiltakozásnak – válaszolja Noble bíró.

Emmának szeme se rebben. – Ennyi év után, gondolom, szoros a viszonya az apjával.

Fontolgatom a választ, mert csapdát sejtek. – Igen. Ő volt az egyetlen, aki volt nekem.

– Ön is anya, igaz?

Jéggé fagyok rémületemben: csak nem szerzett máris tudomást Sophie tegnapi eltűnéséről? Csak nem akar a saját mulasztásommal szembesíteni? – Van egy kislányom, Sophie.

– Hány éves?

– Öt.

– Miket szeretnek együtt csinálni?

Azonnal előttem van Sophie képe, mint a legédesebb álmomban. Bogarakat keresgélünk a fűben, meg csigákat, kukacokat, és fűszálakból, gallyacskákból házat építünk nekik. Kitetováljuk egymást filctollal. Bábelőadást rendezünk a mosás után párjuk nélkül maradt zoknikból. Már gondolni is jó rá, hogy előbb vagy utóbb elhagyhatom a tárgyalótermet, és Sophie-val együtt hazamehetek.

– Minden este betakargatja elalvás előtt? – kérdezi Emma.

– Amikor nem dolgozom.

– És reggel…?

– Ő ébreszt engem – felelem.

– Mondhatjuk tehát, hogy Sophie joggal számít rá, hogy odamehet önhöz, mert ön ott lesz, amikor ő felébred reggel?

Emma Wasserstein olyan ravaszul vet nekem hurkot, hogy észre se veszem, amikor a nyakam köré csúsztatja. – Sophie olyan szerencsés, hogy két felelősen gondolkodó szülőre számíthat – válaszolom hidegen.

– Ön nem ment férjhez Sophie apjához, ugye?

Ügyelek rá, hogy ne pillantsak Eric felé. – Nem, de eljegyeztük egymást.

– Miért nem mondja el az esküdteknek, hogy ki a gyermek apja?

Eric felpattan a székből, mint akit puskából lőttek ki. – Tiltakozom! Ez nem tartozik ide.

A bíró összefonja a karját. – Ön volt az, Mr. Talcott, aki azt mondta, hogy kézben tudja tartani ezt az ügyet, akármilyen személyes vonatkozásai is vannak, nemde? Elutasítom a tiltakozást.

– Kicsoda Sophie apja, Ms. Hopkins? – ismétli Emma a kérdést.

– Eric Talcott – mondom.

– A most, itt jelenlévő védő? Aki az ön apját védi?

Erre minden esküdt lekapja rólam a tekintetét, és Ericre bámulnak. – Igen, ő volna az – ismerem el.

– Mr. Talcott elmegy néha Sophie-val valahova, mint apa a lányával?

Eszembe jut a tegnap este, amikor azonnal azt gondoltam – reméltem –, hogy Eric vitte el valahová Sophie-t. – Igen.

– Tehát ön volt már olyan helyzetben, hogy várta az érkezésüket.

– Igen.

– Volt, hogy valaha elkéstek? Összeszorítom a számat.

– Ms. Hopkins – szólal meg a bíró. – Válaszolnia kell.

– Egyszer vagy kétszer…

– Amikor késtek, kihívta a rendőrséget?

Ha tudom, hogy Ericnél van Sophie, sosem hívnék rendőrt. Akkor sem hívtam volna, ha tudtam volna, hogy Victor vitte el. Csak akkor esem pánikba, ha azt gondolom, hogy Sophie egyedül van, vagy netán idegennel. – Nem, nem hívtam ki.

– Azért, mert megbízott Mr. Talcottban, hogy visszahozza, nemde?

– Igen.

– Ahogy az ön édesanyja is megbízott az ön apjában a kérdéses napon, amikor önt elvitte az apja, igaz?

– Tiltakozom! – szólal meg Eric, de Emma már halad is tovább, nem vár választ.

– Ön nem emlékszik arra, hogy az anyja ivott, vagy igen?

Felpillantok az ügyésznőre. – De, valójában igen… – mondom.

Ericen látom a meglepetést, még nem volt módom erről a felmerült emlékről beszélni neki. – Egyszer elment otthonról. Akkor nem tudtam, hogy miért. Azt hittem, miattam, az én hibámból. Utána nagyon igyekeztem, hogy ne legyek soha az útjában, és ő is valahogy megtalálta a módját, hogy

kijöjjön velem.
– Az apja elmondta valaha is, hogy hová ment az édesanyja akkor?
– Ő nem. De anyám megtette. Elvonón volt.
Emma elégedetten mosolyog. – Szóval, az ön egyetlen emléke az anyja ivásával kapcsolatban az, hogy megpróbál leszokni?
És ennek ellenére az apja elrabolja? – hallom a kimondatlan szavakat, és megrázom a fejem. Ekkor feljön egy másik emlék is, amely talán már ott várakozott a tudatom mélyén, és csak egy lökésre várt. Valami mintha elvakítana – talán egy tükör, amely visszaveri a napsugarakat. Az anyám tartja a kezében. „Gyere, Beth, te akartad", hallom a hangját a múlt mély kútjából, de nekem kicsit bajos felkapaszkodni a domboldalra. Aztán leül arra a valamire – nem is tükör, hanem egy ezüst tálca. A lábai közé ülök én is a tálcára, ő pedig szorosan átfog a karjával. „Kinek hiányzik a hó?", kérdezi, és máris csúszunk lefelé a homokos-kavicsos vörös lejtőn. Egyforma hajunkba belekap a szél.
A galérián ülők között megkeresem anyám arcát. Hihetetlen érzés, hogy egy elveszett darabka régi önmagamból meglett – ráadásul úgy, hogy nem is tudtam, hiányzott… Ilyenkor az ember fél megszólalni, mert nem is tudja, mi fog kicsúszni a száján a következő pillanatban. És beüt a kétkedés is: vajon nem a képzelet játéka az egész..? Ahogy vajon a többi efféle emlék is…?
Az ember egyre többet akar belőlük, de közben retteg is.
Akkor vajon részeg volt, amikor lecsúszott velem a homokon? Én pedig annyira boldog, hogy vele lehettem, és átölel, hogy más nem is számított…?
– Igaz-e, Ms. Hopkins, hogy az apja azt mondta az ön édesanyjáról, hogy meghalt? – teszi fel a kérdést Emma.
– Azt mondta, autóbaleset érte.
– És ön elhitte?
– Nem volt rá okom, hogy ne higgyek neki – felelem.
– Amikor ön megtudta, hogy az édesanyja él, nagyon szerette volna látni, igaz?
Hirtelen nagyon is magamon érzem anyám pillantását. – Igen.
– Azt akarta látni, ugye, hogy ő hasonlít-e valamennyire ahhoz az anyaképhez, amelyet magában felépített?
– Igen.
– És akkor az ön apja elmondta magának, hogy az anya, az, akit ön a képzeletében mitikus figurává növesztett, valójában alkoholista. Hogy önt, mint gyermeket az anyja veszélynek tette ki, és hogy ezért rabolta önt el.
Szó nélkül bólintok.
– Nem akart hinni az apjának, nem igaz?
– Nem – ismerem el.
– De muszáj volt – veri a vasat Emma. – Mert ha nem hisz, ugyanoda ér vissza, ahonnan elindult: hogy az apja hazudik.
– Ez így nem egészen…
– Nem tagadhatja, Ms. Hopkins, hogy az apja egy hazudozó. Hiszen, saját szavai szerint…
– Igen! – vágok közbe hevesen. – Igen, hazudott. Hazudott nekem huszonnyolc évig, ezt akarta hallani? De a másik út az lett volna, hogy elmondja az igazat, amit soha senki se szeret hallani. Én egészen biztosan nem akartam volna hallani. Sokkal könnyebb volt abban hinnem, esküszöm, hogy az anyám halott, mint tudni azt, hogy egy alkoholista, aki nem tudta a gondomat viselni. – Az esküdtek felé fordulok. – Ez ugyanolyan, mint hogy sokkal egyszerűbb kimondani valakiről, hogy megszegte a törvényt, és hogy meg kell büntetni, különösen ha…
– Bíró úr…! – vág közbe Emma.
– …különösen, hogy mindenki ezt hallja a vádlótól, ezt hallja a tévében, és minden cikkben ezt olvassa, amikor kinyit egy újságot, és ez még akkor is így van, ha az illető a lelke mélyén tudja, hogy a bűnös valójában helyesen cselekedett.
– Bíró úr, szeretném, ha a bíróság kimondaná, hogy a válasznak ez a része már nem tartozik a tárgyhoz – követeli Emma.
– Ön volt az, aki idáig vezette a tanút – vonja meg a vállát a bíró.
Eric büszkén pillant felém, és rám kacsint.
Sikerült kihoznom az ügyésznőt a sodrából, ettől mindjárt kissé egyenesebb derékkal ülök a helyemen. – Ms. Hopkins – tér át Emma simán egy másik vágányra –, ön, ugye, nyomkereső, aki embermentéssel foglalkozik?
– Igen.
– Elmondaná az esküdteknek, hogy miből áll ez a munka?
– Greta, a vadászkopóm, és én a hatóságokkal együttműködve dolgozunk, eltűnt embereket keresünk.
– Hogyan talál meg például egy elkóborolt gyereket? – kérdezi Emma.
– Greta kutyámnak szagmintát adok – valami olyasmit, amihez a gyerek nyúlt utoljára. Általában párnát, pizsamát vagy lepedőt használunk, valamit, ami nagyon közel volt a bőréhez. Ha efféle nincs, egy lábnyom is megteszi. Megszagoltatom Gretával, aztán követem, amerre megy.
– Találkozott eltűnt gyerekek szüleivel, ugye?
– Igen – felelem.
– És hogyan viselkednek?
– A legtöbben pánikba esnek – mondom. Mint én, tegnap este.
– Kellett-e valaha azt mondania egy szülőnek, hogy nem találta meg a gyerekét?
– Igen – ismerem be. – Néha elvész a nyom. Máskor az időjárási körülmények akadályozzák a keresést.
– Volt, hogy abba kellett hagynia a kutatást?
Magamon érzem anyám tekintetét. – Az ember igyekszik sohasem feladni – mondom. – De van, amikor nem lehet mit tenni.
– Ms. Hopkins, önt valaha felkérték elszökött személy… vagy öngyilkosjelölt felkutatására?
– Igen.
– Gondolom, nem mindig térnek vissza önnel együtt.
Egy sziklaorom jut az eszembe, meg egy asszony, aki lelépett róla a világ végén. – Nem.
– Amikor ön megtalálja ezeket az embereket, visszahozza őket akkor is, ugye, amikor kissé vonakodnak visszatérni? – firtatja Emma.
Ruthann halála óta gyakran gondoltam arra, hogy miért nem tiltakozott jobban, amikor azt mondtam, el akarom kísérni Shipauloviba. Akkor már tudta, mit fog csinálni ott, és velem meg Sophie-val a nyakán nehezebb lehetett neki. A lelkiismeretének. Hacsak… Hacsak nem éppen azt akarta, hogy legyen tanúja a tettének. És éppen én…
Talán arra gondolt, hogy én, aki átmentem egyen s máson, tudom, hogy az „elvárt" és a „helyes" viselkedés gyakran nem ugyanaz. Mert én, az élettapasztalatom révén megértettem már, hogy az ember néha azért hazudik, mert muszáj.
– Igen – mondom Emmának. – Visszahozom őket.
Emma Wasserstein szeme diadalmasan felragyog. – Mert tudja, hogy ezt kell tennie – szögezi le a tisztánlátás végett.

Én viszont megrázom a fejem. – Nem azért – mondom. – Annak ellenére teszem, hogy tudom, nem kéne.

Talán minden párnak át kellene esnie az igazság pillanatain egy efféle tanúk padjában. A láthatatlan kérdések már ott sorakoznak kettejük között, mint egy tál gyümölcs, amelyet meg kell hámozni, és meg kell etetni a másikkal, miközben mindketten azt remélik, a másik kimondja, hogyan jutottak el idáig. Ahogy Eric hozzám lép a kikérdezéshez, a szoba falai eltávolodnak tőlünk, s mintha megint kilencévesek is lehetnénk. Fekhetnénk, mondjuk, hanyatt a borsóföldön, játszhatnánk azt, hogy leszálltunk egy narancsvörös bolygón, vagy hogy mi vagyunk az egyedüli földlakók.

– Nos hát – kezdi egyszerűen –, hogy vagy?

Muszáj elmosolyodnom. – Megvagyok.

– Delia, ugye, nem vitattam meg veled ezt a jogi ügyet?

Elpróbáltuk ezt a kérdés-feleletet; tudom, mire akar kilyukadni, és azt is, mit kell válaszolnom. – Nem.

– Ettől nem voltál túl boldog, igaz?

Eszembe jut a veszekedésünk a kórházi látogatás után. Meg hogy elfutottam egészen a hopik földjéig. – Nem örültem, úgy gondoltam, hogy elzárszolyan információktól, amelyekhez jogom volna.

– És nem azért kértél engem apád képviseletére, mert azt hitted, majd belső információkat tudhatsz meg tőlem, vagy igen?

– Nem. Azért kértelek fel, mert tudom, hogy te is annyira szereted apámat, amennyire én.

Eric ellépdel előttem, az esküdtek felé fordul. – Apád miből él?

– Egy idősklubot működtet Wextonban, New Hampshire államban.

– Eleget keresett ahhoz, hogy gyerekkorodban eltartson téged?

– Nem éltünk luxuskörülmények között – mondom –, de nem szenvedtünk szükséget semmiben.

– Apád a lelki szükségleteidet is megfelelően kielégítette, igaz?

Vajon van megfelelő válasz egy ilyen kérdésre? A szeretet vajon mérhető? – Mindig ott állt mellettem, bármi történt is. Bármit megbeszélhettem vele.

– Anyádról beszélgettél vele?

– Tudta, hogy hiányzik nekem. Én viszont tudtam, hogy neki fáj, ha róla beszélünk, ezért nem is túl gyakran fordult elő. Senki se szeret a veszteségeiről beszélni.

– Ahogy később kiderült, ő sohasem írta le végleg anyádat a szívében, igaz?

Hallom anyám hangját, amint korábban a mosdóban azt mondja nekem, hogy tényleg szerette apámat. – Nem halt meg ugyan autóbalesetben – mondom lassan –, de azt hiszem, jóval korábban le kellett írnia őt magában valamennyire…

Eric összefonja a kezét a háta mögött. – Delia – szólal meg egy csöppnyi szünet után –, miért nem házasodtunk össze?

Pislogok kettőt meglepetésemben, erről nem volt szó… Az ügyészt is meglepi a kérdés, rögtön tiltakozik is.

– Bíró úr – mondja erre Eric –, egy kis türelmet kérnék, meglátják, nem fölösleges ez a kérdés.

A bíró összevonja a szemöldökét. – Válaszolhat a kérdésre, Ms. Hopkins – mondja.

Hirtelen megértem, mit akar Eric, és mit vár tőlem. Megvárom, hogy szembeforduljon velem, hogy némán, csak a pillantásommal tudjam közölni vele, nem engedem, hogy feláldozza önmagát az apám megmentéséért.

Eric közelebb lép hozzám, és rátámaszkodik a székem előtti kis fakerítés rézkorlátjára. – Csak nyugodtan – súgja. – Megmondhatod…

Nyelek egy nagyot. – Nem házasodtunk össze… mert alkoholista vagy.

Kissé rekedtesen törnek elő belőlem ezek a szavak; túl sok időt töltöttem azzal, hogy sohase mondjam ki őket… Az ember elhitetheti magával, hogy egy kapcsolat alapja az őszinteség, de tulajdonképpen még ez az alapigazság sem igaz. Az ember nagyon is hajlamos a hazugságra, ha úgy gondolja, ezzel megkíméli magát vagy akit szeret, a fájdalomtól.

Ezt az apám is nagyon jól tudja.

– Amikor ittam, elég szörnyen viselkedtem, ugye? – kérdezi Eric.

Lehajtom a fejem.

– Igaz, hogy nemegyszer csalódást okoztam neked, megígértem, hogy elmegyek valahová veled, aztán teljesen kiment a dolog a fejemből? Vagy megígértem, hogy elintézek valamit, és sosem tettem meg…?

– Igen, előfordult – mondom halkan.

– Igaz, hogy az eszméletlenségig leittam magam, és úgy kellett bevonszolnod az ágyba?

– Igen.

– Igaz, hogy olykor dühroham jött rám, a legostobább dolgok felingereltek, és aztán téged vádoltalak, ha valami nem sikerült?

– Igen – motyogom.

– Igaz, hogy sosem tudtam semmit sem befejezni, amit elkezdtem? Aztán fogadkoztam, és mindketten tudtuk, hogy nem fogom betartani a fogadalmamat, ugye? Igaz, hogy azért ittam, hogy felpörgessem, és hogy csillapítsam magam, hogy ünnepeljek, és hogy gyászoljak? Igaz, hogy azért ittam, hogy csillogjak a társaságban, meg azért is, hogy végre magamban legyek?

Mindig az első kibuggyanó könny égeti az embert a legjobban. Letörlöm, de még így is…

– Igaz az – folytatja Eric –, hogy már féltél velem lenni, mert sohasem tudhattad, mire számítsál? Kitaláltál nekem mindenféle mentséget, eltakarítottad utánam a mocskot, és aztán azt mondtad, legközelebb segítesz, és ez nem fog többé előfordulni, ugye?

Hát igen, pontosan így volt…

– Hozzájárultál az ivásomhoz azzal, hogy könnyebbé tetted nekem, mert minden következmény nélkül megtehettem. Akármennyire rossz formában voltam is, rád mindig számíthattam, nem igaz?

Megtörlöm a szemem. – Igen, azt hiszem.

– Aztán… amikor megtudtad, hogy gyereket vársz… akkor valami különlegeset tettél. Mi volt ez?

– Elmentem – suttogom.

– De nem azért, hogy engem büntess, igaz?

Most már zokognom kell. – Azért tettem, mert nem akartam, hogy a gyerekem ilyen apát ismerjen meg. Mert tudtam, hogy ha így nő fel, ő is gyűlölni fog.

– Te gyűlöltél? – kérdezi Eric döbbenten.

Bólintok. – Legalább annyira, mint amennyire szerettelek is.

Az esküdtek úgy csüngnek a szavainkon, hogy a légyzümmögést is meg lehetne hallani a teremben, de én csak Ericre figyelek igazán. Átnyújt

nekem egy papír zsebkendőt, aztán elsimítja az arcomba hullott hajat. A keze kicsit elidőzik az arcomon. – Most már viszont nem iszom, igaz, Dee?

– Már öt éve nem ittál. Még Sophie születése előtt hagytad abba.

– És mi lenne, ha holnap visszaesnék? – teszi fel a kérdést.

– Ne mondj ilyet, Eric. Nem fogsz…

– Mi lenne, ha megint elkezdenék inni, és éppen akkor Sophie is velem lenne? Mert rám volna bízva?

Lehunyom a szemem, és megpróbálok nem gondolni arra, hogy lám, kimondatott a dolog… Most akár be is következhet. Akármikor…

– Akkor vajon újból megbocsátanál nekem, Dee? – folytatja Eric. – Bevonnád Sophie-t is a manőverbe, hogy menjen tovább a verkli, mintha mi sem történne, és hogy ő is mentségeket gyártson alkoholista apjának?

– Elszakítanám tőled. Fognám, és elmennék vele.

– Azért, mert szeretsz? – kérdezi Eric reszelősen.

– Nem azért – nézek vele farkasszemet. – Hanem mert őt szeretem!

Eric a bíró felé fordul. – Befejeztem – mondja.

Felállok a tanúk padjából, kissé reszketeg lábakkal, de Emma Wasserstein már jön is felém. – Nem értem, Ms. Hopkins – mondja. – Mi az, ami egy alkoholista magatartásában olyan szörnyű, hogy félti tőle a gyermeke épségét?

Úgy nézek rá, mint egy őrültre. – Az alkoholisták tökéletesen megbízhatatlanok. Úgy okoznak másoknak sérelmet, hogy bele sem gondolnak, mit követnek el.

– Mint a gyerekrablók, igaz? – Emma a bíróhoz fordul. – A vád kis szünetet kér – közli, és leül a helyére.

A legutolsó jó napunkon apám korábban kelt fel, mint én. Mikor lejöttem a hálószobából, ő már nagyban sütötte Sophie-nak a palacsintát a konyhában. Az utolsó szép napunkon kifogyott a kávé, az apám felírta a bevásárlólistára, amelyet a hűtőre szoktunk tűzni. Én betettem egy mosást.

Az utolsó jó napunkon kiabáltam apával, mert elfelejtette megetetni Gretát. Aztán összepárosítottam a kimosott zoknijait. Nevettem a viccén. Egy szál spárgáról szólt, ami elment a kocsmába. A poént elfelejtettem.

Az utolsó szép napunkon elment dolgozni három óra hosszára, aztán hazajött, és bekapcsolta a History Channelt, amelyben épp egy film ment a gömbölyű, ezüstös lakókocsikról, az Airstream RV típusról. Amikor az első ilyen lejött a gyártószalagról, senki se tudta, hogy mit kezdjen ezekkel a sci-fibe illő turista-alkalmatosságokkal. Kitalálták, hogy népszerűsítő körutat szerveznek, és egy Airstream-karavánnal végigmennek Afrikán és Egyiptomon. A bennszülöttek odaóvakodtak a kerekded, ezüstösen csillogó jószágokhoz, és lándzsáikkal megdöfködték őket, közben imádkoztak, hogy ezek a bestiák tűnjenek el gyorsan a földjükről.

Az utolsó jó napunkon az apám kivételesen nem aludt el a tévé előtt ülve. Odafordult hozzám, és tett egy megjegyzést, ami akkor csak egy szimpla mondat volt, még nem nyert olyan kozmikus értelmet, mint később. – Ez azt mutatja – mondta apám ezen az utolsó jó napunkon –, hogy a világ csak akkora, amekkorát látsz belőle…

ANDREW

A hosszú úton, amíg Arizonából kelet felé haladtunk, az államok szinte egybemosódtak, ahogy egyiket léptük át a másik után, miközben rovarhordák követtek el öngyilkosságot az autó hűtőrácsán. Meg-megálltunk a benzinkutaknál, s feltankoltunk cseresznyés pitéből és kólából. Aztán hallgattuk a spanyol nyelvű rádióadók szapora szavait.

Időnként hátranyúltam a vezetőülésből a te gyerekülésed felé, s kinyújtott tenyeremet odakínáltam neked. Te nem csaptál bele, hanem finoman belecsúsztattad madárcsontú kis kezed az enyémbe, mint aki közli: oké, elfogadom a felhívást keringőre…

Irving Baumschnagelnak teljes hét percbe telik, amíg a karzatról leér a tanúk padjáig. Leginkább azért, mert makacsul visszautasítja a törvényszolga ajánlkozását, aki készségesen letámogatná a lépcsőn. Eric felém hajolva kérdi, ahogy ezt a bizonytalan közeledést figyeli: – Biztos, hogy képes lesz a tanúvallomásra?

Irving a Wexton Farm idősklub egyik oszlopos tagja, akit Eric idéztetett be, mint tanút, hogy valljon a jellememről. – Sokkal erősebb, mint amilyennek látszik – súgom oda.

Eric felsóhajt. – Mr. Baumschnagel – szólítja a tanút, s felemelkedik a helyéről. – Mióta ismeri Mr. Hopkinst?

– Csaknem harminc éve – feleli Irving rátartian. – Együtt voltunk a Farm tervezőbizottságában. Akkorra vitte véghez a klub felépítését, amikorra éppen szükségem lett rá.

– Hogyan járul hozzá Mr. Hopkins a városuk civil életéhez?

– Neki mindig a mások érdeke az első. Olyan ügyekért harcol, amelyekről mások inkább elfeledkeznek – mondja Irving. – Ilyenek például az idősek. Vagy a szegény családok – mindkettőből van Wextonban elég. Az emberek általában úgy tesznek, mintha effélék nem is léteznének, miközben Andrew ételt és ruhát szállít nekik.

– Ön ismeri Delia Hopkinst? – folytatja Eric.

– Hogyne.

– Az ön véleménye szerint Deliát mire nevelte az apja?

– Hát ezt könnyű megválaszolni – mondja Irving. – Nézzék csak, hogy mit választott hivatásul: az emberek felkutatását, megmentését. Kétlem, hogy ezt a munkát választotta volna, ha nem látja maga előtt az apját, aki mindig mások érdekeit tartotta szem előtt.

– Köszönöm, Mr. Baumschnagel – mondja Eric, és visszaül mellém.

Az ügyésznő szólásra emelkedik. Összefont karral fordul Irving felé:

– Ön azt mondja, hogy a vádlott egész életében mások érdekeit tartotta szem előtt?

– Így van.

– Azt is mondaná, hogy tekintettel volt mások érzéseire?

– Teljes mértékben – feleli Irving.

– Hogy megtudta állapítani, kinek mire volt szüksége?

– Igen.

– Hogy ki szorult segítségre?

– Persze.

– Hogy kinek kellett volna változtatnia az életén?

– Ő meg is találta a lehetőséget a változtatásra, ha éppen az kellett – tromfol Irving.

– Joggal mondhatjuk, Mr. Baumschnagel, hogy a vádlott elfogulatlanul segített azon is, aki már elbukott egyszer?

– Nem vitás.

– Nos hát, akkor kimondhatjuk – fejezi be töprengően az ügyésznő –, hogy Mr. Hopkins tényleg más ember lett.

Papa, nézd, milyen copfom van, mondogattad nekem. Nézd, megcsípett valami, nagyon fáj! Nézd, hogy állok kézen, hogy ugrom a medencébe, mit festettem! Nézd, szálka ment az ujjamba, hány szót tudok már leírni, nézd a bukfencemet, a békát, amit találtam… Nézd, ezt neked csináltam ajándékba! Nézd a bizonyítványomat! Ó, itt a levél, felvettek az egyetemre! A diplomám… És itt az ultrahangos kép az unokádról!

Nem tudok valamennyi dologra visszaemlékezni, amit nekem mutattál. Már csak arra emlékszem, ahogy szóltál, ahogy mutattad.

Abigail Nguyen fantasztikus – éppen csak pár évvel néz ki idősebbnek, mint amilyen akkor volt, amikor Bethany hozzájárt óvodába. Aprócska, nyugodt asszony; ölébe ejtett kézzel ül a tanúk padjában, úgy válaszolgat Ericnek. – Okos, aranyos kislány volt. Amikor a szülei elváltak, előfordult, hogy bejött reggel, és azonnal láttam rajta, hogy nem reggelizett. Legalább három napig ugyanazt a ruhát viselte egyhuzamban. A haja általában borzas volt, mintha sohase fésülték volna meg.

– Szólt emiatt Bethanynak?

– Igen – feleli a nő. – Általában azt mondta nekem, hogy mami aludt, ezért ő készített magának reggelit, vagy hogy ő maga fésülködött.

– Hogyan jutott el Bethany az óvodába?

– Az anyja kocsival hozta.

– Volt valami zavaró körülmény, amire felfigyelt Elise Matthews-zal kapcsolatban?

– Néha… mintha nem fordított volna gondot az öltözékére. Gyakran éreztem rajta az alkohol szagát.

– Mrs. Nguyen – folytatja Eric – Bethany apjának említette mindezt?

– Igen. Határozottan emlékszem, hogy egyszer Elise Matthews nem jött a gyerekért délben. Velünk volt délután is, aztán felhívtam a papáját a munkahelyén.

– Mit felelt?

Az asszonyka rám néz. – Nagyon fel volt dúlva és haragudott a feleségére. Azt mondta, majd ő kézbe veszi a dolgot.

– És aztán mi történt? –firtatja Eric.

– Bethany egyszer csak nem jött többet.

Sokszor vittelek a vállamon, hogy jól lássál mindent. Azt mondogattam magamban, legfeljebb eljárok majd egy edzőterembe, hogy mindig

elbírjalak. Súlyokat fogok emelgetni, bármit megteszek, csak nehogy előforduljon, hogy már túl nagy, vagy túl nehéz vagy ahhoz, hogy felemeljelek.
Arra nem is gondoltam, hogy egy nap majd arra kérsz, hadd sétáljál önállóan, egyedül…

– Tehát arról volt szó – kezdi az ügyésznő –, hogy egy nap eltűnt a kislány?
– Igen – feleli Mrs. Nguyen.
– Ugye, egy gyereknek sem tesz jót, ha félbeszakítják a nevelését?
– Valóban nem.
– Nos, Mrs. Nguyen, ön, ugye, azt látta, hogy egy négyéves gyerek borzasan jön óvodába?
– Igen.
– Ön azt vallotta, hogy a gyerek olykor éhes volt.
– Igen.
– Azt mondta, ugye, hogy többször ugyanaz a ruha volt rajta három napig.
– Igen.
Az ügyésznő megrántja a vállát. – És ez nem mondható el bizonyos fokig valamennyi négyévesre?
– Igen, de ez nála nem egyszeri eset volt.
– Ön mint pedagógus, ugye, kapcsolatban állt az állami gyermekvédő szolgálattal?
– Sajnos, igen. Törvényi előírás, hogy jelentsük, ha rossz bánásmódot tapasztalunk. Abban a percben, hogy egy gyerek életveszélybe kerül, hívjuk őket.
– Ön azonban nem jelentette fel náluk Elise Matthews-t, ugye? – szögezi le Emma. – Nincs több kérdésem.

Gyerekkorodban a kedvenc játékaid mind állatok voltak. Plüss vagy babzsák, óriási vagy aprócska – nem számított, csak az volt a fontos, hogy körberakhasd velük a nappalit, a konyhát valami bonyolult ülésrend szerint. Nem az a fajta gyerek voltál, aki folyton állatorvososdit akart játszani. Inkább mentőset – te voltál a hegyi mentő, aki elindultál kiszabadítani a Mount Everestről a sziklába szorult pumát, de félúton felfelé az egyik szánhúzó kutya eltörte a lábát, és neked a helyszínen kellett megműtened őt, mielőtt folytatódhatott volna a mentőexpedíció. Ellopkodtad a kötszereket az idősklubból, és az ebédlőasztal alatt berendeztél egy szükségkórházat. A pumát jelképező plüssmacska a dívány alatt lakott a barlangjában. A fürdőszobában tartottad a sebészeszközeidet: egy csipeszt és néhány fogpiszkálót. Gyakran elnéztelek játék közben, és arra gondoltam, vajon született tehetség vagy-e a világ átvarázsolásában, vagy valahogy menet közben eltanultad tőlem.

Visszafelé menet a fogházba úgy érzem, minden porcikám berzenkedik, mint a mágnes, amely a vele borzalmasan azonos pólus felé közelítve szinte visszarúgja magát rémületében. Ahogy beérünk, egy őr azonnal szól, hogy látogatóm van. Arra gondolok, Eric jön a másnapi vallomásomat gyakorolni, hogy folyékonyan menjen, mint a vízfolyás. Azonban az ügyvédi tárgyaló helyett az egyik látogatói fülkébe kísérnek. És ott szemben találom magam a volt feleségemmel.
Sötét haja vízesésszerűen hullik alá. A tenyerén, bal karján tetovált szavak. – Bizonyos dolgok nem változnak sosem – jegyzem meg halkan, és rámutatok.
Lepillant. – Ó, hát kellett a puska a tanúvallomáshoz… – Rám mosolyog, mire túl melegnek érzem a csapdaszerű kis fülkét. – Örülök, hogy láthatlak – mondja Elise – bár jobb volna más körülmények között…
– Vagy még inkább másutt – jegyzem meg.
Lehajtja a fejét, majd kissé kipirult arccal néz föl. – Úgy hangzott, nagyon jól megvoltál Wextonban. Az öregek mind imádnak…
– Nem volt túl jó csere… – tréfálkozom ügyetlenül. Elnézem Elise hajában az összevissza választékot, a leheletnyit kiálló szemfogát – ezek az apró szabálytalanságok az én szememben még sokkal vonzóbbá tették. Miért nem értette meg ezt sohasem?
– Még mindig átkozottul szép vagy – mormogom. – Tudod, huszonnyolc év alatt senkivel sem találkoztam, aki visszabeszélt volna egy film szereplőinek. Vagy olyannal, aki azért nem használ se pontot, se vesszőt, mert elrontja a betűk szép összképét.
– Hát, én is tanultam egyet, s mást tőled, Charlie – jegyzi meg.
– Egyszer egy nagyon bölcs patikus azt mondta nekem, hogy bizonyos kémiai elemeket nem lehet egymással vegyíteni, mert szemre ugyan tökéletesen oldódnak egymásban, mégis halálos elegyet képeznek. Például a klór és az ammónia. Vagy te meg én.
– Elise…
– Annyira szerettelek – uttogja.
– Tudom – mondom halkan. – Bárcsak magadat szeretted volna egy kicsit jobban.
– Gondolsz néha rá…? – kérdezi.
– A kisbabára?
Lassan bólintok. – Talán minden más lett volna, ha ő…
– Ne mondd ki. – Könnyek csillognak a szemében. – Tudod, hogyan csináljuk, Charlie? Csak a legfontosabb mondatokat mondjuk ki most egymásnak, a legjobbat, a leglényegesebbet.
Ez már a régi Elise, az enyém: szenvedélyes, szeszélyes, impulzív. Akibe nem tudtam nem beleszeretni. És mivel tudom, hogy most ő is éppen úgy kezd belesüppedni az önsajnálat futóhomokjába, mint én, helyeslően bólintok. – Rendben, de én mondom először…
– Megpróbálok visszaemlékezni arra, hogy milyen volt, amikor egy olyan ember szeretett engem, aki nem ismert korlátokat, tehát ezek tönkre se tehették őt. – Megbocsátok neked – nyújtom át a kis ajándékot suttogva.
– Ó, Charlie – szólal meg Elise, és rögtön ő is ad egyet. – Annyira tökéletes nő lett belőle…

A cella kékes derengésében összeszedem magamban életem legjobb pillanatait. Nem afféle mérföldkövek, az úgynevezett jelentős események ezek – inkább csak villanások, apró benyomások. Te, ahogy írsz éppen a fogtündérnek, és azt kérdezed tőle, hogy egyetemre kell-e menned ahhoz, hogy belőled is fogtündér legyen. Vagy amikor arra ébredek, hogy mellém gömbölyödsz az ágyban. Vagy amikor megkérdezed, hogy a palacsintát ételmaradékból csináltam-e. Hogy horgásztál, aztán nem voltál hajlandó hozzá se érni a zsákmányodhoz. Hogy belenyúltál a zsebembe, mert te akartad bedobni az aprót a parkolóórába. Hogy cigánykereket hánytál a ház előtti füvön, és ilyenkor úgy festettél, mintegy hosszú lábú pók. Ahogy forgattad a vattacukrot, ami szépen beleragadt a hajadba. Ahogy visszahúztad a varázsdoboz függönyét, hogy belépj oda flitteres ruhácskádban. Aztán elhúztad, hogy mindnyájan lássuk, ahogy előlépsz belőle.

Az a fantasztikus, hogy órákig tudnék gondolni efféléket, és nem fogynék ki az ilyen pillanatokból. Huszonnyolc évre való van belőlük.

Innen, a tanúk padjából nézve minden más. A tárgyalóteremtől vékony korlát választ el, de ez nem véd meg a szúrós tekintetektől. – Az apák napja előtti szombaton történt – felelem Eric kérdésére. – Beth izgatott volt, mert csinált nekem egy nyakkendős üdvözlőkártyát az óvodában. Amikor érte mentem, szinte röpült felém. Ettünk valamit, és elmentünk az állatkertbe. Aztán eszébe jutott, hogy otthon hagyta a kistakaróját, amivel aludni szokott. Mondtam neki, hogy hazaugrunk érte.

– Mit látott, mikor odaértek a házhoz?

– Bekopogtam, de senki se nyitott ajtót. Aztán az egyik oldalablakon belestem, és láttam a volt feleségemet a saját hányásában heverni. Törött üveg meg kutyaürülék volt a padlón mindenütt – Látom, hogy Emma Wasserstein hátrahajol, mert Elise megkocogtatta a vállát. A két nő sutyorog valamit.

– Utána mit csinált? – téríti vissza a figyelmemet Eric.

– Gondoltam, bemegyek, és felmosom őt a mocsokból, ahogy már százszor megtettem. És akkor, ahogy már százszor előtte, Beth megint végignézte az egészet, én meg arra gondoltam, hogy egy nap majd ő csinálja ugyanezt az anyjával helyettem. – Megcsóválom a fejem. – Akkor hirtelen úgy éreztem, képtelen vagyok még egyszer megtenni.

– Biztosan lehetett volna valami más megoldás – játssza Eric az ördög ügyvédjét.

– Már korábban adtam neki ultimátumot. Miután a második gyermekünk halva született, annyit ivott, hogy már nem találtam mentséget a számára. Akkor befizettem egy elvonókúrára. Egy hónapig nem is ivott, aztán újrakezdte, és rosszabb lett a helyzet, mint előtte volt. Végül beadtam a válópert, de ettől csak én kerültem ki ebből a helyzetből. A lányom nem.

– Miért nem kereste meg a hatóságokat a problémával?

– Akkoriban nem gondolták még, hogy egy apa is úgy fel tud nevelni egy gyereket, mint egy anya, még ha alkoholista is. Attól tartottam, ha több láthatási időt kérek, megkockáztatom, hogy teljesen megvonják a jogomat, hogy láthassam Beth-t. – Lenézek a földre. – Nem nagyon kedvelték a korábban bármiért elítélt apákat. Valójában csak azért láthattam a lányomat, mert Elise nem vitatta el a láthatási jogomat.

– És miért ítélték el? – teszi fel a kérdést Eric.

– Egy verekedés miatt egy napot fogdában kellett töltenem.

– Ki volt az, akire rátámadt?

– Victor Vasquez – felelem. – A férfi, akihez Elise később hozzáment.

– Elmondaná a jelenlévőknek, hogy miért verekedett Victorral?

A hüvelykem körmét belevájom a faszék egyik repedésébe. Most, hogy íme, ez a pillanat is elérkezett, azt érzem, hogy nehezebb kimondani a szavakat, mint gondoltam. – Rájöttem, hogy viszonya van a feleségemmel – mondom keserűen. – Elég csúnyán elkalapáltam, mire Elise kihívta a rendőrséget.

– Ennek az incidensnek a fényében ön attól tartott, hogy felülbírálják majd a láthatási rendelkezést?

– Igen. Attól féltem, ha ránéznek a kérelmemre, azt hiszik majd, hogy így akarok visszavágni a volt feleségemnek.

– Összegezzük tehát – fordul Eric az esküdtek felé. – Ön megpróbálta a nejét rábírni, hogy működjön közre saját gyógyulásában, és ez nem volt sikeres. Jogi megoldáshoz azért nem folyamodott, mert további problémákat okozhatott volna. Ezután mit tett?

– Kifogytam a lehetőségekből, legalábbis úgy ítéltem meg. Nem hagyhattam Bethanyt ott, nem engedhettem, hogy ez így menjen tovább. Azt akartam, hogy a lányom normális életet éljen – nem, valójában jobbat az átlagnál. Arra gondoltam, hogy ha nagyon messzire viszem ettől az egésztől, akkor talán mindketten új életet kezdhetünk.

Úgy hittem, elég fiatal ahhoz, hogy teljesen elfeledje, hogyan töltötte élete első négy évét. – Felnézek terád, aki az űzött vad pillantásával figyelsz a karzatról. – És az élet engem igazolt, így is lett.

– Mi volt a következő lépése akkor?

– Beth meg én beszálltunk a kocsiba, és elmentünk a lakásomra. Amennyi holmit csak tudtam, beraktam a kocsiba, és elindultam kelet felé.

Eric átvisz a kérdéseivel a menekülésünk történetén, a hazugságok hálószövésén, ahogy újjáépítettük az életünket. Feltesz néhány kérdést wextoni életünkkel kapcsolatban, amely már részben egybeesett az övével. Aztán elérkezik kis jelenetünk végkifejletéhez, a kérdéshez, amelyet begyakoroltunk. – Amikor elvitte a lányát, Andrew, tudatában volt, hogy megsérti a törvényt?

Az esküdtek felé pillantok. – Igen.

– El tudja képzelni, hogy mi várt volna Deliára, ha ön nem viszi őt el?

Eric tudta előre, hogy ezzel a kérdéssel nem fog messzire jutni, és lám, az ügyésznő azonnal tiltakozik is.

– Helyt adok a tiltakozásnak – feleli a bíró.

Eric előre elmondta, hogy ez lesz majd az utolsó kérdése, mert azt akarja, hogy az esküdtek végiggondolják a választ, amelyet én már nem adhattam meg. Eric azonban, ahogy az ügyvédi asztal felé lépdel, hirtelen megáll, és visszafordul. – Andrew! – szólít úgy, mintha csak ketten volnánk a teremben, s valami nagyon fontosat szeretne végre megtudni tőlem. – Ha módjában volna megváltoztatni a múltat, akkor másképp cselekedne?

Ezt a kérdés-feleletet nem beszéltük meg, pedig talán ez az egyetlen kérdés, amely számít. Kissé félrefordulok, hogy szemben legyek veled; hogy tudd, egész életem és minden, amit kimondtam vagy a csöndbe temettem, csak teérted volt. – Ha módomban állna – felelem –, mindent ugyanúgy tennék ma is.

IX

De belőlem mit őrzöl?
Kezedbe szálló csontjaim emlékeit.
Anne Sexton

ERIC

Talán mégsem veszítem el ezt az ügyet. Világos, hogy Andrew megszegte a törvényt – ezt el is ismerte, sőt még azt is, hogy semmit sem bánt meg, de van egy pár esküdt, aki rokonszenvezik vele. Például az egyik spanyolajkú nő, aki elkezdett sírni, amikor Andrew Delia felnövekedéséről beszélt, vagy az ezüsthajú, nett idősebb hölgy, aki végig együttérzően bólogatott. Ez már kettő, pedig egyetlen Andrew mellett álló is elég, hogy az esküdtek ne mondhassák ki a kötelezően egybehangzó ítéletet.

Viszont az is igaz, hogy Emma Wasserstein megsemmisítő támadása még hátravan. Chris mellett ülök, és körmeimet a faszék karfájába vájom. Chris hozzám hajol. – Fogadjunk egy ötvenesbe, hogy az ügyésznő ki akarja hozni Andrew-t a sodrából.

– Ugyan – mormolom. – Azt már megtette.

Emma Wasserstein Andrew felé lépked. Megpróbálok nyugalmat és hitet sugározni Andrew felé. Ne rontsd el, mondom neki magamban, arra én is képes vagyok.

– Huszonnyolc éven át – kezdi Emma –, ön hazudott a lányának, ugye?

– Nos, gyakorlatilag igen.

– Hazudott azzal kapcsolatban, hogy ön kicsoda.

– Igen – ismeri el Andrew.

– Hazudott azzal kapcsolatban is, hogy ő, Delia, kicsoda valójában.

– Igen.

– Akkor, Mr. Hopkins, arra is jó eséllyel számíthatunk, nemde, hogy ön most és itt is hazudik mindannyiunknak?

Chris valami papírfélét nyom a markomba. Lenézek: egy ötvendolláros bankjegy.

– Nem – tiltakozik Andrew. – Itt, a tárgyalóteremben nem hazudtam.

– Valóban? – kérdezi Emma flegmán.

– Valóban.

– És mi van, ha az ellenkezője bizonyosodik be?

Andrew megrázza a fejét. – Szerintem ön téved.

– Ön eskü alatt azt vallotta, hogy a kistakaróért mentek haza, és akkor ott találta Elise Matthews-t részegen kiterülve, a saját hányadékában, kutyaürülék és törött üvegcserepek közepette. Így volt?

– Igen.

– Akkor vajon nem meglepő, ha elmondom, hogy Elise Vasquez allergiás a kutyaszőrre? Hogy soha nem is volt kutyája – se akkor, amikor önnel élt, sem pedig utána.

Ó, a francba…

Andrew a nőre bámul. – Soha nem állítottam, hogy az ő kutyája volt. Én csak azt mondtam, amit akkor láttam.

– Tényleg, Mr. Hopkins? Vagy nem inkább azt mondja, amiről szeretné meggyőzni az esküdteket? Nem lehetséges, hogy ön valójában sötétebbre festette a képet a valóságosnál, hogy a saját borzalmas tettét igazolja?

– Tiltakozom – jegyzem meg halkan.

– Visszavonom – szól Emma. – Akkor illessük önt meg az ártatlanság vélelmével, és tételezzük fel, hogy a memóriája nem csalja meg a ház látványát illetően még így, harminc év után sem. Viszont az tény, hogy ön az állítása szerint visszament ekkor a lakásába, és mivel a feleségét úgy találta, ahogy, a hatóságok igazságtalanságától pedig tartott, bepakolt mindent, amit csak tudott a kocsiba, és elindult kelet felé a lányával. Jól mondom?

– Igen.

– Úgy fogalmazna, hogy a szökése a lányával hirtelen elhatározás eredménye volt?

– Teljes mértékben.

– Akkor mi indította önt arra, hogy az ezt megelőző péntek reggel, tehát egy nappal a láthatás előtt lezárta a bankszámláját?

Andrew vesz egy nagy levegőt, ahogy tanácsoltam neki. – Éppen bankot akartam váltani – magyarázza. – Csupán véletlen egybeesés.

– Lefogadom, hogy az – feleli csípősen Emma. – Akkor beszéljünk egy csöppet az ön jó szándékairól. Ön azt mondta, magával vitte a lányát a Harlembe, egy olyan házba, ahol kábítószeresek éltek, hogy megvásárolja új személyazonosságát?

– Igen, így volt.

– Elvitte magával a négyéves lányát, hogy az tanúja legyen egy bűncselekménynek?

– Nem követtem el bűncselekményt – feleli Andrew.

– Ön megvette valakinek a személyazonosságát. Mit gondol, hogy ez mégis micsoda, Mr. Hopkins? Vagy az ön erkölcsi megfontolásai különböznek mindenki másétól?

– Tiltakozom – vetem közbe.

– Voltak kábítószeresek abban a házban? – firtatja Emma.

– Gondolom, igen.

– Lehettek fecskendők is szétdobálva a földön?

– Lehetséges, nem emlékszem.

– Voltak ott emberek fegyverrel, késsel felszerelkezve?

– Mindenki a saját dolgával volt elfoglalva, Ms. Wasserstein – válaszolja Andrew. – Tudom, hogy nem Disneylandbe vittem a lányomat akkor, de nem volt más választásom.

– Akkor hadd foglaljam össze: elszökött a lányával, mert aggódott a biztonságáért – és lám, egy héttel később becipelte egy rosszhírű házba, hogy neki akaratlanul is részt kelljen vennie egy bűncselekményben? Igaz?

– Rendben – feleli Andrew sötéten. – Elismerem.

– Sose hívta fel a volt feleségét telefonon, hogy tudassa: a lánya egészséges, és jól van, nem igaz?

– Nem. Nem léptem vele kapcsolatba. – Andrew kis szünetet tart. – Nem akartam lehetőséget adni arra, hogy lenyomozhasson bennünket.

– És ön a lányának sem mondta soha, ugye, hogy az anyja jól van, és Phoenix-ben él?

– Nem.

– És vajon miért nem, Mr. Hopkins? A lánya több mint egy évtizede nagykorú – már amúgy sem kellett volna az anyja felügyelete alatt élnie. Az ön felfogása szerinti fenyegetettség tehát elmúlt. Ha önnek valóban az volt a szándéka Bethany elrablásával, hogy gondoskodjon a jólétéről, a

biztonságáról, akkor ezt a célt már régen elérte. Nem volt többé szükség arra, hogy a hollétüket eltitkolja a volt felesége elől, nem igaz?

– Képtelen lettem volna elmondani neki…

– Mert, ugye, tudta, hogy bűnt követett el? Nagyon is tudatában volt, hogy megszegte a törvényt.

– Nem ez az oka – rázza Andrew a fejét.

– Azért rejtegette a gyerekrablást, mert nem akart szembenézni a jogi következményekkel.

– Nem! – tör ki Andrew meglepő hevességgel. Fogom az ötvendollárost, és az asztalon átcsúsztatom Chris elé.

– Akkor miért, Mr. Hopkins? – teszi fel a kérdést az ügyésznő.

– Mert ahhoz Bethany anyjának holtnak kellett lennie, hogy mi ketten azt az életet élhessük, amit éltünk. Delia meg én boldogok voltunk. Ha elmondom neki az igazságot, akkor ezt elveszíthettem volna. Nem akartam bevállalni ezt a kockázatot.

– Mit nem mond – vág vissza Emma gúnyosan. – Csak egyetlen kockázatot nem vállalt – ezt a helyzetet, amelyben most van. Annak kockázatát, hogy mindenki megtudja, ön kicsoda valójában, mert akkor, ugye, mehet máris a börtönbe.

Andrew lebámul az ügyésznőre a tanúk padjából. – Önnek fogalma sincs, hogy én ki vagyok – feleli.

Emma a vád asztala felé sétál. – Azt hiszem, ebben téved, Mr. Hopkins. Szerintem én pontosan tudom, hogy ön kicsoda. Úgy vélem, hogy ön egy igen lobbanékony természet, aki mindaddig hallgat, amíg nem hozza ki valami a sodrából, és akkor robban.

– Tiltakozom! – vetem közbe.

Andrew azonban már meg sem hall engem, csak Emmára összpontosít, aki ismét feléje lépdel. – Talán nem igaz az, Mr. Hopkins – folytatja Emma – hogy ön már jóval korábban is bajba került amiatt, hogy hagyta eluralkodni magán az érzelmeit?

– Nem tudom, mire céloz – feleli Andrew.

– Ön megtámadta Mr. Vasquezt, miután rájött, hogy a feleségének viszonya van vele. Így volt?

– Igen.

– Ön dühbe gurult, amikor rájött, nemde?

– Igen.

– Mr. Vasquez volt ott, a házban a maga feleségével, a maga lányával, igaz?

– Igen – feleli Andrew feszülten, mint a felhúzott íj.

– Ön úgy gondolta, nem hagyja ezt büntetlenül, nem igaz?

– Igen. – Megpróbálom elkapni Andrew tekintetét, hogy nyugalomra intsem, még mielőtt elkapja a hév, amit Emma Wasserstein oly gondosan élesztget benne. Ám ez az Andrew nem az, akit ismerek. A szeme sötét, pillantása szúrós, ilyennek még sohasem láttam. Az arca szinte eltorzul. – Láttam, mit csinált…

Emma egyenesen Andrew elé lép, és szembefordul vele. – Tehát ön eldöntötte, hogy eszméletlenre veri, ugye, Mr. Hopkins? Megtámadta őt a hároméves lánya szeme láttára, nem igaz?

– Én nem…

– Látott valamit, ami önnek nem tetszett, amit személyes sérelemként élt meg, és az egyéb lehetőségeket számba sem véve önbíráskodott, tekintet nélkül arra, hogy kiben mekkora kárt okoz ezzel, illetve, hogy hány törvényt hág át ezzel!

– Ön nem volt…

– Ön akkor is megsértette a törvényt, ahogy Bethany elrablásakor is. Mr. Hopkins, nem ez az igazság?

Ekkorra Andrew már úgy remeg, hogy jól látszik még az én helyemről is.

– Molesztálta a lányomat! Az a gazember ezt tette akkor, és hat hónappal később megint megtette, mielőtt végleg kimentettem volna Bethanyt a kezei közül.

Ha leszakadt volna a mennyezet, akkor se döbbenhettem volna meg jobban. E vallomás minden hivatásost elnémít – se Emma, se a bíró, se én nem tudunk megszólalni. Delia felé fordulok, keresem őt a zsivajgó karzaton ülők között, és meg is látom azonnal, olyan falfehér. – Tiltakozom, bíró úr – kiált fel Emma, aki elsőként tér magához közülünk. – Nincs semmiféle bizonyíték, amely alátámasztaná ezt az állítást.

Tudom, hogy most tennem kéne valamit, de nem tudom levenni a szemem Deliáról, aki ültében lassan előregörnyed, mintegy hervadó pitypangszár, miután lefújják róla kackiás bóbitáját. A szemem sarkából halványan észlelem, hogy Chris Hamilton feláll mellőlem, és a bírói pulpitushoz lép.

– Természetesen nincs bizonyítékunk, bíró úr. Ha volna, akkor ügyfelünk időben átadta volna, és akkor nem kéne itt ülnünk. Mr. Hopkinsnak viszont reagálnia kellett…

A bíró lecsapja néhányszor a kalapácsát, és harsogva követel csöndet a teremben ülőktől. A karzaton Fitz éppen Delia vállát fogja át óvó mozdulattal, és valamit a fülébe súg – nyilván segíteni próbál, hogy szedje össze magát. Visszafordulok a tárgyalótermi színjáték felé. – Bíró úr, szünetet kérek, beszélnem kell az ügyfelemmel.

– Hogyisne – vág vissza Emma. – Nem mehetnek négyszemközti tárgyalásra! Ha a vádlott valami olyasmit mondott vagy tett, amire az ügyvéd úr nem számított, akkor az ügyvéd úr kezelje ezt a helyzetet itt és most!

– Mr. Talcott – szólal meg a bíró. – Nem tudom, mi folyik itt, de úgy tűnik, ön sem. Szeretném, ha bebizonyítaná az ellenkezőjét.

Andrew-ra nézek, és eszembe jut, hogy egyszer kártyatrükkökre tanított. Egyszerű fogást mutatott, de olyan büszke voltam magamra, amikor már meg tudtam csinálni, mintha én volnék David Copperfield. Andrew csak nevetett rajtam. – Az egész bűvészet szemfényvesztés – csak tükrök és némi füst kérdése… – jegyezte meg.

Most én vagyok a bűvész, aki előlép a színpadra. Azonnal megszegem a tanúkikérdezés első szabályát, és olyan kérdést teszek fel, amelyre nem tudom előre a választ. És ráadásul még csak nem is akarom tudni…

– Mondja el, hogyan történt a szexuális zaklatás.

– Gyanítottam, hogy a feleségemnek van valakije. Korán mentem haza, hogy rajtakapjam őt… – Andrew lehunyja egy pillanatra a szemét. – Amikor odaértem, és benéztem a hálószoba ablakán, Elise az ágyban aludt, de egyedül. A nappaliban viszont… ott volt Beth, a tévét nézte. Az ölében ült annak… És az a férfi a hátát vakargatta. Aztán a keze eltűnt Bethany szoknyája alatt… és… – Andrew mélyen előrehajol, a vállát egészen leejtve. – Tapogatta… úgy… az én lányomat… És amikor Elise berúgott, vagy elaludt, akkor ő mindig ott lehetett, és ugyanezt megtehette akárhányszor. Nagyon megvertem. De ez nem gátolta meg benne, hogy később újra megtegye.

Némi zaj támad a karzaton, de nem vagyok elég bátor hozzá, hogy felnézzek, és most, rögtön szembesüljek Delia tekintetével. Andrew a kezébe temeti az arcát, egyelőre várok, hogy kissé összeszedje magát. Amikor felemeli a fejét, a szeme kivörösödött, és vádlón tekint az esküdtek felé.

– Lehet, hogy elraboltam a lányomat. Lehet, hogy ezzel törvényt sértettem. De azt senki sem mondhatja nekem, hogy helytelenül cselekedtem.

A fejemben rajzanak a kérdések – nem az üggyel kapcsolatban, hanem a nővel kapcsolatban, aki itt ül a teremben, nem is oly messze tőlem, s

akinek a talpa alól most újfent kirántották a szőnyeget. – A védelemnek egyelőre nincs több kérdése – motyogom.

Még vissza sem érek a helyemre, mikor Emma már megint harckészültségben van, áll a helyén. – A vád újra szólítja Delia Hopkinst.

Feléje pördülök. – Nem teheti…!

– Miért nem?

Mert szeretem őt, gondolom.

Csöndben várja mindenki, míg Fitz letámogatja Deliát a tanúk padjáig, s kinyitja előtte a kisajtót, hogy beülhessen a boxba. Delia lassan, óvatosan mozog. Leül a szék legszélére, és nem néz se az apjára, se rám. A szemében a múlt árnyai kísértenek.

– Ms. Hopkins – kezdi Emma –, van bármilyen emléke arról, hogy Victor Vasquez molesztálta volna?

Delia nemet int a fejével.

– Legyen benne a jegyzőkönyvben, hogy a tanú tagadó választ adott erre a kérdésre – jelenti ki Emma. – Nincs több kérdésem.

A bíró rám pillant. – Mr. Talcott…?

Megrázom a fejem – inkább vállalnék most egy konyhakéses élveboncolást itt, a nyílt színen, mint hogy most erről faggassam mindenki előtt Deliát. Chris Hamilton azonban megragadja a karomat: – Ha nem robbantod fel ezt a bombát – súgja –, akkor elvesztünk.

Talpra állok hát. Bocsáss meg, könyörgöm magamban, némán. Érted teszem… – Tényleg nem emlékszel, hogy Victor Vasquez szexuálisan molesztált?

Delia meglepetten néz rám. Ezt a gunyoros hangnemet várta volna a legkevésbé tőlem. – Gondolom, az ilyesmit nehéz elfelejteni – mondja.

– Talán igen – felelem hűvösen. – Viszont arra sem emlékszel, hogy elraboltak, nemde? – Ezzel elfordulok, hogy ne is lássam a rombolást, amivel megtetéztem ezt a katasztrófát.

Kiderül, hogy Emmának van leginkább szüksége a tárgyalás elnapolására: öt perccel a szünet elrendelése után megreped a burok, és folyni kezd a magzatvíz. Elviszi a mentő a kórházba, a tárgyalást pedig öt napra berekesztik.

Delia és Fitz a reggel óta a duplájára dagadt médiahorda elől az emeletre menekült; ott találok rájuk egy félreeső, üres kis teremben. Delia még mindig kiborultnak látszik, de most már mérges is. – Hogy tehetted ezt velem? – esik nekem. – Ilyesmit kiagyalni…!

Fejcsóválva lépek hozzá. Az a fura érzésem támad, hogy bár ő Delia, és pontosan olyan, mint lenni szokott, inkább úgy hat, mint egy szappanbuborék, amely nemsokára eltűnik szem elől, ha túl közel merészkedem hozzá. – Becsületszavamra, Dee, ez nem holmi kiagyalt védelmi stratégia volt! Nem tudtam, hogy ide fogunk kilyukadni…

Felemeli az arcát, farkasszemet néz velem, s a pillantásától majd megszakad a szívem. – Akkor meg miért nem tudtam, hogy ez történt velem…?

Mert én egy gyáva nyúl vagyok, gondolom, de nem mondom ki. – Be kell mennem a fogházba – mondom halkan. – Beszélnem kell apáddal. – Bátorítóan megszorítom a vállát, és kimegyek a kis tárgyalóból. Sietve átvágok az utcán a Madison Street Fogházig, és kéretem Andrew-t.

Egy nyomozót kellett volna felbérelnem a tényállás felderítésére ahelyett, hogy ezt a munkát magamra vállaltam. Akkor szembesíthettem volna Andrew-t a tárgyalóteremben a saját vallomásával, ami megmentett volna bennünket. Nem szólok egy szót sem, várom, hogy Andrew leüljön velem szemben, és mondjon valamit. – Most mi lesz? – kérdi végül.

– Nos, mi lenne, ha inkább te mondanád el nekem, hogy mi a fene volt ez ma odaát…?

Összekulcsolja a két kezét az összevissza vésett asztalon; hüvelykujjával egy bevésett nevet birizgál. – Miféle ember az, aki egy férjes asszony után koslat, aki tudvalevően részeges, és akinek apró lánygyermeke van? Eric, ezt te is össze tudod rakni magadban…

– Andrew – szólok ingerülten –, nem teheted meg, hogy hirtelen ekkora bombát robbantasz a tárgyalás végén! Miért nem szóltál erről eddig? Tökéletes lett volna a védekezéshez.

– Annyi éven át sikerült eltitkolnom Delia elől ezt az egészet, hogy normálisan tudjon élni…

Beletúrok a hajamba. – Andrew, csakhogy nincs bizonyítékunk! Delia még csak nem is emlékszik rá.

Ahogy kimondom, feldereng egy apróság – valami elkerülte a figyelmemet, pedig megragadhattam volna. Amikor Andrew először beszélt Victorról és a verekedés miatti ítéletéről. Azt mondta: láttam, hogy megcsókolja. – A feleségedet? – kérdeztem akkor tőle, és ő egy leheletnyit habozott, mielőtt bólintott volna.

Vagy ott van a kórházi lelet… Együtt olvastuk Deliával, de mivel a skorpiócsípésre koncentráltunk, nem figyeltünk oda az orvos megjegyzésére, miszerint a „kislány megriadt”, amikor le akarták vetkőztetni a kezelés miatt. Vagy a másik tény, hogy miért van egy négyéves kislánynak húgyúti fertőzése?

– Most mi lesz? – ismétli Andrew.

Most az következik, hogy Emma kijön a kórházból, és bead egy indítványt arra nézvést, hogy töröljék Andrew újfajta vallomását. A bíró egyet fog vele érteni. Az esküdteket – akik már meg vannak ingatva, hiszen ki más robbanthat ekkora bombát az utolsó pillanatban, mint egy hazug ember? – felkérik, hogy hagyják figyelmen kívül ezt a vallomást. Andrew-t pedig, aki lényegében elismerte a gyermekrablás tényét, elítélik.

Nem akarom, hogy annak tudatában üljön még öt napig, hogy mehet végleg a börtönbe. Legalább erre az öt napra meg tudom védeni őt a saját jövőjétől. Ezért a szemébe hazudok: – Nem tudom, Andrew.

Csak akkor jövök rá, miután elhagytam a fogházat, hogy én sem vagyok jobb őnála.

Mire hazaérek, már alkonyodik. Delia a lakókocsi lépcsőjén ücsörög, és Gretát simogatja. – Hékás! – térdelek elé. – Hogy vagy?

– Te mondd meg – mondja feszülten, és idegesen kisimítja a haját az arcából. – Mert úgy látszik, én már nem tudok semmit saját magamról.

Ahogy leülök mellé, Greta rögtön feláll, és odébb megy, mint aki tudja, hogy most átvettem tőle a felügyeletet. – Hol van Sophie?

– Alszik.

– És Fitz?

– Hazaküldtem – mondja. Delia felhúzza és szorosan átfogja a két térdét. – Tudod, hogy hány emberrel találkoztam már a munkám során, akik addig észre se vették, hogy eltévedtek, és rossz helyen vannak, amíg már nem tudtak tenni ellene? Hegymászók, akik rossz helyen fordultak egy ösvényre, újdonsült kempingezők, akik félreolvasták a térképet – mind azt mondták, hogy azt hitték, valahol egészen másutt vannak. – Delia a szemembe néz. – Egészen mostanáig nem hittem el, hogy ilyesmi létezik.

– Édesem, hallgass ide…

– Nem akarok senkire se hallgatni, Eric. Senki ne mondja meg többé, hogy én mi voltam. Majd csak eszembe jut, a franc essen belém. – Könnyek csillognak a szemében. – Mi a fene baj van velem?

Magamhoz akarom húzni, de ahogy a vállára csúszik a kezem, megmerevedik egész testében. Ugyanaz jut az eszünkbe. A hátát vakargatta… A keze a szoknyája alá vándorolt…

Könnyek között néz fel rám. – Sophie vele volt, egyedül – mondja.

– Te rögtön odaértél, nem történhetett semmi – emlékeztetem, mert nem akarok belegondolni. Delia lehajtja a fejét, mélyen a gondolataiba merül. – Bemegyek, szólják, ha bármiben kellek.

A haját a füle mögé simítja, és bólint. Én meg arra gondolok, hogy sose az a nehéz neki, ha valamire rá kell bukkannia, hanem az, hogy beletörődjön a veszteségbe.

A döntés képessége tesz minket emberré: bármikor letehetem ezt az üveget, de azt is megtehetem, hogy fenékig ürítem. Azt mondom magamnak, pontosan tudom, mit csinálok. Meg tudom magam győzni arról, hogy egykét pohárnyi ital még nem lök olyan mély gödör fenekére, ahonnan már nem tudok kimászni.

És – uramisten –, milyen jólesik… A torok mélyén a karcos-füstös aroma; meg ahogy az ajkam ég tőle… Ahogy átáramlik a fogaim közt, mint egy szűrőn… Egy ilyen nap után mindenkinek jár egy kis lazítás.

Ma éjjel a hold sárgásan ragyás. Annyira felült Ruthann lakókocsijának tetejére, hogy elképzelem, kireped a tető csücskétől, és lelappadva fölsüvít a levegőbe, mint egy kidurrant lufi.

Miért hívják ezeket lakókocsinak, ha ezek a kocsik sose gurulnak sehova?

– Eric…? – Ahogy Delia kinyitja a lakókocsi ajtaját, ezüst fénycsík vágja át a karomat, aztán a lábamat, majd a törzsemet. – Még idekint vagy?

Valahogy sikerül eldugnom a vádlim mögé az üveget, hogy ne lássa meg. – Csak azt akarom mondani, hogy ne haragudj. Tudom, nem tehetsz róla…

Ha megszólalok, akkor rögtön megérzi rajtam az alkohol szagát, ezért csak némán lehajtom a fejem, mint aki még mindig le van sújtva.

– Gyere be – mondja, és a kezem után nyúl. Annyira hálás vagyok neki ezért, hogy el is felejtkezem róla, mit rejtegetek, s leverem az üveget, ahogy felállok. Végiggurul a lépcsőkön.

– Valamit leejtettél? – kérdezi Delia, és ahogy a szeme lassan hozzászokik a sötéthez, meglátja az üvegen a címkét. – Ó, Eric… – Ennyit mond csupán, de úgy, mint akiben egy világ dőlt össze.

Mire felrázom magam a zsibbadtságból, és bemegyek én is a lakókocsiba, azt látom, hogy éppen az alvó Sophie-t emeli a karjába. Füttyent Gretának, és felkapja a kocsikulcsát a konyhapultról.

– Az isten szerelmére, Delia, csak egy kis alvás előtti lazítót ittam, nem vagyok részeg, nézz rám! Abba tudom hagyni akkor, amikor kedvem tartja!

Felém fordul, közénk szorul a lányunk. – Én is, Eric – mondja, és kimegy az ajtón.

Nem szólok utána, ahogy beszáll az Explorerbe. A hátsó lámpák úgy villognak, mint egy démon szemei. Leülök az alsó lépcsőre, és felemelem az oldalára borult whiskys üveget.

Még félig tele van…

FITZ

Beletelik egy kis időbe, amíg Sophie-t álomba nyugtatgatom a motelszobám *ágyán.* Greta melléje kucorodik, mint egy őrszem. Aztán a kis merülőforralóval, amelyet a hajszárító helyére csatlakoztatok a fürdőszobában, vizet melegítek teának. Kiviszek egy csészényit Deliának, aki a szoba ajtaja előtt ül odakint, egy műanyag széken, a parkolóval szemközt.

– Lássuk a leltárt – mondja –, kevesebb mint tizenkét óra leforgása alatt rá kellett ébrednem, hogy molesztáltak gyerekkoromban, és hogy a vőlegényem visszaesett a betegségébe. Azt hiszem, ezután már csak az következik, hogy kiderüljön: rákom van, nem?

– Isten ments – mondom.

– Vagy agydaganat…

– Fogd már be! – Leülök mellé.

– És az a sok minden, amiket a tárgyaláson mondott az ivásról… Vajon Eric arra sem figyel, amit saját maga mond?

– Nem biztos, hogy akar – mondom óvatosan. – Inkább annak szeretné hinni magát, akinek te képzeled őt.

– Azt mondod, hogy én vagyok ebben is a hibás?!

– Nem. Legalábbis nem jobban, mint amennyire az a másik dolog apád hibája.

Erre elhallgat, és iszik egy kis teát. – Utálom, hogy megint igazad van – jelenti ki. Aztán lágyabban hozzáteszi: – Hogy lehetsz túlélője egy háborúnak, amikor nem is emlékszel a csatákra?

Kiveszem a kezéből a csészét, és rásimítom a tenyerét az enyémre, mintha a jövőjét akarnám kiolvasni belőle. Végigsimítom az életvonalat és a szerelemvonalat, aztán átfuttatom az ujjaimat csuklója inain, erein. – Semmi sem változott – mondom. – Mindegy, hogy apád miket mondott. Te akkor is ugyanaz vagy, aki előtte voltál.

Ellöki a kezemet. – És mi volna, ha rájönnél, hogy valaha lány voltál, Fitz? Átoperáltak, ahogy kell, de mégsem emlékszel az egészből semmire?

– Ez hülyeség – mondatja velem a feltámadó férfiúi büszkeség.

– Akkor minimum sebhelyek lennének rajtam.

– És nem gondolod, hogy olyanok nekem is vannak? Mit gondolsz, mi egyebet felejthettem még el?!

– Talán azt, hogy elraboltak az UFÓ-k – próbálom tréfára venni a dolgot.

– Talán inkább csak egy sima emberi rablást, nem? – mondja keserűen.

– Nem akarod esetleg az én gyerekkori emlékeimet a magadéi helyett? Mit szólnál ahhoz például, hogy az apám egy hónapig nem ment haza az anyámhoz, mert nem tudta abbahagyni a szerencsejátékot Vegasban? Vagy amikor anyám a konyhakéssel fenyegetőzve kiabált, hogy soha, de soha többé ne hozza apám a kurváját a házunkba? De talán az jobban tetszene neked, hogy anyám egyszer lenyelte az összes nyugtatóját, és ki kellett hívnom a mentőket.

– Erősen az arcába nézek: – A nyomorúságra emlékezni nem ugyanaz, mint benne lenni.

Szégyenkezve süti le a szemét. – Nehéz eldönteni, hogy az ember mit higgyen el, ennyi az egész.

Meghűl a vér az ereimben. – Delia, mondanom kell neked valamit.

– Lány voltál korábban, csak átoperáltak?

– Ez most komoly – felelem. – Tudtam, hogy Eric megint inni kezdett.

Lassan hőköl vissza. – Micsoda?

– Két napja nálatok voltam, és találtam egy üveget.

– És miért nem mondtad el? – kérdezi döbbenten.

– Miért nem mondunk neked el semmit? – kérdezek vissza.

– Mert szeretünk.

Ahogy kimondom, egy sólyom rebben fel kiáltva a sötétben az ég felé. Delia megforgatja magában a szavaimat, aztán felpillant rám.

– És mi van a könyvemmel? – kérdi halkan.

– Mostanában nem dolgoztam rajta – mondom annak ellenére, hogy a torkom résnyire szűkül össze. – El voltam foglalva…

– Talán segíthetnék a munkában – mondja, és megcsókol. Újra ő. Elömlik a karomban, s bár jól tudom, hogy szeretne most kicsit kilépni önmagából, már túl régóta várok erre. Belemélyesztem az ujjaimat a hajába, és kioldom. Kigombolom a pizsamafelsője gombjait – pizsamában jött át hozzám –, aztán a nevem kezdőbetűit a hátára rajzolom.

Amikor hozzálát, hogy kioldja az övemet, megragadom a csuklóját. Nem mehetünk be a szobába, ahol Sophie alszik, ezért felnyalábolom őt, és berakom a bérelt kocsija hátsó ülésére, amely az orrunk előtt áll. Kicsit nevetséges, kamaszos az egész, de valahogy nagyon is rendjén való. Ahogy birkózva csókolózunk, a térdünk neki-nekikoccan az ablaküvegnek, útban van a lábunk, és mivel Deliával vagyok, még nevetünk is. Mikor oldalra heveredve pihenünk egy kicsit egymás mellett, egyszer csak a boxeralsómba nyúl, s tenyere selyme találkozik ágaskodó szenvedélyemmel. Eláll a lélegzetem is.

– Természetes vörös vagyok – mondom, de remeg a hangom.

– Nem erre voltam kíváncsi…

– Delia – mondom, mert ha ő nem is ismeri túl jól saját magát, én egy életet töltöttem eddig a tanulmányozásával. – Biztos, hogy ezt akarod?

– Biztosan azt akarod, hogy nagyon elgondolkozzam ezen? – feleli, aztán rám borul az ajkával.

Akkora hullámzás indul el bennem, hogy engem is meglep. A vérem meglódul, és folyammá dagasztja a vágyam. Felkiáltok, ahogy körmével a combom belsejét szántja. Visszahajlok fölébe úgy, hogy amikor kinyitja a szemét, lássa, hogy én vagyok az. Belesiklom az ő bíborszín forróságába. Pulzusunk egymásnak felelgető ritmusát figyelem. Úgy mozgunk együtt, mintha öröktől fogva együtt lennénk, ami, ha jól belegondolok, lényegében igaz is.

Utána Delia elszundít a karomban, miközben a hold úgy ül fölöttünk az égen, mint egy lusta macska. Nem engedem magamnak, hogy elaludjam, hisz álmodtam én már erről éppen eleget. Itt és most kezdődik az én történetem; és, ha lesz beleszólásom a dologba, akkor az övé így fog végződni.

Úgy egy órával később Delia megmozdul, és teljes testével hozzám simulva nyújtózkodik. – Fitz…? – szólal meg. – Ezt csináltuk mi már valaha?

Lepillantok az arcára. – Nem.

– Nem mintha azt gondoltam volna, hogy elfelejtettem – mondja, s nyakamra tapadó szája mosolyra húzódik.

Most úgy alszik el, hogy a kezemet fogja. Eric gyémántgyűrűje beleváj a tenyerembe, mint a szög Krisztusába a keresztfán. Vállalnám is érte a keresztre feszítést, jut eszembe. A halált. Meg az újjászületést.

DELIA

Amikor gyerekek voltunk, Fitz verhetetlen volt a betűkirakós játékban. Eric szinte megvadult ilyenkor, mert nem volt hozzászokva, hogy Fitz bármiben is lefőzze. Fitznek azonban félelmetes volt a memóriája, ha egyszer látott-hallott egy szót, többé nem felejtette el.

– Nincs olyan szó, hogy dinka – szögezte le Eric, de amikor megnéztük az értelmező szótárban, benne volt.

Én lenyűgözőnek tartottam, hogy egy tizenkét éves olyan szavakat tudjon, mint dilatáció vagy diluviális, Eric azonban nem akart belenyugodni, hogy e tekintetben a második helyre szoruljon, ezért felkért, hogy segítsek neki megtanulni a szótárt.

Elindultunk az A betűnél, és Eric azzal a hihetetlen összeszedettséggel haladt előre, amilyennel intenzíven bele tudott merülni bármibe, amikor éppen hajlandóságot érzett rá. Szóteszteket állítottam össze neki, és amikor átjött hozzánk vacsorára, leteszteltem a tudását.

– Legalább annyit elértek – mondogatta az apám –, hogy az érettségin szárnyalni fogtok.

Három héttel később volt egy esős szombatunk. – Hé, mi lenne, ha játszanánk? – javasolta Fitz, mint mindig. – Fogadjunk, hogy elkalapállak!

Eric rám nézett. – Hohó – mondta. – Miért vagy ilyen biztos ebben?

– Hát… talán csak azért, mert már volt húszezer alkalom, amikor szétrúgtam a segged Scrabble-ben!

Fitz nem beszélt a levegőbe. Amint Eric lerakta, hogy iszák, Fitz szeme felragyogott, és visszavágott egy iszamóssal. Hamarosan a betűtáblán hemzsegtek az olyan szavak, mint szeldzsuk és szalakóta, topolya és tarantula. Végül, amikor a pontszámot tekintve ketten majdnem egyenlően álltak, Eric kirakta, hogy: tara. Fitz erre hahotázni kezdett:

– Ez meg mi?

Eric diadalmasan odaadta neki az értelmező szótárt, és bizony, benne, volt: gyógyszertári pult.

Fitz a fejét ingatta. – Megfogtál, de azért még nem győztél. Tessék, itt van valami, ami mindhármunkra vonatkozik.

Arra gondoltam, hogy valami olyasmi jelentésű szó lesz, mint „elválaszthatatlan”, „elmés” vagy „hűséges” – de nem. Fitz ezt rakta ki: „csereszabatos”.

Akkor ez nekem az égvilágon nem mondott semmit.

Reggel Sophie még mélyen alszik, én lezuhanyozom Fitz fürdőszobájában. Bejön, amikor éppen a hajamat kefélem. Szó nélkül kiveszi a kefét a kezemből, és kicsit hátraigazítja a fejemet. Először a csomókat dolgozza meg alulról kezdve, aztán hosszú mozdulatokkal húzza végig a kefét a hajamon a fejem búbjától kezdve. A pillantásunk találkozik a tükörben, de nem merünk megszólalni, nehogy az így-úgy kicsúszott szavak elégtelennek bizonyuljanak a tegnap történtek súlyához képest.

– Nem akarod, hogy veled menjek? – kérdezi.

Megrázom a fejem, amely még a laza lófarkam szalagjával a markához van kötve. – Sophie-ra kéne vigyáznod.

Tudja, hogy Erickel készülök találkozni, csak azt nem tudja, hogy előtte még megállok valahol.

Vezetés közben újraélem, milyen volt az éjszakai alvás Fitz karjában. Bármennyire is szeretném, ha ezt is emlékezetkiesés eredményének tulajdoníthatnám, tudom, hogy nem az.

Eric ivására sem foghatom.

Valójában hibát követtem el, hiszen Eric menyasszonya vagyok.

De mi van akkor, ha az eljegyzésünk volt a hiba?

Eric és Fitz egy időben kerültek az életembe. Évekig voltunk elválaszthatatlan barátok. De mi van, ha én másként értékeltem mindeddig a kettejükhöz fűződő kapcsolatom fejlődését, mint ahogy az valójában zajlott? Mi van akkor, ha az emlékek, amelyeket őrzök magamban, az idők során valahogy gellert kaptak, és már nem arra emlékszem, amire kéne?

Mi van, ha ez a tegnap éjszaka nem volt elhibázott történet? Hanem végül is úgy történt minden, ahogy történnie kellett…?

– Esküszöm neked – mondja anyám hevesen –, hogy Victor sose tett volna ilyet!

A ház hátsó tornácán ülünk, fejünk felett egy permetező próbálja csillapítani a hőséget. Ahogy a víz kijön a zuhanyfejszerűség apró lyukain, azonnal el is párolog, afféle ködfüggönyt teremtve kis körzetében. Megint eszembe jut, hogy vajon hogyan élhettem életem első éveiben, amely évek köddé váltak, mielőtt felfoghattam és rögzíthettem volna, mi mindent látok magam körül.

– Tudod, mi a baj? – mondom elgyötörten. – Most már tényleg nem tudom, hogy kinek higgyek, kinek ne.

– És magadnak sem hiszel? – kérdezi fejcsóválva. – Nem gondolod, hogy talán azért nem emlékszel… arra… mert sose történt meg? Tudom, hogy én vagyok a megbízhatósági listádon az utolsó helyen, Delia, de akkor is… Apád nem volt jelen… Te mindig Victor nyomában járkáltál a kertben, segítettél neki növényeket ültetni. Úgy mentél utána, mint egy kiskutya. Nem tetted volna meg, ha bántott volna, nem? – Felsóhajt. – Talán az apád azt hitte, látott valami olyasmit, pedig nem. Lehet, hogy mondtál egyszer neki valamit, amit nem értett teljesen. Az is lehet, hogy csak féltékeny volt, mert volt egy másik férfi, aki veled időzhetett, és attól félt, hogy átveszi az ő helyét a szívedben.

Hirtelen megértem, hogy bizonyos fokig mindenki hazudik. Az emlékek olyan különbözőek, mint a festőtanoncok képei: az egyik kékre veszi az alapot, mások inkább vörösre. Egyesek erőteljesek, szigorúak, mint Picasso; mások pedig inkább gazdagok, mint Rembrandt volt. Van, aki perspektívában rajzol, van, aki nem. Az emlékek a saját szemünk által élnek – nincs két egyforma kép ugyanarról a dologról.

Elfog a vágy Sophie után. Szeretném levenni a cipőmet, és futni vele a vörös homokban. Lógni szeretnék mellette a játszótéri korlátról. Szeretném a poén nélküli kis vicceit hallgatni. Érezni, ahogy közelebb húzódik hozzám egy-egy útkereszteződéshez érve. Új emlékeket akarok gyártani vele közösen, nem pedig régiek után kutakodni.

– Mennem kell – mondom hirtelen. Anyám feláll, de nem engedem, hogy kikísérjen. Kicsit bizonytalanul néz rám, mintha nem értené, aztán felém hajol, és arcon csókol. Ezt leszámítva nem érünk egymáshoz.

Kimegyek a bejárati ajtón, és elindulok a kocsim felé a kaviccsal felszórt gyalogösvényen. Kinyitom az ajtózárat, mikor egy kisteherautó áll be a ház elé. Victor lép ki a vezetőfülkéből, és összenézünk. Kínos a pillanat mindkettőnknek. – Delia – szólal meg. – Nem tettem olyat, amiről apád beszélt.

Nézem egy darabig, aztán kinyitom a kocsiajtót.

– Várj egy kicsit. – Lekapja a fejéről a baseballsapkát, és maga előtt tartja, amíg beszél. – Sose bántottalak volna – mondja őszinte egyenességgel. – Neki nem lehetett több gyereke, ezt tudtam, ezért áldásnak éreztem, hogy már van egy, akinek a nevelésében részt vehetek. Tudom, hogy nem emlékszel semmire, de én igen.

Nagy, sötét szemével ünnepélyesen néz rám. A szája széle remeg a visszafojtott érzelmektől. Megpróbálom elképzelni, hogy a nyomában

totyogok, amikor ő kertészkedik, és hogy fehér kavicsokat ejtegetek a kaktuszok köré vont kis öntözőárkokba. Hirtelen beúszik az emlékezetembe néhány spanyol állat- és növénynév: *elpito, el mapache, el cardo, la garra del Diablo* – harkály, mosómedve, bogáncs, ördögszekér…

– Olyan voltál, nekem, *grilla,* mint a saját lányom – mondja bele a kényelmetlen némaságba. – És úgy szerettelek, ahogy egy apa szereti a lányát, semmi egyéb…

Grilla…

Igen: nézem, ahogy ülteti a citromfát. Már elfáradtam, hogy körbetáncikáljam. Szeretnék limonádét csinálni, de még nincs egy szem gyümölcs se rajta, mert ez a fa még csak egy kisbaba. – Mennyi időbe telik, hogy megnőjön? – kérdezem. – Hát, elég sokáig tart – feleli. Leülök a fa elé, és nézem. Ki fogom várni… Odajön, és megfogja a kezem. – Gyere, grilla – mondja. – Ha ilyen sokáig akarsz várni, előbb talán együnk valamit.

Felkap, és a vállára ültet. Megfogja lábamat, hogy ne essek le. A tenyere lepkeszárnyként tapad a combom belsejére.

Remegő kézzel kapkodok az előbb becsapott ajtó kilincse után. – Delia, jól vagy? – kérdezi Victor.

– Az, hogy grilla… Mit jelent? – szólalok meg nagy nehezen, vékonyka hangon.

– A grilla? – ismétli Victor. – Szöcske. Valójában… hogy is mondják… becézés.

Mintha eltávolodnék önmagamtól, valahonnan, messziről érzem, hogy bólintok.

Nem meglepő, hogy Eric még alszik, hiszen csak reggel kilenc óra van. A lakókocsiban fekszik, az ágyon, az üres üveg mellette hever. Mezítelen, csak egy lepedőt dobott magára keresztben.

Lenyúlok, és lerántom róla. Azonnal kapkodva felül, hunyorog, ahogy a fény véreres szemébe vág. – Jézusom – mondja. – Mit csinálsz?

Hirtelen megelevenedik előttem egy három évvel korábbi pillanat. Az egyike annak a száz alkalomnak, amikor Erichez egy éjszakai ivászata után bementem. Akkor felraktam neki egy kávét, és bevonszoltam a zuhany alá. Három évvel ezelőtt kifinomult technikák egész arzenálját vonultattam fel a gyors kijózanítására. Egyik sem volt olyan hatásos, mint ez a most alkalmazott módszer: – Eric – mondom neki. – Emlékszem!

X

Az emlékezet az egyetlen hazaút.
Terry Tempest Williams

ERIC

Az emlékezésnek megvan a maga kis piszkos története az amerikai igazságszolgáltatásban. Egy darabig dühöngött a visszanyert emlékezet kultusza – felnőtt emberek mentek sűrű sorokban terapeutákhoz, akik elültették bennük a gondolatcsírát, hogy gyerekkorukban molesztálták őket, pedig valójában semmi ilyesmi sem történt. Több száz ember jött elő hirtelen a semmiből olyan sztorikkal, hogy az óvó nénijük feketemágiát űzött velük, és ezeket a vallomásokat tényként kezelték a bíróságon, és elfogadták mint bizonyítékot. A kilencvenes évek közepén aztán leáldozott a dolognak. A bírók elkezdték hárítani a visszanyert emlékek fogalmát – mondván, hogy egyéb bizonyíték nélkül nem fogadhatók el.

Tehát úgyszólván huszonnyolc évet késtünk ezzel a dologgal. Mindazonáltal valamiféle bizonyítéknak tekintendő, és haljak meg, ha nem használom ki a benne rejlő lehetőséget. Delia összeírta az emlékképeit, amelyek most úgy jönnek elő, mintha fölhúztak volna egy zsilipet. A citromfa, a teljes jelenet. Egy boxeralsó kék halakkal, amely Victoré volt. Victor az ágy szélére ültette őt, és felhúzta a hálóingét, hogy a hátát dörzsölgesse. Victor arra kérte: húzza le a bugyiját, és simogassa saját magát.

Úgy kell mindezt kezelnem, mint bármiféle egyéb bizonyítékot. Ha nagyon elgondolkoznék rajtuk, talán ölni támadna kedvem.

Emmának virágot küldök a szülészetre ezzel a cédulával: „Delia emlékezni kezdett a szexuális abúzusra. Ezt a kis értesítést kezelje úgy, mint annak bejelentését: használni kívánom az általa elmondottakat a tárgyaláson.” Két nappal később az ügyésznő kihallgatást kér a 702. paragrafus értelmében, hogy vitassa a bizonyíték megbízhatóságát.

A tárgyalóteremben vagyunk, de a meghallgatás most egészen szűk körű: se újságírók, se esküdtek. Emma kismamaruhát visel, és a hasa majdnem ugyanúgy dudorodik, mint a szülés előtt.

Alison Rebbard, akit Emma szakértő tanúnak idéztetett be, a memória kutatója, és a legjobb egyetemeken fordul meg előadóként. Vékony arcán rózsaszínes, fémkeretes szemüveg, s láthatóan hozzá van szokva a tanúskodáshoz. – Dr. Rebbard – szólítja meg Emma –, hogyan működik a memória?

– Az agy nem tud minden emlékképet elraktározni – mondja a nő. – Erre nincs meg a kapacitása. A velünk történtek nagy részét elfelejtjük, még azokat is, amelyek akkoriban fontosnak tűnhettek az életünkben. Nos, vannak azonban dolgok, amelyek megmaradnak – ha nem is olyan élesen, mint ahogy egy videokamera rögzíti a képet. Csupán minimális információmennyiség rögzül, és amikor visszaidézzük az emléket, az agyunk automatikusan kiegészíti a vázlatos képet olyan részletekkel, amelyek korábban, hasonló történések során vésődtek be. Az emlékezet rekonstruál, és ebbe a folyamatba belejátszik sok minden – a hangulat, a körülmények és száz egyéb tényező.

– Tehát ezek szerint egy emlékkép megváltozhat idővel?

– Nagyon is valószínű, hogy változik, de érdekes módon ezeket a változásokat azután megjegyezzük, és később ugyanilyen formában hívódik elő az emlékkép újra meg újra.

– Kimondható, hogy vannak igaz, és vannak hamis emlékek? – firtatja Emma.

– Igen. Előfordul, hogy az olvasott könyvek vagy látott filmek belejátszanak abba, hogy mire hogyan emlékszünk vissza. Az egyik tanulmányomban például olyan gyerekek szerepelnek, akiknek az iskolájába betört egy orvlövész. Még azoknak a gyerekeknek is, akik a támadás idején nem voltak az iskolában, volt valamiféle „emlékük” a dologról. A hamis emlékeket feltehetően a többiek történetei vagy a hírekben hallottak váltották ki belőlük, – Dr. Rebbard – folytatja Emma –, mit mondhat a tudomány felelősségteljesen arról, hogy mikor maradnak meg a traumatikus emlékek egy gyerek fejében?

– Általánosságban azt mondhatom, hogy a kétéves kor előtti emlékek biztosan nem maradnak meg; a három év előttiek is ritkák és megbízhatatlanok. A kutatók többsége egyetért abban, hogy egy súlyos molesztálási eset négyéves kor után marad meg egészen biztosan.

– Delia Hopkins nem keresett fel terapeutát, mégis visszanyert emlékekről beszél – magyaráz Emma. – Ez önt meglepi?

– Az eset ismeretében nem – feleli dr. Rebbard. – E tárgyalásra való felkészülése és a tanúvallomás során kénytelen volt beleélnie magát feltételezett helyzetekbe. Töprengenie kellett azon, hogy vajon az apja miért vitte el magával, és hogy vajon tényleg volt-e valami az ő múltjában, amely az apját erre késztette. Lehetetlen megmondani, hogy valójában tényleg emlékszik, vagy csak emlékezni akar. Mindkét esetben magyarázatot kap arra az életszakaszra, amely homályban van előtte, és természetesen az apja viselkedésére is.

– Szeretném, ha számba vennénk mindazt, amire Ms. Hopkins állítólagosan elkezdett visszaemlékezni – jelenti ki Emma, én pedig talpra ugrom.

– Tiltakozom – mondom. – Ennek a meghallgatásnak az a tárgya, bíró úr, hogy előterjeszthető-e a tárgyaláson a bizonyíték. Korai lenne, ha a vád szakértő tanúja annak hiányában ítélné meg a kérdéses emlékképek valódiságát, hogy hallotta volna az emlékező közvetlen vallomását. – Vagyis azt akarom ezzel elérni, hogy én terjesszem be elsőként a bizonyítékaimat. Noble bíró rám pillant a szemüvege fölött. – Itt van Ms. Hopkins, hogy tanúvallomást tegyen?

Hát nincs, mert nemigen áll velem szóba, kéne most mondanom…

– Ma nincs itt, bíró úr – felelem.

– Nos hát, ez a maga problémája, fiam. A bizonyíték előterjesztésére tett ajánlatának elbírálását attól teszem függővé, hogy mit fog a tanú mondani a nyílt tárgyaláson. Most pedig ön folytathatja, Ms. Wasserstein.

Emma a szakértőhöz lép, aki a tanúk padjában ül. – Az első feltételezett emlék arról szól – taglalja –, hogy Mr. Vasqueznek kék halmintás boxeralsója volt. A második feltételezett emléke szerint Mr. Vasquez bement a hálószobájába, és simogatta a hátát. A harmadikban arra kérte, vegye le a bugyiját, és simogassa magát. Ez ön szerint komolyan veendő bizonyíték?

– Tapasztalatom szerint gyakori, hogy valaki egy trauma néhány elszórt emlékképével jelenik meg a terapeutánál, amelyek olyanok, mint egy széttépett fekete-fehér fotó darabkái. Ezeket mi leépült emlékképeknek nevezzük.

– Lehetséges, doktornő, hogy Ms. Hopkins azért emlékszik Mr. Vasquez boxeralsójára, mert véletlenül rányitott a férfira a fürdőszobában, ahogy az történni szokott a gyerekekkel?

– Teljes mértékben lehetséges.

– És mi a véleménye arról, hogy Mr. Vasquez netán azért volt a hálószobájában, hogy megvigasztalja a rémálomból ébredő, rémült gyereket?

– Nagyon is elképzelhető – helyesel Rebbard.

– És ami a harmadik emléket illeti – elképzelhető, hogy volt orvosi alapja Mr. Vasquez kérésének – például a gyermeknek Candida-fertőzése volt, és Mr. Vasquez arra kérte, hogy saját maga krémezze be az érintett területet?

– Ebben az esetben az tényleg fontos elem – mutat rá dr. Rebbard –, hogy a férfi semmiképpen sem akart hozzáérni a kislányhoz. A lényeg az, hogy nincs a kezünkben az emlék a maga teljességében, a kettejük közti viszony egész története. Sajnos, Ms. Hopkins sem emlékszik többre. Olyan ez, mintha egy csíkos farok láttán tigrist kiáltana, miközben csak egy macskáról van szó.

Nekem nincs szakértő tanúm, mert akkor sem tudtam volna finanszírozni, ha történetesen olyan előrelátó vagyok, hogy keresek egyet. Ehelyett az elmúlt két napban pszichiátriai és jogi traktátusokat bújtam, hogy találjak valamit, aminek alapján megfoghatom a vád szakértőjét a nyílt

tárgyaláson.

Dr. Rebbardhoz közelítek zsebre dugott kézzel. – Miért akarhatott Delia egy ilyen fájdalmas emlékképet kreálni az agyában?

– Mert a járulékos haszna nagyobb, mint a fájdalom, amivel jár – magyarázza a pszichiáter. – Ad az esküdteknek egy ürügyet, hogy felmenthessék az apját.

– Az emlékek elfojtását úgy határozzák meg, hogy az agy szelektíven felejt, kizárja a fájdalmat okozó részleteket, igaz? – kérdezem.

– Igen.

– Tehát nem akaratlagos cselekvés.

– Nem.

– Elmagyarázná nekünk a disszociáció jelenségét, professzor asszony? A nő bólint. – Amikor egy ember retteg vagy fájdalmat él át, az érzékelése megváltozik. A figyelme teljesen az adott pillanatra, a túlélésre összpontosul. Amikor a figyelem így beszűkül, nagy torzulás keletkezhet az érzékelésben, a dolgok felfogásában, például a fájdalomküszöb megemelkedése, az idő lassulásának érzékelése, amnézia. Vannak pszichiáterek, akik szerint az esethez kapcsolódó fájdalmas érzelmek megszűnésekor visszatérhet az emlékezet, ám én nem tartozom ezek közé.

– Ha ön személy szerint ugyan nem hisz is benne, azért a disszociatív amnézia tudományosan létező pszichiátriai kórkép, nem?

– Igen.

– Olyannyira, ugye, hogy a DSM-IV, a pszichiáterek bibliája hozza is felsorolásában. – Az asztalomhoz hajolok, és olvasni kezdem: – „A disszociatív amnéziára jellemző a fontos személyes emlékek felidézésének képtelensége. Általában abban az esetben fordul elő, ha az illető személyt stressz, trauma érte olyan mértékben, hogy a feledés nem magyarázható hétköznapi feledékenységgel.” Ez a leírás ráillik Delia Hopkins esetére, nem?

– Igen, ráillik.

Folytatom az olvasást. – „Általában úgy jelentkezik ez az állapot, hogy az emlékek folyamából kiesik egy-egy rész.” Ugye, ez megint nagyon találó.

– Úgy tűnik.

– „… az utóbbi években növekvő számban jeleztek disszociatív amnéziára utaló eseteket, amelyekben előzőleg elfeledett gyerekkori traumák felbukkanását észlelik.” Hoppá… – Felnézek a nőre. – Ez a kézikönyv, ugye, csak olyan diagnózisokat szerepeltet, amelyek hosszú évek kutatómunkája és klinikai tapasztalatai során keletkeztek?

– Igen.

– És amúgy megbízható, elismert forrásnak számít, ugye?

– Igen.

– Ön is használja, nemde, a szakmai gyakorlatában?

– Igen, de csak mint szakmai segédletet, és nem jogit. – Félrebillenti a fejét. – Tudja, hogy ezt a kézikönyvet mikor írták, Mr. Talcott?

Meghűl bennem a vér, és rámeredek a könyv borítójára. – 1993-ban?

– Így van. Még azelőtt, hogy a visszanyert emlékezet-terápia sok száz hamis ítélethez vezetett volna szexuális abúzussal kapcsolatos ügyekben.

Jaj… – Miben különbözik a visszanyert memória a valamivel kiváltott emlékezéstől, professzorasszony?

– Van olyan felfogás, miszerint a traumás pillanatok emlékképei éppoly abnormálisak, mint maguk a pillanatok, és nem váltják ki ugyanazokat az asszociációkat, mint más pillanatok, tehát emiatt nehezebb is behívni az agy központjába. Ugyanezen logika szerint a traumára vonatkozó emlékeket egy, a traumával összefüggő tapasztalás, érzékelés elő is hívhatja.

– Tehát azt mondja, hogy az előhívott, kiváltott emlékezés nem képzelődés, nem belevetítés. Hanem valóban létezik, és csak arra vár, hogy kiszabadulhasson.

– Így van.

– Tudna erre példát mondani?

– Valaki közelről hall egy puskalövést, és hirtelen eszébe jut, hogy évekkel ezelőtt egy fegyver terítette le az apját, miközben ő mellette állt.

– Igaz, professzor asszony, hogy ez a logikai vonal közelebb áll Delia Hopkins esetéhez, ahhoz, ahogy neki visszajöttek az emlékei? – A pszichiáter bólint. – És nem lehetséges, professzor asszony, hogy van egy hely az agyunkban, ahová az emlékek elbújhatnak, amíg – valamilyen okból – elő nem akarnak jönni megint? Hogy az emlékezet visszanyerése nem feltétlenül kitaláció, hanem… egyfajta keresés eredménye?

Keres és talál – mint Delia… – Igen, azt gondolom, így van, Mr. Talcott.

Veszek egy mély levegőt. – Nincs több kérdésem.

Emma áll fel megint. – Ha a vád logikája mentén haladunk tovább, és feltételezzük, hogy Ms. Hopkins traumatikus gyerekkori emlékeit valami, konkrétan például a vallomástétel előhívta, akkor nem mondhatjuk-e ki azt is, hogy hasonló helyzet ugyanezt az eredményt szüli?

– Teoretikusan kimondhatjuk – helyesel dr. Rebbard.

– Akkor miért nem tapasztaljuk nála azt, hogy visszajönnének az elrablásával kapcsolatos emlékei is? – Én tiltakozom, Emma megáll. – Nincs több kérdésem.

Megint odalépek dr. Rebbardhoz. – És mi van, ha ez nem volt traumatikus? – teszem fel a kérdést.

– Nem biztos, hogy jól értem…

– Mi van, ha Delia számára a gyerekrablás nem volt félelmetes? Ha mondjuk, megkönnyebbült tőle, mert megszabadult a molesztálójától? Ebben az esetben, dr. Rebbard, a szökésükkel kapcsolatos emlékeket nem hívja elő az apa vallomása, jól mondom?

A professzor asszony ezúttal széles mosollyal válaszol: – Úgy gondolom, hogy nem, ügyvéd úr.

Emma éppen a fiáról mutat nekem képeket, mikor a bíró bejön, hogy közölje velünk a döntését. – Azt vitattuk mostanáig, hogy elfelejthetünk-e eseményeket – mondja Noble bíró –, illetve, hogy emlékezhetünk-e olyasmire, ami sohasem történt meg. Ez a téma természetesen nagyon kényes. Nem számít, hogy én mit döntök, és az sem, mit mondunk az esküdteknek, olyan esettel állunk szemben, amelyben az esküdteknek igen nehéz lesz a személyes érzéseiktől elvonatkoztatniuk. – Emmára néz. – A legrosszabb az lenne ebben az ügyben, ha még egy hazugságot bevennénk Andrew Hopkinstól. A jelen állásban úgy ítélem meg, hogy a visszanyert emlékek bizonyítékképpen nem állják meg a helyüket.

Aztán a bíró hozzám fordul. – Most jogi döntést hoztam, mert érzelmileg nem dönthetek. Tudom, hogy nem tettem boldoggá, fiam, de arra szeretném emlékeztetni, hogy én csak a tárgyalás további menetét befolyásolhatom, de nem tehetem ki nem mondottá azt, ami már elhangzott a teremben. Talán New Hampshire-ben a bírák nem mondják ki így a dolgokat, de mi itt, Arizonában igen. És azt akarom, hogy tudja, Mr. Talcott: ha azt hiszi is, hogy a védelem ezen a tanúvallomáson áll vagy bukik, szerintem szépen el fog boldogulni enélkül is.

Feláll, és kimegy, Emma követi. Én még ülök egy pár percig az üres teremben. Ha most olyan volna minden, mint régen, akkor hazamennék, és

elmondanám Deliának, hogy vesztettem ebben a fordulóban. Elismételném szó szerint, amit a bíró mondott, és megkérném, hogy értelmezze a saját felfogása szerint, amit hallott. Aztán ízekre szednénk az általam mondottakat, mígnem a végén Delia az ég felé emelt karokkal és tekintettel közölné, hogy ezzel nem megyünk semmire.

Ma éjjel nem fog hazajönni, gondolom. És ezzel sem megyünk semmire.

FITZ

Éppen egy hátsó kijárat után kutatok a tekintetemmel, ahol majd kiszökhetünk a bírósági épületből, mikor Delia megjelenik, és a karomba veti magát. Még nem vagyok hozzászokva ehhez, hirtelen minden gondolat és racionális terv kifut a fejemből. Csak élvezem, hogy ott van, a karomban. – Gratulálok – mondom bele a hajába.

– El akarom újságolni Sophie-nak – jelenti be. – És ha megmondtam neki, azonnal a reptérre akarok hajtani, és az első géppel New Hampshire-be menni.

És akkor mi lesz?! Delia most annyira boldog a felmentő ítélettől, hogy még nem szállt le a földre, és nem gondol arra, mi minden van mögöttünk. Szép dolog, hogy az atombomba nem találta egészen telibe a házunkat, de azért most eltelik egy kis idő, mire a romokat annyira eltakarítjuk, hogy tiszta legyen a bejáratunk.

A dolgok mai állása szerint nem az élettörténetét fogom megírni. Sorozatot tervezek.

– Ne töprengj – mondja nekem ugyanazt, amit én tanácsoltam neki korábban. Forgószélként nekem ront diadalmasan, és megcsókol. Eric éppen ekkor tűnik fel a folyosó kanyarulatában.

Delia nem láthatja, mert én állok Erickel szemközt. Ám amint meghallja Eric hangját, elhúzódik tőlem. – Ó, vagy úgy – mondja Eric halkan. – Hát erről van szó… – Rám néz, aztán Deliára. – Kerestelek – motyogja. – Én… – Megrázza a fejét, aztán elfordul.

– Maradj itt – mondom Deliának, és Eric után sietek. – Várj meg.

Eric megáll, de nem fordul felém.

– Beszélhetünk?

Eric habozik, nem szólal meg, de aztán nekiből a falnak, és guggolásba csúszik. Melléje ülök. Máskor könnyen jönnek a számra a szavak, most azonban semmi olyasmi nem jut az eszembe, amivel könnyebbé tehetném a helyzetünket.

– Hadd találgassak – szólal meg Eric. – Nem gondoltad volna soha, hogy ez meg fog történni.

– Dehogyisnem. Azóta vágyom rá, amióta elkezdtetek randizgatni.

Eric meglepetten pislog, és még egy kicsit nevet is. – Tudom.

– Tudtad?!

– Fitz, az isten áldjon meg, körülbelül olyan finoman titkoltad, mint ahogy elefánt mozog a porcelánboltban. – Felsóhajt. – Legalább nem duplán vesztettem – csak a nőt, az ügyet nem…

Lenézek a kőpadlóra. – Valójában tényleg nem gondoltam volna…

– Most szarrá kellene vernem téged.

– Megpróbálhatod…

– Hát igen, ennyit megtehetnék – mondja lemondóan, aztán felpillant rám. – Ha már én nem tudok magamért felelősséget vállalni, akkor egyedül te vagy, akinek átadnám a helyemet. – Kicsit elhallgat, aztán reménykedve megszólal: – Rendbe hozok mindent – fogadkozik. – Egyszer s mindenkorra…

– Tedd azt – mondom. – Én is ezt szeretném.

Eric nem fog kilépni az életünkből. Nem lesz olyan gyakran velünk, és talán nem is ugyanazon a környéken fog lakni – legalábbis egy darabig –, de mi akkor is hárman leszünk, hiszen egyikünk se akarja ezt a helyzetet felszámolni.

Mosolyog, a haja a szemébe hullik. – Aztán légy óvatos – megtanultam az emberrablás részleteit…! – mondja.

Még ülünk egy kicsit, bár már nincs mit mondanunk. Ez is új nekem – egy egész beszélgetés is lezajlódhat némán, mert a szívnek megvan a maga sajátos nyelvezete. Emlékezni fogok mindarra, amit Eric mondott, pedig ki se nyitotta a száját. És el is mondom majd Deliának.

ANDREW

Delia jön be utoljára, mielőtt lezárnák a tárgyalótermet. Sárga ruhában van, haja lófarokban magasan a tarkója fölött – olyan, mint egy szépséges, nagy napraforgó. Annyi mindent szeretnék mondani neki, de tudom, jobb ezt későbbre hagyni. Amikor majd még egy okom lesz rá, hogy bocsánatot kérjek tőle.

Eric feláll mellőlem, és az esküdtekhez fordul. – Tudják, mi a szeretet, hölgyeim és uraim? – teszi fel a szónoki kérdést. – Nem az, ha az ember azt teszi, amit a szeretett fél elvár tőle. Hanem az, ha azt tesszük, amire ő nem számít. Többet és mást kell nyújtanunk, mint amit kérnek tőlünk. És éppen ez az, amivel Andrew Hopkinst most vádolják, hölgyeim és uraim. Erre fogja töredelmesen azt mondani, hogy igen, elismerem, megtettem.

– Az ügyész majd elmondja önöknek, hogy a szabályokat be kell tartani – folytatja. – Olyan szavakat fog használni, mint például gyerekrablás. Itt azonban nem történt gyerekrablás, hiszen nem volt szó erőszakról. És ami a szabályokat illeti, nos, önök tudják, hogy van a szabályok alól is kivétel. Amit viszont talán önök nem tudnak, hogy létezik kivétel a törvényi szabályok alól is.

Eric az esküdtek felé sétál. – A bíró pedig el fogja önöknek mondani, hogy ha önök arra a vélekedésre hajlanak, hogy Andrew elkövette a gyerekrablást, akkor önöknek ki kell mondaniuk, hogy bűnös, el kell őt ítéltetniük. Nem azért, mert bárki is erre kényszerítené önöket, vagy azért, mert ezt szeretnék tenni… Hanem mert erkölcsi kötelességük kimondani az ő bűnösségét. Miért nem mondja a bíró, hogy ezt önöknek *muszáj* kimondaniuk…? Mert nem teheti meg! Mert önök, mint esküdtek, teljes joggal dönthetnek egy ügyben, hatalmukban áll elítéltetni vagy felmentetni bárkit – mindentől függetlenül.

– Tiltakozom! – füstöl Emma Wasserstein. – A bíróhoz…! – A két jogász, az ügyésznő és az ügyvédem a bírói pulpitushoz lép. – Bíró úr, ezzel azt mondja az esküdteknek, hogy ha úgy akarják, az egész vádat ejthetik! – panaszolja az ügyésznő.

– Így van – mondja Noble bíró kifejezéstelen arccal –, és nincs semmi beleszólásom.

Ahogy megfordul, némi döbbenetet látok Eric arcán. Mintha nem számított volna arra, hogy ez a húzása büntetlen marad. Nyel egyet, és megint az esküdtek felé fordul. – A jog nagyon kemény és egyenes dolog, ezért a jogi terminusok nagyon óvatosan fogalmaznak. Olykor – szándékosan – nyílik egy-egy ajtó, amely a törvény és az ésszerűség közötti határmezsgyére vezet. Önök választhatnak, hölgyeim és uraim. Bizonyos döntéseket nem lehet félvállról meghozni. Andrew sem így hozta meg a saját döntéseit, a jog sem dönt hirtelen felindulásból soha, és remélem, hogy ezt önök sem teszik.

Emma Wasserstein olyan dühös, hogy már szinte azt várom, mikor látok pattogó szikrákat körülötte. – Mr. Talcott nyilvánvalóan túl sok időt töltött az ügyfelével – fújtat az esküdtek felé –, mert most már ő is hazudik. Azt mondta, hogy nem történt gyermekrablás, hiszen ügyfele nem erőszakkal vitte el a lányát. Nos hát, csak éppen senki sem kérdezte meg Bethany Matthews-t, hogy ő akar-e menni. Lehet, hogy az apja nem ragasztotta le a száját, nem kötözte össze, és nem dobta be a furgonja csomagtartójába, hogy úgy szállítsa New Hampshire-be, de csak azért nem tette, mert erre nem volt szüksége. Egy szegény, ártatlan kisgyermeknek azt mondta, hogy az anyja halott. Elhitette a lányával, hogy neki senkije sincs rajta, az apján kívül. Annyi sérülést okozott ennek a gyermeknek csak azért, hogy valahogy elszakítsa őt az otthonától, az anyjától, hogy akár meg is kötözhette volna, már nem számított volna az sem. Valójában érzelmi foglyul ejtésről van szó, amiben Andrew Hopkins nagymester.

Az ügyésznő felém fordul, és rám néz. – Ám nem csupán egyetlen áldozat életét befolyásolta. Ez a durva és önző cselekedet egyszerre két ember – Bethany Matthews és az édesanyja, Elise – életét változtatta meg visszavonhatatlanul. Elise huszonnyolc évet töltött várakozással, hogy viszontláthassa eltűnt gyermekét. Ezzel a durva és önző cselekedettel Andrew Hopkins megszerzett magának mindent – a gyereket teljes felügyeleti joggal, miközben a büntetés elől is elszökött – egészen mostanáig.

Emma az esküdtek padja felé közelít. – Ahhoz, hogy Andrew Hopkinst bűnösnek találják, abban kell egyetérteniük, hogy elvitt egy gyereket minden jogalap nélkül, és hogy ezt erőpozícióból tette. Andrew Hopkins maga ismerte el a tanúvallomásában, hogy valóban elrabolta a lányát. Ennél tisztábban nem lehet fogalmazni.

– Mindazonáltal, ahogy Mr. Talcott mondta, a jogszabályok nem mindig illeszkednek az élethez. Mr. Talcott rámutatott, hogy a jog kimondja: önöknek erkölcsi kötelességük elítéltetni a bűnöst ilyen körülmények mellett, de ez nem kötelező. Nos, hadd mondjam ki, ez nem ennyire egyszerű, amennyire ezt az ügyvéd úr láttatni szeretné. – Eric felé lépdel. – Ha olyan világban élnénk, ahol a szabályokat felülírnák az érzelmek, akkor nagyon kényelmetlenné válna számunkra az élet. Például megtehetném ezt… – Emma habozás nélkül felkapja Eric táskáját, és átviszi a saját asztalára – …mert, mondjuk, jobban tetszik nekem, mint a sajátom. És aztán ha érzelmi szempontból meg tudom győzni önöket, hogy jó okkal tetszik nekem jobban az ő táskája, mint a sajátom, akkor önök joggal mondhatnák, hogy én jól tettem, amikor elloptam.

Visszamegy Eric asztalához, felemel onnan egy pohár vizet, és megissza. – Ha mi Mr. Talcott világában élnénk, akkor én minden további nélkül megtehetném, hogy idejövök, és megiszom az ő vizét, hiszen szoptatós anya vagyok, kell nekem. De tudják, mi a véleményem erről? Hogy ebben a világban bárkit nyugodtan megerőszakolhatnának azon az alapon, hogy akkor éppen ennek érezték szükségét. – A nő megint az esküdtekhez sétál. – Ez olyan világ lenne, ahol ha valaki elveszti a fejét haragjában, teljesen jogosan elkövethet akár egy gyilkosságot is. És ebben a világban, ha valaki meggyőzné önöket, hogy lényegében hősként viselkedik, akkor nyugodtan elvihetné az önök gyerekét is akár huszonnyolc évre.

Kis szünet után még hozzáteszi: – Én nem ebben a világban élek, hölgyeim és uraim. És lefogadom, hogy önök sem.

Amíg az esküdtek visszavonulnak, hogy meghozzák döntésüket, Eric meg én egy aprócska tárgyalóban húzzuk meg magunkat. Egy kóser boltból húsos szendvicseket rendelt, és most csöndben rágjuk ezeket. – Köszönöm – mondom egy kis szünet után.

Vállat von. – Én is éhes voltam.

– Nem úgy értem. Azt köszönöm, hogy elvállaltad az ügyet… Eric a fejét rázza. – Nincs mit megköszönnöd.

Újabb falatot nyelek le. – Számítok rá, hogy gondját viseled… A kezére néz, aztán lerakja a szendvicset – Andrew – feleli Eric. – Úgy érzem, a fordítottja közelebb lesz az igazsághoz…

Az ítélethozatalra kevesebb, mint három óra múlva hívnak vissza bennünket. Ahogy besietnek az esküdtek, megpróbálok olvasni az arcukból, de semmit se látok rajtuk, és egyik se néz a szemembe. Ez vajon a sajnálat jele? Vagy a bűntudaté?

– Kérem a vádlottat, álljon fel!

Azt hiszem, még sohasem éreztem ennyire a koromat, mint most, ebben a pillanatban. Szinte alig tudok megállni a lábamon – rá kell ébredjek, hogy valójában Ericre támaszkodom, pedig azt hittem, hogy egyenesen és szilárdan sikerült megállnom. Amikor már nem bírom a feszültséget, felnézek a galériára, hogy lássam Deliát. Az arcából merítek erőt; ő a szilárd középpontja annak a világnak, amely most fog darabokra hullani

körülöttem.

– Egyetértésre jutottak? – kérdezi a bíró az esküdteket. Egy vörös hajú, dauerolt nő bólint. – Igen, bíró úr.

– És mi a döntésük?

– Az Arizona állam kontra Andrew Hopkins ügyben… a vádlott nem bűnös.

Érzékelem, hogy mellettem Eric örömkiáltást hallat, Chris Hamilton mindkettőnket hátba vereget. Azon ügyködöm, hogy kapjak elég levegőt. Aztán Delia már mellettem is áll, átölel, arcát a mellkasomra szorítja. Szorosan átfogom őt, és a fülembe visszacsengenek Eric szavai, amelyeket a záróbeszéde után mondott: „Ez nem volt igazán hatékony védelem”, motyogta, „de olykor meg kell alkudni azzal, ami jut…”

És néha még be is válik.

Nagy sürgés-forgás támad, ahogy a riporterek megpróbálják Ericet szóra bírni. Aztán a tömeg hullámzása csillapodik, mert Emma Wasserstein közeledik. Az ügyésznő kezet ráz Erickel és Chrisszel, aztán átnyújtja Ericnek a táskáját. Ahogy odahajol hozzánk, felém súgja: – Mr. Hopkins, én is megtettem volna az ön helyében…

DELIA

Egyetlen ember maradt csak a tárgyalóteremben rajtam kívül, aki fél kilépni a tárgyalóterem ajtaján, és szembenézni a médiamunkásokkal. Az anyám a padsorok közötti folyosón áll maga előtt összekulcsolt kézzel. – Delia – mondja –, úgy örülök miattad… Megállok tőle fél méterre, és nem tudom, mit kéne most felelnem.

– Gondolom, most haza fogsz menni. – Halványan mosolyog. – Remélem, hogy kapcsolatban maradunk. Talán vissza is jössz majd meglátogatni. Mindig örömmel látunk.

Így, többes számban… Victor gondolatára mintha egy redőny ereszkedne le bennem. Eric szerint megkísérelhetjük, hogy vádat emeltetünk Victor ellen, ha még nem évült el a dolog, de az egy újabb tárgyalás lenne. Bármennyire szeretném is megbüntetni, valami azt súgja bennem, hogy felejtsem el az egészet. Ugyanakkor azt akarom, hogy az anyám elhiggye: megtörtént. Azt akarom, hogy most az egyszer mellém álljon, és ne csak saját magára gondoljon.

– Bántott engem – mondom kurtán. – Emlékszem. Te viszont nem. Ezek szerint nem is történhetett meg?

Megcsóválja a fejét. – Ez nem…

– Nem igaz? – fejezem be helyette keserű szájízzel. – Annyira akartam, hogy megtaláljalak, hogy az anyám lehess. Nagyon szerettem volna.

– Az anyád vagyok!

Arra gondolok, mi lenne, ha valaki *úgy* nyúlna Sophie-hoz. Nem számítana, hogy kicsoda – Victor, a jeti vagy Eric – valószínűleg megölném. Jégcsapot döfnék a szívébe, megtölteném a kocsiját szénmonoxiddal. Az biztos, hogy nem venne többé levegőt, ha a lányomat molesztálná. Megtalálnám a módját, hogy úgy ártsak neki, ahogy ő ártott: minden nyom nélkül.

És ha Sophie ilyesmivel jönne hozzám, én odafigyelnék rá. Ebben különbözöm az anyámtól. És ezért nem lehetek elég hálás a sorsnak.

Ahogy rátekintek, nem érzek se bánatot, se megbánást – még csak fájdalmat se. Mintha teljesen el lennék zsibbadva. – Bárcsak azt mondhatnám, tudom, hogy te mindig a legjobbat akartad… – mondom halkan. – De képtelen vagyok rá.

Gyerekként sokkal több hiányzott nekem, mint amilyen az anyám valójában volt. Elképzelt anyám egy istennő volt, szuperhősnő, aki ugyanakkor melegszívű mama is. Azt képzeltem, hogy ő választ adna minden problémámra, és mindent megoldana, ami félresikerül az életemben. Huszonnyolc év múltán bevallhatom magamnak: örülök, hogy mindeddig nem ismerhettem. Nem azért, amitől az apám tartott, vagyis hogy elrontotta volna az életemet, hanem azért, mert nem kellett végignéznem, ahogy ő tönkretette a sajátját.

Az anyámból úgy süt a fájdalom, hogy szinte éget. – Delia – mondja, és a szeme megtelik könnyel –, én mindig a legjobbat akarom…

– Én is… – Megfogom a kezét – ez most afféle kiegyezés és egyben búcsú. Talán ennél több nem is kell.

Eric meg én a Madison Street Fogház előterében ülünk; várjuk, hogy az apám megkapja a papírjait. Ügyelek rá, hogy akkor is legyen köztünk néhány centi távolság, amikor sokan tülekednek körülöttünk. Tudom, amint egymáshoz szorulnánk, elveszteném a fejem, kiborulnék.

Figyeljük, amint a bűnösök körülöttünk parádéznak: prostituáltak próbálnak az őrökkel enyelegni; utcai harcos bandatagok véreznek nyílt sebekből; részegek hortyognak a sarokban, néha felordítanak álmukban. – Tudod, mi jutott eszembe? – szólal meg Eric. – Akár itt is maradhatnék egy időre…

– A börtönben?!

– Arizonában. Nem olyan rossz itt. És legalább itt van egy bíró, aki kedvel engem. – Megvonja a vállát. – Chris Hamilton amúgy is állást ajánlott.

– Tényleg?

– Rögtön azután, hogy lebarmolt, amiért nem mondtam el neki, hogy alkoholista vagyok.

Lebámulok a kezemre. – Nem ezért tettem, tudod…?

– De, pontosan ezért tetted – javít ki –, és azért szeretlek, mert ilyen vagy. – Elővesz egy cédulát a zsebéből, amelyen egy cím áll. – Ez a Névtelen Alkoholisták soron következő összejövetele. Ide megyek ma este.

A szememet elfutja a könny. – Én is szeretlek – mondom. – De helyetted nem tudom cipelni a terheidet.

– Tudom, Dee.

– Nem vagyok biztos benne, hogy most éppen mit akarok az élettől…

– Ezt is tudom – feleli Eric.

Megtörlöm a szemem. – Mit mondjak Sophie-nak?

– Azt, hogy szerintem így lesz a legjobb az ő anyukájának. – Eric megfogja a kezemet, és végigcirógatja az ujjaimat. – A fenébe is, ha valamit megtanultam ezen a tárgyaláson, az az, hogy az embert csak akkor hagyhatják el, ha engedi. Én nem fogom engedni, Dee. Lehet, hogy most úgy tűnik, de egy nap arra fogsz ébredni, hogy egész végig, amíg nem voltál velem, csak felém közeledtél. És amikor ez elkövetkezik, én ott leszek, és várok rád. – Előrehajol, és pihekönnyű csókot ültet az ajkamra. – Nem arról van szó, hogy hagylak elmenni – mormolja. – Csak annyira bízom benned, hogy tudom, vissza fogsz jönni.

Feláll, és magasságával elfogja a kintről bejövő napfényt egy pillanatra. Amikor kimegy az ajtón, senki mást nem látok, csak őt.

Végre elhagyjuk a börtönt, és rákanyarodunk az autópályára. Ahelyett azonban, hogy egyenesen rohannánk Sophie-hoz és Fitzhez, kimegyek az első pihenőhelynél, és nagy porfelhőt kavarva megállok az út szélén. A tárgyalás kezdete óta most először engedem meg magamnak, hogy apámra nézzek, úgy igazán.

A sebek az arcán már gyógyulófélben vannak, de az orra már sohasem lesz teljesen egyenes. A haja még mindig foltosan egyenetlen a borotválástól. Szorosan összefont karokkal ül, mint aki nem tud mit kezdeni az első ülés adta kényelmes, bő hellyel. Nem húzza fel az ablakot, pedig egyre vadabbul fújja be a homokot a kavargó szél.

– Talán akarsz egyet s mást kérdezni tőlem… – szólal meg. Kinézek az ablakon túl elnyújtózó sivatag felé. Odakint vaddisznók, prérifarkasok és kígyók rejtőznek. Ezernyi veszély… Az ember ráléphet egy locsolócsőre, és úgy elvágódhat, hogy kómába esik; bekaphat egy bolondgombát, és meghalhat egy perc alatt. A biztonság sohasem lehet teljes, akármennyire vigyázunk is magunkra. – Beszélned kellett volna Victorról nekem.

Egy teljes percig hallgat, aztán megdörzsöli az állát. – Megtettem volna, ha biztos vagyok benne, hogy tényleg úgy volt…

Leesik az állam, és moccanni sem tudok. Lélegezni se. – Micsoda?!

– Nem volt semmi bizonyítékom, csak… olyan rossz érzésem… Nem kockáztathattam meg, hogy otthagylak vele, de a szimpla gyanúval mégsem mehettem a rendőrökhöz.

– És akkor mit láttál az ablakból?

Megcsóválja a fejét. – Nem tudom, Delia, hogy tényleg azt láttam-e, vagy csak meggyőztem magam az évek során… Minél több idő telt el, annál inkább úgy éreztem, hogy talán rosszul gondoltam. Pedig az lett volna jó, ha hinni tudok benne, mert azzal megokolhattam volna magam előtt is, hogy elszöktem veled. – Behunyja a szemét. – Az a helyzet, ha az ember nagyon akar valamit hinni, akkor el is hiszi. Újraírhatja gondolatban az életét.

– Akkor hazudtál a tanúk padjában…? – nyögöm ki.

– Valahogy kicsúszott a számon… Aztán ahogy rájöttem, hogy éppen ez menthet meg engem, szörnyen éreztem magam. De az jutott eszembe – folytatja –, talán megbocsátasz nekem. Csaknem harminc évet töltöttem valaki más bőrébe bújva miattad. Talán akkor te is kibírsz egy hetet miattam úgy, hogy másnak hiszed magad, mint ami vagy…

Nem mondom ki, hogy mire emlékszem Victorral kapcsolatban, hiszen ezek az emlékek el sem hangzottak a tárgyalóteremben, pedig igazolták volna a régi megérzését. Nem gondolok most arra, hogy mit tudok valójában, és vajon mit színeztem ki az emlékeimben. Nincs egyetlen igazság – száz van meg ezer. A kihívást az jelenti, hogy valahogy megegyezzünk egyetlen változatban.

Úgyhogy most csak egyetlenegy kérdést teszek fel, amire még választ keresek. – Akkor miért vittél el?

Az apám rám pillant, és csak ennyit mond: – Mert kérted.

Ülök az autó első ülésén, meztelen lábfejem a műszerfalra támasztva. Behunyom a szemem, hogy az út kanyargó szalagja eltűnjön a szemem elől, és azt képzelem, én is ilyen könnyen eltűnhetek. – Kérlek, papa – mondom –, ne vigyél még haza…

Amikor kinyitom a szemem, látom, hogy eleredt az eső. Már dobol is a kocsitetőn. Feltekerem az ablakokat. Mi van, ha az életünket nem is az szabja meg, hogy kihez tartozunk, vagy honnan származunk, hanem sokkal inkább azok a pillanatok, amelyek során egyik helyszínről a másikra eljutunk…?

Apámra pillantok, és megkérdezem tőle, amit annak idején ő szokott kérdezni tőlem: – Hová szeretnél menni? Mondhatsz bármit!

A mosolya felmelegít. Kelet felé indulunk – Sophie felé, hazafelé.

Nézem a mellettünk elfutó, ég felé nyújtózó telefonpóznákat. Egészen a horizont vonaláig tart a libasoruk. Egyre csak jönnek felénk. Jönnek, masíroznak rendületlenül, pedig nem láthatjuk, hová mennek, merre tartanak.

TARTALOM

Előszó
I
- DELIA
- ERIC
- ANDREW
- FITZ

II.
- DELIA
- ANDREW
- ERIC
- FITZ

III.
- DELIA
- ELISE

IV.
- ERIC
- ANDREW

V
- DELIA
- FITZ

VI
- ERIC
- DELIA

VII.
- ANDREW
- FITZ

VIII
- DELIA
- ANDREW

IX
- ERIC
- FITZ
- DELIA

X
- ERIC
- FITZ
- ANDREW
- DELIA